LAWRENCE SANDERS

"mağrurlar" yazarının yeni romanı

doyumsuzlar

DOYUMSUZLAR

THE SECOND DEADLY SIN

Türkçesi: Belkıs Çorakçı

e yayınları 1980

birinci baskı : ağustos 1980
ikinci baskı : Ekim 1980

yerebatan cami çıkmazı
no: 40/4
telefon: 27 87 20
posta kutusu: 12
istanbul

Lawrence Sanders yazı hayatına gazeteci olarak atıldı. İlkin ünlü dergilere yazdığı yazılarla tanındı. Ama asıl ününü yıllar önce yayınlanan **«The Anderson Tapes - Mafia'nın Sesi»** (Bilgi Yayınevi) adlı kitabına borçludur. Bu kitabın başarısından sonra kendini bütünüyle yazarlığa verdi. Ardı ardına yayınladığı **«The Pleasures of Helen - Helen'in Zevkleri»** ve **«Love Songs - Aşk Şarkıları»** ile bu ününü pekiştirdi. Ama 1973'de yayınlanan **«The First Deadly Sin - MAĞRURLAR»** (e yayınları: 115) yazarın başeseri sayılıyor. Sonradan filme de alınan bu kitap Sanders' in ününün ABD dışına taşmasını ve dünyaca tanınmasını sağladı. Aylarca liste başı oldu, pek çok dile çevrildi, milyonlarca satış yaptı. **«The Second Deadly Sin - DOYUMSUZLAR»** Sanders' in başarısının raslantı olmadığının yeni bir kanıtı.

Mağrurlar'dan tanıdığımız sevimli dedektif Delaney'i yine soluk kesici bir serüvende içinden çıkılmaz sanılan bir cinayeti şaşırtıcı bir ustalıkla aydınlatırken görüyoruz.

Lawrence Sanders'in yeni kitabı **«The Sixth Commandment - ZİNA»** yine parlak bir başarı kazandı. Aylardır çok satan kitaplar listesinde baş köşede.

THE SECOND DEADLY SIN
LAWRENCE SANDERS'ten
türkçeye aktaran: belkıs çorakçı

1977 Putnam, New York
1980 E YAYINLARI, İSTANBUL

yazarın hazırladığı özgün baskıdan eksiksiz olarak dilimize aktarılmıştır.

dizgi : Zafer Matbaacılık Tesisleri
baskı : doyuran matbaası
dizgi, baskı: Zafer Matbaacılık Tesisleri
dizgi düzeni: 8/10 sorbon no: 033
cilt: alibaba ciltevi

LAWRENCE SANDERS

doyumsuzlar

E YAYINLARI/GENEL DİZİ

1

STÜDYONUN içi bir ışık deniziydi sanki. Kadınla genç kız içeriye adımlarını attıkları anda gözlerini kırpıştırmaya başladılar. Victor Maitland arkalarından kapıyı kapattı, kilitledi, zinciri taktı. Kadın başını yavaşça çevirmiş onun bu hareketlerini izliyordu. Korkusuzca. .

Maitland ona, «Adını söylemedin, Mama,» dedi.

«Sen adını söyledin mi ki?» Gülümsediğinde altın dişi parıldadı.

Adam bir an ona baktı, sonra güldü.

«Doğru,» dedi. «Bir bok mu farkeder sanki!»

Kadın hâlâ gülümsüyordu. «Ağzın pis bakıyorum, koca oğlan!»

«Düşünüşüm de pis, yaşayışım da pis.»

Kadın onu düşünceli gözlerle süzdü.

«Beni çizmek ister misin?» diye sordu. «İstersen sana poz veririm. Neyim varsa gösteririm. Neyim varsa. On dolara.»

«On dolar mı? Kaç saat için?»

Kadın omuz silkti. «Bütün gece.»

Adam onun zeytin rengini hatırlatan yağlı saçlarına baktı.

«Sağal, Mama,» dedi. Başparmağını kıza çevirdi. «Onu istiyorum ben. Kaç yaşındasın sen, bebek?»

Kadın atılıp, «On beş,» dedi.

Adam genç kıza, «Okula gitmiyor musun?» diye sordu.

Mama, «Gitmiyor,» dedi.

Ressam öfkeyle, «Kendi konuşsun,» diye hırladı.

Kadın çevresine kuşkuyla bakınıp sesini alçalttı.

«Dolores biraz...» Parmağını şakağına dayayıp tıp tıp vurdu. «İyi kızdır ama çok zeki değil. Okula gitmez. Çalışmaz da. Sen kaç para verirsin?»

«Vücudu iyi midir?»

Kadın heyecanlanır gibi oldu. Elinin parmaklarını birleştirip ucunu öptü.

«Harikadır!» diye bağırdı ihtirasla. «Dolores çok güzeldir.»

Ressam kıza, «Elbiselerini çıkar,» dedi. «Bakalım işime yarar mısın?»

Stüdyonun ön tarafına yürüdü. Poz verme platformunu gün ışığının tam göbeğine itti. Sıcak Nisan güneşi platformun üstüne boşalıyordu. Sonra bir kırık sandığı tekmeleyip içinde bir süre neşelendi, elinde otuza elli bir çizim bloknotu ve birkaç kömür kalemle doğruldu. Başını kaldırdığında kız hâlâ olduğu yerde duruyordu. Kıpırdamamıştı bile.

Ressam öfkeyle, «Ne bekliyorsun orada be?» diye uludu. «Hadi çabuk ol, soyun. Çıkar elbiselerini.»

Kadın kıza biraz daha yaklaşıp İspanyolca birşeyler söyledi. Sonra Maitland'a dönüp, «Nerede soyunsun?» diye seslendi.

«Nerede mi?» diye haykırdı ressam. «Burada. Paçavralarını yatağın üstüne atsın. Söyle ona, papuçlarını çıkarmayabilir. Yerler rutubetli.»

Kadın gene kıza birşeyler söyledi, kız yatağa doğru ilerledi, soyunmaya başladı. Çevresine boş boş bakıyordu. Paltosuyla elbisesini yatağın üstüne rastgele attı. İçine lekeli, rengi griye kaçmış pamuklu çamaşırlar giymişti. Sutyenin askıları çengelli iğnelerle tutturulmuştu. Külotunu da indirip çırılçıplak durdu.

«Tamam,» diye seslendi Maitland. «Buraya gel, şu platformun üstüne çık.»

Mama kızı elinden tutup yürüttü, tahta platforma çıkarttı, sonra onu orada yalnız bırakıp geri çekildi. Dolores hâlâ uzaklara bir yerlere bakıyor gibiydi. Stüdyoya girdiği andan bu yana Maitland'a hiç bakmamıştı. İki kolunu yanına sarkıtmış durup duruyordu orada.

Maitland onun çevresinde bir tur attı, sonra bir daha attı.

«Ulu Tanrım!» diye mırıldandı.

Kadın gururla, «Söylemiştim sana,» dedi. «Çok güzel! Öyle değil mi?»

Maitland cevap vermedi. Sandığı birkaç metre ileri itti, bloknotu bir terebentin tenekesine dayadı, gözlerini kısıp çıplak kızı süzdü.

Mama, «İçecek bir şeyin yok mu, koca oğlan?» dedi.

«Buzdolabında bira var,» diye karşılık verdi ressam: «Bu kız İngilizce anlar mı?»

«Biraz.»

Maitland kıza yaklaştı. «Bak, Dolores,» dedi. «Şöyle dur. Öne eğil, ellerini dizlerine daya. Yok, yok, öyle değil. Bana bak, işte böyle... Şimdi kıçını dışarı çıkar biraz. İyi. Belini kavislendir. Başını kaldır. Hadi, hadi... bak, böyle. Yukarı. Daha yukarı. Dizlerini düz tut. Tamam. Oldu. Şimdi memelerini çıkarmaya çalış.»

«Viski yok mu?» dedi Mama.

«Musluğun altındaki dolapta. Memeler, Dolores! Bak, dikleştir onları. Oldu işte. Kıpırdama.»

Maitland terebentine dayalı çizim bloknotuna koştu, kömür kalemi aldı, kağıda saldırdı. Dolores'e bakıyor, hızlı hızlı çiziyordu... şak, şak, şak. Kağıdı yırtıp yere bıraktı, yeni bir sayfaya girişti. Kolunu omuz hizasından öne savuruyordu.

O kağıdı da yırttı, düşürdü, yenisine başladı. Üçüncü resmin yarısına geldiğinde kalem ikiye bölündü. Maitland olduğu yerde dönüp elinde kalan yarım kalemi duvara fırlattı, keyifle güldü. Çıplak kıza yürüdü, poposunun bir yanını avucuna aldı, vahşice salladı.

«Altın!» diye gürledi. «Saf altın!»

Stüdyonun arkasına ilerledi. Mama yatağın kenarına oturmuştu. Bir elinde viski şişesi, ötekinde leke içinde, yarı dolu bir bardak tutuyordu. Maitland şişeyi onun elinden kaptı, kendi ağzına dikti. İki dolu yudum çekti, sonra geğirdi.

«Tamam, Mama,» dedi. «Kız işime yarar. Saatte beş dolar. Herhalde günde iki üç saat alırım.»

«Sululuk yok.» Kadının sesi ciddiydi.

«Ne?»

«Dolores'e sulanmak yok.»

Maitland her yanda yankılanan bir kahkaha attı. «Sululuk yok, tamam,» diye kabullendi. Ağzından tükürükler saçılıyordu. «Elimi bile sürmem ona.»

Kadınç korkunç bir ifadeyle sırıtarak, «Çünkü o zaman beş dolardan fazla tutar,» dedi.

Maitland onun içkisini bitirmesine izin verdi, sonra ikisini de savdı. Kadın giderken Dolores'i pazartesi sabahı saat on bir dolaylarında getireceğine söz vermişti. Maitland onların arkasından kapıyı tekrar kilitleyip zincirledi, viski şişesi elinde sehpanın yanına gitti. Bir yandan içerken bir yandan da yerdeki resimlere baktı, ayağının burnuyla onları sağa sola itip inceledi. Gözlerini kıstı, kızın nasıl durduğunu zihninde canlandırmaya çalıştı ve ilk tablosunu düşünmeye koyuldu.

Stüdyonun kapısına vuruluyordu. Düşüncesinin kesildiğine hırslanarak, «Kim o»? diye gürledi. Tanıdık bir ses cevap verdi. Maitland kaşlarını çattı. Viski şişesini sandığın üstüne bıraktı, yürüyüp kapının kilidini açtı, zinciri çıkardı, kanadı çekti, sonra arkasını dönüp stüdyonun içine doğru yürüdü. Bir yandan,

«Gene mi sen?» diye söyleniyordu.

Bıçak Maitland'ın sırtına ilk o an saplandı. Oldukça yükseğe. Omurganın biraz yanına. Darbenin gücü onu öne doğru sendeletmeye yetmişti. Yüzündeki ifade değişti, elleri komik biçimde yukarı kalktı. Ama yere düşmedi.

Bıçak çekilip yeniden saplandı. Sonra bir daha. Sonra bir daha. Bir daha. Victor Maitland geniş parke tahtaları üstüne yüzü koyun serildikten, kendinden geçtikten çok sonra bıçak hâlâ saplanmaya devam ediyordu. Parmakları hafifçe kıpırdadı, sonra onlar da hareketsiz kaldı

ESKİ başkomiser ve dedektifler bölümü şefi Edward X. Delaney'in üvey kızları zeki, kişilik sahibi kızlardı. Şef öğle yemeğini dışarda onlarla yemekten gerçekten zevk duymuştu. Severdi onları, şımartırdı. Ama gençliğin bu coşkun enerjisine ayak uydurmaya çalışmak öyle yorucu oluyordu ki! Sonra o gürültü! Nasıl çığlık atıyorlardı, kahkahaları nasıl kulakları deliyordu Tanrım!

Sonunda New York'un 72. Caddesinde okullarının önünde ikisini de öptü, koşarak merdivenlerden çıkışlarını, okulun güven verici kapısından içeriye girişlerini izledi. İçinde hem şefkat hem biraz bezginlik vardı. Geri dönüp yürümeye başladığında, insan bu yaşta artık herseyin iyisini istiyor diye düşünerek yüzünü hafifçe buruşturdu. Onun dilinde iyisi demek, sessizi, temizi, düzenlisi demekti. Belki de ilk karısının, Barbara'nın hakkı vardı. Barbara ona. «Sen düzen denen şeyde güzellik buluyor, dünyaya da o güzelliği yaymak istiyorsun. Onun için polis olmuşsun,» demişti. Gerçekten bu konuda elinden geleni yapmıştı Delaney de.

Beşinci Caddeye kadar yürüyüp güneye döndü. Çocukların tiz sesleri hâlâ kulaklarında çınlıyordu. Şu anda tek istediği, eski tip İrlanda barlarından birine girmek, o loş sessizliğin içinde, lambriler, kumaş abajurlar arasında buz gibi bir bira içmekti. New York'da hâlâ vardı öyle yerler. Sayıları her geçen yıl biraz daha azalıyordu ama, vardı gene de. Ama buralarda değil. Yakında bulunabilecek yerler arasında bildiği bir tanesi oldukça sessiz, düzenli, temiz... yani iyi bir yerdi.

Frick Müzesinin bahçesi bu gürültülü, kaynayan

kentin ortasında bir vaha gibiydi. Asudeliğin simgesi bir yer. Koca yeşillik örtüsü arasında parlayan taş kanapelerden birine oturunca insan dışardaki çirkinliklerin varlığını bilse bile, içinden yükselen bir huzur benliğini sarıyor, doğanın ruhuna sokulmuş gibi bir duygu durmadan kendini yenileyip canlanıyordu.

Orada uzun süre oturdu. Taş kanapenin üstünde arasıra kıpırdanıp kendi kendine aynı soruyu sordu. Acaba emekli olmakla doğru bir karar vermiş miydi? Eskiden yüksek, şatafatlı bir görevi vardı. New York polis örgütünde dedektifler şefiydi. Emrinde üç bin adam çalışıyordu. Tasarrufuna verilen bütçe dünya kadardı ama genc de hiç bir yıl yetmemişti. Görevi öyle bir görevdi ki, hiç bir zaman yerine getirmek, bitirmek, sonunu almak olanağı yoktu. Meydan savaşları kazanılabilirdi ama, savaşın bütününü kazanmak?!! Yapılabilecek şeylerin en iyisi teslim olmamaktı, o kadar.

Bir bakıma teslim olmuş sayılırdı tabii. Ama kendisi, kişi olarak teslim olmuştu. Örgüt olarak, kuruluş olarak değil. O koca mevkiinden bir tek nedenle ayrılmıştı aslında. Böyle yüksek mevkili işlerin yanısıra taşınması gereken siyasal baskı yükünden bıktığı için.

Tabii daha başlangıçta, görevi kabul ederken de biliyordu üst düzeylerde işleyen politika numaralarını. Bunda şaşacak birşey yoktu. Kızacak birşey de yoktu. Kent sosyal bir kuruluştu ne de olsa. Her kentin içinde isteklerin, budalalıkların, güçlü hırsların, hayallerin, eleştirilerin, hilekâr planların, kalleşliklerin ve çürümüşlüklerin er geç çatışacağı çok normaldi. Her sosyal düzende, yani iki kişiden daha kalabalık olan her sosyal düzende politikanın varlığı normaldi.

Şef Edward X. Delaney için işin dayanılmaz hale gelişi, görevini yürütme biçimine karışıldığı zaman oldu. Kimi hangi işe atadığına, kuvvetleri hangi mahallede görevlendirdiğine, nelere öncelik verdiğine, basına neler açıkladığına, diğer resmî kuruluşlarla ilişkilerine karışılmaya başladığı zaman.

Böyle olunca da emekliliğini istemişti. Monica'yla, ikinci karısıyla uzun uzun konuşup konuyu tartıştıktan sonra. Ruhsal huzurunu korumasının, alacağı maaştan

da, yürüteceği görevden de daha önemli olduğuna karar vermişlerdi karı koca. Büroda da ayrılacağı haberi yayıldığında herkes uygun tepkiyi göstermişti. (Kulaktan kulağa Delaney'in zülfüyare dokunduğu fısıldanıyordu. Hem takım oyuncusu değildi Delaney. Ayrı baş çeken biriydi.) Ona da her zamanki şöleni verdiler, bir çift kaliteli yolculuk bavuluyla altın kol düğmesi armağan ettiler, Emniyet Müdürüyle Belediye Başkanının onu öven, üstünlüğünü, dürüstlüğünü, yardımseverliğini anlatan konuşmalarıyla yolcu ettiler. Sıradan palavralar.

İşte şu anda altmış yaşına yaklaşırken, arkasında polislikle geçmiş bir ömür taşıyan bir adamdı artık. Önce devriye polisi, sonra üçüncü sınıf dedektif, sonra ikinci, sonra birinci sınıf, derken dedektif çavuşu, teğmeni, yüzbaşısı, sonra Devriye Şubesi Şefi, en sonra da gene şef olarak gerisin geriye Dedektif Şubesi. Meslek hayatı olarak hiç de fena sayılmazdı. Aldığı takdirname sayısında örgütün tarihinde ikinci geliyordu. Cesaretini kanıtlayan yara izleri vücudunun her yanında kendini göstermekteydi. Ayrıca birkaç yöntem ve süreç değişikliği de getirmişti işe. Belki siviller için pek önemli sayılmaz, onlara birşey ifade etmezdi ama, Delaney'in getirdiği bu değişiklikler bugün polis eğitiminin yerleşmiş bir parçası olmuş bulunmaktaydı. Örneğin tutuklanan sanığın ellerinin önde değil, arkada kelepçelenmesi yöntemini bulan, getiren, mücadelesini veren, kabul ettiren oydu. Gerçi yerçekiminin, ya da atomun keşfi ile karşılaştırılamaz ama, gene de yeterince önemli bir bulguydu polisler için.

Bu işten bezdiğini, canının sıkıldığını kabullenmeye yanaşmıyordu. Onun kadar katı disiplin kurallarına göre yetişmiş birisinin nasıl canı sıkılabilirdi? Monica'yla biraz tatile çıkmış, yolculuklar yapmışlardı. Fazla değil. O yolculuk sırasında da Fort Lauderdale'deki, La Jolla'daki polis örgütlerine yük olmamaya, onlarla ilişki kurmamaya dikkat etmişti. Kent ne kadar büyük olursa olsun, oraya ziyarete gelen emekli polislerin örgütü nasıl sıktığını kendi deneyleriyle biliyordu.

İki katlı, kahverengi taş evine döndüğünde de Mo-

nica'nın ayağına dolaşmamak için çaba harcıyordu. Gördüğü, tanıdığı bir sürü emekli erkeğin yaptığı gibi karısını evin içinde adım adım izlememeye, yiyecek bekleyen köpek yavrusu gibi davranmamaya dikkat ediyordu. Bol okuyor, müzeleri geziyor, ilk karısından olan oğluna ve kızına mektuplar yazıyordu. Monica'yı arasıra dışarı yemeğe, tiyatroya götürüyor, eski iş arkadaşlarına içki ısmarlıyor, onların yakınmalarını dinliyor, sorulursa öğüt veriyordu. Emekli olduktan sonra da arıyorlardı arkadaşları onu. Önceleri sık sık, şimdi daha seyrek.

Uzun uzun da yürüyüşler yapıyordu. Manhattan adasının her yanında. Devriye polislik günlerinden bu yana görmediği mahallelere gidiyor, her gün kentin nasıl bu kadar değiştiğine şaşıyor, şaşıyordu. Eskiden orta sınıf bir Yahudi mahallesi olan yer bugün Porto Rico'luların mahallesi oluveriyordu. Ucuza kiralanan salaşpur binalarla dolu bir yer, genç, yeni evli çiftlerin çabasıyla ikişer katlı lüks evlerin bulunduğu bir mahalle haline gelebiliyordu. Her yanda gökdelenler otopark oluyor, fabrikalar park haline getiriliyor, bazı sokaklar yok ediliyordu. Eskiden kürkçü dükkânlarının bulunduğu bir sokak bugün sanat galerileriyle doluydu.

Ama gene de... insanın yazabileceği mektup sayısı da sınırlıydı, okuyabileceği kitap sayısı da, yürüyebileceği sokak sayısı da. Sonra ne olacaktı?

Monica bir ara, bir işe gir, demişti. Bir mağazanın güvenlik bölümünde falan. Ya da kendi güvenlik şirketini kur. İstemezsen, özel dedektif olarak çalış. Hafiye yani, öyle mi? Televizyondakiler gibi!

Yoo, olmaz diye gülmüş, onu öpmüştü. Hafiye olamazdı Delaney. Hele televizyondakiler gibi hiç olamazdı.

Vakit geçip Frick Müzesinin bahçesi kararmaya başlayınca ayağa kalktı, galeriyi hiç gezmeksizin çıkış kapısına ilerledi. İçerdeki resimleri zaten biliyordu. El Greco'nun St. Jerome'u en sevdiklerinden biriydi. Bir de Don Ameche'ye benzeyen tablo vardı. Onu da severdi. Merdiven sahanlığındaki o harika orgun yanından geçip yürümeye devam etti.

Bu Frick denen adamla ilgili bazı şeyler duymuş,

ya da bir yerde okumuştu. Adam bu yeri yapmış, bırakmıştı ama, aslında bir soyguncu, bir sömürücüydü. Sendikaları ezdikten, rakiplerini yerle bir ettikten sonra Frick'in tekrar bu harika sarayına geri döneceği, koltuğuna gömülüp ayaklarını uzatacağı, özel orgcusunun kendisi için çalacağı parçaları dinleyeceği yazılıydı o yazıda.

Edward X. Delaney durumu gözünün önüne getirip gülümsedi, vestiyere yaklaştı, fişini uzattı. Siyah, sert şapkasını getiren adama yirmi beş sent verdi.

Adam parayı aldığında, «Teşekkürler, şef,» dedi.

Delaney ona baktı. Hem şaşırmış, hem de sevinmişti. Hâlâ hatırlıyorlar diye düşünerek binadan çıktı. Ancak elli metre kadar yürüdükten sonra adamın «şef» sözünü, «bayım», ya da «ahbap» gibi bir anlamda kullanmış olabileceğini farketti. Anlamsız bir kelime. Ama gene de...

Beşinci Caddeden güneye doğru yürüdü. Rengi dönüşen Mayıs akşamını seyretmek zevkliydi. Kim ne derse desin, insan iyi bir saatte, iyi bir yerde durduğu zaman bu kent çok, hem de çok güzel bir kent olabiliyordu. Şu anda güneş Central Park'ın üstüne doğru alçalırken çevredeki yüksek kulelere altın bir ışık düşüyor, parktan nefis kokular yayılıyordu. Beşinci Caddenin kaldırımları temizdi. Gelip geçenler şık giyinmişlerdi. Gülüyorlardı. Kalabalık trafik de bu olgunun bir parçasıydı. Her gün artan trafik. Kendisi doğmadan da vardı, kendisi toprağa girdikten sonra da var olacaktı. Bu düşünce onu rahatlatınca kendi de şaştı.

55. Sokağa saptı, gittikçe artan kalabalık arasında güneye ilerlemeyi sürdürdü. Alışverişe çıkanlar. Turistler. Ulaklar. Şarkı söyleyen bir budist grup. Satıcılar. Gezinenler. Bir iki yosmaya ilişti gözü. Birkaç tipsiz herif de vardı kaldırımlarda. Ama halkın çoğu masumdu. İyi huylu kimselerdi. Kaldırım ressamları, siyasal ya da dinsel hatipler, ellerinde Amerikan bayrağı ya da başka flamalarla, yanlarında polislerle... Delaney de bu yaşamın parçasıydı. Ailesiydi bunlar onun. Ama böyle düşünmek de işi biraz fazlaya kaçırmak olurdu.

İri kıyım, gösterişli adamdı. Omuzları biraz yuvar-

lakça, ilk etkisi kabaydı. Yakışıklıydı ama, kalın, sert bir yakışıklı. Kır saçları fırça gibi kesilmişti. Ağır başlı biriydi. Melankoliden hoşlanan bir tip olduğu bakınca belliydi. Elleri aslında birer yumruktu. Sokakta yürüyüşünde, devriye gezen polisin havası vardı hâlâ.

Koyu renk flanel elbise giymişti. Yeleğinde dedesinden kalma köstek zinciri görünüyordu. Ucundaki saatı yelek cebine sokmuştu. Babası da kullanmıştı o saatı. Elli yıl önce durmuş bir saat. On ikiye yirmi kala durmuş. Ya öğlen, ya da geceyarısı. Zincirin öteki ucunda dedektif rozetinin mücevherli bir minyatürü vardı. Emekli olduğunda karısı hediye etmişti.

Siyah şapkası başının üstüne dümdüz oturtulmuştu. Demirden yapılmış gibi bir izlenim bırakıyordu. Gömleği beyaz, yakası kolalıydı. Kahverengi ipek kravat takmıştı. Ceketinin göğüs cebinden beyaz mendilinin ucu gözüküyordu. Tertemiz, ütülü. Ayakkabıları siyah kanguru derisinden. Bilekleri yüksek. Pırıl pırıl boyalı. Altları kalın. Yorulduğu zaman adımlarını küt küt diye basardı.

Birden nereye gitmek istediğini anlayıverdi. Karşı kaldırıma geçip doğuya yöneldi.

«Şef!» diye sesleniyordu biri.

Dönüp baktı. Kaldırımın kenarına izinsiz parketmiş duran arabayı tanımamaya olanak yoktu. Soluk mavi bir Plymouth. İçinden bir beyaz adam sırıtarak iniyordu. Direksiyondaki siyah da sırıtmaktaydı. Eğilmiş, Delaney'e bakıyordu.

«Nasılsınız, şef,» dedi birinci adam. Elini uzattı. «Çok iyi görünüyorsunuz.»

Delaney uzatılan eli tutarken hatırlamaya çalışıyordu.

«Shakespeare,» dedi birden. «William Shakespeare! Kim unutabilir böyle bir adı?»

«Öyle,» diye güldü dedektif. «Lombard operasyonunda birlikte çalışmıştık.»

Delaney, «Siz de Sam Lauder,» diyerek eğildi, arabadakinin elini sıktı. «Siz ikiniz hâlâ öyle evli gibi birlikte mi çalışıyorsunuz?»

«Nasıl kavga ettiğimizi duysanız, gerçekten evli sa-

nırdınız, şef,» diye güldü. Lauder. «Neler yapıyorsunuz?»

Delaney, «Yakınacak bir şeyim yok,» dedi neşeyle. «Aslında yakınabilirim ama, kim dinler? Sizler nasılsınız?»

«Birinci sınıfa terfi ettim.» Shakespeare bunu söylerken gururluydu. «Sam de öyle. Sizin tavsiyenizle.»

Delaney elini yana doğru salladı. «Zaten edecektiniz,» dedi. Sonra parmağını az ilerdeki Knickerbocker oteline doğru uzattı. New York kentinde bilardo salonu bulunduran tek otel artık orasıydı. «Siz buralarda ne yapıyorsunuz,» diye sordu. «Eğlenmeye mi çıktınız?»

«Yoo,» dedi Shakespeare. «Yarı iş sayılır. Sam'le ben geçici görev olarak yaz boyu otel devriyesindeyiz. Al Kingston diye kötü bir tip hatırlıyor musunuz şef?»

«Al Kingston...» diye tekrarladı Delaney. Başını iki yana salladı. «Pek hatırlayamayacağım galiba.»

«Ya Arthur King'i? Albert Kingdon'u? Alfred Ka...»

«Bir dakika, bir dakika! Arthur King. Bu ad yabancı değil. Otel odalarını ve kuyumcuları soyardı. Yalnız çalışır, ya da yanına iyice genç bir yamak alır. Çok hızlı girip çıktığı için kimseler yakalayamamıştı.»

«İşte o,» dedi Shakespeare. «Birkaç kere ele geçirdik, hiçbir şey kanıtlayamadık. Şimdi Miami'den haber geldi. Al oradan toz olmuş. Bize doğru geldiğini sanıyorlarmış. Havaalanında peşine düştük, bir daha da bırakmadık. Çaktırmadan izliyoruz. Yeterince adamımız yok.»

Delaney halden anlayan bir sesle, «Biliyorum,» dedi.

«Her neyse. Knickerbocker'e üçüncü kere geliyor. Bu sefer kapıdan çıktığında yakalayıp biraz hırpalayacağız. Fazla değil. Buradan çıkıp Chicago'ya, Los Angeles'e, bir yerlere gitmeye karar verdirecek kadar.»

Delaney, «Ellidördüncü Sokakta servis kapısı var,» diye uyardı onları. «Orayı tuttunuz mu?»

Shakespeare, «Tuttuk,» dedi. «Sam'le ben ön girişi kontrol ediyoruz. Kaçırmamıza olanak yok.»

Delaney keyifle, «Bal gibi kaçıracaksınız,» dedi. «Lobiden bir koridor ayrılıp yan sokaktaki eczaneye açılıyor. Sizin ruhunuz duymadan sıvışmıştır bile.»

William Shakespeare acı bir sesle, «Orospu çocuğu!» diye haykırıp koşmaya başladı.

Sam Lauder de arabadan fırlamış, arkadaşının peşinden koşuyordu. Delaney onları izlerken bu işe gereğinden fazla sevindiğini farketti. Knickerbocker'in küçük, ıssız barına girdiğinde hâlâ kendi kendine gülüyordu.

Karanlık, tahta duvarlı, kutu gibi bir yerdi burası. Barın uzunluğu üç metre ancak vardı. Önüne altı tabure dizilmişti. Üstleri vinileks kaplıydı. Çevreye de bir düzine kadar küçük masa serpiştirilmişti. Her birinin iki sandalyesi vardı. Barın arkasındaki duvarda 1930 dan kalma bir müral görünüyordu. Gökdelenler, cazcılar, smokin giymiş, bıyıklı adamlar... Müralin rengi siyah, beyaz ve gümüşdü. Her yanına kırmızı notalar da serpilmişti. Tepesinde düzensiz bir yazıyla şunlar yazılıydı: **GELİN, BROADWAY NİNNİSİNİ DİNLEYİN!**

Delaney taburelerden birine oturdu. Tek müşteri oydu. İriyarı barmen elindeki gazeteden başını kaldırıp yanına geldi. Beyaz bir garson ceketi giymiş, siyah papyon takmıştı. Önünde koltuk altlarından bağladığı kolalı beyaz önlüğü sallanıyordu. Göğsünden ayak bileklerine kadar. Delaney'e gülümsedi, önüne bir tabla ile bir tabak kuru yemiş, bir de kâğıt peçete koydu.

«İyi günler efendim,» dedi. «Ne arzu ederdiniz?»

«İyi günler. Siyah bira var mı?»

«Löwenbräu var.»

«İyi.»

Adam yerinden kıpırdamıyordu. Gözleri Delaney'e dikili, parmaklarını şıklatmaya başlamıştı.

«Sizi tanıyorum,» dedi. «Bir yerde gördüm!»

Delaney hiç sesini çıkarmadı. Adam bakmaya, parmak şıklatmaya devam ediyordu. Sonunda:

«Delaney!» diye haykırdı. «Şef Delaney! Tamam mı?»

«Tamam,» diye gülümsedi Delaney.

«Daha kapıdan girdiğiniz anda sizin önemli birisi olduğunuzu anlamıştım,» dedi barmen. «Resminizi hem gazetede hem de TV'de gördüm.» Elini önlüğüne dikkatle silip uzattı. «Benim için bir onurdur, inanın, şef Delaney. Adım Harry Schwartz.»

Delaney adamla el sıkıştı.

«Artık şef falan değilim,» dedi. «Emekli oldum.»

«Okudum, okudum,» diye karşılık verdi Schwartz. «Umarım emekliliğinizi güle güle geçirirsiniz. Sağlıkla. Ama Başkanlar emekli olunca gene Sayın Başkan kalırlar, öyle değil mi? Vali de çekilince gene Sayın Vali kalır. Ölene kadar. Albaylar da öyledir. Emekli olur ama, herkes onlara hâlâ Albayım der.»

Delaney, «Öyle,» diye başını salladı.

«Siz de şefsiniz işte,» dedi barmen. «Ben de emekli olduğum zaman gene Harry Schwartz kalacağım.»

Buz dolu bir kovadan bir şişe Löwenbräu çekti, şişeyi dikkatle sildi, raftan bir bardak alıp ışığa tuttu, lekeli olup olmadığını kontrol etti, memnun kalmış olmalı ki bardağı Delaney'in önüne, kâğıt peçetenin üstüne koydu. Şişeyi açıp bardağı yarıya kadar doldurdu, iki üç santim köpük yapmasına izin verdi, sonra şişeyi de yanına bıraktı. Delaney bir yudum alıncaya kadar yüzünde umutla bekledi.

«Güzel mi?» diye sordu.

«Nefis!» Delaney doğru söylüyordu.

«İyi öyleyse,» dedi barmen. Kollarını barın üstüne çaprazlayıp yaslandı. «Anlatın, şef,» dedi. «Nasıl vakit geçiriyorsunuz?»

Garip bir aksanla konuşuyordu adam. Delaney onun doğma büyüme Manhattan'lı olduğunu düşündü. Belki Chelsea yöresinden.

«Geçiriyorum işte,» dedi. «Kendimi meşgul etmeye çalışıyorum.»

Barmen ellerini iki yana açtı. «Peki daha başka?» dedi. «Emekli olduğunuzsa, ölmediniz ya!»

«Tabii.»

«Polisler emekli olunca Florida'ya gider ya da kumar oynar sanırdım.»

«Çoğu öyle yapar,» dedi Delaney. Gülüyordu.

«Eniştem polisti. Belki tanırsınız. Queens yöresindeydi. İyi polisti. Beş kuruş haram para girmedi cebine. Beş kuruş almıştır belki ya, her neyse. Emekli olunca Arizona'ya taşındı. Kızkardeşimin astımı var diye. Doktorlar kuru yere götür demişlerdi. Yoksa bir yıla kalmaz

ölür demişlerdi. Eniştem Pincus da... adı Pincus'du. Louis Pincus. Bu yüzden emekliliğini erken istedi, Arizona'ya taşındı. Ev satın aldı. Bahçesi var, çimeni var, anlarsınız. Gönderdikleri resimlere bakarsanız çok güzel bir ev. Bir yıl kadar sonra Louis bahçenin çimlerini biçerken küt diye düşmez mi?» Harry Schwartz gene parmaklarını şıklattı. «Küt diye. Kalpten. İşe bakın. Karısının sağlığı için kalkıp oraya taşınıyor, sonra düşüp ölüyor. Karısı da hâlâ at gibi güçlü. Hayat böyle işte. Haksız mıyım?»

Delaney çok hafif bir sesle, «Haklısın,» dedi.

Schwartz içini çekti. «Ne yaparsınız! Böyledir dünya. Söylesenize şef, bu genç polislerin hali ne olacak böyle? Yok favoriler, yok bıyıklar! Polise benzemiyorlar bile bence.»

Delaney de bu gençlerin polise benzemediği kanısındaydı ama, bunu bir sivile söyleyecek değildi elbette.

«Bak,» dedi, «Yüz yıl önce New York polislerinin hepsinin bıyığı vardı, tamam mı? Hem de kaba saba pos bıyıklar. Polis olmak için bıyık bırakmak şart gibi birşeydi. Bu modalar hep değişir ama polisler değişmez. Tek farkı, belki bugünküler biraz daha zekidir.»

«Öyle,» dedi Harry Schwartz. «Haklısınız herhalde. Bir bira daha açayım mı?»

«Lütfen. Ya sen? Benimle birşey içsene.»

«Yok,» dedi Schwartz. «Teşekkür ederim ama iş başındayken olmaz. İzin vermezler.»

«Hadi canım!»

«Bilmem... Hadi ben de bir bira içeyim. Tezgâhın altına koyarım. Çok teşekkürler.»

Gene aynı töreni uyguladı, Delaney'e bir şişe bira daha açtı, sonra kendine yerli bir bira çekti, bir bardağa doldurdu. Boş salonun çevresine dikkatle bakındıktan sonra çarçabuk bardağı ağzına götürürken, «Sağlığınıza, şef!» dedi.

Delaney, «Sağlığına,» diye karşılık verdi.

Birlikte içtiler. Barmen bardağını tezgâhın içine ustaca yerleştirdi.

«Sağlığın yerindeyse, en büyük servet odur,» dedi.

«Doğru.»

«Ama berbat bir iş olmalı polislik. Ne dersiniz?»

Edward X. Delaney gözlerini bardağına doğru indirdi. Bardağı peçetenin dışına, barın üstüne koydu, dibiyle küçük küçük daireler çizmeye başladı.

«Bazan,» dedi. «Bazan gerçekten berbat iş olur. Bazan da iyidir.»

«Bana da öyle gelmişti,» dedi barmen. «İnsan herhalde çok kötülük görür çevrede, değil mi? Ama beri yandan, insanlara yardım edebilmek de iyi bir duygu.»

Delaney başını salladı.

Schwartz, «Ben de polis olmak istemiştim,» dedi. «Doğru söylüyorum. Koreden sağ kurtulup New York'a döndüğümde ne yapayım diye düşünüp duruyordum. Bir ara polis olayım dedim. Parası çok değil ama... yani o zaman pek azdı gerçekten. Gene de sağlam iş. Emekliliği falan var demiştim. Ama benim polis olacak kadar cesaretim yoktu. Cesaret ister, öyle değil mi?»

«İster tabii.» Delaney içinden acaba bu adam arkadaşların bana 'Demir Pençe' dediğini biliyor mu diye düşündü.

«Tabii. Ben de sonra kendi kendime, boş ver dedim. Biri kalkıp bana ateş etse, altıma yaparım ben. Ciddi söylüyorum. Kahraman falan değilim. Hele kendim birini vurmak... asla!»

«Ama Kore'de ateş ettin herhalde!»

«Yooo... aşçıydım ben.»

«Eh...» Delaney içini çekti. «Aslına bakarsan ateş etmek, ateş edilmek yüzdeye vurursan polisliğin çok küçük bir kısmını oluşturur. Yüzde bir gibi bir şeydir. Bir sürü polis otuz yılı aşkın hizmet etmiş, emekli olmuştur da, talim salonunun dışında tabanca çekmemiştir bile. Gazetelerde okuduğun, televizyonda gördüğün o dramatik şeyler de olur tabii arasıra. Ama her bir tetik sesinin karşılığında bin tane polis daktiloda yazı yazmaktadır, evrak dosyalamaktadır, hastalar için cankurtaran çağırmaktadır, sokaklardan sarhoşları toplamaktadır, falan filan.»

«Tabii,» dedi Harry Schwartz. «Biliyorum bunları. Yüzde yüz haklısınız. Ama gene de polislere tabancayı boşuna vermiyorlar herhalde, değil mi ya? Belki yıllar

geçer, birşey olmaz, tabancası beline kaynar gibi olur, kabul. Ama bir de bakarsın, bam! bam! Delinin biri onu öldürmeye çalışıyor. Onun da daha önce davranması, deliyi mıhlaması gerekiyor. Olmayacak şey mi?»

«Oluyor o da,» dedi Delaney.

«Ama herşeye rağmen, özlüyorsunuzdur herhalde. Değil mi?»

«Öyle.»

Çöpler toplanmış, boş bidonlar kaldırımın kenarında duruyordu. Eve girerken onları da alıp ön duvarın kenarındaki yerlerine taşıdı, kapaklarını üstlerine koydu. Buraya kadar gelmişken bodrum kapısından da girebilirdi ama o zaman dış demir kapının iki kilidiyle zincirini de açmak zorunda kalacaktı. En iyisi tekrar kaldırıma çıkıp on bir basamağı tırmanarak ana kapıdan girmekti. Öyle yaptı.

Otuz yıl kadar önce Barbara ile birlikte bu evi yeniden onarıp döşerken eskiden kalma bazı şeyleri korumasını bilmişlerdi. Kocaman masif ahşap ön kapı gibi. En az yetmiş beş senelik. Kilidi açarken kapıya bir kere daha hayran oldu. Pırıl pırıl cilâlı, kulpu, tokmağı falan sarı pirinçten. Orta yerinde baklava biçiminde gözetleme camı.

Işıklı hole adımını attı, kapıyı üstüste iki kere kilitledi, zinciri taktı.

«Ben geldim!» diye seslendi.

Mutfaktan bir ses, «Buradayım sevgilim,» diye karşılık verdi.

Delaney şapkasını duvardaki portmantoya koyup koridora daldı. Bir yandan yürüyor, bir yandan zevkle çevreyi koklamaya çalışıyor, umutlanıyordu.

Mutfağa girerken, «Güzel birşey kokuyor,» dedi.

Monica gülümseyerek ona döndü. «Yemek mi güzel kokuyor yoksa aşçı mı?»

«Her ikisi de,» diyerek onu yanağından öptü. «Ne yiyoruz?»

«En sevdiğin şeyi. Soslu dana.»

Delaney birden durup ona baktı.

«Pekâlâ,» dedi. «Ne satın aldın bugün, onu söyle bakalım.»

Monica hemen tencerelere doğru döndü. Biraz afallamıştı ama, hâlâ gülümsüyordu.

«Dedektifliği bırak,» dedi. «Ahım şahım birşey almadım. Kızların yataklarına birer örtü aldım, o kadar.»

«Onun ziyanı yok,» derken Delaney tabaktan bir kereviz sapı alıp ısırarak mutfak masasının başına oturdu. «Günün nasıl geçti?» diye sordu.

«Çok telâşlı. Dükkânlar çok kalabalıktı. Kızlar öğle yemeğinizin çok iyi geçtiğini, senin de iki kadeh içtiğini söylediler.»

«Pis gammazlar. Döndüler mi eve?»

«Evet, yukardalar. Ödevlerine başladılar. Edward, bu okulda çocuklara çok ödev veriyorlar, biliyor musun?»

«Ödev çocuğu öldürmez.»

«Seni Ivar Thorsen aradı. Konuşmak istiyormuş.»

«Neden olduğunu söyledi mi?»

«Hayır. Saat dokuzda geleyim mi dedi. Bir engelin varsa kendisini bürodan aramanı söyledi. Senden ses çıkmazsa gelecekmiş.»

«Bana göre hava hoş. Ya sen? Bir planın var mıydı?»

«Yoo. Televizyonda beğendiğim bir program var. Göğüs kanseri hakkında.»

«Ben Thorsen'i tercih ederim. Sofrayı kurayım mı?»

«Olur,» dedi Monica. «On beş dakikaya kadar otururuz.»

«Öyleyse bir duş yapayım.»

«Çocukları da aşağıya yolla.» Monica bir yandan sosu tadıyordu.

Delaney kolunu onun beline doladı. Kadın elinde kocaman tahta kaşıkla ona yaslandı.

«Seni sevdiğimi söylemiş miydim?»

Monica, «Bugün söylememiştin,» dedi.

«Söylenmiş farzet.»

«Olmaz, öyle çabuk kurtulamazsın.»

Delaney, «Seni seviyorum,» diyerek onu dudakla-

ından öptü. «Immm,» dedi. «Bu sosun tadına doyum olmuyor. Sen yemekte bira içecek misin?»

«Seninkinden bir yudum alırım.»

«Çok alırsın. Kendi biranı kendin aç. Dana yediğim zaman biramın hepsini kendim içmek isterim.»

Monica arkasından tahta kaşığı sallarken Delaney gülerek mutfaktan çıktı.

Daha önce Monica Gilbert'di adı. Manyak katil Daniel Blank'in kurbanlarından Bernard Gilbert'in karısıydı. Delaney yüzbaşıydı o zamanlar. Blank'i yakalayan grubun komutası ondaydı. Monica'yı, olayın sorgusu sırasında tanımıştı. Bir yıl sonra Barbara Delaney ölünce de, Monica'yla evlenmişti şef. Kendisinden yirmi yaş küçüktü Monica.

Akşam yemeği gene kızların canlı konuşmalarıyla geçti. Mary ile Slyvia on bir ve on üç yaşlarındaydılar. Tabii o yaştaki bütün çocuklar gibi dünyada herşeyi en iyi onlar biliyordu. Sohbetin çoğu yazın ne yapılacağı konusundaydı. İki kızın aynı kampa mı, yoksa ayrı kamplara mı gitmesinin daha iyi olacağı tartışılıyordu. Kızlar bilgiç bilgiç kardeş kıskançlığından, aile dışı çevre edinmeden söz etmekteydiler. Şef Delaney onları ciddi bir suratla dinliyor, arasıra ciddi sorular soruyor, için için ne kadar keyiflendiğini ise yalnız Monica anlayabiliyordu.

Yemek bitince Delaney sofranın toplanmasına biraz yardım ettiyse de, mutfaktaki işleri karısıyla üvey kızlarına bıraktı. Yukarı çıkıp ceketini çıkardı, sırtına eski bir robdöşambr ceketi geçirdi. Ayrıca papuçlarını da çıkarıp ayaklarına biraz masaj yaptı, terliklerini giydi. Salona inerken yolda mutfağa uğrayıp içki için buz kovasına buz aldı. Bulaşık makinesi harıl harıl çalışıyordu. Monica mutfağın toplanmasını bitirmek üzereydi. Kızlar çoktan odalarına çıkmışlardı.

«Paramız yetecek mi?» diye sordu Monica. «Kamplar çok pahalı Edward.»

«Sen söyleyeceksin paramızın yetişip yetişmeyeceğini. Bu evde maliye uzmanı sensin.»

O kaşlarını çatarak, «Belki de......» deyip sustu. «Biz ikimiz bir yere tatile gitmezsek.»

«Olsun. Biz gitmeyiz. Evde otururuz. Kapıları kilitler, pancurları kapar, hava tertibatını açar, bütün yaz sevişiriz.»

«Atıyorsun. Sırtının ağrısı tutar hemen.»

«Tabii tutar. Ama senin incilerin kopmasın da!.»

Monica gülmeye başladı. Delaney ona alaylı gözlerle baktı.

İlk birlikte yattıklarında olmuştu. Evlenmelerinden iki ay kadar önce. Monicayı yemeğe, oradan da tiyatroya götürmüştü. Dönüşte kendi evine, çocukların ve bakıcının yanına dönmeden önce, Delaney'in evine uğrayıp bir kadeh içki içmeye razı olmuştu.

Aslında yapılı kadındı. İri göğsü ile geniş kalçaları arasında ince bir beli vardı. Daha henüz öyle «hanımefendi» haline gelmiş değildi. Hâlâ genç, hâlâ körpeydi. Açık, rahat bir çekiciliği vardı. Çevresine bir sıcaklık yayıyor, sanki birşey bekliyordu.

O gece ince siyah bir elbise giymişti. Üstüne sımsıkı oturmuş değildi ama, kıpırdadıkça vucuduna sarılıyor gibiydi. Boynunda iri incili bir kolye vardı. Delaney onu öptüğünde Monica da ona sarıldı. Göğüs göğüse, karın karına, bacak bacağa. Sendeleyerek ve soluyarak yukarıya, yatak odasına çıktılar. Oynadıkları büyük sahne eseri orada küçük bir fars'a dönüştü.

Monica yatağın üzerinde çaprazlama yatıyordu. Üstünde o incilerden başka hiçbir şey yoktu. Heyecanlıydı. Bekliyordu. Delaney yatağın yanında ayaktaydı. Onun kalçalarını tutup kaldırdı. Monica ona sarılmak için kıpırdadığında incilerin ipliği koptu, hepsi takır tukur parkelerin üzerine saçıldılar. O sırada her ikisi de ihtiraslarından deliye dönmüşlerdi...

Monica, «İncilerimi kopardın...» diye bir çığlık attı.

Delaney, «S...rim incini şimdi,» diye gürledi.

«Hayır, beni!» diye bağırdı Monica. «Beni!»

Ama inciler ayak altında yuvarlanıyor, can acıtıyordu. Az sonra Delaney ortada çılgın bir dans yapar buldu kendini. İkisi de dayanamayıp gülmeye başladılar, sonunda pozisyon değiştirip işi tekrar ele aldılar. Kötü de olmadı.

Şimdi birlikte bu anılara gülerek salona geçtiler.

Şef iki içki hazırladı. Ayaklarını uzatıp kanapeye oturdular. Mutluydular.

Başkomiser Thorsen tam dokuzda geldi. Monica televizyondaki programı seyretmek üzere salonda kaldı, iki erkek çalışma odasına geçip kapıyı kapattılar. Delaney az sonra çıkıp buz kovasını aldı. Karısı koltuğun kenarına oturmuş, öne eğilmiş, ekrana bakıyordu. Delaney gülümseyip onun saçlarına dokundu. sonra gene çalışma odasına yürüdü.

«Ne içersin Ivar? Cin mi, viski mi, başka birşey mi?»

«Biraz viski alayım, Edward. Sek. Buz atma lütfen.»

Deri koltuklara karşılıklı oturdular. Koltukların derisi kurumuş, biraz çatlamış gibiydi. Kadehlerini tokuşturup dudaklarına götürdüler.

Örgütte Thorsen'e Amiral diye isim takılmıştı. Gösterişi öyleydi, Ince kır saçlar, etkili mavi gözler, dimdik bir gövde. Ince yapılı, ince kemikli, çok titiz giyinen bir insandı.

Delaney'in zamanında ona bir numaralı yardımcıydı Thorsen. Pürüzleri idare etmeyi iyi bilirdi. Politik çatışmalara hakimdi. Kent yönetim kadrosunda kimin kimi alt edeceğini önceden kestirmek gibi bir yeteneği vardı. Üstelik bu yetmiyormuş gibi, yasa dünyasının idare dünyasıyla kapışmasından büyük bir zevk alırdı. Bu çirkefin içinden geçer, geçer, üstüne hiç çamur sıçratmamayı da bilirdi.

Delaney ona, «İşler nasıl gidiyor?» diye sordu.

Thorsen elini bir sola bir sağa götürdü.

«Bildiğin gibi,» dedi. «Bütçe kısıtlamalarıyla işten çıkartmaları duymuşsundur.»

«Suçlar artıyor mu?»

«Yok, işin garip yanı da o.» Thorsen hafifçe güldü. «Polislerin sayısı azaldı ama, suçta belli bir artış yok. Herkes olacak sanıyordu. Ben de öyle.»

«Ben de,» diye başını salladı Delaney. «Artmadığına sevindim. Şef Bernhardt iyi çalışıyor mu?»

Bernhardt, Delaney'in yerine Dedektiflik bölümüne şef olan adamdı. Polisliğe gönlünü vermiş biriydi. Manhattan'daki merkeze gelmeden önce Brooklyn dedektiflerinin başıydı. Kayınpederi kentin en büyük ban-

kalarından birinin yönetim kurulu üyesiydi. Bu durum da damadın ilerlemesine yardımcı olmuştu, elbette.

Thorsen, «Iyidir,» dedi. «Uçtu uçtu değil ama. Onun da kendi sorunları var. Bütçe kısıtlamaları canına okudu. Ben de sana bunun için geldim.»

«Y...»

«Bir ay kadar önceki cinayeti okumuş muydun? Victor Maitland. Ressam.»

«Tabii. Dikkatle izledim. Ama gazeteler konuyu çabuk bıraktılar.»

Thorsen, «O sıra ilginç haberler pek çoktu,» dedi. «Allahtan. Ayrıca hiçbir ipucu da bulamadık. Dosya hâlâ açık.»

«Bana soygun işi gibi gelmişti. Hırsız kapıyı kırıp içeriye giriyor, bu Maitland denilen adam karşı koymaya kalkışınca da onu bıçaklıyor.»

«Olabilir. Ben pek ayrıntıları bilmiyorum. Ama o yer daha önce iki kere soyulmuş olduğundan kapıya zincirler takıyor, iyice kilitliyormuş. Kilitler hiç zorlanmamış. Herhalde kapıyı tanıdığı birine açmış olmalı diyoruz.»

«Yaa. Çalınmış birşey var mı?»

«Cüzdanı. Ama üstünde hiçbir zaman fazla para taşımazmış. Hem kredi kartları da öbür cebindeymiş. Hırsız onları almamış. Masanın üstünde pahalı bir radyo duruyormuş, ona da dokunmamış.»

Delaney yavaş sesle, «Hırsız süsü vermek yani,» dedi. «Daha önce de olmuştu. Mirasçısı kim?»

«Vasiyetname bırakmamış. Avukatlara iş düşüyor demektir. Maliye herşeyi mühürledi. Adam çok varlıklıymış. Yaptığı tablolar yüz bin dolara falan satılıyormuş.»

«Resimlerini gördüm,» dedi Delaney. «Beğenirim.»

«Ben de. Karen de çok hayrandır. ona. Rembrandt'den bu yana gelmiş en büyük ressam diyor. Ama faydası yok. Hiçbir ipucu bulamadık. Öteki açık kalmış dosyalar gibi sürüklenip gidecek ama, bir yandan da canımıza okuyorlar.»

Delaney, Thorsen'in içkisini yenilemek üzere ayağa kalktı, kendi içkisine de iki buz daha attı.

«Canınıza mı okuyorlar?» diye sordu. «Kim?»

«J. Barnes Chapin diye birini hiç duydun mu?»

«Tabii. Politikacı. Eyalet temsilcisi senatörümüz.»

«Ta kendisi,» diye başını salladı Thorsen. «Rockland County'de evi var. Tozu dumana katıyor. Bu arada New York'a yasa uygulama bütçesi için yardım kanunu çıkacak. Polisler, mahkemeler, cezaevleri falan hep yararlanacak. Chapin'in tutumu yasayı etkileyebilir.»

«Eee?»

«Bu Chapin ölen Victor Maitland'ın dayısıymış.»

«A-ha!»

«Işin garibi, Chapin aslında Maitland'ı kimin öldürdüğüne aldırmıyor bile. Öğrendiğimize göre bu Maitland denen herif sıfır numara serserinin biriymiş. Onu öldürebilecek kimselerin bir listesini çıkarsan ancak on bin kişicik bulabilirsin. O tip adamlardan. Herkes nefret ediyormuş ondan. Karısıyla oğlu bile. Bir annesi dışında. Her oğlan çocuğun en iyi dostu annesi olur derler ya! Annesi zengin bir kadın. Nyack'da bir çiftlikte oturuyor. Yanında kızı var. Maitland'ın kızkardeşi. Ana kız yalnız yaşıyorlar. İşte bu anne, Chapin'in başının etini yiyormuş. O da gelip bizim başımızın etini yiyor. Victor Maitland'ın katilini bir an önce bulun ki, kızkardeşimi sırtımdan atabileyim, diyor.»

Delaney sessiz, Thorsen'e baktı. İçkisinden bir yudum aldı. İki adamın gözleri kenetlendi.

Delaney, «Neden ben?» diye sordu.

Thorsen öne doğru eğildi.

«Bak, Edward, bana ders vermek zorunda değilsin. Kuralları ben de bilirim. Eğer bir cinayet, kırk sekiz saat içinde çözüme ulaşmamışsa, sonradan çözülme şansı sıfıra yakındır. İz yok, ipucu yok. Aramızda kalsın ama, Victor Maitland'ın katilini yakalamak da polis örgütünün dertleri arasında pek ön sırayı alamaz zaten.»

«Anlamıyorum.»

«Ama gene de birşeyler yapıyor görünmek zorundayız. J. Barnes Chapin'i hoş tutabilmek için. O da kızkardeşini hoş tutabilsin diye. Polisin bu işle uğraşmakta olduğuna onu inandırabilsin diye.»

«Ve yeni kanun oya konduğunda Chapin kente destek olsun diye.»

«Elbette,» dedi Thorsen. «Başka neden olacak?»

Delaney, «Bir daha soruyorum,» dedi. «Neden ben?»

Thorsen arkasına yaslandı, içini çekti, bacaklarını üstüste atıp içkisinden bir yudum aldı.

«Çok güzel bir viski bu, Edward. Markası ne?»

«Gelenvilet.»

«Anlatayım. Birincisi, Chapin seni ismen istedi. İnan ki istedi. Kişi olarak. Lombard operasyonunu hatırlıyormuş. İkincisi, bizim böyle bir işe ayıracak adamımız kalmadı, Edward. Hiç ipucu yok dedim sana. Bunu sen de biliyorsun, biz de. Belki dediğin gibi hırsız işidir. Katil de çoktan kaçmış, belki şimdiye kadar Kansas'a yerleşmiştir. Kim nereden bilebilir? Zaten senden katili bulmanı bekleyen de yok. Tanrı aşkına, Edward, bu kentte Maitland olayından bu yana belki yüz tane daha faili meçhul cinayet işlendi. Biz de ancak elimizden geldiği kadarını yapabiliyoruz işte.»

Delaney taş gibi bir sesle, «Benden ne istiyorsun?» diye sordu.

«Konuyu incele. Yalnızca üstüne eğil. Artık emeklisin, biliyorum. Ama vaktim yok demeye çalışma, çünkü bana yutturamazsın. Bu işi üstlen. Masraflarını öderiz. Yanına da bir görevli polis veririz. Seni arabayla sağa sola götürür, kimlik istendiğinde kendininkini çıkarıp gösterir. Elimize geçen herşeyden sana kopya göndeririz. Raporlar, fotoğraflar, hepsi. Hiçbir şey umduğumuz yok, Edward, yalnızca bir bak...»

«...Ki sen de Chapin'e yeğeninin cinayetinin araştırıldığını söyleyebilesin.»

Thorsen'in yüzünde solgun bir gülümseme belirdi.

«Evet, öyle,» dedi. «Örgütün hatırı için, Edward.»

Delaney iki elini kaldırıp keman çalıyormuş gibi bir taklit yaptı. Thorsen güldü.

«Demir pençe!» dedi. «Bu iş belki seni ilgilendirir diye düşündüm. Monica'nın ayağına dolanmaktan da kurtulursun. Öyle değil mi?»

Delaney kadehine baktı, onu elinde evirip çevirdi.

«Bir düşüneyim,» dedi. «Monica'yla da konuşayım. Yarın sabah telefon eder, evet mi, hayır mı söylerim.»

«Olur,» dedi Thorsen. «Daha ne isteyebilirim? İyi. Bir düşün bakalım.»

İçkisini bitirip ayağa kalktı. Delaney de kalkıyordu ki, Thorsen birden tekrar oturdu.

«Bir şey daha var,» dedi.

«İçime doğmuştu zaten.»

«Sam diye bir polis hatırlıyor musun? Sam Boone. On beş yıl kadar önce.»

«Tabii hatırlıyorum,» dedi Delaney. «Ateş edip öldürmüşlerdi. Cenazesine bile gittim.»

«Tamam. Bronx'un güney kesimindeydi. O zaman orası benim bölgemdi. Yahudi mahallesiydi. Şimdi modern bir semt oldu. Bu Sam Boone çok iyi polisti. En iyi türünden. Herkes çok severdi onu. Bütün mahalle halkı. Doğum günlerinde yaşlı Yahudi madamları karakola pastalar, çörekler getirirlerdi. Yemin ederim! Aslen Kentucky'li miydi, Tennessee'li miydi neydi. Akşamı çok yoğun ve belirgindi. Mahallenin Yahudileri ona biraz da Yiddish dili öğrettiler. «Semele, gel bizimle Yiddish konuş,» derlerdi ona. O da onlardan öğrendiği sözleri kendi bozuk aksanıyla söylemeye çalışır, hepsini kahkahadan kırar geçirirdi. Her neyse, bir gün bir araba ters yola girmiş, karşıdan gelen trafikle burun buruna tokuşmuş Sam oracıktaymış, yaklaşmış. Arabanın plakası Illinois mi, Michigan mı. neymiş! Sam'ı tanırım. Herhalde niyeti sürücüye tek yönlü yolların ne olduğunu anlatmak. onu geri çevirip yollamaktı. Tam konuşmak üzere eğildiği sırada güm! güm! güm! Hem suratına hem göğsüne. Adam ahmak olmalı. Hem de sıfır numara ahmak! Ne yapabilir, nasıl kaçabilir? Öne gidemez, karşıdan gelen trafik var. Arkaya gidemez, ana caddeden geçen trafik yol vermez. Tabii hemen arabadan atlamış.

«Ben oraya on dakika sonra yetiştim, Edward. Yollar çok kalabalıktı. Olay olduğunda da kalabalıkmış. Kaldırımlarda insanlar varmış. Sam'ın yere düştüğünü görmüşler. Sana yemin ederim ki, adamı ellerinden zorla çekip almak zorunda kaldık. Yanlarında bir ip olsa biz vardığımızda onu çoktan asmış olurlardı. Ömrümde o kadar öfkeli bir kalabalık görmedim. Bugün bile aklıma geldikçe hep korku sarar içimi. Meğer adamın Michigan'da mı, neredeyse, bir suçu varmış. Sam ondan kimlik istese bile ki istemezdi. topu topu üç beş yıl yatar

çıkarmış. Ama paniğe kapılmış ve karakolumun en iyi polisini öldürmüş işte.»

Delaney başını salladı, kalkıp içkileri tazeledi, kendi bardağına buz attı, tekrar Thorsen'ın karşısına oturdu.

«Olur böyle şeyler,» dedi. «Ama bunun Maitland davasıyla ne ilgisi var?»

Thorsen anlatmaya koyuldu. «Sam'ın bir oğlu vardı,» dedi. «Abner Boone. O da örgüte katıldı. Onu hep kollardım. Kendimi birşeyler borçlu sayıyordum ona. Şimdi bu Abner Boone dedektif çavuşu oldu. Tanıyor musun, Edward?»

Delaney kaşlarını çattı, «Abner Boone dedin, değil mi?» diye söylendi. «Hayal meyal hatırlıyorum. Boyu bir seksen kadar. Seksen kilo var. Kumral saçlı, mavi gözlü. Bacakları kolları uzun. Sevimli bir gülüşü var. Biraz kamburca gibi. El ve ayak bilekleri elbiselerinden dışarı fırlar gibi görünüyor biraz. Boynunun solunda beyaz bir yara izi var. Okurken gözlük takıyor. O adam mı?»

Thorsen, «Hayal meyalmiş!» diye mırıldandı. «Senin belleğin bende olsun isterdim. Evet o adam. Sen de bilirsin Edward. Öldürülen bir polisin oğlu kalkıp polis oldu mu, onu biraz kollamak gerekir. Belki niyeti öç almaktır. Belki kendisinin de babası kadar değerli olduğunu kanıtlamak peşindedir. Bu işin sonu tatsız gelebilir. Neyse, ben de Abner Boone'u kolluyordum. Elimden geldikçe ona yardım ediyordum. Çok iyi polisti. Çabucak çavuş oldu. Sonra, iki yıl kadar önce çocuğu gezici dedektif birliklerinden birine verdiler. Komando birliklerinden birine. Normal devriyelerin başa çıkamadığı olaylarda yardıma giden birlikler, bilirsin.»

«O iş nasıl gidiyor,» diye sordu Delaney. «İyi sonuç alıyor mu o birlikler?»

«Hâlâ deneme döneminde. Ama başarılı olacaklarını sanmıyorum. Normal devriyeler onları çok kıskanıyor. Doğal tabii. Her neyse, Abner Boone o birliğe geçtikten bir yıl kadar sonra siciline baktım, iyiydi. Bir iki baskın düzenlemiş, birçok yerde de yardımcılık görevi yapmış. Derken içmeye başladı. Hem de ne türlü. Birliği onu bir süre korudu, durumu sakladı. Sonunda iş saklanama-

yacak hale geldi. Ben elimden geleni yaptım. Tedavi, psikoterapi, her türlüsü. Ama yararı olmadı. Çocuk da elinden geleni yapıyor, Edward. Bundan eminim. Gerçekten çabalıyor. Bir kere kendini kaptırırsa kovulacak.»

«Ve sen de bu adamı Maitland davası için benim yanıma vermek istiyorsun, öyle mi? Bir ayyaşı, ha?»

Thorsen kesik kesik güldü.

«Anladın,» dedi. «Araştırmayı sürdürüyor olmamız Chapin'ı mutlu tutmaya yeter. Sonuç alamasak bile. Bu arada Abner Boone'u örgütten uzak tutmuş olur, yeni bir görevde kendine çeki düzen vermesini sağlayabilirim. Bir kumar oynamaya değer. Sözünde duramayıp tekrar içse bile, kim bilecek? Bir tek gören sen olacaksın.»

Delaney ona şaşkın gözlerle baktı. Belki de Thorsen'ın başarısının sırrı buydu. İnsanları yönetir, şu ya da bu yola iterken onlara bu işi neden yaptığını açık seçik söylerdi. Bu açık sözlülüğe hayran olan, keskin mavi gözlerin de etkisine kapılan, kabul ederdi Thorsen'ın önerilerini. Öyle mantıklı anlatırdı ki!

«Bir düşüneyim,» dedi.

İki saat sonra, salonda Monica'yla oturmuş konuşuyordu. Televizyon kapanmıştı. İkisi de kahvelerini yudumlamaktaydılar. Delaney az önce Başkomiser Thorsen'ın söylediklerini karısına bir bir anlatmıştı. Hiç atlamadan.

«Ne dersin?» diye bitirdi sözlerini.

«Adam alkolik mi?»

«Abner Boone mu? İvar'ın dediklerine bakarsan öyle gibi. Ya da yakında olacak. Önemli olan o değil. Boone su koyverirse bana başkasını gönderirler. Asıl mesele, işi alayım mı, almayayım mı?»

«İstiyor musun?»

«Bilemiyorum. Bir bakıma istiyorum, bir bakıma da istemiyorum. Maitland'ın katilini yakalamak hoşuma gider. Bir insanın öldürülüp de katilinin kolunu sallayıp dolaşmasından hoşlanmam. Doğru değil. Biliyorum, çok bayat bir söz ama, içimden gelen de bu. Ama beri yandan... ben emekliyim artık. Bu işler benim değil, örgütün sorunları. Ama gene de... Ne dersin?»

Monica, «Yapsan iyi olur,» dedi.

Delaney gülerek, «Ayağının altından çekileyim diye mi?» diye sordu. «Evden çıkıp gideyim diye mi?»

«Yooo!» Sesi hafif çıkıyordu. «Gerçi bazan gerçekten can sıkıyorsun ama,» Delaney başını kaldırıp ona dik dik baktı. «Bu işi yapman gerek gibi geliyor bana. Gene de karar senin.»

Eliyle işaret etti, Monica kalkıp onun kucağına oturdu. Delaney kolunu beline doladı.

«Gerçekten can mı sıkıyorum?» dedi.

«Bazan. Ben de bazan öyle olurum. Biliyorum. Herkes olur. Zaman zaman. Bence bu işi kabul etmelisin Edward. İvar gerçi sonuç beklemiyorum dedi ama, onu sen işi kabul edesin diye söyledi, eminim. Heveslendirmek için. Aslında yapabileceğine inanıyor. Chaplin de inanıyor. O adamdan hoşlanmam. Pek gericidir. Sen bu Maitland'ın katilini bulabileceğine inanıyor musun?»

«Bilemiyorum,» diye içini çekti Delaney. «İz yok, birşey yok.»

«Bulabilecek bir kişi varsa o da sensindir.» Monica'nın açısından konu burada bitiyordu. «Yatmaya geliyor musun?» diye sordu.

«Biraz sonra.»

Kadın kalktı, onun başının tepesini öptü, fincan ve tabakları mutfağa götürdü. Salonda musluğun sesi duyuluyordu. Az sonra da merdivenden yukarıya çıkan ayak sesleri geldi.

Delaney yarım saat kadar kendi kendine oturdu ve düşündü. Monica'ya haksızlık oluyordu belki ama, böyle bir durumda Barbara'nın, yani ilk karısının ne gibi bir öğüt vereceğini hesaplamaya çalıştı. Biliyordu da ne diyeceğini. Monica'nın dediklerinin aynısı. Kadından yana şanslı adamdı Delaney. Her iki karısının da duyguları, hayat sevgileri, çocuk sevgileri, çiçek sevgileri birbirine benziyordu. Haklıydılar. Bir kıvılcımı korumak gibi. Bakmak, beslemek sönmesin diye üflemek, ona kötülük edenleri yoketmek... Bir kıvılcım...

Tekrar içini çekti, kalkıp gerindi, evi dolaşmaya başladı. Önce bodruma inip pencereleri, kapıları yokladı. Sonra yukarı çıktı. Her katta duruyor, kilitleri, zincirleri kontrol ediyordu. Üst katta Mary ile Sylvia çoktan

uyumuşlardı. Güven içinde. Bütün ev güvendeydi zaten. Bir ada gibi.

Elinden geldiği kadar sessizce giyindi, yatağa girdi. Ama Monica hâlâ uyanıktı. Dönüp onun kollarına sokuldu. Sıcacıktı. Bekliyordu onu.

3

MAITLAND'LA ilgili dosyalar Delaney'lerin evine sivil plakalı bir polis arabasıyla, öğleden az önce teslim edildi. Bütün evrak, eskimiş üç içki kolisine tıkılmıştı. Üstünde de Başkomiser İvar Thorsen'den bir not vardı: «Bunlar tasnif edilmiş olmadığı için çok özür dilerim ama, sen tasnif işinde her zaman çok becerikliydin. Boone yarın sana telefon edip randevu kararlaştırmak üzere konuşacak. İyi şanslar.»

Delaney kutuları çalışma odasına taşıttı, kocaman masanın yanına, yere dizdirtti. Adamlar gider gitmez önce mutfağa geçip kendine iki sandviç hazırladı. Biri salam ve soğanlı, ikincisi jambon ve peynirli. Bir elinde sandviçler, öbüründe bir şişe birayla çalışma odasına geri döndü, onları masanın ta ucunda bir yere bıraktı ve işe koyuldu.

Üç kutuyu yavaşca, dikkatle elden geçirdi. Her belgeye kısaca göz atıyor, sonra önünde birikmeye başlayan dört istiften birine koyuyordu. Bu dört grup söyleydi :

1. Soruşturmayı yapan polislerin resmi raporları.
2. Sorguya çekilenlerin imzalı ifadeleri ve fotoğraflar.
3. Ölenin sağken veya ölümünden sonra çekilmiş resimleri ve adli tıp raporları.
4. Sorgu yapan dedektiflerin ifade verenler hakkındaki gayri resmî izlenimlerini, ya da başka ne soruşturmalar yapılması gerektiğiyle ilgili notlarını taşıyan küçük kağıt parçaları.

Sistemli çalışarak, arasıra sandviçten bir lokma ısır-

mak veya bir yudum bira içmek için duraklayarak, Delaney istifleri saat üç buçuk dolaylarında bitirdi. Bundan sonra her yığını birer birer ele alıp tarih sırasına koydu. Bunu yaparken bazı belgeleri bir gruptan ötekine aldığı da oldu ama genel olarak ilk yaptığı ayırıma sadık kaldı.

Gözüne büyük numaralı okuma gözlüklerini taktı, yeşil abajurlu çalışma lambasını daha yakına çekti, dönen koltuğuna kurulup fotoğraflar ve ölüm sonrası raporlarıyla ilgili istifi önüne aldı. En küçüğü o olduğu için. O bitince resmi raporlara geçti. Monica akşam yemeği için sofraya çağırdığında bu yığının yarısına gelmişti.

Yukarı çıkıp yıkandı, yemek odasına, ailenin yanına geçti. Yavaş yemeye, sofradaki sohbete katılmaya çalışıyordu. Düşünceli haline rağmen gene de birkaç espri yaptı. Ama sofradan erken kalktı. Tatlıyı bile yemeden, kahvesini eline alıp çalışma odasına döndü. İlk okumaları bitirdiğinde saat dokuz olmuştu. Bundan sonra herşeyi ikinci kere okumaya başladı. Daha yavaş okuyor, elindeki sarı bloknota notlar alıyor, sorular yazıyordu.

Gece on birde Monica ona termos içinde yeni kahve getirdi, kendisinin bir saat kadar televizyon seyredip yatacağını söyledi. Delaney dalgın dalgın gülümsedi, onu yanağından öptü, okumasına devam etti. İkinci okumaları bitirdiğinde saat birdi. Sonra dosyalama işine girişti. Her istifi ayrı ayrı dosyalayıp, kilitli madenî çekmecelerin en alttakine yerleştirdi. Kütüphaneden bir Manhattan haritası buldu, ölüm yerini saptadı. Mott Sokağında, Prince'le Spring'in arasındaydı Maitland'ın stüdyosu.

O yöreyi iyi tanırdı. Yirmi yıl kadar önce, kendisi dedektifken, yaz tatiline çıkanların yerine geçici olarak o bölgeye atanmış, bir süre çalışmıştı. O sıralar oralarda yalnızca İtalyanlar yaşardı. Küçük İtalya denilen semtin bir parçasıydı. Yılın sonunda San Gennaro bayramını Mulberry Sokağında nasıl kutladıklarını hatırlayan Delaney kendi kendine gülümsedi. Yörenin en büyük festivallerinden biri olurdu San Gennaro bayramı.

Göreve birinci sınıf dedektif Alberto Di Lucca'nın

yardımcısı olarak atanmıştı. Kırmızı suratlı, etli yanaklı, koca göbekli, şarap kokan bir makarna tiryakisiydi. Delaney'i İtalyan mutfağının büyüsüne o inandırmıştı. Ayrıca bir sürü de meslek sırrı öğretmişti ona.

O yılın Temmuz ayında Elizabeth Caddesindeki bir depo soyulmuş, dört tane maskeli adam zorla içeri girip bekçiyi bağlamış, bir treyler yükü ithal malı zeytinyağıyla kaçmışlardı. Zeytinyağlı soslu spagetti'ye tapan Di Lucca için bu hareket imansızlığın ta kendisiydi. Delaney'e,

«Bu bölgede pek çok kötü adam olduğunu bilmen gerekir,» demişti. «Ama bunlar genellikle bu çeşit eğlenceler için bölgenin dışına giderler. Yazılmamış bir kanundur bu. İnsan kendi evinin ortasına etmez. Ama bütün bununla birlikte, bu işi buranın yerlileri yaptı gibi geliyor bana.»

«Nereden çıkarıyorsun?» diye sormuştu Delaney.

«Bekçiyi ele al. Dışardan birileri olsa adamı vururlardı. Ya da hiç değilse eziyet ederlerdi. Oysa öyle olmamış. Bu ihtiyara yerdeki çuvalların üzerine yatması nezaketle söylenmiş, ağzına da bir bant yapıştırılıvermiş. Üstelik soyguncular çıkmadan önce ona 'rahat mısın' diye de sormuşlar. 'İyi soluk alabiliyor musun'. Yani ellerinden gelen anlayışı göstermişler. Neredeyse yatakta kahvaltı vereceklermiş gibi birşey. Demek ki onu tanıyorlardı. Belki de soygunun planlanmasında onun da parmağı vardır. Bir alay akrabası var. Genç, kanı kaynayan yeğenleri var. Bir tanesi... evet, Anthony Scorese diye bir tanesi hiç de iyi bir tip değildir. Üç arkadaşıyla dolaşır. Birinin adı Vito Gervase, ötekininki Robert Scheinfelt, o da İtalyan ama adından anlaşılması güç. Sonuncusu da Giuseppe bilmemne. Soyadını hatırlayamıyorum ama ona herkes Kid Stick der. Bana kalırsa bu işi beceren o dört it. Sağa sola biraz soralım bakalım, bugünlerde fazla mı para harcıyorlar.»

Di Lucca ile Delaney gerçekten sağa sola sordular. Evet, korkunç dörtler son zamanlarda bayağı savurganlık yapıyorlardı. Çok dikkati çekecek kadar değilse de, ellerine para geçtiği belliydi. Yemeklerinin yanında kaliteli şaraplar ısmarlıyorlar, kibar mahallelerden güzel sa-

rışınlarla çıkıyorlar, ayaklarında yeni alınmış krokodil papuçlarla geziyorlardı.

Di Lucca Delaney'e, «Onları birbirlerinden koparmak zorundayız,» demişti. «Birbirlerine kalleşlik etmeyeceklerine yemin vermişlerdir. Analarının mezarı üstüne. Ölürüz de ağzımızdan tek kelime kaçırmayız demişlerdir. And içmişlerdir. Şimdi bak, ben bu avanakların andını kıracağım. Onlarla İtalyanca konuşacağım ama, sonradan sana neler söylediğimi, ne cevaplar aldığımı anlatırım.»

Di Lucca her sanığı tek tek sorguya çekmişti. Önce birine, diyelim ki, Anthony Scorese'ye soygun sırasında nerede olduğu soruyor, Scorese «Yatağımda,» diyor, sonra gülerek, «Tanığım da var. Falanca kadını bulun, söyler, size,» diye ekliyordu.

Di Lucca muammalı bir gülümsemeyle, «Bir kadınla yatakta, öyle mi?» diyor, sonra bombayı patlatıyordu. «Vito Gervase öyle söylemedi ama.»

Lâfı burada kesiyor, Vito'yu sorguya alıyordu.

«Jersey'e amcamın evine gitmiştim.»

Di Lucca yumuşacık bir sesle. «Öyle miii?» diyordu. «Scheinfelt öyle dememişti.»

İki hafta kadar bir süreyi böylece geçirdikten, dördünü ayrı ayrı işledikten, durmadan sorular sorduktan, birini ötekine karşı kurduktan sonra işler değişti. Gençler başlangıçta Di Lucca'nın ne peşinde olduğunu hemen anlamışlardı. Ama zaman geçtikçe o kadar da emin olamadıklarını farkettiler. Birbirlerine kuşkulu gözlerle bakmaya başladılar. Di Lucca bu sefer Kid Stick'ı ele aldı ve ona çok genç olduğu için, eğer kendilerine yardım ederse, cezasının büyük ihtimalle tecil edileceğini söyledi. Kid hemen zayıflamaya başladı. Ama gene de ilk çözülen Robert Scheinfelt oldu. Polislerle anlaşmayı ilk o kabul etti.

Di Lucca, Delaney'e, «Böyle yapacaksın işte,» diyordu. «Hırsızlar arasında onur, ha? Ne onuru be!! Cezaları tecil edilsin diye ikiz kardeşlerini bile ele verir onlar.»

İşte şu anda Victor Maitland'ın bıçaklanıp öldürüldüğü yerin haritasına bakarken Delaney, Dedektif Alberto Di Lucca'yı hatırlıyor, keşke o mahalleyi tek tek, aile

aile, ev ev tanıyan bu adam şimdi yanımda olsaydı diye düşünüyordu. Ama Koca Al çoktan emekli olmuş, Napoli'ye dönmüş, Allah bilir bugüne kadar fazla spagetti yemekten tıkanmış ölmüştü bile.

Delaney içini çekti, masa lambasını söndürdü, kapı pencere kontroluna başladı. Okuduğu şeylerin sinirlerini bozduğu pek söylenemezdi ama, keyiflenmiş olmadığı ortadaydı. Maitland cinayetinin sorguları iyi yapılmıştı doğrusu. Derinlemesine. Akıllıca ve enerji dolu bir çalışma. Hayal gücü bile çalışmıştı. Yoklamadık ihtimal bırakmamışlardı adamlar. Bir alay insanı sorguya çekmişlerdi. Tomarla kayıt derleyip elden geçirmişlerdi. Sonuç sıfırdı gene de. Kocaman, içi boş bir sıfır. O kadar.

Cesedi bulan, Madison Caddesindeki Geltman Galerisinin sahibi ve Victor Maitland'ın satış ajanı Saul Geltman'dı. Maitland Cuma günü öğleden sonra saat üçte Geltman'ın galerisine gelmek üzere söz vermişti. Bir dekoratörle bulaşacaklar ve Maitland'ın orada açacağı yeni sergi için salon düzenini konuşacaklardı. Saat dört olup Maitland hâlâ görünmeyince, Geltman Mott Sokağındaki stüdyoya telefon açmış, hiç cevap alamamıştı. Bunun üzerine Maitland'ın evini aramıştı Geltman. Ressamın karısı Alma Maitland'la konuşmuştu. Kadın Maitland'ın nerede olduğunu bilmiyordu. Ama o gün öğleden sonra Geltman Galerisine gideceğinden söz ettiğini söyledi.

Aslında ressamın ortadan kaybolması karısını da, ajanını da pek fazla kaygıya düşürmüş değildi. Randevusunu atlatışı dünyada ilk defa olan bir olay değildi. Anlaşıldığına göre adam durmadan yalan söyleyen, verdiği sözleri tutmayan, zaman zaman bir iki günlüğüne ortadan yok olan biriydi. Mott Sokağındaki stüdyoda çalışırken kimsenin kendisini rahatsız etmemesi için telefonun fişini çektiği de çok görülmüştü. Hattâ bazan telefon çalar çalar, o cevap vermezdi. Arasıra geceleri de orada kalırdı.

Geltman, anlattığına göre, Cumartesi günü bütün gün Maitland'la bağlantı kurmaya çalışmış, onu stüdyosundan ve evinden telefonla arayıp durmuştu. Bu ara-

da Maitland'ı tanıyan bir iki kişiye de telefon etmişti. Ressamın nerede olduğunu bilen yoktu. Sonunda pazar günü öğlene doğru Geltman kaygılanmaya başladığını farketmiş, bir taksiye atlayıp Mott Sokağına gitmişti. Stüdyonun kapısı kapalıydı ama, kilitli değildi. Yerdeki kanların üzerinde hamam böcekleri oynaşıyordu. Geltman önce kusmuş, sonra hemen telefonu alıp 911'i çevirmiş, polise durumu bildirmişti.

Olay yerine ilk gelen devriye arabasında iki polis vardı. Cinayet izlenimi edindiklerine dair rapor vermişlerdi. İşte polis mekanizması bundan sonra harekete geçmişti. Bir saat içinde bina kuşatılmış, gözaltına alınmış, beşinci kattaki stüdyoya dedektifler doluşmuş, adli tıptan bir doktorla bir alay laboratuvar teknisyeni gelmiş, fotoğrafçılar, bölge savcısının adamları ve çavuş Abner Boone komutasında iki özel komando oraya akın etmişlerdi.

Otopsi raporu Victor Maitland'ın birkaç bıçak yarası nedeniyle kanama sonucu öldüğünü söylüyordu. Yani adam aslında kan kaybından ölmüştü. İç organları kan dolu olduktan başka, zaten yerde bir pıhtı gölü içinde yatıyordu. Cinayet aletinin tanımı ise şöyleydi : «Tek yanı keskin, on iki-on beş santim boyunda, ucu çok sivri bir bıçak.» Mide analizi yapıldığında Maitland'ın ölmeden hemen önce az miktar viski içtiği belli olmuştu. Adli tabibe göre cinayetin zamanı cuma sabahı ondan öğleden sonra üçe kadar olan süre idi. Bundan daha ayrıntılı bir tahmin yapmaya yanaşmıyorlardı.

İki yönlü bir soruşturma başlamıştı. Ressamın içeri giren bir hırsız tarafından öldürülmüş olması ihtimali düşünülerek, daha önce yeralmış benzer olayların dosyaları inceleniyor, stüdyonun çevresindeki dükkânlara, oradaki komşulara sorular soruluyor, yakınlara parkeden arabaların plaka numaraları alınıyor, sahiplerine sonra bazı sorular sorulabilmesi için hazırlıklar yapılıyordu. On blokluk alan içindeki bütün kanalizasyon sistemi çöp teneke ve bidonları taranmış, cinayet âleti aranmıştı. Polis ve adliyedeki dosyalardan son zamanlardaki bütün bıçaklı saldırılar ayrılıyor, inceleniyordu.

İkinci bir ekip ise, Victor Maitland'ın tanıdığı biri

için kapıyı açmış olabileceği, ve o insanın onu öldürmüş olabileceği ihtimalini temel alarak, ressamın özel hayatına eğilmişti. Maitland'ı tanıyan ve onu öldürmüş olabilecek herkesle konuşuyorlardı. Çalışmalarının sonunda yedi kişi üzerinde durulmasına karar vermişlerdi.

Tabii bu yedi kişiyi seçip ayırmadan önce dedektifler insanın içine fenalıklar getirecek kadar çok kişiyi, ressamı, sanatçıyı, modeli, satış ajanını, sanat eleştirmenini, orospuyu, ayyaşı birkaç uzak akrabayı da sorguya çekmişlerdi. Bunlardan hiçbiri de Victor Maitland'ın apansız ölümüne pek üzgün değillerdi. Bu kayıtsızlıklarını saklamak için çaba falan gösterdikleri de yoktu. Sorguya çekilen kişinin eğitim düzeyine veya sosyal düzeyine göre çeşitli atıflar yapılıyordu ölüye. Kimisi ondan, «Kaba, kırıcı ve tatsız bir insan» diye söz ederken kimisi de «Bok herifin biriydi» deyip işin içinden çıkıyordu.

Fakat altı hafta kadar süren yoğun sorgular ve harcanan binlerce adam-saat sonunda emniyet örgütü sorunun çözümüne eskiye oranla bir adım bile yaklaşmış değildi. Saul Geltman telefonla 911'i arayıp şikâyetini yaptığı zaman ne biliyorlarsa, şimdi de onu biliyorlardı. Herşey üç defa incelendi, delillere yeni bir yaklaşımla bakılabilsin diye yeni dedektifler bulunup eldekiler onlara gösterildi, inceleyiciler Maitland'ın askerlik günlerine, hatta okul günlerine kadar eğilip öldürülmesi için bir neden aradılar.

Hava.

Sonunda cinayet masası dedektiflerinden biri hepsinin yüreğindekine tercüman oldu. Bezgin bir sesle, «Dosyaya bu hayvanoğlu hayvanın kendi kendini arkadan bıçakladığını yazıp işin içinden çıkalım bence,» deyiverdi.

Monica Delaney perşembe günleri yöre hastanesinde gönüllü çalışırdı. Evden çıkmadan önce genellikle yapılacak işlerin bir listesini Şef Delaney'e verir, rostoyu kaçta fırına koyacağını, fırını kaça ayarlayacağını, patateslerin altını kaçta yakacağını, pastayı kaçta buzdola-

bından çıkaracağını bir bir belirtirdi. Delaney bu sefer de burnuna kayan gözlüklerinin arkasından listeye göz gezdirdi.

«Camları da silmeye çalışırım,» dedi.

Monica güldü, ona dilini çıkardı.

Delaney çalışma odasına geçip masasına oturdu. Kapıyı açık bırakmıştı. Evde yalnızdı. Her çıtırtıyı, her gıcırtıyı duymak istiyordu.

Masanın çekmecesinden yeni bir sarı zarf çıkardı. Üstüne «Victor Maitland'ın öldürülmesi» diye yazmak niyetindeydi. Ama durakladı. Acaba «Victor Maitland Cinayeti» diye yazsa daha mı doğru olurdu? Arada bir fark vardı. Hissediyordu bunu. Cinayetle öldürme arasında bir fark olduğu kesindi. Birinci derece suç diye yasanın verdiği tanımdan daha derin bir ayırım. «Kasıtlı olarak ve önceden planlayarak...» demek yetmiyordu bu ayırımı anlatmaya.

Delaney içinden gelen duyguları dinlemeye çalıştı, sonunda sezdiği farkın fiildeki «karar» niteliği olduğunu anladı. Karar. Kasıt değil. Savaşta birini öldüren asker cinayet işlemiş olmuyordu. Ama bir suikast, cinayet sayılırdı. Adam öldürme sayılmazdı. İkisini ayıran incecik çizginin içinde yalnız karar değil, hırs da vardı. Soğuk bir hırs.

Eğer Victor Maitland bir hırsıza karşı geldiği için yokedilmişse, bu, adam öldürme sayılırdı. Ama tanıdığı, bildiği biri, onu planlayarak, düşünerek, kararlaştırarak bıçaklamışsa, nedeni ne olursa olsun bu bir cinayetti. Delaney başını üzüntüyle salladı. Şu anda vereceği karar, olaya yaklaşımını büyük ölçüde etkileyecekti. Bundan emindi. Daha işi yeni eline almıştı ama, şimdiden kendini en büyük sorunla karşı karşıya bulmuştu. Emniyet örgütünün ne zamandır başını ağrıtan sorunla. Sonunda içine derin bir soluk çekti. Zarfın üstüne «Victor Maitland Cinayeti» diye yazdı ve şimdilik işi öylece bırakmaya karar verdi.

Zarfın içine kendi aldığı notları ve çıkardığı soruları taşıyan iki sayfayı yerleştirdi. Sonra önüne bir bloknot çekip bu soruşturma için yapacağı işleri sıralamaya

koyuldu. Düzenli biçimde değil... rastgele. Aklına geliş sırasıyla.

Listeye yazacak başka birşey bulamayıncaya kadar devam etti, bittiği zaman yazdıklarını öncelik sırasına koymaya girişti. Bu onu epey yordu. Durmadan maddelerin sırasını değiştiriyor, en mantıklı diziyi bulmaya çabalıyordu. Bittiğinde o kâğıdı da sarı zarfın içine koydu. Hoşuna gitmişti bu iş. Kendi özel dosyasıydı bu onun. Şimdiye kadar Maitland işi yalnızca başka kimselerin doldurduğu kâğıtlarla doluydu. Birkaç dosya daha çıkarıp üstlerine MAKTUL, AJANI, KARISI, METRESİ, vs, diye yazmaya başladığında telefon çaldı.

«Ben Edward X. Delaney.»

«Şef, ben Dedektif çavuşu Abner Boone.»

Bir sessizlik oldu. Her ikisi de karşı tarafın birşey söylemesini bekliyordu. Sonunda Delaney,

«Evet çavuş,» dedi. «Thorsen telefon edeceğini söylemişti. Ne zaman biraraya gelebiliriz?»

«Ne zaman isterseniz, şef.»

Adamın sesi biraz titrer gibiydi. Pek sağlam çıkmıyordu sanki. Gerçi dili dolanıyor denemezdi ama, heyecanlı olduğu kesindi. Kontrol ediyordu heyecanını. Ama heyecanlıydı.

Delaney'ın içinden ilk gelen, adamı hemen akşam yemeğine çağırmaktı. Evde fırında pirzola ve patates vardı. Herkese yeter de artardı. Ama vazgeçti. Boone'la ilk konuşmayı başbaşa yapması daha iyi olacaktı. Adamı ölçüp biçmek kolaylaşırdı o zaman. Aileye tanıtmadan önce ölçüp biçmek de şarttı zaten.

«Akşam dokuz size uygun mu, çavuş?» diye sordu. «Benim eve gelin. Bir planınız falan var mıydı?»

«Yoktu efendim. Planım yok. Dokuz iyidir. Adresinizi de biliyorum zaten.»

«İyi. Görüşürüz öyleyse.»

Delaney telefonu kapayıp dosya dolabına yöneldi. Resmi raporları ve imzalı ifadeleri tekrar eline aldı. Bunların hepsini, kendi yeni kurduğu düzene göre ayırmaya başladı. MAKTUL, AJANI, KARISI, METRESİ...

Öğleyin bir sandviç yiyip bir bardak süt içti, çıkıp sokakta kısa bir yürüyüş yaptı, sonra erkenden evine dö-

nüp dosyalama işine devam etti. Polislik değil, hamallık, diye düşünüyordu. Ama polis işinin çoğu böyle yüklerden oluşurdu zaten. Ayrıca Delaney düzenden çok hoşlandığı için bundan garip bir zevk de alıyordu.

Bir polisin baş görevi düzen, diye düşünüyordu. Dünyanın düzenini, bozuksa onarmak, ve öylece sürdürmek. Yalnız toplumla ilgili olarak değil, kişilerle ilgili olarak da. Kendiyle ilgili olarak bile. Şekilciliğin böylesine artması. yasaların böyle karmaşık hale gelmesi, böyle çok sayıda birbirini izlemesi de bundandı ya. Gülünç kırtasiyecilik de bundan kaynaklanıyordu aslında. Polis dolandırıcıyı yakaladı diye bir söz olamazdı. Hiç değilse yazılı raporda veya duruşma tutanaklarında olamazdı. Polis sanığı çağırdı, ya da gözaltına aldı denirdi.

«Memur bey. sanıkla ilk ne zaman karşı karşıya geldiniz?»

«Sanıkla bu yılın iki Nisan sabahı saat dokuzu on beş geçe temas kurdum. Kendisi o sıra Boog's meyhanesinden çıkmaktaydı. Bu meyhane Lexington Caddesiyle Dokuzuncu Sokağın köşesinde bulunuyor. New York kenti, Manhattan adasında. Kendimi resmî görevli olarak tanıttım ve kendisine yasal haklarını bildirdim. Bundan sonra kendisini belirlenen suçla suçlayarak tutukladım. İki yüz beş sayılı bölge karakoluna kadar kendisine eşlik ettim. Orada yetkililere teslim ettim.»

Bu çılgın dünyanın ayrıntı tutkusuna iyi bir örnek.

Şef Delaney bunları düşünerek dosyaları üzerinde çalışıyor, Victor Maitland cinayetini bir tür düzene sokmaya uğraşıyordu.

Yemek çok iyi geçti. Fırındaki et hafif kanlı, tam Delaney'in sevdiği gibi pişmişti. Monica ile kızlar tabaklarına iki baştan, fazlaca kızarmış yerlerden et aldılar, ona suyu damlayan orta kısmı bıraktılar. Mary ile Sylvia'ya artık birer bardak da şarap veriliyordu. Yarıyarıya su katılmış şarap tabii.

Kızlar yemekten sonra derslerini bitirmek üzere yukarıya çıktılar. Delaney sofrayı toplamaya yardım etti, artan yemekleri dolaba kaldırdı, bulaşık makinesinin doldurulmasına da katkıda bulundu. İşler bitince Monica ile ikisi ellerine kahvelerini alıp salona yürüdüler. De-

laney karısına Maitland cinayetini anlatmaya başladı. Bir davayı dikkatli dinleyen, anlamak isteyen birine anlatmanın kendi görüşlerini keskinleştirdiğini çok önceden farketmişti. Yıllar önce, daha ilk karısı Barbara ölmeden. Dinleyen ortaya yapıcı tavsiyeler getirmese bile, arasıra soru sorması yeterdi. Eğitilmemiş birinin sorduğu sorular bazan olaya yepyeni görüş açıları getirir, yeni soruşturma alanları açar, ya da Delaney'in düşüncesini başka yöne itebilirdi.

Monica da dikkatle dinliyordu. Victor Maitland'ın başına gelenler açıklanırken gözleri acıyla kısılmıştı. İlk kocası Bernard Gilbert'ın ölümünü hatırlatmış olmalıydı bunlar ona.

Delaney sözünü bitirince Monica, «Edward,» dedi. «Bunu yapan bir hırsız da olabilir, değil mi?»

«Eve giren bir hırsız olabilir, evet.»

«Hırsız, soyguncu, her neyse.»

«Olabilir Ama kapının kilidi neden açık peki? Kapının zorlandığına dair hiçbir belirti yok.»

«Belki kapıyı kilitlemeyi unutmuştur.»

«Belki. Ama daha önce iki kere soyulmuş. Hem çalışırken birisinin gelip kendisine engel olmasından nefret edermiş. Karısı da, ajanı da bu konuda tam bir manyak olduğunu söylüyorlar. Her zaman kilitlermiş kapıyı.»

«Senin gibi.»

«Evet,» diye gülümsedi Delaney. «Benim gibi. Ayrıca bıçak sırtına peşpeşe birçok kere saplanmış. Adam bu işe vakit ayırmış besbelli. Hırsız olsa, bir saplar, iki saplar, ama başına dikilip de bıçağı durmadan indirip kaldırmaya yanaşmazdı. Maitland yere düşüp kavgadan çekilince hırsız işine bakar, ne bulduysa alır, çekip giderdi. Diyelim ki, hırsız Maitland'ı, kendisini tanıyıp yakalatmasın diye öldürdü. Ama Maitland onu görmüş olsa göğsünden bıçaklanırdı. Yüzü ona dönük olurdu. Beni izleyebiliyor musun? Tahminle gidiyorum aslında. Maitland'ın cüzdanı alınmış, doğru, ama işi soygun gibi göstermeye çalışan biri de almış olabilir cüzdanı. Köşedeki masada transistörlü bir radyo duruyormuş. Pahalı bir radyo. Ona dokunan olmamış. Çekmece dolabının üstünde de bir kutu

uyarıcı duruyormuş. Apaçık ortada. Ona da dokunulmamış.»

«Uyarıcı da ne?»

«Amil nitrit ampulü. Kırıp kokluyorsun. Cinsel gücü arttırıyormuş. Denememi ister misin?»

«Yok, teşekkür ederim, tatlım. Dayanabileceğimi sanmıyorum.»

«Sen bilirsin. Bu uyarıcılara bazan 'bomba' da diyorlar. Reçeteyle satılıyor. Kalp yetmezliğinde falan kullanılıyor. Ama tabii kaldırım köşelerinde bulup almak da mümkün. Maitland'ın kalbinin bozuk olduğuna dair bir belirti yok. Doktoru da ona hiçbir zaman amil nitrit yazmamış. İşi inceleyen dedektifler adamın bu malı nereden aldığını şöyle yarım yamalak anlamaya çalışmışlar ama birşey bulamamışlar. Kurcalamak istediğim şeylerden biri de bu.»

«Uyuşturucu işiyle bir ilgisi olabileceğini mi düşünüyorsun?»

«Yoo, hayır. Adli tabib öyle birşey kullanmadığını söylemiş. Yok, uyuşturucuların bu işle bir ilgisi olduğunu hiç sanmıyorum. Uyarıcılar bizim için çıkmaz bir ipucu işte. Belki bir yere varabilir. Ucu görünmeyen ipuçlarından hoşlanmam.»

«Otopsi raporu adam içkiliydi diyor demiştin.»

«Biraz. O sabah içmiş. Ama her zaman fazla içtiğini sanıyorum. Karaciğeri büyümüş. Stüdyoda yarım şişe viski bulunmuş. Tam resim yaptığı yerin orada. Parmak izi aramışlar ama, yalnızca Maitland'ınkilerle bir başkasının izlerinden eksik parçalar bulmuşlar. İzlemeye yetecek kadar değil. Aynı şey musluğun başındaki bardak için de geçerli. İçinden viski içilmiş. Şişedeki markadan. Bu da bize hiçbir ek bilgi vermiyor.»

«Belki de katil işini... bitirdikten sonra içki içmiştir.»

Delaney kuşkulu bir sesle, «Belki,» dedi. «Ama sanmıyorum. Şişe stüdyonun bir ucunda, musluk öbür ucunda. Katil içki içmiş olsa herhalde şişeyle bardak yanyana bulunurdu. Hem sonra, katilin erkek olduğunu neden varsayıyoruz? Kadın olamaz mı? Kadın katiller çoğunlukla bıçak kullanır. Tabancayı daha az kullanırlar. Gene ihtimal hesabıyla gidiyorum.»

«Bir kadının bıçağı o kadar çok kere saplayacağını sanmıyorum.»

«Neden?»

«Bilmem... Çok... kötü birşey.»

«Erkek de olsa kötü, kadın da. Bıçak yaralarının o kadar çok oluşu bize öfkeyi, kaynayan kanı gösteriyor. Bir de tabii adamın iyice öldüğünden emin olma ihtiyacı olabilir. İşin garip yanı, Maitland gene de o sıra ölmemiş. Bir düzine bıçak yarasından sonra hâlâ yaşıyormuş. Sonunda kan kaybından ölmüş.»

«Ah, Edward...»

«Üzgünüm,» diyen Delaney elini uzatıp ona dokundu. «Seni sarstı bu. Keşke anlatmasaydım. Bir daha sözünü etmem.»

«Yoo, hayır,» diye atıldı Monica. «Dinlemek istiyorum. Çok ilginç. İnsanı korkunç biçimde bağlıyor konuya. Lütfen anlat bana Edward. Belki bir yardımım da olabilir.»

«Oluyor. Dinlemen yeter.»

Kapı çalınıyordu. Monica açmak üzere yerinden kalktı. Bir yandan, «Kadın olduğunu gene de sanmıyorum,» diyordu.

O giderken Delaney arkasından gülümsedi. O da inanmıyordu katilin kadın olacağına. Ama inanmayış nedenleri Monica'nınkilerden farklıydı. Adli tabibin anlattığına göre bıçak bazı yaralara öyle bir güçle batmıştı ki, sapına kadar gömülmüştü Maitland'ın vücuduna. Üstelik katilin parmak eklemleri de sırtta çürükler meydana getirmişti. Bu durumda katilin çok kuvvetli biri olması gerekiyordu. Erkek kuvveti. Ama gene de, çok kuvvetli, çok güçlü bir kadın da olabilirdi. Ya da çok öfkeli bir kadın.

Şef Delaney'in belleği onu gene haklı çıkarıyordu. Çavuş Abner Boone uzun boylu, incecik, kolunu bacağını nereye koyacağını bilemeyen tür gençlerdendi. Konuşurken başını hafifçe bir yana eğme âdeti vardı. Saçları kumral, cildi soluk ve çilliydi. Yaşı herhalde otuzla otuz beş arasında falan olmalıydı. Anlaması kolay değildi. Yüzü altmış yıl sonra bile pek fazla değişmeyecek

yüzlerdendi. Birdenbire yaşlı bir adam oluverecekti, o kadar.

Davranışında biraz garip, kente yeni gelmiş çiftçi gibi bir hava vardı. Monica'nın elini öpmek üzere eğildiğinde, «Memnun oldum, Bayan,» diye mırıldanışı örneğin. Delaney'in elini sıkarken eli gerçi kuru, kavrayışı sıkıydı ama koltuğa oturduktan sonra ellerini koyacak yer bulamıyor gibiydi. Ayaklarını da. Durmadan ayak bileklerini çaprazlıyor, sonra öteki bileğini öne alıp tekrar çaprazlıyordu. Sonunda ellerini ceplerine soktu. Delaney, belki de ellerinin titrediğini görmemizi istemiyor diye düşündü.

«Bir şey yer miydin?» diye sordu. «Fırında pirzola var. Sandviç de yapabiliriz.»

«Hayır, teşekkür ederim efendim,» dedi Boone. «Yemek istemem. Ama kahve olursa makbule geçer. Şekersiz lütfen.»

Delaney, «Şimdi getiririm,» dedi.

Mutfağa gittiğinde Monica bulaşık makinesini boşaltıyor, tabakları raflara yerleştiriyordu.

Delaney alçak sesle, «Nasıl buldun?» diye sordu.

«Sevdim onu. Öyle masum görünüyor ki!»

«Masum mu?»

«Biraz çocuksu. Çok terbiyeli. Evli mi?»

Delaney ona bakakaldı.

«Öğrenirim,» dedi. «Eğer evli değilse hemen Rebecca'ya haber verirsin. Çöpçatan, sen de!»

Monica, «Neden olmasın?» diye kıkırdadı. «Bütün dünya bizim kadar mutlu olsun istemez misin?»

«Dayanamazlar bu kadar mutluluğa.»

Salona dönüp kahveyi iki fincana boşalttı. Boone kendi fincanını tepsiden iki eliyle aldı. Titreme bu sefer iyice belli olmuştu.

Delaney, «Herhalde Başkomiser Thorsen sana konuyu anlatmıştır,» diye söze başladı.

«Maitland soruşturmasının devamı için sizinle çalışacağımı söyledi. Arabamı alabileceğimi, masrafını vereceklerini bildirdi.»

«Tamam,» diye başını salladı Delaney. «Araban nasıl birşey?»

«Dört kapılı Pontiac.»

«Iyi. Şu spor arabalardan olmasın da. Bacaklarımı uzatmaktan hoşlanırım çünkü.»

«Pek spor sayılmaz,» diye gülümsedi Boone. «Altı yıl önce aldım. Ama durumu kötü değil.»

«Çok iyi. Şimdi...» Delaney durakladı. «Sana ne diyeyim? Boone mu? Abner mi? Ab mi? Emniyette ne derlerdi?»

«Genellikle Daniel diye çağırırlardı.»

Delaney güldü. «Bilmeliydim,» dedi. «Neyse, ben çavuş diyeyim. Sence bir sakıncası var mı?»

Boone başını hayır anlamında salladı. Memnun gibiydi.

Delaney, «Normal iş saatlarında çalışmak için çaba göstereceğim,» dedi. «Ama belki hafta sonlarında çalışman gerekebilir. Karına haber versen fena olmaz.»

«Evli değilim.»

«Ya, öyle mi?»

«Boşandım.»

«Yalnız mı oturuyorsun?»

«Evet.»

«Bana adresini, telefon numaranı bırakmayı unutma. Sen Maitland işine ne kadar zaman vermiştin?»

«Benim ekibim daha başından beri o işin içindeydi. Ceset bulunur bulunmaz oraya gittik. Sonra ailenin, dostların sorgusunda falan da çalıştık.»

«Senin izlenimin ne? Tanıdığı biri mi öldürdü onu?»

«Öyle olmalı. Çam yarması gibi adamdı. Yabancı biri olsa dövüşürdü. Oysa o kapıdan girene arkasını dönmüş.»

«Mücadele izi var mı?»

«Hiç yok. Stüdyo karmakarışıktı. Yani dağınıktı. Ama satış ajanı oranın hep öyle dağınık olduğunu söyledi. Maitland'ın huyu öyleymiş. Gene de, dövüş izi yoktu. Ne devrilmiş sandalye, ne kırılmış eşya. Hiç yok. Gelene arkasını dönmüş, bıçağı yemiş, yere devrilmiş, o kadar.»

«Kadın olabilir mi?»

«Sanmıyorum. Ama olabilir de.»

Delaney bir an düşündü.

«Senin ekip o uyarıcılara baktı mı?»

Boone'un aklı karışmış gibiydi. Parmaklarını birbirine dolaştırıp duruyordu. «Ih... şey, onları bilmiyorum şef. Beni sonra o işten aldılar. Thorsen size söylemedi mi? Kendi sorunum yüzünden. Anlatmadı mı?»

«Söyledi,» dedi Delaney ciddiyetle. «Ayrıca, bir kere daha su koyverirsen işten atılacağını da söyledi.»

Boone sefil bir ifadeyle başını salladı.

Delaney, «Ne zaman başladın içkiye,» diye sordu. «Boşandığında mı?»

«Hayır. Daha önce. Boşanmam bu işin sonuçlarından biriydi. Nedeni değildi.»

«Polislerin çoğu içki şişesine saklanmaya çalışır zaten. İşin baskısından. Gördükleri iğrençliklerden.»

Boone başını kaldırarak, «Baskıya dayanırdım,» dedi. «On yıl dayandım pekâlâ. Beni yıkan iğrençlikler oldu. İnsanların yapabildikleri şeyler. Birbirine yaptıkları. Kendilerine yaptıkları. Hepsi benim elimden geçiyordu sanki. Duyduğum o tiksinti... yani... bakın bir seks olayı gelmişti bana. Çok güzel iki küçük kız. Kardeştiler. Kesilmiş doğranmışlardı. Yer yer yakılmışlardı. Aklınıza ne gelirse vardı. Bu olay beni yoldan çıkardı. Özür olarak söylemiyorum. Anlatıyorum yalnızca. İki seçenek vardı önümde. Ya kendimi katılaştıracaktım, ya da sarhoş olacaktım. Uykusuz yaşayamazdım ki!»

«Dindar mısındır?»

«Değilim.» dedi Boone. «Baptist mezhebindenim ama üzerinde durduğum yok.»

Edward X. Delaney soğuk bir sesle, «Eee, çavuş,» dedi. «Benden sana acımamı falan bekleme. Öğüt de bekleme. Koskoca adamsın, karar da senin kararın. Eğer yükü taşıyamazsan Thorsen'e söylerim, bana bir başkasını verir.»

«Biliyorum efendim.»

«Madem ki biliyorsun, mesele yok. Şimdi davaya dönelim... Dosyaları okudum. Ama zaman zaman senin bazı konulardaki özel reaksiyonlarını bilmek isteyebilirim. Örneğin, Maitland hakkında ne düşünüyorsun.»

«Herkes ülkenin bir numaralı ressamıydı diyor. Ama aynı zamanda bok herifin tekiydi diyorlar. Ka-

rısını dövdüğüne dair bile delil var. Oğlu ondan nefret ediyormuş. Hâlâ da ediyor. Satış ajanını herkesin içinde küçük düşürüyormuş. Herkesle ağız dalaşına giriyormuş. Barlarda, lokantalarda kavga çıkarıyormuş. Sarhoşluğu da berbatmış. Birkaç kere dayak yemiş. Bir seferinde kendisinden daha iri birinin yanındaki kadına hakaret etmiş. Çılgın şeyler işte. Sanki dayak yemek, hattâ öldürülmek istiyormuş gibi yaşayan biri. Anlaşılması güç bir tip. Herhalde çok büyük yeteneği ve dehası vardı. Ama sefil bir adammış bence.»

«Sefil, ha?» Delaney nedense bu kelime üzerinde durmuştu. «Yani kendi mi sefildi sence? Üzgün, mutsuz, falan gibi. Yoksa insan olarak mı değersizdi demek istiyorsun?»

Boone bir an düşündü.

«Galiba ikisi birden,» dedi. «Çok karmaşık bir tip. Bu işten alınmadan önce kitapçıya gidip onun eserlerini gösteren bir kitap satın aldım. Geltman Galerisindeki resimleriyle müzedekilere de baktım. Sanki onlara bakarak birşey bulabilirmişim, onu kimin hakladığını anlayabilirmişim gibi bir hisse kapıldım.»

Delaney ona beklenmedik bir hayranlıkla baktı.

«İyi fikir,» dedi. «Birşey buldun mu bari?»

«Hayır efendim. Bulamadım. Belki de ben anlayamadım. Resimden pek anlamam zaten.»

«O kitap hâlâ sende mi? Maitland'ın resim kitabı?»

«Tabii. Evde bir yerlerdedir.»

«Bana ödünç verir misin?»

«Elbette.»

«Teşekkür ederim. Yarın Cuma. Adli tabib adamın cuma günü öldürüldüğünü söylüyor. Saat sabahın onuyla öğleden sonra üç arasında. Beni sabah dokuz sularında buradan alır mısın? Mott Sokağındaki stüdyoya bir gidip bakmak istiyorum. Hem stüdyonun içine, hem de çevreye. Onla üç arasında gidelim. Cinayetin olduğu sıralarda.»

Abner Boone ona dikkatle baktı.

«Özel bir neden mi var, şef?» diye sordu.

Delaney başını iki yana salladı. «Hiçbir şey yok,» dedi. «Havasına girelim diye. Bir yerden başlamamız gerek nasılsa.»

Biz kelimesini kullandığında çavuşun yüzünde sevinç okudu.

İkisi de ayağa kalktılar. Boone gene kararsız gibiydi.

«Şef, size Maitland'la ilgili envanteri göndermişler miydi? Kişisel eşyaları hakkında?»

«Evet. Bende.»

«Bir gariplik gördünüz mü?»

«Yoooo,» dedi Delaney. «Atlamış mıyım?»

«Listede olan birşey değil,» dedi Boone. «Olmayan birşey.» Birdenbire, beklenmedik şekilde utanıp kızardı. Soluk yüzü pembeleşti, çilleri görünmez oldu. «Adam iç çamaşırı giymiyormuş,» dedi.

Delaney şaşırarak onun yüzüne baktı.

«Emin misin?»

Boone başını salladı. «Morg'da cesedi soyanlarla da konuştum. Çamaşırı yokmuş.»

«Garip. Buna ne anlam veriyorsun?»

«Hiçbir şey. Emniyetin psikoloğuna danıştım. Lâf olsun diye sordum ona. Çamaşır giymeyen erkekler hakkında bana neler söyleyebileceğini bilmek istedim. Fasafiso lâflar etti. Belki önemi olabilirmiş, belki de olmayabilirmiş.»

Delaney başını salladı. «Mesele burada işte,» dedi. «Böyle bir davada neye önem verip neye vermeyeceğini bilmek güç. Herşeyin önemi aynı değil. Önemsizleri ayırıp atmak da önemlileri bulmak kadar vakit alıyor. Ama bizde vakit bol. Örgüt bu işten bir çözüm beklemiyor. Sabaha görüşürüz çavuş.»

El sıkıştılar. Çavuş az öncekine oranla biraz daha neşeli, biraz daha az bezgin gibiydi. Adresiyle telefon numarasını bıraktı. Delaney onu kapıya kadar geçirdi, arkasından kapıyı kilitleyip zincirledi.

Monica yatakta kıpırdamadan yatıyordu. Delaney soyunurken ona döndü.

«Eeee?» diye sordu.

«Boşanmış.»

Monica uykulu bir sesle, «İyi işte,» dedi. «Sabahleyin Rebecca'yı ararım.»

4

HOUSTON Sokağına parkedip arabadan indiler. Delaney, «Arabanın camına 'Görevli Memur' kartı koymayacak mısın?» diye sordu.

«İstemiyorum, şef,» dedi Abner Boone. «Geçen sefer koyduğumda inatlarından jant kapaklarımı çalmışlardı.»

Delaney gülümsedi, ağır ağır çevresine bakındı. Boone'a yirmi yıl kadar önce bu bölgede çalıştığını söyledi.

«O zamanlar İtalyan mahallesiydi burası,» dedi. «Ama şimdi herhalde değişmiştir.»

Boone başını salladı. «Biraz siyah var,» dedi. «Çoğunluğu Porto Rico'lu. Bir de Kanal Sokağından buraya göçen Çinliler dolu. Ama Mulberry Sokağı hâlâ İtalyanlığını koruyor. Bir sürü de iyi lokantaları var.

«Hatırlıyorum,» dedi Delaney. «O kaneloni'leri sanki yarına çıkmayacakmışım gibi yutardım.»

Mott Sokağına saptılar ve güneye doğru yürümeye başladılar. Şef başını kaldırıp kırmızı tuğla apartmanlara baktı. Fakir mahalleydi doğrusu.

«O kadar da değişmemiş,» dedi. «Buraya ilk geldiğim gün bana hava postası çarpmıştı. Ne demek, biliyor musun?»

«Elbette,» diye sırıttı Boone. «Uçan çöpler demek. Pencereden sokağa atıyorlar.»

Sırıttığı zaman Monica'nın dikkatini çeken çocuksuluğu daha çok göze çarpıyordu. İri, at gibi dişleri vardı ama, uzun yüzünde pek de kötü durmuyordu. Gözleri açık mavi, küçük ve dikkatliydi. Sıcrar gibi, eklemleri gevşekmiş gibi bir yürüyüşü vardı. Delaney'in ağır, küt adımlarının yanında çok genç bir yürüyüştü bu tabii.

Sıcak, hafif sisli bir Mayıs sabahıydı. Saatler geçtikçe hava daha ısınacak gibiydi. Ama New Jersey tarafında bir kara bulut da yok değildi. Belki yağmur da yağabilirdi.

Delaney, «O cuma hava nasıldı, hatırlıyor musun?» diye sordu. «Maitland'ın öldüğü gün.»

«Pırıl pırıl güneş vardı. Bugünden bir on derece kadar soğuktu. Ertesi gün yağmur yağmıştı. Pazar günü biz buraya geldiğimizde hava kapalı, pusluydu. Rutubetliydi de.»

Delaney Prince Sokağının köşesinde durdu, çevresine bir daha bakındı.

«Çok trafik var,» dedi. «Çok hareketli bir yer olmuş burası.»

«Güçlüklerin biri de bu zaten. O kadar hareketli ve kalabalık ki kimseler birşey görmemiş. Karakol İtalyanca ve İspanyolca bilen polisleri kapı kapı dolaştırıp soru sordurdu. Kimseden bir şey çıkmadı. Sakladıklarını da sanmıyorum. Gerçekten görmemişlerdir. İçeri adamın biri tek başına girmiş, beş dakika sonra çıkıp gitmiştir. Kim farkında olacak?»

«Çığlık falan atılmamış mı? Maitland yere düşerken gümbürtü falan olmamış mı?»

«O binada on daire var. O saatte herkes ya işinde, ya alışverişteymiş. Yalnız üçüncü katta oturan sağır kadın evdeymiş. Bir de geceleri çalışıp gündüzleri uyuyan bir adam. İkinci katta. Bodrumda da kapıcıyla karısı. Hiçbiri ne birşey duymuş, ne de birşey görmüş. Öyle dediler.»

«Apartmanın aşağı kapısında kilit yok mu?»

«Olması gerekirmiş ama, o kadar çok takılma yapmış ki, kapıcı artık onarmaktan bezmiş. Kim gelse içeri girip merdivenlerden çıkabilirmiş.»

«Buralarda evlere saldırı oranı kaç?»

Boone elini bileğinden iki yana çevirdi. «Orta karar, efendim.» dedi. «Çok yüksek değil, çok da düşük değil.»

Bakına bakına, yavaş yavaş yürüdüler. Delaney.

«Acaba neden stüdyosunu burada tutmuş,» diye söylendi. «Daha iyi bir yerde tutacak kadar parası olması gerekirdi.»

«Parası dünya kadardı,» diye başını salladı Boone. «Ona kuşku yok. Karısının dediğine bakılırsa da eline geçer geçmez yiyip bitiriyormuş. Satış ajanına da aynı şeyi sorduk. Neden bu mahalleyi seçti dedik. Aldığımız cevaplar pek mantıklı değildi. Ama adamın ne tip adam olduğunu düşününce belki de anlam kazanabilir. New York'a ilk geldiğinde, mesleğe yeni başlarken burada oturur, burada çalışırmış... Satılabilen ilk resimlerini burada yapmış. Bâtıl inançları olan biriymiş. Buranın kendisine uğur getirdiğine inanmış. Evlenip kibar mahallesine taşınınca burayı stüdyo olarak kullanmaya başlamış. Hem burası öyle pek ayak altı sayılmaz. Adam yalnızlıktan hoşlanıyormuş. Greenwich Willage'ın o sanat çevresi zırvalığından nefret ediyormuş. Sanat galerileri SoHo'ya doğru yayılıp ressamlar Houston'un güneyine kaydıklarında bayağı sinirlenmiş. Ajanına bu sersemlerin kendisini kuşattığından yakınmış. Böyle giderse buradan taşınıp bu sanat düşmanlarının keşfetmediği yeni bir yer bulacağını söylemiş. İşte, bu bina, şef.»

Eski, kirli, kırmızı tuğla bir binaydı. Sokaktaki bir düzine diğer binadan farkı yoktu. Kapıya dokuz basamaklık bir merdivenle çıkılıyordu. Kapının iki yanındaki ilk kat pencerelerinde paslı demirler görünmekteydi.

Delaney, «İç planı biliyorum,» dedi. «Dosyada yoktu ama, ben bunun gibi yüzlerce yer gördüm. Her katta iki daire. Önden arkaya giden koridor üstüne kurulu, tren gibi daireler. Kapıcının yeri bodrumda. İsterse merdivenin altındaki kapıdan da girip çıkabilir ama orayı genellikle kilitli tutar, ön kapıdan girip içerdeki merdivenlerden iner. Bodrumda onun evinden başka kalorifer kazanı, elektrik sigortaları falan da vardır. Biraz da depo yeri. Arka kapı beton bir avluya açılır. Maitland'ın beşinci kattaki stüdyosu kocaman bir tek oda. Bütün katı kaplıyor. Musluğu banyosu içerde, ama tuvaleti dışarda merdiven başında dolap gibi bir yerde. İyi bildim mi?»

Boone hayranlıkla, «Tastamam efendim,» dedi. «Bodrumun arka avluya açılan kapısı kilitli tutuluyor. Kapanan demirleri, asma kilidi var. Dokunulmamış.

Aradığımız adam o yoldan kaçmamış yani. Zaten kapıcıyla karısı da evdeymişler. Bodruma inen olsa duyardık dediler. Öyle birşey duymamışlar.»

«Hadi, çıkalım,» dedi Delaney.

Merdivenleri çıkmaya başladılar. Dış kapı yalnız kilitsiz olmakla kalmıyordu. Kapanmıyordu bile. Birkaç santim açıktı. Delaney duraklayıp posta kutularının üstündeki isimlere baktı.

«Çoğu İtalyan,» dedi. «Ya da İspanyol. Bir Çinli var, bir de Bay Smith var. O her ırktan olabilir.»

Merdivenden önceki cam kapı da kilitli değildi. Kulpu da kayıptı.

Boone, «Kapıcı bir kulp takacağım demişti,» dedi.

«Belki takmıştır da, onu da yürütmüşlerdir.»

Her katın arasında iki dizi merdiven vardı. Ağır adımlarla çıktılar. Üçüncü kata vardıklarında kapılardan biri zincirinin elverdiği kadar açıldı, öfkeli bir kadın onlara baktı. Kıpkırmızı saçları, bira bardağı kadar kalın bigudilere sarılmıştı. Giydiği çılgın desenli cübbe gibi birşeyi avucuyla yakasından kavuşturmuş tutuyordu.

«Apartmana baktığınızı gördüm,» diye hırladı. «Ne istiyorsunuz? Polis çağırırım şimdi,»

Boone yumuşak bir sesle, «Polis biziz, Bayan,» dedi ve kimliğini çıkarıp kadına gösterdi. «Meraklanacak birşey yok. Yukarı bir daha göz atmak istiyoruz da.»

«Yakalayamadınız mı daha?»

«Henüz yakalayamadık.»

«Allah kahretsin.» Kadın tiksinmiş gibi kapıyı çarpıp kapattı. Kilidin ve sürgünün sesini duydular, çıkmaya devam ettiler.

Delaney, «O cuma günü nerelerdeymiş bu?» diye söylendi.

En üst sahanlıkta durakladıklarında ikisi de soluk soluğaydı. Delaney tuvalete baktı. Leke içinde bir klozet. Rezervuar tavana yakın yerdeydi. Sifon kolu aşağı sarkıyordu. Paslı pirinç bir zincir, ucunda da tahtadan bir tokmak. Bir de küçük pencere. Buzlu camı da kırık.

Delaney, «Kalorifer bile yok,» dedi. «Kışın insan kabız olduğuna pek sevinir burada!»

Boone ona şaşkın gözlerle baktı. Bu kadar, yere yakın konuşabileceğini beklememişti. İlerleyip Victor Maitland'ın stüdyosu önünde durdular. Yepyeni, pırıl pırıl bir kilit konmuştu kapıya. Üstüne de bir yazı yapıştırılmıştı. «BU DAİRE ABD HUKUMETİ ADINA MALİYE İÇ GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TARAFINDAN MÜHÜRLENMİŞTİR». Bunun altında daha küçük yazılarla yasağa uymayanların ya hapis ya da para cezasına, belki de ikisine birden çarptırılacağı yazılıydı.

Boone, «Allah kahretsin,» dedi. «Bu da necilik oluyor?»

Delaney, «Apansız öldü,» diye açıkladı. «Vasiyetname bırakmadı. Bu durumda Maliye de mirastan kendi payına düşeni kaçırmamaya bakıyor. Zaten Maliyeyle eski yıllara ait bir konudan başı dertteymiş. Uzun süredir uğraşıyormuş.. Eee... şimdi ne yapacağız?»

Boone çevresine bakındı.

«Şey... şef,» dedi. Seni çok alçaktı. «Bende maymuncuk takımı var. Tamam mı?»

Delaney ona bakakaldı.

«Çavuş, seni her gün biraz daha beğeniyorum,» dedi. «Tabii tamam.»

Abner Boone ceketinin iç cebinden yassı bir süed çanta çıkardı. Kilidi inceleyip çantadan bir çubuk seçti. İnce uzun, paslanmaz çelik bir çubuk. Bir ucunda da ufacık bir çengel. Çengel tarafını kilide soktu, hafif hafif kımıldatarak yokladı. Gözleri tavandaydı. Derken çengel takıldı. Boone bileğini yavaşça çevirdi, kilit açılıverdi.

Delaney, «Çok iyi,» dedi. «Hele ömründe ilk defa yaptığını düşünürsek...»

Boone gülümsedi, takımı kaldırdı, kapıyı itti, girdiler. Hemen dönüp kapıyı arkalarından kapadılar.

Delaney, «Şurada dur,» diye emir verdi. «Çevrene bak. Ceset bulunduğunda da aşağı yukarı böyle miydi, söyle bana. Yeri değişen, ortadan kaybolan birşey var mı? İstediğin kadar düşün.»

Boone her köşeyi gözden geçirirken sabırla bekledi Pencereden içeriye parlak gün ışığı doluyordu. Camlardan biri kırılmış, o yarığa mavi bir paçavra sokulmuş-

tu. Güneşe karşı bir pancur vardı ama vantilatör yoktu. İçerisi küf kokuyordu.

Delaney saatına baktı.

«Neredeyse on buçuk,» dedi. «Altı hafta önce de böyleydi burası herhalde. Hava açıktı demiştin. Demek lâmba yanmıyordu. Gerçi mevsim biraz ilerledi, güneş daha yükseldi ama, aşağı yukarı böyleydi gene sanıyorum.»

Boone, «Kaybolan veya yeri değişen birşey yok galiba,» dedi. Belki musluk taşındaki bardak musluğa biraz daha yakındı. Parmak izi alırken yerini oynatmışlar. Şu yataktaki şilte de eğri büğrüydü. Üstünde eskimiş sarı lekeler vardı. Yeni izler değil. Bunun dışında herşey eskisi gibi bence.»

«Pencereler açık mıydı?»

«Hayır efendim. Şimdiki gibi kapalıydı.»

«Peki, radyo açık mıydı?»

«Kapalıydı. Şu köşedeki yığın da ilk halinde değil. Boyalar, fırçalar, tual ruloları falan. Çünkü biz elden geçirdik. Ama bildiğim kadarıyla içlerinden birşey kaybolmamıştı. Aldığımız yere bıraktık.»

«Tablo yok muydu?»

«Yoktu. Satış ajanına göre bir dizi tablo bitirmiş, Geltman Galerisine getirmiş. Yere atılmış birkaç karakalem resim vardı. Kaba şeyler. Satış ajanı onları almak istedi ama bırakmadık. Adam bunların Maitland'ın son eserleri olabileceğini, onun mal varlığına katılması gerektiğini söyledi.»

Delaney yere tebeşirle çizilmiş şeklin başına yürüdü, durum baktı. Çizginin çevresindeki tahtalar koyu kahverengi, yer yer hemen hemen siyahtı.

Boone'a, «Çizim doğru mu?» diye sordu.

«Aşağı yukarı. Şu sağ kol böyle düz değildi. Dirseği biraz daha kıvrıktı. Dizleri de biraz büküktü. Ama yüzüstü düşüp öyle kaldığı doğru.»

Delaney kaba çizimin yanına diz çöktü, gözlerini kısıp inceledi.

«Suratı yere mi geliyordu?»

«Belki birazcık sola dönüktü. Gene de yere geliyor sayılır.»

«Cüzdanını neresinde taşıdığını biliyor musun?»

«Sağ arka cebi diye düşündük. Soldakinde bir tarak vardı. Karısıyla satış ajanı da öyle söylediler.»

Şef ayağa kalktı, dizlerindeki tozu silkeledi.

«Ya koku?» diye sordu.

«Leş gibiydi. Sıcak, yapış yapış günlerdi o günler.»

«Yok, onu demek istemedim,» dedi Delaney. «Kimse üstüne eğilip onu kokladı mı acaba?»

Abner Boone şaşalamıştı.

«Kimsenin öyle bir şey yaptığını görmedim, şef,» dedi. «Neden ki?»

«Hiç belli olmaz da...» Delaney dalgın gibiydi. Musluğun başına yürüdü, taşı ve lavabonun içini gözden geçirdi.»

«Kanalizasyona baktınız mı?»

«Tabii. Musluğun, banyonun borularına, tuvalete ve rezervuarın içine de.»

Banyo küveti eski model, ayaklar üstünde duranlardandı. Üzerinde beyaz emaye madenî kapağı vardı. Delaney onu kaldırıp içine baktı, sonra yere çömelip banyonun altına da baktı.

«Hamamböcekleri,» diyerek gördüğünü belirtti.

Boone, «İstemediğiniz kadar,» diye başını salladı. «Her tarafta. Adam pek de temiz pak biri değilmiş galiba.»

Delaney yavaşça stüdyonun ön tarafına yürüdü. Gün ışığının vurduğu yerdeki platformun önünde durdu.

«Bu da ne?» diye sordu.

«Satış ajanının dediğine göre poz verme yeriymiş. Maitland karakalem veya yağlıboya yaparken modeli oraya çıkarırmış.»

Delaney birkaç adım attı, durdu, yere baktı.

«Buradaki eşyaların çoğunu anlıyorum,» dedi. «Ama testerenin, çivilerin, çekicin işi ne? Ya şu? Mengene midir nedir?»

«Geltman'ın dediğine bakılırsa Maitland kendi tualini kendi hazırlarmış. Rulolar halinde satın alır, tahtadan bir çerçeve yapar, onun üstüne çivilermiş. O mengene bezi germek içinmiş.»

«Duvarın dibindeki o siyah şey ne? Kararmış ekmek kırıntısı mı?»

«Karakalem çizmek için kullandığı tebeşir gibi şey. Hepsini Geltman denilen o satış ajanı anlattı bize. Maitland karakalemi bunlarla yaparmış. Oysa çoğu ressam gerçek kalem kullanıyor.»

«Niye öyle parça parça?»

«Kömür bunlar aslında. Kolay kırılıyor. Ama duvarda da izi var. Yukarda, biraz sağınızda. Sanki Maitland parçaları duvara fırlatmış gibi. Geltman bunun da tam ona göre bir hareket olduğunu söyledi.»

«Neden?»

«O da bilmiyor. Belki Maitland'ın çalışması iyi gitmiyordur, siniri bozulmuştur dedi.»

Delaney yerdeki resimleri aldı, tırnaklarının ucuyla köşelerinden tutup kaldırdı, incelemek üzere pencereye doğru yürüdü.

Boone, «Sehpadaki kağıtta üçüncü bir resim daha var.» dedi. «Yarım kalmış. Yanında da yarım kömür var Geltman'a göre resmi çizerken kalem ikiye bölünmüş Maitland da yarısını duvara fırlatmış.»

Delaney cevap vermedi. Resimlere büyülenmiş gibi bakıyordu. Maitland bu iki boyutlu kâğıtların üzerine üç boyutlu bir vücut kondurmuştu. Kömür kaleminin kaba, acele çizgileriyle. Bilinen anlamda gölgeleme yoktu. Vücudun et yapısını, çizdiği o çizgiler belli ediyordu Yalnız iki yere parmağını sürtmüş, orayı karartmış, çukur izlenimi vermişti.

Resimdeki bir genç kız vücuduydu. Körpe, gergin patlayacak gibi. Vücudun sıcaklığı bile farkediliyordu Kız öne doğru eğilmiş, olmayacak bir pozda durmuştu Kasları gerilmiş, memeleri öne fırlamıştı. Maitland hem sırtın kavisini, hem kalçaların şişkinliğini yakalamış omuzların ve kolların tatlı kıvrımını yansıtmayı bilmişti. Yüz profilden görünüyordu. Pek belli edilmemişti Bir iki çizgiden ibaretti. Sanki doğulu gibi bir izlenim bırakıyordu. Ama vücudun dizlere kadar olan kısmı kağıttan dışarı fırlayacak kadar gerçekti. O kara çizgiler canlıydı. Hareket ediyorlardı sanki. Bu tenin altında bir yüreğin attığına, bir soluğun gezindiğine, bir kanın dolaştığına kuşku yoktu.

Delaney alçak sesle, «Tanrım!» diye mırıldandı. «Bu herif ne kadar kötü olursa olsun, ölmemesi gerekirmiş!» Sonra daha yüksek sesle sordu. «O ajan bunların ne zaman yapıldığını biliyor muymuş?»

«Bilmiyormuş efendim. O sabah da olabilir, bir hafta önce de olabilir diyor. Daha önce bu resimleri görmemiş.»

«Modeli tanıyor muymuş?»

«Tanımadığını söyledi. Bu resimlerin ön çalışma olduğunu sanıyormuş. Yeni bir model gelince Maitland böyle çizimler yaparmış. Denemek için. Sonra bunları atarmış. Istediği izlenimi yaratabiliyor mu diye.»

«Atarmış, ha? Bunlar atılacak gibi değil. Ben bunları alıyorum. Sonra malvarlığına ekleriz. İş bittikten sonra. Uçüncüsü nerede?»

«Burada. Hâlâ bloknotta.»

Şef Delaney sandığın üstündeki bloknota yürüdü, oradaki resme baktı. Bloknot eski püskü bir terebentin tenekesine dayanmıştı. Yanında yarım kömür kalem, bir şişe viski. Şef bir şişeye, bir stüdyonun kapısına, sonra gene şişeye baktı. Resmi bloknottan yırttı, geri kalan sayfaları taradı. Boştu. Üç resmi dikkatle rulo yaptı, çevresine bakındı.

«Aklıma başka birşey gelmiyor,» dedi. «Senin geliyor mu?»

«Hayır şef. Adres defteri falan yoktu. Kitap hiç yoktu. Musluğun altına birkaç eski gazete tıkıştırılmıştı. Birkaç da resim kataloğu. Telefonun yanındaki duvara da bazı telefon numaraları yazmış. Araştırdık. Bu yakında bir içki dükkânının numarası vardı. Eve teslim yapıyormuş. Sonra Lafayette'deki bir mezeci. Jake Lukker diye bir ressam arkadaşının numarası. O adam dosyada var. Hepsi o kadar. Ne mektup var, ne fatura... hiçbir şey. Çekmecelerde birkaç giyecek bulduk. Giyeceklerinin çoğunu kendi evinde tutuyormuş. Onun da bize yararı yok tabii.»

Çıkarken kilidi tekrar kapattılar, merdivenlerden inmeye başladılar. Kızıl saçlı kadın başını tekrar uzattı.

«Eeee?» diye sordu.

Edward X. Delaney, «İyi günler, Bayan,» dedi, nazik bir tavırla şapkasını kaldırıp selâm verdi.

Sokağa çıktıklarında Abner Boone, «Maliye gelip soru sorarsa kadın bizim canımıza okunmasını sağlayabilir,» dedi.

Delaney omuzlarını kaldırdı. «Ne yapalım,» diye mırıldandı. «Zaten bizi stüdyonun içinde görmedi. Üzülme. İşler karışırsa Thorsen örtbas etmeyi bilir.»

Houston Sokağına ilerlediler. Sokak sessizdi. Boone arabasının çevresini dolaştı, bir şey var mı diye inceledi. Kimse el sürmemişti arabaya. Bindiler. Delaney bir puro yaktı. Boone torpido gözünden bir lâstik bant buldu. resim rulosuna geçirmek üzere şefe uzattı. Çavuş o gün Maitland'ın resimleriyle ilgili kitabı da getirmişti. Eski bir zarf içinde. Delaney zarfı kucağında tutuyordu. Açmak istememişti.

Bir süre sessizce oturdular. Birbirlerinin yanında daha bir rahat etmeye başlamışlardı. Boone bir sigara yaktı. Parmak uçları sapsarıydı.

«Sigarayı azaltmaya çalışıyorum,» diye açıklama yaptı.

«Başarabiliyor musun?»

«Hayır. İçkiyi bırakalı daha da güçleşti.»

Şef başını salladı, sonra arkaya atıp yasladı. Houston trafiğinin ortasında top oynayan çocukları süzdü. Rüyada gibi bir sesle,

«Biz de biraz oyun oynayalım,» dedi. Boone'a bakmıyordu. «Hayal kurarak. Al sana bir hikâye. Bakalım nasıl bulacaksın. Maitland genç bir yosma buluyor. Sokakta, barda, herhangi bir yerde. İyi bir model olabileceğini düşünüyor. Resimlerdeki vücut yaman şey. Belki de başka amaçla çağırmıştır. Her neyse, kız cuma sabahı çıkıp geliyor. Soyunuyor. Maitland onun resimlerini çiziyor. Kendisi o resimleri nasıl buldu, bilemem. Ben harika buluyorum. Üçüncü resmi çizerken kömür kalem kırılıyor. Maitland elinde kalan yarıyı duvara fırlatıyor. Belki kırıldığına kızmıştır, belki o gün keyfi yoktur, kim bilir? Kıza bir içki veriyor. Yatağa ve musluğa yakın yerde. Bardaktaki kısmî parmak izleri onun. Belki paradan konuşuyorlar. Kızla o yatıyor, ya da yatmıyor, sonunda kız gidiyor. Maitland kapıyı kilitliyor, elinde şişesiyle sehpanın yanına dönüyor, çizdiklerine bakıyor.

Derken kapıya vuruluyor. Kim o, diye soruyor. Biri karşılık veriyor. Maitland sesi tanıyor. Şişeyi sandığın üstüne bırakıp kapıya gidiyor, kilidi açıyor. Kapı açılıyor, adam içeriye giriyor. Maitland ona arkasını dönüp yürüyor. Bitti. Nasıl geliyor bu hikâye sana?»

«Katili güden neden nerede?»

«Aman çavuş, daha onu düşünmeye sıra bile gelmedi. Olay hakkında yeterince bilgim yok. Yalnızca o cuma sabahı ne olduğunu düşünmeye çalışıyorum. Olayı. Anlatırken nasıl geliyor?»

«Olabilir gibi geliyor. Bütün ana noktalar tamam. Belki bir iki saatı da beraber yatarak geçirdiler. Cinayet sabahın onuyla öğleden sonra üç arasında herhangi bir zaman işlenmiş.»

«Tamam.»

«Ama kızın buraya geldiğini gösteren somut bir belirti yok. Bu resimler Maitland'ın ölümünden bir hafta önce yapılmış da olabilir. Ne bir yerde pudra lekesi, ne saç tokası, ne ruj izi. Bardakta bile ruj izi yok. Bir tek çengelli iğne. O kadar.»

Delaney birden dikleşti, olduğu yerde dönüp Boone'a baktı.

«Bir tek ne?» diye sordu. Sesi öfkeliydi.

«Çengelli iğne efendim. Yatağın yanında, yerde. Dosyada yazılı değil miydi?»

«Hayır, Allah kahretsin, dosyada yazılı değildi.»

Boone yumuşak bir sesle, «Yazılı olmalıydı, şef,» dedi. «Bir çengelli iğne. Açık. Laboratuvardaki çocuklar alıp incelediler. Piyasadaki milyonlarca çengelli iğneden farkı yoktu.»

«Boyu ne kadardı?»

Boone baş parmağıyla işaret parmağı arasındaki uzaklığı ayarlayıp gösterdi.

«Şöyle birşey. İki buçuk santim kadar. Üzerinde kumaş parçası veya saç da yoktu. Maitland mı kullanıyordu yoksa kıza mı aitti bilmeye olanak yok.»

«Parlak mıydı?»

«Evet. Yeni kullanılmıştı.»

Delaney, «Kesinlikle bir kadına ait,» dedi. «Maitland çengelli iğneyi ne yapsın? Giymediği donun beli-

ni mi tutturacak? Olamaz. O sabah burada genç bir kızın bulunduğu kesin.»

Yol boyunca ikisi de sessiz kaldılar. Ondördüncü Sokağa yaklaşırlarken Delaney, «Çavuş,» dedi. «O çengelli iğne raporda yok diye sana öyle çattığım için özür dilerim. Senin suçun olmadığını biliyorum aslında.»

Boone ona kısacık bir bakış fırlattı ve o çocuksu ifadesiyle gülümsedi.

«İstediğiniz kadar çatın, şef,» dedi. «Ben bundan kötülerine çok göğüs germişimdir.»

«Hepimiz gerdik.. Bak, ne düşünüyordum... ben çok uzun süredir bu meslekteyim. Raporlara yazılmayan bir alay şey bulunduğunu bilirim. Soruşturmayı yapan bir memur herşeyi tümüyle rapora yazamaz. Öyle yapmaya kalkışsa ömrü daktilonun başında geçer, soruşturmayı yapmaya zamanı kalmazdı. Rapor yazmak demek bir seçme yapmak demektir. Görevli memur kendince önemli bulduğu, anlamı olduğuna inandığı şeyleri yazar. İzlediği adamın çiklet çiğnediğini, ya da sorguya çektiği kadının Chanel 5 parfümü kullandığını yazmaz. İlgisiz bulduğu süprüntüyü keser, atar. Anlıyorsun, değil mi? Yalnızca kendisinin önemli bulduğu şeyleri yazar rapora. Daha doğrusu, amirinin, müdürünün önemli bulacağını sandığı şeyleri. Buraya kadar söylediklerimde haklı mıyım sence?»

«Bir dereceye kadar.» Boone tedbirli ve ihtiyatlıydı. «Bazan memur kendince önemli saymadığı bir şeyi de rapora yazar. O şey öyle acaip, öyle alışılmadık bir şeydir ki, üstlerinin bunu bilmek isteyeceğini düşünür.»

İşte öyle yapan polis, iyi polistir. Aslında yapılacak şey de budur. Sonunda işe yaramasa bile. Bir de ipucu verirse, o zaman daha iyi. Rapora koymuş olduğu için onu kimse suçlayamaz. Tamam mı?»

«Evet efendim. Orada haklısınız.»

«Ama gene de bir sürü şey hiç yazılmadan geçer gider. Ufak tefek ayrıntılar. Birçoğu işe yaramaz. Rapora yazılması da gerekmez. Ama kırk yılda bir de olsa, yazılsaydı sorunu çözdürebilirdi dediğimiz olmuştur. Bir keresinde 2.0. yöresinde bir cinayet üstünde çalışıyordum. Büyük bir apartman dairesinde bir boğma olayı.

Aynı katta on daire vardı. Tabii komşuları sorguya çektık. Kimse birşey duymamıştı. Apartmanın holü kalın bir halıyla kaplı olduğu için ayak sesi vermiyordu. Yaşlı bir kadın ifadesinde tek işittiği şeyin, kapısında bir köpeğin soluması, inler gibi küçük sesler çıkarması olduğunu söylemiş. Ama bunun önemi olmadığını, çünkü o kattaki dairelerin dördünün köpeği olduğunu, hep onları yürüyüşe çıkardıklarını eklemiş. Dedektif denilen o salak da kadına inanıp bunu rapora yazmamış. İki hafta sonra soruşturma çıkmaza girince yeni baştan başladık. Kadın ikinci sorgusunda da kapısındaki köpekten söz etti. Bu sefer rapora yazıldığı için patron konunun üstüne gitti. Bir de baktık ki verilen günde ailelerin hiçbiri köpeğini yürüyüşe çıkarmamış. Ama boğulan adamın kaba saba bir arkadaşı varmış ve onun da bir köpeği varmış. Hiç yanından ayırmazmış. Derken işler çorap söküğü gibi çözüldü, adamı yakaladık. Eğer o köpek işi ilk rapora konsa, bir ay süren ek başağrısından kurtulmuş olacaktık. Bu Maitland işinde de çok kişi çalıştı. Kayıtlara geçmeyen birçok şey bulunduğundan eminim. Adamları suçladığımdan değil. İşleri çok yüklü, biliyorum. Ama işi çabuk çözebilmek telâşıyla bir kenara attıkları bazı şeylerin sana ve bana büyük yararı olabilir. Çünkü bizim herşeyi dikkatle inceleyecek vaktimiz var. Hadi hadi diyen kimsemiz de yok.»

Boone konuya hemen uyum yapmıştı.

«Ne yapmamı istersiniz, şef?»

«Bu cinayette çalışanların çoğunu tanıyorsun. Hiç değilse büyük rütbeli olanlarını. Onlarla benden daha iyi konuşabilirsin. Birlikte olmadığımız zamanlar bunlarla görüşmeni, ya da telefonla aramanı istiyorum. Onlara hatırladıkları, ama rapora koymadıkları birşey olup olmadığını sor. Ne kadar küçük ayrıntı olursa olsun. Başlarına bir belâ gelmeyeceğini de anlat. Bana adamların adlarını bile söyleme. Gerçekten söyleme. Bilmek istemiyorum. Yalnızca belleklerini çalıştırıp yazmadıkları şeyleri hatırlamalarını sağla. Birisinin birşey görmüş ya da duymuş olması şart. Büyük haber olması önemli değil. Zaten öyle olsa rapora geçerdi. Benim aradığım yalnızca ayrıntılar. Anlıyor musun çavuş?»

«Tabii,» dedi Abner Boone. «Ne zaman başlayayım?»

«Bugün öğleden sonra. Beni lütfen eve bırakır mısın? Günümü doldurmaya yetecek kadar işim var. Sen de Maitland davasında çalışmış adamları ara. Bu arada laboratuvara da uğra, onlara çengelli iğnenin neden raporda olmadığını bir sor. Fizik tahlilleri kısmında geçmeliydi. Belki vardı da ben atladım ama sanmıyorum. Bence işi karıştırmış, ya da unutmuşlar. Böyle şeyden korkarım. Belki bir tek şeyde değil, birkaç şeyde olmuştur. Belki dosyayı ne kadar okusam öğrenemeyeceğim şeyler vardır. İşte benimle çalıştığına bunun için çok memnunum.»

Çavuş Boone da memnundu. Belli de ediyordu.

«Bir şey daha var,» dedi Delaney. «Bu sabahki stüdyo ziyaretimizle ilgili bir rapor yazmak istiyorum. Ne gördüm, ne buldum, ne aldım falan. Soruşturmalarım hakkında böyle günlük rapor tutacağım. Faal görevdeymişim gibi. Senin de günlük raporlar tutmanı istiyorum. Göreceksin ki işleri düzeninde tutmaya büyük katkısı olacaktır.»

«Başüstüne efendim. Öyle diyorsanız yaparım.» Ama Boone'un sesi kuşkuluydu.

Delaney'i evinin önünde indirdi. Şef arabanın burnunu dolaşıp Boone'un açık penceresi önüne geldi.

«Başkomiser Thorsen sana benim incelemelerim hakkında günlük rapor vermeni söylemiş miydi?» diye sordu.

Boone başını eğdi, kızardı, çilleri gene görünmez oldu.

«Özür dilerim şef,» dedi. «Başka birşey yapamazdım.»

Delaney elini adamın omzuna dayadı.

«Ver raporunu,» dedi. «Aldığın emri yap. Bir sakıncası yok.»

Sonra dönüp merdivenleri çıktı, eve girdi. Boone sokak kapısı kapanıncaya kadar onun arkasından baktı.

Delaney şapkasını portmantoya astı, resimlerle kitap elinde, çalışma odasına yürüdü, onları masanın üstüne koydu, hole döndü.

«Monica,» diye seslendi.

«Yukardayım sevgilim.» Merdiven başında belirmişti. «Yemek yedin mi?»

«Hayır, ama aç değilim. Yemek istemiyorum. Belki bir bira içerim.»

«Sandviç istersen jambon da var peynir de. Ama rozbife dokunma. O akşam için.»

Delaney mutfağa yürüdü, buzdolabını açtı bir bira çıkardı. Rozbife bir göz attı, sonra iradesini toplayıp buzdolabının kapısını kapattı. Tam salona yürürken yolda durdu. Yukarı baktı, Monica yoktu. Mutfağa döndü. İşte mutfak bıçağı. Hemen rozbifi çıkarıp üstündeki alüminyum kâğıdı açtı. Ete bir kürdan ucunda bir not saplanmıştı. «Yalnız bir tek sandviç. M.» Güldü. Bir tek sandviçi yaptı, bir eline onu, bir eline birayı alıp çalışma odasına geçti.

Resimleri masanın üstüne açtı, dört ucuna ağırlık koydu. Uzanıp Çavuş Boone'un kitabını aldı, dönen koltuğa kurulup gözlüğünü gözüne takti, kitabı çabucak şöyle bir taradı.

Maitland'ın resimlerinin siyah beyaz ve renkli örnekleriyle doluydu kitap. Arada pek az yazı vardı, o da ressamın hayat hikâyesi, tüm eserlerinin listesi, bir de eleştiri yazısıydı. Şef Delaney bu eleştirmeni tanımıyordu ama, giriş yazısında verilen sunum çok etkileyiciydi. Delaney okumaya başladı.

Thorsen'in gönderdiği dosyadan bilmeyip de bu kitaptan öğrendiği pek az şey vardı. Eleştirmenin yazısında, gerçi ciddi ve objektif olmaya çalışıyordu ama aslında Maitland'ı göklere çıkaran bir yazıydı. Buna göre Victor Maitland İtalyan ustaların tekniğine yeni bir canlılık getirmiş, geçici modalara sırtını çevirmiş, kendi yolunu çizmiş, geleneksel temsili resme yüzyıllardır görülmemiş bir heves ve tutkuyla sarılmıştı.

Edward X. Delaney'in pek anlayamayacağı bir sürü teknik lâf da vardı. Gene de yazarın hayranlığı, Maitland'ın yaptıkları karşısında duyduğu dehşet, anlaşılmayacak gibi değildi. «Dehşet» kelimesini yazar kendi de metnin içinde kullanıyordu. Buna Delaney de katılıyordu. Kendisi de stüdyoda Maitland'ın çizgilerine ilk

göz attığında aynı duyguya kapılmıştı. Yalnızca adamın yeteneği karşısında dehşet duymakla kalmamış, varlığını bilmediği bir güzelliği görüvermenin ürküntüsüne de kapılmıştı.

Yazar yazısının sonunda şöyle diyordu : «Nihayet Amerika da sanatını, hayatı kutlamaya adayan birinci sınıf bir ressama sahip olmuş bulunuyor.»

Delaney içinden, ama adam yok artık, diye düşündü. Ayağa kalkıp koca kitaptaki büyük resimlere uzaktan bakmaya çalıştı. Sayfaları ağır ağır çeviriyordu.

Kitaba iki kere baktı. Üçüncü turda çok beğendikleri üzerinde durdu. Sonra kitabı yavaşça kapattı, masadan uzaklaştı. Gözüne sandviçiyle birası çarptı. El sürülmemişti daha onlara. Eline alıp rahat koltuklardan birine oturdu, yiyip içmeye başladı. Bira biraz ısınmıştı ama aldırdığı yoktu.

Sanat konusunda eğitilmemiş bir amatördü. Bunun farkındaydı. Ama resmi de, heykeli de çok severdi. Müzelerin o serin sessizliği, yaldızlı çerçevelerin zenginliği, mermer pedestallerin zerafeti etkilerdi onu. Sanat tarihi ve sanat eleştirisi konusunda kitaplar okuyarak bilgi edinmeye çalışmıştı. Ama bu kitapların dili öyle garipti ki, konuya yabancı olanları ürkütmek, onların kafasını karıştırmak için yazılmışa benziyorlardı. Gene de suçun kendinde olduğunu kabulleniyordu. Sanat teorisini kavrayamamıştı bir türlü. Kübistlerin, dadaistlerin, abstraksionistlerin ve başdöndürücü bir hızla birbirini izleyen öbür ekollerin mantığını anlayamamıştı.

Sonunda kendi gözüne, kendi görüşüne, kendi beğenisine dönmek zorunda kalmıştı. Herkesin bildiği, küçük gördüğü klişeye... «Bir şeyi görünce beğenip beğenmediğimi anlarım.» Siyah kadife üstüne boyanmış grup resminden hoşlanan kasap da aynı sözü söylerdi, pahalı lâflar eden idealist eleştirmen de.

Edward X. Delaney resimden hoşlanırdı. Ama bakınca ne olduğu belli olan resimlerden. Çıplak bir kadın, çıplak bir kadına benzemeliydi, elma elmaya, ev eve. Teknikleri ilginç ve zevkli bulurdu. İngres'in resimlerindeki satenlerin kıvrımlarını seyretmek bir zevkti. Ama teknik de tek başına yeterli olmuyordu. Bir res-

min onu tatmin edebilmesi için gerçekten heyecanlandırması gerekirdi. İçindeki birşeyin hop diye yerinden sıçraması gerekirdi. Resmin güzel olması şart değildi. Gerçek olması şarttı ama. O zaman güzel sayılırdı.

Rozbifini çiğner, ılık birasını yudumlarken Victor Maitland'ın resimlerinin genellikle gerçek olduğunu düşünüyordu. Delaney bunu yalnız görmekle kalmıyor, seziyordu da. Birkaç natürmort, bir iki portre ve birkaç da kent manzarası vardı kitapta. Ama Maitland genellikle bunun üstünde çalışırdı. Genç kadınlar, yaşlı kadınlar, kızlar, kaldırım cadıları. Modellerinin çoğu kesinlikle güzel değildi. Ama resimlerin her biri, o eleştirmenin sözünü ettiği «hayatı kutlama» duygusuyla dopdoluydu.

Maitland'ın resimlerinin Delaney'i etkilemesi sırf bu yüzden de değildi. Ressamın amacı ve yeteneğini kullanış biçimi etkiliyordu onu asıl. Bir kaygı, bir telâş gizliydi bu eserlerde. Belki sapık bir tutum. Hayatın farkında olan birinin onu yakalamak, soğuk boyalarla kaba bezin arasına hapsetmek, orada tutmak, göstermek yolunda insanüstü çabası. Herşeyi bilmek, herşeye sahip olmak, ve sonra onları herkese göstermek yolunda manyakça bir hırs.

5

MONICA, «Ben öğle yemeğini Rebecca'yla yiyorum,» dedi.

Delaney bir yandan gazetenin arasına bir taşıt tarifesi yerleştirirken, «Çok iyi,» diye karşılık verdi.

«Sonra da alışveriş yapacağız.»

«Dinliyorum sevgilim.» Gözü okuduğu haberdeydi. Orta Amerikalı bir politikacının Mafia'ya 10.000 makineli satma planının nasıl açığa çıkarıldığını okuyordu.

«Sonra da herhalde buraya geliriz,» dedi Monica. «Bir kahve içeriz. Saat üçte falan.»

Delaney gazetesini bırakıp ona baktı.

«Ne yaptığının farkındasındır umarım,» dedi. «Adam bir ayyaş. Hattâ bir alkolik.»

«Bıraktı demiştin.»

«O öyle söyledi. Sen en iyi arkadaşını bir alkoliğe vermek mi istiyorsun?»

«Eh, bir görüşmelerinden bir zarar gelemez. Rastlantı eseri. Yarın evlenecekler demek değil ya!»

«Ben bu işte yokum.»

«Yani üçte onu buraya getirir misin?»

Delaney homurdandı.

Çavuş Abner Boone, Delaney'lerin evinin önüne parketmiş, gazetesini okuyor ve bekliyordu. Şef arabaya binince Boone gazeteyi arka kanapeye fırlattı.

«Günaydın, şef,» dedi.

«Günaydın. Bu sabahki nasıl?» Eliyle gazeteyi gösteriyordu.

«Pek birşey yok. Nehirden bir araba çıkarmışlar. Bir de bagajını açmışlar ki, bizim Sam Zuckerman buz şişiyle yaratanına kavuşmuş.»

«Zuckerman mı? Çıkaramadım.»

«Batı yakasında bir sürü genelev işletirdi. Herhalde birisi hisse almak istemiş, Sam de hayır demiş olmalı. Onunla yıllardır uğraşırız. İçeri tıktığımızda kapısını bile kilitlemezdik. Sam nasılsa bir saat sonra sokakta olurdu çünkü. Avukatlara verdiği paralar bir servet eder. Ama parası çoktu. Şimdi de cennette genelev açmaya gidiyor.»

Delaney, «İşlerin nasıl gitti?» diye sordu.

Boone küçük, siyah kapaklı bir defter çıkardı, sayfalarını çevirmeye başladı.

«Önce çengelli iğne konusu,» dedi. «Anladığıma göre laboratuvardaki arkadaş fiziksel kanıtların listesini yapıyormuş. Tam o sırada telefona çağırmışlar ve çengelli iğneyle ilgili birşey sormuşlar. Onlara sıradan bir iğne olduğunu, üstünde iz falan bulunmadığını söylemiş. Kumaş, saç falan da olmadığına göre izleyecek bir şey yok demiş. Bir iki dakika iğneden konuşmuşlar, sonra telefonu kapatmış. O sırada işine ara vermiş. Kendi kelimeleri bunlar. «İşime ara verdim,» dedi. Yemeğe mi çıktı, karısı mı aradı bilemiyorum. Sormadım. Belki tuvalete gitmiştir. Ondan sonra listeyi yapmaya devam etmiş. Ama az önce yaptığı telefon konuşması aklında olduğu için çengelli iğneyi yazdığını sanmış. Böylece de iğne raporun dışında kalmış.»

Delaney sessizdi. Boone yan gözle ona baktı.

«İnsan hali, şef,» dedi.

«Hep öyledir. Neyse, unutalım. Maitland işinde çalışanlardan kimseyi aradın mı?»

Boone bir an sessiz kaldı. Defteri dizinde, karşıya bakıyordu. Sonunda,

«Şef,» dedi. «Belki de ben bu işe uygun biri değilim. Bu konuda emeği geçenlerden üç kişiyi aradım. Üçünü de yıllardan beri tanırım. Dostça davrandılar ama mesafeliydiler. Hepsi benim büyük derdimi biliyorlar. Fazla içli dışlı olmak istemiyorlar benimle. Anlarsınız. Sanki bulaşıcı bir hastalığım falan varmış gibi.»

«Anlıyorum. Normal bu. Daha önce de gördüm böyle şeyleri.»

«O bir,» diye devam etti Boone. «İkincisi, bu Mait-

land işinde sizinle beraber çalıştığımı hepsi biliyor. Suçluyu bulup işi çözmemizi hiçbiri yürekten istemez sanıyorum. Bu konuya her biri uzun saatlarını verdi, ter döktü ve eli boş çıktı. Sonra sahnede biz beliriyoruz, bir de bakıyorlar, işi çözüyoruz! Hoşlarına gitmez tabii. Küçük düşeceklerinden korkuyorlar. Bu yüzden de bize yardımcı olmaya pek hevesli değiller.»

Delaney içini çekti.

«Eh, bu da normal,» dedi. «Bilmeliydim. Yani sonuç alamadın.»

«Daha ancak üç kişi aradım. İkisinden hiçbir şey çıkmadı. Hattâ biraz bozuldular bile. Raporlarının komple olmadığını ima ediyormuşum gûya. Uzun uzun anlattım, öyle bir amacım olmadığını belirttim. Polislerin soruşturmalarda saf dışı bıraktığı önemsiz ayrıntıları istediğimizi söyledim. Rapora yazmadığımız birşey yok dediler. Üçüncüsü biraz daha anlayışlı davrandı. Ne peşinde olduğumuzu anladı. Ama o da fazla birşey bilmediğini söyledi.»

Delaney, «Öyle olsun bakalım,» dedi.

Boone, «Yoo, hayır,» diye itiraz etti. «Daha anlatacaklarım bitmedi. Aradan bir saat geçmişti ki, üçüncü adam beni aradı. Söylediklerimi düşündüğünü, sonunda rapora koymadığı birşeyi hatırladığını bildirdi. Kendisi Jake Dukker'i sorguya çeken ekipteymiş. Maitland'ın ressam arkadaşını. Bu Dukker dedikleri adam zengin, süslü püslü biri. Stüdyosu Central Park'ın orada. Sekreteri bile var. Konuştuğum adam Dukker'e soru sormak üzere gitmiş, sekreter onu stüdyoya almış, Dukker'in birkaç dakikaya kadar geleceğini söylemiş. Beklerken bizim arkadaş biraz çevresine bakınmış. Dukker'in stüdyosunun duvarları hep karakalem ve yağlıboyalarla doluymuş. Görünüşe göre hepsi de Dukker'in arkadaşlarının yaptığı resimlermiş. Arkadaş bir de Victor Maitland karakalemi görmüş. Camlı çerçevedeymiş. Ama hatırladığı şey şu : Resim ortasından yırtılmışmış. Dört parçaya ayrılmışmış. Camlarken dördünü biraraya getirmiş, seloteyple tutturup çerçevelemişler. Bunun ne anlama geldiğini anlayamadığını söyledi. Ben de anlayamadım.»

«Ben de,» dedi şef Delaney. «Şimdilik. Ama işte öğ-

renmek istediğim şeyler de bunlar. Bu işe devam et, çavuş. Belki birkaç bilgi daha alabiliriz.»

«Tamam.»

«Maitland'ın karısıyla Saul Geltman'a telefon ettim, bugün için ikisinden de randevu aldım. Önce Bayan Maitland'a gideceğiz. Sabah onda. Ellisekizinci Caddenin doğu kesiminde oturuyor. Adresi biliyor musun?»

«Tabii. Şef, onlara niye telefonla haber verdiniz? Beklemedikleri anda üstlerine gitmek, bir plan hazırlamalarını önlemek daha akıllıca olmaz mıydı?»

Delaney, «Normal olarak öyledir,» dedi. «Ama bu davayla ilgili kişilerin herbiri şimdiye kadar en az on on iki kere sorguya çekildi. Söyleyecekleri şeyleri çoktan ezberlediler. Yalan veya doğru. Haydi gidelim.»

Boone İkinci Caddeden ilerleyip güneye döndü. Sabah trafiği oldukça yoğundu. Her kırmızı ışık da onları bekliyor gibiydi. Ama Delaney birşey söylemedi. O da kendi kara kaplı defterine dalmıştı. Sayfaları çevirip duruyordu.

Boone'a, «Sorguları nasıl yürüttünüz?» diye sordu.

«Usulüne uygundu. Önce her kişiye üç dört ayrı adam yolladık. İlk sorgular öyle yapıldı. Sonra toplantı oldu, herkes aldığı notları karşılaştırdı. En çok kimin bilgi edindiğini, kimin o insanla en iyi ilişkiyi kurabildiğini saptadılar. Son sorguya o adam gitti. Daha fazla sorgu da gerekliyse hep o gitti.»

«Sen kime gittin?»

«Ben kendim mi? Bir kere Bayan Maitland'a, bir kere Geltman'a, iki kere de Belle Sarazen'e. Maitland'ın metresi. O sırada beni işten aldılar.»

Şef Delaney, Boone'a bu tanıklar hakkında ne düşündüğünü sormadı. O da kendiliğinden birşey söylemedi.

Maitland'ların dairesi evden apartmana çevrilmiş bir yapının en üst katında ve dupleksdi. Çok şık bir binaydı burası. Üniformalı kapıcısı, giren çıkanları dikkatle kontrol ediyordu. Boone ona her ikisinin adlarını verdi, kendi polis kimliğini gösterdi. Kapıcı geldiklerini yukarıya bildirinceye kadar beklediler. Haber gelince adam onları asansöre götürdü.

«Dördüncü kat, arka daire baylar,» dedi. Delaney yerinden kıpırdamıyordu.

Kapıcı iri yarı, topluca, al yanaklı biriydi. Üniforması belki birkaç yıl önce üstüne oluyordu ama, o zamandan bu zamana epey değişiklik olmuştu. Ceketinin pirinç düğmeleri geriliyordu artık.

Delaney ona, «Biz Maitland cinayetini soruşturuyoruz,» dedi.

«Hâlâ mı?»

«Onu tanıyor muydun?»

«Elbette tanıyordum. Bunu bir düzine polise anlattım. Yüzlerce soruya cevap verdim.»

«Bana da söyle,» dedi Delaney. «Nasıl adamdı?»

«İyi adamdı. Bol bahşiş verirdi. Hem de pek bol.»

«Onu hiç sarhoş gördün mü?»

«Tekeler kokar mı gibi bir soru bu da. Elbette gördüm. Sayısız. Öyle sarhoş olurdu ki, onu taksiden ben indirir, asansöre bindirir, ta yukarı, kapısına kadar götürürdüm. Zili bile çalardım. Ertesi gün bana mutlaka birşey verirdi.»

«Maitland'ların çok dostları var mıydı? Konukları gelir miydi? Çok davet verirler miydi?»

«Pek fazla değil. Bayan Maitland'ın bayan dostları vardır. Yılda bir iki kere, parti verirler. İkinci kattaki Jacobson'lar gibi değillerdir. O adam durmak nedir bilmez.»

«Maitland hiç eve kadın getirdi mi?»

Kapıcının çenesi kilitlendi, al yanakları daha da kızardı.

Delaney, «Hadi, söyle,» diye direndi.

«Bir kere,» diye fısıldadı kapıcı. «Yalnızca bir kere. Karısı duyunca kızılca kıyameti kopardı. Getirdiği fıstık da beş dakika içinde kendini kapının dışında buldu».

«Ne zaman oldu bu?»

«Bir yıl kadar önce. Ama ben geleli bir tek kere oldu. Oysa ben yedi yıldır buradayım. Temmuzda yedi yılım doluyor.»

«Oğlu hiç eve kadın getirir mi?»

«Hiç görmedim. Bir kız bir erkekle gelir ama, tek kızla hiç görmedim.»

«Puro içer misin?»

«Ne?» Kapıcı şaşalamıştı. «Tabii içerim.»

Delaney elini iç cebine daldırdı, domuz derisi bir kutu çıkardı. Monica'nın yılbaşı hediyesi. Kapağını açıp kapıcıya puro ikram etti.

«Buyur bir tane,» dedi.

Adam parmaklarının ucuyla, kibar kibar aldı.

«Teşekkür ederim,» dedi. «Inanır mısınız, ömrümde ilk defa bir polis bana birşey veriyor.»

«İnanırım,» dedi Delaney.

Anna Maitland onları dairenin kapısında bekliyordu. «Kayboldunuz sandım,» derken yüzündeki gülümseme biraz soğuktu.

Delaney, «Asansör meşguldü,» dedi ve şapkasını çıkardı. «Bayan Maitland, ben şef Edward X. Delaney. Bu bay da dedektif çavuş Abner Boone.»

Kadın her ikisine de şoğuk bir tavırla elini uzattı.

«Çavuş Boone'la daha önce tanışmıştık,» dedi.

«Evet.» Delaney'in havası ağırlıklı, hemen hemen baskılıydı. Sesi de nutuk verir gibi çıkıyordu. «Bu kadar kısa sürede randevu verip bizi kabul etmeniz gerçekten büyük nezaket,» dedi. «Çok makbule geçti. Girebilir miyiz?»

«Elbette.» Kadın onun ciddiyetinden etkilenmişti. Onları içeriye alıp kapıyı kapadı. «Oturma odasında konuşuruz diye düşünmüştüm,» dedi. «Oranın genel havası daha bir sıcaktır.»

Eğer Bayan Maitland bu oturma odasını sıcak buluyorsa, evin öteki odalarını düşünmek bile korkunçtu. Kadının kendilerini kabul ettiği oda mobilya mağazalarında model olarak döşenmiş berhanelere benziyordu. Öyle soğuk planlanmış, öyle dakik döşenmişti ki, ortada içinde insan yaşadığına dair en küçük bir belirti bile yoktu. Bir sigara külü dökmek ya da gaz kaçırmak burada Tanrıya hakaret gibi gelirdi.

Açık renk tahtalı ve çok pahalı koltuklara rahatsız rahatsız oturdular, şapkalarını havada yüzen bir cam parçasına benzeyen kokteyl masasının üzerine koydular. Ortalıkta hafif limonlu deodoran kokusu vardı. Bir tiyatro dekoru kadar sevimli. Delaney duvarlarda pırıl pırıl, coşkun renkli Maitland tablolarını göreceğini san-

mıştı. Oysa yalnızca Londra caddelerinin soğuk gravürleri asılıydı.

Resmi bir sesle, «Bayan Maitland,» dedi. «Önce eşinizin trajik ölümünden dolayı başsağlığı ve sabır dileklerimi ifade etmek isterim.»

«Teşekkür ederim,» diye mırıldandı. «Çok naziksiniz.»

«Çok büyük bir sanatçıydı.»

«En büyüğü.» Kadının sesi yüksek çıkmıştı. Başını kaldırmış, dosdoğru şefe bakıyordu. «Times eleştirmenleri ona çağının en büyük Amerikan ressamı dediler.»

Güzel kadındı doğrusu. Iri kemikli, dimdik, asker gibi. Bej yünlü kumaşla kaplı kanapenin orta yerinde, ön tarafta oturuyor, sırtını arkaya dayamıyordu. Elleri kucağında kavuşmuş durmaktaydı. İki dizi birleşik olarak bir yana çevrilmiş, ayak bilekleri kibar biçimde çaprazlanmıştı.

Siyah ipekliden dik yakalı, uzun kollu bir elbise vardı üstünde. İnce çorapları da siyah tondaydı. Altında da siyah ayakkabılar. Hiç mücevher takmamıştı. Makyajı da belli belirsizdi. Onu kapkara olmaktan kurtaran tek şey bakır kızılı saçlarıydı. Örülmüş, yüksek bir topuz şeklinde kıvrılmıştı. Kendini taşıyışı kraliçe gibiydi doğrusu.

Hatları Delaney'e güzel geliyordu ama çekiciliği yoktu. Çok katı. Çok dakik. Çok kusursuz bir heykel gibi. Böyle bir yüzde bir sivilce olsa rahatlatırdı insanı. Ama cildi dümdüz bir porselendi. Islak taşlar gibi iri gözler. Bu gözlerde o kadar asude bir ifade vardı ki, sanki boş gibiydi. Siyah elbisesinin altından göğsünün iriliği, kalçalarının sertliği belli oluyordu. Ama yüzü de, duruşu da, bu kadında mizah anlayışından eser olmadığını ortaya koymaya yeterdi. Hiçbir zaman kocasına bir not yazıp kürdanla rozbife tutturmazdı.

Şef Delaney, «Bayan Maitland,» diye söze başladı. «Üzüntünüzü size tekrar hatırlatmak istemezdim ama eşinizin öldürülmesiyle ilgili soruşturma hâlâ sürüyor. Bu konuda bir katkısı olacaksa, bu iğrenç suçu işleyen kişi veya kişiler cezalandırılabilecekse, bazı fedâkarlıklara razı olacağınızdan eminim.»

Kadının tepki göstereceğini bildiği davranış ve ses tonunu bilerek kullanıyordu. İçgüdüsünde haklı çıktığını gördü. Kadın çenesini yukarı kaldırarak,

«Elimden ne gelirse,» dedi. «Ne gelirse yaparım.»

«Bayan Maitland, soruşturmayı yürüten görevlilere verdiğiniz imzalı ifadeleri okudum. İzninizle onlara söylediklerinizi kısaca özetlemek istiyorum. Bitirdiğim zaman bana tamam olup olmadığını söyleyiniz. Öldürüldüğü cuma günü kocanız bu apartmandan aşağı yukarı saat dokuzda çıktı. Size stüdyosuna gitmekte olduğunu söyledi, sonra da saat üçte Geltman Galerisinde bir randevusu olduğundan, altı yedi sularında eve döneceğinden söz etti. Siz evden saat onda çıktınız. Sabahı alışveriş yaparak geçirdiniz. Öyle yemeği için saat birbuçukta, Altmışikinci Caddedeki Le Provençal Lokantasında bir arkadaşınızla buluştunuz. Yemekten sonra taksiyle buraya döndünüz. Saat dört dolaylarında Saul Geltman telefon etti, size kocanızın nerede olduğunu sordu. Bunlar doğru mu?»

«Evet, Şef Delano. Sanıyo...»

«Delaney,» dedi şef. «Edward X. Delaney.»

«Özür dilerim.» Sesi kalın, genizden, ama şaşılacak kadar kuruydu. «Şef Delaney, sanıyorum anlattıklarımın incelemesini yaptırmışsınızdır.»

«Yaptırdık. Kapıcı çıkış saatınızı onayladı. Arkadaşınız sizinle öğle yemeği yediğini de, yerini ve zamanını da doğruladı. Lokantanın kayıtları da bunu gösteriyor. Yalnızca saat ondan bir buçuğa kadarki alışverişinizi belgelendiremedik.»

«Gittiğim mağazalar Saks, Bonwits, Bergdorfs ve Gucci idi. Ama birşey almadım. Herhalde beni hatırlamazlar. Mağazaların hepsi çok kalabalıktı.»

«Hatırlamadılar.» Kısa bir sessizlik oldu. Delaney kadına doğru eğildi. «Ama, Bayan Maitland bu çok normal birşey. Hiçbir şey satın almamışsınız. Elbise prova etmemişsiniz. Özel birşey sormamış, istememişsiniz. O mağazalarda sizi kimsenin hatırlamaması çok doğal. Prova yapmadınız, değil mi?»

«Yapmadım. Beğendiğim birşey bulamadım.»

«Tabii. Saat onla bir buçuk arasındaki hiç tanıdığınız

kimseye rastladınız mı? Bir satıcı, bir tanıdık, bir dost?»

«Hayır, kimseye rastlamadım.»

«Peki o arada kimseye telefon ettiniz mi?»

«Hayır.»

«Mektup postaladınız mı?»

«Hayır.»

«Kimseyle konuşmadınız mı? Kimseyle kişisel bir ilişkiniz olmadı mı?»

«Olmadı.»

«Anlıyorum. Lütfen emin olmanızı isterim ki, bu soruları yalnızca boşta kalan ipuçlarını ayıklamak için yapıyoruz. Bana göre davranışınız son derece doğal. Umarım bu soruların tarzı sizi rahatsız etmemiştir.»

«Asla etmedi, şef Delaney.»

«Kocanız sizi aldatır mıydı?» Sesi haşindi.

O anda kadına bir tokat atsa etkisi bu kadar gösterişli olamazdı. Kadın yerinden sıçrar gibi oldu, yüzü kızardı, elleri havaya kalktı.

Delaney tekrar eski yumuşak, nazik tonuna bürünüp konuştu. «İnanın ki, kişisel hayatınıza burnumu sokmak beni çok üzüyor Bayan Maitland. Özellikle kocanızla olan ilişkilerinize. Ama eminim ki, bu soruların gereğini siz de teslim edersiniz.»

«Kocam dünyanın en iyi, en tatlı adamıydı,» derken sesi kupkuru, dudakları ise bembeyazdı. «Sizi temin ederim ki, bana tümüyle sadıktı. Beni seviyordu. Ben de onu seviyordum. Aşkını sık sık ifade ederdi. Hem sözle hem de... başka şekillerde. Evliliğimiz çok mutluydu. Kusursuz bir evlilikti. Victor Maitland çok büyük bir sanatçıydı. Onun karısı olmak bir onurdu. Hakkında çıkarılan çirkin dedikoduları biliyorum ama sizi temin ederim ki, büyük bir sanatçı olduğu kadar iyi bir eş ve iyi bir babaydı. Emin olun.»

«Oğlunuz da bu duygularınızı paylaşıyor mu, Bayan Maitland?»

«Oğlum çok gençtir, şef Delaney. Şu sıralar o bir kişilik bunalımı içinde. Yaşı büyüyüp tecrübe kazandığı zaman babasının ne büyük bir anıt olduğunu o da anlayacaktır.»

«Evet, evet, gerçekten bir anıt. Ne kadar haklısınız

Bayan Maitland. Çok iyi ifade ettiniz. Oğlunuz evde yok galiba. Onu da görmeyi ummuştum.»

«Şimdi mi? Okulda.»

«Ressam mı olacak o da?»

«Bir bakıma,» diye kestirmeden cevap verdi. «Grafik çalışıyor.»

«Ama kocanız bir sanatçıydı Bayan Maitland. Nü'ler üzerinde uzmanlaşmıştı. Uzun süre stüdyosunda çıplak modellerle yalnız kalırdı. Bu durum sizi rahatsız etmez miydi?»

«Aman Tanrım!» Gülüyordu. Gülüşü deodoranlanmış atmosferin içinde teneke gibi çıngırdadı. «Sanatçıların yaşantısı konusunda pek orta sınıf düşüncelere sahipsiniz, şef Delaney. Bilmenizi isterim ki, birçok sanatçı için çıplak kadın vücudunun verdiği heyecan bir tabak meyve ya da bir vazo çiçeğin verdiğinden farklı değildir.»

«Elbette, elbette.»

«Vücut yalnızca bir konudur. Bir eşya gibi. Bakın size birşey göstereyim. Kalkmayın, getiririm şimdi.»

Ayağa fırlayıp odadan hızla çıktı. Çavuş Boone yüzünde bir şaşkınlıkla Delaney'e bakıyordu.

«Tanrım!» dedi. «Amma sorgu yapıyorsunuz, şef. Önce elinizde kadife eldivenler, sonra demir yumruk. Kadını sersem ettiniz.»

«Biraz sarsılmaya ihtiyacı var,» diye homurdandı Delaney. «Rol yapıyor. Farkettin mi? Adam sağken bu kadın onun zavallı karısı pozundaydı. Şimdi ölünce acılı dul oldu. Ömründe böyle saçmalık duydun mu? Şşş, geliyor.»

Kadın elindeki kocaman kitabın sayfalarını tarayarak içeriye girdi. Delaney onun yürüyüş biçimine hayran olmuştu. Enerjik, sağlıklı... bacakları ve omuzları çok güçlüydü. İstediği sayfayı bulunca kitabı Delaney'e çevirdi. Boone görebilmek için ayağa kalkıp uzandı.

Çavuşun şefe verdiği kitabın aynısıydı bu kitap. Renkli bir sayfa açılmıştı. Sert bir düzlemin üzerine bir nü yan uzanmış, sırtını gösteriyordu. Yükselen omuz, ince bel, kalçanın çıkıntısı, bacağa doğru akan su gibi

inceliş. Bu resim Delaney'in kitapta en beğendiği resimlerden değildi. Model dinlenir pozdaydı. Maitland'ın nü'lerinin en iyileri genellikle hareket anında yakaladıkları oluyordu. Canlı, hırslı, enerji dolu. Ama Alma Maitland'ın eline tutuşturduğu bu resme dikkatle bakarken şef Delaney'in tek gördüğü şey, modelin başından divanın üstüne, tablonun alt kenarına kadar dökülen bakır rengi saçlardı.

«Ben!» dedi Bayan Maitland. Sesinde gurur vardı. Çenesini gene havaya kaldırmıştı. «Buna ben poz verdim. Yıllar önce. Daha birçok resimlere de. Ben Victor'un ilk modeliydim şef Delaney. Size sanatçılarla modeller hakkında söylediklerimi bilerek söylüyorum. Birçok ressama poz verdim. Birçok. Vücudum klasik sayılırdı. Klasik!»

Şef Delaney, «Çok güzel!» diye mırıldandı. «Gerçekten çok güzel.» Bir yandan, acaba kitaptaki nü'ler arasında neden bir tek bunun yüzü görünmüyor diye düşünmekteydi.

Kitabı kapatıp masaya bıraktı, şapkasını eline aldı ve ayağa kalktı.

«Bayan Maitland, değerli yardımlarınız için teşekkür ederim. Umarım sizi gereksiz yere üzmemişimdir.»

«Ne münasebet!» Kadın onu gidiyor görünce sesine bir sevinç yerleşmişti.

«Soruşma ilerlerken bana gene zaman ayıracağınızı umuyorum. Ortaya bazı durumlar çıkabiliyor, anlarsınız. Elimizden geldiği kadar çözümlemeye, anlamaya çalışıyoruz herşeyi. Siz de bu büyük ressama en yakın insan olarak bize kimsenin veremeyeceği bilgileri verebilme durumundasınız.»

Kadın ciddi bir sesle, «Dünyayı böyle büyük bir dehadan mahrum eden insanı bulabilmeniz için elimden gelen herşeyi yaparım.» dedi.

Çavuş Abner Boone her ikisine şaşkınlıkla bakıyordu. İki çılgın.

Delaney kapıya doğru ilerlerken birden durdu.

«Aklıma geldi, Bayan Maitland. Kocanız buradan stüdyoya neyle giderdi?»

«Genellikle taksiye binerdi. Bazan da metroyla giderdi.»

«Metro mu? Metroya sık sık biner miydi?»

«Arasıra. Orada insanların yüzlerine bakmaktan hoşlanırdı.»

«Kapıcı kocanızın o sabah dokuz sularında çıktığını onayladı. Ama kapıcıya taksi çağırmasını söylememiş. Kapıdan çıkınca batıya doğru yürümüş. Zaten Mott sokağına yolcu götüren taksi de bulamadık. Demek belki o sabah da metroya binmişti. Size günü nasıl geçireceğinden söz etmiş miydi?»

«Hayır. Çalışarak diye düşünmüştüm.»

«Belli bir tablodan veya modelden konuştu mu?»

«Hayır.»

«Gün boyu hiç telefon etti mi?»

«Hizmetçi aramadığını söyledi. Tabii ben evde yoktum.»

«Tabii, tabii.»

Delaney durakladı, yerdeki kahverengi halıyı seyretti.

«Bir şey daha, Bayan Maitland,» dedi. «Saul Geltman hakkında kişisel fikriniz nedir?»

Soruyu bitirince başını kaldırdı. Kadının yüzü kasılmıştı. Delaney o boncuk gözlerin kurur gibi olduğu izlenimine kapıldı.

«Şu anda Bay Geltman hakkında bir fikir belirtmesem daha iyi olur,» diyordu Alma Maitland. Sesi buz gibiydi. «Geltman Galerisinde bana yapılmış ve yapılacak ödemelerle ilgili hesap durumunu alabilmek amacıyla bir avukata başvurduğumu söylemem yeter sanırım. Kocamın malvarlığıyla ilgili olarak.»

Delaney yumuşak bir sesle, «Anlıyorum,» dedi. «Tekrar teşekkür ederim, Bayan Maitland.»

Apartmanın alt kapısından çıkarken kapıcıyı tekrar gördüler. Kapının dışında duruyordu. Ellerini arkasında kenetlemişti. Başıyla selâm verdi.

«Sayın bayanı buldunuz mu?» diye sordu.

«Bulduk. Söylesene bana... O sabah Maitland dokuzda çıktı demiştin. Genellikle kaçta çıkardı sabahları?»

Kapıcı ona baktı, baktı, sonra göz kırptı.

«Çıkabildiği kadar çabuk çıkardı.» dedi. «Çıkabildiği kadar çabuk.»

Arada Çavuş Boone, «Eee, şef?» dedi.

«Adamın kendisini aldattığını biliyor. Zaten uçan kuşla bile yattığını bilmeyen yok. Ama kadının derdi bir anıt yaratmak. Lekesiz bir kişilik, kusursuz bir karekter. Adamı bir heykel haline getirmek istiyor.»

«Ressamlarla modeller hakkında söylediklerine inandınız mı?»

Delaney, «Hadi, canım,» dedi. «Sen ressam olsan, stüdyonda çıplak bir parçayla yalnız olsan, onu rastgele bir varlık gibi mi görürdün?»

Boone, «Öyle,» diye güldü. «Seksi sembolize eden bir varlık. Şef, genellikle sorularınızın akışını izleyebildim ama, en son Geltman hakkındaki soruyu kaptıramadım. Onu neden sordunuz?»

Delaney ona Dedektif Alberto Di Lucca'nın serüvenini anlattı ve bir sanığı ötekine karşı kışkırtmanın yararlarından söz etti.

«Ben yıllardır o tekniğin çeşitli türlerini kullanırım,» dedi. «İyi de sonuç alırım. Bayan Maitland'ı biraz daha zorlayabilirdim ama, gene bize ilk seferde iyi bilgi verdi. Şimdi Geltman'a bu kadın hakkında ne düşündüğünü soracağım. Sonunda her birini ötekinin gırtlağına salacağız. O zaman belki birşeyler öğrenebiliriz. Maitland'ın o resmini nasıl buldun?»

Abner Boone, «Güzel kalça,» dedi.

«Evet. Ama yüzü görünmüyordu. Acaba adam neden yüzünü vermeyi istemedi?»

«Bilemem şef. Çok güzel bir kadın aslında.»

«Hımmm.»

«Ve de kuvvetli.»

«Ona sen de mi dikkat ettin? Evet, iri ve kuvvetli bir kadın. Sence katil olabilir mi?»

«Kim olamaz ki,» dedi çavuş.

Moriatry lokantasında yemek yediler. Boone apliklere, uzun maun bara bakıyordu.

«Hoş bir yer burası şef,» dedi.

«Pek lüks değil. Yemeği iyi, içkisi iyi yalnızca. İstediğini ısmarla. Parası örgütten çıkıyor.»

İkisi de biftek ve patates kızartması söylediler. Delaney hafif bir içki istedi, Boone ise buzlu çay ısmarladı.

Çavuş bir ara, «Ciddi tanığı olmayan tek kişi bu kadın,» dedi. Elleriyle yüzünü ovuşturuyordu.

Delaney, «Dün gece neredeydin?» diye sordu.

«Efendim?»

Delaney sabırla tekrarladı. «Dün gece neredeydin?»

«Niye?»

«Sen cevap ver.»

«Evdeydim efendim.»

«Yalnız mıydın?»

«Tabii.»

«Ne yaptın?»

«Birkaç çek yazdım, biraz televizyon seyrettim, biraz dergi okudum.»

«Kanıtlayabilir misin?»

Çavuşun yüzünde çarpık bir gülümseme belirdi.

«Haklısınız şef,» dedi. «Demek istediğinizi anladım.»

«Tanıkların yararı da parmak izlerinden fazla değildir,» diye konuştu şef Delaney. «Eğer tanık varsa incelenir. İyi, hoş. Ama genellikle herşey yarımdır. Aldığın sonuçlara göre iş olabilir de, olmayabilir de. Belki Alma gerçekten alışverişe gitmiştir. Ama kadınlar genellikle buluşur, birlikte alışveriş yapar, sonra yemek yerler. Bu ise yalnız gittiğini söylüyor. Arkadaşıyla yemekte buluşmuş, sonra da eve dönmüş. Bana ters geliyor. Buluştuğu arkadaşın adı ve adresi dosyada var. Onu lütfen bir soruşturur musun? Bakalım neden o sabah Bayan Maitland'la alışverişe gitmemiş.»

«Yaparım. Ah, işte yemeğimiz geliyor...»

Rahat bir yemek yediler, emniyet örgütünden dedikodu ettiler, eski soruşturma konularından ilginç öyküler anlattılar. Bir ara çavuş,

«Bu Maitland'ın mirası kime kalıyor, şef?» diye sordu.

«İyi bir soru. Vasiyetname bırakmamış. Örgütün hukuk bölümünden bilgi isteyeceğim. Sanırım vergiler çıktıktan sonra geriye kalanını dul eşi alıyor. Hiç değilse yarısını onun alacağından eminim. Bilmek istediğim oğluna da birşey düşüp düşmediği.»

Boone, «Maitland'ın banka cüzdanının kopyalarını

aldığımızı biliyorsunuzdur,» dedi. «O kadar da çok para bırakmamış. Bildiğimiz kadarıyla kiralık kasası falan da yok. Satılmamış resimlerine gelince, hepsi Geltman Galerisinde gibi görünüyor.»

Delaney, «Bu da bana birşey hatırlattı,» dedi. «Artık Geltman Galerisine doğru yola çıkmamız gerek. Yürüsek de olur. Pek uzak sayılmaz.»

Geltman Galerisi Madison Caddesinde modern bir iş hanının giriş katındaydı. Kaldırımdan geriye çekilmiş koca koca camlı vitrinler, dönen bir merdivenle çıkılan asma katı da kapsıyordu. Genellikle giriş katında resim ve heykeller, asma katta da baskı ve karakalemler sergileniyordu. Çalışma odalarıyla depolar giriş katının arka tarafındaydı. Galeriye binanın giriş kapısından değil, doğrudan doğruya sokaktan giriliyordu.

Şef Delaney ile Çavuş Boone öğle yemeğinden sonra galerinin önüne geldiklerinde camları perdelerle kapanmış buldular. Kapıya asılmış küçük bir yazıda salonun Victor Maitland'ın hiç sergilenmemiş yeni eserlerini göstermek üzere hazırlanmakta olduğu belirtiliyordu. Altında ziyaretçilerin 10 Hazirandan sonra gelmesi rica ediliyor, «Amerika'nın bir numaralı ressamının yarattığı son eserleri sunmaktan kıvanç duyacağız,» deniyordu.

Sokak kapısı kilitliydi. El yazısıyla yazılmış daha küçük bir not, malzeme teslim edeceklerin bina kapısından girip galerinin iç kapısını çalmalarını söylüyordu. Delaney'le Boone da öyle yaptılar. Galerinin yan kapısı açıktı. İşçiler girip çıkıyorlardı. Kiminin elinde tahtalar, kontrplaklar, kimininkinde ışıklandırma malzemesi, renkli plastikler vardı. Onlar da işçilerin arasında içeriye girdiler. Bir keşmekeşti içerisi. Bağıran, çağıran, çekiçle çakan... Boynuna kırmızı mendil bağlamış bir genç koltuğunun altında bir takım krokilerle koşturup duruyordu. Delaney'le Boone bir an kararsız durakladılar. Sıska bir kız hızla onlara doğru geldi.

«Kapalıyız,» dedi. Soluk soluğaydı. «Serginin açılışı ancak...»

Şef Delaney, «Benim Bay Geltman'la randevum var,» dedi. «Adım...»

Kız kaşlarını çattı, «Artık kimseyle görüşme yapmıyor,» dedi. «Fotoğraf çekilmesine de izin vermiyor. Hem de hiç. Sergiden hemen önce bir basın toplantısı yapacak, o zaman...»

Şef devam etti. «Adım Edward X. Delaney.» Sesi çok ağırdı. «New York Emniyet Örgütünde Başkomiserim. Saat tam birde Saul Geltman'la randevum var.»

«Yaa!» dedi kız. «Öyle mi. Lütfen bir dakika bekleyin.»

Kalabalığın ortasına daldı. Konuklar hiç kıpırdamadan, çevreyi izleyerek beklediler. Duvarlar maviyken beyaza boyanmaktaydı. Yerlere siyah beyaz baklava biçiminde yeni karolar seriliyordu. Koca salonu birçok küçük parçalara bölebilmek amacıyla yarım boy paravanlar, bölmeler getirilmişti. Gözyaşı damlası biçiminde madeni aplikler duvarlara tutturulmaktaydı.

Boone, «Buna çok para gidiyor,» dedi.

Delaney başını salladı.

Kız birkaç dakika içinde dönmüştü. Sinirli bir sesle, «Bu taraftan lütfen,» dedi. «Bay Geltman sizi bekliyor. Adımınıza dikkat edin. Her yer öyle karışık ki.»

Onları arka tarafa götürüyordu. Adımlarına dikkat ederek yürüdüler ve kazasız belâsız arkadaki yazıhaneye vardılar. Kız dışarda kaldı, onları içeri soktuktan sonra arkalarından kapıyı kapadı. Masaya oturmuş telefonla konuşmakta olan adam onlara gülümsedi, yaklaşmaları için elini kaldırıp işaret etti .Masasının karşısındaki iki koltuğu gösterip onları oturturken telefonla konuşmasını sürdürdü. Krom bacaklı siyah koltuklar bir jet uçağının koltuklarını hatırlatıyordu. Ama rahattılar gene de.

«Tabii tatlım,» diyordu Saul Geltman. «Aklın varsa gelirsin... Evet... O küçük defterine not etsen iyi olur... On Haziranda saat sekizde... Elbette... Sevgilim, herkes burada olacak!... Geliyorsun yani, öyle mi? Harika!» Telefona öpücük sesleri gönderdi.

İki dedektif çevrelerine bakınıyorlardı. Bejimsi griye boyanmış, kare biçiminde bir odaydı burası. En şaşırtıcı niteliği Geltman'ın arkasındaki pencereydi. Bu pencereden kayalık bir kıyıya vurup parçalanan dalga-

lar görünüyordu. Beyinlerinin bu duruma uyum yapması birkaç saniye sürdü. Göz aldatma hilelerinin harikasıydı bu. Zemin camdandı. Önüne tül perde asılmıştı. Kıyı, saydam fotoğraftı. Arkadan aydınlatılıyordu. Genel etkisi tümüyle realistti. Pencerenin alt kısmının ön tarafı biraz yükseltilmişti. Oraya gizlenmiş bir vantilatör perdeleri hafif hafif üfürüyordu.

İki adam gülümsediler. Bir hile... ama başarılı. Odanın duvarlarında başka hiçbir şey yoktu. Ne resim ne karakalem, ne baskı. Eşyaların hepsi siyah ve beyazdı. Büyük masa da demir çerçeveye oturtulmuş tahta izlenimini veriyordu. Masanın üstündekiler, yani hokka, kalem takımı, kâğıt açacağı, hep sedefti. Antika. Bir köşede eski bir kasa duruyordu. En azından yüzyıllık. Siyaha boyanmış, üstüne ince beyaz çizgiler çizilmişti. Ön kapağın ortasında Amerikan kartalı, kanatlarını açmış duruyordu. Kulpları, tekerlekleri parlak pirinçtendi.

Geltman telefona lâf yetiştirmeye devam ediyordu. «Siyah beyaz,» dedi. «Duvarlar beyaz... Ama Maitland'ın renklerini bilirsin, sevgilim. Onunla rekabete girilmez... Tamam... Şekerim o işi Halston'a bırak. Ne yapacağını bilir... Evet, canım!... Görüşürüz öyleyse. Çau.»

Telefonu kapattı, iki görevliye dönüp bir mimik yaptı.

«Bu zengin dullar,» diye söylendi. «Hayatım böyle geçiyor.»

Ayağa sıçradı, masanın çevresini dolaştı, onlara elini uzattı. Ne kadar ufak tefek bir adam olduğunu ancak o zaman görebildiler.

Hızla, «Kalkmayın, kalkmayın,» dedi. «Bu sandalyelerden kalkabilmek için beş dakika uğraşmanız gerekir. Çavuş Boone, sizi tekrar gördüğüme sevindim. Siz de her halde Şef Delaney olmalısınız.»

«Evet. Bu kadar kısa zamanda randevu verdiğiniz için teşekkür borçluyuz. Çok meşgul olduğunuz belli.»

Geltman masanın arkasındaki koltuğuna koşarken, «Dinleyin, şef,» dedi. «Siz istedikten sonra her gün gelseniz kabul ederim. Hattâ pazarları iki kere. İş ki, emniyet örgütü Victor Maitland'ı unutmasın.»

«Unutmadık,» dedi Delaney.

«Duyduğuma sevindim.» Geltman iki işaret parmağını birleştirdi, uçlarını bir süre dudağına tıp tıp vurdu, sonra doğruldu, içini çekerek, «Zavallı adam,» dedi.

«Ne tip adamdı?»

«Ne tip adam...» diye tekrarladı Geltman. Çok çabuk konuşuyor, ağzından tükürük saçıyordu. «İnsan olarak korkunç, ürkütücü, nefret uyandırıcı, zalim, kalpsiz, orospu çocuğunun tekiydi. Ressam olarak bir anıt, bir dev, bir aziz, bir tanrı, bu meslekte yirmi yıldan beri karşıma çıkmış tek dehaydı. Yüzyıl sonra benden hiçbir iz kalmayacak, baylar. Toz, toprak olacağım. Ama Victor Maitland hâlâ büyük olacak. Tabloları müzelerde, hakkındaki kitaplar dükkânların raflarında görülecek. David gibi, Rubens gibi. Çok ciddiyim.»

Delaney, «Yani onun o çekilmez kişiliğine yeteneği yüzünden katlanıyordunuz, öyle mi?» dedi.

«Değil,» diye karşılık verdi Geltman. «Onun o çekilmez kişiliğine bana kazandırdığı para yüzünden katlanıyordum. On beş yıl önce Macdougal Sokağında önemsiz bir galerim vardı. Birkaç sünepe orijinal satıyor, karşılığında fındık fıstık parası kazanıyordum. Asıl kazancım ucuz röprodüksiyonlardandı. Van Gogh'un ay çiçekleri, Monet'nin nilüferleri falan gibi. Derken Victor Maitland hayatıma girdi, bugün çeyrek milyona yakın borcum var, aleyhime üç dava açılmış durumda, eski karım da nafakayı ödemedim diye mahkemeye vereceğini söylüyor. Başarı sayılmaz da ne sayılır bunlar?»

İkisi de onunla birlikte güldüler. Gülmemeye olanak yoktu.

Bu küçük adamı büyük gösteren şey o inanılmaz enerjisiydi. Durmadan hareket halindeydi. Eğiliyor, doğruluyor, kıvrılıyor, el kol sallıyor, parmaklarını masanın üstüne vurup tempo tutuyor, bacağını ötekinin üstüne atıp ayak bileğini kaşıyor, kulak memesini çekiyor yan tarafdağı kahverengi saçlarını düzeltiyordu.

Son derece iyi dikilmiş kahverengi bir elbise içine beyaz dik yakalı kazak giymişti. Minik ayakları Gucci papuçlar içindeydi. Delaney adamın kolundan ince bir altın bileziğin ucunun sallandığını da farketti.

Başı vücuduna göre fazla büyük gibiydi. Yüz çizgileri de başına göre inceydi. İri yüz, küçük gözler, küçük burun, küçük ağız. Hani balkabağına oyulan suratlar gibi. Genel hava olarak çirkin ama sevimli görünen bu adamdan çıkan sese gelince, sıcacık, içten, espriyle coşan, kendi kendini alaya almaktan hoşlanan bir sesti. Öyle çabuk konuşuyordu ki, bazen kekeliyordu.

«Aslında söylediklerimi ciddiye almayın,» dedi. «Maitland'a para kazanabilmek için dayanıyordum dedim ama, bu yarı doğru yarı yanlış bir ifade. Gerçi paramın büyük kısmı onun sayesinde oluştu, bunu inkâr edemem. Ama başka ressamlara da satış ajanlığı yapıyorum. İşim iyi. Maitland beni bıraksa acımdan ölecek değildim. İşte öldü, ben hâlâ kazanıyorum. Parayı severim, açık söyleyeyim. Ama birşey daha var... Küçükken kemancı olmak isterdim.» Açık avucunu ileri doğru uzattı. «Yemin ederim ki öyle. İkinci bir Yahudi Menuhin olmak isterdim. Çok çalıştım. Durmadan egzersiz, egzersiz... derken günün birinde bir Bach konçerto çalarken birden durdum, kemanı kaldırdım, bir daha da elime almadım. Kötü çalmıyordum ama, içimde yoktu. Hiç değilse kendim anlamıştım. Başkası söylemeden. Çalışmak yetmez. Egzersiz yapmak yetmez. Eğer genlerinizde yoksa, kendinizi ne kadar zorlasanız hep ikinci sınıf kalacaksınız demektir. Maitland'ın genlerinde vardı. Yalnızca yetenek değil, deha. Genlerinde **'genie'.** Hey, şu işe bakın! Acaba kelime o kökten mi geliyor? Sözlüğe bakmalı. İşte Maitland'da o vardı. Bu öyle ender birşeydir ki, insan sırf adam kendisine hakaret ediyor, herkesin yanında kötü davranıyor diye kolay kolay feda edemez. Bir sürü başka ressamla da çalışırım. İyi ressamlarla. Ama elimdeki tek dâhi Maitland'dı. Bir daha da başkasını bulamam herhalde. Neyse... boşa konuşup kafanızı şişirmemi istemezsiniz sanırım. Sormak istedikleriniz nedir?»

Delaney, «Yoo, Bay Geltman, siz konuşmaya devam edin,» dedi. «Bize yararı olabilir. Maitland'la iş anlaşmanız nasıldı, onu anlatın biraz. Nasıl bölüşülüyordu paralar?»

«Para!» Geltman tekrar saçını düzeltti, arkasına

yaslandı. «Parayı soruyorsunuz. Önce size bu sanat ticaretiyle ilgili birşeyler söyleyeyim. Her meslekte olduğu gibi bunda da ucuza alınır, pahalıya satılır. Temel bu. Ama sanatta... yani orijinal tablo, çizgi, heykel ve bu gibi şeylerden söz ediyorum... öteki mesleklere benzemeyen bir yan vardır. Neden mi? Çünkü örneğin falan fabrika kalkıyor, günde bilmemkaç milyon kutu bisküvi çıkarıyor. Her kutu birbirinin eşi. Tabii çok da para geliyor. Daha bize yakın örnek verelim. Bir yazar bir kitap yazıyor, şansı varsa bir milyon satıyor. Bir şarkıcı, hattâ bir kemancı da öyle. Doldurdukları plaklar milyonlarca satabilir. Ama ressam? Bir tane. Tek. O kadar. Belki Norman Rockwell gibi, Andy Wyeth gibi biri çıkıp bir anlaşma yapar, röprodüksiyon satar, belli sayıda litograf satılabilir, ama biz yağlı boya tablodan söz ediyoruz. Orijinal. Benzeri olmayan, kendine özgü, bir tek varlık. Ressam belki o resmin üstünde bir yıl, belki daha uzun süre çalışmıştır. Emeğinin de, zamanının da, yeteneğinin de karşılığını almak ister. Bu doğal. Normal. Ama bu ülkede, ya da dünyada diyelim, kaç kişi orijinal sanat eseri satın alır? Orijinal yağlı boya veya heykel satın alır? Hele ün yapmamış sanatçılardan? Tahmin edin bakalım, kaç kişi alır sizce?»

Delaney, «Bilemem,» dedi. «Pek fazla olmasa gerek.»

«Doğru bildiniz,» derken Saul Geltman ellerini kenetleyip başının arkasına dayadı. «Üçbin, hadi hadi dörbin kişi. Koskaca dünyada o kadarcık. Orijinal sanata iyi para verebilecek başka kimse yok. İşte satış ajanı o zaman devreye giriyor. İyi bir ajan. O üç dört bin kişiyi tanıyan bir ajan. Hepsini değil tabii, ama içlerinden yeterli sayıda kişiyi. Beni izleyebiliyor musunuz? Satış ajanı da böylelikle kendine bir isim yapıyor. Sanat eserlerinin koleksiyonunu yapan zengin kişiler ona güveniyor. Belki eserleri bir yatırım olarak topluyorlardır... birçoğu öyle yapar. Size **aklınızın almayacağı büyük kârlardan** örnekler verebilirim! Bir kısmı da eserleri evinin perdesine falan uysun diye alır. Geri kalanları da benim gibi sever sanatı. Yani yalnızca **severler**. Evlerinde bulunsun isterler. Her gün görmek isterler. Onunla birlikte yaşamak isterler. İyi bir ajan bu tür sanat çıl-

gınlarının hepsini tanır. Hayatını bununla kazanır. İşte temsil ettiği ressama sunduğu hizmet bu tür hizmettir. Yüzde otuz. Victor Maitland'dan o kadar alırdım.» Geltman neşeyle sırıttı. «Işin pürüzleri öyle çoktur ki, aklınız durur. O zaman yüzde otuzu çok bulmazsınız. Ben payımı satış fiyatı üzerinden alırdım. Yeni anlaştığım acemi ressamlardan yüzde elliye kadar alırım. Ne alacağımı sanatçının çalışma türüne, eleştirmenlerin onun hakkında söylediklerine, ne kadar zamanda ne kadar eser çıkardığına göre falan ayarlarım.»

Delaney, «Yüzde otuzla yüzde elli arası,» diye tekrarladı. «Genellikle sanat galerilerinin çoğu böyle mi kazanır?»

Geltman ellerini havaya kaldırdı. «Kimi biraz fazla alır, kimi de daha az,» dedi. «Bizim Madison Caddesinde ödediğimiz kirayı da düşünürseniz, otuzla elli arası bence iyidir.»

«Peki bir tablonun satış fiyatını kim saptıyor?»

Saul Geltman birden öne doğru sıçrayarak, «O-hoo!» dedi. «İşte şimdi yepyeni bir bataklığa girdik. Ressam ne kadar tanınmış? Eleştirmenler onun hakkında iyi birşeyler yazmış mı? Eserlerini fabrikada sosis imal eder gibi mi yapıyor yoksa üstlerinde gerçekten ter döküyor mu? Müzeler hiç eserini almış mı? Bir mesajı var mı? Onu destekleyen iyi bir galeri var mı? Önemli bir müşteriye birşey satmış mı? Ne yapsa satabileceği insanlar var mı? Bunun sonu gelmez. Tek yönü yok, bir sürü yönü var. Ben bütün bu faktörleri dikkate aldıktan sonra, trafikte ne kadar edebileceğini düşünür, ona göre fiyat koyarım.»

«Maitland'ın yüzbine satıldığını okumuştum,» dedi Delaney. «Özelliği nereden geliyordu? Ben eserlerini beğeniyorum ama, bu kadar para etmesinin nedeni neydi?»

«Evet, **Mavi Üstüne Çalışma**'sını yüze sattım. Tabloyu buraya getirdi, ben bir tek telefon ettim, müşteriye göstermeden sattım. Yani bir tek telefon konuşmasından otuz bin dolar kazandım. Ama o telefonu kime edeceğimi öğrenmem tam yirmi yıl sürdü.»

Dönen koltuğunu yana çevirdi, gözlerini sahte kıyı

manzarasına dikti. Kıpırdamayan dalgalara bakarken rüzgâr saçlarını uçuruyordu.

«Sorunuza döneyim,» dedi. «Neden eserleri çok para ediyordu diyorsunuz. Victor çağının dışında biriydi. Bir tür dinazordu. Bindokuzyüzellilerde, altmışlarda bu ülkenin sanat hayatında neler olup bittiğini çok iyi biliyordu. Soyut Ekspresyonizm, Pop sanat, Minimal, Op sanat, işte bütün o avante-garde saçmalıklar. Ama Maitland bunlara aldırmadı bile. Kendi yolunu çizdi. Geleneksel yola girdi. Temsili resme. Bir kadın memesi yapıyorsa, kadın memesine benziyordu yaptığı. Ne kadar çok kişi hoşlanır bundan, bilemezsiniz! Baktığı resmin ne olduğunu tanımak çoğuna zevk verir. Birşey anlatan, güzel resimleri severler. Maitland da çok güzel resim yapardı. Boyaları kullanmakta üstüne yoktu. Çizimi de öyle. Anatomisi de öyle.»

Delaney, «Ama tek neden adamın tekniği olamaz,» dedi. «Birşey daha olmalı.»

Geltman, «Tabii var,» diye başını salladı. «Birçok şey daha var. Maitland'ın yaptığı şey üzerinde entelektüel analize girmeden, kısaca bir tek söz söyleyebiliriz. Adam cinselliği ruhsallık düzeyine çıkardı. Daha doğru bir deyimle, fiziksel tutkuyu bir kavram haline soktu. Onun nü'lerine baktığınız zaman duyduğunuz şehvet, Venüs de Milo'ya bakarken duyduğunuzdan fazla değildir.»

Delaney, «Öyle midir?» derken sesi kuruydu.

Geltman kısacık güldü.

«Benim için öyledir diyelim,» dedi. «Bence Maitland'ın resminde hiçbir bayağılık yoktur. Resimlerini esas olarak sekssiz bulurum. Daha çok seks fikri vardır o resimlerde. Bir kavramın, bir düşüncenin temsilidirler. Ama kabul etmem gerekir ki, bu benim kişisel tepkim. Belki siz aynı resimlerde bambaşka şeyler görüyor olabilirsiniz.»

«Görüyorum zaten.»

Geltman başını salladı. «İşte Maitland'ın en büyük verilerinden biri buydu,» dedi. «Herkesin gözünde başka bir Maitland var. Siz o resme ne getiriyorsanız, resim de size onu yansıtıyor ve sizin gizli hülyalarınızı onaylıyor.»

Koltuğunu çevirip onlara döndüğünde gözleri nemliydi. Boğazı düğümlenircesine,

«Size ne söyleyeyim, bilmem ki,» dedi. «Ona karşı her zaman çok iyi niyetliydim. Tabii bir açıdan nefret ederdim ondan. Ama param yetse, her yaptığı resmi ben satın alırdım. Kendim için. Hepsini evimin duvarlarına asar, kapıyı kilitler, içerde oturup ömrüm boyunca onları seyrederdim.»

Delaney defterinin sayfalarını çevirdi. Adamın gözündeki yaşlar onu ne olumlu ne de olumsuz olarak etkileyemiyordu. Bir zamanlar baltayla adam kesen bir katilin kafasını duvarlara vurduğunu, kendisine böyle iğrenç bir suç yüklendiği için yerin dibine geçtiğini söylediğini çok iyi hatırladı. Oysa adam gerçekten işlemişti o suçu.

«Bay Geltman,» dedi. «Önceden birkaç kere daha ifadenize başvurulduğunu biliyorum. Şimdi size Maitland'ın öldüğü cuma gününden, sizin cesedi bulduğunuz pazar gününe kadarki yaşamınız hakkında eldeki bilgileri tekrarlamak istiyorum, olur mu?»

«Tabii,» dedi Geltman. «Ateşe başlayın.» Sonra aceleyle ekledi. «Belki de bir polise böyle demek biraz yanlış oluyor.»

Delaney bu zayıf espriye hiç aldırmadı.

«Kayıtlarımıza göre Maitland'la cuma günü bir randevunuz varmış,» dedi. «Saat üçte buraya gelip sizinle ve dekoratörle bir toplantıya katılacakmış. Yeni serginin lay-out'unu gözden geçirecekmişsiniz.»

«Doğru. Şimdi o serginin adı Anma Sergisi oldu. Dekoratör de dışarda kovboy kılığında sağa sola koşturan oğlan işte.»

«Lütfen sözümü bitirmede izin verin. Sonra sizin ekleyeceğiniz yeni bilgilere döneriz.»

«Özür dilerim.»

«Cuma gününden başlayalım. Sabah dokuz dolaylarında buraya, galeriye geldiniz. Belki biraz daha önce. Burada çalışanlarla konuştunuz, kahve ısmarladınız, birkaç telefon görüşmesi yaptınız. Sonra sabah gelen postayı gözden geçirdiniz. Saat on sularında biraz ilerde yazıhanesi bulunan avukatınıza gittiniz. Simon

ve Brewster firmasına. Avukatınızın adı J. Julian Simon. Onunla randevunuz saat ondaydı. Bir buçuğa kadar onun yanında kaldınız. Yemeğe çıkmadınız. Saat yarımda sandviç ısmarlayıp ikiniz yazıhanede yediniz. Beyaz ekmek arasında rozbifli sandviç.»

«Üstünde de turşu.» Geltman'ın sesi ciddiydi. Delaney gene aldırmadı.

«Simon'la özel işlerinizi konuştunuz. Vergilerinizi, hakkınızda açılmış bulunan davaları falan filan. Bir buçuğa kadar. Aşağı yukarı. Oradan dosdoğru buraya geldiniz. Mektuplarla, telefonlarla, normal işlerle uğraştınız. Dekoratör saat üçte geldi ama Maitland görünmedi. Telâşa kapılmadınız. Her zaman geç kalır, diye düşündünüz.»

«Mutlaka geç kalırdı.»

«Ama saat dört olunca merak ettiniz. Dekoratörün de başka randevusu vardı. Kalamıyordu. Maitland'ın Mott Sokağındaki stüdyosuna telefon ettiniz. Cevap çıkmadı. Evini aradınız, karısı Maitland'ın nerede olduğunu bilmiyordu. Cuma günü beş telefon, cumartesi de en azından bir düzine telefon daha ettiniz. Artık Maitland'ın dostlarını, yakın arkadaşlarını da aramaya başlamıştınız. Ama nerede olduğunu bilen yoktu. Pazar sabahı evini tekrar aradınız. Hiç haber almamışlardı. Stüdyoyu aradınız, cevap veren olmadı. Taksiye binip oraya gittiniz ve onu buldunuz. Pazar günü biri yirmi geçe falan. Ekleyeceğiniz, düzelteceğiniz, üzerinde yorum yapacağınız birşey var mı?»

«Hayır,» dedi Geltman. Yüzü solgundu. «Hepsi o kadar gibi.»

«Gibi mi?»

«Yoo, hepsi o kadar. Olup biten bu. Tanrım... gözümün önüne geldikçe... Her halde ifademi soruşturmuşsunuzdur, değil mi?»

«Tabii. Yanınızda çalışanlar cuma sabahı dokuzla on arasında burada olduğunuzu söylediler. Avukatınız bir buçuğa kadar yanında kaldığınızı söyledi. Akşamın altısına kadar da sizi burada hem işçileriniz, hem müşterileriniz gördü. Telefon ettiğinizi söylediğiniz kimseler gerçekten ettiğinizi onayladılar. Pazar günü sizi

Mott Sokağına götüren taksinin şoförüyle bile konuştuk. Evet. Hepsini soruşturduk. Belki birşeyler eklersiniz diye ummuştum.»

Saul Geltman, «Hayır,» diye başını salladı. «Ekleyecek birşeyim yok.»

«Pekâlâ... o halde şimdi Maitland'la olan para işlerinize dönelim. İşin nasıl yürüdüğünü gözümün önünde canlandırmak istiyorum. Diyelim ki Maitland, Mott Sokağındaki stüdyosunda yeni bir tabloyu bitirdi. Siz mi aldırırsınız, o mu buraya getirirdi?»

«Genellikle o taksiyle getirirdi. Oturup üzerinde konuşurduk.»

«Eser hakkında fikrinizi mi söylerdiniz?»

«Aman Allahım! Neler diyorsunuz siz?» Geltman yeniden canlanmıştı. «Nasıl cesaret ederim? Victor'la aramızda böyle durumlar için belli kalıplar vardı. Ben her seferinde, 'Victor, bu bugüne kadar yaptıklarının en iyisi,' derdim. Sonra nasıl çerçeve gerektiğini, sergiye konup konmayacağını, bu gibi konuları konuşurduk. Belki çerçeve istemez, kasnakta kalırdı resim.»

«Kasnakta mı?»

«Tualde yani. Tahtadan çakılmış iç çerçeveye gerili beziyle. Maitland kasnaklarını kendi yapardı.»

«Sonra ne olurdu? Çerçeveyi konuştuktan sonra?»

«Ben eseri deftere işlerdim. Temsil ettiğim bütün sanatçılar için komple defter tutarım. Onlara kendilerinin de defter tutmasının gerektiğini hep söylerim. Yaptıklarının bir listesini. Ne zaman başlamış, ne zaman bitirmiş, adı ne, boyutları ne, sonra kısa bir tanımlama falan. Günün birinde bir taklit çıkar, soruşturma açılırsa büyük yardımı olur. Ama ressamlar genellikle böyle şeylerden hoşlanmazlar. Komple kayıt tutmazlar. Maitland da tutmazdı. Bu yüzden, o bir tablo getirdiği zaman hemen polaroid bir fotoğrafını alır, deftere yapıştırırdım. Yanına teslim tarihini, boyutlarını falan yazardım. Sonra da ne zaman satıldığını, alıcının adını adresini, kaç para alındığını, Maitland'a yolladığım çekin tarih ve numarasını. Bakın, göstereyim size...»

Geltman ayağa fırladı, köşedeki antika kasaya yürüdü, iki şifreyi çevirdi, ağır kapıyı açtı. İçerde bir ki-

ıitli kapı daha vardı. Çelik bir levha. Onu cebinden çıkardığı anahtarla açtı. Kasadan köşeleri kırmızı, ciltli, siyah bir defter çıkardı, masaya getirdi. Şef Delaney ile Çavuş Boone gömüldükleri derin koltuklardan kalkabilme mücadelesine girişmişlerdi. Geltman'ın iki yanına geçtiler. Onların arasında Geltman cüce gibi görünüyordu.

«İşte **Kızıl Ağaçlar,**» diye gösterdi. «Üç Mart 1971 de teslim etmiş. İşte polaroid resmi, boyutları, satış tarihi, fiyatı, işte çek. Alın, kendiniz bakın. Bütün mallar için böyle bir yöntem uygularım.»

«Satış fiyatını kim koydu?»

«Ben. Ama Maitland'la birlikte. Anlaşma yapmadan hep onun onayını alırdım.»

«Hiç itiraz etti mi? Daha fazla istedi mi?»

«Birkaç kere oldu. Onunla hiç tartışmazdım. Bir keresinde satmayıp daha çok fiyat beklemeyi istedi, bekledik. Aldık da. Ama çoğu zaman benim dediğim fiyata razı olurdu.»

Delaney koca defterin sayfalarını çeviriyordu. Her sayfada bir tablo. Şefin gözü hep satış fiyatlarındaydı.

«İyi kazanıyormuş,» dedi. «Gittikçe artıyor. Yüz dolarla başlamış, sonunda yüzbine kadar gelmiş.»

«Evet ama, şuraya da bakın!» Geltman defterin sonunu açtı. «Bunlar sergiye girecek yeni eserleri. Satılmamış. Şuna bakın! Harikulâde! Buna ikiyüzbin rahat alırım. Eminim. En azından.»

Delaney, «Peki, bunlar da gittikten sonra?» diye sordu. «Artık Maitland kalmayacak, değil mi?»

Geltman temkinli bir tavırla. «Pek kesin konuşamam,» dedi. «Bilirsiniz, sanatçıların çoğu biraz kaçık olur. Çılgın insanlardır! Bazan resim yapar, bir yerlere saklarlar. Kara günler için. Hastalanır çalışamazlarsa diye falan. Bazıları da karısına, çocuğuna bırakabilmek için saklar.»

«Sizce Maitland öyle mi yapmıştır?»

Geltman kaygılı bir sesle, «Bilemem,» dedi. «Söylemedi. Bir seferinde yüzümü kızdırıp sordum, o yalnızca güldü. Hiç bilmiyorum.»

«Bayan Maitland'ın bu sergi için size izin vermesine şaştım. Son resimleri satmanıza izin vermesine!»

Geltman, «Şaştınız mı?» dedi. «Neden şaşıyorsunuz?»

Delaney dosdoğru onun gözlerine bakarak, «Sizi mahkemeye verdiğini söylemişti,» diye karşılık verdi.

Geltman güldü, masasının arkasına yürüyüp deri koltuğuna oturdu. Neşeli bir sesle,

«O da hizaya girmek zorunda kalacak,» dedi. «Zaten dul karılarla ressam çocukları benim mesleğimin baş belâsı. Hepsi zavallı aptal kocalarını sömürdüğümüze inanır. İşte kayıt defterim ortada. Alma'ya da söyledim. Ne zaman isterse avukatını getirsin, incelesin. Maitland'a verdiğim çek koçanları da bende. Aslında Alma'nın bulmaktan korktuğu şey başka. Onu da bulacak ne yazık ki! Kocasının kendisinden habersiz yapıp sattığı resimler. Adama elden verdiğim, ya da stüdyosuna postaladığım çekler. Onlardan haberi yok ama herhalde kuşkulanıyordur. Maitland o paraları kendi harcardı.»

«Nereye harcardı?»

«Şaraba, kadına, sefahata.»
Delaney ile Boone tekrar derin koltuklarına yerleştiler.

Delaney, «Bay Geltman,» dedi, «Bayan Maitland hakkında kişisel görüşünüz nedir?»

«Sevgili Alma hakkında, ha? Onu daha Greenwich Willage'de otururken tanırdım. Bir süre resim yapmayı denedi, sonra caydı. Beceremiyordu. Hem de hiç. Benim keman çalmamdan bile beterdi. Bundan sonra sanata olan katkısını modellik yoluyla yapmaya karar verdi. İnanılmaz bir vücudu var, bunu kabul ediyorum. İri. Junon tipi. Maillol olsa bayılırdı öyle bir modele. O zamanlar Willage'de ona ne derdik, bilir misiniz? Buzdan bakire. Kimseyle yatmazdı. Hiç mi hiç. Acaba sevici bir yanı mı var diye merak ettiğimi hatırlarım. Maitland kalkıp onunla evlendi. Çünkü hakkında ırza geçme davası açılmaksızın ona sokulmanın tek yolu buydu.»

«Bize ben Maitland'ın ilk modeliydim dedi.»

«Bok yemiş!» diye patladı Saul Geltman. «Ondan önce dünya kadar modeli oldu Maitland'ın. Hepsiyle de yatardı. Genciyle, yaşlısıyla, şişmanıyla, zayıfıyla, gü-

zeliyle, çirkiniyle... hiç aldırmazdı. Aygır gibi birşeydi. Alma'yla evlendikten sonra da herkese onunla yatmanın bir halta benzemediğini söyledi durdu.»

«Pek kibar değilmiş.»

«Kimse Maitland'a öyle bir iftirada bulunmazdı zaten.»

«Neden evli kaldılar?»

«Niye kalmasınlar? Adamın yemeğini pişirecek, boyalarını karıştıracak, alışverişini edip içkisini alacak, dertli günlerinde kendisini avutacak birine ihtiyacı vardı. Ayıca beleş bir model de edinmişti. Alma'nın vücudu, Maitland'ın beğendiği tip vücuttu. Bu anlaşmada kârlı sayılırdı Maitland.»

«Ya kadın?» diye sordu Delaney. «Onun çıkarı neydi?»

Geltman arkasına yaslandı, ellerini başının arkasında kenetledi, tavana bakarak konuştu.

«Unutmayın ki, Buzdan Bakire çok güzel bir kadındır. Çok. Ona âşık olan erkek çoktu. Ya da âşık olduklarını sanıyorlardı. Ben bile kendimi ona âşık sanabilirdim. Bir zamanlar sandım da belki. Bundan hoşlanırdı. Erkeklerin çevresinde fır dönmesi onu mutlu ederdi. Her partide bütün dikkatler onun üzerindeydi. Profesyonel bir bakire. Bunun ona bir güçlülük duygusu verdiğine inanıyorum. Hepimizin şeyi kazık kesilmiş, çevresinde köpekler gibi koklaşıp duruyorduk. Kendisine âşık olmayan erkek yok sanırdı. Doğal karşılardı bu durumu.»

«Maitland da âşık mıydı ona?»

«Aman şef, bunu nasıl düşünebilirsiniz? Herhalde ona seviyorum demiştir. Kime olsa söylerdi. Sokulabilmek için. O sırada resimleri de satmaya başlıyordu. Alma herhalde onu kelepir bir av saymıştır. Tabii Maitland onu çok mutsuz etti. Herkesi mutsuz ederdi. Eve gelmediği geceleri kendisinden daha yaşlı, daha çirkin kadınlarla içerek, oynaşarak geçirdiğine inanmak istemezdi Alma. Maitland'ın kendisine ait olmasını isterdi. Tümüyle, Ama, bakın size komik birşey söyleyeyim. Bir bakıma belki komik de sayılmaz ya... Eğer Maitland iyi bir koca olsa, onu aldatmasa, küfür etmese, içki içme-

se, Alma gene mutlu olmazdı. Bununla da yetinmezdi. Daha çok şey isterdi. Daha çok, sonra daha çok, sonra daha çok. Adamın tümünü eline geçirinceye kadar. Ondan sonra da başkasına dönerdi sanıyorum.»

Çavuş Abner Boone birden, «Barracuda tipi,» dedi. sonra iki çift göz kendisine dönünce kızardı.

Geltman yumuşak bir sesle, «Tam öyle, Çavuş,» dedi. «Çok güzel bir baracuda. Ama Victor öyle şeye pabuç bırakacak tip değildi. Onun tutkusunu biliyordu. Kendini ona yem yapmazdı. Ya da ben öyle düşünüyorum.»

Delaney tarafsız bir ses tonuyla, «İlginç,» dedi. Defterini şak diye kapattı, koltuktan kalktı. Çavuş da onu izledi. «Çok teşekkür ederiz, Bay Geltman. Değerli vaktinizi bize ayırmakla nezaket gösterdiniz. Gerekirse bizi gene kabul edeceğinizi umuyorum.»

«Söylemiştim. Ne zaman isterseniz. Şimdi ben size bir soru sorabilir miyim?»

«Elbette.»

«Stüdyoda üç karakalem vardı. Ne oldu onlara?»

Delaney, «Şu anda emaneten bende bulunuyorlar,» dedi. «Sonradan Bayan Maitland'a iade edilecekler.»

Geltman, «Onları nasıl buldunuz?» diye ikinci bir soru daha attı ortaya.

«Çok beğendim.»

«Bu söz yetmez bile. Onun böyle taslak çizimlerini daha önce de gördüm. Hattâ bazılarını sattım. Kimi çizim, kimi tablo eskizi. Ama bu resimler başkaydı. Kaba. hızlı, güçlü. Bir ilkellik vardı onlarda.»

«Ne zaman çizdiği hakkında bir bilginiz var mı?»

«Yok. Her halde son zamanda. Belki de ölmeden hemen önce.»

«Modeli tanımadığınızı söylemişsiniz.»

«Tanımıyorum. Çok genç. Bana biraz İspanyol tipi gibi geldi. Belki... Porto Rico'lu ya da Küba'lı. Latin asıllı yani.»

Delaney, «Latin, ha?» diye mırıldandı. «Bana doğulu gibi gelmişti.»

«Doğulu için vücudu fazlaca dolgun, şef. Bence Latin tipi. Belki İtalyan veya Yunanlı da olabilir.»

Delaney gene, «İlginç,» dedi, kapıya doğru yürüdü. «Tekrar teşekkür ederiz, Bay Geltman.»

Adam iki parmağını şıklatarak, «Hey,» diye seslendi. «Serginin açılışından önce burada büyük bir resepsiyon veriyorum. Basın toplantısıyla normal parti karışımı birşey. İlgi uyandırsın diye. Çok önemli kişiler gelecek. **Güzel insanlar** dediklerimiz. Ve tabii büyük müşteriler. Sizler de gelmek ister miydiniz? Dokuz Haziran'da akşam sekizde. Eşlerinizi de getirin. Ya da kız arkadaşlarınızı. Bol yiyecek içecek bulunduracağım. Ne dersiniz?»

Şef Delaney yavaşça dönüp küçük adama gülümsedi.

«Çok naziksiniz, Bay Geltman,» dedi. «Gelmeyi çok isterim.» Boone'a baktı, o da başını sallıyordu.

Saul Geltman ellerini birbirine sürterek, «Çok iyi, çok iyi, çok iyi,» dedi. «Davetiyelerin elinize geçmesini sağlayacağım. İsterseniz polis üniformalarınızı giyip gelin. O zaman belki kimse kül tablalarımı da aşırmaz.»

Boone'un arabasına yürüdüler.

Çavuş alaycı bir sesle, «Ne çekingen adam, değil mi?» dedi.

Delaney, «Ama yararı oldu,» diyerek karşılık verdi. «Çok şey öğrendik.»

«Öyle mi diyorsunuz, efendim?»

Arabaya bindiklerinde Delaney saatına baktı.

«Tanrım!» diye homurdandı. «Neredeyse üç oluyor. Zaman nasıl da geçiyor! Beni eve götürebilir misin?»

«Tabii şef, on dakika sürer ancak.»

Yolda giderlerken Delaney, «Sen şimdi Maitland soruşturmasında görev alanlarla mı temas edeceksin?» diye sordu. «Rapora koymadıkları birşey hatırlıyorlar mı diye?»

«Evet. Ama tanıdığım insanların adları tükenmek üzere. Bana dosyadan yeni isimler verebilir misiniz?»

«Elbette. Eve varınca sen de içeri gel. Ayrıca sana Bayan Maitland'ın yemek yediği arkadaşının adıyla adresini de vermek istiyorum. Niye alışverişi birlikte yapmadıklarını sorarsın.»

«Tamam.»

Delaney'in evi önüne parkettiler. Şef, «Biliyor musun, göründüğü kadar narin biri değil bu Geltman,»

dedi. «O koca kütük defterini tüy gibi kaldırdı. Ağırdı ama, hiç zorlamadı. Sonra... kasanın kapısını açışına dikkat ettin mi? En azından on beş santim kalınlığında çeliktendi o kapı. Onda da zorlanmadı.»

«Belki kapı iyi dengelendirilmiş, iyi yağlanmıştır, şef.»

«O tür eski kasalarda öyle şey yoktur. Bu adale kuvvetinden başka birşey değil.»

Delaney'in çalışma odasında Çavuş istediği notları alırken şef de kendi defterini karıştırıyor, Alma Maitland'ın ve Saul Geltman'ın sorgularında aldığı notları gözden geçiriyordu.

«Gene bir alay soru, bir alay cevap,» diye söylendi. «Bunlarla tekrar konuşmak zorundayız üstelik. Ama önce önemli kimselerin hepsini görelim de, ikinci tura öyle başlarız.»

Boone başını kaldırdı, ona baktı. «Geltman'ın işleri konusunda söyledikleri doğru muydu sizce?» dedi. «O borçları, o davalar falan?»

«Herhalde. Dosyada var. Ama belki ifade ettiği biçimde olmayabilir. Çok borcu olduğu belli. Davalar ise önemsiz. Bir tanesinde bir müşteri aldığı tabloyu karısı beğenmedi diye iade etmek istiyor, Geltman da parayı vermiyor. Kazancı iyi gibi. Banka hesapları ise çok cılız. Bir telefon konuşmasından otuz bin dolar kazanan adamın biryerlerde üç beş kuruşu olur diye düşünür insan. Oysa Bay Geltman meteliksizlikten kıvranır görünüyor. Acaba paralar nereye gidiyor? Onunla bir daha konuşmak istediğimizde radevuyu evinde alalım. Nasıl yaşadığını görmek istiyorum.»

«Şef...» Boone birden sustu.

«Ne diyeceksin?»

«Adam homo mu sizce?»

Delaney ona dikkatle baktı.

«Neden sordun bunu?»

«Birçok nedeni var.» Boone kaşlarını çattı. «Tek başına hiçbiri önemli değil ama, biraraya gelince biraz tuhaf. Bir kere çok düzenli adam. Kolunda bilezikleri var. Dekoratöre tekerlek diye takılıyor. Gereği yokken. Ancak kendi erkekliğine dikkati çekmek için olabilir.

Bizi etkilemek iç n. K. r sından boşandığını söylüyor. Sonra kendine dokunı şu, hareketleri... Bir zamanlar Alma Maitland'dan hoşlandığını söylemesi. BİR ZAMANLAR! Sonra o sahte pencere. Bunlar biraz normal dışı.»

Delaney, «Bayağı keskin görüşlüsün,» dedi. «Hem de çok. Gözün de iyi, belleğin de.»

Boone zevkle kızardı.

«Ama bilemiyorum,» diye devam etti Delaney. «Senin de dediğin gibi her neden kendi başına önemsiz. Belki birleşip bir anlam kazanabilirler. Şimdi kendi kendimize soracağımız bir soru oluşuyor. Eğer öyleyse ne olacak?»

«Belki Maitland'a âşıktı, onun böyle Mart kedisi gibi davranmasını hoş karşılamıyordu.»

«Orijinal bir fikir. Bu da bir ihtimal. İşte bu mesleğin güçlüğü de burada. Herşey ihtimal, hiçbiri somut değil. Yarın Jake Dukker'ı ve Belle Sarazen'i göreceğiz. Geriye Maitland'ın oğlu, bir de annesiyle kız kardeşi kalıyor. Onları görmek için ta Nyack'a gitmek zorundayız. Hepsiyle konuştuktan sonra karşılıklı oturup şöyle bir...»

Tam o sırada odanın kapısına vuruldu, kapı açıldı. Monica Delaney başını uzattı...

«Merhaba sevgilim,» dedi kocasına. «Rebecca'yla ben şimdi... Aaa, Çavuş Boone! Tekrar görüştüğümüze memnun oldum.»

Hızlı adımlarla odaya girdi. Abner Boone ayağa fırladı, uzatılan eli tutup üzerine eğildi.

«Memnuniyet bana ait, Bayan,» diye mırıldandı.

Şef Delaney karısının çekiciliğinin genç Çavuş üzerindeki etkisine gülümsemekten kendini alamamıştı.

Monica parlak, şen bir sesle ona dönerek, «Edward,» dedi. «Rebecca'yla ben alışverişten döndük, kahve içeceğiz. Yolda Eclair'e uğrayıp biraz da pötifur aldık. Senin sevdiklerinden. Çavuşla ikiniz işe beş dakika ara verip bizimle kahve içmez misiniz? Mutfakta, dostça bir sohbet yaparız.»

Delaney kendine düşeni yaptı, yumuşak bir sesle, «İyi olur bence,» dedi. «Sen ne dersin, Çavuş?»

Boone, «Çok iyi,» diye başını salladı.

Delaney içinden, zokayı yuttu zavallı, diye düşünüyordu. Artık kurtulamaz.

Mutfak masasının çevresindeki tahta sandalyelere oturdular, Monica'nın kalabalık mağazalarda insanların nasıl alışveriş ettiğine dair anlattığı saçmalıklara güldüler. Monica,

«Üstelik sana çok sevineceğin bir haberim var, sevgilim,» dedi. «Hiçbir şey almadık. Aldık mı, Becky?»

Rebecca Hirsch, «Hiçbir şey almadık,» diye onu destekledi.

Kısa boylu, tombulca, şen bir kadındı. Melek gibi yüzünde yumuşak bakışlı gözleri vardı. Cildi öylesine ince ve narin görünüyordu ki, insan parmağıyla dokunsa çürüyecekmiş gibi bir izlenim bırakıyordu. Uzun siyah saçlarını ortadan ayırmış, omuzlarına dökmüştü. Vücudu gerçi tombuldu ama el ve ayak bilekleri incecik. ayakları narindi. Sağlıklı ama zarif hareketleri vardi.

Ismarlama dikilmiş bir tayyör giymişti. Kalın kumaşın altından bile göğüsleri ve kalçaları iyice belli oluyordu. Yanaklarında güzel bir pembelik vardı. Belki çok çarpıcı, çok güzel bir kadın değildi ama, hoştu. İnsanı rahat ettiren bir tip. Sesi hafif, müzik gibiydi. Gülüşü içtendi. Delaney ona takılmaktan zevk alıyordu. Kötü biçimde değil ama, o yumuşak gözleri şaşırtacak, içlerinde bir ateş tutuşturacak, bir tepki doğuracak kadar.

Sohbet iyi gidiyordu. Mott Sokağında kan kaybından ölen ressama değinen olmadı. Havadan sudan, çocukların son uzay gelişmeleri hakkındaki fikirlerinden, Rebecca'nın çalıştığı özel hastanedeki olaylardan, Broadway'de oynayan piyeslerden söz ediliyordu.

Rebecca Hirsch ciddi bir sesle, «Bana kalırsa sorun şu,» dedi. «Bugünlerde insan aklına esip de birşey yapamıyor. Bir tiyatroya gitmek istiyorsanız, ya da yeni filmlerden birini görmek istiyorsanız biletinizi haftalarca önceden almanız gerekiyor. Öyle değil mi, Çavuş Boone?»

«Şey...» dedi Çavuş.

Monica çabucak atıldı. «Bir yere giderken de öyle. Bir gezi, bir tatil için de önceden planlama gerekiyor!»

Delaney ciddi ciddi başını sallıyordu. «Evet, önceden planlama. Hep önceden planlama!» dedi.

Karısı ona ters ters baktı. «Ne diyordun, sevgilim?» diye sordu.

«Aynı fikirde olduğumu söylüyordum yalnızca.»

Kahve bitip pötifurlar tükenince Rebecca Hirsch ayağa kalktı.

«Artık gitmeliyim,» dedi. «Evde besleyecek bir köpeğim, iki kedim, su verecek Afrika menekşelerim, bir de aksi papağanım var. Monica, Edward, bu ziyafet için çok teşekkür ederim.»

Monica, «Ne ziyafeti!» dedi. «Lâf olsun işte.»

Rebecca, «Kalori verici şey bunlar,» diye karşılık verdi. «Çavuş Boone, tanıştığımıza memnun oldum.»

Boone, «Ben de gidiyorum,» dedi. «Arabam dışarda. Sizi bırakabilir miyim?»

Birlikte çıktılar. Monica ile Edward onlara kapıdan el sallıyorlardı. İçeri girip kapıyı kapadıklarında Monica gururla kocasına döndü.

«Gördün mü?» diye sordu.

O akşam yemekten sonra şef Edward X. Delaney oturup günün olayları hakkında dikkatli bir rapor yazdı. Bayan Maitland'la Bay Geltman'ın sorguları. Yavaş yavaş yazıyor, çok güzel bir el yazısı kullanıyordu. İki kere ara verip kendine içki hazırladı ama genellikle sabırlı bir çalışma yaptı. Arasıra deftere bakıyor, sorguları bütün ayrıntılarıyla kâğıda geçiriyordu. Asıl güvendiği kendi belleğiydi. Konuşmaların temel havasını yansıtmaya çalışıyordu.

Raporu bitirdikten sonra bir kere okudu, ilerde sorulacak sorulara veya yapılacak işlere ilişkin bir liste çıkardı. Sonra yazdıklarını dosyalarına kaldırdı. Acaba Çavuş Boone'dan da yazdığı raporların kopyalarını istesem bir yararı olur mu diye düşünüyordu. Şimdilik istememeye karar verdi. Az sonra yatmaya çıktı.

Geceyarısını biraz geçe başucundaki telefon çalınca Delaney birden uyandı ve kendini hiç uyumamış gibi ayık hissetti. İkinci zil biterken telefonu eline aldı, hafifçe yan döndü, Monica'yı uyandırmamaya çalıştı.

«Ben Edward X. Delaney,» diye fısıldadı.

«Şef, ben Boone. Bu saatte rahatsız ettiğim için üzgünüm. Umarım uyumamıştınız. Aslında çekinerek...»

«Ne var ki?» Delaney, Boone'un içkili olup olmadığından kuşkulanmaya başlıyordu.

«Maitland soruşturmasında çalışmış dört kişiyle konuştum, birşey çıkaramadım. Ama dostça davrandılar. Arayış nedenim ise başka. Susan Hemley denilen kadını buldum. Bayan Maitland'ın yemek yediği arkadaşı.»

«Evet.»

«Bu saatte arayışım onu geç bulduğum için. Gece çıkmış, eve yeni dönmüş. O sabah Alma Maitland'la alışverişe gitmeyişinin nedeni de, işe gittiği içinmiş. Kadın çalışıyormuş, şef.»

Delaney, «İyi bir neden,» diye içini çekti. «Aklımıza gelmeliydi.»

Abner Boone, «İş o kadar basit değil ama,» dedi. «Ona lâf olsun diye nerede çalıştığını sordum. Ne dese beğenirsiniz? Simon ve Brewster Avukatlık Firmasında! J. Julian Simon'un özel sekreteriymiş! Yani Saul Geltman'ın avukatının.»

Bir sessizlik oldu.

«Şef!» diye seslendi Boone. «Orada mısınız hâlâ?»

«Buradayım. Duydum söylediğini. Ne diyorsun sen buna?»

«Hiçbir şey. Aklım karmakarışık. Ya siz?»

«Bunu sabahleyin konuşalım. Aradığın için teşekkür ederim Çavuş.»

Telefonu dikkatle kapattı, yorganın altına süzüldü. Ama Monica kıpırdamaya başlamıştı bile.

«Neymiş o?» diye mırıldanıyordu.

Delaney, «Bilmiyorum,» diye karşılık verdi.

6

ÇAVUŞ Boone bir gece önce geç saatte telefon ettiği için özür diledi.

«Bekleyebilirdim, şef,» dedi. «O kadar da acil değildi. Ama heyecanlandım. İşi aldığımızdan beri bulduğumuz ilk yeni şey buydu. Dosyada yoktu, değil mi?»

«Yoktu,» dedi Delaney. «Hayır, yoktu. Bu sabah tekrar baktım. Belki atlamışızdır diye.»

Şefin evinin önünde, Boone'un arabasında oturuyorlardı. İkisinin de kucağında defterleri açıktı.

Çavuş, «Geç saate kadar uyumadım, hep bunu düşündüm,» dedi. «Sonunda kendi kendime, herhalde bunlar raslantı eseri arkadaşmışlar, dedim. Neden Bayan Maitland, Geltman'ın avukatının sekreteriyle arkadaş olmasın? Belki bu nedenle tanışmışlardır. Ama sonra, siz Geltman'dan söz edince Bayan Maitland'ın ne kadar düşmanca davrandığını hatırladım. Belki de sekreteri bilgi sızdırmak için, Geltman neler çeviriyor, öğrenebilmek için, kullanıyordur. Ne dersiniz?»

«Olabilir,» dedi Delaney. «Ama öğle yemeğini Altmışikinci Caddedeki Le Provençal'de yemişler. Orası Geltman Galerisine pek uzak sayılmaz. Eğer Bayan Maitland Susan Hemley'i kullanıyorsa, ya da ona para verip bilgi alıyorsa, Geltman'a raslamayacağından emin olduğu, uzak bir lokanta seçmez miydi?»

«Herhalde,» diye içini çekti Boone. «Şu anda neresinden tutarsak tutalım, bir anlam çıkaramıyoruz.»

Delaney ciddi bir yüzle, «Kesin olan bir tek şey var,» dedi. «Bu J. Julian Simon'la da, Hemley denen kadınla da konuşmamız gerek.»

«Bugün mü?»

«Vaktimiz kalırsa. Önce saat onda Belle Sarazen'i göreceğiz. Öğleden sonra ikide de Jake Dukker'la randevumuz var. İşler nasıl gidiyor, bakarız. Sarazen'in nerede oturduğunu biliyor musun?»

«Evet efendim,» dedi Boone. Sonra sırıttı. «Evini bir görün de bakın! Acemistan genelevi gibi birşey!»

Yavaşça trafiğin arasına karıştı, Seksenbeşinci Caddeye kadar kuzeye doğru gitti, oradan Central Park yoluyla Batı kesimine yöneldi. Hava sıcak ve pusluydu. Pencerelerini açmışlardı. Öğlene doğru güneş iyice yakıcı olacaktı.

Delaney, «Dosyada Belle Sarazen'le ilgili kısım yetersiz gibi geldi bana,» dedi. «Herkes ondan çekiniyormuş gibi. Onu iki kere sorguya çektim demiştin. İzlenimin ne?»

«Canfield davasını hatırlıyor musunuz?» diye sordu Abner Boone. «Virginia'da. On, on beş yıl kadar önce.»

«Canfield mi? Hani şu tütün şirketinin varisiydi. Kafasına ateş edilip öldürülmüştü. Karısı, 'odama bir yabancı giriyor sandım' demişti.»

«Evet, o. Bizim Belle işte o silâhı ateşleyen kadın. Adamı salça gibi yatak odasının duvarına saçıvermiş. Kendi çok genç, kocası yaşlıcaymış. Adam gerçi varismiş ama, onu tütün işine pek sokmuyorlarmış. Hem çok içer, hem büyük kumar oynarmış. Daha önce o eve girmeye çalışanlar olmuş, ona kuşku yok. Zaten silâhı karısına o almış. Kendini korusun diye. Nasıl kullanılacağını da o öğretmiş. Ama gene de, kadın kocasının o gece arkadaşlarıyla çıktığını biliyormuş. Buna rağmen, «Kim o?» diye sormadan tetiği çekivermiş. Jürinin kararı, 'Trajik bir kaza!' Ve kadın işin içinden iki milyona yakın parayla sıyrılıp çıkıvermiş.»

«Savcı da bir yıl sonra emekli olup Fransız Rivyerasına yerleşmişti.»

«Onu bilmiyorum,» diye güldü Boone. «Ama Canfield'ler o yörenin sahibi sayılabilir. Virginia'nın en zenginleriyle de akrabalar. Sarazen'lere gelince, onlar zengin değil ama soylu. Eyaletin en eski ailelerinden biri. Belle çiftliği ve atları sattığı gibi gidip Paris'e yerleşmiş. Avrupa'nın altını üstüne getirmiş. Fransız şairler, İngi-

lız araba yarışçıları, İtalyan prensler, İspanyol boğa güreşçileri... Galiba bir de Polonyalı halterci var. Para onu beş yıl idare etmiş. O arada üç kere de evlenmiş. Sonunda Amerika'ya dönmüş, bir Kongre üyesiyle evlenmiş.»

«Şimdi hatırlıyorum,» dedi Delaney. «Ohio'lu Burroughs. Sağlık hizmetlerinin sosyalleştirilmesine karşı bir konuşma yaparken düşüp ölüvermişti.»

«Tamam! Ama o hayattayken Belle, Washington'un en sevilen ev sahibesiymiş. Dedikodu dergilerine göre John Kennedy de **onun ev sahibeliğinden çok hoşlanırmış**. Her neyse. sonunda adam mortu çekince New York'a yerleşmiş. Hâlâ bir sürü politikacı dostu var.»

Delaney, «Aa-haa!» diye başını salladı. «Dosyanın neden öyle çekingen yazıldığını şimdi anlıyorum. Ama kadın kocalarının soyadlarını kullanmıyor. Onu bu yüzden tanıyıp çıkaramadım.»

«Yo, şimdiki adı yalnızca Belle Sarazen. Virginia'lı saf kız rolünde. Ama forsu yerinde, hayatı da müthiş! Saul Geltman'ın 'Güzel insanlar,' dediği kibarlardan sayılıyor. Jet sosyete. Görkemli partiler veriyor. Sanatçılarla falan yakınlığı var. Demokratlarla sıkı fıkı. Onlara yardımcı oluyor. Yardım amaçlı defilelerde mankenlik yapıyor. Bazan ressam ve fotoğrafçılara da poz veriyor.»

«Kırkına yakın olmalı. En azından.»

Boone, «Olmalı,» dedi. «Ama vücudu on sekizinde gibi. Göreceksiniz birazdan.»

«Para nereden geliyor? Partileri vermek, böyle bir hayatı sürdürebilmek için?»

Boone güldü, «Bence biraz fingirdiyor,» dedi. Yan gözle bakıp Delaney'in şaşkın ifadesini görünce, «Tahmin değil, şef,» deyip ekledi. «Ona apaçık sordum. 'Ana gelir kaynağınız nedir?' dedim. 'Erkekler bana armağanlar verir,' diye karşılık verdi. Ben tabii hemen, 'Para armağanı mı?' dedim. O da, 'Başka tür armağan var mi ki?' dedi. Belki beni işletiyordu ama sanmıyorum. Aldırdığı yok zaten.»

«Maitland ona para veriyor muymuş?»

«Söylediğine göre evet. Hem de çok. Birlikte yatı-

yorlar mıydı konusuna gelince, ona da evet. Kadın onu seviyor muydu? Bu soruya pek şiddetli bir 'Hayır!' çekti. Ama onu eğlenceli buluyormuş. Bu **eğlenceli** kelimesi garip.»

«Evet, onu senin raporunda okudum. Hakkındaki öteki bilgileri nereden edindin? Eski olayları?»

«Kadının kendi albümlerinden. Kendi hakkındaki gazete yazılarını yapıştırdığı beş büyük albümü var. Gazete ve dergi yazılarıyla dolu. Ünlülerle çekilmiş resimleri, politikacılardan, kral ailelerinden gelmiş mektuplar. İstediğim gibi bakmama izin verdi.»

«Maitland'dan gelen, ya da Maitland'la ilgili birşey var mıydı?»

«Yoktu. Çok dikkatle aradım.»

«Aradığına eminim, çavuş. Şu bina galiba. Lincoln binasının karşısındaki. Bak, Bayan Maitland'ın ve Geltman'ın sorgularında ağzını bile açmadığının farkındayım. Konuşmaktan korkma. Benim atladığım birşey yakalarsan hemen sor.»

«Topu sizin sürmeniz daha iyi bence, şef. Bir kere çavuşun etkisi nerede, şefin etkisi nerede? Ayrıca sizin sorgu yönteminizi inceliyorum.»

«Yöntemimi ha?» diye güldü Delaney. «Bu sefer ben eğlenceli buldum konuyu.»

Yirmi dokuzuncu kattaki dupleks dairenin kapısını Filipinli bir uşak açtı. Çok garip renkte bir takım giymişti. Grimsi mavi ama, içine hafif kırmızı da karışmış bir renk. Leylâk, mor, ya da menekşe falan değil. Üçünün garip bir karışımı gibi. Acemistan genelevini süzerken Delaney duvarların da aynı renge boyanmış olduğunu farketti. Perdelerde, koltuk yüzlerinde de o renk vardı. Hattâ yastıklarda, resim çerçevelerinde bile. Genel etki yekpare taşa oyulmuş bir mağara etkisiydi. İnsanın cildini, hattâ içerdeki havayı bile aynı renge boyayan bir etki.

Uşak, «Bayan Sarazen'e geldiğinizi bildireyim, Baylar,» dedi. İyice peltekti. İç odaya yürüyüp gözden kayboldu. İkisi şapkaları ellerinde, tedirgin tedirgin beklediler.

Delaney, «Her taraf böyle mi?» diye fısıldadı.

«Hayır. Her oda başka renk. Yatak odası kan kırmızısı. Tuvalete gitmiştim, orası kapkara. Burada üç yatak odası varmış. Kendi söyledi.»

Delaney, «Dünyanın en eski mesleği iyi para getiriyor galiba,» dedi.

Filipinli çabucak döndü, duvarlarında imzalı resimler asılı bir koridordan onları bir yatak odasına götürdü, içeri sokup kapıyı kapattı. Burası da tek renk bir odaydı. Kan kırmızısı duvarlar, perdeler, yatak örtüleri, halı, mobilyalar... herşey. Renk uyumunu bozan tek varlık, beyaz mayosu ve gümüş rengi saçlarıyla pencerenin orada jimnastik yapan kadındı. Pencere değil, balkon kapısı. Buradan bir terasa çıkılıyordu. Central Park'a bakan bir terasa.

Kadın jimnastiğinin temposunu hiç bozmadan onlara, «Istediğiniz yere oturun, tatlım,» diye seslendi. «Kokteyl masasında şampanya ve portakal suyu var. Daha kuvvetli, ya da daha hafif birşey istiyorsanız yatağın yanındaki zile basın.»

Kaba kırmızı yastıklı koltuklara itinayla oturdular. Yüzleri balkon kapısına dönüktü. Gün ışığı kadının arkasından geliyordu. Bu nedenle yüzünün çizgileri pek belli değildi.

Yere oturmuş, bacaklarını iki yana açmıştı. Öne doğru eğiliyor, sağ elini sol parmak ucuna, sonra sol elini sağ parmak ucuna dokunduruyordu. Vücuduna sımsıkı yapışık beyaz bir bale mayosu giymekteydi. Bacak yerleri yukarıya doğru oyuk, omuzları askılı.

Vücudu dansöz vücudu gibiydi. Uzun bacaklı, sımsıkı bacakların üst kısımları adaleli, göğüsleri ufak (başları sivri) beli çok girik. Yaptığı hareketler kolay değildi. Delaney ile Boone solukları kesilmiş bakıyorlardı. Delaney mayoda hiçbir ter lekesi göremiyordu.

Gümüş rengi saçlar incecik, çok kısa kesilmiş, soldan ayrılmıştı. Erkek çocuk saçı gibi. Biçimli kafatasının bütün hatları belliydi. Saçlarda ne bir dalga, ne bir bukle, ne de bir kabarıklık. Dövülmüş maden gibi parıldayan bir tolga sanki.

Parmaklarına dokunma hareketi bitmişti. Bağdaş kurup, ellerini yere değdirmeden ayağa kalktı. Şef De-

laney, Çavuş Boone'un imrenerek içini çektiğini duydu.

Delaney mekanik olarak konuşmaya başladı. «Bize bu kadar kısa süre içinde randevu verdiğiniz için size teşekkür etmek isteriz, Bayan Sarazen.»

Ayakları elli santim kadar aralık, dimdik duruyordu. Ellerini yukarı kaldırmış, uzanabildiği kadar yükselmeye çalışıyordu. Belinden bir sol yana, bir sağ yana eğilmeye başladı. Üst bedeni hemen hemen yatay oluyordu.

«Bana Belle de, canım,» dedi. «Bütün dostlarım Belle derler bana. Korkuluk bile Belle diyor, öyle değil mi Korkuluk?»

Boone yüzünde hasta gibi bir gülümsemeyle Delaney'e döndü.

«Korkuluk benim,» dedi. Sonra kadına, «Evet, Belle,» diye karşılık verdi.

Kadın hareketini sürdürürken, «Umarım dost oluruz,» dedi. «Ünlü Edwad X. Delaney'le dost olmayı öyle çok isterim ki!»

Delaney hevessiz bir sesle, «O kadar ünlü değilim,» dedi.

«Yeterince ünlüsün. Ben de senin hayranlarından biriyim, biliyor musun? Herhalde senin hakkında bildiğim şeylerin bazılarını sen kendin bile unutmuşsundur.»

«Öyle mi?» Delaney'in sesi tedirginleşmişti. İşin yönetimi elinden gidiyor gibiydi.

«Tabii öyle,» dedi kadın. «İçlerinde en sevdiğim Durkee davasıydı.»

Delaney afalladı. Durkee olayı yirmi yıl öncenin olayıydı. New York gazetelerine geçmişti tabii ama, ta Virginia'da oturan birinin bunu okumuş olması garipti.

Ronald Durkee araba tamircisiydi. Bir cumartesi sabahı erkenden kalkıp Long Island'a gitmiş, havanın bozacağına, küçük teknelerin çıkmaması gerektiğine dair uyarıları dikkate almadan balığa çıkmıştı. Geceyarısı olup hâlâ dönmediğini gören genç karısı durumu polise bildirmişti. Durkee'nin sandalı kıyıdan birkaç yüz metre açıkta ters dönmüş olarak bulundu. Ronald Durkee'den iz yoktu.

Kayıp adamın yirmi bin dolarlık hayat sigortası vardı. Yüksek faizle bir sürü de borç almıştı. Çok iyi bir yüzücü olduğunu bilmeyen yoktu. Karısı hemen sigortadan parayı isteyince, Delaney bu işte bir dümen olduğundan kuşkulanmıştı. Olayı aydınlatabilmek için kadına kocasının bir sevgilisi olduğunu söylemiş, inandırmak için bir de resim bulup göstermişti.

«İşte bu kadın, Bayan Durkee. Çok güzel, değil mi? Bizce kocanız onunla kaçtı. Üzgünüm. Sanırım onunla öğle tatilinde ve işten çıktıktan sonra buluşuyormuş. Arasıra eve geç gelirdi, öyle değil mi? Kadının komşularının ifadeleri var elimizde. Kocanızı tanıdılar. Oraya sık sık gidermiş. Size bunu söylemek çok acı ama, galiba onunla gitti, Bayan Durkee. Florida'ya her halde. Yazık, Bayan Durkee. Son duyan insanın karısı olurmuş derler zaten.»

Böylece sürdürmüştü bu yalanı. Bir hafta kadar sonra kadın çözülmüştü. Ve Delaney de Ronald Durkee'yi La Guardia Havaalanının yakınındaki bir motelde tutukladı. Adam bıyıklarını uzatmış karısının elinde sigorta parasıyla gelmesini sabırla beklemekteydi. Delaney bu davadaki rolünden hiç gurur duymazdı. Ama insan elindeki ipuçlarını kullanmak zorundaydı işte.

Bu olayın sonunda gazetelere pek bol malzeme çıkmış, kendi adı ün kazanmıştı. Bir yıl sonra da terfi etmişti.

«Durkee davası mı?» dedi. Ona Belle demek güç geliyordu. «O olay siz New York'a gelmeden çok önce. Geçmişimi incelemişsiniz belli ki.»

«Sen benimkini incelerken, ben de seninkini inceledim, şekerim.» Sesinde neşe, gizli bir kahkaha ve hafif de Virginia aksanı vardı. «Sen de benimkini inceledin tabii, değil mi?»

«Tabii. Saklamıyorsun ki.»

«Benim hiç sırrım yoktur. Kimseden.»

Önce yükselip yukarı uzandıktan sonra, eğilerek yere dokunmaya başladı. Parmak uçlarıyla değil, avuçlarıyla dokunuyordu yere. Vücudu incecik, lastik gibiydi. Hiçbir yerinde fazlalık yoktu. Delaney'in aklına eski bir filmdeki bir söz geldi. Spencer Tracy, Katherine Hep-

burn'e bakıp şöyle diyordu : Üstünde fazla et yok ama, olan yerler biçimli.»

«Öyleyse kocamı öldürdüğümü biliyorsun.» Belle Sarazen çok rahat bir konudan söz eder gibiydi. «İlk kocamı. Yani dört koca evvelkini. Korkunç bir kaza sonucu olarak.»

«Evet, biliyorum.»

Alay dolu bir sesle, «Söyle bana, Edward X. Delaney,» dedi. «O dava senin eline düşseydi ne yapardın?»

Delaney soğuk bir sesle, «Her zamanki rotamı izlerdim,» dedi. «Önce kocanın gerçekten o akşam arkadaşlarıyla içmeye gidip gitmediğini öğrenirdim. Belki bir başka kadına gitmiş olabilir. O gece değilse, bir başka gece gitmiş olabilir. Hayatında bir ya da daha fazla başka kadın varsa, onu kıskanmış olabilir, bu yüzden 'Kim o' diye bağırmadan onu yabancı gibi vurmuş olabilirsin. Ya da silâhını önce korkutmak için tavana doğru ateşlemeden...»

Kadın birden, «Saat kaç?» diye sordu.

Abner Boone saatına baktı.

«On buçuğa geliyor, Belle,» dedi.

«Bitiyor öyleyse. İskeletime ayırdığım bir saatın sonuna geldik.»

Jimnastiği kesti, onlara doğru geldi, kırmızı abajurlu bir lambayı yaktı, eğilip şefin elini sıktı.

«Edward X. Delaney,» diyordu. «Bir onur bu. Korkuluk, seni de tekrar gördüğüme sevindim. Şu şampanyayla portakal suyu burada beni bekliyor. Yorucu çalışmamın ödülü olarak. Sabahleyin şişirmeyen içkiler iyidir. Sizler ne istersiniz? Kahve mi?»

«İyi olur,» dedi Delaney. «Sen çavuş?»

Boone da başını salladı. Belle'in yatağın başucundaki düğmeye basıp enterkoma birşeyler söylediğini duydular. Uşak elinde tepsiyle içeri girinceye kadar kimse konuşmadı. Tepside iki fincan, şekerlik, kahve demliği ve süt vardı. Delaney öne eğilip tepsiyi inceledi.

«Güzeel,» dedi. «Çok eski, değil mi?»

Kadın dikkatsiz bir sesle, «Öyle diyorlar,» diye cevapladı. «Babamın dediği doğruysa, Thomas Jefferson'un tepsisiymiş. Ama Allah bilir! Virginia'lılara bakarsa-

nız, Thomas Jefferson'un evinde altı bin kadar gümüş tepsi olması gerekir.»

Yere, konukların ayaklarının dibine bağdaş kurdu. Ellerini kullanmadan. Lotüs pozisyonunda oturuyordu. Ayaklarını dizlerinin üstüne almıştı. Sırtı dimdikti. Şampanyadan bir yudum içti. Bağdaş kurarken de elinde tuttuğu şampanya bardağından bir damla bile dökülmemişti. Bu güç hareket sırasında bile!

«Yoga.» dedi. «Hiç denediniz mi?»

Delaney, «Ben denemedim,» dedi. «Sen, çavuş?»

«Hayır efendim.»

Belle, «Omurganın esnekliğini koruyor,» diye açıkladı. «Kalçayı güçlendiriyor. Performansı iyileştiriyor.» Onlara göz kırptı.

Delaney artık kadının üçgen yüzünü çok iyi görebiliyordu. Elmacık kemikleri çıkıktı. Kızılderili karışığı mı vardı acaba? Cildi gergin, gözleri çekikti. Çekik ama, iri iri de açıktı. Şaşırmış gibi. İnce dudaklarını daha dolgun göstermek için rujunu hafif taşırarak sürmüştü. Çenesi sert çizgiliydi. Kısa, yassı, gümüş rengi saçları, küçük kulaklarını ortada bırakıyordu. Burnu ince ve zarif, burun delikleri ovaldi. Yüzünde ne bir kırışık, ne bir iz, ne de bir kusur vardı. Delaney'in dikkatli bakışını hissetmişti.

«Üzerinde çok dururum,» dedi.

«Başarıyorsun.» Doğruydu.

«Siz Victor Maitland'ı bilmek istiyorsunuz. Hâlâ.»

Şef Delaney, «Pek sayılmaz,» dedi. «Aslında Jake Dukker'ı konuşmak istiyordum. Onun hakkındaki kişisel düşüncen nedir?»

Onun az da olsa şaşırdığını görmek hoştu. Dengesini bozmuştu nihayet.

«Jake Dukker mı?» diye tekrarladı. «Jake bir ressamdır.»

«Onu biliyoruz.»

«Çok kolay resim yapan bir uzmandır. Sahtekârlığa, taklitçiliğe yönelmemesi siz polisler için büyük şans. Jake kimin stilini isterse taklit edebilir. Rembrandt olsun, Picasso olsun, Andy Warhol olsun... kimi isterseniz.»

«Victor Maitland'ı da taklid edebilir miydi?»

«Elbette. İsterse eder. Ama niye etsin? Jake kendi alanında yeterince başarılı biri.»

«Alanı nedir?»

«O sıra ne satılıyorsa o. Modaya uyar. Bir şey para getirmeye başladı mı, Jake hemen oraya yönelir. Abstre yapar, kaligrafi yapar, pop sanat, op sanat, foto-realizm... hepsine girmiş çıkmıştır. Şimdi ne yapıyor diyeceksiniz. Dünyada aklınıza gelmez. Bir milyon yıl düşünseniz bulamazsınız. Alüminyum levha üstüne benim çıplak resmimi yapıyor. Söyleyin de göstersin size. Ha-ri-ka! Daha bitmedi ama çoktan satıldı bile.»

Çavuş Boone hemen, «Kim satın aldı?» diye sordu

«Bir arkadaşım.» Belle içkisinden bir yudum içti. «Çok önemli bir adam,» diye ekledi.

Delaney, «Sık sık modellik yapar mısın?» diye sordu.

Kadın başını salladı. «Genellikle nü'ler,» dedi. «Hoşuma gider: Ressamlarla fotoğrafçılara.» Eğilip kendi vücuduna baktı. Ufacık, sert göğüslerini, kaburgalarını, belini, kalçalarını, çıplak bacaklarını okşar gibi sıvazladı. «Otuz beş yaşıma göre hiç de fena değil, değil mi çocuklar?» dedi. «Bir arkadaşım vücudumun alçıdan kalıbını almak istiyor. Bütününün. Ama pek istemiyorum galiba. Alçı katılaşırken içi çok sıcak oluyormuş. Doğru mu acaba?»

«Bilemem,» dedi Delaney. «Victor Maitland'a hiç modellik yaptın mı?»

«Hayır. Hiç yapmadım. Tipi değilim. Onun modellerinin tipinde değilim yani. O bombalardan hoşlanır. Büyük meme, büyük popo. Bana bilgisayar çağının venüsü derdi. Jake Dukker da alüminyum üstüne yaptığı resmime bu adı verecek: **Bilgisayar Çağının Venüs'ü.**»

Delaney birden, «Dukker acaba Maitland'ı öldürmüş olabilir mi?» diye sordu.

Kadını gene sarsmayı başarmıştı. Bu işi böyle yapmak gerektiğine karar verdi. Onu sürekli dengesiz tutmak, bir konudan bir konuya sıçrayıp, ona alışma, rahatlama fırsatı tanımamak gerekiyordu. Mantıklı bir sürece göre soru sorarsa bu kadın her an kendisinden iki soru ilerde olacaktı.

«Jake mi?» diye sordu. «Jake Dukker mı Maitland'ı öldürecek?»

İnsanlar düşünmek için vakit kazanmak gerektiğinde böyle yaparlardı. Soruyu tekrarlarlardı.

Az sonra, «Belki,» dedi. «İkisi arkadaştılar ama Victor'da öyle bir şey vardı ki, Jake'de o asla olamaz. Buna çıldırıyordu.»

«Neydi o şey?»

«Kişilik bütünlüğü. Eski moda* bir deyim ama sen herhalde bu eski deyimlere bayılıyorsundur, Edward X. Delaney. Jake aslında daha iyi ressamdır. Bakın, resimden anlarım. Gerçekten. Az ressamla yatıp kalkmadım. Jake, Maitland'dan iyiydi. Teknik açıdan demek istiyorum. Hem onun kadar da hızlı çalışırdı. Ama Victor neyin moda olduğuna hiç aldırmazdı bile. Neyin satılacağı falan vız gelirdi ona. Bunu bildiğimden söylüyorum. Eğer Victor Maitland hayatı boyunca bir tek tablo satamasa, gene stilini değiştirmez, istediklerini yapmayı sürdürürdü. Jake asla öyle değildir ve olamaz da. Victor'un bu gücünden nefret ediyordu. Nefret ediyordu. Hem de imreniyor, öyle olmak istiyordu. Çaresizdi. Biliyorum. Bir kere bana anlatırken ağlamaya başlamıştı. Jake dayak yemekten hoşlanır.»

Bu söz ikisini de dondurdu. Acaba gerçek anlamda mı, yoksa mecazî mi söylüyordu bunu? Delaney konuyu deşmemeye karar verdi.

«Çavuş Boone, Victor Maitland'la çok yakın olduğunuzu ifadenizde belirttiğinizi söyledi.»

«Çok yakın olduğumu,» diye onu taklid etti kadın. «Babam gibi konuşuyorsun. Yaşlı erkeklere her zaman bayılırım. Ruh doktorlarım içimde gizli baba aşkı olduğunu söylüyorlar. Victor'la yatardım, doğru. İçimden keşke biraz daha sık banyo yapsa diye düşünürdüm ama, bazen eğlenceli de olurdu. Amma vahşi adamdı!»

«Sana para verir miydi?»

«Hediyeler verirdi.» İlgilenmiyor gibi, kayıtsız gibi konuşuyordu.

«Para?»

«Genellikle. Bir kere küçük bir tablo verdi. Onu on bin dolara sattım.»

«Sevmedin mi?»

«Tabloyu mu? Çok sevdim. Bır natürmort'du. Kristal bir vazo içinde bir tek tomurcuk. Ama uzun yeşil yapraklı natürmortları daha çok severim.»

«Resmi sattığını Maitland'a söyledin mi?»

«Elbette.»

«Ne tepki gösterdi?»

«Çok komik buldu. Geltman bu paraya satamazdı dedi.»

«Anlaşılan cömert bir adammış Maitland.»

«Hasis değildi.»

Delaney çenesini ovuşturdu, gözlerini kısıp balkon kapısından dışarıya baktı. Sis açılıyordu.

«Hiç Maitland'a kadın buldun mu?» diye sordu

Kısa, ama yoğun bir sessizlik oldu.

«Bulmak?» dedi Belle. «Bu kelimeden hoşlanmadım. Ara sıra ona model tavsiye ettiğim oldu. Onun tipi kızlar.»

«Sana bu hizmetin için para verdi mi?»

«Elbette. Dert etme, Edward X. Delaney, vergi beyannamesinde de gösterdim. Korkacak birşeyim yok.»

«Eminim. Şimdi öldürüldüğü Cuma gününe dönelim. Buradan onbuçuk dolaylarında çıkıp yoga dersine gittiğini söylemişsin.»

«Yoga ve meditasyon dersine. Yirmi dakika boyunca çıplak olarak yerde oturuyor, 'Oooooom!' deyip duruyoruz.»

«Oradan Jake Dukker'ın Central Park güneyindeki stüdyosuna gitmişsin. O gün de alüminyum için poz mu verdin?»

«Hayır. Jake bir fotoğraf dizisi üstünde çalışıyordu. Aynı zamanda fotoğrafçıdır, biliyorsunuz. Hem de iyi fotoğrafçıdır. Genellikle moda fotoğrafları çeker. Çektikleri durmadan Vogue'da ve Town and Country'de çıkar. Onlar öğle yemeği molası verinceye kadar orada bekledim.»

«Yani on ikiye kadar. Ya da o sıralara kadar.»

«Aşağı yukarı.»

«Sonra?»

«Sonra Jake'le yukarı kata, evine çıktık. Orası dupleks, biliyorsunuz. Jake iki kişilik yemek hazırladı. Ken-

dini çok üstün a‚çı sa ı r. Oysa berbattır. Paris'te oturmuşluğum var, iyi an arım. Bir omlet yaptı, içine bir sürü otlar koydu. Zar zor yeniyordu. Ama yanına iyi soğutulmuş İspanyol şarabı çıkardı. Onunla doydum.»

«İlişkiniz oldu mu?»

Belle ona boş boş baktı.

«Cinsel ilişki,» diye açıkladı Delaney. «Yukarda, evindeyken. Yemekten önce, yemek sırasında veya daha sonra?»

Kadın. «Biliyor musunuz..» dedi, «Bana inanmayacaksınız ama hatırlamıyorum. Gerçekten hatırlamıyorum.»

«İnanıyorum. Ne de olsa altı hafta geçti aradan.»

O gene şen kahkahasıyla güldü.

«Ah, Edward X. Delaney,» dedi. «Amma da sinsisin sen. Anladık. İçi ot dolu omleti hatırlıyorum, ama beraber yatıp yatmadığımızı hatırlamıyorum. Herhalde yatmadık.»

«Niye herhalde yatmadınız?»

«Çünkü asistanlarıyla mankenleri alt katta onu bekliyordu. Mankenlere saat başına para veriliyor. Jake iş adamıdır.»

«Resim yaptığı zamanlarda da mı?»

«İnansan sen kârlı çıkarsın. Şimdi Hudson nehrinin manzaraları tekrar moda olsa Jake hemen nehrin kıyısına yerleşir, ağaçları, bulutları, dalgaları, kanolar içinde kızılderilileri tualine işlemeye koyulur.»

«Demek yemekten sonra sen ve Dukker tekrar aşağıya indiniz, saat tam bir buçukta o fotoğraflarını çekmeye başladı. Doğru mu bu?»

«Doğru.»

«Orada ne kadar kaldınız?»

«Bir saat falan oturdum. Berberde randevum vardı.»

«Dukker'ın o seansında kaç mankenin fotoğrafı çekildi?»

«Hatırlamıyorum.»

«Bir mi?»

«Yoo, iki-üç galiba.»

«Dört, beş de olabilir mi?»

«Olabilir. Önemi var mı?»

«Ne kılıklarla poz veriyorlardı?»

«Çamaşır.»

«Neden seyrettin? Fotoğraf çekimi genellikle sıkıcıdır derler.»

Omuzlarını kaldırdı. «Bir iki saat geçirmek için uğramıştım. Randevu saatime kadar.»

«Mankenlere bakmak için olmasın? Dostların için? O önemli adamlar için?»

Önce onu çökerttiğini sandı. Kadının kafası birden arkaya gitti, dudakları yana çekilip dişleri ortaya çıktı. Belli belirsiz bir tıslama sesi gelir gibi oldu. Ama sonra hemen toparlandı. Gülümsedi.

«Edward X. Delaney,» dedi. «Azizim Edward X Delaney, ben burada orospulara acentalık yapmıyorum.»

«Biliyorum. Bu kadar apaçık ve bu kadar bayağı bir işe bulaşmazsın.»

Boone'un oturduğu koltukta tedirginleştiğini hissediyordu. Ona döndü.

«Çavuş, bir şey mi diyecektin?»

Abner Boone. «Belle,» dedi. «Victor Maitland'a model bulduğunu söylemiştin.»

«Arada sırada.» Sesi gergindi. «Hem bulmak deyimi yanlış. Ona bazı kızları **tavsiye ettim.»**

Boone devam etti. «Çok genç bir kız tavsiye ettin mi? Belki Porto Rico'lu. Ya da İtalyan. Latin tipi.»

Belle bir süre düşündü. Kaşları çatılmıştı.

«Öyle birini hatırlayamıyorum,» dedi. «Son zamanda mı?»

«Ölmeden bir iki hafta önce diyelim. Belki bir ay önce.»

O kesin bir sesle. «Hayır,» dedi. «En az altı aydan beri Victor'a kız göndermedim. Kim o kız?»

Boone. Delaney'e baktı. Şef neden ilgilendiklerini Belle Sarazen'e açıklamamak için pek bir neden göremedi. Ona Maitland'ın stüdyosunda buldukları üç karakalemi anlattı ve bunların Maitland'ın ölümünden az önce çizildiğine inandıklarını söyledi. Belki de öldürüldüğü sabah.

«Nerede onlar şimdi?» diye sordu Belle. «Yani resimler?»

«Bende.»

«Getir de bir göz atayım. Belki kızı tanırım. Victor'un model diye kullandığı kızların çoğunu tanırım. Başka da çok kız tanırım.»

«Getiririm belki,» dedi Delaney. Ayağa kalktı, defterini cebine soktu. Çavuş Boone da aynı şeyi yaptı. Belle Sarazen'e gösterdiği işbirliği için teşekkür ettiler, yeni sorunlar çıkarsa tekrar gelmelerine izin vermesini rica ettiler.

«Ne zaman isterseniz,» dedi. «Ben hep buradayım.»

Uşağın zilini çaldı, onlara yol göstermesini söyledi. Tam yatak odasının kapısına vardıklarında Delaney'e seslendi. Şef durdu, ağır ağır dönüp onun yüzüne baktı.

«Kocamı bilerek öldürdüğüme, aslında inanmıyorsun, değil mi?» diye sordu. Gülümsemesi flört eder gibiydi.

Şef de aynı derecede anlamsız gülümsedi.

«Hiç bir zaman bilemeyeceğiz onu,» dedi.

Boone'un arabasına binip oturdular. Sigara içiyor, aldıkları notları karşılaştırıyorlardı.

Delaney, «Dosyada bu kadının uyuşturucuyla ilgisi olduğuna dair hiçbir şey yok,» dedi. «Ne basılma, ne de ona benzer birşey. Oysa böyle bir hayat süren bu tip bir kadının bu yanı da olmalı. Belki burundan çekiyordur. Maitland'ın stüdyosunda bulduğumuz o canlandırıcıları da belki o vermiştir.»

Boone, «Olabilir,» diye karşılık verdi. Belki önemli dostlarına da satıyordur. Ona biraz sert davrandınız, şef. Polis örgütüne baskı yaparlar da bizi şikâyet ederler mi dersiniz?»

Delaney bir an düşündü. «Olabilir,» dedi. «Belki dünyayı ayağa kaldırır. Hiç şaşman. Eğer bu gece Thorsen beni ararsa iyi yolda olduğumuzu anlarız. Amacı neydi dersin?»

«Maitland'ı öldürmekte mi?»

«Yok canım, böyle yaşamaktaki amacı.»

Boone hemen, «paragözlük,» dedi. «Bir dolara anasını satar.»

Delaney düşünmeden, «Sanmam,» dedi. «Belki bu söz Saul Geltman'a daha iyi uyar. Ha, aklıma geldi, sa-

tılık sanat eserlerinden 'mal' diye söz edişine dikkat ettin mi? Ama Sarazen öyle değil. Para elbette önemli. İhtiyacı da var. Hepimizin var. Ama amaç değil. araç olarak. Yığıp biriktirmek için değil.»

«Öyleyse nedir?»

«Benim görüşüme göre, eskiden iyi günler görmüş soylu bir ailenin şımarık çocuğu. Zengin ve yaşlı biriyle evleniyor. Kocaman bir ev, atlar, kâhyalar, falan filan. Kişilik kazanmış. Ama adam onu aldatmış. Bu kadın gururlu ve öfkeli biri. Adamı yoketmiş. Bir sürü reklâm yapılmış. Gazetelerde resimleri, röportajları... Bundan hoşlanmış. Sonra Paris'e gidip paraları harcamaya başlamış. Orada kendini çok zeki, çok kurnaz hissetmiş olmalı. Cinayet işleyip kurtulmuş biri. Ama Avrupa da çakal dolu. Ondan kurnazları da var. Beş yılda parayı bitirmiş. Para bitince de, Virginia'lı Belle Sarazen'i kim takar? Bu sefer vatana dönüp bir milletvekiliyle evlenmiş. Burroughs'la. Gene önemli biri olmuş. Washington'un en üstün ev sahibesi. Koca partiler. Cumhurbaşkanını çağırmaklar. Burroughs'a da fazla pahalıya oturmamıştır. Washington'un nasıl yaşadığını bilirim. Gerekli olan konukları biraraya toplamayı bilir, belki biraz kulis de yapılmasına fırsat tanırsa, masrafı partilerin halkla ilişkiler görevlileri seve seve öderler. Sonra Burroughs da ölünce, bunun fors kaynağı gene sıfır olmuş. Washington'da dul milletvekili eşleri pek fazla olduğundan kalkıp New York'a taşınmış. Bu sefer sanat çevresine girmiş, politikacıları da bırakmamış. Onlara klas kızlar, belki gereğince biraz toz da buluyordur. Eğlenecekleri zaman kendi evini tahsis ediyor, bu hizmetlerinin karşılığında aldığı para ve armağanlarının yanısıra kendisini korumalarını sağlıyor. Kendisi için en önemli şey de, durmadan sosyete sütunlarında adının geçmesi. Partiler veren, çapkınlıklar eden, önemli ressam ve fotoğrafçılara modellik eden bir kadın. Hâlâ önemli bir kişi.»

«Ama neden?» diye sordu Boone.

Delaney en ciddi sesiyle, hemen hemen kendi kendine konuşur gibi, «İyi ya da kötü, bir isim yapmak,» dedi. «Bütün dünya Belle Sarazen'in varlığını bilsin di-

ye. O albümlerden belli. Kim olduğuna sürekli kendi kendini inandırmak istiyor. Bazı kimseler öyledir. Kendilerini öylesine aşağı görürler ki, yaşayabilmek için başka insanların gözünde değişik bir imaj yaratmak zorunda olurlar. Aynaların kadını. Aynaya baktığında seksi bir güzel görüyor. Yüzü kullanılmamış, içinde yaşanmamış gibi. Vücudu yerinde duramıyor. Albümler de ona durmadan kim olduğunu tekrarlıyor. Ama eğer bu reklâmlar olmasa, dünyanın kendisine karşı gösterdiği tepki yok olsa. o zaman aynaya baktığında hiçbir şey göremeyecek. İşte bu yüzden, o önemli dostları için yapmayacağı yoktur. Etki yapar, hareket yaratanlarla birlikte olmak zorunda. Kendisinin de önemli olduğunu kanıtlamak için. Zavallı yavrucak.»

«Şef, sizce gerçekten Canfield'e ateş ettiğini biliyor muydu?»

«Elbette. En çok Durkee davasını severim dediğinde kendini ele vermiş oldu. O davayı kıskanç bir kadını işleyerek çözmüştük. Aldatıldığına inanan bir kadını. Belle kendini onun yerine koyabilir. O zamanlar o da aldatılan bir kadındı.»

«Ama Maitland'ı öldürmüş olabilir mi?»

«Bence olabilir... eğer Maitland onun kendine saygısını, kendi gözündeki değerini tehdit ediyor idiyse. Bu iş için gereken fizik güce de sahip olduğu ortada.»

«Ya da gırgır olsun diye,» dedi Boone. «Belki sırf gırgır olsun diye yapmıştır.»

«O da olabilir. Bir kere cinayet işleyip kurtulduğuna göre... Artık her sefer paçalarını sıyırabileceklerini sanırlar bazan.»

Çavuş kararsız bir sesle, «Bakın, şef,» dedi. «Bütün o kızlar, bütün o önemli dostlar arkasında olunca, insanlara kibar biçimde küçük şantajlar yapmaya da durumu pek elverişli gözüküyor.»

Delaney başını iki yana salladı. «Belle yapmaz,» dedi. «Paragöz olmadığını söylemiştim sana. Bütün istediği, Senatörlerle senli benli konuşmak.»

Jake Dukker'la olan randevularına daha vakit vardı. Öğle yemeğini nerede yiyeceklerini konuştular.

Delaney, «Çabuk yenen bir yer bulalım,» dedi. «Ha-

fif birşey olsun. Akşamları iyi yemek yiyorsun, değil mi?»

«Genellikle. Doktor beni yüksek protein pehrizine soktu. Bazan evde kendim pişiririm. Kolay şeyler. Biftek, balık, hamburger falan.»

«Durum nasıl gidiyor?» Delaney bunu dosdoğru sormayı seçmişti.

«İçki mi?» Boone da sakindi. «Şimdiye kadar iyi gitti. Canım istemeden bir an bile geçmiyor ama kendimi tutmayı başardım. Maitland işi beni meşgul ettiği icin yardımcı oluyor.»

«Birisiyle beraberken yanındaki işçi ısmarlarsa bu seni tedirgin ediyor mu? Örneğin dün, ben öğle yemeğinde şarap içtim, sen buzlu çay söyledin.»

«Yo, ona aldırmıyorum. Ama insanlar bu konuda espri yapınca çok aldırıyorum. Bazan eş dost, bazan televizyondaki komikler, ne kadar içtikleri konusunda espri yapıyor. sarhoşlarla ilgili fıkralar anlatıyorlar. Artık bunlar bana komik gelmiyor. Bir zamanlar önümdeki bir saati içkisiz geçirmek için savaşıyordum, şimdi ise önümdeki bir günü içkisiz geçirme savaşını veriyorum. Demek biraz ilerleme var.»

Delaney başını salladı. «Biliyorum, belki aptalca bir söz ama, bu işi kendi kendine yapmak zorundasın,» dedi. «Sana kimse yardım edemez.»

Abner Boone, ağır ağır, «Bilemem, şef,» dedi. «Siz yardım ettiniz.»

«Ettim mi?» Delaney sevinmişti. «Duyduğuma sevindim.»

Nasıl yardım ettiğini sormadı.

Güneş artık iyice kızışmıştı. Gök gittikçe mavileşiyor. batıdan doğru tatlı bir rüzgâr esiyordu. Columbus meydanının civarında parkedip bir seyyar satıcıdan sosisli sandviç almaya karar verdiler. Belki bir şişe de içecek birşey. Soğuk. Öğle yemeğini Central Park'da bir kanapeye oturup yiyebilirlerdi. Oradan da Jake Dukker'ın stüdyosuna yürümek birkaç dakikalık işti.

Meydanın yakınında, park yapılmaz yazılı bir yerde durdular. Boone «Görevli Memur» kartını çıkarıp arabanın camına koydu, sonrasını tanrıya emanet etti.

Maine anıtının yanında bir sosisçiye rastladılar. Herbiri iki sandviç aldı. Yanına da vişneli gazoz. Delaney parayı kendi vermekte direniyordu. Öğle yemekleri ellerinde parka girdiler ve biraz gezindikten sonra cimen kaplı bir tepecikte boş bir kanape bulabildiler.

Dizleri ayrık, öne eğilerek yiyor, üstlerine dökmemeye çalışıyorlardı.

Çavuş Boone ağzı dolu olarak konuştu. «Bana kalırsa Sarazen'le Dukker'ın doksan dakikalık bir süre için birbirlerinden başka tanıkları yok,» dedi. «Dukker'ın asistanlarıyla modelleri ikisini saat on ikiye kadar aşağı salonda görmüşler, sonra da bir buçuktan sonra görmüşler. Ama aradaki doksan dakika boyunca ikisi yalnızmış. Yukarı katta. Kendi dediklerine göre.»

«Sence biri ötekini mi koruyor?»

«Ya öyle, ya da işi birlikte götürdüler. Gerçi o cuma günü Mott Sokağına yakın duraklara işleyen bütün taşıtları elden geçirdik ama, ya onları bekleyen özel bir araba vardıysa? Bence ikisinden biri, ya da ikisi birden rahatlıkla Mott Sokağına gider, doksan dakika içinde de Dukker'ın stüdyosuna dönebilir.»

«Ama bunu alt kattaki stüdyodan geçmeden yapmaları gerekir. Üst katın ayrıca kapısı var mı? Ayrı bir daire gibi mi?»

«Onu bilmiyorum efendim. İncelememiz gerek. Eğer varsa, stüdyodan on ikide ayrılıp yukarı çıkabilir, üst kapıdan çıktıkları gibi arabalarına koşabilirler. Hatta belki... belki Lexington Caddesiyle Ellidokuzuncu Sokağın köşesine kadar arabayla, ya da taksiyle gider, oradan metroya binerler. Spring Sokağında bir durak var. Orada indiler mi, Maitland'ın stüdyosu iki adımlık yer. Hem metroya binmekle trafik tıkanmasını, bu yüzden gecikmeyi de düşünmezler. Bence bu işi doksan dakikada, ya da en çok iki saatta bitirebilirler. On dakika da Maitland'ı öldürmeye ayırsak bile...»

Delaney kuşkulu bir sesle, «Bilemiyorum,» dedi. «Biraz ucu ucuna geliyor.»

«Süreyi bir denememi ister misiniz efendim?» Boone bu fikre pek heyecanlanmıştı. «Önce Dukker'ın stüdyodan Maitland'ın yerine arabayla gider gelirim, sonra

aynı şeyi metroyla denerim. Her iki gidiş gelişin de süresini ölçeriz.»

Delaney. «İyi fikir,» diye başını salladı. «Her iki deneyi de bir cuma günü onla üç arasında yap. Trafik de. metro tarifesi de cinayet gününün aynı olsun. Aşağı yukarı.»

«Tamam.» Boone pek mutluydu.

Bir süre sessiz kalıp, salçası damlayan sandviçlerini yediler. Kâğıt peçetelerinden hayır kalmayınca, parmaklarını mendillerine sildiler.

Delaney.. «Artık Jake Dukker'e gidelim,» dedi. «Şuradan yürüyelim...»

Stüdyonun bulunduğu ince uzun bina, parkın güneyindeki binaların en eskilerinden biriydi. Ressam, heykeltraş stüdyoları için planlanmış gibi bir yerdi. Tavanlar yüksek.. odalar geniş, duvarlar kalındı. Tavandan yere kadar pencereler kuzey ışığının tümünü alıyordu. Ayrıca parkın manzarası da güzeldi.

Jake Dukker, dördüncü ve beşinci katlara rastlayan bir dupIekste oturuyor ve çalışıyordu. Alt kat resepsiyon, çalışma stüdyosu, modellerin giyinme odası, karanlık fotoğraf odası ve depo odalarına ayrılmıştı. Ayrıca bir tuvalet, küçük bir mutfak bozuntusu, buzdolabı, musluk, ocak, bir de buz yapma makinesi vardı. Bu makine ikide bir güler gibi kıkırdayarak hazırladığı buzları kendiliğinden alttaki tepsiye döküp duruyordu.

Çalışmayı kolaylaştıracak biçimde döşenmişti stüdyo. Her yanda kâğıtlar, tualler, akülü ışıklandırma tertibatı, yüksek voltajlı kablolar... bir de sahne. Poz verme platformu, aynalar, çalışma masaları, üstlerinde boyalar, paletler, karıştırma kapları... Duvarlarda çerçeveli yağlı boyalar, kara kalemler, litograflar doluydu. Çoğu da imzalıydı.

Beşinci kata içerden dönen bir merdivenle çıkılıyordu. Orası sanatçının eviydi. Yerlere yastıklar atılarak döşenmişti. İki yatak odası, iki banyo, büyük ve zengin teçhizatlı bir mutfak... duvarlarda bakır dipli tencere ve tavalar asılıydı. Yemek masasının üstü camlı. On iki kişi oturtacak kadar da büyüktü.

Üst kat renklerle coşuyor, kaynaşıyordu Sahibinin

kısa süreli heveslerinin bir karışımı olduğu halde, şaşılacak kadar rahat bir yerdi. İlk bakışta döşeniş stilini kestirmeye olanak yoktu. Hem Bauhaus, hem Modern İsveç tarzı, hem Art-Deco, hem New York Victorian tarzı, hem Art Nouveau biraraya gelmişti burada. Araya demir ayaklı masalar, tahta kokteyl sehpaları da karışmıştı.

Bu karışık yerin sahibi de geçmiş modaların bir kataloğuna benziyordu. Ayağında soluk bir blucin, belinde geniş kalın kemer, göbeğinde kocaman pirinç bir toka vardı. Bu erkeksi etkiyi dengeleyen şey, ince uzun ayaklarına giydiği siyah, yumuşak bale papuçlarıydı. Pantolonunun üstüne bıraktığı gömleği Hint dokusu pamukluydu. Omuzları ve göğsü işlemeliydi. Güller işlenmişti üstüne. Kolları keman çalan bir çingeneyi hatırlatır biçimde boldu. Bu saydam gömleğin altında, boynunda altın bir zincirin ucunda sallanan kocaman madalyonu belli oluyordu.

Kendi ince uzun bir adamdı. Bir topu yarısından kesip beline yapıştırmışsınız gibi görünen küçük bir göbeği vardı. Hareketleri, peşpeşe küçük pozları biraraya getirmek gibiydi. Ayaklarının açısı hesaplı, başını tutuşu, omuzları, belli miktar kırılan dizleri... herşeyi hesaplıydı. Her an fotoğrafı çekilebilecek bir pozdaydı ama, hareketlerinde bir akıcılık yoktu.

Resepsiyoncu, konuklara stüdyoya geçmelerini söyledi. Jake Dukker hemen onlara doğru yürüdü. Boynunda iki fotoğraf makinesi sallanıyordu. Delaney'in ilk dikkatini çeken şey, adamın yüzündeki Stalin bıyığı oldu. Çalı gibi bir bıyık ve bulanık görüyormuş gibi bakan parlak gözler. Burnu gaga gibiydi. Dişleri muntazam kesilmiş mezar taşlarını hatırlatıyordu. Hafif sarıydı. Çökük yanakları gölgeliydi. İyi traş olmamıştı. Siyah saçları dikkatle fırçalanmış, spreylenmiş, kulaklarını örtecek biçimde taranmıştı. Saul Geltman gibi o da altın bilezik takıyordu. Ama Geltman'a benzemeyen bir yanı vardı. Bu adam onun gibi titiz, temiz, itinalı biri değildi. Delaney bu etkinin belki de stüdyonun ışıklandırılma biçiminden geldiğini düşündü.

Tanışmalardan sonra Dukker, «Şimdi bitiriyoruz,»

dedi. «Bir iki resim daha çekeceğim. Siz çevreye bakın biraz. Ama kablolara takılmayın.»

Ortadaki yüksek sahnede, mor fon kâğıtlarının önünde gencecik bir manken, arkası dönük olarak poz veriyordu. Üstünde parlak kırmızı bir bikini vardı. Sırtı büsbütün çıplaktı. Kafasında çok geniş kenarlı bir hasır şapka göze çarpıyordu. Mor kurdeleli bir şapka. Kız iki kolunu bir yana almış, poposu çıkık bir poza girmişti. Elinde de pembe bir şemsiye tutuyordu.

Jake Dukker boynundaki makinelerden birini, Nikon olanını kaldırdı, çömelerek yaklaştı.

«Kıçını biraz daha çıkar, şekerim,» diye seslendi. «Harika. Şemsiyeye doğru eğil. Enfes! Bana profil ver. Tamam. Seksi gül. Harika. Ağırlığı o bacağa... Daha çıkar. Çok güzel. Çekiyorum...»

Kız pozunu korudu, Dukker bir kalkıp, bir çömelip, ileri, geri gidip bir süre peşpeşe pozlar çekti. Sonra o makineyi bırakıp ötekini aldı, devam etti. Sonunda doğruldu, omuzlarını arkaya attı, çenesini kaldırıp boynunu gerdi.

Yardımcılarına, «Tamam,» diye seslendi. Söndürün.»

Yanan ışıkların tümü aynı anda söndü. Asistanlardan biri, makineleri almak üzere Dukker'e doğru ilerledi. Manken rahatlayıp şapkasını çıkardı, sarı saçlarını salladı, yüzünü dönüp başları çok iri ve kahverengi olan göğüslerini gösterdi. «Tamam mı, Jake?» diye bağırdı.

«İnanamayacağın kadar güzel oldu, şekerim. Seksi ama temiz. Çekini Gretchen'den al.»

«Yakında iş var mı?»

«Bende var.» Dukker dişlerini göstererek sırıttı. «Sen üstüne birşey giymeye bak, bunlar polis. Sen bizi arama, iş olursa biz seni ararız. Yemek yemeyi de kes. İki üç kilo daha aldın mı işin bitiktir.»

Delaney'le Boone'a döndü. Yüzünde terler parıldıyordu .

«Bir kitabın arka kapağı,» dedi. «Meme göstermek yok ama tahrik etmek serbest dediler.»

Lekeli bir havlu çekip ellerini, yüzünü sildi.

«Burada sözümona hava soğutma sistemi çalışıyor,» dedi. «Ama ışıklar yanıkken anlamaya olanak yok.»

Delaney ona, «Çok çalışıyorsunuz, Bay Dukker,» diye anlayış gösterdi.

«İşim bu. Herşeyi yaparım. Moda, kitap kapağı, plak kabı, dergi resimleri, poster, ilân... herşeyi. Ne isterseniz. Bu sabah biri aradı, bir deste iskambil kâğıdı resimlememi istedi. İnanır mısınız buna?»

«Açık resimlerle mi?»

Dukker şaşalamıştı.

Gülümsemeye çalışarak, «Hemen hemen,» dedi. «Açık saçık da diyebilirsiniz. Onu reddettim. Yukarı çıkmadan önce burayı gezmek ister misiniz?»

Delaney duvardaki çerçeveli resimlere bakarak, «Bir dakika yeter,» dedi. «Burada çok değerli eserler var. Hepsinin ressamlarını tanıyor musunuz?»

«Hepsini. Kötü dostlarım ve sinsi düşmanlarım. Şu pencere yanındakine bakın. O sizi ilgilendirecektir. İnce altın çerçevesi olan.»

Delaney'le Boone söz dinleyip o yana yürüdüler ve resmin önünde durdular. Resim dört parçaya yırtılmış, sonra saydam bantla yapıştırılıp camlanmıştı. Köşesinde imzası okunuyordu: Victor Maitland.

Delaney, «Orijinal bir Maitland,» dedi.

Koşan bir kadının acele çizilmiş resmiydi. Yandan. Çıplak göğüslerin kavisi, kalçanın S gibi eğrisi tipikti. Kömür kalemin tek darbesiyle çizilmişti. Dizlerini yukarıya kaldırarak koşuyor gibiydi. Alev gibi uçuşan saçlar, coşup taşan bir hayatiyet, bir hareket, bir çekicilik, bir neşe.

Jake Dukker, «Yanıldınız,» dedi. Dönüp ona baktılar. «İmzalı bir Maitland ama orijinal bir Dukker!» Onların yüzündeki ifadeyi görünce gene dişlerini gösterdi. Bir korsana benziyordu. «Buraya gelin,» diye emretti «Anlatayım size.»

Peşinden stüdyonun köşesine yürüdüler. Burada duvar çuhayla kaplanmış, üstüne gazete yazıları, resimler falan asılmıştı. Masanın üstünde T cetveli, kalemler, tebeşirler, suluboya ve dopdolu tablalar vardı.

Çizim masasının arkasında sağlam bir tabure görünüyordu. Onun köşesine garip bir âlet tutturulmuştu. Eklemli bir krom kolun ucunda bir tür prizma sanki.

Bir yatay ve bir düşey çizim düzleminin arasında duruyordu.

Dukker, «Şunu görüyor musunuz?» dedi. «Buna **camera lucida** derler. Ondan kısaca **luci** diye söz ederiz. Bir tür görüntü pantografıdır. Diyelim ki bir nü çizmek istiyorsunuz. Önce fotoğrafını çekersiniz. İstediğiniz pozda. Sonra onu sekize on inç boyunda basarsınız, getirip düşey düzleme takarsınız. Resim kâğıdınızı da yatay düzleme yayarsınız. Prizmanın içinden baktığınızda hem resmi, hem boş kâğıdı görebilir, kaleminizle aynısını oraya çizebilirsiniz. Tam bir benzerlik.»

Ona baktılar ve kendilerini tutamayıp güldüler.

«Alay etmeyin,» dedi. «Eski usulde yapmak çok vakit ve emek ister. Sanatçının yeteneği olsa bile. Çoğunun da yoktur. Bir gün ben **luci** ile bir aile fotoğrafını kâğıda geçiriyordum, Maitland zil zurna çıkageldi. Çok mekanik kafalı olduğumu söyleyip bana takıldı. Ben ressam falan değilmişim, mesleğin yüz karasıymışım, falan filan. Kızdırmaya çalışıyordu beni.»

Dukker birden sustu, gözünü boş resim masasına dikti. Sanki orada bir fotoğraf varmış gibi gözlerini kısmış bakıyordu. Sonra içini çekti, devam etti...

«Sonunda canıma tak dedi, ona çattım. 'Seni hayvanoğlu hayvan, artık ettiğin hakaret yeter, senin yaptığın resmi ben de yaparım,» dedim. Kanıtlamak için de orijinal bir Victor Maitland yapacağımı, bütün dünyayı buna inandıracağımı söyledim. O gülmeye başladı. Ben elime kömür kalemi aldım, o gördüğünüz koşan kadını çizdim. Victor hızlı çalışır ama ben daha da hızlıyımdır. Hepsinden iyiyimdir. Üç dakikadan fazla sürmedi. Ona gösterdim. Şöyle bir baktı, beni öldürecek sandım. Çok korktum. Gerçekten. Yüzü bembeyaz kesilmişti. Elleri titriyordu. Bana saldıracağına öyle inanmıştım ki! Zaten çok çabuk öfkelenen tipti. Çevreme bakınıp kafasına vuracak birşey aradım. O deliye yalnızca yumruklarımla karşı çıkamazdım. Ezip yok ederdi beni.»

Dukker susup pantolonundaki bir lekeyi kazıdı, sonra gözlerini tavana dikti.

«Resmimi alıp dört parça etti, yüzüme fırlattı. Ona

biraz daha içki verdim. Daha geç bir saatte birlikte resmi yapıştırdık, o da altını imzaladı. Olayı büyük bir şaka saymaya başlamıştı. Aslında resim benim olmakla birlikte, altına imzasını atmaktan utanmayacağını söyledi. Oysa benimki, onun yaptıklarının tümünden iyi. Üstelik luci ile de yapmadım. Öylesine çiziverdim. O kadar da büyük değildi Maitland. Ben istesem... Herkes aynı kanıda... neyse, yukarı çıkıp biraz dinlenelim. İşimiz çok. Çalışmak şart.»

Merdivenden çıkmadan önce bir köşeden kahverengi bir bere kaptı, bir kaşının üstüne eğik olarak kafasına geçirdi. Konuklar ona baktılar, birşey söylemediler. İnsanların kaçıklığı onlar için yeni birşey değildi.

Yukarıya çıktıklarında onlara içki isteyip istemediklerini sordu. Onlar hayır deyince, kahve yapmak için ısrar etti. Kahveyi garip, cam bir makinede yaptı. Su buharlarının kahvenin içinden geçişi gözle görünüyordu.

«Buna bayılacaksınız,» dedi onlara. «Kahveyi damlatan makinelerden çok daha iyi. Hem kahve de kendi hazırladığım bir karışım. Doğu yakasında bir dükkândan aldığım moka, Java ve Kolombia kahvelerinden. Her sabah taze kavurup çekerim.»

Delaney'e göre ömründe içtiği en berbat kahve buydu. Boone'un yüzünden, onun da aynı kanıda olduğu okunuyordu. Ama kahvelerini nezaketle yudumladılar.

Kıpkızıl kadife bir kanapede oturuyorlardı. Dudak biçiminde bir kanapeydi bu. Jake Dukker karşılarına geçmiş, yumuşak deri bir koltuğa gömülmüştü. Onunki beyzbol eldiveni biçimindeydi.

«Eee...» dedi. «Size nasıl yardımcı olabilirim?»

Defterlerini çıkardılar. Şef Delaney, cinayet günü olan cuma günü Dukker'ın neler yaptığını özetledi. Dukker'ın resepsiyoncusuyla asistanı sabah dokuzda işe gelmişler, moda çekimi için stüdyoyu hazırlamışlardı. Mankenler saat onda gelmiş, çekimlere on buçukta başlanmıştı. Belle Sarazen'in gelişi 11.30 dolaylarındaydı. Öğlende Jake'le ikisi üst kata çıkmış, birlikte yemek yemişlerdi.

Dukker, «Harika bir omletti,» dedi.

Sonra 1.30'da tekrar aşağı inmişler, Belle Sarazen stüdyodan bir saat kadar sonra ayrılmıştı. Belki biraz daha önce. Çekim saat üçte son bulmuş, mankenler gitmiş, Dukker ise yediye kadar orada kalmış, daha sonra çıkıp Riverdale'de bir davete gitmişti. Arabasıyla.

«Kendi arabanız mı?» diye sordu Delaney.

Dukker evet anlamında başını salladı. «Aslında para kaybı» dedi. «Genellikle taksiye binerim. Kentte park yeri bulmak bir işkence. Arabamı çoğu zaman garajda tutuyorum. Ellisekizinci Caddedeki garajda. Adını adresini ister misiniz?»

Delaney. «Hayır, teşekkür ederiz, Bay Dukker,» dedi. «O bilgileri daha önce aldık. Belle Sarazen'i anlatın.»

«Nesini?»

«Onunla yakın mıydınız?»

Dukker kahvesinden büyük bir yudum alıp yüzünü buruşturdu.

«Tabii,» dedi. «New York'un yarı nüfusu gibi. Belle cömertliğini çevreye savururken ırk, renk, din, dil ve ulus kavramlarına aldırmaz.»

Delaney tonsuz bir sesle, «Sizin Victor Maitland'dan nefret ettiğinizi söyledi,» dedi.

Dukker'ın kafası birden kalktı, kahvesinin birazı blucinine döküldü.

«O mu söyledi bunu? İnanmıyorum.»

Delaney, «Söyledi,» diye başını salladı. Kendi defterine baktı. «Maitland'ın kişilik bütünlüğüne imrendiğiniz için ondan nefret ettiğinizi söyledi. Bu kelimeler onun. Benim değil.»

«Orospu!» Dukker birden rahatlayıp kendini koltuğuna yasladı. «İmrenmek belki. Evet, herhalde imrenirdim. Ama nefret? Hiç sanmıyorum. Hele öldürecek kadar, asla. Öldüğünü duyduğumda ağladım. İstemiyordum ölmesini. İster inanın, ister inanmayın ama, çok üzüldüm ölümüne.»

Delaney, «O bambaşka bir konu,» dedi. «Bu arada, Maitland'ın ölümüne üzüldüğünü söyleyen ilk insan da sizsiniz. Belki bir de ajanı Saul Geltman üzülmüştür.»

«Ajan mı?» Dukker'den beklenmeyen bir kahkaha fırladı. «Ona ajan mı diyorsunuz?»

«Maitland'ın satış ajanı değil miydi?»

«Eh... evet, bir bakıma öyle tabii.» Dukker hâlâ gülümsüyordu. «Ama bu meslekte onlara ajan denmez. Kendileri istemezler. **'Sanat temsilcisi'** deyimini tercih ederler.»

«Geltman'la bu konuda uzun uzun konuştuk,» derken Delaney inat ediyordu. «Ne kazandıklarını, görevlerini, sorumluluklarını falan. Geltman kendisine ajan dememize bir kere bile itiraz etmedi.»

«Belki sizi kızdırmak istememiştir,» diye omuz silkti Dukker. «Ama sizi temin ederim, kendilerine sanat temsilcisi derler. Çöpçülerin kendilerine sağlık mühendisi demeleri gibi birşey.»

«Sizin bir ajanınız var mı, Bay Dukker?» Bunu soran Çavuş Boone'du. «Ya da bir sanat temsilciniz?»

Dukker hemen, «Yok canım,» dedi. «Ne gereği var? Ben doğrudan satış yaparım. Herkes bana gelir. Müşteri aramak zorunda kalmıyorum. Ne diye gelirimin yüzde otuzunu, bana ek bir yardım sağlayamayan bir asalağa kaptırayım? Onun yapabileceği herşeyi ben de yaparım. Bakın, benim eserlerim kendi kendine satılır. Ben mesleğin en iyisiyim.»

«Söylemiştiniz,» diye mırıldandı Delaney. «Şimdi Belle Sarazen'e dönelim. Onun Victor Maitland'la ilişkisi hakkında bize ne söyleyebilirsiniz?»

Dukker hemen, «Ondan nefret ederdi Belle,» dedi. Kahvesini yarım olarak bir kenara bıraktı, koltuğunda öne doğru eğildi, ellerini göbeğinde kenetledi. «Herşeyinden nefret ederdi. Vic sahtekârlara dayanamazdı çünkü. Sahtenin ve ikiyüzlülüğün her şeklinden nefret ederdi. Belle de dünyanın en büyük sahtekârıdır.»

«Öyle midir?»

«Hem de nasıl! Dinleyin, Victor Maitland sert adamdı. Kabaydı. Size değer vermiyorsa, bunu pat diye yüzünüze söylerdi. Apaçık. Yanında kim olursa olsun. Bir keresinde Belle büyük bir parti veriyordu. Çok önemli konuklar davet etmişti. Maitland geç geldi. Belki davetli bile değildi. Herhalde değildi. Ama o bir parti duydu mu, çıkar gelirdi. Hiç aldırmazdı. Çevrenin kendisini pek istemediğini bilirdi. Başı hep belâya gir-

diği için. Kavga çıkardığı için. Resmen döğüşürdü. Sanat eleştirmenlerine çatar, kafalarına birşeyler atardı. Yiyecekleri fırlatır, sevmediği içkileri yerlere dökerdi. Her neyse, Belle o gün kibar bir parti veriyordu, Vic de çıkageldi. Her zamanki gibi sarhoştu. Ama ağzını pek açmıyordu. Çevresine düşmanca bakışlar atmakla yetiniyordu. Derken Belle övünmeye, Washington'dayken ne önemli kişi olduğunu anlatmaya koyuldu. Yok Başkanı davet edermiş, yok büyükelçilerle danseder, Senatörlerle tenis oynarmış, milletvekili karılarına yoga dersi verirmiş, falan filan. Palavra. Herkes onu dinliyordu. Kimse sözünü kesmek istemiyordu. İyi konuşur konuştuğu zaman. Derken Maitland atıldı. Yüksek sesle. Herkes de duydu. 'Belle dünyanın en büyük yiyicisidir,' dedi. 'Önce kocasının kafasını yedi, sonra Avrupada koca bir serveti yedi, şimdi de Yüksek Mahkeme üyelerini yiyor,' dedi.»

Delaney'le Boone başlarını defterlerine eğip gülümsediler.

Dukker hatırlarken gülüyordu. «Bütün millet yerlere serildi. Gülmemizi tutamıyorduk. Ağzı lağım gibiydi hayvanın. Öyle pis konuşurdu ki! Ama komikti de. Fazla ataktı zaman zaman.»

Delaney, «Belle Sarazen buna nasıl tepki gösterdi?» diye sordu.

«Gülüp geçmeye çalıştı. Başka ne yapabilirdi? Ama çok hırslanmıştı. O anda nefret ediyordu Victor'dan. Öldürebilirdi onu. Asla unutamayacağını da biliyorum.»

«Maitland bunu neden yaptı? Neden söylüyordu öyle şeyleri?»

«Neden mi? Söyledim size. Sahtekârlara dayanamazdı da ondan. İkiyüzlülüğe hiç tahammülü yoktu.»

«Eh...» diye içini çekti Delaney. «Bazan da insanlar dürüstlüğü sadistliklerine paravan olarak kullanırlar.»

Jake Dukker ona merakla baktı.

«Haklısınız, şef,» dedi. «O da vardı. Maitland'ın kişiliğinde o da vardı. İnsanları incitmekten hoşlanırdı. Buna kuşku yok. Kendisi buna 'insanların kişilik balonunu söndürmek,' derdi. Ama aslında sorun daha derin. Bence tabii. Kötü davranırdı. Kimsede zerre kadar ken-

dine saygı duygusu bırakmak istemezdi. O gece Belle'e yaptığı gibi. Öyle birinden nefret etmek kolaydır. Bütün yapmacılığınızı üstünüzden sıyırıp sizi herkesin önünde çıplak bırakan birinden herkes nefret eder.»

İki polis defterlerine acele acele not alıyorlardı.

«Sarazen çok palavra savururdu dediniz. Bunun anlamı ne?» diye sordu Delaney.

«Biraz... siyasal nüfuz. Gerçekten önemli kimseleri tanır. Sırlarını bilir. New York sanat dünyasında da gücü vardır. Önemsiz bir galerideki sergiyi üne kavuşturabilir. Zengin dostlarına o ressamın eserlerini satın aldırabilir. Reklâm yapar, partiler verir, herkesi tanır. Ressamlara yardımı büyük olabilir. Ajanlara da, koleksiyonculara da.»

Delaney, «İyi eserleri tanır mı sizce? Yani sanat zevki var mıdır?» dedi.

Jake Dukker bir kahkaha patlattı.

«Zevk, ha? Belle Sarazen, öyle mi? Dalga geçmeyin! Kıytırık bir köşede bir delikanlı bulur, eserlerini bana getirir, 'Ne harika, değil mi?' der. Ben ona, 'Belle, yavrum, bu herifte yetenek yok, işe yaramaz,' derim. Bir aya kalmaz, delikanlı Madison Caddesindeki bir galeride sergi açar. Ondan bir ay sonra da, gene adı sanı duyulmaz olur. İyi de olur, çünkü zaten yeteneksizin biridir. Herşeyi Belle yapmıştır. Onu ele almış, sergi açtırmış, sonra tekmeyi savurmuştur. Kama Sutra'ya bile girmemiş bir takım pozisyonlar öğrettikten sonra. Yerine bir yenisini bulur, ilki de tırnaklarını yiye yiye başına gelenleri anlamaya çalışıp ömrünü geçirir. Sanat dünyası Belle için neşeli bir oyundan başka birşey değildir.»

Delaney, «Ama ondan hoşlanıyorsunuz,» derken Dukker'e ifadesiz bir yüzle bakıyordu. «Belle Sarazen' den hoşlanıyorsunuz.»

«Belle'den mi? Hoşlanıyor muyum? Eh, belki de doğru. Hoşlanmak var, hoşlanmak var. İkimiz de sahtekârız. Ben istesem... neyse, üstünde konuşmanın yararı yok. Belle'le ben ne olduğumuzu, kim olduğumuzu iyi bilen kişileriz.»

Abner Boone yumuşak sesle, «Ama Victor Maitland sahtekâr değildi, öyle mi?» dedi.

Dukker meydan okur gibi, «Değildi,» dedi. «Çok kötü yanı vardı ama sahtekâr değildi. Zavallı sefil. Mutsuz adamdı, biliyor musunuz? Onu güden nedenler vardı. Hepimiz gibi hırslıydı o da. Ama istediği şeyler başka şeylerdi.»

Delaney, «Nelerdi?» dedi.

«Bilmem... çok iyi ressamdı. Ama benim kadar değil. Teknik açıdan yani. Fakat bende olmayan birşey vardı onda. Ya da benim sonradan kaybettiğim birşey. Bilemiyorum. Gene de, kendi istediği kadar iyi değildi. Belki bu yüzden o kadar çok ve o kadar hızlı çalışırdı. Biri zorluyormuş gibi.»

Bir iki saniye sessizlik oldu. Delaney'le Boone defterlerinin sayfalarını çeviriyorlardı. Aşağıdan Dukker'ın yardımcılarının dekor değiştirdiği duyuluyordu.

Delaney, «Bay Dukker,» dedi. «Siz hiç Maitland'a model tavsiye ettiniz mi?»

«Model mi? Bir iki kere. Genellikle kendi bulurdu. İri, adaleli kadınlar. Benim hoşlandığım tip değil.»

«Son zamanlarda ona kimseyi tavsiye ettiniz mi? Çok genç bir kız? Porto Rico'lu ya da Latin tipi biri?»

Dukker biraz düşündü. «Hayır,» dedi. «Öyle birini bilmiyorum. Altı aydır kimseyi tavsiye etmedim zaten. Belki bir yıldır. Neden sordunuz?»

Şef Delaney ona Maitland'ın stüdyosunda bulduğu resimleri anlattı. Dukker ilgilenmişti.

«Bir ara getirin bana o resimleri,» dedi. «Görmek isterim. Belki kızı tanırım. Çok model kullanırım. Gerek fotoğraf gerekse resim için. Hoş gittikçe daha az resim yapabiliyorum ya! Para asıl reklam ve fotoğrafta yatıyor. Filme de yöneleceğim. Reklâm filmi. Orada da para var.»

Birden ayağa kalktı, başındaki bere arkaya doğru kaydı.

«Aşağıya inmem gerek,» dedi. «Tamam mı?»

İki polis birbirlerine baktılar. Delaney başını hafifçe salladı. Defterlerini kapayıp ayağa kalktılar.

Delaney, «Yardımlarınıza teşekkür ederiz, Bay Dukker,» dedi. «Çok makbule geçti.»

Sanatçı elini havada sallayarak, «Ne zaman ister-

seniz gelin,» dedi. «Biliyor musunuz, ilginç bir yüzünüz var, şef. Çok ağırlıklı. Bir gün resminizi yapmak isterdim. Belki de yaparım... Maitland resimlerini getirdiğiniz gün.»

Delaney gülümsemeksizin başını salladı.

Çavuş Boone lâf olsun diye sorar gibi, «Buradan çıkabilir miyiz?» dedi. «Yoksa aşağıdan, stüdyodan geçmek zorunda mıyız?»

«Yoo, çıkabilirsiniz,» diye karşılık verdi Dukker. «Şuradaki kapı. Beşinci kat holüne açılıyor. Asansör orada.»

Şef Delaney, «Bir şey daha var,» dedi. «Belle Sarazen bize kendisinin bir resmini yaptığınızı söyledi. Alüminyum üstüne bir nü.»

Dukker öfkelenmiş gibi, «Belle çok konuşuyor,» dedi. «Şimdi lâf yayılacak, daha ben bitirmeden herkes o tür resimler yapmaya başlayacak.»

«Görebilir miydik? Kimseye söylemeyiz.»

«Tabii. Herhalde. Niye olmasın? Gelin benimle... aşağıda duruyor.»

Stüdyoda herkes Dukker'i bekliyordu. Resepsiyoncunun elinde birikmiş mesajlar vardı. Asistanlar ışıkları ayarlamışlar, bir manken yüksek taburenin tepesine tünemişti. Sırtında çiçekli bir kimono vardı. Elindeki dergiyi seyrediyordu. Arkasında bir yatak odası dekoru vardı. İşlemeli bir şezlong, üstü makyaj eşyası dolu bir tuvalet masası, saten çarşaflı, pirinç bir karyola.

«Merhaba Jake, nasılsın şekerim?» diye seslendi. «Şaka mı ettin sen. Bu resimler gerçekten iskambil kâğıdı için mi?»

Dukker cevap vermedi. Polisler yüzünü göremiyorlardı. Onları duvara dayalı resimlerin olduğu tarafa yürüttü. Biraz araştırıp istediğini buldu, çekip çıkardı, yakındaki sehpanın üstüne koydu. Yaklaşıp incelediler.

Alüminyum varakı taş gibi zemine yapıştırmıştı. Altı dolgulu olduğu için kolay iz bırakıyordu. Fon kaplama, ortaya doğru kızıllaşıyordu. Çin kırmızısı. Belle Sarazen ortadaydı. Bir bankın üzerinde, dizleri ve elleri üstünde duruyordu. Emekler pozda.

İz koklayan bir av köpeği gibi, diye düşündü Delaney. Beli girik, başı kalkık, kolları düz, uylukları öne doğru. Ressam ten rengi kullanmamıştı. Boyanmamış alüminyunun ten havası vermesine çalışmıştı yalnızca. Gölgeler hafif mor renkle belirtilmişti. Yüzün çizgileri ayrıntılı değildi. Genel bir izlenim veriyordu yalnızca.

Etkileyici bir eserdi. Sanatçının yeteneği ve yeni tekniğinin üstünlüğü hiç tartışma götürmezdi. Gene de eserde insanı tedirgin eden birşey vardı. Donduran, ürperten birşey. Kadının sert adaleli vücudu akla kötü şeyler getiriyordu.

Delaney bu etkiyi sanatçının isteyerek verdiğini düşündü. Alüminyumu önce buruşturup sonra düzleyerek. Böylelikle tenin üstünde yüzlerce küçük kırışık oluşmuştu. Sanki yaşlılıktan, fazla kullanılmaktan aşınmış bir vücut gibi. Belle Sarazen'in bu resimden neden öyle gurur duyduğunu anlayamıyordu.

Dukker'e, «Çok güzel,» dedi. «Gerçekten çok güzel.»

Boone'la ikisi ağır adımlarla parketmiş bekleyen arabalarına yürüdüler. Binip konuşmaya başladılar.

«Garajı soruşturdunuz mu şef?»

«Evet. Arabayı akşam yedide çıkardığını kaydetmişler. Ama gene soralım.»

Çavuş, «Olur,» dedi. «Biliyor musunuz, bu insanlar beni kaygılandırıyor.»

«Kaygılandırıyor mu dedin?»

Boone kaşlarını çatarak, «Evet,» dedi. «Bu tiplere alışkın değilim. Şimdiye kadar karşıma sabıkalılar çıkmıştı. Keşler, sayısız suç işleyenler, profesyoneller... anlarsınız. Bu tür insanlarla hiç işim olmadı. Bunlar... düşünüyorlar.»

«Uyuyorlar da.» Delaney'in sesi taş gibiydi. «Yiyorlar da, işiyorlar da... ve bir tanesi öldürüyor da. Yani bu düşünen adamlardan biri, en ilkel, en düşünmeyen birinin işleyeceği türden bir suç işliyor. Akılları seni şaşırtmasın. Yakalayacağız onu.»

«Sizce katil bir yerde bir hatâ mı yaptı?»

«Sanmam,» dedi Delaney. «Bir şans çıkar diye bekliyorum. Bir kaza. Önceden düşünüp planlayamayacakları bir durum. Evelyn Forrest diye birini tanırım. Chil-

ton'da polis müdürüdür. West Point'deki askeri akademinin orada bir yer. Forrest aslında Chilton'un tek kişilik polis örgütü de sayılabilir. Daha doğrusu eskiden öyleydi. Sonradan kendini biraya verdi. Umarım hâlâ yaşıyordur.

«Günün birinde bu Forrest bana yakaladığı bir kurnazdan söz etmişti. Emekli bir profesör. ikinci karısı ve üvey kızı, Chilton yakınlarında bir çiftlik almışlar. Profesör, Thoreau'nun hayatını yazıyormuş. Ama üvey kızıyla yatmaya da vakit buluyormuş. Sonunda karısının hesabını görüp işi kaza diye göstermeye karar vermiş. Uygun fırsatı da bulmuş. Arazilerinde küçük bir elma bahçesi varmış. Çevrenin çocukları ve oradan gelip geçenler hep elma çalarlarmış. Bolmuş elmalar. Fazla uzanmadan koparılabiliyormuş ağaçlardan. Profesör kuş avında kullanılan saçma tüfeklerinden almış. Birinin elma çaldığını duyar duymaz aile dışarı fırlıyor, avaz avaz haykırarak elma bahçesini silahla tarıyorlarmış. Bahçe uzak olduğu için kimse yaralanmıyormuş. Yalnızca çocukları korkutmak için.

«Üvey kızına âşık olan profesör, karısını öldürmeyi dikkatle planlamış. Bütün ayrıntılarıyla. Elma ağaçlarından birinin dibine bir kayayı yarım gömmüş. Bir gün öğleden sonra karısını oraya, yürüyüşe götürmüş. Tam kayanın orada tüfekle vurmuş. Ellerinde eldivenleri varmış. Parmak izi için tüfeği de karısının eline tutuşturmuş. Hemen eve koşup telefonla yardım istemiş. eldivenleri de saklamış. Karısının ayağı takılıp düştüğünü. o arada tüfeğin de çarparak ateş aldığını söylemiş. Korkunç, korkunç bir kaza! Şef Forrest hemen oraya gelip çevreyi dolaşmış. Bu işe pek inanmıyormuş ama profesörün anlattıklarını çürütecek bir kanıtı da yokmuş. Sonunda oralı çiftçilerden biri, korkudan titreyen küçük oğlunu getirip ifade verdirmiş. Çocuk o sıra elma çalmak üzere o ağaca çıkmışmış. Herşeyi görmüş. İşte dikkatli planlamanın sonu...»

O gece kızlar bir arkadaşlarının evinde «Yastık Partisi» denilen bir eğlenceye gittikleri için. Monica ile Ed-

ward X. Delaney mutfakta tek başlarına yemek yediler Monica bir süre soru sordu, sonra Delaney'in ruhsal durumunu anlayıp sesini kesti. Şef yemekten kalkınca özür dileyip kendini çalışma odasına kapattı.

Yaşını bütün ağırlığıyla hissediyordu bugün. Düşünceliydi. Bitkindi. Elbiseleri sanki ıslakmış gibi üstüne ağır geliyor, onu rahatsız ediyordu. Eklemleri gıcırdıyordu hareket ettikçe. Oturduğu koltuğa iyice basıyordu ağırlığı. Gözünün önünde elinde pembe şemsiye tutan bir genç kız belirdi. Yanık cildi, düzgün sırtıyla. Kafasını salladı, günün çalışmaları hakkında ayrıntılı bir rapor yazmaya koyuldu.

Raporu bitirip dosyaladıktan sonra Victor Maitland'ın stüdyosunda bulduğu üç resmi aldı, duvardaki haritanın üstüne tutturdu, masa lambasını oraya doğru ayarladı, koltuğuna dönüp seyretti.

Gençlik. Hayatiyet. Canlı. Patlayacak gibi. Herşeyi isteyen bir ressamın acele kalem darbeleriyle kâğıda oturtulmuş. Herşeyi isteyen, herşeye sahip olmak isteyen bir ressam. Göstermek isteyen bir ressam. Jake Dukker, Maitland için, onu güden birşey vardı, demişti. Delaney inanıyordu buna. Bunca kişiyle konuşmuştu ama, ölen adama en iyi ışık tutan sözler bu sözler olmuştu bugüne kadar. Ressam, sanatçı Victor Maitland. Şimdi çürümekte olan, ama kısa süre önce hırsla herşeyi yakalamak isteyen bir el. Pis, berbat bir insan. Kötü, zalim... belki bir sadist. Ama yeteneğin yalnızca meleklerde bulunacağını belirten bir yasa da yoktu ya!

Delaney düşünüyordu. İşin kötü yanı, adama acımaya başlamıştı. Hem ona, (bu doğaldı zaten), hem de bu cinayete bulaşan diğer kimselere. O kişilerden birinin Maitland'a bıçağı sapladığından emindi. Ama sevmişti onları. Bayan Maitland'ı da, Saul Geltman'ı da, Belle Sarazen'i de, Jake Dukker'i de. Yakında Maitland-ın oğlunu, annesiyle kızkardeşini tanıdığı zaman onları da seveceğini düşünüyordu. Acıyacağını da.

«Bunlar düşünüyor.» demişti Çavuş Boone. Ama iş bu kadarla bitmiyordu. Bu insanlar şımarık, zeki, doymamış insanlardı. Doyumsuzlukları ve hayalleri dokunaklıydı. İçlerinde nefret edilebilecek bir kişi bile yoktu.

Hiç birinin katil olduğunun ortaya çıkmasını istemiyordu canı.

Bu acıma duygusu onu rahatsız etti. Polislere acımanlar diye maaş verilmezdi. Bir polis olayları siyah beyaz olarak görmeliydi. Bu zorunluydu. Açıklamalar, sebep bulmalar doktorlara göre işti. Psikologlara, sosyologlara, yargıçlara, jürilere göre işti. Gri rengi bulmak onların göreviydi.

Oysa polis için evet'le hayır arasında bir başka durak yoktu. Demir bir kural vardı yalnızca. Polis o kurala göre yaşar, çalışırdı. Kimseyi avutmak, omzunu tıpışlamak, gözünün yaşını silmek yoktu. Önemliydi bu. Bütün diğer insanlar, gri rengi arayanlar, standardlarını istedikleri gibi değiştirmek özgürlüğüne sahiptiler. Kayaları yumuşatabilir, kuralları eritebilirlerdi. Ortada bir standard olmasa, yani polislerin işi ortadan kalksa, dünya eriyen, değişen bir dünya olur çıkardı. Yumuşaklık, anlayış... Toplum o zaman ılık bir mantar gibi olurdu. Ne bir kaya, ne bir demir... Kim yaşayabilirdi öyle cıvık bir dünyada? Anarşi olurdu o zaman. Balta girmemiş ormanlar gibi.

Sarı bloknotunu önüne çekti, gözlüğünü taktı, notlar almaya başladı. Victor Maitland'ın katilini bulmak için neler yapması gerektiği konusunda.

Masadaki telefon çaldığında vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Şef telefonu açtı. Sol eli hâlâ yazmaya devam ediyordu.

«Edward X. Delaney konuşuyor.»

«Edward, ben İvar...»

Başkomiser Thorsen bir iki dakika gevezelik etti. Monica ile kızları sordu, sonra,

«Boone nasıl gidiyor?» dedi.

«Iyi gidiyor. Hoşlandım ondan.»

«Buna sevindim. İçmiyor, değil mi?»

«Bildiğim kadarıyla içmiyor. Ben gördüğümde hep ayık oluyor.»

«Akşamdan kalmışa benziyor mu?»

«Hayır, benzemiyor.» Delaney bu işten hoşlanmamıştı. Boone'un dadısı değildi ya! Adamın davranışı hakkında ne diye rapor verecekti?

«İlerleme kaydediyor musun Edward?»

«Soruşturmada mı? Kesin birşey yok. Neler olup bittiğini öğreniyorum. işe karışmış insanlarla konuşuyorum. Vakit alıyor.»

«Acele et demiyorum. Edward,» dedi Thorsen hemen. «İstediğin kadar sürdür. Zaman bol.»

Bir an sessizlik oldu. Delaney adamın bundan sonra ne diyeceğini biliyordu ama yardımcı olmak istemedi

«Şey... Edward...» Thorsen'in sesi kararsızdı. «Bugün Sarazen denen kadını sorguya çekmişsin.»

«Evet.»

«Sanıklardan biri mi o?»

Delaney soğuk bir sesle, «Hepsi sanık.» dedi.

«Şey... orada hassas bir durum var. Edward.»

«Öyle mi?»

«Kadının çok önemli dostları var. Görünüşe göre kendisine biraz sert davrandığın kanısındaymış.»

Delaney cevap vermedi.

«Ona sert mi davrandın, Edward?»

«Ona öyle gelmiş belli ki.»

«Öyle gelmiş. Birkaç kişiyi arayıp yakınmış. Demi ki...» Thorsen'in sesi kesiliverdi.

Delaney gene taş gibi, «Soruşturmadan çekilmem istiyor musun?» diye sordu.

Thorsen çabucak, «Yok canım,» dedi. «Öyle birşey yok. Yalnızca durumu bilmeni istedim.»

«Durumu biliyorum.»

«Ona bundan sonraki davranışında...»

Delaney, «Herkese davrandığım gibi davranacağım, dedi.

«Edward, çok sert adamsın. Seni kıpırdatmaya olanak yok. Dinle beni. Bu kadın suçluysa, onu ayaklarından assan, ses çıkarmam. Onu koru demiyorum. Ama biraz düşünceli ol diyorum.»

Delaney, «İşimi kendi bildiğim gibi görürüm,» dedi «Böyle şeyler yüzünden emekli oldum ben. Şimdi dinler miyim sanıyorsun?»

«Biliyorum, Edward. Biliyorum. Peki, bildiğin gibi yap. Ben idare ederim. Birşeyler yaparım. Bir ihtiyacın var mı?»

«Şimdilik yok, İvar.» Delaney şükran duymuştu birden. «Ama ilgine teşekkürler.»

«Eh, devam et, bana da birşeyler çıkarsa haber ver. Söylediklerimi unut.»

Delaney, «Unuttum bile,» dedi.

Thorsen, «Kaya adam,» diye güldü, telefonu kapattı.

Delaney bir süre elindeki kulaklığa baktı durdu, sonra yavaşça ayağa kalktı. Gözleri ister istemez duvardaki resimlere takıldı. Kurbanın son eseri. Son sözleri...

Telefonu kapattı. rehberden Victor Maitland'ın Mott Sokağındaki stüdyosunun numarasını aradı. Rehberde kayıtlı olmayan numaralardandı. Ama suçla ilgili polis raporlarında vardı.

Numarayı çevirdi. Zil çaldı, çaldı. Delaney uzun süre dinledi. Ama tabii hiç kimse cevap vermedi.

7

MONICA Delaney pek kesin bir sesle, «Yemek tam yedide hazır,» dedi. «Çavuş Boone'la birlikte tam o saatte dönmenizi bekliyorum.»

Şef Delaney yumuşak bir cevap verdi. «Biz yalnızca kent dışına gidiyoruz. Ülke dışına değil ya. Yediden önce nasılsa döneriz. Ne yiyeceğiz?»

«Fırında et ve taze patates.»

«Fırında nasıl et?»

«Güzel bir kontrfile.»

«İyi. Buna sevindim. Gelirken birşeyler alayım mı?»

«Hayır... şey, biramız biraz az gibi. Yoksa şarap mı içersiniz?»

«Hangisi olsa olur. Ama ben gene bira alayım. Ne olur ne olmaz.»

«Başkalarının içki içmesine bozulmuyor, değil mi?»

«Sordum, hayır dedi.»

«Pekâlâ canım. İyi yolculuklar. Öğlende çok hafif yiyin.»

«Söz veriyorum. Dobbs Ferry yakınında iyi bir yer biliyorum. Çok iyi fırında et ve patates yapıyorlar.»

Monica güldü, kahve fincanlarını yeniden doldurdu.

Çavuş Abner Boone, şefi dışarda bekliyordu. Arabanın bütün pencereleri açıktı. Boone katlanmış bir gazeteyle kendini yelpazeleyip oturuyordu.

«Çok sıcak olacak efendim,» derken sesi neşeliydi. «Daha şimdiden otuz dereceye yakın.»

Delaney başını salladı, şapkasını çıkarıp arka kanapeye attı. İkisi birlikte defterlerini çıkardılar, her sabahki gibi notlarını karşılaştırdılar.

Boone, «Dukker'in garajıyla konuştum,» dedi. «Ak-

şamdan önce arabasını aldığına dair kanıt yok. Oradan çıkınca lâf olsun diye Belle Sarazen'in kapıcısıyla konuştum. Kadının arabası yokmuş. Varsa da apartmanın garajına koymuyormuş. Bence yok. Zaten inceledim, ehliyeti falan da yok. Kapıcıya göre arada sırada şoförlü lüks arabalar kiralıyormuş. Hangi şirketten tuttuğunu da hatırlıyordu. Gidip onlarla konuştum. Cuma günü Belle otomobil tutmamış. Belki bu sefer başka şirketten tutmuştur. Bütün şirketleri aramamı ister misiniz, şef?»

«Gereği yok,» dedi Delaney. «Zaten çok zayıf bir ihtimal.»

Boone, «Ama metroyla gidip gelmiş olabilirler,» diye inad etti. «Yarın deneme turunu yapacağım.»

«Onların yaptığına hâlâ inanıyor musun?»

Boone, «Bir ihtimal,» diye başını salladı. «Ya biri, ya da ikisi birden. İki saat vakitleri olsa Mott Sokağına rahatça gidip gelebilirler.»

«Pekâlâ,» dedi Delaney. «İçin rahat edinceye kadar uğraş bu konuyla. Yanıldın demiyorum. Thorsen dün gece aradı. Sarazen önemli dostlarına yakınmış.»

«Thorsen kızgın mıydı?»

«Pek sayılmaz. Onları idare edecek. Bu işleri çok iyi bilir.»

Boone notlarına bakarak, «Birşey daha var,» dedi. «Soruşturmada görev almış bir iki kişiyle daha konuştum. Bir tanesi anneyle kızkardeşi sorguya çekmek üzere Nyack'a gitmiş. Cuma günü ondan üçe kadar ikisi de evde oturduklarını söylemişler. Ama kanıtlayamıyorlarmış. Polis de tersini kanıtlayamıyor. Bir hizmetçileri var ama Cumaları izinliymiş. Kimse onları ne evde görmüş, ne de çıktıklarını farketmiş.»

«Arabaları var mı?»

«Var. Kocaman, eski model bir Mersedes-Benz. Anne de, kız da kullanıyorlar. Konuştuğum adam birşey hatırladı. Rapora koymadığı birşey. Tam oradan ayrılırken anne onu kolundan yakalamış, 'Oğlumun katilini bulun. Bu benim için çok önemli,' demiş. Polis bunu biraz komik bulmuş. '**Benim için** çok önemli.' Aklında kalmış adamın.»

«Evet,» dedi Delaney. «Biraz garip bir ifade biçimi. Tabii belki Maitland adını temizlemek, öç almak, ya da ona benzer birşey düşünmüş olabilir. Neyse, konuşacağız bakalım onunla da. Hangi yoldan gidelim dersin?»

«Bence FDR otoyoluna girip George Washington'dan, Palisades Parkway'den geçelim, oradan Nyack'a sapalım.»

«Bence hava hoş.»

«Ben ceketi çıkarıp biraz rahatlamak istiyorum. Siz, şef?»

«Ben rahatım.»

Boone ince ekose ceketini çıkarıp arka kanapeye koymak üzere eğildiğinde Delaney adamın 38 Colt tabancasını beline takmış olduğunu gördü. Boone otoyola çıkıncaya kadar iki polis tabancalardan konuştular.

George Washington köprüsünden geçerlerken trafik seyrelmeye başladı, yolun ondan sonrası daha zevkli geçti. Hava gittikçe ısınıyordu ama, açık pencerelerden içeri şehirden gelen serin bir rüzgar dolmaktaydı. Hava çok temizdi. Jersey tarafından yeni binaların mavi göklere doğru yükselen silueti görünüyordu. Nehir üstünde de ağır bir trafik vardı. Başlarının üstünden birkaç jet geçti. Güzel bir gündü...

Abner Boone, «Şef, babanız da polis miydi?» diye sordu.

«Hayır, içki salonu işletirdi. Üçüncü Cadde ile Altmışsekizinci Sokağın köşesinde bir yeri vardı. Daha sonra iki salon daha açtı. Öğleden sonraları ona yardım eder, geceleri okula giderdim.»

«Benim babam polisti.»

«Biliyorum,» dedi Delaney. «Cenazesine gitmiştim.»

«Öyle mi» Boone buna memnun olmuştu. «Bilmiyordum,» dedi.

«O zamanlar ben çavuştum. Birliğimle birlikte gelmiştim cenazeye.»

Boone, «Cenazede çok gurur duymuştum,» dedi. «Ta Boston'dan, Philadelphia'dan bile polisler gelmişti. Belediye Başkanı da oradaydı. Anneme bir plaket sundu.»

«Öyle. Annen hayatta mı?»

«Hayır, kaybettik. Yalnız Tennessee'de oturan kuzenlerim kaldı. Onları da yıllardan beri görmedim.»

«Çocuklarınız olmuş muydu?»

«Hayır. Buna da memnunum. Özellikle şimdi.»

Bir süre sessiz kaldılar. Sonra Delaney, «Bu Maitland soruşturmasıyla ilgili birşey istiyorum senden.» dedi. «Ama alınmanı, gücenmeni istemiyorum.»

«Gücenmem, şef. Nedir o?»

«Önce Maitland'ın oğlunu sorguya çekmek istiyorum... neydi adı? Theodore. Ona Ted diyorlar. Onu tek başıma sorguya çekmek istiyorum. Yalnız.»

Boone, «Olur tabii, şef,» dedi. Gözlerini yoldan ayırmıyordu. «Bir ziyanı yok ki.»

Ama Delaney onun incindiğini hissetmişti.

«Şöyle düşündüm,» dedi. «Dosyalardan ve annesinin sözlerinden anladığıma göre çocuk biraz ters ve küstah. Polislere 'aynasız' diyen tiplerden olmalı. Ya da 'domuz' diyen tiplerden. İkimiz birlikte karşısına dikilirsek kendisine baskı yaptığımızı sanacak. Ama ben gider, çok da yumuşak konuşursam, anlayışlı bir ihtiyar havasına girersem, belki biraz açık verir. Babası hiç anlayışlı olmamış çünkü.»

Boone ona şaşkınlıkla baktı.

«Makul,» dedi. «Ama benim dünyada aklıma gelmezdi.»

Delaney, «Buna karşılık senin de Susan Hemley'le yalnız konuşmanı istiyorum,» dedi. «Telefonda sesi nasıldı? Genç mi? Yaşlı mı?»

«Gencimsi. Ama kendinden çok emin. Derinden gelen bir sesi var. Gülüşü güzel.»

«Öyleyse şöyle yapalım. Ben yarın Maitland'ın oğlunu bulayım. Tek başıma. Sen bu arada Dukker'in yeriyle Mott Sokağı arasındaki gidiş geliş süresi deneyini yap. Deneyden ya önce, ya da sonra Simon ve Brewster firmasına uğra, Susan Hemley'i gör. Bahane olarak benim için patronundan randevu almaya geldiğini söylersin. J. Julian Simon'dan. Gelecek haftanın herhangi bir gününe. İster sabah, ister öğleden sonra. Kendisine ne zaman uyarsa.»

«Anlıyorum,» dedi Boone. Biraz rahatlamıştı. «Onunla biraz yakınlaşmamı istiyorsunuz, değil mi?»

Delaney, «Becerebilirsen,» diye başını salladı. «Ne

biçim biriymiş, bak bakalım. Biraz pas verirse öğle yemeğine davet et. Bu türlüsü tek kişilik iştir. Yalnız gidersen ondan daha çok şey öğrenebilirsin. Öğle yemeğine çıkarabilirsen fazla üstüne gitme. Rahat sohbet et. Maitland'ı tanıyıp tanımadığını sor, başına gelen şey ne feciydi, değil mi, falan gibi şeyler söyle. Anlarsın. Dinlemesini iyi bilirsin umarım.»

Boone, «Çok iyi bir dinleyiciyimdir,» dedi.

«İyi. Senden istediğim bu kadar. Ağzından lâf almaya çalışma; yalnızca dost ol onunla.»

«Soruşturma hakkında birşeyler sorarsa?»

«Ketum davran. Ona pek birşey söyleme ama söylememiş gibi de görünme. Maitland'ın çamaşır giymediğini söyle. Gazetelere geçmeyen bir şey öğrenmek onu sevindirecek, kendini işin içinde gibi hissetmesine neden olacaktır. Hem daha sonra çamaşır meselesini Bayan Maitland'a söyleyip söylemediğine bakarız. İkisi ne kadar yakın arkadaşmış anlarız. Ama bu Hemley'e herşey aramızda kalsın de. Ona doğru uzan, 'bu söyleyeceklerimin ikimiz arasında kalacağına söz vermeni istiyorum,' de. Heyecanlanacaktır. Belki o da sana sır vermeye başlar. Değiş tokuş. Becerebilir misin dersin?»

Boone derin bir soluk aldı, yavaş yavaş bıraktı.

«Rahat beceririm. Ama size birşey söylemek istiyorum, şef. Günün birinde birisini öldürürsem, umarım peşime sizi takmazlar.»

Nyack'de durup çiftliğin yolunu sordular. Öğleden az sonra Maitland çiftliğine varmışlardı.

Çiftlik insanı etkileyecek kadar büyüktü. Yoldan eve kadar olan yer çimdi. İki yanında koca meşeler, gürgenler, dişbudaklar diziliydi. Yol çakıl döşenmişti. Evin yan tarafındaki bir girişe varıyordu. Oradan da ileriye, daha küçük bir binanın geniş kapısına ulaşıyordu. Orası ambar olarak yapılmış, sonradan garaja çevrilmiş gibiydi. Asıl evin kapısında eski, siyah bir Mercedes-Benz parketmiş duruyordu.

Ev eskimiş, iki katlı bir yapıydı. Ust katında dar bir balkon vardı. Nehre bakıyordu. Tepenin üstündeydi. Nehre doğru olan yerdeki ağaçlar kesilmiş, mavi suların bütün görkemiyle görünebilmesi sağlanmıştı.

Ön kapı, binanın yüksekliğine varan iki sütun arasındaydı. Süslü püslü bir kapıydı. Oymalar, küçük minareler, desenler, kapının da, pencerelerin de çevresine serpiştirilmişti. Ağaçlara yakın bir yerde kullanılmıyor gibi görünen bir de sundurma vardı.

Delaney, «Yetmiş beş yıllık var bu ev,» dedi. «Belki de yüz. Sanki önce orta kısmı yapılmış, iki yanı sonradan eklenmiş gibi. Ama ambar iyice eski.»

Boone, «Kadının parası var diyorlar ama, hiç de vara benzemiyor.» diye şaşkınlığını belirtti. «Buranın bakımına pek birşey harcamıyor galiba.»

Çimlerin biçilme zamanı epey geçmişti. Ağaçların da budanmaya ihtiyacı vardı. Sundurmanın pencereleri kırık, yoldaki çakıllar kelleşmişti. Evin çevresindeki çiçek yataklarını yaban çiçekleri bürümüş, hepsini de otlar boğmuştu. Evin de, ambarın da sıvaları dökülüyordu. Yer yer iyice grileşmişlerdi.

Delaney, «Berbat,» dedi. «Ev aslında sağlam ama, burayı adam etmek için bir aylığına bir işçi ekibi gerek. Ne olursa olsun, şu güzel manzarayı hiçbir şey bozamaz. Haydi, gidelim.»

Arabayı yolun üstünden sürdüler, üç basamaklı kapının önünde durdular. Ön kapının da boyaları soyulmuş, pirinç tokmakları kararmıştı. Şef Delaney tokmağı iki kere hızlıca vurdu.

Kapı çok çabuk açıldı. Karşılarındaki uzun boylu kadın pek sert ifadeli biriydi. Yüzü güneş yanığı, kemikleri iriydi. Çiftçi kadınlara özgü, kocaman bir suratı vardı. Ayağında lekeli yumuşak terlikler gözüküyordu. Kapalı terliklerdi aslında. Ama arkalarına basarak giymişti. Üstündeki parlak siyah elbisenin göğsü, kol ağızları lekeliydi. Sol göğsüne kame bir iğne takmış, koluna da bir erkek saatı geçirmişti.

«Evet?» dedi. Sesi de sertti.

«Bayan Maitland?»

«Hayır. Siz polis misiniz?»

Delaney, «Evet efendim,» dedi. Gülümsemeye çalışıyor, yumuşak konuşuyordu. «Bayan Maitland geleceğimizi biliyordu.»

Kadın, «Buradan,» diye emretti. «Balkondalar.»

Delaney kadının aksanını pek çıkaramamıştı. Herhalde Virginia, diye düşündü.

Kapıyı Delaney'le Boone'un birer birer ancak geçebileceği kadar açık tutuyordu. Girdikten sonra kadının tekrar kilitleyip sürgülemesini beklediler. Sonra terliklerini şıpırdatarak önlerine düşüp onları bir koridordan geçirdi, evin nehir tarafına götürdü. Yolda çevrelerine bakan iki polis koyu renk, ağır mobilyaları farkettiler. Cam fanuslar içinde kuru çiçek aranjmanları, tozlu kadife perdeler, eski sehpalar, karanlık duvarlar, maun lambri, lekeli duvar kâğıtları. Ortalıkta toz kokusuyla birlikte deri kokusu, ağır bir parfüm ve mobilya cilâsı kokusu da vardı.

Holün ucu, nehre karşı bir verandaya açılıyordu. Camlar içeriye doğru açılmış, ucu kancalı demirlerle tutturulmuştu. Eve sonradan eklenmiş gibi görünen bu veranda sekiz metre uzunluğunda, üç metre genişliğinde vardı. Garip eşyalarla döşeliydi. Bir zamanlar beyaz olması gereken, şimdi sararmış koltuklar ve üstlerinde solmuş minderler. Yerde de havı dökülmüş bir halı duruyordu. Küçük bir televizyon, sandalyelerden birinin üstüne konmuştu. İkinci sandalyede tombul bir kedi uyuyordu.

Verandada oturmakta olan iki kadın, bir masanın iki yanındaki koltuklara yerleşmişlerdi. Masanın üstünde bir sürahi limonatayla üstü çiçekli dört uzun bardak vardı. Her biri değişik desenli bardaklar. Victoria döneminden kalma bir takım.

Kadınlar konukları karşılamak için ayağa kalkmadılar.

Delaney tatlı bir sesle, «Bayan Maitland?» diye sordu.

Yaşlı kadın, «Benim,» dedi. «Adım Dora Maitland.»

Elini, yüzünü öptürecek biçimde uzattı. Delaney yaklaştı, uzatılan eli tutup sıktı.

«Ben şef Edward X. Delaney,» dedi. «New York Polis örgütünden. Sizinle tanışmaktan mutluluk duyuyorum efendim.»

Bayan Maitland, koleksiyonundan değerli bir böceği gösteren uzman edasıyla parmağını uzatarak, «Bu da benim kızım Emily,» dedi.

Genç kadın söz dinler bir tavırla elini uzattı. Delaney bu seferki eli yumuşak, tombul ve nemli buldu.

Ona da, «Bayan Maitland,» dedi. «Benim için bir onur bu. Sizlere yardımcım Dedektif Çavuş Abner Boone'u tanıştırayım.»

Boone de el sıkışma töreninden geçti. Hafif sesle, pek anlaşılamayan nazik kelimeler mırıldanıyordu. Tören bitince iki polis yanyana durakaldılar.

Bayan Maitland derin sesiyle, «Lütfen koltukları şöyle çekin, baylar,» dedi. «Şu köşedekileri alın isterseniz. Lütfen kediyi rahatsız etmeyin. Azgın zamanında, korkarım. Keyfi hiç yerinde değil. Biraz limonata hazırlatmıştım. Uzun yolculuk sizi susatmış olmalı.»

Delaney ağır koltuklardan birini masaya doğru taşırken, «Çok makbule geçer, efendim,» dedi. «Yorucu bir gündü.»

Bayan Maitland bir imparatoriçe edasıyla, «Martha!» diye seslendi. «Lütfen servisi yapar mısın?»

Kadın, «Çarşaflarla uğraşıyorum,» diye homurdandı. Kapıda beklemişti o ana kadar. Ama bunu söyledikten sonra hemen dönüp terliklerini şıpırdatarak uzaklaştı.

Bayan Maitland hiç sarsılmadan, «Bugünlerde iyi hizmetkâr bulmak çok zor oldu.» dedi. Delaney yirmi yıldan beri böyle bir söz duyduğunu hatırlamıyordu. Kadın bu sefer kızına emir verdi. «Emily, sen servis yap.»

Genç kadın hemen ayağa kalktı.

«Peki anne.»

Mandarin yakalı kolsuz bir kaftan giymişti. Ama sert kumaştan yapılmış, çadıra pek benzeyen bu giysi bile altındaki aşırı şişmanlığı saklayamıyordu. Göğüsleri, kalçaları çok iriydi. Etli kolları tam kasaplıktı. Yakasının üstünde üç kat çenesi dikkati çekiyordu. Parmakları bile şişmandı. Atkılı sandallarından top top ayak parmakları görünüyordu.

Bütün şişman kadınlar gibi cildi çok güzeldi. Yüzü ilk bakışta genç kız yüzü gibi masum ve boş görünmekle birlikte, hem hoş, hem de iyi bir yüzdü. Limonatayı boşaltırken örtüye bir iki damla döktü, «Amanın,» diye bir ünlem kaçtı ağzından. Utanmış gibi kızardı. Delaney

onun yaşını tahmin etmeye çalıştı. Otuz iki miydi acaba? Ömrü nasıl geçiyordu bu kızın burada? O balon vücuduyla, kente on mil uzakta bu yapayalnız yerde kapalı...

Kız ona limonatasını uzatırken kahverengi gözlere dikkatle baktı ve orada keskin bir zekânın kıvılcımlarını görerek şaşırdı. Bütün ağırlığına karşın hareketleri güvenli ve zarifti. Pek zarif. Sesi çok hafif, yaşına göre çok genç, flörtçü bir ton taşıyordu. Boone'un bardağını uzatırken gülümsedi, «Buyurun, çavuş,» dedi. Delaney bu arada parmaklarının çavuşunkilere dokunmasını sağladığını da farketti.

Limonata taze sıkılmış, az şekerlenmiş, iyi soğutulmuştu. Çok lezzetliydi. Şef Delaney bu izlenimini Bayan Maitland'a da söyledi. O yalnızca başını kraliçe gibi eğmekle yetindi.

Delaney bundan sonra manzaranın güzelliğine değindi. Bir gezinti teknesi New York'tan Bear Dağı yönüne doğru ağır ağır ilerliyordu. «Harika,» dedi Delaney Bayan Maitland da sanki görünümü kendisi çizmiş gibi, «Teşekkür ederim,» diye karşılık verdi.

Sohbet sözleri bitince kadın gergin bir sesle, «Şef Delaney,» dedi. «Oğlumun öldürülmesi konusunda neler yapılmakta olduğunu sorabilir miyim?»

Delaney öne doğru eğilip, kadına ünlü '**Palavra nutku**'nu çekmeye hazırlandı. Gözlerinin içine bakarak, «New York Polis örgütünün bütün imkân ve kaynaklarının, oğlunuzun katilini aramak üzere seferber edildiği konusunda sizi temin etmek isterim,» dedi. «Sorumlu kişi veya kişileri bulabilmek için hiçbir fedakârlıktan kaçınılmamaktadır. Çavuş Boone'la ben bütün öteki görevlerimizden arındırıldık, çalışmalarımızı yalnızca bu konu üzerinde yoğunlaştırıyoruz. Orgütün akıllara durgunluk veren sayıda elemanları ve teknik bilgileri emrimize âmâde durumda. İnanın bana, özellikle Çavuş Boone ve benim için oğlunuzun katilini bulmak bir numaralı önemi taşıyor. Soruşturma hâlâ açık ve çok hareketli durumda ilerlemekte.»

Bu hevesli konuşma Bayan Maitland'ı etkilemiş gibiydi. Bu arada Şef Delaney'in hiçbir önemli şey söylememiş olduğunu anlaması bir iki saniye sürdü.

«Ama ne yapılıyor?» diye sordu. «Kuşkulanılan biri var mı?»

Delaney, «Birçok umutlu ipucu var,» dedi. «Çok umutluyuz. Keşke size daha fazla bilgi verebilseydim, Bayan Maitland. Ama masum olabilecek insanları incitmeyi göze almadan böyle birşey yapmama olanak yok. Fakat sizi temin ederim ki sonuca yaklaşmaktayız.»

«Katili bulabileceğinize inanıyor musunuz?»

«Şansımızın büyük olduğuna inanıyorum.»

«İlk tutuklama ne zaman yapılacak?»

Delaney en yumuşak sesiyle, «Yakında,» dedi «Bu çok güç bir soruşturma, Bayan Maitland. Daha önemli ve daha güç bir soruşturmada çalıştığımı hiç hatırlayamıyorum diyebilirim. Siz hatırlıyor musunuz, Çavuş?»

Boone çabucak, «Asla,» dedi. «Çok güç bir dava. Çok çetrefil.»

Delaney, «Evet, çetrefil,» diye bağırdı. «Tam öyle! İşte bu yüzden sizi ve kızınızı görmek üzere ta New York'dan buraya geldik, Bayan Maitland. Bu düğümü çözebilecek bilgiler verebileceğinizi umuyoruz.»

Kadın gene gergin, «Biz sorguya çoktan çekildik,» dedi. «İfadelerimizi de imzaladık. Bütün bildiklerimizi anlattık.»

«Elbette,» diye onu avuttu Delaney. «Ama bunlar oğlunuzun ölümünden hemen sonra oldu. O sırada her ikiniz de üzüntüden sarsılmış durumda ve şok içindeydiniz. Normal bu. Oysa şimdi aradan zaman geçmiş olduğu için belki o sıra hatırlayamadığınız bazı şeyleri hatırlayabilecek durumdasınızdır.»

«Daha ne söyleyebileceğimizi hiç anla...»

Kızı tatlı tatlı gülümseyerek, «Aman, anne!» diye onun sözünü kesti. Dişleri sütlü mısır taneleri gibi ortaya çıkmıştı. «Şef Delaney'in sorularına cevap verelim de olsun bitsin bu iş.»

Annesi öfkeyle ona döndü. «Sen kapa çeneni,» dedi. Sonra polislere, «Biraz daha limonata ister miydiniz, Baylar?» diye sordu. «İsterseniz lütfen alın.»

Çavuş Boone ayağa kalktı, önce bayanların bardaklarını doldurdu, sonra da kendilerine aldı.

Emily Maitland, «Teşekkür ederim,» dedi.

Bu açıklama esnasında, çavuş servisle meşgulken, Delaney de Dora Maitland'ı daha yakından inceleme olanağını bulmuştu.

Kadının yüzü, puro kutularının üstüne basılmaya lâyık bir yüz, diye karar verdi. Cildi tozlu fildişi, gözleri kara, dudakları kırmızı rujlu, siyah saçları bukleler halinde omuzlarından aşağıya sarkıyordu. Peruka olmalıydı bu saçlar. Ama kadının genel görünümüne öyle çok uyuyordu ki, Delaney, belki de kendi saçlarını boyamış, yağlamış, bir berberde bukleletmiştir diye düşündü.

Yaşı altmış dolaylarında olmalıydı. Ama yüzüyle saçları bunu inkâr ediyordu. Ellerinden anlaşılıyordu yalnızca. Yeşil pijama tipi giysiler içindeydi. Pek temiz değildi giydikleri. Bluzu erkek gömleği gibiydi. Yakası açık bırakılmıştı. İçinden kırışıksız bir gerdan görünüyor, omuzların da öyle olması gerektiği izlenimini veriyordu. O da kanlı canlıydı ama, kızı kadar kilolu değildi.

Süründüğü ağır kokuyu konukların ikisi de farketmişlerdi. Korsesiz vücudunun tombulluğunu da. Yalınayaktı. Ayak parmakları da el parmaklarıyla dudakları gibi al bir renge boyanmıştı. Ağzının bir köşesinin hafif altında küçük, siyah bir beni vardı. Belki de kadifeden yapılmış sahte bir ben.

Çok az hareket ediyordu. Sakin bir kadındı. Yandaki sandalyede uyuyan kedi gibi. İlkel bir çekiciliği vardı. Doğal bir çekicilik. Kendine güveni Kleopatra'nınkine taş çıkartıyordu. Bu pozları atan daha genç bir kadın bile, eğer biraz daha az yetenekliyse, gülünç olabilirdi. Ama Dora Maitland'a gülmek istemiyordu insan. Konukların her ikisi de ikna olmuş durumdaydı.

«Pekâlâ, şef Delaney,» dedi sonunda. «Bilmek istedikleriniz nedir?»

Sesi kalın, pesten, derindendi. Pürüzlüydü de. Gerçi onlar geldiğinden bu yana hiç sigara yakmamıştı ama, Delaney bu sesin ancak çok sigara içen yaşlı kadınlara özgü olduğunu çok iyi biliyordu.

Cebinden defterini çıkardı, çavuş Boone da onu izledi. Delaney okuma gözlüğünü de gözüne taktı.

«Bayan Maitland,» diye söze başladı. «Oğlunuzun

öldürüldüğü gün kızınızla birlikte bu evde olduğunuzu ve sabah ondan öğleden sonra üçe kadar hiç dışarı çıkmadığınızı söylemişsiniz. Bu doğru, değil mi?»

«Evet.»

«O cuma günü hizmetçiniz de burada değilmiş çünkü izin günüymüş, öyle mi?»

«Öyle.»

«Bu sözü geçen hizmetçi, demin bizi içeriye alan Martha mı?»

«Evet.»

«O süre içinde hiç ziyaretçi kabul ettiniz mi?»

«Hayır.»

«Kimseye telefon ettiniz, veya kimse size telefon etti mi?»

«Hatırlamıyorum. Sanmıyorum. Hayır, etmedik de, kimse de bizi aramadı. Emily sen telefon ettin mi?»

«Hayır, anne.»

Delaney. «Arabanızla çıktınız mı?» diye sordu. «Belki alışverişe? Ziyarete? Ya da dolaşmak için?»

«Hayır. o cuma hiç bir yere çıkmadık. Korkunç bir başağrım vardı. Günün çoğunu yatarak geçirdim. Öyle değil mi, Emily?»

«Evet anne. Öğle yemeğini odana getirmiştim.»

Delaney. «Şimdi soracağım soruyu ikinizin de dikkatle dinlemenizi istiyorum,» dedi. «Cevap vermeden önce de iyice düşünün. Victor Maitland'dan gerçek veya hayali bir nedenle, onu öldürebilecek kadar nefret eden bir insan tanıyor, herhangi birinden kuşkulanıyor musunuz?»

İki kadın bir an birbirlerine baktılar.

Sonunda anne, «Oğlumu sevmeyen, hatta ondan nefret eden kimseler bulunduğundan eminim.» dedi. «Çok rekabet karışmış bir alanda üstün başarı kaydeden bir sanatçıydı. Üstün yeteneklileri kıskananlar çoktur. Bunu ben kendim de çok iyi bilirim. Bay Maitland'la evlenmeden önce sahneye çıkardım ve oldukça başarılıydım. Bu nedenle ben de birçok kıskançlık tepkilerine, haksız dedikodulara hedef olurdum. Ama yaratıcı sanatlarda böyle şeyleri olağan kabul etmek gerekir. Yeteneksiz, istidatsız insanlar öylesine umutsuzluğa kapılıyor-

lar ki, bazan bu yüzden kötü fiillere bile sürüklenmeleri düşünülebilir. Oğluma da bu türlü birçok haksızlık yapıldığından eminim.»

«Ama öldürebilecek birini, ya da ona fiziksel kötülük yapacağını söyleyip tehdit etmiş birini hatırlayabiliyor musunuz?»

«Hayır, ben hatırlamıyorum. Sen, Emily?»

«Ben de bilmiyorum anne.»

«Oğlunuz size kendisini birinin tehdit ettiğinden söz etmiş miydi?»

Dora Maitland, «Hayır, söylemedi,» dedi.

«Oğlunuzu sık sık görür müydünüz?»

Kadın cevap vermeden önce belli belirsiz, çok kısa bir duraklama ve sessizlik oldu. «İstediğim kadar sık göremezdim.»

«Oğlunuz sizi ne kadar sık ziyaret ederdi, Bayan Maitland?»

Gene kısa bir sessizlik, sonra kaygan bir cevap: «Gelebildiği kadar sık.»

«Ne kadar sık? Haftada bir mi? Ayda bir mi? Daha sık mı, yoksa daha seyrek mi?»

Kadın soğuk bir sesle, «Bunun oğlumun katilini bulmakla ne gibi bir ilgisi olduğunu anlayamıyorum, şef Delaney.» dedi.

Delaney içini çekip, çok açık konuşmaya hazırlanan biri edasıyla ona doğru eğildi.

«Bayan Maitland, amacım size acı vermek, ya da oğlunuzla aranızdaki özel ilişkilere burnumu sokmak değil. Ne de olsa ilişkiniz normal bir anne oğul ilişkisiydi, öyle değil mi?»

«Tabii öyleydi.»

«Elbette öyleydi,» diye tekrarladı Delaney. «Sizi seviyordu, siz de onu seviyordunuz. Doğru, değil mi?»

«Evet.»

«Bayan Maitland, siz bu konuda bir şey söylemek istiyor musunuz?»

Genç kadın, «Annemin söylediği doğrudur,» diye cevap verdi.

Delaney, «Elbette,» diye başını salladı. «Bu durumda size, oğlunuz ne kadar sık ziyarete geliyordu diye sor-

duğum zaman, ilişkinizden kuşkulandığım için sormuyorum. Yalnızca onun hareketlerinin bir şemasını çıkarmaya çalışıyorum. Yaşam tarzının. Kimlerle görüşürdü, bunu ne zamanlar yapardı? Buraya ayda bir gelir miydi, Bayan Maitland?»

Kadın kısaca. «Daha seyrek,» dedi.

«Yılda bir mi?»

«Belki. Gelebildiği zaman. Çok meşgul ve başarılı bir sanatçıydı.»

«Elbette. Elbette.» Delaney gözlüğünü çıkardı, denize doğru akıp duran nehrin sularına baktı. «Çok başarılı bir sanatçı.» diye söylendi. «Oğlunuzun tek bir tablosunu yüz bin dolara sattığını biliyor muydunuz?»

Kadın renksiz bir sesle, «Okumuştum.» dedi.

Delaney, «Bir düşünsenize,» diye üsteledi. «Bir tek tabloya yüz bin dolar!» Sonra yavaşça dönüp ona baktı. «O paradan size biraz birşey göndermiş miydi, Bayan Maitland?»

«Hayır.»

«Geçiminize hiç katkıda bulunur muydu? Maddî kazancının birazını annesiyle paylaşmak için herhangi bir girişimde bulundu mu?»

Emily Maitland birden patladı. «Bize hiçbir zaman bir kuruş bile vermedi!» Hepsi dönüp ona baktılar. Kız kızardı. kıkırdadı. limonatasını yudumladı. «Amanın!» dedi gene. «Kendimi kaybettim galiba. Ama gerçek de bu. öyle değil mi anne?»

Bayan Maitland. «Ondan hiçbir zaman hiçbir şey istemedim,» dedi. «Benim kendi geçim kaynaklarım var, şef Delaney. Eminim ki sıkıntıda olsaydım Victor bana sevinçle ve cömertçe yardım ederdi.»

Delaney, «Bundan ben de eminim,» dedi. «Haliniz vaktiniz iyi mi, Bayan Maitland?»

«Rahatım. Merhum Bay Maitland...» Sesi azaldı. sonra söndü.

«Eşiniz ne zaman öldü, Bayan Maitland?» Bunu Çavuş Boone soruyordu.

Kadın, «Şey...» dedi. «Epey evvel.»

Emily Maitland, «Kasım ayında yirmi altı yıl oluyor,» diye açıkladı.

«Hastalıktan mı öldü?»

«Hayır.»

Emily, «Babam intihar etti.» dedi. «Anne, bana öyle bakma. Nasılsa sonunda öğrenecekler. Babam ambarda kendini astı.»

Dora Maitland, «Evet,» dedi. «Ambarda. Bu yüzden orayı hiç kullanmayız. Kapıları çivilenmiş ve kapatılmıştır.»

Delaney defterine not almakla meşguldü. Gözleri aşağıya bakarken konuştu. «Birkaç soru daha kaldı, Bayanlar. Sonra bitiyor. Şimdilik. Size birkaç isim saymak istiyorum. Lütfen bunlar arasında tanıdıklarınız, veya oğlunuzun size söz ettikleri varsa belirtin. Birinci isim Jake Dukker. D-U-K-K-E-R. Bir ressam.»

Dora Maitland, «Ömrümde duymadım,» dedi. «Sen Emily?»

«Ben de, anne.»

«Belle Sarazen. S-A-R-A-Z-E-N.»

Dora Maitland başını iki yana salladı.

Emily Maitland, «Vic'in ondan söz ettiğini duymadım ama, onun hakkında çok şey okumuşluğum var,» dedi. «Hani şu zengin partileri veren güzel sarışın değil mi o? Yardım derneklerinin kermeslerine para veren, ressam ve fotoğrafçılara çıplak poz veren kadın.»

«Emily!» Dora Maitland şaşalamıştı. «Bu tür şeyleri nerede okudun sen?»

«Anneciğim, gazeteler, dergiler hep yazıyor. Hem o kadın televizyonda röportaja da çıktı.»

Dora Maitland dudakları arasından kimsenin anlayamadığı birşeyler mırıldandı.

Delaney, «Evet, o hanım,» diye başını sallıyordu.

Anne Maitland öfkeyle, «Hanım, ha!» diye patladı.

«Oğlunuzun ondan söz ettiğini hiç duymadınız mı?»

«Hayır. Hiçbir zaman.»

«Ya siz, küçük hanım?»

«Ben de duymadım.»

«Peki, ya Saul Geltman? G-E-L-T-M-A-N. Oğlunuzun ajanı, ya da sanat temsilcisi. Onu tanıyor musunuz? Ya da duydunuz mu?»

«Saul'u mu? Tabii tanıyorum,» dedi anne. «Çok tat-

lı, şeker bir insandır. Buraya bizi ziyarete de gelmişliği vardır.»

«Yaa!» dedi Delaney. «Sık sık mı?»

«Yo, pek sık değil. Arasıra.»

«Ne kadar sık?»

«Belki yılda iki üç kere. Belki biraz daha sık.»

Delaney, «Oğlunuzun gelişinden daha sık.» dedi. Bu olumlu bir cümleydi. Bir soru cümlesi değil.

Emily hafif, küçük bir kahkahayla, «Aman anne, beyler de Saul Geltman bizi ziyaret etmek için geldi sanacaklar.» dedi. Sonra gülümseyerek Delaney'e döndü. «Onun için değil tabii,» diye açıkladı. «Saul'un Tuxedo Park'da dostları var. Sık sık onlara gider. New York'dan oraya giderken de bazan yolunun üstündeyiz diye bize de uğrar, bir merhaba der. Uzun süre kalmaz.»

«Tuxedo Park'da oturan dostlarının adını biliyor musunuz?» Bunu gene Boone soruyordu.

Emily Maitland bir süre düşündü. «Hayır çavuş.» dedi. «Sık sık partiler veren, neşeli bir grup gençmiş. Öyle demişti. Bir keresinde beni o partilere neden davet etmiyorsun diye takılmıştım ona. Sıkılırsın dedi. Belki de haklıydı.»

Delaney başını sallarken gözlerini Dora Maitland'a dikmişti. Son isim de Alma Maitland,» dedi. «Oğlunuzun dul eşi. Belki bize gelininizle ilgili birşeyler söylersiniz diye düşünmüştüm, Bayan Maitland.»

Kadın, safir gibi sözleriyle şefe baktı.

Boğuk sesiyle, «Ne söyleyeyim?» dedi.

«Önce onunla olan ilişkilerinizden başlayalım. İlişkileriniz dostça mıdır?»

«Yeterince dostçadır. Ama yakın denemez. O kendi yoluna gider, biz de kendi yolumuza.»

«Herhalde oğlunuz buraya ziyarete geldiği zamanlar eşi birlikte değildi.»

«Doğru bildiniz.» Kadın sert bir kahkaha attı. Kısacık, havlar gibi. «Ama yanlış izlenim edinmeyin, şef Delaney. Alma ile benim aramda hiçbir anlaşmazlık yok. Açık bir savaş durumu yok.»

«Silâhlı bir barış demek daha mı doğru?»

«Evet,» dedi kadın. «Öyle birşey. Gelin kaynana ara-

sında pek de seyrek rastlanan bir durum olmasa gerek.»

Delaney, «Gerçekten öyle,» dedi. «Bana anlaşamamanızın... nedenlerini söylemek ister misiniz?»

«Ted'i büyütme biçimini doğru bulmadım, kendisine de söyledim. Çocuğun disipline ihtiyacı vardı. Onu bulamıyordu. O günden bu yana Alma ile pek seyrek konuşuruz.»

Emily, «Ama yılbaşlarında hep kart yazar anne,» dedi. Sesinde yaramaz bir şakacılık gizliydi. Annesi ona öfkeyle baktı.

Şef Delaney, «Son bir soru daha, Bayan Maitland,» dedi. «Oğlunuz buraya sizi ziyarete geldiği zamanlar neyle gelirdi? Trenle ya da otobüsle mi, yoksa araba mı kullanırdı?»

«Araba kullanırdı.»

«Ya,» dedi Delaney. «Arabası yokmuş dedilerdi. Belki kiralıyordu o halde.»

«Hayır. Birkaç gelişinde Saul Geltman'ın arabasını ödünç almıştı.»

Emily, «Araba değil, station-wagon anne,» diye düzeltti.

«Öyle mi? Otomobilleri pek tanımam.»

Delaney yavaşça ayağa kalktı, gözlüğüyle defterini cebine soktu, kapıya doğru yöneldi. Çavuş Boone de onu izledi.

Şef çok ciddi bir nezaketle, «Bayan Maitland,» dedi. «Ve küçük hanım, nazik evsahipliğiniz ve sabrınız için her ikinize de teşekkür ederiz. Gösterdiğiniz işbirliğinin büyük yardımı oldu.»

Dora Maitland, «Nasıl bir yardımı olduğunu anlayamıyorum,» dedi.

Delaney bu söze aldırmadı.

«Son bir ricam daha var,» diye ekledi. «Size bir iki dakika daha yük olmamıza izin vereceğinizi umuyorum. Güzel bahçenize biraz bakmamıza müsaade eder misiniz? Kentten pek sık çıkamıyoruz. Temiz havayı koklayabilmek, bu güzel ve huzurlu yeri seyredebilmek bizler için öyle büyük bir zevk ki! Kendi dar sokaklarımıza dönmeden önce burayı biraz gezebilir miyiz?»

Arada kullandığı, 'bu güzel ve huzurlu yer' sözleriyle kadının içinde bilmeden bir kıvılcım tutuşturmuştu. Birden canlanır gibi olan Dora Maitland ayağına sandaletlerini giymek ve onları gezdirmek için ısrar ediyordu. İkişer ikişer ayrıldılar. Bayan Maitland, Daleney'i, Emily de Çavuş Boone'u yanına aldı, araziye çıktılar. Hizmetçi görünürlerde yoktu ama evin bir tarafından avaz avaz bir radyo sesi geliyor, halk şarkıları çalınıyordu.

Dora Maitland, Şef Delaney'e çiçek yataklarındaki irisleri, zambakları, diğer çiçekleri gösterdi, sonra onu 150 yaşında olduğunu iddia ettiği meşe ağacının yanına götürdü. İlerde yerde kırık bir kuş banyosu, yaban çalılarının arasına yarı gömülmüş duruyordu. Nehre doğru inen arazinin kıvrımları görünüyordu. Evin temelindeki tuğlalardan birine bir taş oturtulmuştu. Üzerinde T.M. 1898 yazısı hayal meyal okunuyordu.

Kadın Delaney'e anlattı. «Kocamın babası, Bay Timothy Maitland bu evi o yıl yaptırmaya başlamış fakat ev bitmeden önce veremden ölmüş. Eşi, yani kayınvaldem ana kısmı bitirmiş, yanları ekletmiş, bahçenin çoğunu kendi düzenlemiş. Kocamla ben de sundurmayı, araba yolunu ve içerdeki birçok modern eklemeleri yaptık. Tabii gördüğünüz gibi böyle yerler çok emek istiyor. Ben herşeyi ilk başlangıçtaki güzelliğine uygun biçimde onartmak istiyordum ama Victor öldü. O zaman hevesimi kaybettim. Fakat artık gücümün ve kararlılığımın tekrar geri gelmeye başladığını hissediyorum. Bu işe yeniden başlayacağım. Aslında bir rüya bu, biliyor musunuz? Ah, Şef Delaney, ben bu eve gelin geldiğim zamanki halini bir görseydiniz. Bölgenin en güzel, en sevimli evlerinden biriydi. Eşi benzeri yoktu. Kadife gibi çimenler. Herşey pırıl pırıl, tertemiz. Nehir ışıltılar içinde. Hava. Gökyüzü. Kuşlar ve çiçekler. Ben de sizin gibi kentin sokaklarından gelmiştim buraya. Bu yüzden burası bana cennet gibi göründü. Burayı tekrar cennet haline getireceğim. Evet. Herşey burada. Hiçbir şey kaybolmuş değil, bir metrekare yer bile satmadım. Vergileri bilseniz aklınız durur! Eve gelince, o da yapı olarak sağlam. Onu ilk gördüğümde olduğu kadar güzelleştirmek niyetindeyim.»

Şef, «Bunu yapabileceğinizden eminim,» diye mırıldandı.

Kadın onun ceketinin koluna yapıştı.

«Bulacaksınız onu, değil mi?» diye sordu. Sesinde bir çaresizlik vardı. «Katili yani.»

«Elimden geleni yapacağım. Size söz veriyorum.»

Tekrar evin önüne döndüler. Emily ile Çavuş Boone garajla sundurmanın arasında dolaşıyorlardı. Emily neşeli konuşmaktaydı. Delaney kelimeleri duyamıyordu. Ama çavuş hafifçe kambur, kafasını eğmiş, söylenenleri büyük bir dikkatle dinler gözüküyordu.

Dora Maitland'la Delaney yolun ağzında, ötekileri beklediler. Bir ara Bayan Maitland ellerini sahnedeymiş gibi göğsü üstüne kavuşturdu, berrak gökyüzüne bakıp, «Ah, ne ilâhi bir gün!» dedi.

Bir zamanlar sahneye çıktığına inanıyordu Delaney. Sonunda bayanlara veda edip el sıkma törenini yeniden uyguladılar, bol bol başlarını sallayıp gülümsediler, ve çakıllı yol üstünde arabalarını sürüp uzaklaştılar.

Delaney, «Kapıları gördün mü?» diye sordu.

«Evet efendim.» dedi Boone. «Kapılar gerçekten çivilerle çakılıydı.»

«Geltman konusunda haklıymışsın. Adam o biçim.»

«Kadın da ayyaş.» Boone pek kararlıydı.

«Emin misin?»

Boone güvenli bir sesle, «Ehli anlar,» deyiverdi.

«Nereden bildin?»

«Sesindeki kartlıktan. Sigaradan değil o, viskiden.»

«Parmaklarında nikotin lekeleri vardı,» dedi.

«Ama sigara yakmaya cesaret edemedi. Ellerinin titremesini görmeyelim diye. Kıpırdamıyordu bile. Kafasını sanki dengede tutuyormuş, dengesini kaybederse omuzlarının üstünden yuvarlanıp gidiverecekmiş gibi. Koltuğun kollarını da sıkı sıkı tutuyordu. Gene titremeyi saklamak için. Ateşini söndürebilmek için iki bardak dolusu limonata içti.»

«Biz gelmeden bir iki kadeh yuvarlamış mıydı sence?»

Boone, «Hayır,» dedi. «O zaman gevşerdi. Daha rahat olurdu. Bizi çok ayık karşılamak istemiş belli ki. Canı yansa bile. Ağzından birşey kaçırmak istemiyor.

«Ama gene de kaçırdı. En sonunda.»

«Tehlike bitti sandığı zaman yani. Siz bana inanın şef, bu kadın içiyor.»

Delaney, «Yakışıklı bir kadın denen türden biri bu işte,» dedi.

«Hâlâ da yakışıklı bence. Ciğerleri de sağlam. Bir yerde durup birkaç lokma yiyelim mi efendim?»

«Çok iyi olur,» dedi Delaney. «Açlıktan ölüyorum. Ama gene de akşam yemeği için midemizde yer ayıralım, yoksa karım hayatı bana zindan eder. Fırında kontrfileyle taze patates yapıyor bize.»

Boone, «Teslim,» dedi. «Rebecca'yı alıp getireyim mi?»

«Gereği yok. O erken gelip Monica'ya yardım edecek.»

İlk rastladıkları kafeteryada durdular. Kalabalık ve gürültülü bir yerdi. Jambonlu yumurta ısmarladılar. Yemek iyiydi. Arabaya yürürken Boone naneli kürdanını emip duruyordu. Arabanın direksiyonuna Delaney geçti.

Direksiyonun huyuna alışıncaya kadar çok dikkatli sürdü. Köprüyü geçtikten sonra rahatladı, yasal hızın biraz altında ve en sağ şeritte ilerleyip, solu hızlılara boş bırakarak kente girdiler.

Delaney, Boone'a, «Kızdan ne öğrendin?» diye sordu. «Ona niye kız dediğimi bilmiyorum ya aslında. Herhalde otuz iki yaşında vardır.

«Otuz beş. Kendi söyledi. Sormadan. Demek aslında otuz sekiz de olabilir. Annenin, torunu için daha iyi disiplin gerektiğine dair sözüne dikkat ettiniz mi? İşin anahtarı burada. Victor'la Emily de çok disiplinli büyümüşler. Victor isyan edip ayrılmış, Emily ise annenin eteğinin dibinde kalmış.»

Delaney, «Pek emin değilim.» dedi. «Kız diri bir tip. Ezik değil. Belki içki faslı yeni başlamıştır. Anne artık zayıflıyordur. Baba neden intihar etmiş, öğrendin mi?»

«Bir korusu varmış, kereste alıyormuş oradan. İnşaatlar için. Çok başarılıymış. Taşra politikasında da borusu ötüyormuş. Ama başka hayaller peşindeymiş. At yarışları, poker falan derken sermayeyi kediye yüklemiş. Avukatlar yalnızca araziyi, bir de iki kadını ancak

geçindirebilecek kadar tahvili kurtarabilmişler. Victorcuktan da birşey gelmediğine göre, gerçi açlıktan ölüyor değiller ama, para içinde yüzüyor da sayılmazlar.»

Delaney, «Garip,» dedi. «Thorsen bu kadını zengin bir ihtiyar sanıyor.»

«Emily'ye göre herkes öyle sanıyormuş. Ama değiller. Ancak geçiniyorlar.»

«Ama hizmetçileri var. Bu nasıl fakirlik? Dora bana bir metrekare yer bile satmadığından dem vurdu. Gene de o koca koca vergileri her seferinde ödemeyi başarıyor.»

«Neden peki?»

«Bir hayal uğruna. Burayı onartıp eski haline getirecekmiş. Bir cennet yapacakmış. Kuşlar, çiçekler. İlle de başarmak niyetinde.»

Boone. «Onu demek istemedim,» dedi. «Neyi bekliyor? Piyango mu çıkacak? Yoksa bir miras mı?»

Delaney, «Ah, bu çok iyi bir soru,» dedi. «Akıllı bir kadın bu kadın. Sahnedeyken nasıl haksız dedikoduların kurbanı olmuş, duydun mu? Ne palavra ama! Bunları, biz işin içine sokulmaya kalkarsak diye kendine acındırmak için söyledi. Neyse, verimli bir sabah geçirdik sayılır.»

«Öyle mi, şef? Ne bakımdan?»

«Şimdi yapılacak bir sürü şey var. Buraya bir kere daha gelmemiz gerek. En az bir kere. Cuma gelelim. Hizmetçi izinde olsun. Postaneden ya da ona benzer bir yerden hizmetçinin tam adıyla adresini öğrenelim. Onu bir incelemeni istiyorum.»

«Ben mi?»

«Aksanı neydi sence? Ben Virginia diye tahmin ettim.»

«Daha güney olmalı, şef. Belki Georgia.»

«İşte o yüzden onu senin incelemeni istiyorum dedim. Zeki çocuksun. Aksanın da uygun.»

«Öyle mi? Farketmemiştim.»

Delaney tatlı bir sesle, «Tabii öyle,» dedi. «Senin aksanın da var. Belirgin değil ama. var gene de. Biraz zorlasan, taklit sayılmadan başarabilirsin.»

Boone, «Sizin kadından öğrenmek istediğiniz, Vic-

tor Maitland'la Saul Geltman'ın ne kadar sık ziyarete geldiği olmalı,» diye tahmin yürüttü.

«Tamam. İlk önce o. Başka da ne sızdırabilirsen Dora'nın içmesi, Emily'nin flörtleri olup olmadığı, falan gibi.»

«Başka ne?»

«Banka hesabına ben bakarım. Nasıl bakabileceğimi bilmiyorum. Belki mahkeme emri gerekir. Belki de Thorsen'in bura yetkililerine yazacağı bir yazı işi halleder. Bu konuda temkinli olmalıyız. Ne de olsa Dora'nın ağabeyi sayın J. Barnes Chapin. Onu kızdırmayı asla istemeyiz, öyle değil mi? Ama gene de banka hesabının durumunu bilmem gerek.»

«Şef, yani sizce Dora ile Emily o cuma günü Mercedes'e binip kente indiler ve oğlanın hesabını mı gördüler? Miras kalsın diye!...»

«Olabilir. Vasiyetname bırakmamış ama anneye gene birşeyler kalır. İncelememiz gereken bir konu da bu. Cinayeti kendileri işlemedilerse bile, son altı ayda bankadan büyük bir para çekmişlerse aynı kapıya çıkar.»

Boone biraz düşündü.

«Birini mi tutmuştur?»

«Olabilir. Herkes yapıyor.»

«Ulu Tanrım! Şef, bu kadın onun annesi!»

Delaney en soğuk sesiyle, «Ne olmuş yani?» dedi. «Bir zamanlar suçların yüzde yetmiş beşi akrabalar, arkadaşlar ve tanıdıklar tarafından işleniyordu. Son beş yılda durum biraz değişti, yabancıların işlediği suçların oranı arttı. Ama aile ve dostlar gene de cinayetlerin üçte ikisini işlemekte devam ediyorlar. Sıradan bir iş oldu bu artık. Bir cinayet çıktı mı, ilk önce aileye bakılıyor.»

Abner Boone içini çekti. «İç karartan bir durum.» diye söylendi.

Delaney yan gözle ona baktı.

«Çavuş, bazan bana öyle geliyor ki sen idealist bir tipsin,» dedi. «Elimizde ne veri varsa onunla çalışmak zorundayız. Oranlara aldırmamak salaklık olur. Zaten bence Dora da, Emily de bu işi kendileri yapabilecek kadar iri ve güçlü insanlar. Başlangıçta katilin kadın ola-

mayacağını düşünmüştüm. Karım da hiç sanmıyor. Ama şimdi o kadar da emin değilim. Bir bıçak saplamak ne kadar kuvvet **gerektirir ki?»**

Çavuş Boone, «Benim kuvvetimden fazlasını gerektireceği kesin,» dedi.

Kente girmişlerdi. Columbus Bulvarına saptılar, Delaney bir dükkânın önünde durdu.

«Bir dakikada dönerim,» deyip dükkâna daldı, bir şişe Ballantine'la döndü. O gelince Boone ona bir dakika beklemesini söyledi, arabadan atlayıp karşı kaldırımdaki çiçekçiye koştu, yeşil kâğıda sarılı küçük bir buketle döndü.

«Eşiniz için,» dedi.

Delaney memnun, «Bunu yapman şart değildi,» diye gülümsedi.

Delaney'in evinin önüne geldiklerinde yasak yere parketmek zorunda kaldılar. Ama yöre polisleri artık Boone'un arabasını tanımışlardı. Üstüne ceza bileti bırakılmayacak, vinçle çekilip götürülmeyecekti nasılsa. Gene de Boone her ihtimale karşı «Görevde memur» kartını arabaya taktı.

Kadınların ikisi de mutfaktaydı. Yüzleri pembeleşmiş, gülüşüp duruyorlardı. Bunun nedeni biraz da Monica'nın hazırlamış olduğu martinilerdi. Delaney de iki parça buz üstüne biraz martini aldı, içine bir parça limon kabuğu attı. Boone küçük bir şişe tonik açtı, onu buzla ve limonla içti.

İki erkek mutfakta oturup çene çalmaya dünden razıydılar ama kadınlar onları dışarıya kovaladı. Delaney'in çalışma odasına geçtiler, ellerinde bardakları, birer koltuğa gömülüp mutlu mutlu bacaklarını uzattılar. Bir süre sessizlik içinde, hoşnut, oturdular.

Sonunda Delaney, «Yirmi yıl kadar önce üstünde çalıştığım bir cinayet geldi aklıma,» dedi. «Fazla açık olduğu halde gizliliği olan bir olay gibi görünüyordu. Yirmi beş yaşlarında bir delikanlı babasını vurduğunu söylüyordu. Oğlan Kore'den gelmiş, gelirken yanında bir kırkbeşliği deklare etmeden getirmişti. Ölen ihtiyar bir felâketti. Her dakika karısını döven biri. Hem sağa sola saldırıp kavga çıkarmaktan, epeyce şişkin bir sicili de

vardı. Kadın sık sık onu karakola şikâyet etmiş, ama işi hiçbir zaman mahkemeye kadar götürmemişti. Delikanlı bu duruma bir noktaya kadar dayanabildiğini, sonunda adamı öldürdüğünü söylüyordu. Cinayetin işlendiği odayı bir görseydin. Yeni baştan badana ettirmek zorunda kaldıkları ortadaydı. Bir kovan dolusu kurşun sıkılmış, çoğu da babaya rastlamıştı. Adam parça parçaydı. Oğlan bundan sonra dosdoğru karakola gelmiş, tabancayı masanın üstüne şaklatmış, görevli komiser bayılacak gibi olmuştu. Delikanlı herşeyi kabul ediyordu. Ama bir yerde bir terslik var gibiydi. Askerdeyken inzibat subaylığı da yapmıştı. Aptal değildi. Colt tabancayı nasıl kullanmak gerektiğini iyi bilirdi. Öyle dört yana kurşun saçmaya gerek yoktu. Bir tek kurşun yeterdi.»

Boone uyanık bir sesle, «Annesi,» dedi.

Delaney, «Elbette,» diye başını salladı. «Oğlan anneyi koruyordu. Herkes öyle düşündü. Anneyi de kim suçlayabilirdi? Onca yıl dayandıktan sonra. Ceza diye ne verilirdi ki ona? Yaşlı bir kadını, yumruklarıyla konuşan kocasını vurdu diye kim deliğe tıkardı? Olsa olsa kelepçelenip götürülür, kefaletle bırakılırdı. Bunu herkes biliyordu, dolayısıyla herkesin gönlü rahattı.»

Delaney sustu, martinisinden bir yudum aldı. Boone ona şaşkın gözlerle bakıyordu. Şefin yüzünden hiçbir şey anlaşılır gibi değildi.

«Eee?» dedi. «Püf noktası neymiş?»

«Püf noktası...» Delaney çenesini göğsüne kadar eğmişti. «İşte bu durum bana biraz tuhaf geldi,» diye devam etti. «İşi kurcalamaya başladım. Oğlanın bir garajda hisse alma şansı varmış, babası borç vermemiş. Parası da varmış ama, oğlana şans tanımak istememiş. 'Ben paramı çalışarak kazandım, sen de git işçilik yap, ne haltedersen et,' demiş. Böyle bir takım lâflar. Çok ateşli tartışmalar yeralmış. Sonunda oğlan hırslanıp onu vurmuş ama, işe anası yapmış gibi hava vermeyi bilmiş. Yani o kadar da kendisi kaybetmemişmiş. Çünkü kadının hapse girmeyeceğinden o da eminmiş. Asıl suçlu gene de oğlanmış. Anasını koruduğunu sanacağımızı hesaplamış. Aptal değil demiştim sana.»

Boone yavaşya, «Hayvanoğlu hayvan,» diye mırıldandı. «Ne oldu sonunda?»

Delaney, «Olayı başkomisere anlattım,» dedi. «Her neredeyse beni boğacaktı. Kadını suçlayıp kefaletle bırakmaya öyle kendini hazırlamıştı ki. Şimdi işi oğlan çevirip çevirmeme kararı ona kalıyordu. Kararını değiştirmedi. Gene kadını suçlayacaktı. Benim raporu hasıraltı etti, bana de haber verdi. İstersem kendisini ele verebileceğimi biliyordu. Istemedim. İyi polisti. Belki çok iyi polis değilse bile, insandı bari. Benim rapor yokedildi, kadın suçlanıp serbest bırakıldı. Herkesin tahmin ettiği gibi. Sigortadan biraz para aldılar, oğlan garaj hissesini aldı, ömürlerinin sonuna kadar mutlu mutlu yaşadılar. Oğlan bir daha kötülüğe bulaşmadı. Yolundan sapmadı. Bu davanın adaleti nerede sence?»

«Sonucunda,» dedi Boone. «Kötü bir adam saf dışı ediliyor, kadın berbat bir evlilikten kurtuluyor, oğlan da temiz bir hayata başlıyor.»

Delaney başını kaldırıp Abner Boone'a baktı. «Sen öyle mi görüyorsun?» dedi. «Oysa yirmi yıldan beri her gün pişmanlık duyuyorum. Gerçeği ortaya çıkarmadığım için. Oğlanın cezasını vermeli, komiser engellemeye kalkarsa onun da cezasını vermeliydim. O delikanlı bir adam öldürdü, çavuş. Kimsenin yanına kalmamalı böyle birşey. Doğru değil. Hayatımda pek çok hatâ işledim. O çocuğu serbest bırakmam da bunlardan biriydi.»

Boone bir süre sessiz oturdu, karşı koltuktaki yığılmış vücuda baktı. Yumuşak bir sesle,

«Bundan emin misiniz, efendim?» diye sordu.

«Evet» dedi Delaney. «Eminim.»

Boone içini çekti, tonikten kocaman bir yudum aldı.

«Nasıl anladınız?» dedi, «Katilin kadın olmadığını nereden bildiniz?»

«O olamazdı. Seviyordu adamı.»

Delaney biraz sustuktan sonra ekledi. «Acaba sana bu hikâyeyi neden anlattım? Ha... şimdi hatırlıyorum. Victor Maitland'ı da bir seven var mıydı diye düşünüyordum da, ondan.»

Rebecca Hirsch kapıyı açtı, kolunun üstüne bir bulaşık bezi atmış pozda göründü.

«Baylar, yemek servisi yapılıyor.»

İkisi de gülüp ayağa kalktılar, yemek odasına geçtiler. Masa altı kişilikti. Üstüne mumlar da konmuştu. Çavuş Boone'un çiçekleri bir vazo içinde, ortadaydı. Bir başa Şef Delaney, bir başa Monica oturdular. Mary ile Rebecca bir yana, Sylvia ile Çavuş Boone öbür yana yerleştiler.

Önce havyarla başladılar. Havyarda iş yoktu. Bunu herkes biliyordu ama aldırmadılar. Sonra ortaya andiv salatasıyla küçük domatesler geldi. Fırında et, taze patates, haşlanmış çalı fasulyesi ve jambonlu sıcak ıspanak çok lezzetliydi.

Şef Delaney eti kesmek üzere ayağa kalktı, «Kemiklileri kim istiyor?» diye sordu. Monica ile Rebecca Hirsch birer kahkaha patlatınca şef karısına kuşkuyla baktı.

«Benim böyle söyleyeceğimi Rebecca'ya mı anlattın?» diye suçladı onu.

Eğlenceli bir yemek yediler. Aynı anda iki, üç, bazan dört sohbet birarada yürüdü. Oybirliğiyle etin biraz sakız gibi, ama güzel olduğuna karar verirler. Herkes biraz daha aldı. Monica bundan büyük sevinç duydu. Salatayla birlikte şarap da çabucacık bitiverdi. Patatesler, fasulyeler ve ıspanak görevmiş gibi yendi, turta ortaya geldiğinde sohbet de yavaşlamış bulunuyordu.

Kızlar Monica'yı, Rececca'yı ve üvey babalarını öptüler, Çavuş Boone'la ciddi ciddi el sıkışıp kıkırdaşarak turtalarını ve sütlerini aldılar, odalarına çıktılar. Delaney masanın çevresinde dolaşıp fincanlara kahve koyuyordu. Karısının yanına gelince eğilip onu yanağından öptü.

«Enfes bir ziyafetti, hayatım,» dedi.

Çavuş Boone hevesle, «Çok güzeldi, Bayan Delaney,» diye atıldı. «Daha iyisini yediğimi hatırlayamıyorum.»

Monica, «Beğendiğinize sevindim,» diyerek gülümsedi. Mutluydu. «Siz öğle yemeğini nerede yediniz?»

Boone, «Berbat bir yerde,» dedi.

Rebecca ciddi bir sesle, «Öyle yerlerde yememelisiniz,» diye öğüt verdi. «Ülser yapmasa bile kalbinizi yorar.»

Artık Boone'la karşı karşıya oturuyorlardı. Gözleri

karşılaşınca birşey olmamış gibi başka tarafa baktılar. Rebecca ona, 'Çavuş' diyor, Boone da ona adıyla hitap etmekten kaçınıyordu. Birbirlerine karşı davranışları terbiyeli, resmî ve dostçaydı.

Delaney birden, «Allah benim gibi aptalı...» diye düşündü. «Bunlar beraber yatmış bile.»

Abner Boone zaten kokteyller sırasında ve herkes şarap içerken yeterince çile çekmiş olmalıydı. Delaney kahvesinin yanında bir de konyak alıp ona daha fazla işkence etmeyi doğru bulmadı. Bu yüzden kahvesini konyaksız içerek Boone'la kadınların kaz kızartmasının nasıl yapılacağını tartışmalarını dinlemekle yetindi.

Sohbet alçak sesle sürüyordu ama kimsenin keyfi eksilmiş değildi. Yalnızca artık çene çalmak zorunluluğu hissedilmiyordu. Herkes ötekilerin de hayatlarından bu derece memnun olduğunu umuyordu. Nezaketin sırası geçmiş, barış ve huzur hakim olmuştu.

Şef Delaney tembel bir sesle, «Rebecca, senin annen hayatta mı?» diye sordu.

«Evet. Florida'da oturuyor, çok şükür.»

«Neye çok şükür? Hayatta olduğuna mı, Florida'da olduğuna mı?»

O başını eğerek güldü. Güzel uzun saçları öne dökülüp yüzünü örttü. Sonra birden saçlarını arkaya attı. Çavuş Boone sandalyesinde tedirgin tedirgin kıpırdandı.

Rebecca, «Öyle söylememem gerekirdi,» dedi. «Ama anneme dayanmak kolay değildir. Mesleği annelik sanki. New York'ta oturduğu sıralar canıma okurdu. Florida'dan bile yetişiyor. Ne yemeliymişim, ne giymeliymişim, nasıl davranmalıymışım.»

Delaney, «Senin hayatını yönetmeye mi çalışıyor,» diye sordu.

«Yönetmek mi? Sahip olmaya çalışıyor!»

Monica dönüp kocasına baktı.

«Edward, birden ne diye Rebecca'nın annesine böyle ilgi duydun?»

Şef içini çekti, neyi söyleyip neyi söylememesi gerektiğini hesapladı. Ne olursa olsun, karşısındakiler kadındı. İçgüdüsü olan mahlûklardı yani. Onlardan yararlanabilirdi. Kimi olsa kullanır, bunun için de özür dilemezdi zaten.

«Çavuş Boone'la birlikte üzerinde çalıştığımız olayla ilgili,» dedi. «Bugün ilginç bir durumla karşı karşıya geldik. Bir ana kız ilişkisi.»

Dora ile Emily Maitland'ı elinden geldiği kadar iyi anlattı. Görünüşlerini, kılıklarını, evlerini, seslerini, davranışlarını.

Sözü bittiğinde çavuşa, «Sence iyi tarif ettim mi?» diye sordu.

«Evet, bence öyle. Ama siz kızı biraz daha zeki ve hayat dolu görmüşsünüz, ben pek o kadar öyle bulmadım. Bence anne daha kişilik sahibiydi.»

Delaney, «Hımmm,» dedi. Bundan sonra Monica ile Rebecca'ya söz konusu kadınların bir cinayet davasının sanıkları olduklarını söylemeksizin (Monica her halde anlamıştı ya,) gözlerini onların yüzüne dikerek sordu. «Böyle bir ilişki hakkında ne düşünürsünüz? Size o kız neden hâlâ o evde? Neden hiç uzaklaşmamış? Ana mı kıza tahakküm ediyor, yoksa kız mı anaya?»

Monica Delaney, «Nereye gitsin?» diye sordu. «Neyle gitsin? Paraların kontrolu annede, öyle değil mi? Kız ondan ayrılsa ne yapabilir? New York'a gelip Sekizinci Caddenin kaldırımlarında iş mi tutsun? Tarifinize bakılırsa ondan da para çıkaramaz. Herhangi bir işe göre yetiştirilmiş mi? Çalışabilir mi?»

Rebecca, «Öyleyse neden on beş yıl önce evden ayrılıp da kendine bakmayı öğrenmemiş?» dedi. «Belki de orada oturmaktan hoşlanıyor. Bir koza içindeymiş gibi güvende.»

Çavuş Boone, «Bence de öyle,» dedi. «Şef, kızda sizin dediğiniz kadar **chutzpah** (*) olsa...»

Rebecca, «Bak seen.» diye atıldı. «**Chutzpah** diyor, bakın.»

Boone kızardı ve gülümsedi.

Sonra tutuk biçimde devam etti. «Anlıyorsunuz işte... eğer o kızda sizin sandığınız kadar cesaret olsaydı yıllar önce oradan ayrılırdı, şef.»

Monica, «Belki korkuyordur,» dedi.

Delaney şaşalamıştı. «Korkuyor mu? Neden?»

(*) Gözüpeklik, girginlik, (Alman Yahudilerinin dilinde)

«Dünyadan,» diye açıkladı karısı. «Hayattan.»

Rebecca da. «Çok şişman diyorsunuz,» diye katkıda bulundu. «Bu yalnızlıktan olabilir. İnanın bana, bilerek konuşuyorum! Kendini çok çaresiz hissederse tıkınıp durur insan. O cehennemin bucağında deli annesiyle çakılıp kalmış. Yoksa abartıyor muyum? Yemekten başka ne işi var? Oysa aslında daha iyi, daha ilginç şeylere ihtiyaç duyuyor. 'Hayat bu mu' kompleksine düşmüş. Ama Monica'nın dediği gibi korkuyor. Değişiklikten. Aradan geçen her yıl da oradan kopmasını daha güçleştiriyor.»

Monica, «Belki de annesinin ölmesini bekliyor,» diye atıldı. «Bazan o da olur. Ama bu da öyle uzun sürebilir ki, o zamana kadar kız annenin yerini alabilir. Anlatabiliyor muyum?»

Delaney, «Ne demek istediğini anlıyorum,» diye başını salladı. «Ama haklı mısın, onu bilemem. Kız ölmüş değil. Yani içi geçmiş değil. Bir sürü güdüleri, istekleri, ihtirasları var. Benim sormak istediğim, neden bu istediklerini elde etmek için hiçbir şey yapmıyor?»

«Belki yapmıştır,» dedi Rebecca. «Belki şu anda arzularını gerçekleştirebilmek için uğraşıyordur da biz bilmiyoruzdur.»

Delaney, «Olabilir,» dedi. «Çok mümkün. Bir de, tabii, tembelin biri olabilir. Bu çok basit bir düşünce gibi görünebilir ama, biz bazan insanlara hissedemeyecekleri kadar karmaşık duygular da atfederiz. Belki kız çok tembeldir. Orada sürdüğü gevşek hayattan hoşlanıyordur.»

Boone, «Buna inanıyor musunuz efendim?» diye sordu.

«Hayır. İnanmıyorum. Burada bir gariplik var. Bir çarpıklık. Kız budala değil. Öyle kof bir küfe değil. Normal düşünürsek anne onu yönetiyor dememiz gerek. Ama içimden bir ses belki de kız anneyi yönetiyordur deyip duruyor.»

Rebecca, «Büyük bir anormallik olur bu,» dedi.

Delaney, «Ama olabilir de,» diye konuşmasını sürdürdü. «Şöyle düşünelim : Başlangıçta güçlü olan anneymiş. Çocuklarına demir bilek ve sıkı disiplin uygulamış.

Ama yaşlandıkça içindeki ateş sönmeye başlamış, kız da bunu sezmiş. Anne geçmiş zamanda yaşıyor. Bu durum her geçen yıl daha yoğunlaşıyor. Ortada bir kuvvet boşluğu doğuyor. Kız da o boşluğa sızıyor. Yavaşça. Her an, her gün birer adımla. Unutmayın ki, evde erkek yok. Yaşlı kadının enerjisi azaldıkça kızınki artıyor. Sonunda anne hesaplardan da, bütçenin iki ucunu biraraya getirmeye çabalamaktan da usanıyor. Bütün isteaiği eski hülyalarını gerçekleştirmek. Bugüne ayak uyduramıyor. Ortadaki belli miktar kararlılık niteliğinden annenin aldığı pay azaldıkça kızın payı artıyor. Kum saati gibi. Kumlar bir kaptan ötekine boşalıyor. Ana kaybediyor, kız kazanıyor. Böylece...» Kısacık güldü. «Belki hayal ama, ben böyle düşünmekten nedense hoşlanıyorum,» deyip sustu

Boone, «Anne kendi rüyalarını gerçekleştirmek istiyor,» dedi. «Evi tamir ettirmek, bahçeleri süslemek. Kendi gelinlik günlerinde olduğu hale getirmek. Tamam, bu kabul. Ama kız ne istiyor?»

«Kurtulmak,» dedi Delaney.

Hepsi yüzlerinde garip ifadelerle ona baktılar.

Karısı, «Edward,» dedi, «Dedektifler hep böyle mi çalışır? Başka insanların bazı hareketleri neden yaptıkları yolunda tahmin yürütmekle mi?»

«Her zaman değil. Genellikle somut belge ve kanıtlarla çalışırlar. İşlerine yüzdeler, oranlar, zaman hesaplamaları, tanık ifadeleri girer. Gözle görülen, elle tutulan, mikroskop altında bakılabilen şeyler. Ama bazan... bunların hiçbiri bulunmaz. Ya da olayı çözebilecek kadar bol bulunmaz. O zaman insanları incelemek zorundasınız demektir. Yaptıkları şeyleri neden yaptıklarını düşünmek gibi. Kendini onların yerine koymaya çalışırsın. Onları güden şey ne? Ne istiyorlar? Herkes birşeyler ister. Ama bazıları isteklerine gem vuramazlar. İstek o zaman ihtiyaç olur. Tam ve doymaz bir iştah. Gece gündüz insana kâbus gibi işkence eden birsey. Bu türlüsü her suçu işletebilir.»

Dinleyicilerin hepsi sessizdi. Tedirgindi. Delaney çavuşa baktı. Boone hemen ayağa kalktı. Neşeli bir sesle,

«Geç oluyor,» dedi. «Yarın çok işimiz var. Artık gitmeli.»

Ayağa kalkılınca her zamanki veda kargaşalığı başladı. «Biraz daha oturun?» «Yo, teşekkürler!» «Kahve?» «Ben tamamım!» Derken Rebecca Hirsch'le Abner Boone birlikte çıktılar. Delaney kapıları kilitledi, karısına yardım etmek üzere döndü. Birlikte sofrayı topladılar, bulaşık makinesini doldurdular, artan yemekleri dolaba kaldırdılar.

Delaney olağan bir sesle, «Bunlar işi pişirmiş, değil mi?» dedi.

«Evet.» Monica başını sallıyordu.

«Umarım sonunda Rebecca incinmez.»

Karısı omuz silkti. «Koskoca bir kadın o, Edward,» dedi. «Kendine bakmasını bilir.»

8

DEDEKTİF çavuş Abner Boone, polislik işinin tiyatroya pek benzediğini düşünüyordu. Bunu daha önce de sık sık düşünmüştü. Sivil polislerin işi tiyatroya en çok benzeyeniydi. Kılıkları, makyajları, aksanları, sahte kimlikleriyle. Ama dedektifler de tiyatro sanatçısı sayılırlardı. Hatta üniformalı sokak polisleri de. İnsan kısa zamanda duygularını başka türlü göstermeyi, başkalarının ağzıyla konuşmayı, duruma en uyan rolü yapmayı öğreniveriyordu.

Sokak polisleri en sakinleştirici sesleriyle, «Birşey yok, heyecanlanmayın,» diyerek öfkeli kocanın omzunu pat pat okşarlardı. «Neler hissettiğinizi çok iyi anlıyorum. Benim de başımdan geçti. Biliyorum. Anlıyorum. Ama karınızın kafasını kırmak size hiçbir şey kazandırmaz. Şimdi o tuğlayı bana verin. Bu işi iyi bilirim, söylüyorum size. Neler hissettiğinizi kendim gibi biliyorum.»

Dedektife gelince, o utanır gibi bir yüzle, «Sizin bu işle ilginiz olmadığını biliyorum,» derdi. «Sizi rahatsız etmek bile gelmiyor içimden. Sizin kadar akıllı, güzel bir kız! Siz o serseriye göre bir kız değilsiniz. Bu ortada. Ama gene de bazı soruları sormak zorundayım. Anlıyorsunuzdur umarım. İstemiyorum ama, işim bu. Şimdiii... o dükkân soyulurken o adam gerçekten sizinle birlikte miydi?»

Her zaman böyle anlayışlı da olunmazdı tabii. Ağırlık koymak gerekirse o da kolaydı...

«Ökseye tutulmuşsun zaten, kafasız. İşin bitmiş senin. Bundan kurtulamazsın. Delikte iki yılla beş yıl arası bir süre tıkılı kalırsın. Bir hafta sürmeden de ırzına geçerler. O serserilerin arasında! Daha birinci gece işin tamam. Böyledir bu işler, ahbap. Karın da dışarda

tek başına kalır, kendine dost arar. Anlıyor musun? Hayatın söndü artık. Ama bana ötekilerin adlarını verirsen bir anlaşmaya varabiliriz. Bir sürü yolu var bunun...»

Daha bunun gibi kaç türlüsü. Girilecek rol, içinde bulunduğu duruma uygundu her seferinde. İşte bu yüzden Abner Boone o Cuma sabahı büyük bir dikkat ve özenle giyindi. Züppe pantolon, çarpıcı ceket falan giymedi ama, bej takım elbisesi, beyaz gömleği, siyah triko kravatıyla gerçekten şıktı. Bir avukat yanında sekreterlik yapan bir kadını şoke edecek bir kılık değildi. Traşını da dikkatle olmuş, en iyi kolonyasından sürünmüştü. Zizanic. Koltuk altlarına pudra bile sürdü. Kısa saçlarına fazla birşey yapamazdı ama, hiç değilse temizdi onlar da.

Ceketini düzenli biçimde katlayıp arabanın arka kanapesine koydu, Central Parkın güneyine doğru ilerleyip Jake Dukker'ın stüdyosu önüne parketti. Kapıcı hemen yaklaşınca Boone rozetini göstermek zorunda kaldı. Orada sabırla bekledi, peşpeşe sigaralar içti. Saatı tam on olunca motoru çalıştırdı.

Doğuya doğru sürüp, Park Caddesi'ne gelince güneye döndü. Bu yol üstünde ta eskiden Dördüncü Cadde denen, şimdi adı Güney Park Caddesi olan yere kadar gitmek niyetindeydi. Sonra aklına 14'üncü Sokaktan Broadway'e dönmek geldi. Oradan Spring Sokağına geçecek, Mott'a sapıp Victor Maitland'ın stüdyosuna varacaktı. Başka bir düzine yol deneyebilirdi ama hepsi birbirinin eşiydi nasılsa.

Trafik kurallarına uyuyor, ışıkların emrini dinliyor, tıkanıklık olduğu zaman telâş etmiyordu. Mott Sokağındaki stüdyoya varması kırk dakika sürdü. Boone defterine dikkatle not aldı. Maitland'ın stüdyosu önünde tam on dakika bekledi, bu süre içinde bir sigara daha içti, sonra dönüş yoluna koyuldu. Dukker'ın stüdyosuna geldiğinde saat tam 11.53'dü. Kuzeye giden trafik daha çok olmuş, 42'nci Caddede de yol bir ara fena halde tıkanmış, üç dakika açılmamıştı. Bununla birlikte tüm yolculuk bir saat elli üç dakikada bitmişti işte. Bunun içine Victor Maitland'ı doğramak için harcanan on dakika da dahildi. Jake Dukker, ya da Belle Sara-

zen, veya belki ikisi birden o Cuma günü bu işi yapmış olabilirlerdi. Hiç değilse iki saatten az süreceğini kanıtlamış bulunuyordu Boone. Acaba Şef Delaney sevinecek mi, yoksa hayal kırıklığına mı uğrayacak, diye düşündü. Hiçbiri, diye karar verdi. Dosyaya girecek yeni bir not. O kadar.

Boone bu sefer arabasını kuzeye sürdü, Simon ve Brewster firmasının bürosundan bir blok kadar ötede bir park yeri bulup parketti. Ceketini giydi, arabasını kilitledi, ağzına bir klorofil tableti attı, sırtını dimdik tutmaya çalışarak avukatların yazıhanesine doğru yürüdü. Yüzünde sevimli, çocuksu bir kanun adamı ifadesi bulundurma çabasındaydı.

Sekreteri dış ofiste elektrikli IBM makinesinin başında yıldırım hızıyla yazı yazar buldu. Boone girip masanın önünde durduktan sonra o bir iki saniye yazmayı sürdürdü. Boone bu arada onu inceleme fırsatı bulmuştu. Sıska, uzun, göğüssüz bir sarışın. Hiç göğüssüz. O sırada kadın yazmayı kesip başını kaldırdı.

«Bayan Hemley?» diye gülümsedi Boone. «Susan Hemley?»

«Evet?» Başını bir yana eğmiş, şaşırmış bir ifadeyle bakıyordu.

«Geçen gece sizinle telefonda konuşmuştuk. Ben Dedektif Çavuş Abner Boone.»

Kimliğini açıp uzattı. Kadın aldı dikkatle inceledi. Bunu pek az insan yapardı.

Şakacı bir sesle, «Beni tutuklamaya mı geldiniz?» dedi.

Boone, «Elbette,» diye gülümsedi. «Bir görevli polisi cezbetmek suçundan. Aslında bu bir nezaket ziyareti. Bayan Hemley. Yardımınız için teşekkür etmek, ve Bay Simon'dan bir randevu almak üzere gelmiştim. Patronum Şef Edward X. Delaney için.»

«Bir şef, öyle mi? Çok önemli bir konu olmalı.»

«Pek sayılmaz,» diye gülümsedi Boone. «Tutanaklar düzenli olsun diye sorulması gerekli birkaç sıradan soru.»

«Maitland cinayeti mi gene?» Bunu kısık bir sesle soruyordu.

Boone başını sallarken hâlâ gülümsüyordu. «Bay Simon'a uygun gelen herhangi bir sabah veya öğleden sonra olabilir. Gelecek hafta.»

Kadın, «Bir dakika, randevulara bakayım,» dedi.

Ayağa kalkıp iç kapıya yürüdü, bir kere vurduktan sonra açıp içeriye girdi, arkasından kapadı. Boone buna sevindi. Yüzü sırıtmaktan ağrımıştı. Ama kadın hemen döndü. Rahat ve zarif biçimde hareket ediyordu. Kalem kadar ince, biçimli uzun bacaklı biriydi. Yüzü düzgün, kafası yumurta biçiminde, saçları sarı, kısa, kıvırcıktı. Taktığı siyah çerçeveli şeytan gözlükleri her nedense seksi bir hava veriyordu ona. Ama yatakta bir felaketti bu kadın herhalde. Bağıran, çağıran, çarşafları tekmeleyen bir tip.

«Salı sabahı onda iyi mi?» diye sordu.

Boone gene gülümsedi. «Çok iyi. Geliriz.»

Tam uzaklaşacağı sırada kararsızlık geçiriyormuş gibi durakladı, tekrar ona döndü. «Bir ricam daha var,» dedi. «Aç bir polisin bu çevrelerde şöyle iyi bir yemek yiyebileceği bir yer var mıdır acaba?»

Yirmi dakika sonra Madison Caddesindeki bir lokantada karşılıklı oturuyorlardı. Kadın,

«Korkarım içki satmıyorlar,» dedi.

«Önemi yok. Siz istediğinizi ısmarlayın. Parasını bu kent ödesin. Siz de vergi veriyorsunuz, öyle değil mi?»

«Hem de nasıl!» Birlikte güldüler.

Boone terbiyeli davranıyordu. Çok kolay anlaştılar. Her ikisi için de ilginç olan konudan söz ediyorlardı. Susan Hemley konusundan. Boone, Delaney'e dinlemesini iyi bilirim derken işi abartmamıştı. Gerçekten biliyordu. Dondurmayla buzlu çay gelinceye kadar kadının geçmişini ana hatlarıyla öğrenmişti. Ohio, ticaret okulu, hukuk stenosu kursu ve avukat bürolarında on bir yıllık tecrübe. Bu durumda otuz yedi - otuz sekiz yaşlarında olmalıydı. Dolgun bir maaşı vardı. Tatillerini iyi geçiriyordu. İşinin bazı yan avantajları da vardı. Temiz bir büro. Küçük ama rahat. J. Julian Simon bir zevktir, diyordu Hemley. «O adam bir zevktir.» Boone herhalde birlikte çalışması zevk demek istiyor, diye bir sonuca vardı.

Sonunda, «Ya siz?» diye sordu Susan Hemley. «Siz Maitland cinayeti üzerinde mi çalışıyorsunuz?»

Boone başını salladı, masadaki çatal bıçağın yerini değiştirmeye koyuldu.

Kadın, «Bu konuda konuşmamanız gerektiğini biliyorum,» dedi.

O zaman Boone başını kaldırıp ona baktı.

«Evet. gerekir, ama...» dedi.

Sonra dikkatle çevresine göz gezdirdi. Garson kız bitişik masayı toplarken susup bekledi.

«Sonuca yaklaşıyoruz,» diye fısıldadı.

«Sahi mi?» O da fısıldıyordu. Sandalyesini öne doğru, iki ayağı üstüne kaldırmıştı. «Gazetede okuduğum son haber, polisin elinde hiç ipucu yok diyordu.»

«Gazeteler öyledir.» dedi Boone. «Onlara herşeyi söylemeyiz. Anlarsınız.»

«Elbette. Demek dahası var.»

Boone gene başını salladı, çevresine bakındı, öne eğildi.

«Onu tanır mıydınız?» diye sordu. «Victor Maitland'ı? Hiç gördünüz mü?»

«Evet. Birkaç kere. Büroda. Bir kere de Bay Geltman'ın evindeki bir partide.»

«Ya!» dedi Boone. «Büroda mı? Bay Simon onun da mı avukatıydı?»

«Pek sayılmaz. Bir iki kere Bay Geltman'la gelmişti. Kendine avukat tuttuğunu sanmıyorum. Bir keresinde Bay Simon'a 'Yapılacak ilk iş bütün avukatları kesmek,' demişti. Bence hiç de nazik bir söz değil.»

«Evet. Hiç değil. Ama galiba Maitland da nazik biri değildi. Kimse sevmiyormuş onu.»

Susan Hemley dik bir sesle, «Ben hiç sevmezdim,» dedi. «Kaba ve kötü bir insandı.»

«Sizi anlıyorum. Herkes öyle söylüyor. Herhalde karısı çok cefa çekmiştir.»

«Elbette. Ne de hoş kadındır.»

Boone hevesle, «Gerçekten öyle,» diye atıldı. «Onunla ben de tanıştım ve aynı şeyi düşündüm. Hoş kadın, dedim kendi kendime. Fakat o hayvanla evlenmiş işte. Biliyor musunuz...» Sesini daha kıstı, daha çok eğildi.

Susan Hemley de ona doğru eğildi. Kafaları neredeyse birbirine dokunuyordu. «Biliyor musunuz... bu gazetelere geçmedi. Kimseye söylemeyeceğinize söz vermenizi istiyorum.»

«Söz veriyorum.» Sesi içtendi. «Tek kelime söylemem.»

.«Size güveniyorum. Onu bulduklarında... yani cesedini bulduklarında içine külot giymemişmiş.»

Kadın birden geri sıçradı. Gözleri açılmıştı.

«Yaaaa!» dedi. «Sahi mi?»

Boone yemin eder gibi elini havaya kaldırdı.

«Yemin ederim öyle. Anlamını hâlâ kestiremedik ama, iç çamaşırı giymediği kesin.»

Hemley gene öne eğildi.

«Size kötüydü demiştim,» dedi. «İşte bu da onu kanıtlıyor.»

«Evet. Haklısınız. Bay Geltman'a da çok kötü davrandığını biliyorum.»

«Kuşkusuz. Maitland'ın Saul'la nasıl konuştuğunu bir görmeliydiniz. Hem de kalabalık yerde. Herkesin içinde. Öyle kabaydı ki!»

Boone başını iki yana sallayarak. «Maitland'ın öldürülmesi sırasında da Geltman sizin ofisteymiş.» dedi. «Düşünün bir kere, orada olmasaydı ondan kuşkulanabilirdik bile Ama oradaydı, değil mi?»

Kadın «Tabii.» derken başını öyle şiddetle sallıyordu ki, sarı bukleleri kafasının üstünde oynuyordu. «İçeri girerken gördüm onu. Hem Bay Simon'un odasına girmeden önce bir iki dakika da konuştum.»

Boone düşünür gibi, «Saat on sularıydı, değil mi?» dedi. «Sonra da saat bir buçukta Simon'un odasından çıktığını gördünüz. Tamam mı?»

«Yoo,» dedi kadın. «Saat bir buçukta ben Alma'yla yemek yiyordum. Alma Maitland'la. Hatırlamıyor musunuz?»

Boone havada parmaklarını şıklatarak, «Ah, tabii.» dedi. «Nasıl da unuttum. Her neyse. ofisteki diğer kimseler içerden çıktığını görmüşlerdir, değil mi?»

Susan Hemley alçak sesle, «Yoo, hayır,» dedi. «Yalnızca Bay Simon biliyor Bay Brewster bütün gün duruş-

madaymış. Memur Lou Broniff de grip olduğu için evdeydi o gün.»

Boone, «Neyse, Simon bize gittiği saatı söyledi, bu da yeterli zaten,» dedi.

«Elbette. Bay Simon dürüst insandır. Bir zevktir.»

«Bay Geltman onu çok övdü.» Boone yalanı rahat söylüyordu.

«Tahmin ederim,» diye güldü kadın. «Yıllardır arkadaşlar. Aslında ilişkileri avukatla müşterinin ilişkisi gibi değil. Birlikte eltopu da oynarlar. Hem ikisi de karılarından ayrılmışlar.»

Boone, «Sıkı fıkı dostlar yani,» dedi. Bu işten hoşlanmıştı.

«Hem de nasıl. Bay Geltman hoş insandır. Tatlıdır. Komik şeyler söyler. Severim onu.»

«Ben de,» dedi Boone. «Çok kişilik sahibi. Yazık ki, Bayan Maitland'la pek geçinemiyor.»

Susan Hemley, «O mesele yalnızca bir anlaşmazlık,» dedi. «Maitland bir takım resimleri karısına haber vermeden Geltman'a sattırıyordu. Alma'ya bunun Saul'un suçu olmadığını söyledim. O Maitland'ın her getirdiğini satmak zorunda. İşi bu. Aldığı parayı Maitland'ın nasıl ve nereye harcadığı da Saul'u hiç ilgilendirmez, tamam mı? Eğer Maitland kaç para kazandığını karısına söylememişse, bunun için Bay Geltman'ı suçlamak haksızlık.»

«Haklısınız,» dedi Boone. «Bunu Alma Maitland'a söylediniz mi?»

«Elbette söyledim. Ama Alma bu işe başka şeylerin de karıştığına inanıyor.»

«Başka şeylerin mi? Anlayamıyorum. Ne demek istiyor acaba?»

Susan Hemley birden, «Tanrım, şu saata bakın!» diye bağırdı. «Hemen büroya dönmem gerek. Yemek için çok teşekkürler, çavuş. Gerçekten çok iyi vakit geçirdim. Umarım tekrar görüşürüz.»

«Görüşeceğiz,» derken Boone gülümsüyordu gene. «Salı sabahı saat onda. Şef Delaney ile birlikte.»

Tekrar Central Park yöresine, Jake Dukker'ın stüdyosu önüne döndü. Saat ikiye geliyordu. Cinayet saatı-

nı tam tutmasa bile, gene de yakındı. Aynı yolu metroyla denemenin tam zamanıydı şimdi.

59'uncu Sokağın kuzey kesiminde bir park yeri buldu, arabasını kilitledi, saatına baktı. Taksi beklemektense Lexington Caddesindeki metro durağına kadar yürümeye karar verdi. Hızlı adımlarla yürüyor, arasıra yolu kısaltabilmek için su birikintilerine bastığı da oluyordu. Cinayet işlemeye kararlı bir adam gibi, caddelerde hiçbir kurala uymadan, ışıklara aldırmadan yıldırım gibi gitmekteydi.

Metro durağında dört dakika kadar beklemek zorunda kaldı. Bindiği ekspresten 14'üncü Sokak durağında indi, metro değiştirip Spring Sokağında inerek Maitland'ın Mott Sokağındaki stüdyosuna kadar yürüdü. Saatına baktı. Dukker'in stüdyosundan çıktığından beri kırkaltı dakika geçmişti.

On dakikayı doldurmak için oralarda dolaştı, Victor Maitland'ı haklama süresine pay tanıdı. Sonra aynı yoldan dönüşe geçti. Bu sefer küçük tren geç geldi. Boone inip tren değiştirmemeye, bununla ta 59'uncu Sokağa kadar gitmeye karar verdi. Tren 14 ve 23'üncü Sokaklar arasında bir yerde tam beş dakika durup bekledi. New York metrolarına özgü bir durum. Çileyi çeken yolculara da hiçbir açıklama yapılmazdı bu sebepsiz gecikmeler konusunda.

59'uncu Sokağa varınca hemen trenden indi, sağı solu omuzlayarak son hızla ilerledi, Dukker'in stüdyosu önünde soluk soluğa durdu. Bej poplin takımının sırtından ter çıkıyordu. Saatına baktı. Bir saat kırk dokuz dakikada gidip dönmüştü. Gözlerine inanamıyordu. Metroyla gidip gelmek arabayla yaptığı yolculuktan daha kısa sürmüştü. Demek kendi kuramı bal gibi işlerlik kazanıyordu. Dukker veya Sarazen bu yolculuğu yapmış, Maitland'ı haklamış, mankenlerle asistanlar yokluklarını farketmeden dönmüş olabilirlerdi. Bunun bir tek anlamı olabilirdi. İkisi de suçluydu. İşi, bekleyen de biliyordu.

Boone aldığı sonuçtan memnun, ceketini çıkardı, gömleğinin yakasını açtı, 85'inci Sokağa, evine doğru yollandı. Oldukça yeni yapılmış bir apartmanda oturuyordu. Verdiği kirayla yeraltı garajı ücreti onu sürekli

iflasın eşiğinde bulunduruyordu ama boşandıktan sonra taşınmak için bile karar verecek gücü kalmamıştı. Eğer Phyllis nafaka istese, daha ucuz bir yere taşınmak zorunda kalacaktı. Ama Phyllis, kadın haklarına kendini kaptırmış biriydi. Beş bin dolarla mobilyaları almış, anlaşıp eli sıkışmış, başka birşey istememişti. Çok uygarca. Ve çok hazin. Düşündükçe gözüne yaş geliyordu Abner Boone'un.

Posta kutusuna baktı, gelen fatura ve reklâm broşürlerini topladı, on sekizinci kattaki dairesine asansörle çıktı. Phyllis gittikten sonra buradaki eşyalar pek azalmıştı. Ama gene de bir kanape, bir koltuk, bir kokteyl masası salonu süslüyordu. Yatak odasında bir yatak bir çekmece dolabı, yazıhane diye kullandığı bir açılır-kapanır oyun masası, bir de şezlong vardı. Rebecca Hirsch buraya bir başucu masasıyla birkaç renkli poster getirmişti. Bunların biraz yardımı olmuştu doğrusu. Rebecca durmadan perde gerektiğini söylüyordu. Sonunda ona da sıra gelecekti nasılsa. Şu an için jaluziler yeterdi.

Havalandırmayı açtı, pantolonunu çıkardı, gömleğinden ve diğer giysilerinden kurtulup iç şortuyla kaldı. Buzdolabından şekersiz bir soda aldı, oyun masasının başına oturup günlük raporunu yazmaya koyuldu. Susan Hemley'le görüşmesi zihninde tazeyken. Eski karısından kalan döküntü daktiloda raporunu hızla yazıp bitirdi.

Hemley görüşmesi raporu bittikten sonra, zaman denemesi konusundaki rapora sıra geldi. Arasıra defterine bakıp bazı noktaları tekrar düşünerek her iki deneyi de yazdı, sonra iki raporu kendi kişisel dosyasınına kaldırdı. Acaba bunu hiç kimse okuyacak, ya da birşey için kapağını açacak mı. diye düşündü. Ama Delaney ona günlük rapor yazmasını söylemişti. Şefe hiç değilse bu kadarcık borçlu sayıyordu kendini.

Ilık suyla duş yaptı, havalandırmanın önüne oturup kurumayı bekledi. İkinci paket sigarasını açarken buzlu bir içki geçti aklından. Kalkıp bir şişe soda daha açtı.

Cüzdanına baktı, kafasından hızlı bir hesap yaptı. Maaş gününe kadar günde kaç para harcayabileceğini bilmek istiyordu. Alacaklıların da hangilerinin atlatılıp. hangilerine hemen ödeme yapılması gerektiğini bir dü-

şünmek gerekliydi. Bir polis için borç bulmanın çok kolay olduğunu o da biliyordu ama, o yola sapıp ipin ucunu kaçırmaya niyeti yoktu.

Sonunda Rebecca Hirsch'e telefon etti. Rebecca onun sesini duyduğuna sevinmiş gibiydi. Gelirse kendisine ton balığı salatası yedirebileceğini söyledi. Abner Boone bütün gün ton balığı salatasının hayalini kurduğunu, hemen geleceğini bildirdi. Yemekten sonra ya biraz dolaşır, sinemaya gider ya da televizyon seyreder, birşeyler yaparız diye öneride bulundu.

Rebecca 'birşeyler'i tercih ettiğini söyledi.

9

ÇAVUŞ Boone'un süre deneylerini yaptığı Cuma sabahı Şef Edward X. Delaney çalışma odasında oturmuş, günün programını düşünüyordu. «Yapılacak işler» diye bir liste hazırlamıştı. Katlayıp ceketinin cebine koydu. Duvardaki çerçeveli çuhadan Maitland'ın üç karakalem resmini çıkardı, rulo yapıp lâstik bantla tutturdu. Monica'ya seslenerek öğle yemeğine gelmeyeceğini bildirdi, yola çıktı. Dış kapıyı arkasından dikkatle üstüste iki kere kilitlemeyi de unutmadı.

İlk durağı İkinci Caddedeki fotokopi dükkânıydı. Delaney, Maitland çizimlerinin her birinden orijinal boyda üç fotokopi ısmarladı. Görevli, çıplak resimleri inceledi, sonra yüzünde yaramaz bir gülümsemeyle kafasını kaldırdı ama, Delaney'in soğuk bakışları bu gülümsemeyi bir anda soldurdu. Adam kopyaların öğlende hazır olacağını söyledi.

Şef oradan çıkınca 58'inci Sokağın doğu kesimine doğru yürümeye başladı. Theodore Maitland'la randevusu saat 11.00'deydi. Delaney son zamanlarda hep Boone'un arabasıyla gezdiği için, bu yürüyüşün sağlığına yararlı olacağını düşünüyordu. Bir süre, on ikiye sayıncaya kadar içine yavaş ve derin soluklar çekip havayı gene on ikiye sayıncaya kadar içinde tutmayı, bu bittiğinde tekrar on iki saniyede yavaşça dışarı salmayı denedi. Bunu iki blok boyunca sürdürdükten sonra, kendini hiç de daha iyi hissetmediğini farkedip vazgeçti. Normal soluyarak güneye doğru ilerlemesini sürdürürken kentin günlük yaşamını seyrediyor, bir yandan da Maitland olayını açıklığa kavuşturabilmek için ne yapabileceğini düşünüyordu. Bir ipucu, bir yaklaşım, bir fır-

sat... bişey bulması gerekliydi. Kendisine bir yön, bir ılıaç verecek birşey.

Deneylerinden bildiğine göre bir soruşturmanın ilk birkaç saatıyla ilk birkaç günü, en güç dönemleriydi. Dayanması en güç. Birbirleriyle ilgisi olmayan bilgiler gelip birikir, insanlar doğru veya yalanlarını söylerlerdi ama, ne anlama gelirdi bütün bunlar? Herşeyi dinlemek, kabul etmek, bu arada sinirlerini kontrol etmek zorunda kalırdı insan. Ta ki, biriken bu anlamsız zırvaların arasından ana çizgiyi farkedinceye kadar. Sonunda bilmecenin iki parçası birbirine uyar, derken öbür parçalar da yerini bulurdu. Ikinci Caddeyle 66'ncı Sokağın köşesinde rastladığı trafik tıkanıklığı gibi, Her yönden gelen arabalar birbirleriyle burun buruna durup dururdu. Suratları kızarmış sürücüler birbirine küfürler yağdırır, elleriyle işaretler yaparlardı. Derken trafik polisi bir tane arabayı kıpırdatınca tıkanıklık giderilir, birkaç dakika içinde akış sağlanırdı. Acaba Maitland olayındaki kilit arabayı ne zaman bulabilecekti kendisi? Belki bugün. Belki yarın. Belki de çoktan bulmuş da farkına varmamıştı.

Bayan Alma Maitland görünürlerde yoktu. Delaney buna memnun oldu. Porto Rico'lu bir hizmetçi onu gene o soğuk oturma odasına aldı. Delaney orada kanapenin ucuna ilişip şapkası dizlerinin üstünde beklemeye başladı. Beş dakika kadar bekledi. Herhalde bu da oğlanın kendine özgü düşmanlık gösterisidir diye düşünüyordu. Sabırla kızmadan beklemeye razıydı.

Victor Maitland'ın birçok fotoğrafını görmüştü. Delikanlı odaya girdiği zaman babasına ne kadar çok benzediğine şaşırdı. Aynı kalın vücut, aynı top omuzlar, kocaman kafa öne uzanmış, kaba kızıl saçlar, iri eller, kalın parmaklar. Yere küt küt basıyordu. Genç yüzünde önce kalın, koyu renk kaşlarıyla, çizilmişcesine muntazam dudakları göze çarpıyordu. Yaşlandığında kaba bir suratı olacaktı. Kırışıklar eklenip dudaklar incelince Ama şu anda gençlikten gelen yumuşak bir hassasiyet vardı bu yüzde. Hemen kırılıverecekmiş gibi. İncinmiş biri, diye düşündü Delaney. Ve öfkeli. Ve aç... istekli.

Ayağa kalktı. Oysa Ted Maitland onu selamlamak

ya da elini sıkmak yoluna gitmedi. Kendini kocaman koltuklardan birine attı, yığıldı, başparmağının tırnağı çevresindeki sert derilerle oynamaya başladı. Bir blucin ve yakası göbeğine kadar açık kırmızı bir gömlek giymişti. Boynunda bu tiplerin hiç birinde eksik olmayan kolyelerden de vardı. Kızılderililerin boncuklarından yapılmış. Çorapsız ayaklarında mokasenler, bileğinde gümüş üstüne turkuaz taşlı bir bilezik görülüyordu.

Delaney'e, «Sizinle konuşmayı neden kabul ettiğimi bilmiyorum,» dedi. «Annem istedi diye herhalde. Aynı şeyi yüz polisle yüz kere daha konuştum.»

Sesi Delaney'i şaşırmıştı. Tiz ama baskı altındayınış gibi bir sesti. Acaba çocuk bir bunalıma doğru mu gidiyor, diye düşündü. Hareketleri tutarsızdı. Tam krize yakalanmadan önce bazı kimselerde gördüğü kaçamak bakışlarla bakıyordu ona.

Delaney yavaşça oturdu, şapkasını yanına koydu, alçak, tok, samimi bir sesle konuşmaya çalıştı.

«Bunu biliyorum, Bay Maitland. Aynı deneyi size bir kere daha yaşatmaktan üzüntü duyuyorum. Ama raporları okumak, ya da dinlemek hiçbir zaman yeterli değildir. Kaynağa inmek her zaman daha doğrudur. Teke tek, erkek erkeğe bir konuşma. Yorum yanlışı yapma olasılığı daha azalır. Siz de aynı kanıda değil misiniz?»

«Olsam ne farkeder, olmasam ne farkeder?» Theodore Maitland'ın gözleri, kemirdiği parmağındaydı. Ya da halıda, tavanda, duvarlarda dolaşıyordu. Hiçbir zaman Delaney'in üzerinde değildi. Gözgöze gelmeyi ya istemiyor, ya da beceremiyordu.

Şef onu sakinleştirmek istercesine, «Neler çektiğinizi biliyorum,» dedi. «Gerçekten biliyorum. Bu da uzun sürmeyecek. Yalnızca birkaç soru soracağım. Birkaç dakika...»

Çocuk homurdandı, bacaklarını çabucak üstüste attı. Aslında yakışıklı bir delikanlıydı. İncinmiş, ama erkeksi bir türde. Babasının oğlu. Acaba bir kız arkadaşı var mı, diye düşündü. Keşke olsaydı.

«Bay Maitland,» diye söze başladı, birden durdu. Yumuşak bir sesle, «Ted desem bir sakıncası var mı?» diye sordu. «İstemezsen demem.»

«Canın ne isterse onu de.»

«Peki.» Delaney hâlâ çok yavaş, çok sakin konuşuyordu. «Ted diyeyim öyleyse Önce babanın öldürüldüğü gün senin neler yaptığını kısaca bir özetlemek istiyorum. Doğru olup olmadığını bana söylersin, olur mu Ted?»

Maitland garip bir ses çıkardı. Ne evet, ne de hayır anlamı taşıyan bir ses. Ustteki bacağını indirip ötekini üste attı, koltuğunda yan dönüp bir omzunu Delaney'e doğru çevirdi.

Şef devam etti. «O sabah saat dokuz buçuk sularında buradan çıktın. Ellidokuzuncu Sokaktaki duraktan metroya bindin. Eksprese değil, mahalli metroya. Astor Meydanında indin. Ondan on ikiye kadar Copper Union' da dersin vardı. Öğlende okulun basamaklarında bir süre arkadaşlarınla çene çaldın. İki sandviçle bir şişe bira alıp yemeğini Washington Meydanı Parkında yedin. Saat bir buçuğa kadar oradaydın. Sonra gene Copper Union'a dönüp ikiden dörde kadarki derslere katıldın. Çıkınca doğru eve geldin. Buraya. Doğru mu bunlar?»

«Evet.»

«Parkta öğle yemeğini tek başına mı yedin?»

«Öyle demiştim.»

«Tanıdığın kimseye rastladın mı, Ted?»

Maitland dönüp ateş saçan gözlerle ona baktı.

«Hayır, tanıdığım kimseyle karşılaşmadım.» Hemen hemen bağırıyordu. «Yalnız başıma yemek yedim. Suç mu bu?»

Şef Delaney iki elini havaya kaldırıp avuçlarını ona doğru tuttu.

«Yoo,» dedi. «Suç değil. Kimse de sana bir suç yüklemeye kalkmadı. Yalnızca hareketlerinin sırasını öğrenmeye çalışıyorum. Senin hareketlerinin de, babanı tanıyan herkesin hareketlerinin de. Bunu anlayabilmelisin, tamam mı? Parkta yalnız yemek yemek elbette suç değil. Kimseye rastlamamanın da üzerinde durmuyorum. Ben de daha simdi ta 79. Sokaktan buraya kadar yürüdüm, tanıdığım hiç kimseye rastlamadım. Çok doğal, çok normal birşey bu. Yemeğini genellikle yalnız mı yersin, Ted?»

«Bazan. Canım öyle istiyorsa.»

«Sık sık olur mu bu?»

«Haftada iki üç kere. Niye? Önemi mi var?»

Delaney konuyu hafife alarak, «Ah. Ted,» dedi. «Soruşturmalar hep böyledir. Herşeyin önemi vardır. Cooper Union'da ne dersleri alıyorsun?»

«Grafik resim,» diye mırıldandı Maitland.

«Dekorasyon, baskı falan mı?»

«Hı,» diye ekşi ekşi sırıttı delikanlı. «Onlar falan.»

«Proporsiyon?» diye sordu Delaney. «Görsel kompozisyon? Sanat tarihi ve sanat kuramı? Dizayn ve çizim?»

Ted Maitland ilk defa olarak onun gözlerine baktı. Hırsla, «Evet,» dedi. «Bütün bunlar. Nasıl oluyor da bir polis bunları bilebiliyor?»

Delaney omuzlarını kaldırarak. «Ben amatörüm.» dedi. «Sanat konusunda pek fazla şey bilmem ama...»

Çocuk, «Ama neyi beğendiğinizi bilirsiniz,» diye onun sözünü tamamladı.

«Evet, öyle. Örneğin babanın eserlerini beğeniyorum. Sen nasıl buluyorsun, Ted?»

«Gülünç buluyorum,» dedi Maitland. Öfkeyle gülüyordu. «Modası geçmiş, ham, enayice, çağdışı, yapmacık, aşırı duygulu, olgunlaşmamış, melodramatik, gerici buluyorum. Yeter mi?»

«Saul Geltman'a göre baban üstün bir çizim ustası, üstün bir anatomist, üstün bir...»

Maitland boğulurcasına bir öfkeyle onun sözünü kesti. «Saul Geltman, ha?» dedi. «O tipleri bilirim.»

«Ne tipleri yani?»

«Siz cağdaş bir toplumda sanatın yerini hiç bilmiyorsunuz. Budalanın birisiniz!»

«Anlat bana.» dedi Delaney. «Oğrenmek istiyorum.»

Theodore Maitland dönüp dosdoğru onun yüzüne baktı, öne eğilip dirseklerini dizlerine dayadı. Kara gözlerinde alevler oynaşıyordu. Yüzü gerilmişti. İçindekini ağzından çıkarma heyecanıyla tutuşuyor, titriyordu.

«Başaşağı bir piramit,» dedi. «Anlıyor musunuz? Tek noktanın üstünde duran bir piramit. Üstte kalan geniş kısmında bu Saul Geltman gibi boklar. Satıcılar. Eleştirmenler. Zengin koleksiyoncular. Belle Sarazen gibi

asalaklar. Jake Dukker gibi modacı ressamlar. Sanat kitapları ve reprodüksiyonlar basan yayıncılar. Kopyalar yapan hırsızlar. Galalara, sergi açılışlarına giden züppeler. Bütün o kokuşmuş tipler. Sanat severler! Yeni bir stil, yeni bir yetenek bulup sırtına binmeyi özleyenler. Sonra ondan kârını koparıp, piç gibi ortada bırakıp, on gün sürecek bir yenisini arayanlar. Parazitler! Keneler! Hepsi öyle! Bu başaşağı dönmüş piramit neyin üstünde duruyor, biliyor musunuz? Neye dayanıyor? Onu ne taşıyor? Orada, ta en dipte? Yaratıcı ressam. Tabii! Yığının en dibinde. O tek noktacık bütün yığının belkemiği. O adam yalnızca yeteneğini harcar. Çünkü başka birşeyi yoktur. Şampanya partileri, bu asalakların süslü hayatları hep onun sayesindedir. Evet! O zavallı durmadan ter döker, kafasındaki şeyi kâğıda, tuale, tahtaya, metale işlemeye çalışır durur. Hepsi gülerler ona Evet! Gülerler! Gülerler! Ama babam onların canına okudu. Hem de ne türlü! Çünkü onları gerçek çehreleriyle gördü. Ne olduklarını bildi. Kene! Asalak! Pislik! Ondan korkuyorlardı. Hem nasıl korkuyorlardı! Ama öyle üstün ressamdı ki. onu görmemezlikten gelemiyorlardı. Kötüleyemiyorlardı. Kafalarına etse razı olmak zorundaydılar. Çünkü onda neyin var olduğunu biliyorlardı. Kendilerinde asla olamayacak birşey. Deha! Babam bir dahiydi! Bir dahi!»

Şef Delaney ona şaşkın bakışlarla baktı. Oğlanın heyecanını yanlış anlamaya olanak yoktu. Gözlerinde tutuşuyordu. Sıkılı yumruklarında, titreyen dizlerinde gösteriyordu kendini.

Delaney, «Ama bana babanın eserlerini beğenmediğini söylemiştin.» dedi.

Ted Maitland kendini koltuğun arkasına atıp yaslandı, kollarıyla bacaklarını yana atıp serildi. İğrenmiş gibi bir ifadeyle Delaney'e baktı.

«Ahh, Tanrım!» dedi. Başını iki yana sallıyordu. «Söylediklerimin tek kelimesini bile anlamamışsın. Tek kelimesini bile. Aptal polis!»

«Dur, bir deneyeyim. Belki babanın çalışma stilini, resimlerinin tarzını beğenmiyorsun, ama bunun yetenekle ilgisi yok. Onu teslim ediyor. beğeniyorsun. Yete-

neğini nasıl kullandığı değil senin beğendiğin. Çünkü senin tarzına uymuyor. Ama gene de dehasını hiç kimse inkâr edemez. Sen ise hiç edemezsin. Demek istediğin aşağı yukarı bu muydu?»

«Evet,» dedi Maitland. Bunu öyle alçak sesle söylemişti ki, Delaney güçlükle duyabildi. «Aşağı yukarı bu... aşağı yukarı...»

Delaney gene yumuşacık. «Ya sen?» diye sordu. «Babanın yeteneği sende de var mı?»

«Hayır.»

«İlerde peki? Olabilir mi? Çok çalışırsan...»

«Hayır,» dedi çocuk. «Asla. Bunu biliyorum. Bu beni öldürüyor. İsterdim ki... öfff! Allah kahretsin!»

Ayağa fırladı, döndü, odadan koşarcasına kaçtı. Delaney arkasından baktı, durdurmaya kalkışmadı. Birkaç saniye kanapede öylece oturdu, boş kapıya baktı. Herkes birşeyler istiyordu. Ya elde edemeyeceği birşey, ya da zaten sahip olduğu şeyden biraz daha fazlasını. Zavallı doyumsuzlar. Yetenek, para, ün, değerli eşya, kişilik bütünlüğü... bu ödüller tepelerinde, uzanamayacakları yükseklikte asılı duruyor, sıçrayıp yakalamaya çalıştıkça daha yükseliyor, onlar lekeli parmaklarıyla havayı avuçlayıp avuçlayıp sırtüstü düşüyor, hıçkırıklara boğuluyorlardı.

Şef ayağa kalktı. Kapıya yürürken Alma Maitland odaya daldı. Başı dik, yumrukları sıkılı, korku veren bir amazon gibiydi. Bakır rengi saçlarının başının üstünde toplanış biçimini, yün örgü döpyesini, vücudunun güzelliğini, cildinin parlaklığını beğenmemeye olanak yoktu.

Tam karşısında durdu, yolunu kesti. Delaney bir an kadının kendisine vurmak niyetinde olduğunu sandı.

«Bayan Maitland...» diye mırıldandı.

Kadın yüksek sesle, «Ted'e ne yaptınız?» diye sordu. «Ne yaptınız ona?»

«Hiçbir şey yapmadım!» Sesi ciddiydi. «Babasının öldürüldüğü gün nelerle uğraştığını konuştuk. Sonra sanattan ve Ted'in babasının eserleri konusundaki fikirlerinden konuştuk. Bu onu sinirlendirmeye yetti. Sizi temin ederim ki bu işte benim rolüm olmadı Bayan.»

Kadın birden çöker gibi oldu. Omuzları sarktı, başı eğildi. Parmakları arasında küçük bir mendil tutuyor. onu evirip çeviriyor, çekiştiriyordu. Delaney ona soğuk gözlerle baktı.

«Bu çocuk profesyonel tedavi altında mı?» diye sordu. «Bir psikoloğa götürüyor musunuz? Ya da psikiyatr'a?»

«Hayır. Evet. Gidiyor...»

«Psikiyatr'a mı?»

«Aslında pek de...»

«Ne kadar sık gidiyor?»

«Haftada üç gün, öğleden sonraları. Ama görünüşe göre...»

«Bu ne zamandan beri böyle sürüyor?»

«Hemen hemen üç yıldır. Ama psikiyatr diyor ki...»

«Hiç öfkeden kendini kaybetti mi? Saldırdı mı?»

«Hayır. Şey... bazan...»

«Babasına mı? Hiç babasına saldırdı veya onunla dövüştü mü?»

Kadın hırsla, «Cevap vermeme fırsat tanımıyorsunuz.» diye bağırdı.

«Gerçeğin zamana ihtiyacı yoktur. Hizmetçiye sormamı ister misiniz? Ya da kapıcıya? Komşulara? Oğlunuz hiç babasına saldırdı mı?»

«Evet,» diye fısıldadı.

«Kaç kere?»

«İki kere,»

«Bu yıl içinde mi?»

«Evet.»

«Sert mi saldırdı? Biri ya da ikisi birden yaralandı mı?»

«Hayır, yalnızca...»

«Bayan Maitland!» diye gürledi Delaney.

Kadın koltuktan bir adım uzaktaydı. Bir anda koltuğun üstüne yıkıldı. Kolları bedenini kucaklıyor, sarsılıyordu. Ama Delaney bu düşüşte bile zarif hareketler izlemişti. Şu andaki hali bile sanki kendine hakim gibiydi. Dizleri bitişik, bacakları yana dönük, bilekleri çaprazlanmıştı. Öne eğilmiş başı, boynunun, ensesinin zarif kıvrıntısını ortaya seriyordu. İçinden, bu ailedeki tek

sanatçı Victor Maitland değilmiş galiba, diye düşündü.

«Evet?» diye sordu.

«Bir keresinde dövüştüler. Victor onu yere yıktı. Çok fena oldu...»

«Öteki sefer...?»

Kadın aynı donuk sesle, «Bir kere de Ted ona saldırdı. Ansızın. Hiç nedeni yoktu.»

«Saldırdı mı? Yumruklarıyla mı? Bir silâhla mı?»

Cevap yoktu. Ya da cevap vermek istemiyordu.

«Bir bıçakla mı?» dedi Delaney. «Av bıçağı mı? Mutfak bıçağı mı?»

«Meyve bıçağı. Küçük birşey. Mutfaktan almış.»

«Kocanız yaralandı mı?»

«Küçük bir kesik. Kolunun üst kısmında. Derin değildi. Aslında hiç önemli değildi.»

«Doktor çağrıldı mı?»

«Yoo, hayır. Çok küçük bir kesikti. Birşey değildi Victor doktor istemedi. Ben... dezenfekte edip sardım. Şu selobantlardan yapıştırdım. Gerçekten önemli değildi.»

«Doktorunuzun adı ne? Aile doktorunuz kim? Muayenehanesi nerede?»

Kadın söyledi. Delaney dikkatle not etti.

«Oğlunuzun bıçağı var mı? Av bıçağı, ya da çakı herhangi bir tür?»

«Hayır,» diye başını iki yana salladı. «Katlanan bir çakısı vardı. İsviçre malı. Kırmızı bir çakı. Ama sonra... sağlığı bozulunca, bıçağı ondan aldım.»

«Siz mi ondan aldınız?»

«Yani odasındaki çekmeceden aldım.»

«Şimdi nerede?»

«Attım. Çöp bacasından aşağı.»

Delaney ayakları aralık, kaya gibi duruyor, kadının başının tepesine gözlerini hiç kırpmadan bakıyordu İçine derin bir soluk çekip sesli biçimde bıraktı. İç çekişi gibi.

«Pekâlâ,» dedi. «İnanıyorum size.»

Kadın o zaman başını kaldırıp ona baktı. Gözlerinde gözyaşından eser yoktu.

«O yapmadı,» dedi. «Size yemin ederim. Ted değildi. Babasına tapardı.»

Delaney dönüp kapıya yöneldi. Bir ara duraksadı, kadına döndü.

«Birşey daha var, Bayan Maitland. Kocanızın modellerinden tanıdığınız var mıydı?»

Şaşırmış gibi bakıyordu.

«Kocanızın resimlerinde poz veren kadınlar veya kızlar arasından,» diye sabırla açıkladı. «Hiç şahsen tanıdığınız var mı? Ya da ismen?»

Başını iki yana salladı. «Yıllar önce vardı. Ama son zamanlarda yok. «Beş yıldır falan yok.»

«Çok genç bir kız? Çok genç. Porto Rico'lu belki. Ya da İtalyan Latin tipli.»

«Hayır, öyle birini bilmiyorum. Neden soruyorsunuz?»

Delaney. Victor Maitland'ın stüdyosunda bulduğu üç karakalem resmi anlattı.

«Bunlar elbette size ait,» dedi. «Daha doğrusu kocanızdan kalan mirasa dahil. Şimdilik bende olduklarını bilmenizi istedim. Soruşturma bittiği zaman öteki malların arasına konacak.»

Evet, anlamında başını salladı. Pek aldırmıyor gibiydi. Delaney başıyla küçük bir selâm verip çıktı.

Üçüncü Caddeye kadar yürüyüp kuzeye saptı, Büyük mağazaların, şık dükkânların, kafeteryaların arasında öğle vakti bile kalabalık bir halk grubunun dolaştığı yerde kendi kendine düşündü. **Qui bono** muydu Latincesi, yaksa **cui bono** muydu? **Kimin yararına** demekti. İkincisi olmalı diye karar verdi.

Cui bono? Bir cinayet dedektifinin kendi kendine ilk sorması gereken soru. Kim yararlı çıkmıştı olaydan? Elinde babasının yeteneğini kıskanan dengesiz bir çocuk vardı. Kocasının çapkınlıklarına öfkelenen seksten uzak bir kadın vardı. Herkesin içinde alay edilip küçük düşürülen bir satış ajanı vardı. Ölenin kişilik bütünlüğünü kıskanan bir ressam arkadaşı vardı. Onun kendisine duyduğu nefretten bıkmış modern bir metresi vardı. Terkedilmiş ve sefalet içinde kalmış bir anneyle bir kızkardeş vardı.

Cinayet için bol neden vardı yani. Ama kim yararlanmıştı?

Edward X. Delaney kuzeye doğru yürürken soruşturmayı yalnızca bu yedi kişi üstünde yoğunlaştırmaktan ötürü başarısızlığa uğrayabileceğini düşünmekteydi. Ama polis daha önce Maitland'ın birlikte içtiği dostlarını, modellerini, komşularını, orospuları, hattâ uzak akrabalarıyla askerlik arkadaşlarını bile gözden geçirmişti. Sıfıra sıfır, elde var sıfır. Bunun sonucu olarak Delaney'in elinde işte bu yedi kişi kalmıştı. Cui bono?

Fotokopileri aldı, parasını ödedi, makbuz istedi. Bütün masraflarının hesabını dikkatli şekilde tutuyordu. Sonunda müdürlüğe verecekti. Gerçi bu iş için kendisine maaş falan ödenmesini bekliyor değildi ama, sırf New York polis örgütüne yardımcı olabilme zevki için paradan çıkmaya da niyeti yoktu.

Döndüğünde evi boş buldu. Buzdolabının kapağına Monica bir not tutturmuştu. «Ben yiyecek alışverişine gidiyorum. Sana gömlek lâzım. Alıver.»

Gülümsedi. Bazı gömleklerinin yakaları gerçekten biraz tirfillenmişti. Eski zamanlarda erkeklerin bu durumlarda yakalarını tersyüz ettirdiklerini hatırladı. Bu işi ya karıları yapar, ya da gömlekler mahalle terzilerine giderdi. Terzilerin kapısında «Yaka çevrilir» diye yazılar bulunurdu. Bugün öyle bir tabela olsa, kimse ne demek istediğini bile anlayamazdı.

Bardağına içecek soğuk birşey doldurup çalışma odasına yürüdü. Ceketini çıkardı, dönen koltuğun arkasına geçirdi. Ama kravatını gevşetmediği gibi, kollarını da sıvamadı. Maitland'ın karakalemlerini tekrar duvara iğneledi, fotokopileri masanın en alt çekmecesine koydu. Bu resimleri Jake Dukker'le Belle Sarazen'e gösterip bir sonuç almayı umuyordu.

İçkisinden bir yudum aldı, telefonda İvar Thorsen'in numarasını çevirdi. Thorsen yerinde yoktu. Delaney onun yardımcısı Çavuş Ed Galey'le konuşup neler istediğini anlattı. Örgütün hukuk bürosundan bilgi. New York eyaletinin yasalarına göre Victor Maitland'ın serveti nasıl bölüşülecek konusunda.

Delaney, Ed Galey'e, «Adam vasiyetname bırakmamış,» diye açıklamada bulundu. «Bir karısı bir de on sekiz yaşında oğlu var. Annesiyle kızkardeşi de var. Her birinin ne alacağını bilmek istiyorum. Anladın mı?»

«Tamam şef. Not alıyorum. Karısı, oğlu var. Oğlan on sekiz. Annesiyle de kızkardeşi var. Nasıl paylaşacaklar.»

«Tamam,» dedi Delaney «O kadar.»

«Kızkardeşi on sekizden küçük mü?»

«Değil.» Delaney karşısına zeki bir polis çıkmasından memnundu. «Otuz yaşlarında falan,» dedi. «Bilgiyi ne zaman alırım dersin?»

«Birkaç gün sürer en azından. Ama onları itelemeye çalışacağım. »

«İyi. Teşekkür ederim. Birşey daha var çavuş. **Sanat Hırsızlığı ve Taklitler** Şubesi hâlâ çalışıyor mu?»

«Bildiğim kadarıyla çalışıyor. Küçük bir şube. İki üç kişiler. Merkezdeler. Dahili numarayı ister misiniz?»

«Lütfen.»

«Kapatmayın.»

Bir dakika sonra Çavuş Galey telefona dönüp numarayı ve şube yöneticisinin adını verdi. Bernard Wolfe.

Delaney not aldı, teşekkür edip telefonu kapadı. İçkisinden iki yudum daha çektikten sonra yeni numarayı çevirdi. Meşguldu. Biraz daha içti. Gene meşgul. Sonunda numara cevap verdiğinde Wolfe'un orada olmadığını öğrendi. Adını ve telefonunu bırakıp Wolfe'un döner dönmez kendisinin aramasını rica etti.

İçkisini bitirip Theodore ve Alma Maitland ile son görüşmeleri hakkındaki raporunu yazmaya başladı. Tam bitireceği sırada telefon çaldı. Delaney sağ eliyle yazmaya devam ederken soluyla telefonu açtı.

«Ben Şef Edward X. Delaney.»

«Şef, ben Bernard Wolfe. Sanat Şubesi. Beni aramışsınız.»

«Evet, aradım. Ben yarı resmî şekilde Victor Maitland cinayeti üzerinde çalışıyorum.»

«Duymuştum.»

«Örgüt dedikodusu mu?»

«Sanat çevreleri dedikodusu. Dünya küçük, şef. Herşey çok çabuk duyuluyor.»

«Öyle olmalı,» dedi Delaney. «Herhalde sen de bu küçük dünya hakkında pek çok şey biliyorsun. Bana büyük yardımın olabilir diye düşündüm. Bir buluşsak diyordum.»

«Memnuniyetle,» dedi Wolfe. «Nerede, ne zaman isterseniz.»

Delaney tam randevu vereceği sırada, Çavuş Boone'un da J. Julian Simon'dan randevu alacağını hatırladı.

«Seni Pazartesi arayayım, kesin yer ve zaman kararlaştıralım.» dedi. «Saat onda ararım. Uygun mu?»

Wolfe uygun olduğunu söyledi, telefonu kapattılar.

10

PAZARTESİ sabahı Boone her zaman olduğu gibi saat dokuzda kapıdaydı. Delaney ceketsiz, gömlekle arabaya yürüyüp çavuşu içeriye davet etti.

«Bugünü birbirimize bilgi vererek ve olayları bir sıraya koyarak geçirelim diye düşündüm,» dedi. «Kâğıt işlerini yoluna koyduktan sonra ne yapacağımızı planlarız.»

«Bana göre hava hoş, şef. Cuma günü yaptıklarımın notlarını da getirdim.»

Delaney'in çalışma odasına girdiler. Birkaç dakika sonra Monica onlara fincanları ve bir termos dolusu kahveyi de getirdi. Yanında bir tabak küçük tarçınlı bisküvi de vardı. Monica bir iki dakika Çavuş Boone'la çene çaldıktan sonra ikisini yalnız bırakıp çıktı.

Delaney'in ilk bilmek istediği şey, J. Julian Simon randevusunun ne zaman olduğuydu. Boone oraya ertesi sabah saat onda gidileceğini söyledi.

Kahvelerini içip bisküvilerini yerken Boone, Dukker'ın yerinden Mott Sokağına kadar gidiş geliş süreleri konusundaki iki deneyini anlattı, Delaney not aldı. Bu deneylerin önemi üzerinde yorum yapmayı ikisi de gerekli bulmadılar.

Saat onda Şef Delaney, Sanat Servisinden Bernard Wolfe'u aradı, salı günü öğle yemeği için randevu ayarladı. Batı 36. Caddedeki Keen İngiliz Lokantasında buluşacaklardı.

Delaney telefonu kapadıktan sonra, «Hiç gittin mi oraya,» dedi.

«Gitmedim, efendim.»

«Çok güzel kuzu pirzolası yapıyorlar. Tabii öğlende kuzu yiyebilirsen.»

«Wolfe'dan ne öğre, rıeyi umuyorsunuz?»

«Belirli birşey değil Belki New York sanat dünyasının görünmeyen yanları hakkında bazı bilgiler. Belki de onunla konuşurken Maitland'la ilgili birşey çıkar ortaya. Şu sırada herşey yararlı... dedikodu, söylenti... ne olursa olsun. Peki, önce sen anlat. Hemley denen kadınla işler nasıl gitti?»

Boone'un belleği çok iyiydi. Arasıra notlarına bakarak Susan Hemley'le karşılaşması ve birlikte yediği öğle yemeği konusunda çok kapsamlı bilgi verdi. Sözü bitince ikisi bir süre karşılıklı oturup boşluğa bakakaldılar.

Sonunda Delaney, «İlginç,» dedi. «Demek Bayan Maitland bu işin o kadarla kalmadığını düşünüyormuş. Sen fazla bilgi isteyince de acele ofise dönmesi gerektiğini hatırladı. Ne dersin? Biliyordu da kaçmaya mı çalıştı? Yoksa gerçekten bilmiyor muydu? Belki geç kalmıştı işine. Hangisi doğru?»

Boone, «Bilemiyorum,» dedi. Kaygılı gibiydi. «O zamandan beri düşünüyorum ama bir karara varamadım.»

«Bir tahmin yürütsen?»

«Alma Maitland'ın ne demek istediğini bilmiyor derdim.»

«Pekâlâ. Şimdilik onu öyle kabul edelim. Ya Geltman'ın tanığı konusu? Onu saat onda içeri girerken görmüş. ama bir buçukta çıkarken görmemiş, öyle mi?»

«Öyle, şef. Alma Maitland'la yemek yiyormuş. Ya da buluşmaya gidiyormuş.»

«Ve Geltman'ın çıkışını bürodaki başka kimseler de görmemiş.»

«Evet. Büro boşmuş. Herkes çıkmışmış. Yani Geltman'ın aslında bir tek tanığı var. Bay J. Julian Simon.»

Delaney. «Şöyle olamaz mı?» diye başladı. «Simon'un bürosu, Hemley'in Alma Maitland'la yemek yediği Le Provençal Lokantasına uzak değil. Kadın bürodan biri çeyrek geçe çıktı diyelim. O çıkar çıkmaz ortalık boşalıyor ve Geltman fırlıyor, gidip Maitland'ın işini bitiriyor. Yok, olmadı, olmadı. Onu sil. Kulağa iyi gelmiyor. Zaten Geltman'ın kendi galerisindekiler onun bir buçukta döndüğüne tanıklar. Bunu yapamaz.»

Boone ekşi bir seslc. «Hayvanoğlu hayvan!» diye söylendi. Delaney dönüp yüzüne bakınca Çavuş kızardı.

«Özür dilerim, efendim.» dedi. «Simon ve Brewster bürosu uzun bir koridor üstünde. asansöre de epey uzak. Tahta bir kapıdan girince bir oda var. Susan Hemley orada çalışıyor. Geltman'ın kendisiyle birkaç dakika konuştuktan sonra iç büroya geçtiğini söyledi. Kendisi de bana verdiği randevuyu alabilmek için oraya girdi. Ama ben enayi gibi hiç bakmadım.»

Delaney bir iki kere gözlerini kırpıştırdı, sonra gülümsedi.

«Özel bir kapı,» diye söylendi. «Simon'un ofisine doğrudan koridordan girmek için. Böyle bürolar az değildir. Hele avukatlarda. Dışarda görmek istemediği biri beklerken kaçabilmek için.»

Boone, «Tamam,» dedi. «Eğer Simon'un odasından koridora açılan kapı varsa, Geltman onda gelip, hemen tekrar çıkmış olabilir. O zaman Mott Sokağına gidip Maitland'ı haklamak için dünya kadar zamanı var demektir. İster Simon'un bürosuna döner. ister doğrudan kendi galerisine. Kapıya bakmadığım için çok özür dilerim, şef.»

«Hiç ziyanı yok. Yarın bakarız. Demek Hemley sana Geltman'la Simon'un eski arkadaş olduklarını söyledi. öyle mi?»

«Öyle. Beraber eltopu oynarlarmış.»

«Çok hoş. Demek top oynarlarmış. Şimdii... şu Hemley denen kadın nasıl biri? Güzel mi?»

«Oldukça cekici. Çok güzel sayılmaz. İyice zayıf. fazla genç değil. Kısa, sarı, kıvırcık saçları var. Göğsü kalçası hiç yok. Bacakları güzel, sesi iyi. Kafası pek çalışır gibi gözükmüyor.»

«Seksi mi?»

Boone bir an düşündü.

«Evet derdim,» dedi. «Öyle bir yanı var. Kendini bırakırsa dünyayı sarsacakmış gibi.»

«Eğer Alma Maitland, Geltman'ın dediği gibi gerçekten kadınlara düşkünse aralarında öyle birşey olabilir mi?»

Boone tekrar düşündü, sonra içini çekti.

«Belki,» dedi. «Bir ihtimal. Bilemem. Hangi erkek bilebilir ki?»

«Ben hiç bilemem,» diye homurdandı Delaney. «Ama seninle arası nasıldı? Yani kadın-erkek ilişkilerinde nasıl? Sana pas verdi mi? Tekrar görüşmeyi umar gibi miydi?»

«Yooo,» dedi Boone ağır ağır. «Pek sayılmaz. Terbiyeli ve dostça davrandı ama bir aşırılık yoktu. Belki tipi değildim. Bendeki esas etkisini söyleyeyim mi? Onu bir 'grup seksi' âlemine çağırsam, kıkır kıkır güler ve hemen kabul ederdi gibime geliyor.»

«Eh, ben de yarın sabah göreceğim onu. Bakalım benim izlenimim seninkiyle karşılaştırılınca nasıl olacak. Şimdi sana Ted ve Alma Maitland'la geçirdiğim zamanı anlatayım.»

Boone'a ikisiyle konuşurken olup bitenlerin hepsini anlattı. Çavuş dikkatle dinliyor, arasıra not alıyor, ama sözü hiç kesmiyordu. Delaney susunca Boone not defterinden başını kaldırdı, heyecanla baktı.

«Vay canına!» dedi. «Bu çok yeni bir durum. Ted'in şiddet gösterdiği konusu dosyalarda yoktu, değil mi?»

«Hayır. Bu konuda tek kelime yoktu.»

«Ruh doktorunu konuşturabilir miyiz?»

«Olanak yok. Midye gibi kapar çenesini. Yasa da öyle emrediyor.»

«Demek bu Ted denen delikanlı öğle yemeğini Washington meydanındaki parkta tek başına yiyor. Ya da öyle diyor. Bu ne anlama gelir, görüyorsunuz, değil mi şef? Alma da tek başıma alışverişteydim diyor. Sarazen'le Dukker birbirinin yanında olduklarını öne sürüyorlar ama bu işi bal gibi becerebilecekleri ortada. Anneyle kızkardeş bile ta Rockland'dan arabayla gelip işi görmüş olabilirler. Saul Geltman'ın da tek tanığı J. Julian Simon. O da oyun arkadaşı. Harika! Bunların hepsi suçlu. Şimdi ne yapacağız?»

Edward X. Delaney, «Şimdi yapacağımız şey bir zaman cetveli çizmek,» dedi. «Bir tablo. Yukardan aşağı ilk sütuna bu insanların adları, soldan sağa üst çizgiye de zamanlar yazılacak. Böyle olunca o sabahki cinayet süresi içindeki her on beş dakikada her birinin nerede ol-

duğunu bir bakışta görebileceğiz. Diyelim ki sabah ... kuzdan akşam beşe kadar. Ya da nerede olduklarını değilse bile, neredeyiz dediklerini görebileceğiz. Şurada grafik kâğıdı olacaktı. Başlayalım.»

Çizime yeni başlamışlardı ki, Monica başını uzatıp onları öğle yemeğine çağırdı. Sofrayı yemek odasına kurmuştu ama, herkesin kendi sandviçini yapıp yemesine yönelik, pratik bir sofraydı. Üç çeşit ekmek, salam, hindi, domates, şalata, turp, soğan, füme balık, zeytin, turşu, bir de patates salatasıyla soğuk barbunya fasulyesi. Delaney için siyah bira, Boone için buzlu çay da hazırdı. Monica da onlarla oturdu, biraz çimlendi ve iş konuşmalarına izin vermedi. Bu durumda ellerinden gelen tek şey yemek, yemek, durmadan tıkınmak oldu.

Sofranın toplanmasına, artıkların kaldırılıp bulaşıkların makineye dizilmesine yardım ettikten sonra Delaney karısını yanağından öptü.

«Çok güzeldi.» dedi. «Tam ihtiyacımız olan şey.»

Çavuş Boone da, «Gerçekten nefisti, Bayan Delaney,» dedi. «Çoktandır bu kadar lezzetli yemek yememiştim.»

Bu söz üzerine Monica'nın belli belirsiz, «İstesen yerdin,» gibi bir şey mırıldandığını sandı ama emin olamıyordu.

Bundan sonra iki erkek tekrar çalışma odasına geçip çizimlerine devam ettiler. Bitirdiklerinde, ellerinde bütün sanıkların cinayet günü ne yaptıklarını hemen hemen dakikası dakikasına gösteren güzel bir cetvel oluşmuştu. Ayrıca renkli kalemler kullandıkları için, sanığın bulunduğu yer kendi iddiası mı, yoksa başka tanıkların sözüyle kanıtlanmış mı, o da ayırdedilebiliyordu.

Aslında bu da hiçbir şey kanıtlamamıştı. Kanıtlayamayacağını zaten ikisi de önceden biliyorlardı. Ama olup bitenleri göz yoluyla kafalarında netleştirmelerine yaramıştı. Onu da Maitland resimlerinin yanına, bülten tahtasına astıktan sonra memnun memnun seyrettiler. Herşey netleşmişti birdenbire.

Şef mutfağa gidip bir bira getirdi. Çavuş için de bir şişe tonik vardı elinde. Sigaralarını tüttürüp çizime bak-

maya başladılar. Bir yandan birbirlerine olabilecek senaryolar anlatıyorlardı.

Bir ara ikisi birden, «Benim çalıştığım bir olayda...» diye söze başlayıp sustular, sonra da güldüler.

Şef Delaney, «Önce sen anlat,» dedi.

Boone, «Pek önemli sayılmaz efendim,» dedi. «Üçüncü sınıf dedektif olduğum sıralardaydı. O zaman bölgelerin kendi dedektif birlikleri vardı, ben de 20'nci bölgedeydim. Broadway'de şık bir kuyumcu vardı. Daha çok antika mücevher satardı. Adamın stokundan durmadan mal eksiliyordu. Muntazam biçimde. Haftada bir ya da iki parça diyelim. Dükkânda bir kendisi bir de karısı vardı. Müşteriler kaldırıyor diye düşündük. Ne temizlemeye gelen kimse, ne de dükkâna zorla girildiğine dair belirti vardı. İçeriye gözcü koyduk. Arka odanın kapısının deliğinden içerdeki müşterileri gözetledik. Kimse birşey çalmıyordu. Akıl durduran bir durum. Günün birinde kuyumcu Beşinci Cadde otobüsünde giderken karşısında güzel bir kadın görmüş, göğsünde de kendi kayıp mücevherlerinden bir iğne. O olduğundan eminmiş, çünkü yakutları gül biçiminde sıralanmış, kendine özgü bir iğneymiş. Victoria döneminden kalma olup, eşi de olmadığına inanıyormuş. Kafasını kullanmış, kıza birşey söylememiş, onu evine kadar izlemiş, sonra da bizi aradı. Uzun sözü kısa kesmek gerekirse, kız bize iğneyi sevgilisinin verdiğini söyledi. O nereden almış dersiniz? Kuyumcunun karısından! İnanılacak şey mi? Oğlan işe yaramaz, jigolo tipli birşeymiş ve kadını, ne koparabilirsem diye idare ediyormuş. Kuyumcuya ben söylemek zorunda kaldım. Kolay değildi. Ama demek istediğim şu: Eğer o adam otobüste o kızı görmeseydi olanları hiç anlamayacaktık, adam da sapına kadar soyulup gidecekti. Kaza eseri bulduk. Milyonda bir ihtimal olarak.»

Delaney başını salladı «Benim hikâyem de buna benziyor ama, ortaya çıkışı şanstan çok, kötü adamın budalalığından oldu.» dedi. «Tehditle para sızdırıyormuş. Hem de beş yüz dolar falan. Yani girdiği tehlikeye göre fındık fıstık parası sayılır. İnsanlara mektup yazıp kendisine beş yüz dolar vermezlerse karısının ya da çocuklarının yüzüne asit atacağını söylüyormuş. Kim bilir

kaç kişi para verdi ona? Sonunda birisi akıllı ve cesaretli çıkıp bizi aradı. İnanır mısın, tehdit mektubu pul makinesiyle basılıp yollanmış. Herif galiba üç kuruşluk posta parasını esirgeyip mektubu çalıştığı firmanın mektupları arasına katıvermiş. Tabii posta uzmanlarına gittik ve bir günde nereden postalandığını bulduk. Adamı bulmamız ise dört gün sürdü. Aynı şeyi tekrar yaparken yakaladık. Bize paraya ihtiyacı olduğunu, çünkü Delahanty'de kurslara gidip sonunda polis olmak istediğini söyledi. Olduğunu sanmıyorum. Yani sen işi bir şans eseri çözümlemeyi umuyorsun. Ben de aynı şeyi umuyorum ama, belki katilin aptallığından da çözebiliriz.»

Abner Boone ona sırıttı.

«Şef, biz kendimizi kötü adamlardan daha akıllı diye düşünüyoruz yani,» dedi.

Edward X. Delaney ciddi bir sesle, «Eğer bundan bir an bile kuşku duyarsan hemen başka bir mesleğe yönelmen gerekiyor demektir çavuş.» dedi.

11

SALI sabahı şef kapının önünde, Boone'un arabasında oturuyor, çavuşun bir önceki gün Maitland cinayetinde çalışmış polislerle yaptığı konuşmaların özetini dinliyordu.

Boone suratını asarak, «Sıfır işte,» diyordu. «Hepsi bütün bildiklerini raporlarına yazdıklarını söylüyorlar. Bu işten ele hiçbir şey geçmeyecek galiba şef.»

«Bence gene de iyi bir fikirdi.» Delaney inat ediyordu. «Konuşacağın kimse kaldı mı?»

«İki kişi kaldı. Onlarla da bu gece konuşacağım. Biri tatilden yeni döndü, öteki gizli görevde. Amiri yerini söylemiyor. Şimdi Simon'un bürosuna mı gidiyoruz?»

«Tabii. Önce koridor kapısına bakıp... Bir dakika!» Hemen arabadan inerek evin arka kapısına yürüdü. Monica mutfakta tabureye oturmuş, üçüncü fincan kahvesini yudumlamakta ve günün alışveriş listesini çıkarmaktaydı. Radyo da haberleri veriyordu. Şef girince Monica başını kaldırıp baktı.

«Birşey mi unuttun, sevgilim?» diye sordu.

«Opak bant. Buralarda bir yerde olduğundan eminim.»

«Son çekmecede. Piller, el feneri, çekiç, tornavida, kerpeten, seloteyp, lastik bant, tutkal, mum, yara bantları, eski şişe mantarları falan da orada...»

«Tamam tamam,» dedi şef. Gülüyordu. Banttan bir inç boyunda bir parça koparıp aldı, sonra Monica'nın yazı kâğıdından biraz yırtıp bantı ona hafifçe tutturdu.

Monica şaşkınlıkla, «Ne yapıyorsun?» diye sordu.

«Meslek hilesi. Sana herşeyi anlatamam.»

Onu çabucak öpüp çıktı. Monica arkasından, «Vız gelir bana zaten.» diye bağırıyordu.

Arabaya döndüğünde Çavuş Boone'a getirdiği bantı gösterdi.

«Bana bunu eski bir kasa hırsızı öğretmişti.» dedi «Bir yerde bir sürü buzlu camlı kapı varsa, bir tanesini belirlemek istiyorsan, işin zordur. Çünkü arkasında ışık yandığı zaman hepsi birbirine benzer. Ama arka tarafa geçtiğinde bu banttan birazını cama yapıştırırsan, ışık banttan geçmiyor. Köşeye yapıştırdığın için kimse de farketmiyor. Hemen o kapı olduğunu anlıyorsun. Eğer J. Julian Simon'un odasından koridora açılan kapı varsa, biz bantı koridordan yapıştırırız. Sana nasıl yapılacağını gösteririm.»

Yola çıkıp ilerlediler. Simon ve Brewster firmasının olduğu binaya yakın yerde güçlükle bir park yeri bulup kumbarasına para atarak üç blok kadar yürüdüler.

Avukatın yazıhanesi modern bir binanın altıncı katındaydı. Binanın giriş holü tertemiz, kapıcısızdı. Delaney çevresine bakındı, duvarda asılı şirketler listesini okudu.

«Avukatlar, sanat temsilcileri, üç de vakıf.» dedi. «Bir ticaret dergisi, bir keman tamircisi... fazla trafiği olan işler değil.»

Asansör küçüktü ama iyi çalışıyordu. Sessizdi. Altıncı katta indiler. Hâlâ kimseye rastlamamışlardı. Üzerinde altın harflerle SIMON VE BREWSTER AVUKATLIK FİRMASI yazan ceviz kapının önünde durdular. Boone soru soran bakışlarını Delaney'e çevirdi. Şef eliyle koridorun ilerisine doğru işaret etti, bir iki adım ilerlediler. Delaney ağzını Boone'un kulağına yaklaştırıp fısıldadı.

«Susan Hemley, Simon'un odasına gittiğinde hangi yöne yürümüştü?»

Boone bir an düşündü, olduğu yerde döndü, sonra koridorun ilerisine doğru uzattı parmağını. Oraya yürüdüler. Önlerine çıkan ilk kapı, buzlu camlı bir kapıydı. Üzerinde yazı yok yalnızca yaldızla yazılmış bir numara vardı. Biraz daha ilerleyince tıpkı ona benzeyen bir kapı daha buldular. Numarası değişikti. Delaney Boone'a baktı ama çavuş omuzlarını kaldırmakla yetindi.

Şef ilk kapıya döndü, gölgesi içerden görünmesin di-

ye pervazın dışında durarak opak bantı kağıttan ayırdı, camın kenarına, pervazın tam yanına, göz hizasına yapıştırdı.

Boone'a, «Burada ışık parlak,» diye fısıldadı. «Simon'un odasının kapısı buysa, içeriye girdiğimizde bantı görürüz. Tuvalet veya arşiv odası kapısı olmadığından emin oluruz. Hadi, gidelim...»

Delaney öne düştü, ofise girerken başından hasır şapkasını çıkardı. O gün Temmuzun biriydi.

Boone gülümseyerek, «İşte geldik, Bayan Hemley,» dedi. «Hem de tam vaktinde.»

«Gerçekten öyle. Bir iki dakika erken bile. Bay Simon telefonda görüşüyor. Kapatır kapatmaz geldiğinizi bildiririm.»

«Bayan Hemley, sizi şef Delaney'le tanıştırmak isterim. Şef, bu Bayan Hemley.»

Kadın elini uzattı. Delaney tutup üzerine eğilerek onu saraylara lâyık biçimde selâmladı.

«Sizi tanıdığıma çok memnunum, Bayan Hemley,» dedi. «Çavuşun gösterdiği hevese şimdi hak veriyorum.»

«Ah, şef! Bu benim için öyle bir... birşey ki! Hakkınızda çok şey okudum. Soruşturmalarınızı. Çok ünlüsünüz!»

Delaney elini havada sallayarak, «Ah, bu gazeteleri bilirsiniz,» dedi. «Herşeyi abartırlar. Kaç zamandır Bay Simon'la çalışıyorsunuz?»

«Hemen hemen altı yıl oluyor. Bay Simon büyük bir zevktir.»

«Öyle gözüküyor. İşimiz uzun sürmez sanırım. Göz açıp kapayana kadar kurtulacaksınız bizden.»

Hemley gözleri parlayarak, heyecanlı bir sesle, «Maitland soruşturması, değil mi?» dedi.

Delaney ciddi bir yüzle başını sallayıp parmağını dudağının üstüne götürerek sessizlik işareti yaptı.

«Anlıyorum. Kimseye ağzımı açmam.»

Üstünde altı düğme bulunan telefondaki ışık söndü. Susan Hemley bunu hemen gördü. «Telefonu kapattı,» dedi. «Geldiğinizi söyleyeyim.»

Ayağa kalkıp zarif adımlarla Simon'un odasına geçti. Bol eteği, yürürken düzgün bacaklarına sarılıp duru-

yordu. Kapıyı bir tek kere vurup açmış, girdikten sonra hemen arkasından kapamıştı. Balerin gibi birisiydi bu kız.

Delaney, Boone'a, «Haklıymışsın,» dedi. «Var onda.»

Kız bir an sonra geri dönmüştü. Parlak bir sesle, «Bay Simon sizi bekliyor, Baylar,» dedi.

Onları odaya kadar götürüp arkalarından kapıyı istemeyerek kapıyormuş gibi bir tavırla kapadı. Odadaki masanın arkasında oturan adam ayağa kalktı, gülümseyerek ilerledi, elini uzattı.

«Şef,» dedi, «Çavuş; ben J. Julian Simon'um.»

El sıkıştılar. Delaney'in aklına Lincoln'un bir sözü gelmişti. İlk adı yerine orta adını kullananlarla ilgili bir sözü.

Simon düzgün ve güvenli hareketlerle onları koyu yeşil kanapeye oturttu, kendi de aynı renk bir koltuk çekip karşılarına yerleşti. Gümüş bir tabakadan sigara ikram etti. Konuklar almayınca tabakasını tekrar ceketinin cebine koydu. Kendi de yakmadı. Arkasına yaslanıp bacaklarını rahat bir tavırla üstüste attı.

«Baylar,» dedi. «Sizlere nasıl yardımcı olabilirim?»

Parlak bir adamdı. Öylesine cilâlıydı ki, sanki etrafında çelik rengi bir hale varmış gibiydi. Gümüş saçları ayna gibi pırıl pırıldı. Beyaz bıyığı büyük bir dikkatle kesilmiş ve sertleştirilmişti. Pembe beyaz cildi yeni masajdan çıkmış gibi sağlıklıydı. Dişleri inanılmayacak kadar düzgün, gözleri gökyüzünden birer küçük disk gibiydi. Tırnakları renksiz ojeyle parlatılmıştı. Altın kol saati, altın kravat iğnesi, parmaklarda yüzükler... bir tanesinde kare bir elmas! Küçük bir buz parçacığı gibi.

Hele giysileri! Balık derisi gibi gri bir elbise. Yakaları çok geniş. Su mavisi gömlek. Krom levhasına benzeyen kravat. Siyah makosen pabuçlar. Üstüne yağ sürülmüş gibi pırıl pırıl.

Davranışları da giyimine sanatkârane biçimde uyuyordu. Kusursuz. Titreşimli tok bir ses, şen bir gülüş, deniz yosunlarının hareketleri gibi ağır, düzgün, süslü hareketler. Bir kaşın kalkmasında, bir ayağın yere basmasında bile zerafet. Yani tümüyle harika bir imalât.

Şef ona, «Sizi bu Maitland olayı yüzünden tekrar

rahatsız ettiğimize üzgünüz ama, insan işi yarım bırakamıyor,» dedi.

Avukat, «Elbette bırakılmaz,» diye gürledi. «Hepimiz suçların aydınlatılmasını ve adaletin yerine gelmesini isteriz.»

«Büronuz çok güzel.» Şef çevresine bakınıyordu. Kanapenin arkasında bir kapı vardı. Oturdukları yerden pek iyi görünmüyordu.

Simon rahat bir sesle, «Teşekkür ederim, Şef Delaney,» dedi. Kendi de lambri duvarlara, kütüphanelere, asılı resimlere mutlu mutlu bakıyordu. «Meşe ile deri karışımı gibi güzel şey yoktur,» dedi sonunda. «Özellikle müşteriyi etkileme bakımından, öyle değil mi?»

Kahkahası odayı doldurdu. Konuklar nezaketle gülümsediler.

Avukat, «Herhalde Saul Geltman'ı bilmek istiyorsunuz,» dedi. «Olayla tek ilgim onun kanalıyla olduğuna göre... Daha önce de belirttiğim gibi buraya aşağı yukarı on sularında geldi. Saul da, ben de çok meşgul insanlarız. Bu görüşmeyi birkaç kere ertelemiştik.»

«Onun hukuk işlerine hep siz mi bakıyorsunuz efendim?» Bunu Çavuş Boone soruyordu. «Galerileriyle ilgili olanlara da mı?»

Simon, «Evet, öyle,» diye başını salladı. «Vergilerinden özel ekonomik planlarına kadar. Zaman zaman kendisine yatırım öğütleri de veririm ama bazan bu öğütleri pek tutmadığını kabullenmem gerek!» Ağzı açılmış, porselen dişleri parlıyordu. «Yani o cuma sabahı buluştuğumuzda da konuşacak çok şeyimiz vardı. Kaldığımız yere dönersek buraya saat on sularında geldi. Çeşitli konularda konuştuk. Öğle olunca ben sandviç ve içecek birşeyler ısmarladım. Ha, bunu söylerken aklıma geldi. Ev sahibi olarak görevlerime büyük önem veririm. Burada oldukça zengin bir içki stokum var. Sizlere birşeyler ikram edebilir miyim, Baylar?»

Delaney, «Teşekkür ederiz, istemeyiz.» dedi. «Gene de sağolun. Öğle yemeğinizi yedikten sonra görüşmelerinizi sürdürdünüz mü?»

«Aslına bakarsanız yerken de konuştuk. Bu böylece bir buçuğa kadar sürdü. Saul gidinceye kadar. Öğ-

rendiğime göre buradan Geltman Galerisine dönmüş. Size bütün söyleyebileceklerim bundan ibaret, Baylar.»

Delaney, «Tam bir buçukta mı çıktı, avukat bey.» diye sordu.

«Tam sayılmaz.» Simon elini havada çevirerek bu titizliği önemsizmiş gibi kenara itmek istedi. «Ya beş dakika önce, ya beş dakika sonra olabilir. Aşağı yukarı bir buçuk diye hatırlıyorum.»

«O cuma sabahı saat on ile bir buçuk arasında Bay Geltman hiç yanınızdan ayrıldı mı?»

«Aşağı yukarı onla aşağı yukarı bir buçuk arasında,» diye düzeltti avukat.

Delaney. «Evet, aşağı yukarı,» diye kabullendi.

«Hayır. O süre içinde her an yanımdaydı. Şey, bir dakika!» Birden parmaklarını şıklattı. «Bir ara tuvalete gitti,» dedi. «Şurada. Arka tarafta.» Baş parmağını omuzunun üstünden arkaya uzatıyor. kitap raflarının arasındaki kapıyı gösteriyordu. «İki üç dakika sonra da döndü.»

«Bunun dışında, sözü geçen süre boyunca hep gözünüzün önündeydi, öyle mi?»

«Evet.»

Şef Delaney birden, «Çok teşekkür ederiz,» diyerek defterini kapattı ve ayağa kalkıverdi. «İşbirliği anlayışınız gerçekten yardımcı oldu bize.»

Çavuş Boone ile J. Julian Simon da kalktılar. Avukat sorgunun böyle apansız son bulmasına şaşırmış gibiydi. Bu işten hoşnuttu da. Yüzünde geniş bir tebessüm, polisleri bir kucaklamadığı kalıyordu.

«New York yönetimine yardım etmek her zaman zevk,» diye söylendi.

Delaney sert bir sesle, «Öğle yemeği geldiğinde Bayan Hemley mi getirdi odaya?» diye sordu.

«Efendim?» Simon afallamıştı. «Anlayamadım.»

«Kendinize ve Geltman'a sandviç ısmarlamıştınız. Siparişiniz gelince odaya Bayan Hemley mi getirdi?»

«Şey... ııı... hayır, o getirmedi.»

«Dükkândan gelen adam mı girdi odaya?»

«Yoo, hiç biri olmadı.» Simon güvenini yeni baştan kazanmıştı. «Bayan Hemley enterkom'dan bana çocu-

ğun yemeği getirdiğini, dışarda beklemekte olduğunu haber verdi, ben de çıkıp parasını verdim, yemeği alıp içeriye girdim. Ama neden bunun böyle...»

Delaney, «Önemi yok,» diye avuttu onu. «Ben biraz kocakarı gibiyimdir. Bunu itiraf etmem gerek. Her ayrıntıyı bilmek, her olayı bütünüyle gözümün önünde canlandırmak isterim. Şimdi öğrendim. Büronuz gerçekten pek şık.»

Bir süre odada gezindi. Çavuş Boone da peşindeydi Şef duvarlardaki resim ve karikatürlere bakıyor, meşe rafları eliyle okşuyor, mermer sehpalara dokunuyordu Bir ara gözü buzlu camlı kapıya da döndü. Abner Boone'un gözleri gibi. İkisi birden ışıklı koridora karşı camın bir köşesinde küçük, kara, dikdörtgen biçiminde opak bandı gördüler.

Uzun boylu el sıkışmalar ve teşekkürlerden sonra, bir fasıl da dış odada Susan Hemley'le veda töreni sürdü. Koridora çıktıklarında Delaney, Boone'a olduğu yerde durmasını işaret etti, kendisi buzlu camlı kapıya yürüdü. pervazın dışında durup bandı yavaşça sıyırdı aldı. Onu parmaklarının arasında sıkıp top yaparken Boone'a doğru yürüyordu.

«Suç izini kaldırmak gerekir,» diye söylendi.

Asansör geldiğinde içinde biri daha vardı. Bu yüzden konuşmadılar. Sokakta arabayı bıraktıkları yere yürürken Delaney, «Yemek ısmarladığı konusunda yalan söylediğini sanmıyorum ama, ne olur ne olmaz, sen gene de o dükkânla bir konuş,» dedi. «Bakalım çırak Geltman'ı görmüş mü. Veya Susan Hemley görmüş mü. Sandviçleri odaya o mu götürmüş, yoksa gerçekten Simon'un anlattığı gibi mi olmuş. Öyle olduysa, acaba kapı açıkken Geltman'ı görmüş mü? Belki onunla bir öğle yemeği daha yersin.»

«Telefonda konuşsam olmaz mı Şef?»

Delaney şaşırmış gibi ona yan gözle baktı.

«Ondan hoşlanmıyor musun?» dedi.

«Beni korkutuyor.»

Delaney gülümseyerek, «Sen boş ver, onunla yemek ye,» dedi. «Isıracak değil ya seni?»

Boone somurtarak, «Emin değilim.» diye karşılık verdi.

Parketmiş duran arabanın içinde bir süre oturdular. İkisi de konuşmuyor, çeşitli ihtimalleri düşünüyorlardı.

Bocne sonunda, «O kapıdan koridora çıkmış olabilir,» dedi. «Hemley de tabii onu görmez.»

«Olabilir,» diye karşılık verdi Delaney. «Biraz rizikolu ama, mümkün. Demek bir sanığın daha üstünü çiziyoruz. Artık hiç bir sanığımız temiz değil.»

Boone kaşlarını çatıp başını salladı.

Delaney rüyadaymış gibi bir sesle, «Çavuş, benim iki tutkum vardır,» dedi.

«Efendim?»

«Ciddi söylüyorum. Bir, brüksel lahanasından nefret ederim, iki, parmağına elmas yüzük takan erkeklere güvenmem.»

Boone. «Haa, o mu?» diye gülümsedi.

«Evet, o. Bu adamın dosyasını ara, olur mu? Belki kara bir geçmişi vardır.»

«J. Julian Simon'un mu?» Boone kulaklarına inanamamış gibiydi. «Sabıka kaydı mı?»

«Evet,» diye tekrarladı Delaney. «Belki vardır.»

Abner Boone lokantanın kapısında durup içeri baktığı anda, «Vay canına!» diye söylendi. «Burası bin yıllık var mı?»

Delaney. «Pek sayılmaz,» dedi. «Ama dün açılmış da değil.»

Kern İngiliz Lokantasındaydılar. Burada Bernard Wolfe'la buluşacaklardı. Şef büyük salonun köşesinde loca gibi bir yer ayırtmıştı. Yaşlı garson geldiğinde şef kendine bir Gibson ısmarladı, dönüp Boone'a baktı.

Çavuş, «Bana bir domates suyu,» dedi.

«Yani Virgin Mary,» dedi garson.

Boone ona sırıttı. «Haklısın,» dedi.

Delaney çevresine bakınırken, «Burası kapanırsa ben mahvoldum demektir,» diye mırıldandı. «Pavillion gibi. Chauveron gibi yerlerden söz etmiyorum. Onlar kapandı ama, ben zaten gitmezdim. Ama beri yandan Steuben Barı gibi. Blue Ribbon gibi iyi yemek yapan yerler de kapandı. Kristal bardaklı, Tiffany lambalı, maun barlı

yerler. Hele yemekleri! Güzel içkileri! Hepsinin sonu geliyor artık. Burası böyle yerlerin en iyilerinden biri. Ama sonuncusu. Bu da yokolursa insan bu Manhattan denilen yerde nerede kuzu eti yer?»

«Bilemem şef,» dedi Boone. Delaney güldü.

«Evet, kendimi kaptırıyorum. Ama bu eski yerlerin kayıplara karıştığını görmek çok acı. Hoş yenileri açılıyor tabii. Kentlerin özelliği bu. Kendilerini durmadan gençleştiriyorlar. Eh... işte içkilerimiz geliyor. Acaba Wolfe nerede kaldı?»

İşte orada, yanıbaşlarındaydı. Gözlerine inanamadılar.

Uzun boylu, değnek gibi ince, şeytan gibi kara sakallı ve bıyıklı biriydi. Sırtına cam yeşili bir kadife ceket giymişti. Beli oturmuş, yanları yırtmaçlı bir ceket. Gömleğinin yakası açık, içinde ipek bir fular. Esmer; zeki bir adam. Sert gözlü, yumuşak gülüşlü. Bıçak gibi keskin, yakışıklı... yeryüzündeki bütün kadınlar için bir baş belâsı. Erkeklerin de yarısı için. Onların şaşkınlık dolu bakışlarını izledi, sonra başını arkaya atıp bembeyaz dişlerini göstererek güldü.

«Çullar sizi şaşırtmasın,» dedi. «Bu çalışırken giydiğim üniforma. Evime döndüğümde, kirli blucinimle tenis pabuçlarımı giyerim. Siz Şef Delaney olmalısınız. Ben Bernie Wolfe. Lütfen kalkmayın.»

El sıkıştılar, Wolfe Boone'un yanına oturdu. Garson dirseğinin dibinde belirince kendine bir içki söyledi. Yüzüne o garip, şeytanca gülümsemesi yapışmış gibiydi.

Çevresine bakınarak. «Çok hoş bir yer,» dedi. «Ben süt domuzu yiyeceğim. İnanmazsınız ama buraya son geldiğimde yanımdaki kıza evlenme teklif etmiştim.»

Delaney, «Ne kadardır evlisiniz?» diye sordu.

«Kim evli!» deyiverdi. «Ama aramız hâlâ iyi. Zaman zaman uzaklaşıp yakınlaşıyoruz.»

Yemek boyunca tatlı sohbetini sürdürdü. Hepsi az pişmiş biftekli sandviç söylemişlerdi. Wolfe'un anlattıkları Delaney'in çok hoşuna gidiyordu. Derken söz yeni işittiği bir dedikoduya geldi.

«Doğu yakasında oturan bir züppe,» diye anlattı «Parası bol. İthalât ihracat, ayrıca borsada oynuyor, fa-

lan filan. Birden durumu iflâsa dayanıyor. Kim bilir? Belki hileli bir firmaya yatırım yapmıştır. Neyse işte, borçlarını ödeyemiyor. Bankalar parmağının ucunu bile kıpırdatmayınca, faizcilere yöneliyor. Herifin evinde çok enfes bir Matisse ve Picasso karakelem koleksiyonu var. Tümüyle yasal. Otantik. En azından üç müzeye sergiler için ödünç verilmiş. Hiç kuşku yok, sahte falan değil. Yüz bine de sigortalı. Ama yüz bin ona yetmiyor. Borçlarını ödeyebilmek için daha çoğu gerekli. Şimdi, bir düşünün, o karakalemler aslında beyaz kâğıt üzerine basit çizgiler olduğu için dünyada sahtesinin yapılması en kolay şeylerdir. İster fotoğrafını çekin, ister üstünden kopyasını çekin, ne biçim yaparsanız benzetirsiniz sonunda. Örneğin bir Rembrandt'ın sahtesi önemlidir. Güçtür. Ama bir Picasso karakaleminin kopyasını musluk tamircisi bile yapabilir. Bizim kodaman da kendine bir iki adam tutuyor ve kendi koleksiyonunu çaldırıyor. Hepsini. Soygun kendi verdiği bir ziyafet sırasında oluyor. Mum ışığında dört kişi yemek yerken soyguncular içeriye dalıyor, silâhlarını gösteriyor, duvarlardan resimleri alıp gidiyorlar. Tanık var, tamam mı? Adam sigortadan yüz bini bu yolla almak niyetinde. Resimlerin de bulunamayacağı belli, çünkü soygunculara onları yakmasını söylemiş. Rahat söylemiş, çünkü duvardakiler kendi yaptığı kopyalarmış. Asılları Cenevre'de satışa çıkarılmış. Yani hem sigortadan paraları alacak, hem de asılların satışından ne koparabilirse onu. İyi mi? Şimdi bu iş nasıl açığa çıktı dersiniz?»

İkisine ayrı ayrı gülümsedi. Delaney'le Boone düşünüyorlardı.

Sonunda çavuş konuştu. «Cenevre'den haber geldi, resimlerin asıllarının orada olduğunu öğrendiniz.»

«Yooo.» dedi Bernard Wolfe. «Uluslararası işbirliği henüz o düzeye ulaşmış değil. Ama uğraşıyoruz. O da gelişecek. Belki ortaya bir da Vinci çıksa haber verilir ama, bir dosya dolusu karakalem için olmaz. Siz ne dersiniz, Şef?»

«Maskeli soyguncular sahteleri yakacak yerde satmaya kalkmışlardır.»

«Tamam! Soygun için onlara beş bin verilmiş. Ama

adamlar düşünmüşler. Yazık etmişler, çünkü kafaları çalışan tipler değilmiş. Niye beş mora razı olalım, demişler kendi kendilerine. Sigorta şirketine başvursak belki bir on bin ya da yirmi bin daha koparabiliriz, demişler ve öyle yapmışlar. Toplantı günü saptanmış, sigorta görevlisi yanına uzmanını alıp gelmiş. Resimlerin gerçekliğinden emin olmak için. Uzman resimlere bir göz atıp gülmeye başlamış. Bunun üzerine sigorta şirketi bana haber verdi. Bir ipucu ötekini ele verdi, sonunda da canlarına okuduk. Şimdi şu Maitland işinde size nasıl yardımcı olabilirim?»

O sırada tatlı yiyip kahvelerini yudumluyorlardı.

Delaney yakınır gibi, «Bu sanat dünyası hakkında yeterince bilgimiz yok,» dedi. «Bizim için yepyeni bir dünya. Saul Geltman, Maitland'ın ajanı. Ha, sırası gelmişken, tanır mısın onu?»

Wolfe neşeyle, «Elbette,» diye karşılık verdi. «Minicik, şeker bir adamdır. Ama onunla el sıkışmadan önce yüzüklerinizi çıkarsanız iyi olur.»

«Ya, öyle mi,» dedi Delaney, «Her neyse. Geltman bize sanatçılarla ajanlarının ilişkilerinden biraz söz etti. Biraz da galericilik mesleğini anlattı. Senden öğrenmek istediğim daha çok ressamlık mesleğinin sanatçı açısından durumu. Özellikle para bakımından.»

Wolfe, «Para,» diyerek başını salladı. «Dünyayı döndüren güç. Sanatçı açısından, öyle mi? Pekâlâ. Başarısız bir ressam açlıktan ölür. Sizin ilgilendiğiniz o türlüsü değil. Başarılı ressamı istiyorsunuz. Onun derdi de daha büyüktür. Maitland gibi birini ele alalım. Başarılısını. On beş yıl önce onun da resimleri fındık fıstık parasına satılıyordu. Bugün ise bir tablosuna iki yüz bin bile verebilirler. Peki ama eskiden yaptığı ve ucuza sattığı resimlere ne oldu? Ünü yokken yaptıklarına? Size söyleyeyim ne olduğunu. Onları yatırım diye alan açıkgözler voliyi vuruyor. Yüze alıp bine satıyorlar. Aklınızın alamayacağı kârlar var. Ve sanatçı bundan bir metelik bile alamıyor. Tek kuruş bile. Bu adalet mi? Değil tabii. Başkasının emeğinden böyle kâr etmek! Sömürü!»

«Doğru.» Delaney başını sallıyordu. «Sanatçılar feryadı basmıyor mu?»

Wolfe, «Basıyor tabii,» diye karşılık verdi. «Ama yararı olmuyor. Ucuza alıp pahalıya satmak yasaya karşı değil ki. Onbirinci Emir sayılıyor bu artık. Şimdi soruna geçerli bir çözüm getirmeye çalışıyorlar. Bir resmi satın aldığınız zaman, ilerde bunu kârıyla satarsanız, ressam da o kâra ortak olacak diye bir anlaşma imzalatıyorlar. Diyelim ki kârın yüzde on ya da yirmisine. Resmi o ilk alıcıdan satın alan ikinci alıcı da satarsa, o da ressama pay verecek, falan, iş böyle sürüp gidiyor.»

Boone, «Bence makul,» dedi.

Wolfe başını gururla kaldırarak, «Elbette makul,» diye onu onayladı. «Şimdiki sistem gülünç birşey. Ressam ter döküp eserini yaratıyor. Eğer başarılı olursa, hiç değilse vurgunun birazına ortak olmalı. Ama ajanlar, galeriler ve müzeler buna karşı. Tabii gene ucu paraya dayanıyor. Ressama pay verilirse, kendilerinden eksilecek. Kokuşmuş bir düzen bu, emin olun. Ressamın biri on yıl önce beş yüz dolara sattığı resmin yarım milyona gittiğini gazetede okuduğu zaman kendini nasıl hisseder sizce?»

Delaney, «Maitland'a da böyle mi oldu?» diye sordu.

«Elbette. Tıpatıp böyle oldu. Onunla bir kere karşılaştım. Piçoğlu piçin tekiydi ama bu konuda haklıydı Çok içerliyor, köpürüyordu. Bir kadeh daha söyleyebilir miyim, şef? Böyle çok konuşunca boğazım kupkuru kesiliyor.»

«Tabii, buyur,» dedi Delaney, «Örgütün hesabından.»

«Bu sefer başka bir içki söyleyeyim. Siz içmiyor musunuz, Çavuş?»

Boone, «Bugün içmiyorum,» diyerek gülümsedi.

«Aferin. Benim vaktimin yarısı sergi galalarında ve kokteyllerde geçiyor. İçki nehirler gibi akıyor. Karaciğeri de hepten çürütüyor. Ama hepsi örgütün uğruna. Öyle değil mi?»

Delaney ve Wolfe'a yeni içkileri geldi. Wolfe büyük bir yudum aldı, masanın üstünden şefe doğru eğildiğinde siyah bıyığının üzerinde beyaz bir köpük çizgisi görünüyordu.

«Evet,» dedi. «Victor Maitland gibi başarılı bir sa-

natçı bu yoldan bir kazık yiyor bir kere. Yok pahasına sattığı eski resimleri milyonlara gidiyor da kendi pay alamıyor. Ama yediği kazık bir tek bu değil. Bir başka bakımdan da kazık yiyor. Genç bir ressamı ele alalım. Mesleğe yeni başlamış, kendini parçalarcasına çalışıyor Öyle çok hevesi, öyle çok yeni fikirleri var ki, uyumaktan bile nefret ediyor. Şansı varsa yaptığı her on resimden belki bir tanesini satıyor. Ötekiler birikiyor, birikiyor, birikiyor, tamam mı? Stüdyosunda, bodrumda, tavanarasında, arkadaşlarının evinde, falan filan. Belki onlardan kurtulmak için bedava dağıttığı da oluyordur. Bu genç ressamların çoğu resimleri karşılığında yemek satın alır, stüdyo kiralarını resimlerle öderler. Derken yıllar geçiyor, sanatçı evlenip çocuk sahibi oluyor, resimleri de satmaya başlıyor. Fiyatlar yükseliyor, yükseliyor. Bu arada adamın elinde kimsenin istemediği o eski tablolar da var. Ama onları saklıyor. Çünkü ailesine bırakacağı tek miras onlar. Birgün düşer ölürse, mirası o. Sonunda günün birinde gerçekten düşüp ölüyor ve karısına birkaç kuruşla bir stüdyo dolusu eski resim bırakıyor. İşte ikinci kazığı o zaman yiyor. Amerikan Hükümeti hemen maliye gelirler genel müdürlüğü kılığında ortada beliriyor ve ölen sanatçının eserlerine paha biçiyor. Eski resimleri, ne zaman yapılmış olursa olsun, o günkü piyasa fiyatından hesaplamakta direniyorlar. Yani bugün en son Maitland tablosu piyasada yüz bine satılmışsa, en eski bir Maitland tablosunun da değerini yüz bin tutuyorlar. Veraset vergisi bu esasa göre hesaplanıyor. New York eyaleti de kendi alacağını maliyenin yaptığı bu hesaba dayandırıyor. Bazan zavallı dul kadın vergiyi ödeyeyim derken meteliksiz kalıyor. Bazan parayı bulabilmek için tüm koleksiyonu elden çıkarıyor. Toplumun ressamı nasıl sömürdüğünün ikinci bir örneği işte. Evet... bu anlattıklarım arasında işinize yarayan birşey var mı?»

«Var tabii,» dedi Delaney. «Bize düşünecek dünya kadar malzeme verdin. Ama birşey sormak istiyorum. Ressam ün kazanıp eserlerini yüksek fiyata satmaya başladığında elinde hâlâ eski tabloları vardır diyordun. Neden onları da satmıyor? Fiyat hazır yüksekken neden paraya çevirip ailesine nakit bırakmıyor?»

«Bir sürü nedeni var,» dedi Wolfe. «Belki adamın resim stili değişmiştir. Eskilerini beğenmiyordur. Utanıyordur. Belki ajanı fiyatlar düşmesin diye piyasaya fazla resim sürmesine izin vermiyordur. Çünkü satış ajanının da isteyeceği fiyat, resimlerin sayısından çok etkilenir. Eğer o ressamın bir ambar dolusu tablosu varsa fiyat elbette ki düşecektir. Satılık bir ya da birkaç tablo varsa, o zaman fiyat yükselir ve yüksek kalır. Picasso öldüğünde neden o kadar çok resim bıraktı sanıyorsunuz? Ayrıca ressamların çoğu da veraset vergisinden hiç birşey anlamazlar. Böyle şeylere akılları ermez. Zavallı sersem, karısıyla çocuklarına kocaman bir servet bıraktığına inanarak ölür. Verginin onu ne kadar azaltacağını bilemez. Bir de, belki yaptığı resme öyle hayran olmuştur ki ondan ayrılmak istememiştir. Çok beğenir ve satmaz. Kendi duvarına asar, seyreder. Yıllar geçtikçe belki orasını burasını değiştirir. Bir yeri ışıklandırır, ötedeki gölgeyi koyultur. Yıllarca saklar ve hiç piyasaya sürmez. Bakın, şef, ressam dediğiniz zaman bir avuç çılgından söz ettiğinizi hiçbir zaman unutmayın. Bunlardan mantıklı davranış beklenmez. Sağduyu da beklenmez. Yoktur öyle şeyleri. Akılları olsa kamyon şoförlüğü ya da ayakkabı satıcılığı falan yaparlardı. Bu iş güç iştir. Bir çoğu da yolun yarısında boğulur gider.»

Delaney, «Başarılı ressam neden eski eserlerini satmıyor diye soruşumun bir nedeni vardı,» dedi. «Maitland'ın cesedi bulunduğunda stüdyoda hiç resim yoktu.»

Wolfe büyük bir şoka kapılmış gibiydi. Masadan geriye sıçradı, şaşkın bakışları bir Delaney'e, bir Boone'a gidip gelmeye başladı.

«Resim yok muydu?» diye kekeledi. «Yeni başlanmış bir tablo? Yarı bitmişler? Sehpada falan? Köşede dizi dizi bitmiş tablolar? Yağlanmış kurumaya bırakılmış olanlar? Duvara süs diye astıkları? Hiçbiri mi yok?»

«Hiçbiri,» dedi Delaney. «Bir tane bile yoktu.»

Wolfe, «Ulu Tanrım!» dedi. «İnanamıyorum. Ben binlerce ressam stüdyosuna girdim çıktım. Hepsi de köşe bucak üzerinde çalışılan dünya kadar tabloyla doluydu. Aklıma tek gelen şey birisinin Maitland'ı soymuş olabileceği. Belki de öldüren yaptı. Hiç değilse bir tane

resim olmalıydı. Hızlı çalışan ressam diye ün yapmıştır. Ama hiçbir şey olmaması! Bir bit yeniği var bu işte.»

Çavuş Boone, «Orada üç tane karakalem taslak bulduk,» dedi. «Geltman'a göre Maitland bir modeli denemek için çizmiş onları.»

Wolfe, «Olabilir.» diye başını salladı. «Bazan yaparlar bunu. Yeni bir kızı birkaç çizgiyle kâğıda aktarır, nasıl durduğuna bakarlar.»

Şef, «Bu da akla başka birşey getiriyor.» dedi. «Çok model tanır mısın?»

«Oldukça.» Wolfe sırıtıyordu. «O çizimlere bakıp kızı tanımaya çalışmamı ister misiniz?»

«Yapar mısın? Makbule geçer doğrusu.»

«Memnuniyetle. Siz yerini ve zamanını söyleyin. Ben büroda pek oturmam. Bir gelir bir giderim ama her an mesaj bırakabilirsiniz.»

Delaney başını salladı, garsondan hesabı istedi. Parayı ödedikten sonra hepsi kalkıp kapıdan çıktılar. Kaldırımda el sıkıştılar ve Wolfe'a yardımları için teşekkür ettiler. O da elini sallayarak önemi olmadığını belirtti ve yemek için teşekkür etti.

«Stüdyoda resim olmaması işini kurcalayın.» diye de tavsiyede bulundu.

Gecenin henüz erken saatleriydi. Tembel tembel sevişebilir. ya da tekrar aşağıya inip birşeyler daha yiyebilirlerdi. Odanın ışığı yanıyor. onlar ikisi uyanık yatıyorlardı. Tam o anda başucundaki telefon çaldı.

Şef hafifçe öksürüp boğazını temizleyerek,

«Ben Edward X. Delaney.» dedi.

Arayan Rebecca Hirsch'di. Heyecanlı sesi, hemen hemen hıçkırıklar içinde konuşma temposu, sözlerinin anlaşılmasını engelliyordu. Delaney onun sözünü kesmeye çalıştı ama kız duraklamayı basaramıyordu. Ağlamaya başlamıştı. Delaney hıçkırıklar kesilinceye kadar bir daha onun sözünü kesmedi. Neler olup bittiğini ancak ondan sonra öğrendi.

Abner Boone bir saat kadar önce Rebecca'ya telefon etmişti. Sesinden sarhoş olduğu anlaşılıyordu. Veda et-

mek üzere aramıştı. Tabancasıyla kendi beynini patlatacağını söylemişti. Rebecca uyumak üzere yatağına girmiş bulunuyordu. Hemen kalkıp giyinmiş, bir taksiye atlayıp Boone'un evine gitmişti. Boone sağa sola yıkılacak şekilde sarhoştu. Önünde dolu bir şişe vardı. Ondan içiyordu. Rebecca şişeyi ondan almaya çalışınca koşup banyoya girmiş, kapıyı kilitlemişti. Şimdi de oradaydı. Ne çıkıyor, ne de cevap veriyordu.

Delaney taş gibi bir sesle, «Pekâlâ,» dedi. «Orada bekle. Eğer dışarı çıkarsa şişeyi almaya çalışma. Onunla konuş. Alçak sesle. Bu arada da çevrene bak. Her yeri ara. Başka bir şişe var mı diye. Ya da tabanca. Ben hemen geliyorum.»

Telefonu kapatıp yataktan kalktı. Giyinirken Monica'ya olup biteni anlattı. Monica'nın da yüzündeki ifade kararmıştı.

«Haklıymışsın,» dedi.

«Rebecca'yı buraya yollayacağım. Taksiyle. Onu bekle. Ben geceyi orada geçirebilirim. Sana telefon eder durumu söylerim.»

«Edward, dikkatli ol.»

Delaney başını salladı, başucundaki alt çekmecenin kilidini açtı. Tabancaları oradaydı. Kurşunları ve temizleme aygıtlarıyla birlikte. Bir de tabanca kemeri. İki askılı. Sonra kelepçe, bir dizi kilit açacağı. Delaney o çekmeceden yalnızca üzeri deri kaplı bir cop aldı. Yirmi santim kadar. Arka cebinden dışarı çıkıyordu ama ceketi örtüyordu nasılsa. Çekmeceyi tekrar kilitledi.

Monica'ya, «Benimle in de arkamdan kapının zincirini tak.» dedi. «Yalnız Rabecca'ya açarsın. Ona biraz sıcak kahve içir. Belki biraz da konyak.

Monica, «Dikkatli ol. Edward.» diye tekrarladı.

Delaney kapıdan çıktığında zincirin takılma sesini duyuncaya kadar bekledi, sonra en çabuk nasıl gidebileceğini düşündü. Taksiyle mi, yürüyerek mi? Sonunda taksiye karar verdi, Birinci Caddeye yönelip en hızlı adımlarıyla ilerledi. Hemen hemen beş dakika beklemek zorunda kaldıktan sonra tepesi atıp, üzerinde «Görev Dışı» diye yazılı bir taksinin önüne çıktı, yolunu kesti. Taksi acı bir frenle durdu. Tamponu Delaney'den otuz

.antim kadar uzaktaydı. Sürücü öfke içinde pencereden kafasını uzattı.

«Sen okumasını... diye bağırmaya başladığı sırada Delaney cebinden çıkardığı parayı sallayarak,

«Ellisekizinci Cadde 5 numaraya,» diye seslendi.

«Bin hadi.»

Boone'un apartmanında gece nöbetindeki kapıcı aşağıda oturuyordu. Delaney girerken başını kaldırıp baktı.

«Evet?» dedi.

«Abner Boone'un dairesine.»

«Adınızı verin. Önce telefon etmeliyim. Kural böyle.»

«Adım Delaney.»

Kapıcı telefonu açıp üç sayı çevirdi.

«Bay Delaney Bay Boone'u görmek istiyor,» dedi.

Sonra telefonu kapayıp şefe baktı.

Kuşku dolu bir sesle, «Bir kadın cevap verdi,» dedi.

Delaney'in sesi soğuktu. «Kızım o.»

«Bakın dert istemiyorum.»

«Ben de istemiyorum. Onu buradan sessizce çıkaracağım, sen de birşey görmemiş olacaksın.»

Kapıcının avucu uzatılan paranın çevresine kapanıverdi.

«Tamam.»

Delaney asansörden indiğinde Rebecca koridorda bekliyordu. Sinirinden elleri sürekli hareket halindeydi. İyi görünmüyordu. Yüzü yeşilimsi beyaz, saçları kara ve karışık, göz bebekleri sulu, dudakları çok ısırılmıştı. Delaney bu belirtileri iyi bilirdi.

Yumuşak bir sesle, «Anlıyorum, evet.» deyip kolunu onun omuzlarına sardı. «Birşey yok. Geçecek.»

Rebecca kekeliyordu. «Ben hiç... Yapmadı. Çıkmadı. Yapamadım.»

Delaney aynı tekdüze sesle, «Evet, tamam.» dedi, onu daireye soktu, kapıyı arkalarından kapattı. «Hâlâ banyoda mı?»

Rebecca sessiz, başını salladı. Titremeye başlamıştı. Bütün vücudu sarsılıyordu. Delaney ondan uzak duruyor, yalnız elleriyle dokunuyordu. Omuzlarını okşuyor, ellerini tutuyordu.

«Evet, evet,» diye tekrarladı. «Artık geçti. Birşey yok. Hepsi düzelecek. Derin nefes al. Hadi. Bir daha al. Bir daha. Tamam. İyi işte.»

«O hiç...» Boğuluyor gibiydi.

«Evet. Evet, tabii. Şimdi gel şuraya otur. Bir dakikacık. Dayan bana. Tamam. Tamam. Derin nefes al. Düzgün solu. İyi. Iyi.»

Soluğu düzelinceyee kadar onun yanında oturdu. Titreme de geçince kalkıp mutfaktan bir bardak su getirdi. Rebecca çılgınlar gibi yutuyor, suyu çenesine döküyordu. Delaney yatak odasından geçip banyonun kapısına geldi. kulağını kapıya dayadı. Içerden mırıltılar, ilgisiz tek tek kelimeler geliyordu. Kulpu yavaşça yokladı, kapı hâlâ kilitliydi.

Geri dönüp Rebecca'nın yanına oturdu, ellerini tuttu.

«Rebecca,» dedi. «Daha iyi misin?»

Kız başını sallıyordu.

«İyi. Çok iyi. Görünüşün de daha iyi zaten. Başka bir şise daha buldun mu?»

Rebecca başını iki yana sallarken saçları havaya uçuştu.

«Ya tabanca?»

Saçlar gene uçuştu.

«Peki. Şimdi ben birşey yapacağım ama senin yardımına ihtiyacım var. Bana yardım edebilir misin?»

«Ne?» diye sordu Rebecca. «Onu...»

«O viskiyi elinden almak zorundayız.» Delaney sabırla anlatıyor, Rebecca'nın gözlerine bakıyordu. «Tabancayı da. Anlıyor musun?»

Rebecca evet anlamında başını salladı.

«Ben kapıyı kırıp banyoya gireceğim. Mümkün olduğu kadar apansız ve çabuk. Önce şişeyi almaya çalışacağım. Karşı koyabilir. Bunu biliyorsun, değil mi Rebecca?»

O gene başını salladı.

«Şişeyi alırsam ya sana vereceğim ya da yakalayasın diye fırlatacağım. Sonra tabancayı almaya çalışacağım. Ama senin sorumluluğun şişe. Onu alır almaz hemen koş, mutfağa götür ve musluğa boşalt. Düşerse al-

ırma. Yalnız boşaldığından emin ol. İster musluğa, ister yere, ister pencerenin dışına... vız gelir. Tek ki içki bitsin. Bunu yapabilir misin Rebecca?»

«Sa... sanıyorum yaparım. Onu... incitmeyeceksiniz, değil mi?»

«İncitmek istemiyorum. Ama sen yalnızca içkiyi boşaltmayı düşün, tamam mı?»

«Tamam,» diye fısıldadı. «Lütfen canını yakmayın, Edward. Hasta o.»

«Biliyorum. Daha da çok hastalanacak. Söylediğimi yapabilecek misin? İyi. Hadi, gidelim.»

Öne düşüp banyonun kapısına yürüdü. Rebecca'yı dirseğinin altından tutmuş, çekiyordu. Onu kendi durduğu yerin sağ arkasına bıraktı, deri kaplı copu sağ arka cebine geçirdi. Rebecca'nın gördüğünü sanmıyordu.

Dönüp onun yüzüne baktı. İnşallah yapabilirdi. Banyo kapısının tam karşısına dikildi.

«Ben Başkomiser Edward X. Delaney,» diye bağırdı. En sert sesini kullanıyordu. «Çık oradan, Boone.»

Bir mırıltı duyuldu, sonra dili dolaşan bir ses, «Sstir ordan!» dedi.

Delaney tekrar, «Ben Başkomiser...» diye söze başlarken sağ dizini çenesine kadar kaldırmıştı bile. Tabanını olanca gücüyle kapıya indirdi. Büyük bir çatırtı oldu, kapı ardına kadar açılıp duvarın fayanslarına çarptı geri gelmeye başladı. Ama o zamana kadar Deelaney içeriye dalmıştı bile.

Abner Boone tuvaletin üstüne iki büklüm oturmuş şişeyi ağzına yakın tutuyordu. Yeterince çabuk tepki gösterememişti. Delaney bir çırpıda şişeyi kaptı arkasına doğru fırlattı, yatakodasının halısı üstüne düştüğünü duydu, Rebecca'nın soluğunu işitti. Arkasına bakmadı bile.

Boone tam sarhoşlara özgü biçimde başını kaldırmaya çalışıyordu. Tepkileri çok geç gelmekteydi. Yüzündeki ifade komik biçimde değişmekteydi. Önce şaşkınlığa, sonra da öfkeye. Delaney kolunu omzundan doğru savurarak çavuşun yüzüne bir tokat attı. Adamın başı arkaya doğru döner gibi oldu. Titriyor, yüzü kızarıyordu.

Delaney ifadesiz bir sesle, «Eşşoğlu eşek!» dedi.

Çabucak kapıdan çıkıp yatak odasına geçti, gergin

durumda bekledi. Dizleri hafif bükülmüştü. Copu sağ elinde, biraz arkaya doğru tutuyordu. Mutfakta musluktan su aktığını duydu. Rebecca'nın boğuk hıçkırıkları da işitiliyordu.

Boone bir çılgın gibi banyodan dışarıya fırladı. Elleri öne doğru uzanıyordu. Delaney ayakları yere çakılıymış gibi bir yana doğru eğildi. Boone takılıp düşerken şef copu onun kafasına indirdi. Kuvvetli vurmamıştı. Şöyle bir dokunmuştu yalnızca. Sokak polisinin uyarıcı darbesi gibi. Deriyi yaracak, kemigi çatlatacak, beyni sarsacak gibi değil. Tecrübe böyle yerde kendini gösteriyordu. Bu darbe dizleri kırıp gözlerin yukarı kaymasını sağlayabilmişti. Boone yatak odasındaki halının üstüne yüzükoyun serildi.

Şef hemen çömelip çavuşun tabancasını aldı. Kısa askılığın içinden çektiği gibi kendi ceketinin cebine kaydırdı, sonra da copu gözönünden yoketti. Rebecca elinde boşalmış viski şişesiyle boş boş bakarak mutfaktan geldiğinde Boone'u yüzükoyun yerde gördü. Hemen bir çığlık attı.

«Acaba...» Öksürüp sustu.

«Baygın,» dedi Delaney. Rebecca'nın hareketsiz elinden boş şişeyi aldı, kanapenin üstüne fırlattı. «İyi iş başardın.» dedi. «Çok iyi. Para var mı yanında?»

«Ne?»

«Para.» Delaney çok sabırlıydı. «Çantan nerede?»

Çantayı bulup içine baktılar. Birkaç tek dolarla bir de beş dolar vardı.

Delaney, «Taksiye binip git, Rebecca,» dedi. «Monica seni bekliyor. Kapıcı sana taksi buluncaya kadar aşağıdaki giriş holünde bekle. Kapıcıya bir dolar ver. Anladın mı? Taksiye bin, Monica'ya git. Seni bekliyor. Anladın mı?»

«Acaba o... sonradan...?»

«Söylediklerimi anladın mı? Taksiye bin. Monica seni bekliyor.»

Rebecca başını sallarken gözleri hâlâ dalgın bakıyordu. Çantasını koluna astı, yavaş adımlarla kapıya doğru yürüdü. O çıkınca Delaney kapıyı kilitledi, zinciri taktı. Evi dolaşıp bir şişe daha, bir tabanca daha var mı di-

ye aradı. Bulamadı. Boone kıpırdamaya başlamıştı. Mırıldanıyordu. Yoğun, yutkunur gibi sesler de çıkarmaktaydı.

Delaney Monica'ya telefon edip ona kısaca bilgi verdi. Rebecca'yı beklemesini, yirmi dakikaya kadar gelmezse kendisine telefon etmesini söyledi. Sonra jaluzileri indirip aralıklarını kapattı. Kendisi soyunup bir tek külotuyla kaldı. Boone derin fakat sarsıntılı biçimde soluyordu. Onu ensesinden yakaladı, yerde sürükleyerek tekrar banyoya soktu. Çavuşun ayak parmakları tüylü halının üstünde derince izler bırakıyordu. Şef onu kaldırıp yüzükoyun banyonun içine koydu. Boone'un başı, omuzları, bedeni banyonun içindeydi. Kalçasıyla bacakları ise dışında sallanıyordu. Göbeğinin üstünde dengelenmiş gibiydi.

Hemen kusmaya başladı. Yemekler, sıvılar, özsuları... hepsi yoğun bir karışım halinde çıkıyordu. Makarna parçaları, köfte lokmaları! Koku dayanılır gibi değildi. Ama Delaney polisti eninde sonunda. Bundan beter şeyleri de koklamışlığı vardı.

Duşu açtı, soğuk, hızlı bir yağmur gibi ayarladı. Boone'un başına, omuzlarına yağıyordu bu yağmur. Kusmuklar banyonun deliğinden akıp gitmekteydi. Delik bir ara tıkanır gibi oldu, sıvılar geri gelmeye başladı. Delaney, Boone'un sağ bileğini tuttu. Eli ölü gibi sarkıyordu. Bu hissiz, sinirsiz parmakları bir tür çubuk gibi kullanan şef, deliği biraz kurcaladı, sular tekrar akmaya başladı. Midesi bulanmamıştı.

Duşu kapattı. Boone'u tekrar yatak odasındaki halının üstüne sürükledi, suları aksın diye biraz bekledikden sonra sırtüstü çevirdi. Çavuş öksürüp tıksırmaya başlamıştı. Ama solunum boruları açık gibiydi. Sert, gıcırtılı soluklar alıyordu.

Delaney onun yanına diz çöktü, ıslak giysileri üstünden çıkarmaya başladı. Bu iş epey uzun sürdü. Boone'un üstünde yalnızca lekeli külotu kaldığında Delaney ter içinde homurdanıp duruyordu. Onu kaldırıp yatağın buruşuk çarşafıyla yün battaniyesinin üstüne yatırdı. Boone'un soluması ona normal gibi geliyordu. Ama çavuş arasıra mırıldanıyor, başını âni hareketlerle bir yandan bir yana da çeviriyordu.

Delaney mutfağa gitti, birkaç kâğıt peçete buldu. Bunlarla banyodaki kusmukları elinden geldiği kadar temizledi, tuvaletin içine atıp suyu çekti. Dönüp Boone'a baktı. Durumda bir değişiklik yoktu. Kendisi banyoya girip sıcak bir duş aldı. Her tarafını sabunladı, külotunu çıkarıp yıkadı, sıktı, havluluğa astı. Oradan Boone'un havlularından birini alıp kurulandı, sonra onu beline sarıp bir düğüm attı, yalınayak yatakodasına döndü. Boone ağzı açık, horluyordu. İki kaşının orta yerinde halinden memnun olmadığını belli eden bir çizgi vardı.

Delaney tekrar Monica'ya telefon etti, bir süre konuştular. Monica, Rebecca'yı sakinleştirmiş, konuk odasına yatırmıştı. Delaney de ona durumu kontrol altına aldığını, eve ancak sabah dönebileceğini söyledi. İkisi de üzgündü. Telefonu kapatmadan önce birbirlerini sevdiklerini söylediler. Gerekliydi bu.

Düğümlü havlu hâlâ belinde, Şef apartman dairesini bir kere daha kontrol etti. Her yeri. Ne yedek bir viski bulabildi, ne de ikinci bir tabanca. Küçük şişeler içinde traş losyonu ve kolonya buldu. İkisini de mutfak musluğuna boşalttı, boş şişeleri çöp kutusuna attı. Para da aradı. Bula bula, Boone'un pantolonunun arka cebindeki cüzdanını bulabildi. İçinde on sekiz dolar, biraz da bozuk para vardı. Delaney cüzdanı salon kanapesinin üstündeki yastıklardan birinin altına sakladı.

Boone hâlâ yatak odasında, o rahatsız uykusuna devam ediyordu. Horluyor, sarsılıyor, dönüp duruyordu durmadan. Delaney onu orada bıraktı, holde bir çamaşır dolabı buldu. Burada ütülenmemiş çarşaflarla yastık yüzleri vardı. Bir çarşaf çekip salon kanapesine yaydı, boş bir yastık yüzünü de kanapenin kolu üstüne serdi. Üzerine ikinci bir çarşaf çekip uzandı. Uyuklamadan önce kendi copuyla Boone'un tabancasını kanapenin altına, kolayca uzanabileceği yere koydu. Yatak odasından Boone'un horultusu duyuluyordu. Düzensiz, ıstırap dolu solumalar, iç çekmeler, iniltiler. Arasıra bir öksürük. Bir hıçkırık.

Delaney uyukladı. Çok hafif bir uyku. Hemen uyandı. Gene hafif bir uyku, gene uyandı. Neden sonra Boone'un kıpırdadığını, homurdandığını duydu. Copu eline alıp

ayaklarını yere bastı. Yavaşça yatak odasının kapısına yürüyüp içeriye baktı. Loş odada Boone'un yatağın ayakucuna oturmuş olduğunu gördü. Elinde bir kâğıt, bir kalem, birşeyler yazmaya çalışıyor, mırıldanıp duruyordu. Olanca dikkatini toplayıp kâğıda birşey yazdı. Öyle dikkat ediyordu ki, dili dudaklarının arasından dışarıya uzanmıştı. Tipik sarhoş dikkati. Hâlâ söyleniyordu. Sonra birden kendini sırtüstü yatağa atıp tekrar horlamaya başladı.

Delaney yavaşça ilerledi. Boone'un bacaklarını kaldırıp buruşuk çarşafların üstüne aldı, battaniyeyle örttü. Adam çok kötü kokuyordu. Delaney kâğıdı alıp banyoya geçti, ışığı yaktı. Boone'un az önce karaladığı şeyi okumaya çalıştı. Anlayabildiği kadarıyla kâğıtta, «Temizi. 2» diye yazılıydı. Delaney kâğıdı kenara koydu, ışığı söndürdü, tekrar kanapeye döndü. Uyuyacakmış gibi yerleşti.

Ertesi sabah erkenden uyandı, çevresine neredeyim der gibi aksi aksi bakındı. Sonra önceki geceyi garip bir tiksinti duygusuyla hatırladı, işlerin daha beter sonuca yönelmediğine şükretti. Kalkıp Boone'a baktı. Çavuş yatağın orta yerinde uyuyordu. Başı bükülmüş, omurgası kıvrılmış, dizleri karnına çekilmişti.

Delaney banyoya girdi, yüzüne soğuk su çarpıp ürperdi. Aynaya baktı. Beyaz. İhtiyar sakalı. Boone'un traş takımı oradaki dolaptaydı ama şef onu kullanmadı. İşaret parmağına biraz diş macunu sıkıp dişlerine sürdü, çalkaladı. Sonra Boone'un tarağıyla saçını taradı.

Mutfağa geçti. Yiyecek ve gereç azlığı onu tedirgin etti. Kötü bir yaşamdı çavuşun sürdüğü yaşam. Pahalı bir apartman dairesi, içinde eşya yok, üstelik buzdolabında biraz peynir, iki çürük domates ve biraz kurumuş yeşil salatadan başka birşey yok.

Şef bir kavanoz kahve buldu, bir fincan kahve yaptı. Bunun için su bile kaynatmamış, musluktan akan sıcak suda eritmişti kahveyi.

Salonda oturup kahvesini yudumlarken Boone içeriye girdi. Sırtında eskimiş bir sabahlık vardı. Yalın ayaktı. İkisi de birşey söylemediler, birbirlerine de bakmadılar. Boone da Delaney'in yaptığını yaptı. Kendine

bir fincan kahve aldı. Onu içmeden önce de dolaptan iki aspirin alıp ağzına attı, kuru kuru midesine indirdi. Elinde kahvesiyle gelip Delaney'in karşısındaki masanın başına oturdu.

Dolu fincanı kaldırıp elinde taşıyamıyordu. Masanın üstüne eğilerek birkaç yudum içti. Kahvenin düzeyi biraz inince titreyen elleriyle fincanı kaldırmayı başardı, onu dikkatle dudaklarına götürdü. Başını hâlâ fazla eğiyor, fincanı çok kaldırmaktan çekiniyordu.

Delaney ifadesiz bir sesle, «Seni hayvanoğlu hayvan,» dedi. «Pis rezil, kalleş bok. İçki şişesinin içine girip üstüne tıpayı kapatsan vız gelir bana. Ama sana inanan bir kadını, benim değer verip beğendiğim bir kadını incittiğin zaman işe el koymak zorundayım. Ya karıma yaptıkların? Seni evime davet ettim. Masamızda yemek yedin. Hele İvar Thorsen... senin için ne rizikolara girdi. Bir kere değil, kaç kere. Ama sen hepimizin canına okudun.»

Boone başını kaldırıp ona baktı. Gözleri şişmiş, boş boş bakıyordu. Pınarlarında çapaklar vardı. Altları mor gibiydi.

Yarı öksürür gibi bir sesle, «Boş verin,» dedi. «Öfkenizi dağıtmak için söylüyorsunuz. Aslında anlamıyorsunuz.»

«Anlat öyleyse.»

«Benim önemim yoksa, o zaman kimsenin önemi yok.»

«Yaa,» dedi Delaney. «Demek öyleymiş.»

«Öyle.»

«Senin neden önemin yok?»

«Yok işte. Ben hiçbir şey değilim.»

«Diyorsun sen.» Delaney'in sesi iyice öfkeliydi. Az önce hakaret ettiği bir adamı övmeksizin bu söze nasıl karşı geleceğini bilemediğinden başka şey söylemedi.

İkisi de sessizce oturdular. Bir süre sonra Delaney kalkıp kendine bir kahve daha yaptı. O yerine otururken Boone kalktı, o da aynı şeyi yaptı. Bu sefer fincanını dudaklarına götürmeyi başarıyordu.

Boğuk bir sesle, «Kovuldum mu?» diye sordu.

«Karar Thorsen'in.»

«Ona söyleyecek misiniz?»

«Elbette. Yalan mı söyleyeceğimi sandın? Ne olduysa anıatacağım.»

Boone umutla, «Sizin önerinize uyacaktır,» dedi. «Kovulacak mıyım?»

Delaney cevap vermedi.

Çavuş «Bir daha olmayacağına söz verirsem, inanır mısınız?» dedi.

«Inanmam.»

«Haklısınız.» Boone'un sesi çok acınacak gibiydi. «Yalan olur zaten. Böyle bir söz veremem.»

Delaney ona acıyan gözlerle baktı.

«Neden içtin öyle?»

«Maitland işinde çalışmış dedektiflerden birine telefon etmiştim. Uzun bir görevden yeni dönmüş, iki arkadaşıyla birlikte Yorkville barlarından birinde oturuyorlarmış. Buraya uzak değil. Onunla konuşabilmek için iyi bir fırsat, diye düşündüm, yürüyerek gittim. Onlar içiyorlardı ama sarhoş değillerdi. Henüz. Yanlarına oturdum. Çoktanberi öyle yere gitmemiştim. Ne kadar zevkli olduğunu unutmuşum. Dört polis oturup içiyor. Sigara tüttürüyor. Şakalaşıyor. Bir süre sonra benim içmediğimi, oyunbozanlık ettiğimi farkettiler. Onları suçlamıyorum. Kimse beni zorlamadı ama ben bir bira söyledim. Ömrümde içtiğim en güzel biraydı. Buz gibi. Şişenin çevresinden nem akıyordu. Bardağın ağzı köpük içindeydi. Ya o malt tadı! Biradan sonra onların içkisine döndüm. Hepimiz sarhoş olduk. Eve dönüşümü hatırlamıyorum. Rebecca'nın geldiğini hatırlıyorum ama.»

«Sen telefon etmişsin.»

Boone üzgün bir sesle, «Herhalde etmişimdir,» dedi. «Sizin geldiğinizi de hayal meyal hatırlıyorum. Size de ben mi telefon ettim?»

«Hayır. Becky etti.

Boone, «Çoğunu bilmiyorum,» diye itiraf etti. «Tanrım!» Parmağıyla kulağının arkasına dokundu. «Buramda bir şişlik var. Çok da acıyor. Düştüm herhalde.»

Delaney. «Yok, düşmedin,» dedi. «Ben copladım seni.»

«Copladınız mı? Eh, herhalde buna ihtiyacım vardı.»

«Evet, vardı.»

Delaney kalkıp salona yürüdü, elinde bir kâğıtla döndü, Boone'a uzattı.

«Bu neyin nesi?» diye sordu. «Dün gece yazdın. Yattıktan sonra. Önce sızdın, sonra kalkıp bunu karaladın, tekrar uyudun. 'Temizl. 2'. Ne demek bu?»

Abner Boone kâğıda baktı, gözlerini eliyle kapattı.

«Temizl. 2» diye söylendi, sonra birden başını kaldırdı. «Evet. Tamam. Şimdi hatırlıyorum. Oraya gittiğimde, daha sarhoş olmadan önce Maitland işinde çalışan dedektife raporuna koymadığı birşey bilip bilmediğini sordum. Gördüğü, duyduğu, bulduğu herhangi birşey. Ya da tahmin ettiği. Böyle birşey olmadığını söyledi. Beş dakika kadar sonra parmaklarını şıklattı ve birşey var, dedi. Küçük birşey. Ceset Pazar günü bulunmuştu, tamam mı? Tabii oraya nöbetçi dikip evi mühürlediler. Mahalli karakol birkaç adam gönderip meraklıların girmesini önledi. Pazartesi sabahı binada yaşayanların girip çıkmasına izin verdiler. Maitland'ın stüdyosuna girmek hiç yasaktı. İçerde laboratuvardan adamlar çalışıyordu. Kapıya da polis koymuşlardı.»

Çavuş Boone ayağa kalkıp musluğa gitti, iki bardak su içti. Son hızla. Üçüncüsünü doldurup yanına alarak masaya döndü, tekrar oturdu.

«İşte birkaç gün sonra... bana anlatan dedektifin hatırladığına göre belki Çarşamba ya da Perşembe günü, mahalli karakolun polislerinden biri bu dedektifle konuşmuş. Pazartesi sabahı kapıyı kendisinin beklediğini, o sırada aşağıdan iki kadının o kata çıkmak istediğini söylemiş. Son katta yalnızca Maitland'ın stüdyosu var. Polis uzanıp onlara ne istediklerini sormuş. Kadınlardan yaşlıca olanı, temizlik işi aradıklarını söylemiş. Ev temizliği, silip süpürme, toz alma gibi. Polis de onlara yukarı gelemeeyeceklerini, burada oturan adamın öldüğünü söylemiş. Dönüp gitmişler.»

«Yaşlıca olanı mı?» dedi Delaney. «Demek yanında bir de genci varmış. Ne kadar genç? Yaşları neymiş yaklaşık olarak?»

Boone, «Dedektif bilmiyordu,» dedi. «Yalnızca polisin iki kadından söz ettiğini ve konuşmaları hep yaşlısının yaptığını söyledi.»

«Aksanı var mıymış?»

«Bilmiyordu.»

«Beyaz mı? Siyah mı? İspanyol mu? Neyin nesi?»

«Dedektif bilmiyordu. Polis söylememiş.»

«Polis neden bunu dedektife söylemek için iki gün beklemiş?»

«Önce önemsiz bulmuş. Kadınların gerçekten temizlik işi aradığını düşünmüş. Ama sonra soruşturmalardan bir sonuç çıkmadığını öğrenince belki bundan bir ipucu çıkar diye düşünmüş.»

«Akıllı polismiş.»

«Elbette, şef,» diye başını salladı Boone. «Hem sonra, dedektife söyleyince kendi yakasını sıyıracağını düşünmüştür. Artık iş dedektifin sorunu oluyor çünkü. Kendi üstünden gidiyor.»

«Doğru. Dedektif o polisin adını hatırlıyor mu?»

«Hayır. Onu daha önce hiç görmemiş. Sonra da görmemiş. Ama siyahtı diyor. Bütün hatırladığı bu.»

«Dedektif işin üstüne gitmiş mi? Kadınları bulmuş mu?»

«Yoo. Önemsiz bulmuş bunu. Yaşlı kadının dediği gibi temizlik işi arıyorlar diye düşünmüş.»

«Pekâlâ,» dedi Delaney. «Şimdi ne yapacağını söyleyeyim. Mott Sokağı karakoluna git, kütüklerine bak. Pazartesi sabahı o stüdyonun kapısına diktikleri polisin adını, ev adresini, rozet numarasını al. Onu bulup konuşma. Ben de yanında olmak istiyorum. Yalnızca öğren. Sonra Maitland'ın stüdyosuna git. Gündüz de git, akşam da. Binadaki kiracıların işten döndüğü saatte. Onlara sor bakalım, hiç gelip temizlik işi isteyen olmuş mu? Maitland'ın öldüğü hafta olsun, daha önce olsun. Bana bu gece eve telefon et. Anladın mı iyice?»

Çavuş Boone, «Anladım efendim,» dedi. «Şef, bunun anlamı kovulmuyorum demek mi?»

«Bugün için,» diye karşılık verdi Delaney. «Ben Başkomiser Thorsen'e haber verinceye kadar. Sersem kafalı!»

Delaney duşunu yapıp, traş olup, temiz çamaşırlarını giyerek kendini tekrar temiz hissettiği zaman Moni-

ca da sabah kahvaltısını hazırlamış bulunuyordu. Delaney üstüne en sevdiği flanel pantolonunu geçirdi, sofraya kuruldu. Yumurta, krem peynirli çörek, ve musluktan alınmışa benzemeyen bir kahve.

Monica da mutfaktaki gürgen masanın başına onunla birlikte oturdu, kahvesini yudumladı, önceki gece Rebecca ile nasıl uğraştığını anlattı.

«Her beş dakikada bir ağlamaya başlıyordu,» dedi Monica. «Senin ona birşey yapacağından, canını yakacağından korkuyordu. Acıtmadın canını, değil mi Edward?»

«Hakettiği kadar acıtmadım.»

«Neyse, şimdi Rebecca oraya gitti. Sen geliyorum diye telefon eder etmez çıkıp gitti. İyi olduğunu görmek istiyormuş.»

«İyidir,» dedi Delaney, «Rebecca da aptal. Adamın aynı şeyi tekrar yapmayacağı yolunda hiçbir garanti yok. Kendi bile kabul ediyor.»

«Tabancasını geri verdin mi?»

«Verdim. Aktif görevde bir polis olduğuna göre tabancasına ihtiyacı var. Zaten farketmez. İhtihara niyeti varsa nasılsa bir yolunu bulur. Tabancası olsun, olmasın. Rebecca ondan uzak durmalı. Bırakmalı onu. Adamın durumu hoş değil.»

«Sen ne yapacaksın?»

«Bilmiyorum. Onu geri yollayıp Thorsen'den bana yeni birini göndermesini istersem, Thorsen onu tuvalete attı, üstüne de suyu çekti demektir.»

«Herkesin ikinci bir şansa hakkı olmalı, Edward.»

Delaney başını apansız kaldırıp ona baktı.

«Öyle mi?» dedi. «Buna gerçekten inanıyor musun? Baltalı katilleri, kaç kadına saldıran manyakları düşün. Uçaklara bomba koyanları, bebekleri öldürenleri düşün. Hepsine ikinci bir şans mı verilmeli?»

Monica öfkeyle, «Kes artık,» dedi. «Abner o sınıftan değil. Bunu sen de bal gibi biliyorsun.»

«Yalnızca herkesin ikinci şansa hakkı olmadığını anlatmaya çalışıyordum. Çok iyi yürekli bir lâfa benziyor ama, ülkede geçerli bir yasa haline gelmesini de istemem. Hem zaten Boone ikinci şansını kullandı. Hatta üçüncüsünü, dördüncüsünü de. Thorsen ona ikiden çok fazla şans verdi.»

Monica, «Sen vermedin,» derken sesi çok alçak çıkmıştı. «Yaptığı gerçekten çok mu kötü? Işine engel olmadı, öyle değil mi?»

«Olmadı. Ama bir daha yaparsa olabilir.»

Monica, «Seni hayal kırıklığına uğrattı,» dedi. Sonra Delaney'in yüzündeki ifadeyi görünce acele ekledi. «Beni de tabii. Ama işine devam etmesine izin veremez misin, Edward? Biliyorum, hissediyorum ki, eğer onu bırakırsan adamın sonu gelecek. Gerçekten gelecek. Hiçbir umudu kalmayacak.»

Delaney dişlerinin arasından, «Düşünürüm,» dedi.

Sandalyesini biraz arkaya itip bacaklarını üstüste attı, bir puro yakıp son kahvesinin tadını çıkarmaya çalıştı. Dumanları havaya üfledi, Monica'ya baktı. Monica gözlerini kahvesine dikmişti.

Sabah ışıkları saçlarının üzerinde oynaşıyordu. Delaney onun boynunun ve yanağının zarif kavisini seyretti. Sağlam vücuduna, canlı yapısına baktı. Güçlü bir kadın! Güçlü!

Sonra sıcacık, güzel kokularla dolu mutfakta gezdirdi gözlerini. Kullanılmış kap kacak pırıl pırıldı. Taşın üzerinde ekmek kırıntıları vardı. Kiler doluydu. Buranın evin en sevilen odası olduğuna dair bir sürü kanıt vardı her yerde.

Monica onun yüzündeki ifadeyi görünce sordu. «Ne düşünüyorsun?»

«Boş bir buzdolabını.»

Delaney bunu söyledikten sonra kalkıp karısını öptü.

Abner Boone da duşunu yapmış, traş olmuştu. Aynanın karşısında çökmüş yanaklarına, çukur gözlerine bakıyordu. Giyindi, kimliğiyle tabancasını cebine yerleştirdi, kapıdan çıkmaya hazırlandı. Kapıyı açtığı anda karşısında Rebecca Hirsch'i gördü. Rebecca elini kaldırmış, kapıya vurmaya hazırlanıyordu. Birbirlerine baktılar, Rebecca'nın eli yavaşça yanına sarktı.

«Ben buraya...» sustu. «İyi misin diye bakmak istedim de...»

«İyiyim. Gel içeri.»

Onun girmesi için kapıyı açık tuttu. Rebecca kararsız adımlarla girdi, kanapenin bir ucuna oturdu. Boone gidip salonun öbür köşesine yerleşti.

Rebecca, «Çıkıyordun,» dedi. «Ben gideyim.»

«İşim bekleyebilir. Seninle konuşmak istiyorum. Dün gece için üzgünüm, Rebecca. Üzgünüm. Bu ne demekse! Birbirimizi bir daha görmememiz daha iyi olur diye düşünüyorum.»

«Beni görmek istemiyor musun?»

«Öyle birşey söylemedim. Ama olmayacak. Dün gece kanıtlandı bu.»

«Niçin yaptın, Ab?»

«Birçok sebepten. Şefe nedenin polisken gördüğüm pislikler olduğunu söylemiştim. Bir neden o. Doğru da. Karımı kaybetmem ikinci neden. O da doğru. Bir neden daha duymak istiyor musun? Viskiyi seviyorum. Birayı da, şarabı da, Tadını seviyorum. Alkolun bana yaptığı etkiyi seviyorum.»

«Ne yapıyor sana?»

«Heyecanımı bastırıyor. Herşeyi daha iyi gösteriyor. İki yoldan. Ya bir umut vardır, onu gösterir, ya da umut yoktur. ama olup olmaması farketmez diye gösterir. Hangisi olursa olsun yardımcı oluyor. Bunu anlayabiliyor musun?»

«Hayır,» dedi Rebecca. «Anlayamıyorum.»

«Anlamadığını biliyorum. Zaten anlamanı beklemediğim gibi seni suçlamıyorum da. Benim kendi suçum. Bunun farkındayım.»

«Peki tedavi? İlaç? Ruh tedavisi? Doktorlar?»

Boone taş gibi bir sesle, «Hepsinden geçtim,» dedi. «Ama yapamıyorum. Sen uzaklaşmalısın.»

«Bir yolu var.»

Boone başını iki yana salladı. «Sanmıyorum,» dedi. «Benim yolumun sonu çok yakın. Bunu biliyorum. Oraya doğru gidiyorum.»

«Tanrım! Böyle konuşma!»

«Doğru ama. Kaçabilecek durumdayken kaç.»

Birbirlerine baktılar. Öyle farklı iki yaratıktılar ki!

Rebecca tam bir sağlık örneği, Boone yenilginin soluk simgesi!

Rebecca, «Beni sevebilseydin...» dedi.

«İyi bir kadının aşkıyla kurtulmak...» Boone üzgün üzgün gülümsedi. «Çok iyi niyetlisin.»

Rebecca öfkeyle, «Öyle demek istemedim,» dedi. «Ben seni zaten seviyorum. Bunu bilmen gerekir. Ama bu sevgi sana engel olamadı... Benim demek istediğim senin beni sevmen. Ve bu... tekrar olursa... beni kaybedeceğini bilmen. Bu başarılı olabilir. Eğer beni sevebilirsen.»

Boone casaretle, «Seni sevmek güç olmaz.», dedi.

«Öyle diyorsun. Ama olabilir. Senin için. Kolay olmaz. Çok uğraşman gerekebilir.»

Boone ona merak ve ilgiyle baktı.

Rebecca saçlarını arkaya attı, avuçlarını iki şakağına dayadı, yan saçlarını da geri itti.

«Evet, bu önerilerim çok bencil,» dedi. «Ama senin içki içmene engel olabilir, meslek hayatını kurtarabilirse... senin açından da bencil sayılabilir, değil mi?»

«Çok dindar bir Yahudisin.»

«Öyle mi? Pek sayılmam. Ne istediğini bilen ve onu elde etmek için uğraşan bir kadınım yalnızca. Dün gece uyuyamadım. Hep bunu düşündüm. Bir denemeye değer. Sence değmez mi?»

Boone sessizdi.

Rebecca, «Meğer ki, yokolup gitmek fikri sana daha cazip gelsin,» dedi.

Boone hırsla başını iki yana salladı. «İstemiyorum. Yemin ederim ki, istemiyorum. Beni korkutuyor.»

«E, o halde?»

«Peki,» diye başını salladı Boone. «Ama önce açıkça anlaşalım. Sen her istediğin an uzaklaşabilirsin. Tamam mı?»

«Tamam.»

«Birşey daha var,» dedi Boone. «Lütfen, ama lütfen benim için Şefe bir ricada bulunma. Beni kovarsa kovar, olur biter.»

Rebecca ciddi bir sesle, «Anlıyorum,» dedi.

Boone yüzünde garip bir sırıtışla, «Sevdiğim kadının dilenmesini istemem,» deyiverdi.

Rebecca gülümsediğinde gözleri parlıyordu. İlk defa gülümsemişti içeriye girdiğinden beri.

«Gördün mü, şimdiden etkili olmaya başladı,» dedi.

Birlikte asansöre bindiler. Plan yapıyorlardı. Sokakta ayrılırlarken Boone onun parmaklarını öptü, uzanıp yanağına dokundu.

12

ERTESİ sabah Delaney elinde Maitland resimlerinin rulosuyla Boone'un arabasına binerken her ikisi de birbirine bakmaktan dikkatle kaçınıyorlardı.

Çavuş, «Günaydın, efendim,» dedi.

«Günaydın. Yağmur yağacak galiba.»

«Radyo parçalı bulutlu demişti.»

«Bana yağacak gibi geliyor,» diye direndi Delaney. «Haydi, bilgi değiştokuşu yapalım...»

İkisi de not defterlerini açtılar.

Delaney, «Iki konu var,» dedi. «Maitland'ın vasiyetname bırakmadan ölmesine ilişkin olarak hukuk bürosu bana gene her zamanki martavalları okudu. Belki şöyle olabilirmiş, ama belki de böyle olurmuş falan. Sözün kısası, New York eyaleti kanunlarına göre dul kadına nakit veya tahvil olarak iki bin dolar veriliyor, adamın mirasının da yarısı kalıyor. Geri kalanı, vergiler çıktıktan sonra, ölenin hayatta kalmış çocuğuna veya çocuklarına gidiyor. Yani bu durumda Ted Maitland'a.»

Boone, «Demek işten kazançlı çıkan Alma,» dedi.

«Öyle görünüyor. Ama banka hesapları, bir mağazadaki hisseler, bir de oturdukları daire birbirine eklendiği zaman yüz binden pek fazla tutmuyor. Mirasın en kabarık kalemi, Saul Geltman'ın sergisine konacak olan satılmamış tablolar. Ha, sırası gelmişken, işte senin davetiyen. Dün öğleden sonra geldi. Her davetiye iki kişilik.»

Boone kartı alıp üzerine basılı harfleri parmağıyla okşadı.

«Çok güzel,» dedi. «Geltman kesenin ağzını açmış.» «Rebecca'yı mı götürüyorsun?»

«Monica onu arayacak. Önce birlikte bir yerde yemek yeriz, sonra da Galeriye gideriz. Olur mu?»

«Elbette. Sizce o tablolar kaç para eder?»

«Geltman bir tanesinin çeyrek milyona gidebileceğinden söz etmemiş mıydı? Biraz şişiriyorsa bile, tüm tablolar birarada en azından bir milyon eder.»

Boone, «İşte milyon olursa yüz binden daha geçerli bir cinayet gerekçesi olur,» dedi.

«Tabii. Belki de katil bunu hesaba kattı. Maitland ölür ölmez tabloların değeri de hemen artacaktı. Gerçi maliye ile New York eyaleti de paylarını bol bol alacaklar, ama geriye Alma Maitland'ı sefaletten kurtaracak para kesinlikle kalacak.

«O mu sizce?»

«Başarabilecek bir tip. Hem de rahatlıkla. Ted Maitland da öyle. Bu durumda elinde cinayet nedeni olan bir tek onlar var. Bu arada Thorsen'i de arayıp Dora Maitland'ın banka hesabını sordum. Thorsen elinden gelirse bu incelemeyi mahkeme emri falan çıkarttırmadan yapmak istiyor. Mahkeme işe karışırsa J. Barnes Chapin'i gocundurmaktan başka işe yaramayacak. Oysa bütün yaptıklarımız hep onu mutlu tutabilmek için. Thorsen bu yüzden işi Nyack'daki bazı tanıdıkları kanalıyla görmek istiyor. Polislerle. Belki banka yardımcı olmak isteyebilir. Ben oraya gidip soru sorsam gerçi birkaç not alıp dönerim ama, kimse işin gerçeğini öğrenemez o yolla.»

Çavuş sessizdi. Şef onun aklından geçenleri biliyordu. Acaba Delaney, Thorsen'le ne konuştu, diye düşünüyor olmalıydı. Benim durumumu söyledi mi? Ama Delaney o konuya hiç değinmiyordu. Bir süre sessiz kalıp Boone'un terlemesini seyretti. İyi gelirdi bu heyecan ona.

Sonunda, «Evet, sen neler anlatacaksın?» diye sordu.

«Çok şey var.» Boone defterini açtı. «Bazıları ilginç. Saul Geltman, Julian Simon'la otururken onlara sandviç gönderen dükkânla konuştum. Teslimatı yapan adam olayın tıpkı Simon'un anlattığı gibi olduğunu söyledi. Avukat iç odadan çıkmış, parayı vermiş, yemeği almış, içeri girmiş. Adam içerde birinin olduğunu görmemiş.

Yalnızca Simon'la Susan Hemley'i görmüş. Hemley'i arayıp öğle yemeği için randevu istedim. Simon sandviçleri almaya çıkarken iç odada Saul Geltman'ı görebilmiş mi, onu öğrenmek istiyorum.»

Delaney, «Ya da saat onla bir buçuk arasında herhangi bir zaman görebilmiş mi,» diye düzeltti.

«Tamam.» Boone bunu da not etti.

«Başka birşey var mı?»

«Var efendim. Ilginç birşey var. Yüzük takan erkeklerle ilgili içgüdünüz doğrulandı. Simon'un dosyası var. »

«Biliyordum,» dedi Delaney. Sesinde sevinç seziliyordu. «Ne dolaplar çevirmiş? Bebek mi alıp satıyormuş?»

«Pek sayılmaz. Yirmi yıl öncesine ait bir hikâye. Tam zamanını isterseniz yirmi dört yıl önce. Manhattan ve Bronx yöresindeki otobüs işletmelerinden çok fazla kaza haberi geliyormuş. Normalden fazla. Sanki sürücüler manyak kesilmiş, yayaları durmadan eziyorlarmış gibi.»

«Sahte talep,» dedi Delaney.

«Tamam. Sonunda sigorta şirketleri biraraya gelip bilgisayar hesabı yapmışlar. Taleplerin yüzde yirmi beşi J. Julian Simon'la ona bağlı iki doktordan geliyormuş. Birkaç da yardakçı tabii. Dizinde, omurgasında aksaklıklar bulunan, röntgende yaralanmış gibi görünebilen kimseler. Simon'un bürosunu kapatmışlar, neredeyse barodan da attırıyorlarmış. Raporları okurken sanki adam rüşvetle kurtulmuş gibi geldi bana. Her neyse, barodan atılmamış. Bugün bir de bakıyoruz, adam Madison Caddesinin en lüks yerinde büro tutmuş, meşe ve deri karışımı döşetmiş, kendine porselen dış yaptırmış... belki de içine ipekten dokuma fanila giyiyor.»

Delaney soğuk bir gülümsemeyle, «Vay vaay,» dedi. «Bir sahtekâr! Kimin aklına gelirdi?»

«Sizin geldi, efendim,» diye karşılık verdi Boone. «Acaba hâlâ dolap çeviriyor mu?»

«İhtimal hesaplarına göre öyle olmalı. Bazı kötüler yola gelip dürüst insan olurlar. Ama buna bel bağlamak doğru değil. Çoğunluğu hilenin tadını almış olur. Pekâlâ, Avukat Simon'a bir kötü puan yazdık. Mott Sokağında neler oldu?»

«O binadaki bütün kiracılarla konuştum. Bir tanesine bile temizlikci kadın falan başvurmamış. Maitland'ın ölümünden ne önce, ne sırasında, ne de sonra. Yüzüme bunu da nereden çıkardın dermiş gibi baktılar hepsi. Zaten fakir bir mahalle, Şef. Temizlikçiye kim para verir orada?»

«Ben de öyle düşünmüştüm. O yaşlı kadın o sabah polisi atlatmak için kurnazlık etmiş. Polisi bulabildin mi?»

«Buldum.» Boone defterine bakıyordu. «İşte buraya yazılı. Adı Jason T. Jason. Dostları ona 'Jason 2' diyor. Çünkü aynı karakolda bir de Robert Jason var. Josan 2, iriyarı bir siyah. Üç yıldır polis. Bazı tutuklamalar falan yapmış. Mesleğinde iyi. Bugün saat sekizle dört arasındaki devriye nöbetini tutacak.»

«İyi,» dedi Delaney. «Gidip ona yemek ısmarlayalım.»

Şef kalabalık lokantada etrafına bakarak, «Buranın adı eskiden '**Hey Kanal Lokantası**'ydı,» dedi. «Daha eskiden de başka adı vardı ama unuttum. Yani New York kuruldu kurulalı bu noktada ya bir bar, ya bir lokanta, ya da bir taverna var. Kanal da var. Şimdi yeraltından geçiyor. Ben çizburger istiyorum. Yanında da patates tava. Bir de kahve.»

Ötekilere de istediklerini ısmarlamalarını söyledi. Hesabı nasılsa polis örgütü ödeyecekti. Ama ötekiler de onun izinden gidip aynı şeyi ısmarladılar. Jason T. Jason masada, Delaney'le Boone'un karşı tarafına oturmuştu. Koca siyah, masanın o tarafını tek başına dolduruyor gibiydi.

Çavuş Boone ona, «Sen iki hamburger yiyebilirmişsin gibi görünüyorsun,» dedi. «Belki de üç.»

«Ya da dört,» diye sırıttı Jason. «Ama perhiz yapmaya çalışıyorum. Polislerin kilosu hakkındaki yeni raporu gördünüz mü? Çavuşum on kiloyu bir ayda vermemi istiyor. Çalışıyorum ama kolay değil.»

Delaney içinden, boyu bir doksan var diye düşündü. Kilosu ise yüz on, yüz on beş olmalıydı. Cildi koyu pat-

lıcan rengiydi. Dudaklarının üzerinde, dikdörtgen şeklinde, dikkatle biçimlendirilmiş bir bıyığı vardı. Patlak dudakları dışa dönüktü. Pırıl pırıl kara gözleri vardı. Elleri mezeci vitrinlerindeki füme jambonlar gibiydi. Ayakları da, Delaney'inkilerden büyük olmalıydı herhalde bu durumda..

Adamın iriliği insana ürküntü verecek gibiydi. Tabancası, telsizi ve diğer âletleri, üstünde bir Yılbaşı ağacının süsleri gibi duruyordu. Boone düşünüyordu. Eğer bu cüssesine göre davranan biri ise, kovaladığı suçlunun yapabileceği en iyi şey ellerini havaya kaldırıp, «Teslim! Teslim!» diye bağırmaktı. Gülümsedi **Boone**.

Delaney, «Futbol oynar mısın?» diye sordu.

«Yoo,» dedi Jason T. Jason. «İriliğim tamamdı da, hızlı değildim yeterince. Denedim bir ara. Antrenör bana, 'Jase, aynı yerde çok uzun süre koşuyorsun,' dedi. Şef, bu Maitland işinden başım belâda mı yoksa benim?»

«Tam tersine,» diye onu avuttu Delaney. «Cinayet dedektifine haber vermekle en iyi şeyi yaptın. Eğer bir suçu olan varsa o da o dedektif. Olayı izlemediği için. Ama aslında onun bile suçu yok. Allah bilir elinde izlenecek bunun gibi kaç ipucu vardı. Bunun önemsizliğine karar vermiş olmalı.»

Boone söze karıştı. «Gene de önemsiz olabilir, Jason,» dedi. «Henüz bilemeyiz. Ama olup olmadığını anlamamız gerek.»

«Yemekler geldi işte.» Bunu söyleyen Delaney'di. «Önce yiyip sonra bu konuya dönsek olur mu?»

Jason, «Ben yerken konuşsak derim,» diye atıldı. «İşten ayrı kaldığım süreyi hep tedirgin geçiririm.»

«O duyguyu bilirim. Bak, eğer nöbetinin geri kalanını başkasına devretmek istersen âmirinle anlaşabilirim.»

«Yoo, hayır,» dedi Jason. «Bu konu çok sürmez. Anlatacağım şey öyle uzun değil. Bakayım nasıl olmuştu... O pazartesi sabahı beni devriyeden çekip Maitland'ın kapısına diktiler. Sekizden dörde kadar.»

Boone, «Nöbetçiler binanın çevresinde miydi?» dedi.

«Gelmiş gitmişlerdi. Ben merdivenin en üst sahanlığında kapının tam dışında duruyordum. Laboratuvarcılar içerde parmak izi alıyorlardı. Musluk borularına ba-

kıyor, toz örnekleri alıyorlardı. Ne işti bilseniz! Tuvaletin içinden bile örnek aldılar. Neyse, saat on birden az önceydi.»

Delaney, «Saatten emin misin?» diye atıldı.

«Çok eminim. Öğlene ne kadar var diye saatime o sıra bakmıştım. Arkadaşlardan ikisi bana sandviçle kahve getirmeye söz vermişlerdi. On bir dolaylarında iki kadın merdivenleri çıkmaya başladılar. Tam merdivenin dirseğini dönüp beni üst sahanlıkta gördükleri anda durdular.»

Şef, «Seni görünce şaşırdılar mı?» diye sordu.

«Evet, şaşırdılar.»

«Korktular mı peki?»

Jason T. Jason çizburgerlerinden koca bir lokma ısırıp biraz çiğnedi, düşündü.

«Korktular, evet. Ama bence onun pek önemi yok,» dedi. «Ben çok iri ve çok siyahım, şef. Üstümde polis üniforması, elimde de copum olunca çoğu insan korkar benden. Genellikle yararı olur.» Gülümsedi.

«Herhalde,» dedi Boone. «Nasıldılar? Beyaz mı? Siyah mı? İspanyol mu?»

Jason 2 hemen «Ispanyol,» deyiverdi. «Eminim. Porto Rico'lu mu, Küba'lı mı, Dominik'li mi, orasını bilemem. Fakat kesinlikle İspanyoldular. Parlak renkli elbiseler... kırmızı, pembe, turuncu gibi.»

Masada yemeğini yiyen tek kişi oydu. Şefle Boone not almaya başlamışlardı. Jason T. Jason kendisine böyle önem verilmesinden hoşnut gibiydi.

«Tarif et,» dedi şef.

«Yaşlı kadın elli, elli beşlik ve çok boyalıydı. Tombuldu da. Yetmiş kilo falan. Kısa boylu. Bir altmışlık. Ben yukardan bakıyordum tabii. Emin olamam. Hem aradan iki ay falan geçti.»

«Gene de iyi hatırlıyorsun,» dedi Delaney.

«Hep o konuştu. O zaman İspanyolluğu daha da belli oldu. Biraz yosma havalıydı. Ama öyle yaşlı ve şişmandı ki, belki de mamalık yapıyordur diye düşündüm. Çalı gibi saçları kırmızıya boyalıydı. Öteki hemen hemen çocuktu. Yaşı on iki on beş arası falan. Boyu da bir altmış beşle bir yetmiş arasında. Altmış kilo yoktu. Vücudu güzeldi görebildiğim kadarıyla. Uzun siyah saçları ensesine serbestçe dökülüyordu.

«Güzel miydi?» dedi Boone.

«Güzeldi. Yıkayıp temizlesen, saçlarını düzeltip sırtına doğru dürüst birşeyler giydirsen, yüzüne makyaj yapsan çok güzel olurdu.»

Delaney hızlı hızlı not alıyordu. «Konuşma nasıl gitti?»

«Biraz ara vereyim de yemeğinizi yiyin isterseniz.»

«Yo, yo, bizi düşünme. Sen anlatmana bak. Sen ne dedin, onlar ne dedi?»

«Yalnızca yaşlısı konuştu. Çocuk ağzını bile açmadı. Onlara 'Burada ne halt ediyorsunuz' diye sordum. Kadın bana mahalledeki bütün kapıları çalıp temizlik işi var mı diye sorduklarını anlattı.»

«Bunu sen sorar sormaz hemen mi söyledi?»

Soru Şef Delaney'den geliyordu. Jason T. Jason çiğnemeyi kesti, kaşlarını çattı, hatırlamaya çalıştı.

«Tam bilemeyeceğim,» dedi.

Boone, «Bir tahmin yürütsen,» diye söze karıştı.»

«Cevap vermeden önce bir iki saniye kararsızlık geçirmiş olabilir.»

«Sana yalan uydurduğuna inanır mıydın?»

«O sıra aklıma gelmedi. Sonra düşününce yalan söyleyebileceğini farkettim. Ben üç yıllık polisim. Polislere herkesin yalan söylediğini daha yeni yeni öğreniyorum. Herkesin! Mecbur değillerken bile. Hiç nedeni yokken bile. Otomatik bir hareket bu. Sivil polislere de öyle yapıyorlar mı?»

«Polis olduğunu bilirlerse yaparlar,» dedi Delaney. «Demek temizlik işi arıyoruz dediler. Sen ne dedin o zaman?»

«Üst katta onlara göre iş olmadığını, oradan defolmalarını söyledim. Yaşlı kadın, üst katta tek başına oturan bir adamın varlığını duyduğunu, ona sormak istediğini belirtti. Ben de ona adamın öldüğünü, yerdeki kanları silmeye niyeti yoksa oradan bir an önce toz olmasını söyledim. Belki böyle söylememem gerekirdi ama onunla tartışmayı sürdürmek istemiyordum. Her neyse, bu söz istediğim etkiyi yaptı. Kadın tek kelime daha söylemedi. İkisi birlikte dönüp merdivenlerden inmeye başladılar.»

«Onları bir daha gördün mü?» Boone soruyordu bunu

«Hayır, görmedim. Hem de hiç.»

Delaney, «Bize söylemen gereken başka birşey var mı?» dedi. Görünüşleriyle ilgili olsun, başka bir ayrıntı olsun?»

«Durun bakayım...» Jason T. Jason yemeğini bitirmişti bile. «Yaşlı kadının bir altın dişi vardı. Önde. Yararı olur mu?»

Delaney, «Olabilir,» dedi. «Başka?»

«Genç kız,» dedi polis. «Birşey vardı onda. Tuhaf bir şey...»

«Tuhaf mı?» dedi Boone.

Komik değil ama garip. Yüzünde boş bir ifade vardı. Sanki söylenenlerle ilgili değilmiş gibi durmadan tavana bakıyordu.»

Boone, «Keş mi?» dedi.

«Sanmıyorum. Belki biraz geri zekâlı falan. Birşeyi eksik gibi. Tabii hiç ağzını açmadığı için anlamak kolay değil. Ama bence biraz öyleydi. Ya da dalgındı.»

Delaney, «Onları tekrar görsen tanır mısın?» dedi.

«Papa Katolik mi der gibi bir soru.»

«İyii,» dedi şef. Defterinden bir sayfa yırttı, üzerine kendisinin ve Boone'un telefonlarını yazdı. «İşte bizim telefon numaralarımız,» dedi. Sokaklarda gözünü açık tut. Onları görürsen birimizi ara. Yoksak mesaj bırak.»

«Onları tutayım mı?»

«Hayır, tutma. Ama bir lokantaya, dükkâna, ya da sinemaya girinceye kadar izle. O zaman bize telefon et. Nöbetinden geri kaldığına aldırma. Ben o durumu idare ederim.»

«Tamam,» diye başını salladı polis. Kâğıdı aldı, katlayıp cüzdanına koydu. «Ben artık kaldırımı arşınlamaya başlasam fena olmaz,» dedi. «Sizinle konuşmak zevkli oldu. Umarım bir sonuç da çıkar.»

Boone, «Biz de öyle umarız,» dedi. Delaney'le birlikte yerlerinde yarı ayağa kalkıp onunla el sıkıştılar. «Çok teşekkür ederiz. Yardımın büyük oldu.»

«Başka bir işe yarayabilirsem beni çağırın yeter.»

Çıkarken arkasından baktılar. Dış kapıdan yan dönerek çıkıyordu.

«İyi polis,» dedi Delaney. «Dikkatli. Belleği de güçlü.»

Boone, «Yankesici olsanız, birşey çalsanız, tam kaçarken karşınıza Jason T. Jason çıksa, kendinizi nasıl hissedersiniz?» dedi.

«Hiç hoşlanmazdım. Bugünlerde amma da irileşiyorlar! Haydi yemeğimizi yiyelim. Sıcak bir kahve söyleyeyim mi?»

Yeniden kahve ısmarladılar ama, soğumuş çizburgerlerini ve patates kızartmalarını ses çıkarmadan yediler.

Boone, «Acaba o genç kız, Maitland'ın resimlerindeki model mi?» dedi.

«Uyuyor. Şöyle olabilir mi sence? Maitland Cuma günü körpe bir model buluyor, ama kız yalnız değil Kadın onun annesi olamayacak kadar yaşlı gibi ama, belki bir tanıdık veya akraba olabilir.»

«Ya da mama,» dedi çavuş. «Jason yosma tipliydi dedi. Belki kızı satıyordur.»

«Olabilir. Böylece Cuma günü stüdyoya gelmişlerdir. Kız soyunmuş poz vermiş, Maitland da o resimleri yapmıştır.»

Boone, «O arada yaşlı kadın da bir viski içmiş, bardakta ve şişede yarım parmak izleri bırakmıştır,» diye ekledi.

«Tamam. Maitland resimleri beğenmiş, kıza Pazartesi sabahı on birde gelip poz vermesini söylemiştir. Uyuyor, değil mi?»

«Bence uyuyor,» dedi Boone. «Cuma günü onu öldüren bu yaşlı kadın olamaz, değil mi? Kıza sulandıysa falan?»

Delaney başını iki yana sallayarak, «Olamaz,» dedi. Öyle olsa Pazartesi günü geri gelmezlerdi. Yok, bence Cuma günü onlar çıktığında Maitland hâlâ sağdı. Belki onu sağ gören en son kişiler de bunlardı.»

«Katilin dışında,» dedi Boone.

«Katilin dışında. Bu iki kadını bulmak istiyorum. Belki birşey görmüşlerdir. Belki onlar merdivenden inerken katil de yukarı çıkıyordur.»

«Onları kolay bulamayız, şef,» diye içini çekti Boone. «Meğer ki, Jason T. Jason'un şansı yaver gitsin de sokakta onlarla karşılaşsın.»

Şef Delaney, «Hayatta daha garip şeyler de olmuştur,» dedi. «Yemeğin bitti mi? Gidelim hadi. Önce Alma Maitland'a.»

O neşesiz oturma odasına bir kere daha alındılar. Bugün burada yağlı makine kokusu gibi garip bir koku vardı. Daha onlar yerlerine oturamadan Alma Maitland odaya rüzgar gibi daldı. Başında şapkası vardı. Beyaz eldivenlerini eline geçirmekle meşguldü.

Öfkeli bir sesle, «Ama Şef Delaney, ben tam sokağa çıkmak üzereydim,» dedi. «Çok uygunsuz bir zaman.»

Şef ona soğuk soğuk baktı.

«Uygunsuz mu, bayan?»

Kadın mesajı almıştı. Yüzü beyazlaştı, dudakları gerildi.

«Yardım etmeyi elbette isterim,» dedi. «Elimden geldiği kadar. Ama hiç değilse telefon edebilirdiniz.»

İki polis ona ifadesiz gözlerle baktılar. Kanıtlanmış bir teknikti bu. Ses çıkarmayıp karşıdakinin durmadan birşeyler söylemesini sağlamak. Bazıları bu sessizliğe dayanamadıkları için konuşa konuşa kendi kuyularını kazarlardı.

«Hem size herşeyi anlattım. Bildiğim herşeyi.» Çenesi gene havaya kalkmıştı.

«Öyle mi?» diyen Delaney tekrar sustu.

Sonunda bir bezginlik sesi çıkaran kadın suratını astı ve onlara oturmalarını söyledi. Yanyana kanapeye oturdular. Kendisi koltuğa yerleşti. Her zamanki hanımefendi pozunda. Omurgası dik, bilekleri çapraz, dizleri yanda, eldivenli elleri kucağında kavuşmuş.

Delaney birden, «Kayınvaldeniz ve görümcenizle geçinemiyorsunuz, değil mi?» diye sordu. Sorudan çok, bilinen bir gerçek havası vardı cümlenin tonunda.

«Bunu onlar mı söyledi?»

Delaney, «Ben size soruyorum,» dedi.

«Pek yakın değiliz.» Teneke gibi bir gülüş. «İki taraf da böyle tercih ediyor.»

«Ya merhum eşiniz? O ne kadar yakındı annesiyle kızkardeşine?»

«Çok yakındı.» Sesi katıydı.

«Ya! Ama onları yılda bir iki kere ancak görüyormuş.»

«Saçma!» dedi Alma Maitland. «En az ayda bir kere görürdü. Bazan haftada bir kere. Durmadan kente iner, onunla öğle veya akşam yemeğinde buluşurlardı.»

Delaney de, Boone de şaşkınlıklarını hiç göstermediler.

«Siz bu yemeklere katılmıyordunuz, öyle mi, Bayan Maitland?» Bunu soran çavuştu.

«Katılmıyordum.»

«Mott Sokağındaki stüdyoya hiç giderler miydi?»

«Haberim yok.»

«Kocanız geldiklerini hiç söylemedi mi?»

«Hayır, söylemedi. Neden soruyorsunuz bunları?»

Delaney devam etti. «Kocanız annesiyle kızkardeşinin geçimine hiç yardım eder miydi? Sizin bildiğiniz kadarıyla?»

Alma Maitland öfkeyle güldü. «Hiç sanmıyorum. Kocam kendi zevkleri dışında hemen hiç para harcamazdı.»

«Belle Sarazen onu çok cömert bir insan diye nitelendiriyor.»

«Onun öyle diyeceğinden eminim.» Kadın çok öfkelenmişti. «Beri yanda ben de bütçenin iki ucunu biraraya getirebilmek için çırpınıp duruyorum.»

Delaney odayı şöyle bir süzdü. Yüzünde yumuşacık bir gülümsemeyle.

«Buna pek fakirlik denemez,» dedi. «Bayan Maitland, ortaya başka talepler çıkmadıkça kocanızın mirasının yalnızca size ve oğlunuza kalacağını biliyor muydunuz?»

«Miras, ha? Hangi miras? Bu daire bugünkü piyasada aldığımız fiyata bile satılmaz. Bankalardaki paralar da eldeki faturaları zor kapatır.»

«Satılmamış tablolar...» diye mırıldandı Boone.

«Ha, evet!» Kadının sesinde bu sefer daha derin bir umutsuzluk seziliyordu. «Saul Geltman payını aldıktan, maliye de kendi hissesini kaptıktan sonra geriye ne kadar kalır acaba? İnanın bana, kocam beni zengin bir dul olarak bırakmadı. Tersine!»

Delaney onun yüzüne dikkatle baktı.

«Kendi geliriniz var ama,» diye tahmin yürüttü.

Alma dişlerini sıkarak, «Biraz,» dedi. «O sizi ilgilendirmez ama, isterseniz nasılsa öğrenebilirsiniz. Belki öğrenmişsinizdir bile. Babam bana belediye tahvilleri bırakmıştı. Hiç değilse bari o sorumluluk sahibi bir erkekti.»

Delaney, «Geliri ne kadar?» diye sordu. «Nasılsa öğrenebiliriz, biliyorsunuz.»

«Yılda yirmi bin dolar kadar.»

«Kocanızın bu gelirden haberi var mıydı?»

«Elbette vardı.» Durakladı, sonra içini çekti. «Yirmi yıl önce bu para bir servet gibi görünüyordu. Bugün ise hiçbir şey değil,» dedi.

Delaney kuru bir sesle, «O kadar da sıfır sayılmaz,» diye karşılık verdi. «Ama bunu tartışacak değilim, Bayan Maitland. Yanımda kocanızın stüdyosunda bulduğumuz üç resmi getirdim. Son zamanlardaki modellerinin hiç birini tanımadığınızı söylemiştiniz ama, gene de bunlara bir göz atıp kızı tanımaya çalışmanızı istiyorum. Yüzü gerçi hayal meyal belli oluyor ama, gene de tanımanıza yetebilir.»

Ayağa kalkıp çavuşun yardımıyla resimlerin rulosunu birer birer açarak gösterdi.

Alma Maitland, «Çok iyi resimler,» derken sesi yumuşaktı.

«Öyle, değil mi? Kızı tanıdınız mı?»

«Hayır. Ömründe bu tip kimseyi görmedim. Bunlarla işiniz ne zaman bitecek? Mirasa dahil bunlar, biliyorsunuz?»

«Bunu çok iyi biliyorum, Bayan. Soruşturmamız bittiğinde bunlar iade edilecek.»

«Ne zaman yani?»

Delaney cevap vermedi, resimleri tekrar rulo yapıp lastik bantla tutturdu. Boone'a bir işaret yaptı. ikisi birlikte kapıya doğru ilerlediler. Şef birden durup geri döndü.

«Bayan Maitland, birşey daha var,» dedi. «Kocanızın stüdyosunda resim olarak yalnızca bu üç karakalemi bulmuş olmamız size biraz garip gelmiyor mu?»

«Garip mi?» Şaşırmıştı. «Nesi garip?»

«Modellik yaptım demiştiniz. Birçok ressam stüdyosuna girip çıkmış olmalısınız. Bize söylendiğine göre ressamlar el altında bir sürü tablo bulundururlarmış. Üzerinde çalıştıkları veya satılmamış olanlar, bir de eski olup satmak istemedikleri falan. Oysa biz kocanızın stüdyosunda yalnızca bu üç karakalemi bulduk. Bu garip değil mi sizce?»

«Değil. Kocam başarılı bir ressamdı. Ün kazanınca eski resimlerini satmıştı. Duygusal bir kimse değildi. Kendisine eski günleri hatırlatacak şeyleri çevresinde saklamayı sevmezdi. Hem stili de pek az değişmişti. İlk resimleri de genellikle en son resimleri kadar iyiydi. Bir tabloyu bitirir bitirmez hemen Saul Geltman'ın galerisine, satılmaya götürürdü. Benim haberim olsun veya olmasın.» Sesi acıydı.

Delaney, «Anlıyorum,» dedi. «Bize ayırdığınız zaman için teşekkür ederiz. Kocanızın Geltman Galerisindeki anma sergisinin açılışına gidecek misiniz?»

«Elbette gideceğim.» Şaşırmıştı.

«Oğlunuz da gidecek mi?»

«Tabii. İkimiz de orada olacağız. Neden soruyorsunuz?»

Delaney nezaketle, «Öyleyse orada görüşeceğimizi umarım,» dedi. «İyi günler, Bayan Maitland.»

Oradan çıkınca Jake Dukker'ın stüdyosuna gittiler. Şef yolda Boone'a,

«Jason T. Jason polislere hep yalan söylenir derken haklıydı,» dedi. «Ama öğrenmesi gereken birşey daha var. Hiç kimse soru sorulmaksızın, kendiliğinden bilgi vermeye de yanaşmaz. Nyack'daki Dora ve Emily Maitland'dan söz ediyorum. Victor'un onları yılda bir ya da iki kere ziyaret ettiğini söylediler. Soruma cevap veriyorlardı çünkü. Ama sorgu denen işlemin yetersizliği de buradan belli. Sorunu doğru sormamışsan hiçbir şey öğrenemezsin. Oradan çıktığımda Victor'un soğuk yürekli bir herif olduğu ve anasıyla kardeşine hiç ilgi göstermediği izlenimini edinmiştim. Sen de öyle mi?»

«Tümüyle.»

«Çünkü onlara Victor'u ne kadar sık görürsünüz

diye sormamıştım. O ne kadar sık gelir diye sormuştum. Şimdi Alma bize, sık sık kente gelip sevgili oğullarıyla yemek yerlerdi diyor, kocaman, mutlu, sevgi dolu bir aile imajı çiziyor. Allah kahretsin! Benim suçum!»

Çavuş, «Bir kaybımız olmadı, şef,» dedi.

Şef öfkeyle, «Bal gibi oldu,» dedi. «Dora ile Emily bizi atlatabildikleri için değil ama, bizi budala sayıp aynı numarayı başka konularda da deneyecekleri için. Neyse, göreceğiz bakalım. İstesek de istemesek de göreceğiz!»

Birkaç dakika sessizce gittiler, sonra Abner Boone çekingen bir sesle sordu. «Yıllık geliri yirmi bin hakkında söyledikleri önemli miydi sizce?»

«Değildi.» Delaney öfkeden hâlâ köpürüyordu. «Tek ortaya çıkan, Victor Maitland'ın da ötekiler kadar açgözlü, bencil, cimri biri olduğu. Buzdan Bakire'yle neden evlendiğini de böylece öğrenmiş olduk.»

Jake Dukker'ın stüdyosuna çıkan eski püskü asansörde Delaney,

«Bu ikinci tur,» dedi. «Bu sefer hepsine habersiz gideceğiz. Onları gafil avlayacağız. Dengelerini yitirmelerine çalışacağız. Alma çabucak uyum yaptı. Sence gerçekten çıkıyor muydu sokağa?»

«Çıkmıyor muydu yani?»

«Bence hayır,» dedi şef. «Geldiğimiz haber verilince şapkasını eldivenlerini kaptığı gibi geliverdi. Pek zeki değilse bile, kurnaz kadın. Şimdi bakalım Jake ne tepki gösterecek.»

Jake Dukker, sanki cinayet masasından polislerin sorguya gelmesi her gün olan sıradan birşeymiş gibi tepki gösterdi. Kabul salonuna geçip onları dostça selâmladı, bir fotoğraf seansını bitirmek üzere olduğunu, birkaç dakika içinde yanlarına gelebileceğini söyledi, kahve ısmarlayıp stüdyoya girdi. Siyah deri bahçıvan pantolonu giymişti. Her yanında madeni çivilerden süsler vardı. Yanaklarında ter damlaları parlıyor, el sıkışırken ıslak eli insanın elinden kayıyordu.

Sözünde durarak on dakika sonra onları stüdyoya aldı. Yardımcıları o sıra orta sınıf bir evin salonuna benzeyen dekorları söküyorlardı. Ortalıkta model falan yoktu ama içerden bir köpek havlaması duyuluyordu.

Dukker, «Pire ilâcı reklâmı,» diye açıkladı. «Dergi reklâmı. Bobi'niz pirelerini kanapenize bulaştırmasın. Bobif kullanın. Köpeklerle çalışmak, modellerle çalışmaktan daha kolay. Hadi. yukarı çıkıp dinlenelim biraz.»

Önlerine düşüp kıvrılan merdivenleri çıktı, onları gene dudak biçimindeki kanapeye oturtmaya çalıştı, ama onlar daha az ilginç olan koltuklara yerleştiler. Dukker de beyzbol eldiveni biçimindeki koltuğa serildi.

«Nasıl gidiyor sorgular?» diye neşeyle sordu. «Yeni birşeyler var mı?»

İkisi birden yüzüne baktılar. Kendini arkaya atmış, iyice yığılmıştı. Deri pantolonunun çivi süsleri pırıl pırıldı. Suratıyla çıplak kolları da öyle. Onlara gülümsüyor, sarı dişlerini gösteriyordu.

Delaney, «Buradan Maitland'ın stüdyosuna gidip geliş zamanını ölçtük,» dedi. «Yetişebiliyorsun.»

Gülümseme silinmedi ama içindeki neşe uçup yokoldu. Ortada yalnızca yayık bir ağız, ıslak dişler, ve çevresindeki Stalin bıyık kaldı.

Dukker boğuk bir sesle, «Size Belle Sarazen'le birlikte buradaydım demiştim,» dedi.

Boone omuzlarını kaldırdı. «Öyle demiştin. O da öyle demişti. Ama anlamı yok.»

Dukker gururla diklendi. «Nasıl anlamı yok? Sizce ben...»

Delaney, «Belle bize senin dövülmekten hoşlandığını söyledi,» dedi. «O da mı doğru?»

Boone da ekledi. «Ayrıca Victor'a imrendiğini, ondan nefret ettiğini, çünkü onun istediği gibi resim yaptığını oysa senin para peşinde koştuğunu da söyledi.»

«Kahpe!» diye haykırdı Jake Dukker. Yerinde doğrulmuş, oturduğu sandalyenin ucuna kadar gelmişti «Onun sözüne inanıp... Bakın o kadın aslında... Ama nasıl beni... Belle ona uyuşturucu satıyordu. Bunu da söyledi mi size? Ben iyice biliyorum. Durmadan ilâç verirdi ona. Canlandırıcı mı ne diyorlar. Yaa, öyle işte! Eminim! Bunun üstüne kalkıp benim hakkımda...»

Birden sustu, kendini tekrar koltuğun arkasına attı, parmak eklemlerini ağzına soktu.

«Ben yapmadım,» diye mırıldandı. «Tanrı adına yemin ederim ki, ben yapmadım. Onu zaten öldüremezdim. Öldüremezdim.»

«Neden?» diye sordu Boone.

«Çünkü ben... o tip değilim.»

İki polis birbirlerine baktılar. Bu da amma kanıttı ha!

Şef Delaney yumuşak, eğlenir gibi bir sesle, «Biz belki işi ikiniz birlikte ayarlamışsınızdır diye düşündük,» dedi. «Ikinizin de onu öldürmek için yeterli sebebiniz var. Gerçi biraz çılgın sebepler ama, zaten sizler de sıradan, normal insanlar sayılmazsınız. O cuma günü buraya yemek yemeğe çıktınız. Modellerle yardımcılar aşağıda kaldı. Sonra siz üst kapıdan dışarı sızıp asansörle aşağıya indiniz, ya arabayla ya da metroyla gidip Maitland'ın işini bitirdiniz ve geri döndünüz. Biz hesapladık, sığıyor o süreye.»

Boone, «Rahatlıkla,» dedi. «Ben kendim yaptım zaman ölçüsünü.»

Jake Dukker başını iki yana sallayarak, «İnanmıyorum,» dedi. «Buna asla inanmıyorum. Tanrım!»

Edward X. Delaney «Olabilir ama,» diye gülümsedi. «Öyle değil mi? Hadi, sen de kabul et. Olabilir.»

Dukker, «Beni tutuklayacak mısınız?» diye sordu.

«Bugün değil. Bize bir yenilik var mı diye sordun, biz de söylüyoruz. Senin yapmış olabileceğini farkettik. Mümkün. İşte yenilik bu.»

Dukker yavaş yavaş sakinleşirken onlara ciddi bir yüzle bakıyordu. Artık parmak eklemlerini ısırmaktan da vazgeçmişti. Gülümsemeye çalıştı, pek başarılı olamadı.

«Anlıyorum,» dedi yavaşça. «Korkutmaya çalışıyorsunuz, değil mi?»

Cevap vermediler.

«Aslı yok, değil mi?»

Çavuş Boone, «Hiç Maitland'ın stüdyosuna gittin mi?» dedi. Ömründe hiç gittin mi?»

Dukker sinirli, «Tabii gittim,» diye karşılık verdi. «Bir iki kere. Ama aylardan beri gitmedim. Belki bir yıldır.»

Delaney, «Orada hiç tabloları olur muydu.» diye sordu. «Stüdyoda bekleyen hazır veya bitmemiş resimleri?»

«Ne?» dedi Dukker. «Anlayamadım.»

Ona o kadar çok yönden saldırıyorlardı ki, adam kendini toplamakta güçlük çekiyordu.

Delaney, «Maitland'ın stüdyosunda,» diye tekrarladı. «Duvarların dibine sıra sıra dizilmiş resimler var mıydı? Seninkiler gibi? Satılmamış tablolar, bitirmedikleri, eskiler falan?»

«Hayır,» dedi Dukker. «Pek olmazdı. Her yaptığını satardı. Etrafta birşey bulundurmazdı. Geltman çok hızlı satardı onun eserlerini.»

Boone, «Victor hızlı çalışır demiştin,» dedi. «Çok çabuk resim yaparmış. Hepsini de hemen satıyordu, öyle mi?»

«Elbette. İstediği anda...»

Delaney, «Birşey kullanıyor musun sen?» diye sordu. «Hap, toz? Ya da daha kuvvetli birşey? Belle Sarazen'den birşey alıyor musun?»

«Ne? Yok canım! Arasıra birkaç sigara kullanırım ama ondan almam.»

«Ama o satıyor, öyle mi?» dedi Boone.

«Bilmiyorum. Emin değilim. Yemin ederim. Ama kulağıma geliyor.»

«Canlandırıcılardan çok emindin,» diye söze karıştı Delaney. «Neden Maitland'a veriyordu? Onsuz duramıyor muydu Maitland?»

«Tanrım! Ne münasebet! Neşesini buluyordu yalnızca. İnsan bir tabloya başlarken gücünü yüksek tutmak ister.»

«Seks için değil miydi yani?»

«Victor mu? Olamaz! Zaten aygırın tekiydi. Tam aygır!»

«Dosyan var mı?» dedi Boone. «Sabıka kaydın falan?»

«Alay mı ediyorsunuz?»

«İstesek buluruz. Nezaketle sorduk.»

«Trafik cezası falan var. Bir de...»

«Bir de...» dedi Delaney.

«Bir parti olmuştu. Uyuşturucu için bastılar. Hepimizi götürdüler. Adlarımızı alıp almadıklarını bile bilmiyorum. Ama söylüyorum size. Tamam mı? Kendim söylüyorum.»

«Parmak izlerinizi aldılar mı?»

«Hayır. Yemin ederim almadılar.»

Boone, «Belle Sarazen'e gayrimeşru ilişkilerin için para veriyor musun?» diye sordu. «Seni dövmesi için? Belki kırbaçlaması için?»

«Asla! Asla!»

Delaney, «Ama iş ilişkiniz vardı,» dedi. «Tamam mı? Modellerine bakıyordu. Belki onlara önemli dostlar buluyordu. Belki sana da model buluyordu. Açık saçık iskambil kâğıtları için. Karşılıklı bir ilişki. Sana poz da veriyordu. Alüminyum tablo için. Bir arkadaşı onu satın almış. Parasını paylaştınız, değil mi? Yakın dostlarsınız! Çok yakın! Kızlar. Istediğin anda ilâç. Belki oğlanlar... Allah bilir. Ne istersen. Grup partileri belki? Çıplak gösteriler? Hepsi. Zengin, sapıklar grubu. Para bol. Böyle miydi işler?»

«Yemin ederim ki...» diye fısıldadı ressam «Yemin ederim...»

«Bay Dukker,» Delaney birden resmileşmişti. «Bize bir iyilik yapmak ister miydiniz?»

«Ne? Ne? Şey... elbette.»

«Şu resimlere bir bakın. Bunları Maitland'ın stüdyosunda bulduk. Bakalım kızı tanıyabilecek misiniz.»

Boone'la birlikte resimleri açıp gözleri kamaşmış, bitkin Dukker'a gösterdiler. O boş gözlerle bakıp duruyordu.

«Hayvanoğlu hayvan,» diye mırıldandı. «Amma iyi ressamdı. Düşünmeden çiziyordu. Gözünden eline... doğrudan doğruya. Arada engel yoktu. Bir anda.»

«Kızı tanıdın mı?»

«Hayır. Hiç görmedim.»

Delaney «Aşağıya inelim, olur mu?» dedi.

İndiklerinde Şef çizim masasının başına yürüdü. Resimleri yaydı. köşelerine birer ağırlık koydu.

«Maitland kadar iyiyim demiştin,» dedi. «Onun stilini taklid edebilirim demiştin. Duvarında da bir Mait-

land resmi asılı. O kadar iyi bir taklit ki, görünce bozulmuş bile. Ama sonra imzalanmış. Şimdi bu resimlere bakıp kızın suratını tamamlamanı istiyorum. Victor Maitland'ın yapacağı gibi. Yalnızca suratı. O esas havasını vermiş. Sen ayrıntıları koy.»

«Ulu Tanrım!» dedi Jake Dukker. «Amma da az şey istiyorsunuz! Elimde hiç bir bilgi yok ki!»

«Elinden geleni yap. Yardım etmekten zevk duyacağını biliyoruz.»

Ressam önce onbire ondört inçlik bir kâğıt buldu, sonra aranıp yumuşak bir karakalem yakaladı, önündeki üç resme bakıp çizmeye koyuldu. Başlangıçta kararsız çiziyordu, sonra güven kazanmaya başladı. İkisi onu hayran hayran izliyorlardı. Dukker kızın yüzüne bazı çizgiler kondurdu, sonra içini doldurmaya başladı. Çukurlar, gölgeler, çıkıntılar, gözlerde parıltılar, çenenin açısı, kaşların tümseği.

«Hayvanoğlu hayvan,» diye söyleniyordu bir yandan. «Dünya güzeli birşey. Victor bunu böyle yapardı işte. Genç. Belki on dört falan. O yaşlarda. Masum. Ve aptal. Yalnızca güzelliği var. Tamam işte. Bu kız. Buyurun.»

Delaney içinden, üç dakika bile sürmedi, diye geçirdi. Elinde genç, güzel, boş bakışlı bir kızın portresi hazırdı. Koyu renk saçlar omuzlarına dökülüyordu. Dolgun dudakları vardı. Dudakları aralanmış, parlak dişleri gözüküyordu. Elmacık kemikleri çıkıktı. Her yanından gençlik fışkırıyordu ama boş bir yanı vardı. Ulaşılamayan bir yanı.

Maitland'ın üç resmine, sonra Dukker'ınkine baktı, hepsini birlikte toplayıp rulo yaptı.

«Çok teşekkür ederiz,» dedi. «Gene görüşeceğiz.»

Çavuş Boone, «Çok geçmeden,» diye ekledi.

Jake Dukker'ı bitkin durumda bırakıp asansöre bindiler. Delaney, «Birlikte çok iyi çalışabiliyoruz artık,» dedi.

«Ben de onu düşünüyordum, şef,» diye sırıttı Boone. «Şimdi Belle Sarazen'e telefon edip onu haşlayacak.»

Delaney, «Tabii.» diyerek başını salladı. «Hepsi birbirini yiyip duruyorlar. Galiba artık istediğimizi elde ettik.»

Boone ona şaşkın bakışlarla baktı.

«Yani siz...?»

«Suçluyu buldum mu, öyle mi?» diye gülümsedi Delaney. «Yo, bulamadım. Ama ana noktalar elimizde artık demek istemiştim. Onları birleştirebilmek de ayrı bir iş. Sarazen hazırlıklı olacaktır. Ben baskı yapayım, sen dostça davran. İşbirliğimizle onu sersemletelim.»

Abner Boone, «Bundan pek hoşlandım,» dedi.

«Zevkli yanı vardır. Kirli hayatlar! Kuşkulu insanlar!»

Filipin'li uşak kapıyı açtığında hiç şaşkınlık göstermedi. «Şu taraftan, baylar,» deyip önlerine düştü.

Onları koridor gibi, dar, küçük bir odaya soktu Kan kırmızısı yatak odasıyla banyo arasında, duvarları fayanslı bir yerdi burası. Orta yerde bir masaj masası duruyor, tavandan ultraviole ışık veren bir lamba sarkıyordu. Bu ışıktan oda mavimsi bir renk alıyor, akvaryum gibi görünüyordu.

Masaj masasının üstüne çiçekli bir örtü yayılmış, üstüne Belle Sarazen yüzükoyun yatmış, yanağını kollarına dayamıştı. Gözlerinde siyah gözlükler vardı. Küçük, ışık geçirmez camlı gözlükler.

Masanın yanında durup masaj yapan güçlü kuvvetli gencin gözünde de aynı gözlüklerden vardı. Belle'in kollarına ve sırtına kuvvetli kollarıyla masaj yapmaktaydı. Kadının kalçası üstüne pembe bir havlu atılmıştı. Adam beyaz lâstik ayakkabı, beyaz pantolon ve beyaz bir tişört giymişti. Pazuları ve öbür kasları halterci gibiydi. Sarı bukleli saçları dikkatle taranmış, alnına harikulâde kâhküller düşürülmüştü.

Belle Sarazen neşeyle, «Merhaba, tatlılarım,» diye bağırdı. Konuşurken başını kaldırmamıştı. «Odaya girmeyin, yoksa ya kör olur, ya iktidarsızlaşırsınız, ya da Allah bilir ne olursunuz! Yanımdaki bu harika et yığınının adı Bobbie'dir. Bobbie, New York'un en değerli örgütünün temsilcilerine merhaba de bakayım!»

Bobbie kara gözlüklerini onlara çevirip, her biri kesme şeker gibi muntazam dişlerini gösterdi.

Şef Delaney sert bir sesle, «Sen biraz çık gez, Bobbie,» dedi. «Tırnaklarını törpüle, ya da başka birşey yap.»

Belle Sarazen'den bir kahkaha koptu.

«Eve, git, Bobbie,» dedi o da. «Git biraz Ramon'la oyna. Ama fazla uzaklaşma. Bu iş uzun sürmeyecek. Sürecek mi, Edward X. Delaney?»

Şef cevap vermedi.

Gözlüklü Bobbie odadan çıktı. Çıkarken de o koca göğsünü şişirip havasını atmayı unutmadı. Polisler lâmbanın ışığından uzağa, yatak odasının kapısına yürüdüler. Belle Sarazen'in yüzü onlara dönüktü ama, gene de yüzündeki ifadeyi göremiyorlardı. Yalnızca uzun, yağlı sırtı meydandaydı. Bir de bacakları. Elinin uzanabileceği bir masanın üstünde uzun bir bardak içinde turuncu bir içki görünüyordu. İçinde taze meyve parçaları yüzen birşey.

«Zavallı Jake,» diye mırıldandı. «Bana telefon etti, biliyor musunuz? Korkarım onu çok kaygılandırmışsınız.»

Delaney öfkeyle, «Maitland'a canlandırıcı mı satıyordun?» dedi.

«Satmak mı? Saçma! Buraya sık sık gelirdi. İlâç dolabımdan birkaç tane almış olmalı.»

«Onları bulundurmak için reçeten var mı?»

Belle Sarazen tembel bir sesle, «Elbette var, şekerim,» dedi. «Sana doktorumun adını da verebilirim. Soruşturmak istersen.»

Delaney, «Elbette soruşturacağım,» diye gürledi.

Boone sinirli bir sesle, «Şey, şef,» dedi. «Yavaş olun biraz.»

Belle, «Bırak haykırsın, Korkuluk!» diye atıldı. «O-fuldar, pufuldar ama evimi yıkamaz nasılsa.»

Delaney, «Dukker'ın stüdyosundan Maitland'ın yerine gidip gelebilirdin,» dedi. «Zamanı ölçtük. Sen ve Dukker birlikte çıkıp asansöre binmiş. Mott Sokağına gidip Maitland'ı öldürmüş olabilirsiniz. Sonra aynı yoldan dönüp üst kata girmiş, aşağıdakilere duyurmamış olabilirsiniz.»

«Böyle saçma birşeyi ne diye yapayım, Edward X. Delaney?»

«Çünkü ondan nefret ediyordun,» diye haykırdı şef. «Herkesin yanında sana orospu diyordu. Sen buna dayanacak tip değilsin. Belki de Victor...»

Çavuş Boone aceleyle, «Şef,» dedi. «Tanrı aşkına, sakin olun. Biz asla...»

Delaney, «Olmayacağım,» diye gürledi. «Onu söyleteceğim. Belki Maitland onun kapkaç ticaretine engel olmayı tasarlıyordu. Yosmalar, ilâçlar, seks gösterileri... hepsine. İşte bu yeterli cinayet nedeni olabilir.»

Belle Sarazen başını kaldırdı. «Buraya bakın...» dedi. Soğukkanlılığını kaybeder gibiydi. «Ne hakla bana...»

«Tabii söylerim,» diye başını salladı Delaney. «Dukker bize çok şey anlattı. Sana söylemediği şeyleri bile. Modellerle senin önemli dostlarının hikâyesini biliyoruz. Bobbie'yi de Adaleli kelebek! O da mı dahil bu işe? Eminim dahildir. Elimizde...»

Belle sert bir sesle, «Tahmin yürütüyorsunuz,» dedi. «O fesat kafanızla. Yalnızca tahmin bunlar!»

«Maitland buraya ne kadar sık gelirdi? Haftada bir mi? Üç mü? Her gün mü? Kapıcıya sorabiliriz. Yalan söylemeye çalışma.»

«Yalan söylemek zorunda değilim.» Sesi giderek soğuklaşıyordu. «Victor Maitland benim yakın dostumdu. Çok özel bir dostum. Dostların ziyarete gelmesi bir suç mu?»

«Sana para verir miydi?»

«Hediyeler verirdi. Size söylemiştim.»

«Hediye!» diye gürledi Delaney. «Bu da iyi doğrusu! Belki de fiyatları arttırdın. Belki ilişkiyi koparmak istiyordu. Belki...»

Boone, «Şef, şef,» diye inledi. «Sakin olun. Lütfen! Elimizde kanıt yok. Siz içinizi döküyorsunuz. Bu kanıtlarla onu asla...».

«Vız gelir!» diye haykırdı Delaney. «Bir keresinde öldürüp kurtuldu. Ama benim kentimde aynı şeyi yapmasına izin vermem. Suçlu işte. Cinayetten değilse bile, ilâç satmaktan. Onu yakalıyacağım. Yemin ediyorum onu mahvedeceğim!»

Belle Sarazen, Delaney'e bakabilmek için bedenini masadan kaldırmıştı artık. Dirseklerine dayanıyordu. Küçük memeleri, ucu pembe tomurcuklu sert kalkanlar gibiydi.

«Dene de gör!» diye bağırdı. «Dene bakalım! Seni

bütün New York'a maskara ederim. Dava ederim. Ülkenin en iyi avukatlarını tutarım. Param da yeter tutmaya. İşim bittiği zaman hâlâ emekli maaşını alabiliyorsan dua edersin. Canına okurum senin!»

Delaney, «İşin bitik senin artık!» diye uludu. «Koca kafana girmiyor mu bu? Işin bitti, evlât! Gümledin gittin çoktan!»

Maitland resimlerini Boone'un eline tutuşturdu, arkasını dönüp odadan çıktı. Önce ayak seslerini, sonra uzakta bir yerde bir kapının çarpmasını duydular. Belle Sarazen kara gözlüklerinin içinden Abner Boone'a baktı.

«Vay canına!» dedi. Boone. «Onu daha önce hiç böyle görmemiştim.»

Belle Sarazen homurdandı, masadan kalktı, havluyu beline sardı, göğüslerinden kasıklarına kadar olan kısmı kapattı. Sonra uzanıp güneş lambasını söndürdü, gözlükleri gözünden sıyırıp attı.

«Eşşoğlu eşşek!» dedi. «Sersem haydut! Mahvedeceğim onu!»

Boone hemen, «Özür dilemek isterim, Bayan Sarazen,» diye atıldı. «O söylediklerini yapacak değil. Son zamanlarda öyle baskı altındaydı ki... Lütfen, olup biteni unutmanızı rica ediyorum.»

«Unutmak mı?» Güldü. Ya da gülmeye çalıştı. Gülmesi boğazına tıkandı. «Olmaz, dostum,» dedi. «Bay Edward X. Delaney'in benim gücümden hiç haberi yok. Ortalığı nasıl velveleye verebileceğimi bilmiyor. Kendi hayatını mahvetti, farkında bile değil.»

Boone'un yanından geçip yatak odasına girdi, kendini kırmızı bir koltuğa attı, bir bacağını koltuğun kolunun üstünden aşırdı, ayağını çılgın gibi sallamaya başladı. Bir yandan baş parmağını ağzına sokmuş, emip duruyordu. Upuzun tırnağıyla.

Boone gene yalvardı. «Bakın, Bayan Sarazen, Şef zaten emekli. Bunu biliyorsunuz. Ona zarar veremezsiniz. Ama ben aktif görevdeyim. Önemli dostlarınıza şikâyet ederseniz benim tepeme bineceklerdir. Mahvolan ben olacağım. Bunu bilmeniz gerek. Bence de kötü davrandı. Ama o hiddetlendi diye benim meslek hayatım mı

mahvolsun? Bakın, ben sizden yanayım. Elimizde size karşı hiç kanıt yok. Tek kanıt bile. Yalnızca boş boş konuştu işte.»

Sonunda Belle ayağını sallamayı kesti, baş parmağını «Plop» diye bir sesle ağzından çekti, dönüp ona gülümsedi.

«Korkuluk, dedi. «Seni gerçekten sevdim. Bana içeriki odadan şu bardağımı getir bakayım.»

Boone hemen söz dinledi, içinde meyveler yüzen içkiyi alıp geldi. Belle onu yavaş yavaş yudumlarken düşünüyordu. Boone bir koltuğa oturdu. Öne eğik oturuyor, ellerini yalvarıyormuş gibi birbirine kenetlenmiş durumda tutuyordu.

Belle, «Doğru mu söylüyorsun?» dedi. «Benim hakkımda kanıt yok mu?»

«Doğru,» dedi Boone. «Hepsi dedikoduya dayanıyor. Jake Dukker'ın bize söyledikleri bile. Yani kızlarla, ilâçlarla ilgili olanlar. Onları nasıl kullanabiliriz? Kendi de o işe dahil zaten, öyle değil mi?»

«Hem de nasıl!» dedi Belle Sarazen.

Çavuş, «Gördünüz mü?» diyerek arkasına yaslandı. «Buradan da belli ki bu konuda imzalı ifade falan verecek değil. Verirse kendi kıçı da tutuşacak, tamam mı?»

«Tamam,» diye başını salladı kadın. «Jake zayıf adamdır. Bunu hep bilirdim. Onu itip kaktılar mı susacaktır. Ben de nasıl susturacağımı çok iyi bilirim.»

Boone cesaret verircesine, «Tabii,» dedi. «Sonra Delaney'in dediği öbür şey... Maitland'ın size seks için para vermesi... o da yalnızca sizi ilgilendirir. Kimse bu konuyu dava konusu yapamaz.»

«Vic bana seks için para verecek ha?» Belle Sarazen kafasını arkaya atıp bir kahkaha kopardı. İçten gelen gerçek bir kahkaha. Göbeğine sarılı havlu bir şişip bir söndü. «Victor Maitland'ın sekse para verdiği günü görmek isterdim doğrusu,» dedi. «Olamaz, Korkuluk! Olamaz. Vic'le benim küçük bir iş anlaşmamız vardı. Bir bakıma ortaktık denilebilir. Kesinlikle iş konusuydu aramızdaki.»

Boone, «Bunu da duyduğuma memnun oldum,» diyerek gülümsedi. «Senin o tür bir kadın olduğuna hiç inanmamıştım, Belle. Delaney ne derse desin!»

«Hayvan herif!»

«Aranızdaki iş konusu olduğuna göre...» Çavuş içini çekti. Rahatlamış gibiydi. «Ne tür iş yapıyorsunuz?» diye sordu.

«Birkaç satışına yardım ettim. Zengin dostlarım var. Ülkenin her yerinde. Avrupa'da da.»

Boone, «Anlıyorum,» diyerek başını salladı. Hâlâ gülümsüyordu. «Yani mesleğine yardım ettin, öyle mi? Ününe? Tablo satmasına?»

«Onun gibi birşey.»

Boone, «Bu zararlı birşey değil ki,» dedi. «Çok yasal. Herhalde sanat dünyasında çok insan tanıyorsundur.»

«Herkesi, arkadaş. **Herkesi.**»

«Yani zengin koleksiyoncuları.»

«Hem de nasıl. En zenginlerini.»

Boone, «Eh, tabii herhangi bir ressama büyük yardımın olabilir,» dedi hevesle. «Ama Maitland'ın bütün resimlerini Saul Geltman satıyor sanıyordum.»

Belle Sarazen kaypak bir cevap verdi. «Hem öyleydi, hem de değildi. Deri yüzmenin birden çok yolu vardır. Dinle, Korkuluk, şu Delaney'in dediklerinin aslı astarı olmadığından emin misin? Hani ilâç satma, kızlar falan konusunun? Savcıya götürecek kanıtı yok, değil mi?»

Çavuş, «Üzülme,» diye teselli etti onu. «Hepsi balon. Bu işi çözmeyi öyle çok istiyor ki, kabına sığamıyor. Bak, ikimizin arasında kalmak üzere birşey soracağım. Gerçekten o cuma günü saat on ikiden ikiye kadar her an Dukker'ın yanında mıydın? Bunu soruşumun nedeni, şu anda Dukker'ın bir numaralı sanık olmasından.»

Belle Sarazen ona uzun uzun baktı. Bardağının kenarını dişlerine tıkır tıkır vurdu. Bakıp duruyordu ama, Çavuş onun kendisini görmediğinin farkındaydı. Odak noktası çok, çok gerilerde bir yerdeydi bu bakışların.

Belle içini çekip içkisini bitirdi. Bardaktan bir ananas alıp ısırdı. Boone sabırla bekliyordu.

Sonunda Belle, «Mahkemede yemin falan edemezdim,» dedi. Sesi rüyada gibiydi. «Orada uyuyakalmış olabilirim. Ben uyurken ne yaptığını bilmiyorum. Nasıl bilebilirim?»

Boone, «Teşekkür ederim, Belle,» dedi. «Çok teşekkür ederim. Bir tek şey daha var... Yanımda Maitland'ın stüdyosunda bulduğumuz üç resmi getirdim. Onlara bir bakıp bana modeli tanıyıp tanımadığını söyler misin?»

«Tabii,» diye doğruldu. «Göster bakalım.»

Boone lastik bandı çekip çıkardı, resimleri ona uzattı. Belle Sarazen her birine dikkatle baktı.

«Guzel,» dedi. «Bir tek telefonla satabilirdim bunları.»

«Korkarım imkânı yok. Mirasa dahil bunlar.»

«Ne vücut! Yeme de yanında yat! Şu ne peki? Bitmiş portre mi?»

«Onu Jake Dukker yaptı. Kızın aslında nasıl olduğunu tahmin etmeye çalıştı. Maitland'ın uslûbunda. Tanıyor musun kızı?»

«Hayır. Hiç görmedim. Keşke sana yardım edebilseydim. Çok tatlı davrandın. Ama elimden gelmiyor. Üzgünüm.»

Boone resimleri tekrar rulo yaparken, «Bir köı taşı atalım demiştik,» dedi. «Eh, ben yavaş yavaş kaçayım.»

«Çıkarken Bobbie'yi gönderiver,» diye emretti kadın. «Masajıma engel oldunuz. Bobbie masajlarımı hep vizon eldivenle bitirir. Hiç vizon eldivenle masaj yaptırdın mı, Korkuluk?»

Boone ayağa kalkarken, «Hayır,» dedi. «Hiç yaptırmadım.»

Belle Sarazen ona düşünceli gözlerle bakarak, «Eh, bana böyle iyi davranıp olup bitenleri haber vermeyi sürdürürsen, günün birinde... kim bilir...?» dedi.

Şef Delaney arabaya binmiş onu bekliyordu. Hasır şapkasını öne eğmiş puro içmekteydi. Boone binerken şapkayı arkaya itti.

«Nasıl gitti?» diye sordu.

«Fena değil, şef. «Onu öyle sarstınız ki, bana günah çıkarması kolay oldu.»

«Ne öğrendin?»

«Bir kere resimlerdeki kızı tanımıyor. Ömründe görmediğini söylüyor. Kız ve ilâç ticaretinde Dukker'la birlikte çalışıyorlarmış. Düşündüğümüz gibi. Ama belki biz soruşturmaya başladık diye işi durdurmuşlardır.»

Delaney, «Geç ˀ olarak,» dedi.

«Tabii. Ayrıca şu ..ndaa Dukker'e çok kızgın. Onu kurtlara atmaya hazır. Orada, üst katta uyuyakalmış olabileceğini, o süre için ifade veremiyeceğini soylüyor.»

«O-hoo!» dedi şef. «Amma sadık dost! Bunu Dukker bize hâçları soyledi diye yapıyor.»

«Ama işin en önemli yanı o değil. Maitland ona seks için para vermiyormuş. Oyle diyor. Birlikte iş yaptıklarını söylüyor. Çok açık konuşturamadım ama, galiba zengin dostlarına Maitland'ın resimlerini aldırıyormuş. Kendi de pay alıyormuş tabii.»

Delaney bir an düşündü.

«Saul Geltman'a kazık mı atıyorlarmış?»

«Bana da öyle geldi, şef. Dünyanın en büyük, en para babası koleksiyoncularını tanıdığını söylüyor. Belki de Geltman'ı ıskalıyorlardı.»

«Olabilir. Maitland'la Geltman arasında tek satıcı anlaşması var mıydı, bir bakalım. Bak, çavuş, Maitland'ın karısından gizli resim sattığını biliyoruz. Belki Geltman'dan gizli sattıkları da vardır.»

«İşte o zaman Saul dostumuzun cinayet nedeni de ortaya çıkar,» dedi Boone. «Ya da...»

Delaney, «Ya da ne?» diye sordu.

«Aklıma gelen çok uzak ihtimal, şef.»

«Sen bir kere söyle.»

«Bir senaryo sadece... Jake Dukker'ın Maitland stilini taklid edebildiğini biliyoruz. Bize kanıtladı bile. Belki de...»

«Anladım,» diye onun sözünü kesti Delaney. «Belki Dukker oturup sahte Maitland'lar yapıyordu. Sarazen de bunları zengin dostlarına satıyordu. Sonunda Maitland işi farkedince onu hakladılar diyorsun.»

«Tamam,» dedi Boone.

«Bunlar hepsi hayal. Ama Wolfe'a bir sorarım. Bakalım tanıdığı kimseler arasında Geltman kanalı dışında bir Maitland tablosu almış kişiler var mıymış. O zaman Maitland kendi resimlerini mi gizli satıyormuş, yoksa Dukker mı taklit yapıyormuş, anlarız. Aferin, iyi iş çıkarmışsın, çavuş.»

«Teşekkürler efendim.»

Delaney içini çekerek, «Eh, şimdi artık Başkomiser Thorsen'den bir telefon gelir, Belle Sarazen'e kaba davrandığım için önemli dostların emniyet örgütünü haşladığı bildirilir,» dedi.

«Sanmıyorum. Ona hakkında kanıtımız olmadığını, şikâyet ederse kuyruğu tutuşanın ben olacağımı söyledim. Yapacağını sanmıyorum.»

Delaney, «Sana borçlu sayılırım,» dedi.

Boone «Ödeştik,» demek istiyordu ama, vazgeçti, sustu.

Jake Dukker, Belle Sarazen ve Alma Maitland'la konuştukları günün akşamı, Monica ile Şef, evlerinde yemek sonrası içkileriyle çalışma odasında karşılıklı oturuyorlardı. Monica koltuğa kurulmuş, çoraplı ayaklarını sehpanın üstüne koymuştu. Şef ise masanın başında, döner koltuğundaydı. Arasıra defterine bakıyor, olup bitenleri karısına anlatıyordu.

Daha sonra Jason T. Jason'un iki İspanyol kadınla konuşmalarından sözetti. Jake Dukker'ın yaptığı portreyi gösterdi. Monica'ya göre kızın yaşı on beş veya on altı olmalıydı. Şefe bu resmin kopyalarını karakollara dağıtıp dağıtmayacağını sordu.

Delaney ayağa kalktı, o resmi de bülten tahtasına, Maitland'ınkilerin yanına astı. Karısına bunu da düşündüklerini, fakat şimdilik vazgeçtiklerini söyledi. O iki kadının kendilerine tek yararı, inerken yolda katille rastlamış olabilmeleri gibi uzak bir ihtimale dayanıyordu. Eğer başka ipuçları da ele geçerse, o zaman Jason T. Jason'la bir polis ressamı biraraya gelir, iki kadının da daha gerçeğe yakın resimlerini çizebilirlerdi.

Şef daha sonra karısına, Belle Sarazen'e yaptıkları numaraları anlattı. Aldıkları iyi sonuçlar, yaptıkları taktiği mazur gösteriyordu şefe göre. Ama bundan sonra Belle Sarazen'le görüşmeleri hep Boone'un tek başına yapması gerekiyordu. Monica, anlatılanlara göre bu Sarazen denilen kadının korkunç birşey olması gerektiği görüşündeydi. Delaney ona, Geltman'ın sergisinde belki Sarazen'i görebileceğini söyledi. Zaten sanıkların hepsi-

ni görebilecekti orada Monica. Haklarındaki fikirlerini öğrenmek ilginç olacaktı şef için.

Monica şefe, Belle Sarazen'in gerçekten Victor Maitland'ı öldürdüğüne inanıp inanmadığını sordu. Nedenleri yeterince güçlü müydü? Bir kadının, kendisine ulu orta hakaret etti diye bir erkeği bıçaklamış olacağına jüri inanır mıydı? Monica hiç sanmıyordu.

Delaney, Belle'in cinayet için daha başka nedenleri de olabileceğini belirtti. İş anlaşmalarıyla ilgili nedenler. Ama ortaya başka neden çıkarılmasa bile, Sarazen'in sırf intikam amacıyla adam öldürebileceğine inanıyordu. Monica'nın kuşkularının, Belle'i normal bir insan saymasından geldiğini söyledi. Oysa aslında bu kadın, tutarsız bir yaşam süren dengesiz tipin biriydi. Geçmişi de mantıksız hareketlerle dopdoluydu.

Yarı Monica'ya, yarı kendi kendine söyler gibi anlatıyordu. Bir polise en güç gelen şeylerden biri, insanların yasa ve toplum geleneğine uymaz biçimde hareket edebileceklerini, hatta sağduyuya bile aykırı biçimde hareket edebileceklerini anlamak, buna inanmaktır, diyordu.. Polisler her işte bir mantık ararlardı. Oysa dünya mantıksız, akılsız bir dünyaydı. İnsanoğlunun mantıksızlığı, soğukkanlı bir polise yabancı geliyordu. Şef, Monica'ya vaktiyle Greenwich Villag eyöresinde karşılaştığı bir cinayeti anlattı...

Delikanlı orta batı eyaletlerinden gelmişti New York'a. Tiyatroya girmek istiyordu. Annesiyle babası ona iki yıl boyunca para göndermeye razı olmuşlardı. Oğlan da New York'a gelir gelmez bir tiyatro okuluna yazılmış, iş aramaya başlamıştı.

Ama Greenwich Village denilen bohem mahallesindeki yaşam kısa zamanda aklını başından almıştı. Uyuşturucular, seks... Ne istese önündeydi. Bunları sindiremedi. Sonradan olayları çözmeye çalışan polisler bir kısmını bulup çıkarmış, gerisini tahmin etmek zorunda kalmışlardı. Delikanlı aslında eroine falan alışmış değildi ama içki içiyor, toz falan kullanıyordu. Kadınlı erkekli altı kişilik bir grupla bir eve taşınmıştı. Her gece değişik kişiler, hep aynı oyunu oynuyordu. Karmakarışık bir seks âlemi içindeydi. Herşeyi deniyordu. Büyük sanatçı

olmanın yolu buydu onca. Bir zaman sonra, aldığı zevki bile ölçemez duruma gelmişti.

Bir gece, birlikte yattığı genç kızı boğdu. Başka bir erkeği, veya bir çocuğu da boğabilirdi. O gece raslantı eseri olarak kadındı yanındaki. Onu yakalayıp ilâç alışkanlığını geçirdikten sonra bunu neden yaptığını sordular. Onlara şaşkın şaşkın baktı. Bilmiyordu. Gerçekten bilmiyordu. Kurbanı ona yabancıydı. Aklına öldürmek gelmiş, bunu da denemek için öldürüvermişti işte.

Özgürlükten, diyordu şef Monica'ya. Bir bakıma ilâçların etkisi de vardı ama, aslında özgürlüktü neden. Mutlak, kısıntısız özgürlük. Hiçbir sınır, hiçbir yasak yoktu. Manevî anarşi. Delikanlı bu yaptığı hareket yüzünden cezalandırılacağını duyduğunda gerçekten şaşırmıştı. Anlayamamıştı. O kadar önemli bulmuyordu yaptığını.

Özgürlüğü hazmedemeyen insanlara hep böyle olduğunu söylüyordu şef. Kendilerini disiplin altına almayı bilmezlerdi böyleleri. İçgüdüsel hareketler yaparlardı. Bugünün zevkini, yarının huzuru için feda etmeyi beceremezlerdi.

Belle Sarazen'e de belki böyle olmuştu. Kolay paranın, kolay zevklerin dünyasında yaşıyordu o da. Ne kural, ne yasa, ne de yasak. Tam özgürlük. Bir zevk tutkusu. Gerçi böyle bir nedeni jüriye anlatabilmek kolay değildi. Jüriler daha tutarlı nedenler isterlerdi. İntikam gibi, nefret gibi, şehvet gibi, kıskançlık gibi. İnsanların lâf olsun diye, nedensiz de öldürebileceğine onları inandırmak kolay değildi. Ama oluyordu böylesi de. Hem gittikçe daha da sık oluyordu.

Diyelim ki nedenler önemli, dedi şef Monica'ya. Ama gene de tecrübeli bir polise, nedensiz cinayet ihtimalini bir kenara bıraktıracak kadar önemli olamaz. Sarazen ilâç satıyordu. Kadın satıyordu. Bu açıktı. Hoşlanmadığı birine bıçak saplamak için çok büyük mesafe alması mı gerekliydi yani? Hele hiçbir şeyin yanlış olmayıp herşeyin doğru olduğuna inanan biri için?

Monica ürperdi, kollarını kendi bedenine sardı. Kocasına, Belle Sarazen'i baş sanık sanıp sanmadığını sordu. Hayır, dedi şef. Aynı şeyler Jake Dukker için de ge-

çerli olabilirdi. Ama Maitland'ın, Ted Maitland'ın ve Saul Geltman'ın ise daha dişe dokunur nedenleri vardı.

Ya anneyle kızkardeş? Monica onu merak ediyordu. Onların da nedenleri var mıydı?

Delaney şu an için onların nedenlerinin ortaya çıkmadığını söyledi. Ama bu yok olduğu anlamına gelmezdi.

Monica içini çekti ve ona bir soru sordu. Meslek hayatında, bu Maitland cinayeti gibi olayları incelerken, böyle çirkin ve iğrenç durumlarla karşılaşması acaba onda insanoğluna karşı bir soğukluk uyandırmış mıydı?

Şef uzun süre düşündü, sonunda herhalde uyandırdığını söyledi. Hiç değilse insanlardan fazla şey beklememeyi, böylelikle sürekli hayal kırıklığına uğramaktan kaçınmayı öğretmişti bunlar. Beri yandan Abner Boone aslında romantik biriydi. Herhalde içmesinin nedeni de buydu. Polis mesleğinin 'PİS'liğinden demişti Boone. Ama aslında insanoğlunun kötülüğünden, demek istemişti. Öyle çok iyilik beklemiş, öyle az bulmuştu ki!

Edward X. Delaney ise az bekliyordu. Bu yüzden bazan hoş sürprizlerle karşılaşırdı. Aklını da böylelikle başında tutardı. Kendi özel yaşamının düzgün ve mantıklı olması da çok önemliydi. Bir polisin tek selâmeti buradaydı aslında.

Monica, Rebecca Hirsch'in Abner Boone'a yardımcı olabileceğini umduğunu söyledi. Şef de öyle umuyordu. Birer içki daha aldılar ve kızların yaz kampından söz ettiler. Daha sonra patates böreği yaparken soğanları rendelemek mi, yoksa doğramak mı daha iyi olur diye tartıştılar.

13

KAHVE ve pasta ısmarladılar. Sonra Şef Delaney hemen ayağa kalkıp özür diledi. Çavuş Boone da onu izledi. Monica ile Rebecca Hirsch erkeklerin uzaklaşmasına baktılar. Şef ağır adımlarla küt küt yürüyor, Boone sıçrar gibi peşinden gidiyordu.

Monica, «Nasıl davranıyor?» diye sordu.

«Şimdilik iyi.» dedi Rebecca.

Monica en ciddi sesiyle, «Ona asla güvenmemelisin,» diye uyardı. Sonra üzgün üzgün gülümsedi. «Ben de Edward gibi konuşmaya başladım.»

Rebecca uzanıp Monica'nın elini tuttu. «Ziyanı yok.» dedi. «Biz de biliyoruz. Günden güne yaşıyoruz.»

Monica elini çekip saatına baktı.

Rebecca, «Kızları mı merak ettin?» diye sordu.

«İlk defa gece yalnız kalıyorlar. Er geç alışmaları gerekir. Gene de bir telefon edip iyi uykular dilemek istiyorum. Erkekler masaya gelince.»

Tuvalette Delaney'le Boone yanyana pisuarları kullanıyorlardı.

Boone alçak sesle, «Hemley'le öğle yemeği yedim,» dedi. «Geltman'ı saat onda büroya girdiğinden sonra hiç görmemiş. Simon sandviçleri almak üzere odasından çıktığında kapıyı arkasından kapatmış.»

Delaney, «Bir hileye benziyor,» dedi.

«Sizce o ikisi böyle birşeye cesaret edebilirler mi?»

«Tabii ederler. Riski o kadar da büyük değil.»

Boone fermuarını çekerken devam etti. «Jason T. Jason da telefon etti. Görevden sonra sivil kılığını giyip günde bir iki saat dolaşıyor, İspanyol kadınla kızı arıyormuş.»

«Aferin ona.»

«Doğu kesimden geldiklerini sanıyor. Belki Orchard Sokağından falan. Oralarda çok Porto Rico'lu varmış diyor. Sanki onu görevden uzaklaştırıp tüm vaktini bu kadınları aramaya harcaması için bir adım atmamızı bekliyormuş gibi geldi bana.»

«Henüz erken,» dedi Delaney. «Hırslı çocuk, değil mi? Bunda bir kötülük yok. Dosyadan Maitland'ın nerelerde vakit geçirdiğini çıkarayım, Jason oraları dolaşsın. Belki Maitland kadına bir barda rastlamıştır. Bu akşamki galaya Susan Hemley de geliyor mu?»

«Geleceğini söyledi.»

«Rebecca onunla öğle yemeği yediğini biliyor mu?»

«Evet efendim. Söyledim ona.»

«İyi,» dedi Delaney. Hafifçe gülümsüyordu. «Hemley bir şey söylerse Rebecca'nın yanlış anlam vermesini istemem. Emily Maitland gelirse ve sen de onunla konuşma fırsatını bulursan, ona Victor'la yemek yemek için kente geldiklerini bildiğimizi söyleyiver.»

Masaya dönmek üzere çıkmadan önce Boone bir süre ona baktı. Sonunda,

«Anlıyorum,» dedi. «Tren veya otobüsle mi geliyorlar, yoksa o koca Mercedes'le mi biniyorlar diye merak ediyorsunuz.»

«Tamam,» dedi Delaney. «Sen de benim gibi düşünmeye başlıyorsun.»

Şef Geltman Galerisindeki kalabalığı ve her an kaç kişinin içeriye girmekte olduğunu görünce ötekilere döndü, «Eğer birbirimizi kaybedersek tam on ikide bu kaldırımda buluşalım,» dedi. «Önümüzde iki saat kalıyor. Bu süre içinde herşeyi görebiliriz rahatlıkla.»

Hepsi kabul ettiler ve kalabalığa daldılar.

Delaney önce polis Wolfe'un şeytan suratını gördü. Dedektifin sırtında yakasız, siyah kadife bir elbise, içinde, fırfırlı bir gömlek, parıldayan kravat iğnesi ve kol

düğmeleri vardı. Cam gözler gibi. Monica'nın elini öpmek üzere eğiliyordu.

Şef Delaney, karısına, «Bu adama dikkat et, çok tehlikelidir,» dedi.

Monica adama hayran hayran bakarak, «İnanırım,» diye karşılık verdi. Bütün polisler giysilerini Robert Hall mağazasından alırlar sanırdım.»

Wolfe sırıttı, «Kılık bir hile,» dedi. «Aslında kahverengi pabuçla beyaz çorap giyen tiplerdenim.»

«Şaka ediyorsunuz.»

Delaney, «Bu insanların hepsini tanıyor musun?» diye sorarken kalabalığın kendisini devirmesini önlemeye çalışıyordu.

Wolfe, «Çoğunu,» dedi. «Bazılarıyla tanıştırılmak ister miydiniz?»

«Şimdi değil. Geltman'ı yalnız yakalarsan sor bakalım, Belle Sarazen ona Maitland tabloları için müşteri bulmaya yardım etmiş mi. Sohbet gibi sor. Benden de söz etme.»

«Olmuş bilin,» dedi Wolfe. «Bayan Delaney, arkadaki barın üzerinde yiyecekler var. Size birşeyler getireyim mi?»

«Ben sizinle geleyim,» dedi Monica. «Halk içine karışmam gerekiyor. Öyle emir aldım.»

«Kocanızın size güveni büyük olmalı.» Wolfe Delaney'e sırıtıyordu.

Monica, «Evet, çok güveniyor. Allah kahretsin.» dedi.

«Edward X. Delaney!» diye bir kahkaha duyan şef, dönünce karşısında Belle Sarazen'i buldu. Çelik bir çubuk gibi inceydi. Gümüş saçları yamyassı, parlıyordu. Vücudu ya madenden biçimlendirilmiş, ya da üstüne gümüş yaldız sıkılmış olabilirdi ancak.

«X'in anlamı ne?» diye sordu.

«Noktayı pekiştiriyor.» Bu Delaney'in ömrü boyunca tekrarladığı espriydi.

«İkiniz beni makasa aldınız, değil mi?» Belle Sarazen dişlerini gösteriyordu.

Delaney hafifçe başını eğip kabullendi.

Belle ona merakla bakarak, «Çok zekice,» dedi. «Ben de yuttum. Oysa kendimi daha akıllı sanırdım.»

«Ben de öyle sanırdım.»

Belle güldü, şefin kolunu yakalayıp kendi göğsüne yasladı.

«Kimseyle tanışmak ister misiniz?» dedi.

«Hayır, teşekkür ederim. Ama tabloları görmek isterdim.»

«Tablolar mı?» İnanmadığı yüzünden okunuyordu. «Böyle yere kim tablo görmeye gelir ki!» dedi.

«Bayan Maitland,» diye selâmladı Boone. «Sizi tekrar görmek ne kadar büyük bir zevk. Lütfen Rebecca Hirsch'i tanıtmama izin verin.»

İki kadın birbirlerine baktılar.

Alma Maitland. «Oğlum Ted,» dedi. «Bayan Hirsch. Ve New York Polis Örgütünden Çavuş Boone.»

Ted Maitland hiç konuşmadan onların yüzüne baktı.

Boone, «Resimleri görmeye çalışıyoruz,» dedi. «Ama çok kalaba...»

Rebecca, Ted Maitland'a «Siz nasıl buldunuz?» diye sordu.

Delikanlı gözlerinde nefrete pek benzeyen bir ifadeyle ona baktı.

«Siz anlayamazsınız,» dedi.

Delaney kendine yol aça aça duvarın dibine varmayı başarmıştı. Üç yanı olan oyluklardan birinin içindeydi artık. Üç duvarda üç tablo asılıydı. Her birinin sağ alt köşesine dikkatle imza atılmıştır. VICTOR MAİTLAND, 1978. Imza şaşırttı Delaney'i. Beklediği gibi karmakarışık, okunaksız bir çizgi yığını değil, muhasebeci yazısı gibi düzgündü. İsim ve tarih. Gösterilen itina, sanki yasal olmasına önem verilmiş gibiydi.

Aynı modelin üç ayrı pozuydu bunlar. Önden, arkadan ve profilden. Üçü biraraya asılınca kadını canlı gibi görebiliyordu insan. Bol etli, kumral saçlı bir kadın. Ak-

si bakışlı, somurtkan ağızlı. Sıkılı yumruklarında, adaleli uyluklarında öfke gerilimi okunuyordu. Sanki tualden fırlıyor, meydan okuyordu.

Oradaki biri, «Şuna bak hele,» dedi. «Yüz dolarlık boya harcamış olmalı.»

Bir başkası, «Bir yıla kalmadan çatlar,» diye karşılık verdi. «Kurusun diye beklemezdi ki! Parayı alsın kaçsın yeter ki!»

Birisi, «Dinamik disforya,» dedi. «Öfkeli toprak ana. Çizmesini iyi biliyordu itoğlu it. Ama tümüyle egzojen. Ben karşı koyabiliyorum. Resme de, modele de.»

Bir kadın, «Allahtan koyabiliyorsun,» dedi. Kesik bir kahkaha duyuldu. «Koyamasan seni tavandan kazıya kazıya ayırıp indirmek gerekirdi.»

Delaney bunları yarım kulakla dinliyordu. Meydan okuyan çıplak kadına bakmaktaydı. Kelimeler kayıp geçiyordu. Dalgalar gibi. O karşısındaki tualdeki hayata bakıyordu. Hayat yakalanmış, bu tuale hapsedilmiş, boyalarla oraya tutturulmuştu. Parlak renkler gözü alıyor, insana daha önce ömründe görmediğini göstermek için direniyordu.

Jake Dukker'ın sesi, «Beğeniyor musunuz?» diye sordu. Kafasını uzatmış Delaney'in yüzüne bakmaya çalışıyordu. «Modeli tanırım. Boğa gibi birşey.»

«Öyle mi?» dedi Delaney. «Çok güzel oysa. Öfkeyi de iyi yakalamış.»

«Vücudu da. İnsanda iktidar bırakmayan şu vücuda bakın. Kızı buldunuz mu? Hani resimlerdeki genç kızı?»

«Hayır,» dedi Delaney. «Henüz bulamadım.»

Belle Sarazen, «Sizi az önce Delaney'in yanında gördüm,» dedi. «Karısı mısınız?»

«Evet. Adım Monica Delaney. Siz de Belle Sarazen olmalısınız.»

«Biliyorsunuz demek!»

«Kocam sizi tarif etmişti. Çok güzel olduğunuzu da söylemişti.»

«Çok naziksiniz, şekerim. Hakkımda herşeyi anlattı mı size?»

«Korkarım pek az şey söyledi. Kocam işlerini bana hiç anlatmaz.»

«Çok yazık. Oysa bir polisle yatağa girmek, anlattıklarını dinlemek ilginç olur diye düşünürdüm.»

«Konuşmasa da ilginçtir.»

«Görüşürüz, şekerim.»

Abner Boone, «Karşılaştığımıza sevindim, Bayan Maitland,» dedi. «Anneniz de burada mı?»

Emily Maitland soluk soluğa, «Buralarda bir yerde olmalı,» dedi. «Amanın, ne kadar harika! Bayıldım buraya!»

«Resimlere mi?»

«Onlara da. Vic oldukça yaramaz çocuktu. Ama bu halk! Bu ünlü insanlar! Bu kadar güzel insanı birarada gördünüz mü hiç?»

«Kadınları mı, erkekleri mi?»

«Hepsini!» diye içini çekti Emily. «Hepsi incecik, hepsi güzel!»

«Buraya arabanızla mı geldiniz?» Çavuş bunu sorarken, kız keşke bu çiçekli kaftanı giymeseydi, diye düşünüyordu.

Emily kocaman, parlak gözleriyle çevresine bakınırken, «Tabii,» dedi. «Herzaman arabayla geliriz.»

«Ağabeyinizle öğle veya akşam yemeği yemeğe indiğinizde de mi?» diye üsteledi Boone. «Araba kullanarak mı gelirdiniz?»

«Şuraya bakın!» diye onun sözünü kesti Emily. «Kadife ceketli şu harika adama bakın. Şeytanın kendisi!»

«Onunla tanışmak ister miydiniz?» dedi Boone. «Kendisini tanırım. Sizi tanıştırayım.»

«Ah, yapar mısınız? Belki onu Nyack'a kaçırır bir kavanozda saklarım.»

Abner Boone ona bakakaldı.

Edward X. Delaney, «İyi eğleniyor musun, tatlım?» diye sordu. «Bir içki aldın mı? Havyar?»

Monica, «İyiyim ben,» dedi. «Tabloları hakkında de-

ınek istediğini anlıyorum, Edward. Çok güçlüler, değil mi? Sanki biraz...»

«Biraz ne?»

«Biraz deli.» Monica bunu çok tedbirli bir sesle söylüyordu.

«Evet,» diye kabullendi şef. «Biraz deli. Herşeyi bilmek, herşeyi elde etmek, herşeyi göstermek istiyordu. Bu yolla sahip olacaktı herşeye.»

Monica onun ne demek istediğini tam anlayamamıştı.

«Belle Sarazen'le konuştum,» dedi.

«Ee?»

«Çok seksi. Çok katı. Çok da yaman bir kahpe.»

«Öldürebilir mi?»

Monica ona garip garip baktı.

Yavaşça, «Sanıyorum,» dedi. «Çok da mutsuz.»

«Yok,» dedi Şef. «Yalnızca doyumsuz. Bana bir iyilik eder misin?»

«Tabii. Nedir?»

«Şuradaki genci görüyor musun? Dönen merdivenin altındakini? Yalnız duruyor hani? O Ted Maitland. Victor'un oğlu. Git, konuş onunla. Ne düşündüğünü anlat sonra bana.»

«Acaba o...»

«Sen bana söyle.»

Wolfe sırıtarak, «Saul'la konuştum,» dedi. Kalabalık onu Delaney'e doğru itip duruyordu.

«Ya,» dedi Şef. O da sırıtıyordu. Bir espriye gülen iki arkadaştılar sanki.

«O da Sarazen'le çalışıyormuş. Madison Caddesindeki ajanların yarısı gibi. Sarazen alıcı buluyormuş. Burada da, Avrupa'da da. Yüzde on alıyormuş.»

«Satıcıdan mı, ressamdan mı?»

«Alay mı ediyorsunuz? Ressamdan tabii. Hiç bir satıcı kendi parasından fedakârlık etmez.»

«Demek Maitland'ın tablolarında da birlikte çalışmışlar.»

«Arasıra, diyor.»

«Bu işi biraz kurcala, olur mu, Wolfe? Belki Sarazen'le Maitland bir olup Saul'u kazıklıyorlardı.»

«A-haa! Öyle miydi durum?»

«Olabilir.»

«Biraz yoklarım. Bakalım ne çıkacak. Ha, bu arada söyleyeyim, karınızı kaçırabilirim, şef!»

«Çok bozulurum,» dedi Delaney. «Yaman aşçıdır. Bir gün yemeğe gel.»

«Ne zaman isterseniz.»

Boone sırtını duvara dayamıştı İçkisini elinde, omuz hizasında tutuyordu. Saf gazoz. Boş bir gülümsemeyle çevresine bakınmaktaydı. Konuklar itilip kakılıyor, gelip onun ayağına basıyor, içkisini döküyorlardı. Ama onun aldırdığı yoktu. Gözü Saul Geltman'la ana kız Maitland'lardaydı. Ajan iki kadını bir köşeye kıstırmıştı. Elleriyle işaretler yaparak hızlı hızlı konuşuyor, birşeyler anlatıyordu. Emily onu dikkatle dinlemekteydi. Başını eğmişti, Dora ise dalgın gibiydi. Arkasına dayanmak istiyor, ayaklarının üstünde sallanıyor, gözlerini kapıyordu.

Çavuşa sanki Geltman onlara birşey satmaya çalışıyormuş gibi geliyordu. Onları inandırmak için olanca gücünü harcıyormuş gibi bir hali vardı. Bir ara Dora'nın omuzunu tuttu, onu hafifçe sarstı. Kadının gözleri açıldı. Geltman daha da yaklaşıp onun suratına birkaç santim mesafeden konuşmaya başladı. Dora'nın yumruk gibi sıkılmış eli havaya kalktı. Boone bir an için kadının ajana vuracağını sandı. Ya yüzüne, ya da ağzına. Ama Emily Maitland annesinin kolunu yakaladı, onu sakinleştirdi, sonra sıkılı yumruğu yavaşça tuttu. Kıvrık parmakları birer birer açtı. Bu arada gülümsüyor, gülümsüyor, gülümsüyordu.

«Şef!» diye sesleniyordu Saul Geltman. «Geldiğinize sevindim. Bayan Dora Maitland'la tanışmış mıydınız? Victor'un annesidir.»

Şef eğilerek, «Bu şerefe nail olmuştum,» dedi. «Kar-

şılaşmamız ayrı bir zevk, Bayan. Çok güzel bir gala. Oğlunuzun resimleri olağanüstü.»

Kadın başını hafifçe salladı. «..nüstü!» dedi.

Delaney, zom bu kadın, diye düşündü. Boone'un hakkı vardı. Ayyaş olduğu kesindi artık.

Saul Geltman, «Bana bir dakika müsaade,» dedi. «Eleştirmenler geliyor. Fotoğrafçılar da. İyi gidiyor... ne dersiniz?»

Arkasını döndü. Delaney onun kolunu yakalayıp geri çekti.

«Bir saniyelik bir soru,» dedi. «Maitland'la kontratın var mıydı?»

Geltman ona şaşkın gözlerle baktı, sonra yüzü aydınlandı, güldü.

«Kontrat yok,» dedi. «El bile sıkışmamıştık. İstediği anda beni bırakıp gidebilirdi. Çalışmamı beğenmezse. Bazan ressamlar ajandan ajana sıçrama yaparlar. Şöhret yapmak isteyen ikinci sınıflara giderler. Benim kaçmam gerek...»

Kalabalığa karıştı. Delaney, Bayan Maitland'ı dirseğinin altından tutup devrilmesini önledi, sonra ustaca bir manevrayla sırtını duvara dayadı. Bir garson geçiyordu. Delaney tepsiden bir içki aldı, bir anda Dora Maitland'ın parmaklarını bardağı sarar buldu. Kadın içkiye aç gözlerle bakıyordu.

«Viski mi?» diye sordu.

«Her neyse. Bilemiyorum. O güzel evinizi ziyaret etmek benim için büyük bir zevkti.»

Dora güzel kara gözlerini kaldırıp onu görebilmeye çalıştı. Biraz öne eğildi. Yağlı bukleleri yüzünün çevresinde oynaştı. Delaney'in burnuna küf kokusu gelir gibi oldu.

Kadın kısık bir sesle, «Göreceksiniz,» diyordu. «Eskisi gibi. Parayı alır almaz.»

Delaney hafife alır gibi, «Tabii,» dedi. «Yapacağınız değişiklikler gözümün önüne geliyor. Parayı alır almaz. Ama hem evi, hem bahçeleri onartmak çok pahalıya malolmayacak mı?»

Uçuşan parmaklarıyla Delaney'in omuzlarını okşayarak, «Onu düşünme,» dedi. «Para bol...»

«Orada mıydın, anne» Emily Maitland'ın sesi çok neşeliydi. «Nereye gittin diye meraklanmıştım. Şef Delaney, sizinle tekrar görüşmek ne kadar hoş. Amanın burası da ne sıcak! Bir bardak soğuk punç olsaydı şimdi? Alabilir miydiniz şef? Lütfen?»

Şef Delaney, «Benim için bir zevktir,» dedi ve bara doğru ilerledi. Ama elinde içkiyle döndüğünde Maitland'lar gitmişlerdi. Çevresine bakınıp onları aramaya başladı.

Susan Hemley, yanıbaşından, «Onun sahibi yoksa ben alırdım,» dedi, bardağı Delaney'in elinden kaptı. «Beni hatırladınız mı? Susan Hemley'i? Saçlarımı beğenmiştiniz hani!»

«Nasıl unutabilirim?» dedi şef. «İyi eğleniyor musunuz?»

«Bir yığın tekerlek,» dedi kadın. «Doğru dürüst erkek olarak burada bir siz, bir de çavuş var hemen hemen.»

Delaney ciddi bir sesle, «İltifat ediyorsunuz,» dedi. «Ya tablolar? Onları nasıl buldunuz?»

«Alma diyor ki...» Kıkır kıkır güldü, sonra yeniden konuşmaya çalıştı. «Alma hepsini çok bayağı ve ayıp buluyor. Hep çıplak ten. Alma diyor ki... açık saçık resimler gibi...»

«Öyle mi diyor?» diye gülümsedi Delaney. «Demek Alma böyle düşünüyor. Siz ne düşünüyorsunuz peki?»

«Yaşa ve yaşat,» diye omuzlarını kaldırdı Susan Hemley.

«Bence de öyle. Bayan Maitland'ın kocasının eserlerini beğenmemesine üzüldüm. Oysa ona modellik de yapmış, değil mi?»

«O çok eskidendi,» dedi Hemley. «Şimdi değişti Alma.»

«Artık çıplak resimlerden hoşlanmıyor mu?»

«Hem hoşlanıyor, hem hoşlanmıyor. Gerçi bakmasını sevmiyor ama, bu tablolar da iyi satılıyor, tamam mı? Paraya kim karşı gelebilir ki?»

Delaney, «Ben gelemem örneğin,» dedi.

Jake Dukker, Çavuş Abner Boone'a, «Dalga geçiyordunuz. değil mi?» diye sordu.

«Dalga mı? Hangi konuda?»

«Şefle sizin o söyledikleriniz. Benim sanık oluşum.»

«Ha, o mu?» dedi Boone. «Yok, dalga geçmiyorduk. Sarazen seninle öğle yemeği için yukarıya çıktığını kabul ediyor. O cuma günü. Ama sonra uyuya kaldığını söylüyor. Yani saat bir buçuk ikiye kadar senin nereye gidip ne yaptığın konusunda ifade veremiyeceğini belirtiyor. Hiç bilmiyormuş.»

Dukker'ın yüzü soluverdi. Yanaklarındaki çukurluklar kapkara kesildi. Ağzı açıldı, sonra kapandı.

«Yani o...» diyecek oldu.

Boone, «Evet,» diye başını salladı. «Hiçbir şey hatırlamıyor.»

Sonra gülümseyip uzaklaştı.

Monica, «Ted Maitland'la konuştum,» dedi. «Daha doğrusu konuşmaya çalıştım.»

«Ne oldu peki?»

«Hiçbir şey. Yalnızca homurdandı durdu. Sargısını gördün mü?»

«Ne sargısı?»

Monica zafer dolu bir sesle, «A-haa,» dedi. «Ben senden daha iyi dedektifim.»

«Hiç tersini söyledim mi? Ne sargısı?»

«Ted'in bileğindeki.»

«Hangi bileğinde? Yoksa ikisinde birden mi?»

«Sol bileğinde. Gömlek kolunun tam içinde.»

«Eee?» Delaney hafifçe gülümsüyordu. «Demek çocuğun keskin uçlara tutkusu varmış.»

Monica, «Belki de kaza olmuştur,» dedi.

«Belki de suçludur,» diye karşılık verdi Şef. «Ted'e ve Alma'ya sorarım. Ama ne diyeceklerini biliyorum. Hiç bir şey öğrenemem nasılsa.»

Uyuşturucunun kokusu onu pek rahatsız etmiyordu. Daha önce de marihuana koklamışlığı vardı. Ortalıkta

dolaşan parfüm ve deodoranla bastırılmış ter kokularını da anlayabiliyor, kabulleniyordu. Oysa bu başka şeydi. Kokusu olmayan fakat havada dolaşan birşey. Dinlediği sözlere, boğuk kahkahalara nüfuz eden birşey.

Belki de Victor Maitland'ın tablolarından söz edişleri, para değerini soğuk kanlı tavırlarla tartışmaları neden oluyordu bu duyguya. Theodore Maitland'ın ve onun yanında duran avukat J. Julian Simon'un gölgelerine bakarken delikanlının bir sözünü düşündü. Sanat dünyasının başaşağı piramidiyle ilgili sözünü. Bütün bu şamata, bu göz kamaştırıcı parıltılar, tek başına yaşayan yaratıcı ressamın, en dipteki o adamın kaynağından fışkırmaktaydı. Ellerinden gelse sanat dünyasındaki eserlerin tek tek kişilerin acılarından doğmasını istemez, başka bir yolu tercih ederlerdi bunlar. Belki bir fabrika. Ya da bir bilgisayar. Kendilerinin de anlayabileceği, kontrolleri altında tutabileceği birşey. Ama çıplak deha onların dengesini bozuyordu. Onu kabul etmek kendi yaşamlarını azımsatıyordu onlara. Başka bir insanın yeteneği ve emeği sayesinde yaşıyorlar, kendi imrenme ve kıskanma duygularını saklayabilmek için ondan nefret edip duruyorlardı.

İşte burnuna gelen koku buydu. İğrenç asalakların doyumsuzluğu. Havada dolaşıp duran nefret. Duvarda asılı duran azap içindeki parlak renkli tablolara arkalarını dönmeleri. Herşeyi biliyor, ama hiçbir şey bilmiyorlardı. Bu gürültücü, kahkaha dolu kalabalık ona bir otelin saçağı altında biriken, başlarını kaldırıp damdakine «Atla! Atla!» diye haykıran bir güruhu hatırlatıyordu.

Delaney'le Boone karşılıklı durmuş, öğrendiklerini birbirlerine anlatıyorlardı.

Şef, «Tekrar Nyack'a gitmeliyiz,» dedi. «Dora bir yerden para bekliyor. Hem de çok para. Nereden? Kimden? Mirasa konacağı yok. Paralar ona kalmıyor.»

Boone, «Arabayla geliyorlarmış,» dedi. «Yemekler için de. Emily tam öyle söylemedi ama, biliyorum. Tanrım, ne karışık iş!»

Delaney, «Biraz düzensiz yalnızca,» diye düzeltti. «Belli bir sırası yok. Elimizdeki...»

Tam o sırada bir kadın çığlığı duyuldu. Kalabalık harekete geldi. Herkes bara doğru ilerlemeye çalışıyordu. Gene haykırmalar, çığlıklar duyuldu, derken bir kahkaha koptu. Herkes bağırıyordu.

Delaney, «Ne oluyor?» dedi. «Gidip bakalım.»

Birbirine dayanan sıcak vücutları yarıp geçmek olanaksızdı. İttiler, kaktılar, aralardan kaydılar, bara doğru süzülmeye çabaladılar. Herkes çok yüksek sesle konuşuyor, herkesin gözleri parlıyordu. Büyük bir heyecan yayılmıştı ortalığa.

Bir adam mutlu bir sesle, «Vurdu ona,» dedi. «Göğsüne indiriverdi. Kadın içki çanağına düştü. Gözümle gördüm. Harikaydı.»

Boone adamın omzuna yapıştı.

«Kim?» dedi merakla. «Kim kime vurmuş?»

Adam, «Jake Dukker, Belle Sarazen'e vurdu,» diye açıkladı. «Tam kaburgasına. Gözümle gördüm. Kadın çanağın içine oturuverdi. Çok güzeldi. Müthiş bir parti oldu!»

Delaney, Boone'un omuzunu tuttu.

«Sokulmayalım,» dedi. Dudakları çavuşun kulağına çok yakındı.

Boone, «Benim yüzümden,» dedi. «Onu kurtlara atmaya hazır olduğunu ben haber verdim Dukker'a.»

Delaney, «İyi,» diye başını salladı. «İkisini de tekrar ziyaret ederiz. Dinlemek için. Şimdi kendi kadınlarımızı bulalım da evlerimize gidelim. Ben bıktım iyice.»

«Resimleri gördünüz mü, şef?» diye sordu Boone.

«Bazılarını. Birkaç gün sonra tekrar gelir adamakıllı bakarım. Tek başımayken.»

Bir süre Boone'un arabasında oturup gecenin olaylarını tartıştılar, neler görüp işittiklerini birbirlerine rapor ettiler. Monica ile Rebecca gördükleri kişiler hakkında fikirlerini anlatır, onların görünüşü, giyimi, davranışı hakkındaki izlenimlerini belirtirken Şef Delaney ile çavuş dikkatle dinliyorlardı.

Delaney, «Peki Alma Maitland'a ne dersiniz?» diye sordu.

Monica, «Ne diyelim istiyorsun?» dedi.

Şef sözlerini nazik biçimde belirtmeye çalışıyordu. «Acaba... ıı... şey, kadınlara mı ilgi geösteriyor?»

Arabadaki iki kadın birbirlerine bakıp püskürerek güldüler.

Monica kocasının elini kendi avucuna aldı.

«Bazan öyle safteren oluyorsun ki,» dedi. «Yani sevici demek istiyorsun, öyle mi?»

Delaney rahatlayarak, «Evet,» dedi.

Monica bir an düşündü.

«Olabilir,» dedi sonunda. «Becky, sana tepki gösterdi mi?»

Rebecca, «Bence öyledir,» diye başını salladı. «Belki kendi de bilmiyordur ama öyledir. Sonra Saul Geltman homoseksüel. O gün gibi ortada. Belle Sarazen zalim bir kahpe. Dayak yediğine sevindim. Jake Dukker tam deli. Ama beni asıl korkutan Ted Maitland.»

Boone, «O neden?» diye sordu.

Rebecca hemen, «Bastırılmış şiddet duyguları içinde,» dedi. «Bıçak sırtında geziyor. Tırnaklarına dikkat ettin mi? Etine kadar ısırmış.»

«İkinizden biri anneyle kızı gördü mü?»

Rebecca, «Ben görmedim,» diye karşılık verdi.

Monica, «Ben kızla tanıştım,» dedi. «Yalnız bir kız. Ama dış kabuğunun altında güçlü ve hırslı bir ruh yatıyor.»

«Hayaller?» Bunu soran Delaney'di.

«Kesinlikle. Büyük umutları var. Durmadan öteki kadınların giyimlerine bakıyor, 'Bunu çok beğendim. Ben de alacağım,' deyip duruyordu. Ne zaman, diye sorduğumda, yakında dedi. Ne istediğini biliyor.»

Şef, «İlginç bir geceydi,» dedi. «Artık eve gidelim. Siz de kahve içmeye gelir misiniz çocuklar?»

Rebecca, «Kahvenin yanında ne olduğuna göre değişir» dedi. «Bu gece perhizi çok kaçırdım ben.»

Monica, «Hiçbir şey yok,» diye söze başladı. «Yoo, durun... Buzdolabında bir kek var.»

Delaney, «Çok iyi,» diye atıldı. «Kızartırız onu. Pa-

buçlarımızı çıkarıp girelim. Sohbete de devam ederiz.»

Evden bir blok ileriye parketmek zorunda kaldılar, sonra yürüyerek döndüler. Önde iki erkek yanyana yürüyor, arkadan kadınlar konuşa konuşa geliyorlardı.

Dış merdivenleri çene çalarak çıkarken şef Delaney cebinden anahtarını da çıkarmıştı. Birden durdu. Daha önünde iki basamak vardı. Boone dikkatsiz yürüdüğünden ona küt diye çarptı. Önce özür dileyecek oldu, sonra sustu. O da görmüştü.

Ön kapı aralık duruyordu. Holün ışığı açık olduğundan dışarıya sızmaktaydı. Kilidin çevresine yakın yerde kapının tahtaları zedelenmiş, yer yer ezilmiş, kopmuştu. Bir parçası yerde duruyordu.

Delaney. Boone'a, «Burada bekle,» dedi. Kendisi tekrar kaldırıma indi. İki kadın daha yeni geliyorlardı. Delaney onları durdurdu. Dosdoğru Monica'nın karşısına dikilip onu kollarının üst kısımlarından tuttu.

Soğuk, ölü bir sesle, «Beni dinle,» dedi. «Ne söylüyorsam onu yap.»

«Edward, ne ol...»

«Beni dinle. Eve birisi girmiş. Kapıyı parçalayıp açmış.»

«Kızlar!» diye bir çığlık attı. Monica. Delaney onu daha sıkı tuttu.

«Rebecca'yla ikiniz yavaş yavaş yandaki karakola yürüyeceksiniz. Koşmayın, bağırmayın. Karakola girince nöbetçiye kendinizi tanıtın. Ona durumu anlatın. Buraya birilerini göndermesini söyleyin. Kim varsa. Anladın mı?»

Monica aptal gibi başını salladı.

«Gelen polise Boone'la benim içerde olacağımızı söyle. Bu çok önemli. İkimiz de içerde olacağız. Nöbetçinin de, gelecek kişilerin de bunu bildiğinden emin ol. Ateş ederek içeri dalmalarını istemiyorum. Anlıyorsun, değil mi Monica?»

Gene başını salladı. Rebecca ona biraz daha yaklaştı. Delaney geri çekildi. İki kadın kolkola girdiler. Şef karısına yarım yamalak gülümsedi.

«Pekâlâ,» dedi. «Şimdi gidin.»

Monica bir an durakladı.

Delaney, «Birşey yok,» dedi ona. «Git yardım getir.»

Kadınlar döndüler. Delaney onların ölçülü adımlarla uzaklaşmalarını izledi, sonra Abner Boone'un yanına döndü. Basamakları yavaşça çıkıp kapının önüne geldiler. Aralık kapının menteşe tarafında durdular.

Boone, «Silâhınız var mı?» diye fısıldadı.

Delaney başını iki yana salladı.

Çavuş ceketinin altına uzanıp kayışındaki tabancayı eline aldı.

«Arka çıkışı?» diye sordu.

Delaney, «Çıkmaz,» dedi. «Avlu. Yol yok.»

Boone başını salladı, tabancanın emniyetini açıp çömeldi.

«Siz burada bekleyin,» diye emretti. «Ben hızla ve alçaktan içeri dalacağım. Açık kapıdan uzak durun efendim.»

Delaney cevap vermedi. Boone vaziyet aldı, eğildi, bacaklarından kuvvet alıp ileri atıldı, kapıya omuzuyla çarptı. Kapı uçarak açılıp arkasındaki duvara çarptı, geri gelmeye başladı.

O zamana kadar çavuş içeriye girmişti. Yerde yuvarlanıyordu. Holün sonuna kadar gelip duvarın orada durdu. Tabancasını iki eliyle tutuyordu. Doğruldu.

Ortalıkta hiçbir şey yoktu. Ses yok, hareket yoktu.

Delaney, «Geliyorum!» diye seslendi. «Üst kat, sağda ikinci kap. Tabancam orada. Sen önden, ben peşinden. Hazır mısın? Gidelim. Haydi!»

Hızla fırladılar. Boone ayağa kalkıp merdivenlere atıldı, Delaney peşindeydi. Holü geçip yarı açık yatak odası kapısına vardılar.

Boone gene yuvarlanarak girdi. Hazırlandı. Birkaç saniye sonra Delaney holden uzanıp ışığı yaktı, çevreye çabucak göz attı. Hiçbir şey yoktu. Anahtarlarını çıkardı, başucu masasındaki silâh çekmecesini açtı. İçi dolu S.W. 38'ini eline aldı. Beş santim namlulu bir silâh. Emniyeti açtı.

Boone'a, «Sen aşağı bodruma in,» dedi. «Bütün ışıkları aç ve yanık bırak. Her yere bak. Dolaplara, perde arkalarına, kanape altlarına... hepsine. Karakoldan gelecek adamlara da dikkat et.»

Çavuş başını sallayıp gitti.

Delaney hole çıktı, kızların odasına doğruldu. Önde tabanca, arkada kendisi. Dik yürüyor, çok geniş hedef gösteriyordu. Ama aldırdığı yoktu. Midesinde öfke ve korku kaynamaktaydı. Ağzı bakır gibi olmuştu.

Çocuk odasının ışığı yanıyordu. Delaney önce tabancasını uzatıp kapıdan girdi. Çömelmeden. O anda öldürmeye hazırdı ve bunu çok iyi biliyordu.

Oda boştu. Yatak dağılmış, battaniyeler, çarşaflar buruşmuştu. Şef yavaşça olduğu yerde döndü, tek dizini yere dayayıp yatağın altına baktı, perdeleri çekip açtı, sonra banyoya girdi. Orası da boştu.

Odaya döndü. Dolaptan bir ses geliyordu. Kısık bir ağlama sesi. Yan durup dolabın kulpunu tuttu, kapağı sonuna kadar açtı, tabancayı içeri uzattı.

Ikisi de yerdeydi. Mary de, Sylvia da. Asılı elbiselerin arkasına saklanmışlardı. Birbirine sarılmış, ağlıyorlardı. Başlarını kaldırıp ona baktılar. Gözleri kocaman açılmıştı ama ışığa karşı kırpıştırıyorlardı.

Delaney inleyerek dizlerinin üstüne çöktü, o da onlarla birlikte ağlayarak ikisini de kollarına çekti, kucakladı, öptü. Üçü birlikte ağlaştılar, ıslak yanaklarını birbirine sürdüler, bir ağızdan konuştular ve hıçkırdılar. Birbirine dokunuyor, okşuyorlardı durmadan.

O sırada merdivende ayak sesleri duyuldu, holden yaklaşmaya başladı. Monica'nın çığlığı, «Edward! Edward!» diye çınladı.

«Buradayız!» Delaney gülüyor, kızları kendine yaslıyordu. «Hepimiz buradayız. Birşey yok! Birşey yok!»

Bir saatın sonunda ev tepeden tırnağa iki kere aranmış bulunuyordu. İçeri birinin girdiğine dair hiçbir kanıt yoktu. Karakoldan gelenler çekilip gitti. Giderken başlarını sallıyor, karakola bu kadar yakın bir eve girmeyi göze alan hırsızın cesaretine şaşıyorlardı.

Şef Delaney evi kendi yöntemleriyle bir kere daha aramakta direnmişti. Her köşeyi, her odayı, tavanarasını, bodrumu, arka avluyu taradı. Korkusu azaldıkça buz gibi bir öfke kaplıyordu benliğini. Hele duyduğu tiksinti! Kendi evinin, kendi özel sığınağının bir yabancı ta-

rafından gezilmesi, insanın vücuduna yabancı eller dokunması gibi birşeydi. Bir utanma duyuyordu sanki.

Kızlar bir kere sakinleştikten sonra büyüklerine pek garip bir hikâye anlattılar. Yataklarında uyuyorlardı. Hiçbir şey duymamışlardı. Birden odalarının ışığı yakılmış, kapıda bir adam belirmişti. Yüzünde maske vardı. Örgü kayak maskesi. Mary adamı uzun boylu olarak tanımlıyor, Sylvia ise, kısa boylu diyordu. Pardesü giydiği ve elinde birşey taşıdığı konusunda ikisi anlaşmaktaydılar. Adamın taşıdığı şey demir bir çubuktu. Ama bir ucu yassıydı.

Adam onlara dolaba girmelerini emretmiş, kendisinin odada kalacağını, dolaptan çıkar, ya da gürültü ederlerse ikisini de öldüreceğini söylemişti. Onlar girdikten sonra dolabın kapağını çarpıp üstlerine kapatmış, kızlar içerde birbirlerine sarılıp, kıpırdamaya cesaret edemeden ağlamaya başlamışlardı.

Monica ile Rebecca çileden çıkıyorlardı. Kızları tekrar yataklarına yatırdılar, ışığı yanık odada onlarla birlikte oturdular. Şef Delaney ile Çavuş Boone, bütün sinirleri ayakta, mutfağa dönmüşlerdi. Saat artık ikiye geliyordu. Geciken kahvelerini içip keklerini yemeğe başladılar. Fincanları tutan elleri titriyordu. İşin nedenini tartışmaktaydılar. Çünkü evden hiçbir şey çalınmamış gibiydi. Ortada görünen eşyalar, örneğin transistörlü radyo, küçük televizyon, gümüş çatal bıçak takımı hep yerli yerindeydi. Gelen ne birşeye dokunmuş, ne de birşey almıştı.

Rebecca Hirsch bembeyaz yüzüyle mutfağa girdiğinde onların konuşmasının sonunu da duydu. Sinirli bir sesle,

«Belki de korkup kaçmıştır,» dedi. «İçeri girip kızları dolaba soktuktan sonra, ya karakoldan bir polis çıkmış ya da buradan bir devriye arabası geçmiştir. Belki bir canavar düdüğü duyulmuştur, o da çıkıp gitmiştir.»

Çavuş Boone yavaşça, «Öyle de olmuş olabilir,» dedi. Gözleri Delaney'deydi. «Belki de aklı başından gitmiş bir esrarkeş falandı.»

Şef, «Herhalde öyleydi,» dedi. Sesindeki güven, için-

deki güvenden çok daha fazlaydı. «Uyuşturucu alabilmek için para bulmaya çalışan biri. Önüne ilk çıkan evi seçmiş olmalı. Bizim şanssızlığımız. Kapıyı kırdı, sonra ürkünce kaçtı. Kızlara bir zarar vermeden. Bu da bizim şansımız. Buradan başka bir yere gitmiş olmalı. Yarın inceleriz. Belki buralarda başka bir evi soymuştur.»

Bu sözlere aslında hiç biri inanmıyorlardı.

Rebecca sessizdi. Büzülmüş oturuyor, elleriyle dizlerini tutuyordu. Delaney onun yüzünün renginden hoşlanmamıştı.

«Biraz konyak sana iyi gelir,» dedi. «Hemen sakinleştirir.»

Rebecca başını kaldırdı. «Monica'ya biraz götüreyim,» dedi. «Kızlara da sıcak süt götüreyim.»

Şef kalkıp çalışma odasına geçti. Geçtiği anda gördü. Son bir saat içinde bu odaya üçüncü kere giriyordu ama ilk şimdi görebildi. Mutfağa dönüp ötekileri yanına aldı, odaya getirdi, duvardaki boş bülten tahtasını gösterdi.

«İşte neden buydu,» dedi. «Stüdyoda bulduğumuz üç Maitland resmi, bir de genç modelin Dukker tarafından çizilen resmi. Onları almaya gelmiş. Ve almış da.»

Abner Boone, «Ulu Tanrım!» diye mırıldandı.

41

ŞEF Delaney Cumartesi sabahı çalışma odasında oturmuş Times gazetesini okuyordu. Bir yandan saatın dokuz olmasını beklemekteydi. O zaman Başkomiser Ivar Thorsen'i arıyabilirdi. Evinde. Ama beklediği saate on beş dakika kala kendi telefonu çaldı.

«Ben Edward X. Delaney.»

«Edward, ben Ivar. Olup bitenleri şimdi duydum. Tanrım! Hem de karakolun bitişiğinde! İyi misiniz? Ya Monica? Ya kızlar?»

«Herkes iyi, Ivar, teşekkür ederim. Kimseye birşey olmadı.»

«Neyse, çok şükür! Ne almışlar?»

Delaney anlattı. Bir an sessizlik oldu. Sonra...

«Bunu nasıl açıklıyorsun, Edward?»

«Belki Maitland'ın son resimlerini değerinden dolayı aşırmak istemiş olabilirler. Ama sanmıyorum. Dukker'ın resmini de almışlar. Bence buraya gelen katilin kendisiydi. Ya da onun tuttuğu bir adam. Boone sana rapor veriyor muydu Ivar?»

Kısa bir sessizlik, sonra, «Evet, veriyordu, Edward. Sana zahmet ol...»

«Ziyanı yok. Hiç değilse bilgi vermek zorunda kalmıyorum. Eve girilmesi, Geltman Galerisinde Maitland'ı Anma Sergisinin galası sırasında oldu. Hepsi oradaydılar. Cinayetle ilgili olabilecek herkes. Çok da kalabalıktı, Ivar. İçlerinden herhangi biri kapıdan çıkıp taksiyle buraya gelebilir, resimleri alıp yarım saatta geri dönebilirdi. Ya da bu işi yapacak bir adam tutabilirdi.»

«Ama rizikosu büyük. Edward. Karakolun bitişiği!»

«Tabii rizikosu büyük. Demek iş önemliydi. Bence umduğumuz şey gerçekten oldu. İspanyol kadınla genç kız, o cuma günü katili merdivende gerçekten gördüler.

Ya merdivende ya da stüdyonun yakınında bir yerde. Katil resimleri görünce kadınları hatırladı, belki onlar da beni hatırlar diye korktu. Resimleri bu yüzden çaldı. Böylelikle tanıkları bulma umudumuzun kalmayacağını hesapladı. Ama benim çektirdiğim fotokopilerden de, polis Jason'dan da haberi yok. O kadınları Jason pazartesi sabahı görmüştü.»

Thorsen, «Resimleri kim biliyordu?» diye sordu.

«Hepsi biliyorlardı. Bir Dora ile Emily Maitland dışında. Onlara da birisi söylemiş olabilir.»

«Dora ile Emily dedin de...» Thorsen biraz duraklad. «Sana anlatacağım bir şey var. Belki önemli olabilir belki olmayabilir. J. Barnes Chapin'i tanıyan adamımız telefon etti. Dora hastanedeymiş. Emily onu bu sabah evlerinin arka tarafında bir kayanın dibinde yatar bulmuş.»

«O yeri biliyorum. Nehre inen dik bir yamaç.»

«Ya düşmüş, ya da itilmiş. Bilen yok. Her neyse, kolu kırılmış, dizinde bir lif kopmuş, birkaç da kesiği ve çürüğü var.»

«Geltman'ın partisinde epey içmişti.»

«Edward, bu partide pek çok içki vardı galiba.»

«Öyleydi.»

«Yani düştü mü sence?»

«Şart değil,» dedi Delaney. Bunu söylerken Boone'un anlattığı sahneyi düşünüyordu. Saul Geltman'la Dora ve Emily Maitland arasında geçen sahneyi. «Belki biri ona dokunuvermiş olabilir,» dedi.

Thorsen içini çekti. «Nyack polislerine baktırırım. Şimdi ne yapacağız?»

«Ben de seni aramak üzereydim. İhtiyaçlarımız şöyle.»

Beş dakika kadar hızlı hızlı konuştu, isteklerinin nedenlerini anlattı. Sözleri bittiğinde Thorsen bütün istenenleri kabul etmişti.

Jason T. Jason devriye görevinden alınacak, tüm zamanı Maitland soruşturmasına tahsis edilecekti. İlk işi ressam polisle birarada çalışarak İspanyol kadınla genç kızın birer resmini oluşturmaktı. Bu resimlerin kopyaları Manhattan karakollarına dağıtılacak, «Sorguya çekmek üzere tutun,» emri verilecekti.

Thorsen, «Ya gazetelerle televizyon istasyonları?» diye sordu. «Yararı olabilir, Edward. J. Barnes Chapin'e de işin üzerinde çalıştığımızı ve sonuca yaklaştığımızı kanıtlamış oluruz.»

Delaney bir süre düşündü. Sonunda,

«Peki,» dedi. «Tek tehlike, katilin kadınlara bizden önce ulaşması. O zaman güle güle tanıklar! Ama ben bu tehlikeyi göze alacağım. Katili tedirgin etmek için. Belki bu arada bir budalalık yapar. Henüz bir hatâ yapmadı. Bildiğim kadarıyla. Ona bir şans tanıyalım. Nyack bankalarından ne haber?»

«Uğraşıyorum, Edward. Gerçekten. Ama bu işler zaman alıyor, bilirsin. Pazartesiye bir cevap geleceğini umuyorum.»

«İyi öyleyse. Kendiliklerinden yardım etmezlerse mahkeme emri çıkarmamız gerekecek. J. Barnes Chapin'in de Allah belâsını versin.»

«O kadar önemli mi?»

Şef taş gibi, «Evet, önemli,» dedi. «O kadar önemli.»

«Pekâlâ, demir pençe.» Thorsen gene içini çekti. «Senin için çile çektiğim ilk olay bu değil ya!»

«Ama büyük bir zarar vermedim hiç bir seferinde.»

«Hayır,» diye güldü Thorsen. «Vermedin. Boone nasıl gidiyor?»

«İyi.»

«Ayık mı hep?»

Kısacık bir sessizlik oldu, sonra Delaney, «Bildiğim kadarıyla ayık,» dedi.

Thorsen telefonu kapar kapamaz şef Abner Boone'u aradı, yeni durumu anlattı.

«Jason'u sen üstüne al,» dedi ona. «Bir ressam polise götür. Hemen pazartesi sabahı. Sana verdiğim fotokopileri de yanına al. Eğer ressam polis iyi benzetemezse, fotokopileri Jake Dukker'e götür, bir resim daha yapsın.»

Boone, «O yardım etmeye hazırdır herhalde,» dedi.

«Herhalde.» Delaney'in sesi kuruydu. «Orijinal Maitland resimlerini alan o bile olsa. Şimdilik elimizde fotokopi olduğunu bilmiyor. Ona gidersen, kopyaları verirken yüzüne iyi bak. Tepkisini bilmek ilginç olacaktır.»

«Tamam,» dedi Boone. «Başka bir şey?»

«Jason'un nasıl çalışacağını iyi bilmesini sağla. Pazartesi sabahına kadar Maitland'ın gidip geldiği barların listesini çıkarmış olurum. Kente inerken bana uğrayıp alabilirsin. Galiba hepsi bu kadar.»

«Şef, Jason çalışırken rozetini gösterecek mi, yoksa sivil mi gezecek?»

«Onu sana bırakıyorum. Ve de kendisine. Hangi yolla en iyi sonuç alabileceğine inanırsa öyle yapsın. Bu arada Maitland'ların hizmetçisi Martha'nın adresini nasıl bulacağımızı düşün. İşler yolunda giderse haftaya cumaya Nyack yoluna düşeceğiz gene.»

Bu işler bittikten sonra Edward X. Delaney, gazeteden sergi haberini dikkatle kesip çıkardı. Başlıkta, «Öldürülen Ressam Gala'da Anıldı,» diyordu. Saul Geltman'ın küçük bir resmiyle Belle Sarazen'in oldukça büyük bir resmi basılmıştı. Belle'inki, Maitland tablolarından birinin yanında, ayakta dururken çekilmişti. Onun gümüş gibi sert inceliği, Maitland'ın etli butlu nü'südünün yanında çelişki meydana getiriyor, resmi ilginçleştiriyordu. Altında, «Belle Sarazen, sanat dünyasının ünlü adı,» diye yazılıydı. Şef Delaney homurdandı.

Monica ile kızlar dışarı çıkmışlardı. Mary ile Sylvia pazartesi sabahı kampa gidecekleri için son alışverişlerini yapıyorlardı. Çalışma odasının pencereleri açıktı. Ilık bir rüzgâr doluyordu içeriye. Haziran başlarına özgü güzel bir gün olacak gibiydi. Açık bir gökyüzü, tek tük pembe bulutlar, puslu bir güneş, çimen kokan bir hava. Yalnızlığın tadını çıkaran Edward X. Delaney, acaba soğuk bir bira içmek için çok mu erken, diye düşünüyordu. Sonunda erken olduğuna karar verdi. Maitland dosyalarını masaya taşıdı, oturup Jason'a vereceği; bar, kabare ve benzeri yerlerin listesini çıkarmaya hazırlandı.

Ama bu sefer de, diğer soruşturmalarda olduğu gibi, kendini her belgeyi birer birer okur buldu. Bunun nedeni daha önce gözden kaçırdığı önemli bir noktayı yakalamak için değildi. Resmî kâğıtlara tutkusu olduğu için okuyordu tekrar tekrar. Polis belgeleri bir soğana benziyordu. Okudukça üzerinden katmanları birer

birer sıyrılıyor, sıyrılırken içerik de gittikçe küçülüyordu. Sonunda ana nokta, baş parmakla işaret parmağı arasında tutulabilecek kadar ufacık, ortaya çıkıveriyordu. Neydi o peki? Gerçek mi? Her zaman değil. Ona da fazla güvenmek doğru olmazdı.

Gözleri üçüncü kere otopsi raporuna takıldı. Ek bilgiler bölümünde karaciğerin irileşmiş olduğunu okudu. Daha önce kırılan bir kol kemiği kendi kendine iyileşmişti. Victor Maitland'ın gençliğinde geçirdiği hafif kalp düzensizliği de zamanla geçmiş bulunuyordu. Doktor sonradan aklına gelmiş gibi bir de «Polimiosit ihtimali» diye not eklemişti.

Delaney gözlerini kırpıştırdı, raporu bir kenara bıraktı.

Bu soruşturmaya başladığından bu yana tam altı cep defteri dolusu not almıştı. Her halde Çavuş Boone'da da bir o kadar not vardı. Çok düzenli bir insan olan Delaney her defterin içindekilerin bir listesini kapak ardına yapıştırmış, istediği bilgiyi bulabilmek için durmadan defter taramaktan kendini kurtarmaya çalışmıştı. Bu yüzden, Alma Maitland'la yaptığı ikinci konuşmanın notlarını bulmakta da gecikmedi. Maitland'ların aile doktorunun adı oradaydı.

Dr. Aaron Horowitz, diye yazmıştı deftere Delaney. Yanında «bl.aş.» harfleri okunuyordu. Yani doktorun muayenehanesi, Maitland'ın evinden bir blok aşağıdaydı.

Telefon rehberinden Dr. Aaron Horowitz'in numarasını buldu, büyüteci eline alıp okudu. Sonra o numarayı çevirdi. Günlerden Cumartesi olduğu için telefona, adamın abone olduğu telefon servisi cevap verdi. Kendisine not bırakmak isteyip istemediği sorulduğunda Delaney durumun âcil olduğunu, ölüm kalım meselesi olduğunu, polis sorunu olduğunu anlatıp, Dr. Horowitz'in derhal kendisini aramasını istediğini belirtti.

Tam arkasına yaslanıp günlük purosunun kâğıdını açarken telefon acı acı çalmaya başladı. Zilin sesi bile öfkeli gibiydi. Ama doktorun sesinin yanında bu hiç kalırdı.

Delaney kendini tanıtınca doktor, «Ne demek olu-

yor bunlar?» diye haykırdı. «Nesi âcilmiş? Nesi ölüm kalım sorunuymuş? Ne numaralar çevriliyor burada?»

Delaney en sakinleştirici sesiyle, «Doktor, doktor,» dedi. «Ortada gerçekten âcil bir ölüm kalım sorunu, bir polis sorunu var. Bir hastanızı ilgilendiriyor. Adı...»

Doktor Horowitz, «Kafan yok mu senin?» diye gürledi. «Hastayla doktor ilişkileri yasal olarak gizlidir. Bilmiyor muydun? Hiçbir hastam hakkında tek kelime alamazsın benden.»

Şef Delaney içine derin bir soluk çekti. «Bu ölü bir hasta,» diye bağırdı doktora. «Ölü bir hastanın durumu hakkında bilgi vermemeye hakkın yok senin!»

«Kim demiş onu?» diye uludu doktor.

«Mahkeme demiş.» Delaney son haykırışından sonra büyük bir hevesle uydurma hikâyesini sıralamaya başladı. «Kaç davada New York Mahkemeleri doktorların ölen bir hasta hakkında bilgi saklamaya hakkı olmadığını karar altına aldı! Sonuncusu da Johnson'la New York Eyaleti arasındaki kamu davasıydı. Görevini yapmaya çalışan güvenlik kuvvetlerinden bu bilgiyi saklamak yasal değil, yasak bal gibi.»

Eğitimden geçmiş kimselerin böylesine kolay kandırılabilmesi şaşılacak şeydi doğrusu.

Doktor sıkılı dişlerinin arasından, «Sorduğun hasta kim?» dedi. Artık bağırmıyordu.

«Victor Maitland.»

«Ha... o mu?»

«Evet, o,» dedi Delaney. «Bütün istediğim beş dakika vakit ayırman. Beş dakika eksik golf oynasan ölür müsün?»

Doktor Horowitz acı bir sesle, «Golf ha?» dedi. «Çok komik! Gülmekten öleceğim. Şef Delaney, bilmenizi isterim ki şu anda Roosevelt Hastanesindeyim ve elimde ölmek üzere olan bir cocuk var. Neden mi ölüyor? Bilen yok. Belki menenjit. Ne golfmuş ya!»

Delaney, «Oraya gelirsem bana beş dakika ayırır mısın?» dedi.

«Pazartesiye kadar bekleyemez mi bu iş?»

«Hayır, bekleyemez. Bütün istediğim beş dakika. Yarım saata kadar orada olurum.»

«Geliyorsan sana engel olamam tabii,» dedi Horowitz.

Delaney bunu kabul anlamında aldı. Telefonu kapayıp gözlüğüyle not defterini kaptı, yola koyuldu.

Zaten hastaneleri hiç sevmeyen Delaney, Roosevelt'den özellikle nefret ederdi. İlk karısı Barbara burada ölmüştü. Böyle bir olayın sorumluluğunu bir binaya yüklemenin mantıksız olduğunu bilmiyor değildi ama, duygularını önleyemiyordu işte. Günün birinde o hastanenin merdiveninde kriz geçirse, ilk söyleyeceği sözün «Beni Mount-Sinai Hastanesine götürün,» demek olacağını bal gibi biliyordu.

Sonunda operatörler salonunda Dr. Aaron Horowitz'i buldu. Bu salon neşesiz, küçük bir holdü aslında. Köşede bir televizyon, yanda bir kanape ve iki koltuk, bir oyun masası, dört de açılıp kapanan sandalye vardı.

Dr. Horowitz ufak tefek bir adamdı. Delaney'den bir kafa boyu daha kısaydı. Madeni çerçeveli gözlükler takıyordu. Kafasının çevresinde at nalı biçiminde beyaz saçlar vardı ama, tepesi dazlaktı. Güneş yanığı, çilli bir cilt. Boynuna asılı ameliyat maskesi. El sıkmaya kalkışmadı. Delaney ondan uzakta, odanın karşı tarafında durdu.

Doktor öfkeyle, «Amma medeni cesaretin varmış,» dedi. «Victor Maitland'ın nesi böyle Pazartesi'yi bekleyemeyecek kadar önemliymiş bakalım?»

Delaney, «Onu hiç bıçak yarası için tedavi ettin mi?» diye sordu. «Kolunda bir yara?»

«Etmedim. Acil ölüm kalım sorunu bu mu?»

«Dahası var,» dedi Delaney. «Otopsi raporunda polimiotis ihtimali deniyor.»

Horowitz, «İhtimal mi?» diye alay etti. «Bu da iyi. Bayağı hoşuma gitti.»

«Sen biliyor muydun?»

«Biliyor muydum, ha? Elbette biliyordum. Adam benim hastamdı, unuttun mu?»

«Polimiotis... nedir?» diye sordu Delaney. «Bursitis veya artritis gibi bir şey mi?»

Horowitz, «Hah, tam öyle,» dedi. «Tıpkı onun gibi. Ölüm, bayılmaya ne kadar benzerse, o da bunlara o kadar benzer işte.»

Delaney bir süre ona anlamayan bakışlarla baktı. «Ölüm mü?» dedi. «Yani öldürücü mü?»

«Victor Maitland'da öyleydi. Ya da daha önce birisi çıkıp onu öldürmeseydi öyle olacaktı.»

Delaney bir adım geriledi. Boğuk bir sesle,

«Öldürücü, ha?» dedi. «Emin misin?»

Dr. Aaron Horowitz iğrenmiş gibi ellerini havaya attı.

«Bari beni sorguya çektir,» dedi. «Emin miymişim? Bu da ne biçim soru? Maitland'ın dosyasını görmek ister misin? Analiz sonuçlarına bakmak ister misin? Kortikosteroid tedavisinin nasıl fosladığını kendi gözünle okumak ister misin? İki başka doktorun fikirlerini...»

Delaney çabucak, «Yeter, yeter,» dedi. «İnandım sana. Ne zamandan beri vardı bu hastalık onda?»

Horowitz bir süre düşündü.

«Beş yıl kadar,» dedi. «Emin olmak için dosyasına bakmam gerek.»

«Ne kadar ömrü kalmıştı?»

«Bir yıl önce ölmüş olmalıydı. Herif boğa gibi kuvvetli çıktı.»

«Öldürülmese daha ne kadar yaşardı? Bir tahmin istiyorum, Doktor. Mahkemede ifade verecek değilsiniz. Söylediklerinizi not da etmiyorum.»

«Tahmin, ha? Belki bir yıl daha. Ya da iki. En fazla üç. Ama bu bilimsel değil. Herkes için değişir.»

«Biliyor muydu? Ona söylemiş miydin?»

«Ölmekte olduğunu mu? Tabii söyledim.»

«Nasıl tepki gösterdi?»

«Güldü.»

Delaney doktora bakakaldı.

«Güldü mü?»

«Evet. Ne var bunda? Bazıları ağlar, bazıları kriz geçirir, bazıları da hiçbir şey yapmaz. Herkes değişik olur. Maitland da güldü.»

«Öleceğini başka kimseye söylemiş mi?»

«Bunu ben nereden bileyim?»

«Ama siz kimseye söylemediniz, değil mi? Örneğin karısına?»

«Ben kimseye söylemedim. Yalnız Maitland'a söyledim. Beş dakikan doldu.»

«Peki doktor,» dedi Şef Delaney. «Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.» Gitmek üzere dönüp kapıyı açtı, tam koridora çıkacakken durup tekrar doktora baktı. «O söylediğin çocuk nasıl?» diye sordu.

«Yirmi dakika kadar önce öldü.»

«Üzgünüm,» dedi Delaney.

«Zol dich chapon beim boych!»

Doktorun bu cümlesi Yiddiş dilindeydi.

Delaney de ona, **«Zol vaksen tsibeiis fun pipik!»** diye karşılık verip, Dr. Aaron Horowitz'i arkasından şaşkın şaşkın bakar bırakarak çıktı gitti.

Oradan dosdoğru giriş holüne inip rehberden Saul Geltman'ın ev telefonunu buldu. Geltman evindeydi. Güzel bir Haziran öğle sonrasında polisten telefon gelmesine çok sevinmiş değildi tabii. Ama gene de Delaney'i görmeyi kabul etti, evine gelmesini rica etti. Anlaşıldığına göre Geltman, Manhattan adasının doğu kıyısında, yeni yapılan sivri binalardan birinde oturuyor, penceresinden nehri ve onun gerisinde de Brooklyn'i seyredebiliyordu. Delaney taksiye bindi ve bir saat önce hazırladığı purosunu yakmaya fırsat buldu. Taksinin her yanına: LÜTFEN SİGARA İÇMEYİN, ŞOFÖRÜN ALERJİSİ VAR, diye kâğıtlar yapıştırılmıştı. Ama Delaney gene de purosunu yaktı. Şoför hiçbir şey söylemedi. İyi de etti... şefin ruhsal durumu dikkate alınırsa!

Delaney, Çavuş Boone'a, Geltman'ın evini görmek istediğini önceden söylemişti. Bir insanın kişiliğini tanımanın en iyi yolu yaşadığı yeri görmekti. Evi insanın özel sığınağıydı. Dünyaya karşı taktığı maskeyi isterse orada çıkarabilirdi. Zevkleri, aptalca tutkuları, ihtiyaç ve istekleri, gücü ve zayıflıkları hep oradan belli olurdu insanın. Birinin evinde çok kitap varsa, bu durum birşeyler belli ederdi. Kitapların adları, daha çok şey belli ederdi. Hiç kitap olmaması ise, en çok ifade taşıyan şeydi.

Ama özel bir kütüphanenin bulunup bulunmaması pek ortada, pek açık bir belirtiydi. Şef Delaney insanın kişiliğini daha çok duvara astığı resimlerden, yere serdiği halılardan, masalara koyduğu tablalardan anlamayı severdi. Bu eşyaların hepsi kişinin kendi değil de, de-

koratörü veya karısı tarafından seçilip alınmışsa, eh, bu da ayrı bir şey anlatırdı o insan hakkında zaten.

Halı, tablo ve sigara tablalarından daha önemlisi de, Delaney'e göre, evin genel havasıydı. Soğuk ve gergin mi, sıcak ve şen mi? Şef çoğu suçluların nasıl bıkıp usanmadan otellerde, möble odalarda, motel köşelerinde, geçici çevrelerde yaşayabildiklerine hep şaşardı. Çoğu polis gibi, o da nicesinin, içinde bir yatak, bir çekmece ve bir tek sandalye bulunan dört köşe odalarda yaşadığını görmüştü. Daha iyisine paraları yetmediği için değil, bilinçaltından özledikleri cezaevi koğuşunu canlandırmak için. Sonunda da nasılsa oraya dönerlerdi hepsi.

Saul Geltman'ın doğu yakasında, on yedinci kattaki dairesi ise bundan çok farklıydı. Bina açık yeşile boyalı tuğladan yapılmıştı. Yatay şeritler halinde pencereler manzarayı alıyordu. Apartman girişinde küçük bir hol vardı. Yerler fayans döşeliydi. Tek süsü, paslanmaz çelikten bir heykeldi.

Geltman'ın dairesindeki salon, Delaney'in gözüne yirmiye kırk kadar kocaman gözüktü. Doğu tarafı sırf pencereydi. Salonun boyu kadar bir terasa, cam kapılar açılıyordu. Terasın eni de salonun eninin yarısı kadar vardı. İki yatak odası, iki banyo, bir mutfak-yemek odası karışımı yer göze çarpmaktaydı. Yemek odası mutfaktan bir servis tezgâhıyla ayrılmıştı. Odaların boyutları ideal, hepsi havalı, hepsi gülümser gibiydi. Tavanlar Delaney'in sandığından daha yüksekti. Yerler ise parkeydi.

Ama şefin asıl hoşuna giden, bu güzel dairenin döşeniş biçimi oldu. Çok sayıda antika vardı burada. Mobilyaların çoğu Fransız taşra uslûbunda, tahtadandı. Açık renk tahtadan. Bol bol da parlak bakır, pirinç süsler görünüyordu. Demir ayaklar üstüne oturtulmuş çinko kaplama yemek masası, siyah mermer üstlü büfenin oymalı gürgen ayakları, eski Türk ve Acem halıları... Koltuk yüzleri ve perdeler ekose, çizgili karışımı yün kumaştandı.

Her taraf pırıl pırıl, lekesiz, insanı rahatlatan bir güzellik içindeydi. Mobilyacı dükkânlarında model ola-

rak döşenen evlere pek çok benziyordu. Delaney tik ağacından kokteyl masasının üzerine dikkatsizce fırlatılıp atılmış sanat dergilerinin, kitap raflarına gelişigüzel sokulmuş kitapların zerafetini de gözden kaçırmadı. Kimi kitaplar yan yatmış, kimisi dik duruyordu. Ama hepsi birarada öyle hesaplı, göze öyle hoş gelen bir havadaydı ki, şef içinden, acaba bu rastgelelik duygusu olmasa, sanat olabilir miydi diye düşünmekten kendini alamadı.

Ona büyük bir hevesle evi gezdiren Saul Geltman'a, «Harikulâde güzel,» dedi. Geltman ona her antikanın yaşını, birçoğunun da değerini söylüyordu. On yedinci yuzyıldan kalma çekmeceli dolabı gösterirken tam altı tane gizli gözü olduğunu anlattı. Geltman bu gözlerin yalnızca beşini keşfedebilmişti. Sonra on sekizinci yüzyıla ait oymalı ceviz kitaplığı gösterdi. Birkaç parçanın biraraya gelmesinden oluşuyordu bu kitaplık.

Geltman, «Essex Sokağında büyümüş fakir bir çocuk için hiç de fena sayılmaz, değil mi?» diye güldü. «Şimdi tek yapacağım şey, bunların borcunu ödemek!»

Delaney, «Evi kendiniz mi döşediniz?» diye sordu.

«Her çöpünü kendi elimle seçtim.» Geltman'ın sesi gururluydu. «Her kumaşı, her halıyı, her tablayı... hepsini. Hâlâ da bitmedi. İstediğim birşey görünce alıyorum, buraya getiriyorum, onun yerine başka birşeyi kaldırıp atıyorum. Öyle yapmasam burası ambara dönerdi.»

Şef, «Harikalar yaratmışsın,» dedi. «Kendi evimde olmasını istemeyeceğim bir tek parça yok burada.»

Geltman sevinçle, «Sahi mi?» dedi. «Doğru mu bu?»

«Kesinlikle.» Delaney adamın güven ihtiyacına şaşıyordu. «Çok zevklisin,» dedi.

«Zevk!» Geltman parıl parıl gözleriyle bir çığlık atmıştı. «Evet! Keman çalamadım, resim de yapamam, bu yüzden yaratıcı yeteneklerimi buraya hasrediyorum.» Başını eğip, çam ağacından bir sehpanın kenarında gezinen parmaklarına baktı. Çekmecelerin kulpları dövülmüş pirinçtendi. Geltman, «Bayılıyorum buraya.» diye mırıldandı. «Bayılıyorum. Aptalca birşey, biliyorum ama...» Birden sustu, doğrulup gülümsedi. Avuçlarını birbirine sürterek. «Evet, size nasıl bir içki verebilirim,» dedi. «Şarap mı? Viski mi? Ne isterdiniz?»

Şef, «Bira var mı?» diye sordu.

«Bira mı? Elbette var. Heineken. Sever misiniz?»

«Severim, teşekkür ederim.»

Delaney yüksek arkalıklı bir koltuk seçti. Oturduğu yerden terası görebiliyordu. Oturduğu anda ilk defa olarak terastaki beyaz tel koltuklara oturmuş iki erkeği de gördü. Şaşalamıştı şef. Onları daha önce görmemişti. Geltman da konuğu olduğundan söz etmemişti.

Adamların ikisi de çok gençti. Beyaz, kısa kollu, örgü tişörtler ve beyaz pantolonlar giymişlerdi. Ayaklarında da beyaz keten pabuçlar vardı. Birbirine doğru değil, nehirdeki trafiği seyredecek şekilde dönmüş, yanyana oturuyorlardı.

Aralarındaki üzeri camlı demir masada bir şişe pembe şarap duruyor, gün ışığında pırıl pırıl parlıyordu. Delaney bakarken gençler kristal bardakları dudaklarına götürüp birer yudum aldılar. Bu perdelerin arkasından bakılınca görünüm Edward dönemi garden partilerini hatırlatıyordu. Sakin, soluk bir fotoğraf gibi. Köşeleri kıvrılmış, eskimiş bir resim. Kaybolmuş bir rüya. Gençlik, güneş ışığı, öpen bir rüzgâr, bitmeyecek bir gün.

Geltman yanına döndüğünde Delaney, «Özür dilerim.» dedi. «Konukların olduğunu bilmiyordum.»

«Yoo, mahalleden iki genç.» dedi Geltman. «Şarap mahzenimi yağma etmek üzere uğramışlar.»

Açılmış bira şişesini gümüş bir tepsiye, yanına da lâle desenli bir bardak koymuş, öyle getiriyordu. Bardak önceden soğutulmuştu. Yanlarında donmuş nem belli oluyordu.

Geltman gülerek, «Bunu elektrikli bir âletle yapıyorum.» dedi. «Bir saniyede soğutuyor. Budalaca birşey ama, güzel görünüyor.»

Delaney birasını bardağa boşaltırken, «Tadı da daha iyi oluyor.» dedi. «Kendin birşey içmiyor musun?»

«Şimdi istemiyorum. Ee, size nasıl bir yardımda bulunabilirim, şef? Soracağınız sorular mı var?»

Küçük adam bir koltuğun koluna oturmuştu. Yüzü Delaney'e yarım dönüktü. Balkon ise arkasında kalıyordu. Yani yüzü gölgedeydi. Açık gri pilili pantolon, dik

yakalı beyaz bir sveter giymişti. Ayağındaki mokasenler pırıl pırıldı. Kolundaki altın zincir bilezik de durmadan güneş ışığını yansıtmaktaydı. Ama Delaney bugün onda, galerideki hayat dolu davranışı göremiyordu. Oturup kalkmalar, kıpırdamalar, hareketli konuşmalar, parmaklarıyla masada davul çalmalar, saçını düzeltmeler yoktu. Sul Geltman kendine hâkim ve huzur içindeydi. Herhalde evinde olduğu için diye düşündü Delaney.

«Evet, birkaç soru daha,» diye cevapladı Geltman'ın sözünü. «Ama daha önce bizi partinize çağırdığınız için teşekkür etmek istiyorum. Çok iyi vakit geçirdik.»

«Buna sevindim,» diye sırıttı Geltman. «Bu sabah Times'da çıkan yazıyı okudunuz mu? Harika! Tabii Belle'le Jake Dukker çok kötü davrandılar ama, bir sanat gösterisi de en az bir kavga olmazsa başarılı sayılmıyor bugünlerde. Resimleri görebildiniz mi? O kalabalıkta?»

«İstediğim kadar iyi göremedim. Tekrar gelmek istiyorum.»

«Elbette. Ne zaman isterseniz. En azından bir ay asılı kalacaklar. Girişte ücret alıyoruz. Bir yardım kuruluşu için. Ama kapıda beni görmek istediğinizi söyleyin.»

Delaney bu öneriyi eliyle bir kenara iter gibi yaptı.

«Tablolar satılıyor mu?» diye sordu.

«Çok iyi satılıyor. Çoğu satıldı bile. Birkaç tane kaldı, onlar da yakında satılır.»

Delaney zarif odayı gözleriyle süzdü. Yarı soru, yarı gözlem,

«Sizde hiç Maitland yok!» dedi.

«Param yetmiyor,» diye güldü ajan. «Hem insanın temsil ettiği ressamların resimlerini kendi evine asması işine zararlıdır. Müşteriler en iyisini kendinize alakoyduğunuzu düşünürler. Tabii doğrudur da.»

Delaney donmuş bardağını ışığa tuttu, biranın koyu bal rengine hayran hayran baktı. Sonra büyük, doyurucu bir yudum aldı, bardağın ince kenarını dişlerine hafifçe dokundurdu.

«Maitland'ın ölmek üzere olduğunu biliyor muydun?» diye sordu birden.

Tam o anda terasdan çok hafif bir kahkaha sesi duydu. İki genç, bardakları ellerinde ayakta duruyor, nehirdeki birşeye bakıyorlardı.

Bakışlarını Geltman'a çevirdiğinde onun koltuğun kolundan aşağıya kaymış olduğunu gördü. Artık koltuğun içine oturmuştu ama bacakları hâlâ kolun üzerinden sallanıyordu.

«Evet,» dedi Delaney'e. «Biliyordum.»

«Bize söylemedin.»

«Şey...» Geltman içini çekti. «Böyle konularda pek konuşulmaz. Ayrıca bunun katili bulmanıza nasıl yardımcı olabileceğini de pek düşünemezdim. Nasıl bir yararı olabilir?»

Delaney bir yudum bira daha aldı. Bundan böyle içki bardaklarını dondurup öyle servis yapmaya karar verdi.

«Yardımı olabilir,» dedi. «İhtimal. Belki karşı tarafın davranışını açıklamaya yaramaz ama, Maitland'ın davranışını açıklayabilir.»

Geltman bir süre ona baktı, sonra başını iki yana salladı.

«Korkarım anlayamıyorum,» dedi.

«Doktor Maitland'a öldürücü bir hastalığı olduğunu söylediği zaman gülmüş. İnanıyorum. Maitland'ın kişiliği hakkında dinlediklerimize uyuyor. Ama ne kadar katı, ne kadar alaycı ve kalın derili olursa olsun, böyle bir durumu öğrenmek insanın hayatını değiştirir. Bu zorunlu. Normal zamanda yapmayacağı şeyleri yapmaya başlar. Belki planlar yapar. Ya da geri kalan günlerine mümkün olduğu kadar çok şey sığdırmaya çabalar. Birşeyler yapar yani. Ne de olsa insandı. Böyle bir haber alsan neler yapacağını kendi kendine sorsana. Son günlerini nasıl geçireceğini hiç etkilemez miydi bu?»

«Herhalde etkiler,» dedi Geltman. Alçak sesle konuşuyordu. «Ama ben durumu bildiğim halde onda bir değişiklik göremedim. Aynı kaba, kalpsiz hayvandı sonuna kadar.»

«Hastalığını ne zaman öğrendin?»

«Beş yıl kadar önceydi galiba. Aşağı yukarı.»

«Sana kendi mi söyledi?»

«Evet.»

«Başka kimseye söylemiş mi, bildiğin kadarıyla? Karısına örneğin? Ya da oğluna?»

«Hayır,» dedi Geltman. «Bir tek bana söylediğini belirtmişti. Önce gizli tutacağıma dair yemin ettirdi. Kimseye söylersem, kulağına giderse, beni kıtır kıtır keseceğini söyledi. Yapardı da.»

Delaney, «Sen kimseye söyledin mi?» diye sordu.

«Tanrım! Elbette ki hayır!»

«Annesine? Kızkardeşine? Harhangi bir kimseye?»

«Yemin ederim ki söylemedim, şef. Böyle konularda gevezelik edilmez.»

«Evet, edilmez herhalde.» diye başını salladı Delaney. «Ve davranışında hiçbir degişiklik görmedin, öyle mi? Hareketlerinde?»

«Evet. Hiç görmedim.»

«Bildiğin kadarıyla hiçbir özel plan yapmadı mı? Ölüme mahkûm edilen insanlar genellikle işlerini yoluna koymaya çalışırlar.»

«Değişik birşey yapmadı. Benim bildiğim kadarıyla.»

Delaney içini çekip birasını bitirdi. «Eh, doğrusu karısı ile oğluna para bırakmak için de pek bir çaba harcamamış,» dedi. «Biraz birşeyler kalacak ama fazla sayılmaz.»

Geltman kısaca, «Yeter onlara,» dedi. «Son tabloların satışı da katılınca hele. Vergiler çıktıktan sonra bile ellerinde en az yarım milyon dolar kalır. Onlara ağlayacak değilim herhalde. Bir bira daha, şef?»

«Yok, teşekkür ederim. Tam karar geldi.»

Tekrar terasa doğru baktı. Gençler koltuklara oturmuşlardı. Delaney bakarken bir tanesi bardağını yükseğe kaldırdı, içindeki birkaç damla şarabın havadan ağzına ve yüzüne dökülmesini seyretti. Öteki ona gülüyordu.

Delaney, «Galiba bir adale hastalığı,» dedi. «Ya da bana öyle geldi.»

«Evet, öyle.»

«Resim yapışına etkili olmadı mı? Beş yıl boyunca?»

«Göze çarpacak şekilde olmadı.»

«O da ne demek?»

Geltman, «Alıcıların dikkatini çekmedi,» diye açık-

ladı. «Eleştirmenlerin de. Ama Maitland farkediyordu. Ben de.»

«Nasıl? Nasıl etkiliyordu resimlerini?»

«Kendi dediğine göre bir çeşit... acı değil de, katılık varmış. Öyle tanımlıyordu. Bir katılık. Ellerinde, kollarında ve omuzlarında. Kendisine iyi geldiğine inandığı bir ilâç alırdı.»

«Canlandırıcı dediklerinden mi?»

«Evet.»

«Belle Sarazen'den mi alırdı?»

«Nereden aldığını bilmiyorum.»

«İyi mi gelirmiş ona?»

«Vic öyle söylemişti. Onu gevşetiyormuş. Zaten son resimlerinde belli oluyor. Son bir iki yıl içinde yaptıklarında. Daha az gerilimli, daha gevşek resimler. Renkleri daha haşin, daha parlak. Pek belirgin değil aslında. Galiba bir tek ben ve Vic farkedebiliyorduk. Başka hiç kimsenin dikkatini çekmedi. Tablolar gene eskisi gibi Maitland tablolarıydı. Hâlâ eskisi gibi harikulâde, heyecan verici şeyler.»

«Evet,» dedi Edward X. Delaney. «Heyecan verici.» Sonra ayağa kalkıp hafifçe öksürdü.

«Teşekkür ederim, Bay Geltman. Beni kabul ettiğiniz için. Konukseverliğiniz için.»

«Benim için bir zevktir,» dedi küçük adam. O da koltuktan kalktı. Çevik bir hareketle sıçrayıp tabanlarının üstüne konuverdi. «Umarım yardımı olmuştur. Sonuca yaklaşabiliyor musunuz?»

«Evet. Kesinlikle.»

«Çok iyi. Bunu duyduğuma memnun oldum.»

Hole doğru ilerlediler. Delaney geri dönüp o güzelim odaya bir kere daha baktı.

«Rüya gibi,» dedi.

Saul Geltman Delaney'in yüzüne merak dolu bir ifadeyle bakarak. «Evet,» dedi. «Evet. Aslında da öyle zaten. Bir rüya.»

Şefin bakışları tekrar teresa döndü. İki genç gene ayaktaydı. Uzun, ince telli saçları rüzgârda alev gibi dalgalanıyordu. Biri kolunu ötekinin beline atmıştı.

Delaney gene bunun unutulmuş bir resim olduğu

izlenimine kapıldı. Çini mavisi gökyüzüne karşı beyazlı iki genç. Hiç gelmeyecek bir yarının fotoğrafı. Olmayan bir gelecek. Ama bitmeyen bir şimdiki zaman. Tespit edilmiş... sabitleştirilmiş.

Saul Geltman alçak sesle, «Ne güzel, değil mi?» dedi.

Edward X. Delaney hafif gülümseyerek ona döndü. Bir şiirden bir mısra okudu :

«Altın delikanlılar, altın kızlar da
baca süpürenler gibi
birgün toprak olurlar.»

Sonra kapıdan çıktı. Saul Geltman bu söze bir tür cevap bulmaya çalışıyordu. Gösterdiği çaba yüzünden okunabiliyordu.

15

ERTESİ haftanın Çarşamba günü İspanyol kadınla genç kızın ressam polis tarafından çizilen resimleri bütün Manhattan karakollarına gönderilmişti. Ayrıca gazetelere ve televizyon istasyonlarına da kopyalar dağıtılmıştı. Daily News gazetesi resimleri dördüncü sayfaya basmış, altındaki iki sütunluk yazıya: MAİTLAND CİNAYETİNDE YENİ İPUCU diye başlık koymuştu. Televizyonda ikinci ve yedinci kanallar akşam haberlerinden sonra resimleri göstermiş, bilgi verecek kişilerin başvuracağı telefon numaralarını da bildirmişlerdi.

Bunlara ek olarak Jason T. Jason devriye görevinden alınmış, tüm zamanını Maitland soruşturmasına vermişti. Yeni işine çok hevesle sarılmıştı. Çavuş Boone'un dediğine göre her günün on sekiz saatini Maitland'ın gittiği bar ve gazinoları dolaşarak geçiriyor, yörenin kaldırımlarını arşınlıyor, cebinden çıkardığı iki resmi işportacılara, barmenlere, kuaförlere, dükkâncılara, sokak satıcılarına, kaldırım arabulucularına, yosmalara, serserilere, kadınları görmüş olabilecek herkese gösterip duruyordu.

Ayrıca hafta içinde Çavuş Boone bir zaman deneyi daha yapmış, Ted Maitland'ın Cooper Union parkından Mott Sokağına gelip babasının işini bitirdikten sonra saat ikideki dersine rahatça yetişebileceğini kanıtlamıştı.

Boone bunlardan başka, hizmetçi Martha'nın soyadını da öğrenmiş bulunuyordu. Dora ile Emily'nin Nyack'daki hizmetçisinin soyadını bulmak için çavuş, Maitland'ların evine telefon etmişti. İlk aradığında karşısına Emily çıkmış, Boone telefonu hemen kapatmıştı.

İkinci arayışında ise telefona kalın, pürüzlü bir ses cevap vermişti.

«Burası Maitlandların evi.»

Boone hemen, «Ben Martha Jones'u arıyorum,» demişti. «Martha sen misin?»

Hizmetçi, «Ben Martha'yım ama, soyadım Jones değil, Beasely,» diye karşılık vermişti.

Abner Boone o zaman, «Rahatsız ettiğim için özür dilerim,» deyip telefonu kapatmıştı. Sonra da tabii Nyack telefon rehberinden Beasely'lerin ev adresini bulmak güç olmamıştı.

Perşembe günü, Başkomiser Thorsen, Delaney'i arayıp, Dora Maitland'ın bankasının yardıma hazır olduğunu bildirmişti. Şef, hesapları inceleyebilecekti. Ama bu iş çok gizli yapılacak, Delaney bankada yalnızca bir müdür muaviniyle konuşacak, ve hesaplar üzerinde hiçbir değişiklik yapmayacağı gibi, hiçbir kâğıt parçasını da kaybetmeyecekti. Şef bunu hemen kabul etti.

Yani sözün kısası, çok meşgul bir haftaydı bu hafta. Çok da verimliydi. Bir sürü telefon konuşması, toplantılar, yazışmalar, raporlar, yeni programlar... sonunda Cuma günü sabahleyin arabayla Nyack yolunda ilerlerken Şef Delaney de, Çavuş Boone da, katili bulmaya eskisine oranla bir adım bile yaklaşmamış olduklarının farkındaydılar. Gerçi ikisi de morallerinin bozulmadığı iddiasındaydılar ama, iyimserlikten coşup taştıkları da yoktu.

«Gene de,» diyordu Delaney, «Ne zaman, hangi yönden bir ışık belireceğini bilemezsin. Bir zamanlar 1-8 bölgesinde beraber çalıştığım biri vardı. Kendi dairesinde ırzına geçilip boğulan bir kadının öldürülmesi... üstünde çalışmıştı. Bütün ipuçları boş çıkıyordu. Haftalarca, aylarca üzerinde, gevelenip, debelenip durdular. Sonunda dosya, çekmecenin arkasına doğru itildi. Bilirsin nasıl olur böyle şeyler. O kadar çok yeni olay gelir ki, eskisine zaman ayıramaz olursun. Bir yılı aşkın bir süre sonra New York Polis örgütüne, Ohio'da oturan bir kadından bir mektup geldi. Ohio mu, Michigan mı, İndiana mı, her neredeyse. Bu kadın Barış Gönüllülerine yazılıp Afrika'ya gitmiş, orada bir hastalığa yaka-

lanmış, ateşi yükselmiş, tekrar yurduna gönderilmişti. Kendisine gelen mektuplar önce Afrika'daki adresine gönderilmiş, tamam mı? Bu kadın o New York'da öldürülenin arkadaşıymış. Kendisi Afrika'dayken, öldürülen kızın bir mektubu da oraya yollanmış. Bu mektupla, ölenin yeni tanıştığı bir erkeğe ait bir sürü espriler varmış. Kızıl sakallıymış, adı David'miş, çok sevimliymiş, falan filan. Mektubu çabuk postalamam gerek, çünkü David yemeğe geliyor diye yazmış. İşte kadın bu mektubu saklamışmış. Sonradan New York polisine göndermiş. Mektubun tarihi, kızın öldürüldüğü günün tarihiymiş. Afrikadaki kadın yurda dönünceye kadar arkadaşının öldürüldüğünü duymamış. Bunun üzerine polisler eski dosyayı ortaya çıkarıp David diye bir adam aramış, sonunda bulmuşlar. Kızıl sakalı varmış. Ölen kızla aynı işyerinde çalışıyormuş. Hemen tutmuşlar tabii. İş de çözülmüş. İşte bu da hiç kimsenin beklemediği bir ipucunun ortaya çıkmasına örnek.

Boone suratını asarak, «Buna çok şans gerek.» dedi.

«Olacaktır şansımız,» diye karşılık verdi Edward X. Delaney. «Amacımız soylu bir amaç çünkü.»

Çavuş Boone şefin bunu ciddi mi, yoksa espri olsun diye mi söylediğini anlayamadı. Bugünlerde bir ara şefe espri anlayışını kendisine açıklaması için ricada bulunmayı düşünüyordu.

Yolda giderken Victor Maitland'ın öldürücü hastalığından konuştular. Çavuş bu durumu bir türlü hazmedemiyordu.

«Herkes bu adam için yaman bir aygırdı diyor. Gördüğü her dişiye saldırıyormuş. Şimdi bir de bakıyoruz, adam ölmek üzereymiş. Bunu da biliyormuş. Şef, acaba bu yüzden mi bu kadar hızlı yaşıyordu dersiniz? Ölmeden önce bütün yapabileceklerini bitirmek için mi?»

«Hayır,» dedi Delaney. «Sanmıyorum. Adamın aygırlık şöhreti çok eski tarihlere dayanıyor. Saul Geltman onun yirmi yıl önce Greenwich Village'deki yaşamı hakkında neler söyledi, hatırlasana. O zaman bile gereğinden çok hızlıymış. Yok, bence onu kudurtan Doktor Horowitz'den aldığı ölüm haberi değil. Ama bu haberin onu başka bir yönden etkilemiş olduğuna eminim. Ça-

vuş, insanın böyle bir haber duyup da yaşam biçiminde hiçbir değişiklik yapmamasına olanak yok.»

«Ama Geltman size degişiklik olmadı dedi,» diye hatırlattı Boone. «Maitland hiç değişmedi dedi.»

Delaney suratını astı. «Geltman,» diye söylendi. «O küçük adam aslında hoşuma gidiyor. Gerçekten. Ama tuhaf bir yanı var...» Şef avucunu şakağından birkaç santim açıkta, parmakları ayrık tutuyordu. Sonra elini bilekten biraz sağa sola çevirdi. «Kafadan biraz zoru var. Ya da bir fazlalık.»

«Balkondaki gençler için mi?»

«Yoo... belki o da dahil. Ama evi! Sahip olduğu o güzel şeyler. Şeyler! Onları seviyor. Aşık! Onlara dokunuşunu bir görseydin. Bir masaları öpmediği kaldı. Eşyalara böylesine bir tutkunluk görmedim. Harika parçalar, kabul ediyorum. Ama ne de olsa eşya sonunda. Yaşı benim kadar olunca o da anlayacak. Anlayacak ki, insan ömrünün yarısını birşeyler toplamakla, öbür yarısını da onları atmakla geçirir. O lâle desenli bardağını kırsaydım oturup ağlardı sanıyorum.»

Çavuş, «Eşyalar beni hiç o kadar etkilemez,» dedi.

«Öyle mi?» dedi Delaney. «Evindeki lüksü gördükten sonra hiç tahmin etmezdim doğrusu.»

Boone sırıttı, ama ertesi gün ucuzcu dükkânına uğrayıp birkaç bardak almaya da karar verdi.

Çavuş, Delaney'i bankanın önünde arabadan indirdi. Şef ona bu arada Martha Beasely'i bulmaya çalışmasını söylemişti. O işi bitirince gelip şefi bankadan alacak, orada yoksa karşı kaldırımdaki tavernaya bakacaktı.

Bankadaki müdür muavini genç, akıllı görünüşlü biriydi. Pek birşeye benzetemediği sarı bıyıkları vardı. Delaney'i küçük bir odaya soktu. Ortadaki masanın üstünde bir takım bilgisayar şeritleri, iki bobin mikrofilm, bir de mikrofilm okuma aygıtı duruyordu.

«Bunların nasıl çalıştığını biliyor musunuz?» diye sordu.

«Tabii. Start'a basarım, stop'a basarım, ilerle'ye basarım, geri düğmesine basarım olur biter.»

«Tamam,» dedi bankacı. «Şeyy...»

Polis çalışmalarıyla ilgili birkaç küçük soru sordu (Çok ilginç bir hayat olmalı! Söylesenize, siz hiç... falan). Ama bu polisin kendisine yalnızca homurtularla cevap vermekte kararlı olduğunu anlayınca vazgeçti, «İşiniz bitince dışardaki adama haber verin,» deyip çıktı.

Şef Delaney onun arkasından kapıyı kapattı ve kilitledi. Okuma gözlüklerini gözüne taktı, ceketini çıkardı, çelik sandalyeye oturdu. Defteriyle kalemini önüne koydu. Önce bilgisayar şeritlerinden işe başladı, on beş dakika kadar böyle çalıştıktan sonra, deftere de, kaleme de ihtiyacı olmayacağını anlamış bulunuyordu. Sıfıra sıfır, elde var sıfır.

Bu şeritler Dora Maitland'ın tasarruf hesabında son altı aylık girdi çıktıları gösteriyordu. Mikrofilm ise son yedi seneeye ait aynı tür bilgilerdi. Şef Delaney burada önüne olağanüstü ipuçları çıkmayacağını anlayınca daha hızlı okumaya başladı. Mikrofilmi elektrikli göstergeçte hızla çeviriyordu. Bir saatı biraz geçtiği zaman bütün malzemeyi taramış bitirmişti.

Dora Maitland'ın tasarruf hesabı altı bin doları biraz aşkın düzeyde açılmış, zaman geçtikçe hesaptan küçük küçük paralar çekilerek gittikçe azalmıştı. Genellikle elli dolar, yüz dolar çekiliyordu. Sonunda para dörtbin doların biraz altına inmişti. Çekmeler belirli zaman aralıklarıyla yapılmamıştı. Bu kayıtlara göre, faiz hariç, hesaba hiç para yatmadığı da ortadaydı.

Bir de çek hesabı vardı. Buradaki para yatma ve çekmeler daha sistemliydi ama Delaney'e gene de masum görünüyordu. Örneğin, her üç ayda bir aynı meblâğ yatırılmıştı. Yüz on yedi dolar elli sent. Bu herhalde bir tahvil faizi falan olmalıydı. Altı ayda bir yatan üçyüz yetmiş beş dolarlar ise belediye tahvilinin faizine benziyordu

Her hafta yüz yirmi beş dolarlık bir çek gönderiliyordu bankaya. Bu herhalde Martha Beasely'in maaşıydı. Sonra bol kuruşlu rakamlar çekilmekteydi arasıra. Elektrik, telefon parası, belki günlük masraflar için.

Her yıl yazılan iki bin dolarlık bir çek daha vardı. Bu emlâk vergisi olmalıydı. Ama her ay ödenen ve ipo-

teğe benzeyen büyük rakamlar yoktu. Yani demek Maitland'ların evi şimdilik tümüyle kendilerine aitti.

İşini bitirdikten sonra birkaç dakika oturup düşündü. Omuzları sarkmıştı. Kendi not defterinin boş sayfasına bakıp duruyordu. Aslında umduğu, hesaba büyük paralar yatırılmış veya çekilmiş olmasıydı kuşkusuz. Bir kalemde büyük bir para çekilmiş olsa, kiralık katil tutmak düşünülebilirdi. Aralıklı dolgun çekler bazen bir şantajcıya ödenen paralara işaret ederdi. Ama Delaney'in asıl aradığı, yatırılan büyük meblâğlardı. O zaman başarılı bir ressam olan ve annesiyle kızkardeşine de çok bağlı olan Victor Maitland'ın onlara iyi baktığı ortaya çıkacaktı. Oysa demek Dora ile Emily doğru söylemişlerdi. Victor onlara metelik koklatmamıştı. Ya da banka hesabı öyle gösteriyordu.

Görünüşe göre Dora ile Emily Maitland geçimlerini sürdürüyorlardı ama, ucu ucuna sürdürüyorlardı. Evleri, arazileri kendilerinindi. Fakat bankada hiçbir zaman beş bin dolardan fazla paraları olmuyordu. Sevgili oğulları her tablosunu yüz bin dolara satarken bu durum de akla uygun değildi. Edward X. Delaney yutmuyordu bunu. Bir bit yeniği vardı bu işte.

Şef, dışardaki görevliye gideceğini söyledi, bankadan çıkıp karşı kaldırıma geçerek tavernaya girdi. Sıcak, yapış yapış bir öğle sonrasıydı. Ceketiyle hasır şapkasını elinde taşıyordu. Barın içi de Delaney'in ruhsal durumuna uyar biçimde boş ve hüzünlüydü. Koskoca, ahır gibi bir yer, içinde bayat bira kokusuyla dezenfektan ve saman kokuları birbirine karışmış, yerlerde talaş, bir de esneyen kedi. Barda iki sessiz müşteri oturuyordu. Biralarının üstüne eğilmişlerdi. Barmen de sessizdi onlar kadar. Kürdanını emiyor, sinek tersi dolu pencereelerden dışarıya bakıyor, sabırla dünyanın sonunu bekleyip duruyordu.

Şef bir Budweiser ısmarladı, parasını verdi, şişeyle bardağı eline alıp köşedeki masaya yürüdü. Burası oldukça loştu. Serin ve sessizdi de. Birasını yavaş yavaş içiyor, küçük yudumlar alıyor, kıpırdamadan oturuyor, gereksiz hiçbir hareket yapmamaya çalışıyordu.

Onu asıl kızdıran, kandırıldığını, aptal yerine konduğunu bilmekti. Akıllı biri, oynayıp duruyordu onun-

la. Hangi yola sapsa, o yola sapacağını önceden bilenler yolu çoktan tıkamış oluyordu. Bütün tecrübesi, eğitimi, becerisi, içgüdü ve sezgileri, ömründe belki de ilk defa adam o[illegible]muş biri tarafından yenilgiye uğratılıyordu! En büyük acı buradan doğmaktaydı. Allahın belâsı bir amatör, koskaca Edward X. Delaney'i altetmekteydi. Canı o kadar sıkkındı ki, polislerin yumruklarını ve coplarını neden o kadar sık kullandıklarını bugün çok iyi anlayabildiğini farketti. Umutsuzluk insanın midesinde kramplar oluşturuyor, sinir uçlarını acıtıyordu.

Abner Boone içeri girdiğinde şef ikinci birasını içmekteydi. Boone güneş gözlüklerini gözünden çıkardı, çevresine bakınıp Delaney'i gördü, başıyla selâm verdi. Bara uğrayıp bir Coca Cola aldı, hemen dikip bitirdi, ikincisini eline alıp şefin masasına yürüdü, karşısına oturdu.

«Tanrım!» dedi. «Elli derece sanki. Rutubetli de. Çok beklediniz mi?»

«Fazla sayılmaz. Yemek yesek diyorum ama aslında aç değilim. Ya sen?»

«Yemesem de olur,» dedi çavuş. «Şu anda tek istediğim biraz serinlemek. Gömleğim yapışıyor.»

Delaney, «Ceketini çıkarsana,» dedi.

Boone, «Silâhım var ama,» diye sızlandı. Birisi kuşkulanır, bura polislerini çağırır. Umarım siz benden daha iyi sonuçlar almışsınızdır, şef.»

«Hiçbir bok sonuç alamadım,» dedi Delaney. Bunu öyle bir hırsla söylemişti ki, Boone başını kaldırıp ona şaşkınlıkla baktı.

Delaney bulduklarını çavuşa anlattı... Bulduklarını değilse bile, bulamadıklarını.

«Herşey olumsuz,» dedi. «Tek ortaya çıkan Victor Maitland'ın annesiyle kızkardeşine hiç yardım etmediği. Görünüşe göre. Zaten onlar da öyle söylemişlerdi.»

«Dora'nın bankada bir başka hesabı daha olabilir mi? Ya da Emily'nin? Hiç değilse içi para dolu bir kiralık kasaları da mı yok?»

Delaney başını iki yana salladı. «Thorsen ilk önce onları araştırdı,» dedi. «Tek banka bu. Sen Martha Beasely ile ne yaptın?»

«Cevaptan çok soruyla geçti konuşma.» Boone not defterini açıyordu. «Ben de buna bozuluyorum,» dedi. «Ne zaman bir adım atsak karşımıza daha çok sorun çıkıyor. Örneğin Martha Beasely aşağı yukarı dört yıldır Maitland'ların yanında çalıştığını söylüyor. Bu süre içinde ne Victor Maitland'i, ne de Saul Geltman'ı hiç görmemiş. Var olduklarını, arasıra ziyarete geldiklerini biliyormuş, çünkü Dora ile Emily onlardan söz etmekteymişler. Ama Martha Beasely bir kere bile onları gözüyle görmemiş. Buna ne dersiniz peki?»

Delaney olduğu yerde doğrulup ilgiyle öne eğildi. «Kolay,» dedi. «Demek Maitland'la Geltman hep Martha'nın olmadığı, izinli olduğu günlerde, ya da geceleri ziyarete geliyorlarmış.»

«Ama neden?»

«İşte o başka bir soru, çavuş. Onun cevabını bilmiyorum. Ama ziyarete gelirken hizmetçinin kendilerini görmesini istemediklerine bahse girebilirim. Başka ne var?»

«Sıfıra sıfır. Dora tahmin ettiğimiz gibi içkiye sarılıyor. Çok uyuyormuş, bazan öğleden sonraları hiç kalkmıyormuş. Beasely'in bildiği kadarıyla Emily hiç yalnız sokağa çıkmazmış. Erkek arkadaşları gelmezmiş. Aile dostları dışında hiç kimseden telefon da gelmezmiş.»

«Eh... demek bu kadar.»

Çavuş Boone, «Yo, hayır,» dedi. «Bu kadar değil. Birşey daha var. Bir soru daha. Bu Beasely denilen kadın önce hiç konuşmak istemedi. Kuşkuluydu. Açılmadı. Ama ben ona işin Victor Maitland'ın vergi sorunlarıyla ilgili olduğunu söyledim. Victor'un annesiyle kızkardeşine bakmakta olduğunu iddia ettiğini söyleyip onun fikrini sordum. Biz buna pek inanmıyoruz dedim. O zaman açıldı, Maitland'lardan ne kadar az para aldığını anlatmaya koyuldu. Beş buçuk gün için ona yüzyirmi beş dolar veriyorlarmış. Hem temizlik, hem çamaşır, üstelik genellikle yemeklerini de pişiriyormuş. Onların parasının kendisininkinden bile az olduğunu söyledi. Bu durumda Victor onlara yardım ediyor olamaz, dedi. Ben o zaman bahçenin pek büyük olduğunu, her-

halde ona epey masraf gittiğini söyledim. Saf numarası yapmaya çalışıyordum. O da bana bahçeyi Dora ve Emily'nin kendi elleriyle işlediklerini, çünkü ayda bir kere adam getirtmeye paraları olmadığını anlattı. Her ne hal ise, lâf lâfı açtı. Bu Martha Beasely bir dul. Bir kere başladı mı da epey geveze. Anlattığına göre Emily o koca çimenliği biçmekte, ölü dalları kesip ayıklamakta, evde ufak tefek tamirler yapmakta pek beceriklilymiş. Ben çimenliğin çok geniş olduğunu, orayı biçili tutmanın kolay olmayacağını söyledim. İki yıl kadar önce elden düşme bir çim makinesi aldıklarını anlattı. Emily bunu kullanmayı öğrenmiş. Makineyi ve bahçe âletlerini falan o eski ambarda tutuyormuş.»

«A-haa,» dedi Delaney.

Boone, «Yaa,» diye başını salladı. «Hemen kulaklarımı diktim. Nasıl olur, diye sordum. Bize ambarın kapısının yıllardan beri çivilenip kapanmış olduğunu söylemişlerdi. Baba kendini orada astığından beri. Hem çivili olduğunu ben gözlerimle de görmüştüm. Kadın bana büyük ön kapının çivili olduğunu, ama bir de küçük arka kapı bulunduğunu, oradan girince ufacık bir odacıkta bahçe âletlerinin saklandığını söyledi. O ikinci kapıyı görmediğim için özür dilerim şef.»

«Ziyanı yok,» dedi Delaney. «Belki görmemeni Emily sağlamıştır.»

«Ama adam kendini astı deyip işi böyle duygusal bir havaya dökmelerini, kapıları çivileyip bir paslı kilit asmalarını, oysa beri yandan oraya bir arka kapı açmalarını da hiç anlayamıyorum. Siz bir anlam verebiliyor musunuz, şef?»

«Hayır. Pek anlam veremiyorum. Arka kapı kilitsiz miymiş?»

«Beasely kilitsiz diyor. Bir iki kere kendi de girmiş. İçerde çim makinesi, âletler, bir teneke gaz, birkaç kova falan varmış, başka da birşey yokmuş. Eski, paslı şeyler. Ama gene de...»

«Evet, gene de...» dedi Delaney. «Buna aslında önem vermezdim ama, çivili kapıları bilmemizi pek ısrarla istediler. Oysa sözünü etmelerine bile gerek yoktu. Kime ne? Bize ne, özellikle? Soruşturmamızla bir

ilgisi yok ki!» Bir iki saniye düşündü, birasını bitirdi. «Aç olmadığından emin misin?» dedi.

«Kente dönene kadar bekleyebilirim.»

«Araban nerede?»

«Köşe başında.»

«Bak, şöyle yapalım... Arabayı ben kullanayım. Maitland'lara gidelim. Seni evin yoluna gelmeden indireyim. Birkaç dakika o ağaçların arasında bekle. Ben eve gidip Emily ile Dora'yı göreyim. Zaten görmek istiyorum. Victor'un ölmek üzere olduğunu biliyorlar mıymış, sormak için. Geltman bilmediklerini söyledi. Ama belki yalan söylüyordu. Belki de bildiklerini bilmiyordu. Ben ikisini evin içinde oyalayayım. On beş dakika kadar. Sana yeter mi?»

«Tabii,» dedi Abner Boone. «Yaparım. Ambarı, evden görünmemek için araya alırım. Gözleri pencereye ilişirse görmesinler diye. Beni dönüşte yoldan mı alacaksınız?»

«Evet. İndirdiğim yerden. Hizmetçi o ambar odasının ne kadar büyük olduğunu söylememişti, değil mi?»

«Söylemedi. Âlet deposu diyordu oraya. Sanki üçe üç bir yermiş gibi söz ediyordu. Belki daha bile küçük.»

Delaney gözlerini kısıp düşündü. Hatırlamaya çalışıyordu.

«Ambar en azından ona on beş olmalı,» dedi.

«En azından.»

«Demek içerde daha boş yer var. Şimdi iyice meraklandım.»

«Ben de,» dedi Çavuş Boone.

Yolda Delaney arabayı kullanırken çavuş bir ara, «Şef, sizde kilit açacağı yok, değil mi?» diye sordu.

«Bir takımım var ama yanımda değil.»

«Ben de benimkini yanıma almadım. Amma dedektifmişiz. Neyse, bagajda tornavida, pense falan var. İdare ederim.»

Delaney evin yoluna gelmeden kenarda durdu. Ağaçlar evden görülmelerini engelliyordu. Abner Boone indi, anahtarı alıp bagajı açtı, âletlerini aldı. Sonra ikisi saatlerini ayarladılar.

Delaney, «On beş yirmi dakika arası diyelim,» de-

di, «Aşağı yukarı. Ama gerekirse daha uzun kal. Seni beklerim.»

Boone, «O zamana kadar bitiririm herhalde,» dedi. «En çok yarım saat içinde çıkmamışsam silâhlı kuvvetleri yardıma yollayabilirsiniz.»

Delaney başını salladı, arabayı çalıştırıp yavaşça ilerledi. Dikiz aynasına baktığında çavuş görünmez olmuştu. Şef, Maitland'ların evine saptı.

Evde olduklarından emindi. Koca siyah Mersedes evin önünde duruyordu. Ama kapının pirinç tokmağını vurduğunda bir cevap alamadı. Tam acaba dolaşmaya mı çıktılar diye kaygılanmaya başlayacağı sırada kapı bir iki santim aralandı, parlak bir göz ona baktı, sonra kapı birden ardına kadar açıldı. Emily Maitland, «Amanın!» dedi. «Şef Delaney gelmiş. Ne güzel bir sürpriz.»

Çıplak ayakları yerin ılık tahtalarına birbirinden ayrık, ama sağlam basıyordu. Üstüne Hindistan tipi pamuklu bir kaftan giymişti. İçine hiçbir şey giymediği belliydi. Vücudunun çukurları daha karanlık görünüyordu yarı saydam kumaşın altından. Ama en dikkati çeken yanı şişmanlığıydı. Patlayacak gibi şiş bacaklar, kavun kadar memeler sanki elbisenin dikişlerini attıracaktı. Hepsinin tepesinde de o koca gerdan, çenenin katları, masum bir yüz... ama zeki, parlak gözler.

Delaney sevimli sevimli gülümseyerek, «Bayan Maitland,» dedi. «Tekrar görüştüğümüze sevindim. Telefon edip haber vermediğim için lütfen beni affedin. Ama önemli birşey öğrendim, ve belki evdesinizdir diye hemen gelmek istedim.»

«İyi ettiniz.» Emily, Delaney'in omzu üzerinden arkalara bakıyordu. «Çavuş Boone nerede?»

«O bugün izinli. Polislerin bile arasıra dinlenmeye ihtiyacı oluyor. İçeri girebilir miyim?»

«Amanın, bir de burada durmuş çene çalıyorum. Elbette girin, şef Delaney. Annem bugün biraz rahatsız ama gene de sizi görmek isteyecektir eminim. Anne, bak kim geldi!»

Konuğu o loş, küf kokulu salona aldı. Dora Maitland yüzü eskimiş kanapenin üstüne uzanmıştı. Delaney önce onu farkedemedi bile. Bir sürü rokoko döküntü

aralarında onlara çok uyan bir döküntü daha. Çevresindeki kuru çiçeklere, porselen heykellere, tüy yelpazelere, süslü kâğıt ağırlıklarına, maun duvarlara, lekeli duvar kağıdına toza ve küfe çok yakışan bir varlık. Sanki arkeolojik bir kazı yeri. Kaybolmuş bir çağ. Bitmiş bir kültür.

Dora Maitland saten bir sabahlık giymişti. Eskiliği belli oluyordu. Bir kolu alçıya alınmış, boynuna asılmıştı. Dizi sargılar içinde, sargının dışında kalan kısımlar ise şiş ve renk renk çürümüştü. Ama süet yastığa yaslanmış duran baş gene o puro kutularının üstündeki resimlere benzeyen baştı. O fildişi ten, göz altlarında o siyah halkalar, o parlak gözler, o kıpkırmızı dudaklar... öpecek gibi uzanmış!

Dora uykulu bir sesle, «Ne iyi,» diye mırıldandı, dermansız elini uzattı. «Ne iyi!»

Şef Delaney yumuşak, sıcak parmaklara dokundu ve davet beklemeden yandaki koltuğa oturdu. Buradan Dora'yı da, ayakta durmakta olan Emily Maitland'ı da görebiliyordu. Kız çevirince içinde karlar yağan bir kâğıt ağırlığını eline almış sallıyor, okşuyordu. Gözleri Delaney'deydi.

Şef, «Sizi rahatsız ettiğim için özür dilerim,» derken kendi sesi kulağına teybe alınmış da çalınıyormuş gibi geldi. «Kazanız için üzgünüm, Bayan Maitland. Nyack polisi öyle dedi. Kaza. Ama ben bugün bunu konuşmaya gelmedim. Acaba siz, ikiniz veya herhangi biriniz, Victor Maitland'ın kurtuluşu olmayan bir hastalıktan ölmek üzere olduğunu biliyor muydunuz?»

Birkaç saniyelik soluk dolu sessizlikten sonra Emily Maitland,

«Aman Tanrım!» dedi.

Dora Maitland da «Ne?» diye sordu.

Emily, «Ne demek istiyorsunuz, Şef Delaney?» dedi. «Kurtuluşu olmayan bir hastalık mı?»

«Evet öyle. Polimiotis. Bir adale hastalığı. Doktoruyla konuştum. Size bunu ben söylemek istemezdim ama Victor Maitland ölüyormuş. Birkaç yıl önce ölmesi gerekiyormuş. Ne olursa olsun fazla ömrü kalmamışmış. En çok bir iki yıl daha.»

Dora Maitland'a bakıyordu. Loş ışıkta kadının yüzünün gerildiğini, kırıştığını gördü. Gözlerinden yaşlar boşalmaya başlamıştı. Aşağıya süzülen yaşlar yanaklarında siyah izler bırakıyordu.

Boğulurcasına, «Victor,» dedi kadın, «Bebeğim benim!»

Delaney hemen, «Üzgünüm,» diyerek başını eğdi. «Ama doğru bu söylediklerim. Siz biliyor muydunuz?»

Başlarını iki yana sallıyorlardı. İki porselen bebek. Yuvarlacık kafaları sallanıp duran iki oyuncak bebek.

«Size hiç söylemedi mi? Bahsetmedi mi?»

Başlar gene sallandı.

Emily, «Anne,» dedi, kristal kâğıt ağırlığını bir kenara bırakıp ellerini annesinin omuzlarına attı. «Ne korkunç, değil mi? Ne diyeceğimi bilemiyorum. Sen biliyor musun Anne?»

«Emily, ilâcımı ver.» Dora Maitland'ın sesinde gurur vardı. «Beyefendi size bir ikramda...»

Delaney hemen, «Yo, hayır, ben birşey istemem,» dedi. «Teşekkür ederim.»

Gözleri Dora'da olduğu için bardağın nereden ortaya çıktığını göremedi. Bir anda içi dolu bardak Emily'nin elinde beliriverinişti. Sihirli gibi. Herhalde yerde duruyordu. Kendisi girince kanapenin altına saklanmış olmalıydı. Emily'nin içkiyi Dora'ya verişini izledi. Kız, annesinin parmaklarını bardağın çevresinde sardı, çıktı. Renksiz bir sıvı. Ya cin, ya votka. İçinde buz yoktu. Su içer gibi görünüyordu Dora Maitland.

«Bunun oğlumun öldürülmesiyle bir ilgisi var mı sizce?» diye sordu. Sesi genizden ve pürüzlüydü. Üzerinde yattığı kanapenin tirfillenmiş yüzü gibi.

«Olabilir,» dedi Şef Delaney. Bu konuşmayı yirmi dakika boyunca sürdürmek niyetindeydi. «Olmaya da bilir. Victor'un karısı da size hastalıktan söz etmedi mi?»

Emily, «Onu öyle seyrek görürdük ki,» dedi. «Hem hiçbir şey de söylemedi.»

«Ya Saul Geltman? O da mı söylemedi?»

«Saul mu? Saul biliyor muydu?»

«Evet, biliyordu.»

«Hayır. Saul bize birşey söylemedi.»

Delaney başını salladı. Odanın çevresine bakındı. «Buracta oğlunuzun resimlerinden hiç bulunmayışına şaşıyorum, Bayan Maitland,» dedi. «Hiç vermedi mi size?»

Emily, «İki tane verdi,» dedi. «Portre. Annemin ve benim. Onları yatak odalarımıza astık,» kıkır kıkır güldü. «Benimki nü,» dedi.

«Ya! Onları ne zaman yapmıştı?»

«Amanın, yıllar önce! Belki yirmi yıl önce. En azından. Yeni başlamıştı daha.

«Resim yapmaya mı?»

«Satmaya. Vic yedi yaşından beri resim yapardı. Ama satmaya yirmi yıl kadar önce başladı.»

Delaney, «Şimdi değeri çok arttı resimlerinin ama,» dedi.

Dora Maitland, «Öyle olmalı,» diye başını salladı, sallamayı bir türlü kesmedi. «Çok daha fazla arttı.»

Delaney saatına bakıp ayağa kalktı. «Teşekkür ederim, Bayanlar,» dedi. «Sizi rahatsız ettiğime üzgünüm.»

«Amanın, ne rahatsızlığıymış!»

Dora Maitland, «Belki de böylesi daha iyi,» diye mırıldanıyordu.

Şef onun ne demek istediğini anlayamadı. Sormadı da. Emily onu kapıya kadar geçirdi. Yaramaz bir sesle, «Çavuş Boone'a benden selâm söyleyin,» dedi.

Şef en ciddi sesiyle, «Elbette söylerim, Bayan Maitland,» diye karşılık verdi.

Basamaklardan inerken kapının arkasından kapandığını duydu. Boone'un arabasının yanında durup bir puro yaktı, ceketini çıkardı, arabaya binip çalıştırdı. Fırın gibiydi arabanın içi. Havada en küçük bir esinti bile yoktu. Ana yola çıktı, Boone'u indirdiği yere gelince durdu. Çavuş ortalarda yoktu. Delaney kontağı kapattı, sakin sakin beklemeye başladı.

Beş dakika kadar sonra Abner Boone ağaçların arasında belirli. Elini kaldırarak Delaney'e bir işaret yaptı, yürüyüp yaklaştı. Arka kapıyı açtı, âletleri yere attı, ceketini çıkardı. Gömleği terden sırılsıklamdı. Yüzünde, ellerinin üstündeki tüylerde ter damlaları parıldıyordu.

«Orası sauna gibi,» dedi. «Eriyecektim neredeyse.»

Arabaya bindi, Delaney motoru çalıştırdı. Boone torpido gözünde bir bez bulup avuçlarındaki kara yağları silmeye uğraştı.

Şef, «Maitland'ın hastalığını biliyorlardı,» dedi. «Hayır dediler ama yalan söylüyorlardı. Sen ne yaptın?»

«Orası Martha Beasely'in anlattığı gibi,» dedi çavuş. «Mercedes'in durduğu yerden arka kapıya bir patika var. Çok gidilip gelinmiş üzerinde. Çimenleri ezilmiş, toprak olmuş. Kapı açık. «Z» biçiminde kasnak üstüne çakılı düşey tahtalardan yapılmış. Ambarın kendisi kadar eski görünüyor. Yani başlangıçtan beri varmış. İçerde Martha Beasely'in âlet deposu dediği yer var. Bir buçuğa iki kadar. Döküntü eşya dolu. Çimen makinesi, bahçe âletleri, beş galonluk gaz tenekesi, bir âlet kutusu... içindekilerin çoğu paslı. Boru parçaları, eski, kırık bir lavabo... böyle şeyler. Çoğu döküntü.»

«Yer toprak mı?»

«Hayır, düşeme. Ama toprağın hemen üstüne döşenmiş. Bodrum veya temel yok. Taban, toprağın beş santim üstünde var yok. Bir yarıktan tornavidayı sokup baktım. Aralığa kir birikmiş.»

«Hepsi o kadar mı?» diye sordu Delaney. «Yalnız âlet deposu mu var?»

Çavuş dönüp şefin yüzüne bakarak, «Hayır, dahası var,» dedi. «Odanın dip duvarında bir çuval asılı. Birkaç çiviyle tutturulmuş. Sanki kurusun diye asmışlar. O çuvalın arkasında bir kapı var.»

«Kapı, ha?» Delaney memnun, başını sallıyordu. «Çuvalın arkasında. Gizli bir kapı.»

«Evet. Modern bir kapı. Sapasağlam. Masif bence. Menteşeleri iç taraftan.»

«Kilitli mi?»

«Hem de nasıl! Koskaca ev kilidi. Kapının kulpu da yok. Ne tokmak, ne birşey. Kiliti actınız mı kapı açılıverecek.»

«Açamadın mı?»

«Olmadı. Tornavida ve penseyle hele. Kapıyı bozup iz bırakmamı istemezsiniz diye düşündüm.»

«İyi düşünmüşsün. O kapının gerisinde ne olabileceğini de düşünebiliyor musun?»

«Bilemem efendim. Ne yarık vardı, ne çatlak, ne de birşey. Çuvalı tekrar eski haline getirdim, dış kapıyı kapayıp çıktım. Şimdi burasını iyi dinleyin. Ambardan çıkmış çevresini dolaşıyordum. Damın hizasına yakın yerde tahta çakılmış bir pencere gördüm. Yerden dört-buçuk-beş metre yüksek bir yerde. Ulaşmaya olanak yoktu. Merdivenim olsa bile, çok sıkı kapatılmıştı. Koca tahtalar üstüste çakılı duruyordu. Ona bakıp dururken kulağıma 'klik' diye bir ses geldi, arkasından hafif bir uğultu başladı.»

Delaney bakışlarını önündeki yoldan Boone'a doğru çevirdi. «O ne oluyor?» diye sordu.

«Ben de kendi kendime öyle dedim. Tekrar âlet deposuna girip çuvalı yana çektim, kulağımı kapıya dayadım. O zaman daha iyi duyuluyordu. Düzenli bir uğultu. Mekanik bir ses. Makine çalışır gibi.»

Şef hayretle, «İnanamıyorum,» dedi.

«Ya ben nasıl hissettim dersiniz? Önce hayal görüyorum sandım. Ama az sonra gene bir 'klik' sesi oldu ve uğultu kesildi. Bir anda. O zaman anladım. Klima tertibatı vardı orada.»

«Ulu Tanrım!»

«Öyle olmalı,» dedi Çavuş. «Termostatlı türünden. İçerde ısı artınca otomatik olarak harekete geçiyor. Tekrar dışarı çıkıp sistemin bacasının nerede olduğunu aradım. Geç kalışım ondan. Sonunda buldum. Saçaktan inen suyun akması için yerde yarım ay biçiminde bir çukur var. Çevresine taşlar dizilmiş. Çok eskiden dizilmiş gibi. Havalandırmanın ızgarası onun içine yerleştirilmiş. Yer seviyesinin altında ama, havaya açık. Damlama yapsa, kime ne? İyi akıl. Zaten insan onu bilerek aramasa dünyada bulamaz.»

Delaney, «Bir havalandırma sistemi,» diye söylendi, başını salladı. «Ne var içerde peki? Kasap dükkânı mı? Duvarlara butlar, bonfileler mi asmışlar?»

Boone bezgin bir sesle, «Kim nereden bilebilir?» dedi.

Delaney, «Arama ruhsatı da alamayız,» diye ekledi.

«Asla efendim.»

«Kilidi açabilir miyiz dersin?»

«Bir denerim. Zaten mecburuz herhalde.»

«Öyle gibi,» dedi şef Delaney. «Başka şansımız yok.»

New York'a dönerken yolda bir benzincide durdular, Abner Boone ellerindeki ve pantolonunun dizindeki yağları temizlemeye çalıştı ama pek başarılı olamadı. Sonra direksiyona o geçti, kente dönene kadar on on beş kelimeden fazla konuşmadılar. İkisi de kaşlarını çatmış, düşünüyorlardı. Bir ara Delaney, «Birşey yapmış olmalı,» dedi. Boone cevap vermeyince o da bir daha konuşmadı.

Delaney'in evine vardıklarında Monica evde yoktu. Şef buzdolabını araştırdı, ekmek, hardal, söğüş et, peynir, turşu ve bir de soğan çıkardı. Boone'la birlikte kendilerine ikişer sandviç yaptılar, peçetelerin üstüne koyup çalışma odasına götürdüler. Tabak kirletmek istemiyorlardı. Geride yıkanacak bir iki çatal bıçaktan başka birşey kalmamıştı. Şef kendine hafif bir içki, Boone ise bir tonik aldı. Bardaksız, şişeden içtiler.

Yere bakarak sessizce yiyor, bir yandan düşünüyorlardı.

Şef ikinci sandivicine başlarken, «Bak,» dedi, «Şöyle birşey yapalım seninle.» Sarı bloknotundan bir sayfa yırttı, Abner Boone'a uzattı, bir de kalem verdi. Sen bu kâğıda, olayın en şaşırtıcı sorularını yaz. Yani 'katil kim' sorusunun dışında. Seni en çok meraklandıran üç şeyi. Ben de yazayım. Sonra birlikte okur bakarız. Aynı yolda mı düşünüyoruz diye.»

Boone, «Yalnızca üç soru mu?» dedi. «Yüz soru geliyor aklıma.»

«Yalnızca üç. Sence en önemli olan üçünü seç.»

«Tamam.» Çavuş kalemi alırken Delaney de cebinden dolma kalemini çıkarıyordu.

Şefin yaptığı listede olayın en şaşırtıcı soruları şöyle sıralanıyordu :

1. Neden Mott Sokağı stüdyosunda hiç tablo yok?

2. Dora ile Emily'nin beklediği büyük para nereden gelecek?

3. Öleceğini bilen Victor Maitland neden yaşam biçimini değiştirmedi veya özel planlar yapmadı?

Delaney başını kaldırdı. Çavuş boşluğa bakıyor, dü-

şünüyordu. Bunun üzerine kendisi de sandviçini yemeye koyuldu. Çavuş gene yazmaya başlamıştı. Sonunda başını sallayarak bitirdiğini belirtti. Listeleri değiş tokuş ettiler. Delaney, Boone'un yazdıklarını okudu.

1. Maitland'ların ambarında ne var?

2. Maitland neden annesiyle kızkardeşinin geçimine yardım etmemiş?

3. Victor Maitland'la Saul Geltman neden Nyack'a hep Martha Beasely'in olmadığı zamanlarda geliyorlarmış?

Abner Boone, «Ulu Tanrım,» dedi. «Aynı şeyleri düşünmüyoruz ki biz!»

Şef Delaney başını yavaşça kaldırdı, bir an çavuşa baktı, sonra kendi listesini eline aldı, Boone'unkinin yanına koydu, ikisini birlikte tekrar okudu. Bitirince gözlerini bir daha kaldırdı. Yumuşak bir sesle,

«Bal gibi aynı şeyleri düşünüyoruz,» dedi. «Aynı yoldayız. Senin sandığından daha yakınız. Şuna bak bir...»

Eline bir makas aldı, iki listenin de dibinde kalan boş kâğıda kesip çıkardı, çöp sepetine attı. Sonra yavaş yavaş, dikkatli hareketlerle her listeyi üç parçaya böldü. Artık elinde altı ayrı soru vardı. Onları alt alta dizip baktı, yerlerini birkaç kere değiştirdi.

Abner Boone ilgilenmişti. Ayağa kalkıp Delaney'in arkasına geçti, omzunun üzerinden baktı. Şef altı soruyu durmadan değişik sıralara koyuyordu. Sonunda istediği düzeni buldu, arkasına yaslanıp sırayla okudu.

Boone'un yüzüne bakmaksızın, «Eee?» diye sordu.

Çavuş başını iki yana salladı. «Hâlâ anlayamadım,» dedi.

Şef, «Bir daha oku,» diye direndi.

Liste şöyleydi:

1. Maitland neden annesiyle kızkardeşinin geçimine yardım etmemiş?

2. Öleceğini bilen Victor Maitland neden yaşam biçimini değiştirmedi veya özel planlar yapmadı?

3. Neden Mott Sokağı stüdyosunda hiç tablo yok?

4. Victor Maitland'la Saul Geltman neden Nyack'a

hep Martha Beasely'in olmadığı zamanlarda geliyorlarmış?

5. Dora ile Emily'nin beklediği büyük para nereden gelecek?

6. Maitland'ların ambarında ne var?

Boone doğruldu. Ellerini kalçalarına dayayıp arkaya doğru eğildi. Omurgası çıtırdadı. İçine derin bir soluk çekti.

«Şef, siz de benim düşündüğümü mü düşünüyorsunuz?» dedi.

«Tabii.» Delaney heyecanlanmaya çalışıyordu. «Ben bir iki telefon etmek istiyorum. Sen otur. Ya da kendine bir sandviç daha yap. Bir şişe daha... yoo, dur. Ben telefon ederken yapacağın bir iş var.»

Kütüphaneye yürüyüp Boone'un kendisine ödünç verdiği Victor Maitland kitabını çıkardı. Çavuşa «Sanatçının Eserleri» adlı bölümü gösterdi.

«Bu kitap altı ay önce basılmış,» dedi. «Herhalde ondan bir altı ay önce de yazılmış olmalı. Ama gene de bize doğru düşünüp düşünmediğimizi belli edecektir.»

Boone, «Maitland'ın bir yılda kaç tablo yapabildiğini bilmek istiyorsunuz, değil mi?» dedi.

«Evet.» Çavuşun omuzunu tıpışlamak geliyordu içinden. Ama yapmadı. «Listeler yirmi yıl öncesinden başlıyor,» dedi. «Resimlerini satmaya başladığı zamandan: Sen sayıları çıkar, ben de Jake Dukker'i arayayım.»

Dukker'in stüdyosunu hemen buldu ama resepsiyoncu kız ona ressamın bir fotoğraf seansında olduğunu telefona gelemeyeceğini söyledi.

Delaney, «Ne yapıyor, müstehcen kartvizit resmi mi çekiyor?» dedi. «Sen ona arayanın Şef Edward X. Delaney olduğunu söyle. New York polis örgütünden. Eğer hemen bu telefona gelmezse oraya üniformalı bir polis gönderip... alo, Merhaba Bay Dukker. Sizi işinizden alakoyduğum için özür dilerim ama, yardımcı olmayı çok istediğinizi biliyorum. Bu sefer bir tek sorum var, Maitland bir tabloyu ne kadar zamanda bitirirdi?»

Abner Boone önündeki kitaptan başını kaldırıp Delaney'e baktı.

Delaney devam ediyordu.

«Biliyorum, biliyorum, hızlı çalıştığını söylemiştiniz. Belle Sarazen de söylemişti. Saul Geltman da söylemişti. Ama ne kadar hızlı? ...Hıı? Ha, anlıyorum. Ya çaba gösterirse? ...Evet... anladım... Ama ortalama olarak ne dersiniz? ...Evet... Yani yılda en az elll tane kadar mı? ...Evet... Yo, size yemin falan ettirecek değilim. Kendim bilgi edinmek istedim. Siz daha mı hızlısınız?» Delaney kendisini dinleyen Abner Boone'a göz kırptı. «Tamamiyle anlıyorum, Bay Dukker. Nazik yardımınız için çok teşekkür ederim.»

Telefonu kapayıp önündeki kâğıda hızla notlar aldı. Bir yandan çavuşla konuşuyordu.

«Ressamına göre değişir diyor. Kimisi bir tabloyla bir yıl uğraşırmış. Maitland ise hızlı çalışırmış. Herkesin söylediği gibi. Yılda yirmi otuz kadar. Rahatlıkla. Çaba gösterirse haftada bir tablo çıkarabilirmiş. Daha bile çok yapabilirdi diyor Dukker. Boyaların doğru dürüst kurumasını bile beklemezmiş. Dukker'e göre Maitland bahse girse, bir tabloyu bir gecede de çırpıştırabilirmiş. Ama biz biraz marj bırakıp haftada bir tablo diyelim. Sen ne buldun?»

«Birkaç dakika daha verin,» dedi Boone. «İyi gidiyor.» Boone, Maitland'ın her yıl yaptığı tabloları sayarken Delaney sabırla bekledi. Sonunda Boone kitabı kenara itip kendi çıkardığı listeye göz gezdirdi.

«Şöyle çıkıyor,» dedi. «Başlangıçta yılda yirmi tablo yapıyormuş, sonra otuz, sonra daha çok, daha çok, derken yılda elli tabloya çıkmış. Ortalaması bu. Sonra beş yıl kadar önce...»

Delaney, «Öleceğini öğrendiği zaman,» diye atıldı.

«Evet, beş yıl önce birden yılda on iki tabloya düşmüş. Ertesi yıl on, sonra on dört, sonra on bir tablo. Yıllık üretimi birden düşüvermiş, böyle.»

«Bok, düşmüş,» dedi Delaney. «Olsa olsa daha hızlı çalışmaya başlamıştır. Son beş yılda da ortalama ellişer tablo yapmış olsa, bu sayıdan bilinenleri çıkarınca kayıp kaç tablo kalıyor?»

«İki yüz kadar.» Boone'un gözü listedeydi. «Tanrım İki yüz tane kayıp tablo!»

«Çok kayıp! Maitland'ların ambarında duruyorlar işte. Havalandırma sistemi de böylece açıklanmış oluyor. Öyle değil mi?»

«Kabul,» dedi Boone. «Şimdi nedenine gelelim.»

Delaney eline telefon rehberini aldı.

«Maliyenin danışma masasını arayacağım,» dedi. «Sen holdeki paralel telefonu aç, dinle. Konuşmayı tekrar anlatmak istemiyorum. Sanırım biraz uzun sürecek.»

Boone ikinci sandviçini ve toniğini alıp hole yürüdü. Delaney maliyenin numarasını çevirdi. Kendisine hatların dolu olduğunu bildiren bir teyp sesi cevap verdi, biraz beklemesi rica edildi. Delaney telefonu kapatıp tekrar çevirdi, aynı cevabı aldı. Üçüncü seferinde beklemeye karar verdi. Telefonu beş dakika kadar kulağında tuttu. Sonunda gıcırtılı bir ses, «Burası danışma. Size yardımcı olabilir miyim?» dedi.

Şef, «Hediyelerden alınan vergiler hakkında bilgi istiyordum,» dedi.

«Ne bilmek istiyorsunuz?»

«Akraba ve dostlarıma, vergi ödemeksizin, en çok ne kadar hediye verebilirim?»

«Herkes yılda üç bin dolar değerinde hediyeyi istediği sayıda kişiye verebilir.»

«Veren de, alan da bunun üzerinden vergi ödemez, öyle mi?»

«Tamam,» dedi gıcırtılı ses.

Delaney, «Bakın bu nakit için gerekli,» dedi. «Ya gümüş, antika, pul, eski para, tablo falan gibi şeyler olursa?»

«Aynı sistem uygulanır. Yıllık hediye tutarı üç bini geçmedikçe vergiden muaftır.»

Delaney ilgilenmeye başlamıştı. Bütün polisler gibi o da ilgi duyuyordu yasaların ne denli kolay atlatılabileceği konusuna.

«Ama aslında beş bin dolar eden birşeyi ben bir akraba veya dostuma yüz dolara satarsam?» dedi. «O zaman ne olur?»

Ses bu sefer, «O zaman başınız derde girer,» diye gıcırdadı. «Biz farkına varırsak tabii. Bütün hediyeleri

ister antika, ister pul, ister tabio olsun, hediye edildiği zamandaki piyasa değeri üzerinden hesaplanır. Bu iş için uzmanlar tutarız. Gösterilen fiyat olmayacak kadar düşükse, üç bin doların üstündeki kısımdan vergi kesilir.»

«Eğer farkına varırsanız,» diye hatırlattı Delaney.

«Evet, farkına varırsak. Vergi kaçakçılığından tutuklanıp tutuklanmama konusunda şansınızı denemek istiyorsanız, hay hay, buyurun.»

Delaney, «Size bir soru daha sormak istiyorum.» dedi. «Olur mu?»

«Tabii. Bunlar genellikle sorulan sorulardan daha ilginç.»

«Varsayımlı bir durumu ele alalım. Diyelim ki, benim on dekar arazim var. Değeri şimdilik üç bin dolar Orayı oğluma devrediyorum. Bunu yapabilirim, değil mi?»

«Değer tespiti doğru yapılmışsa mesele yok. Yani o çevredeki benzer arazilerin fiyatı da aynı olmalı. O zaman bu yasal bir hediyedir ve vergiden muaftır.»

«Peki, yasaldır diyelim. O arazinin üç bin ettiğine dair kanıtım var. Oğluma hediye ettim. Vergiden de muaf. Ama bir on yıl kadar sonra, ya da on beş, yirmi yıl sonra o arazide petrol bulundu ve değeri bir milyon dolara çıktı. O zaman ne olur? Hâlâ yasal bir hediye mi?»

Telefonda bir sessizlik oldu, sonra:

«Bu iyi soru,» dedi gıcırtılı ses. «İlk defa soruluyor. Bakın, hediye vergileri konusundaki yasaların bir çorba olduğunu ben de biliyorum. Bir sürü insan neler yapıyor da paçasını sıyırıyor. Biz de kolumuzu bile kıpırdatamıyoruz. Çoğunlukla hiç haberimiz olmadığı için birşey yapamıyoruz. Ama sizin sorunuza dönersek, siz arazinizi oğlunuza yasal olarak üç binden verdiniz, değil mi?»

«Evet.»

«On yıl sonra petrol çıktı ve değeri çok arttı. Doğru anladım mı?»

«Evet, doğru.»

«O zaman oğlunuzun şansı var demektir. Ben ya-

sayı böyle anlıyorum. Yanılmış olabilirim ama sanmıyorum. Oğlunuza araziyi verirken içinde petrol olduğunu bilmiyordunuz, değil mi?»

«Bilmiyordum.»

«Dolap değil ya? Çevredeki arazide falan petrol üreten yer yok muydu?»

«Hiç yoktu.»

«Öyleyse dediğim gibi, oğlunuzun şansından. Bu hediye yasaldır. Yalnızca satılan petrolün vergisini alırız.»

Şef Delaney, «Çok teşekkür ederim,» dedi.

Ses, «Ben teşekkür ederim,» diye gıcırdadı. «Köpeğine yedirdiği mamayı vergiden düşüp düşemeyeceğini soran kadınlardan çok daha ilginç.»

Delaney telefonu kapattı. Abner Boone da holden odaya giriyordu. Kaşları çatıktı.

«Vergi kaçırma, değil mi?» dedi.

«Bence öyle. Otur, rahatla. Bak sana bir senaryo anlatayım. Çoğu hayal ama, bakalım anlam kazanacak mı.»

Delaney döner koltuğunun arkasına yaslandı, bir puro yaktı, tavana baktı. Boone kendini sandalyeye bıraktı. Sigarasıyla kibriti kucağında hazırladı.

«Başlıyorum,» dedi şef. «Fazla uçurursam, ya da eklemek istediğin birşey olursa beni durdur.

«Altı yıl öncesini ele alalım. Victor Maitland'ın eserleri bayağı iyi para getirmeye başlamış. Yılda da elli tablo yapıyor. Tümüyle hayal ama, bu arada Saul Geltman biraz tedirginlik duymuş olabilir. Gerçi Maitland'ın sırtından çok para kazanıyor ama, ressamın çok kısa zamanda çok fazla tablo yapmasından kaygılanıyor. Bolluğun fiyata etkisi hakkında söylediklerini hatırlıyor musun? Ama bir an için onu unutalım. Altı yıl önce Victor Maitland'ın geleceği çok parlak görünüyordu.

«Sonra birden Doktor Horowitz ona öleceğini haber verdi. Önünde üç yıllık ömrü olduğunu bildirdi. Pat diye. Maitland güldü. Horowitz öyle diyor. Ama bu haberin onu sarsmamasına olanak yok. Maitland'ın ilk tepkisi, kalan günlerinde daha sıkı, daha hızlı çalışmak oluyor. Tutkusu olan yaratıcı bir sanatçı o çünkü. Her-

şeyi bilmek, herşeye sahip olmak, bunu tual üstünde kanıtlamak istiyor. Ama sonra düşünmeye başlıyor. Daha hızlı, daha çok çalışmam kime yarıyor, diye soruyor kendi kendine? Maliyeye mi? Zaten dunya kadar vergi veriyor. Daha çok çalışıp daha çok satarsa, vergiyi de daha çok verecek. Tabloları saklayıp miras diye bıraksa? O zaman da maliyeyle New York eyaleti dünya kadar veraset vergisi alıyorlar.»

«Polis Wolfe bize Maitland'ın bu konudaki duygularını anlatmıştı,» dedi Boone.

«Tamam. Bunun üzerine Maitland kalkıp Geltman'a gidiyor, durumu ona anlatıyor. Geltman da onu J. Julian Simon'a götürüyor. Bence bu dolambaçlı planı kuran bir avukat olmalı. Her yanı profesyonel kokuyor. Ne de olsa büyük riske giriyorlar. Federal suç. Vergi kaçırma. Ama Simon rizikoyu hemen hemen sıfıra indirmenin yollarını da buluyor.»

Çavuş, «Kim kazançlı çıkacak?» dedi.

«**Qui bene?**» diye gülümsedi şef. «Bunu ben de kendi kendime kaç kere sordum ama cevabını bilmiyordum. Maitland annesiyle kızkardeşinin kazançlı çıkmasına karar vermiş. Belki onlara birşey vermediği için. Belki de az birşey veriyordu. Ama kıtı kıtına geçindiklerini biliyordu. Nyack'daki aile mülkü de harab olup dökülmekteydi. Şimdi ölmek üzere olduğuna göre bu işten bir suçluluk duydu. Annesiyle kızkardeşinin kazançlı çıkmasını istedi. Maliyenin de Allah belâsını versin, dedi. Zaten gelir vergisi ayyuka çıkmış. Bence böyle düşünmüş olmalı Maitland.»

«Ya karısıyla oğlu?»

«Onların da Allah belâsını versin. Maitland öyle düşünmüştür. Belki Geltman'a da söylemiştir. Karısının zaten yılda yirmi bin geliri var, tamam mı? Açlıktan ölecek değil. Zaten Geltman Galerisindeki resimler ve bankadaki nakitler de oğlunun hayata atılmasına nasılsa yeter. Oğlan vergiler çıktıktan sonra kalanın yarısını alıyor, unuttun mu? Yok, Maitland asıl kazançlı çıkanın annesiyle kızkardeşi olmasını istiyor.»

«Yani Dora ile Emily de durumu biliyorlar.»

«Öyle olmalı. Depo diye onların ambarı kullanılı-

yor. Herhalde Victor'un öleceğine üzülmüşlerdir. Belki Dora içkiye bu nedenle alışmıştır. Ama gene de ambara durmadan yığılan güzel resimlerden teselli buluyorlardı. Kendilerine kalacak miras. Şöyle planlamış olmalılar:

«Diyelim ki Maitland yılda en az elli tablo yapıyor. Öleceğini öğrendikten sonra. Bunlardan on on ikisi normal yollardan satılmak üzere Geltman Galerisine gönderiliyor. Suni bolluk yaratılıyor. Böylece Maitland tablolarının fiyatı da artıyor. Geri kalan yirmibeş veya daha fazla resim ise ambara konuyor. Resimleri oraya Maitland veya Geltman götürüyorlar. Arabadan boşalttıkları görülmesin diye de Martha Beasely'nin orada olmayacağı zamanları seçiyorlar.»

Boone, «Ve Dora ile Emily de yemek yemek üzere kente indiklerinde, bazı tabloları Mercedes'e yükleyip götürüyorlar,» dedi.

«Tamam. Eğer maliye bu tabloları bulursa, Dora, Emily ve Saul Geltman bunların yirmi yıl önce yapıldığını, o sıra Maitland resimlerinin yüzer dolara satıldığını söyleyecekler. Adamın stili kimsenin dikkatini çekecek kadar değişmemiş zaten, Maliyecinin telefonda söylediklerini de duydun. Yirmi yıl öncesinin piyasa değeri yüz dolar olursa, Maitland annesine otuz, kızkardeşine de otuz tablo verebilir. Hem de yasal hediye sınırı içinde. Federal uzmanlar tabloların 1978 yılında, Maitland'lar yüz bin dolara satılırken yapıldığını nereden anlayacak?»

Boone, «Bir katalog tutmuş olmalılar,» dedi. «Geltman'ın bize gösterdiği kütük kaydı gibi birşey.»

Delaney parmağını ona uzattı.

«Tamam, buldun işte,» dedi. «Çift defter tutuyorlar. Geltman her tablonun fotoğraflı sicilini tutuyor ve 1958 yılında yapılıp Dora'ya, ya da Emily'ye verildiğini işaretliyor. Tabii bütün bunlar yedibuçuk liralık bir kâğıt para kadar sahte. Ama Maliye bunu çok zor farkedebilir.»

«Peki Victor neden bazı tabloları Dora ile Emily'ye sağlığındayken sattırmamış? Gerçi kârından vergi öderlerdi ama, mülkün onarımına da hemen başlarlardı.»

«Çünkü Geltman onları Maitland tablolarının fiyatının gittikçe yükseldiğine inandırmış. Ne kadar beklerlerse o kadar çok kazanacaklarını söylemiş. Hele Maitland ölünce, tabloların değeri gökleri delecek, demiş. Zaten de öyle oldu. Julian Simon'la Saul Geltman bu işi dikkatle, birlikte planlamışlar. Ödül olarak da, Saul Geltman'ın Dora ve Emily ile anlaşma yapması sağlanmış. Victor Maitland ölünce, saklanan tablolar yavaş yavaş, azar azar, yılda on, yirmi tane olarak satılacak. Fiyatları düşürmemek için. Satışları Geltman yapacak. Çok yasal biçimde. Ve yüzde elli de komisyon alacak.»

«Onun da birazını, planı kuran J. Julian Simon'a verecek.»

«Ben böyle düşünüyorum,» dedi Delaney.

«Tamam işte. Kesinlikle böyle olmak zorunda.»

«Elbette,» diye gülümsedi Edward X. Delaney. «Ama bir tek soru kalıyor. Victor Maitland'ı kim öldürdü?»

16

JASON T. Jason'un rütbesi henüz dedektif değildi ama, kendini dedektif gibi hissetmeye başlamıştı. Başlangıçta, polis kuvvetlerine katılan bütün genç kadın ve erkekler gibi o da bu mesleği böyle bir meslek sanmıştı. Sivil kılıkta dolaşmak, sorular sormak, cinayetler çözmek. Gerçi üniformalı devriyeler arasında üç yıl çalışmak bu hayallerini biraz soluklaştırmıştı ama hiçbir zaman tümüyle yok edememişti. Şimdi ise gerçek oluyordu o hayaller.

Çavuş Abner Boone'un tavsiyeleri ve karısının yardımıyla Jason tam bir bıçkın gibi giyinmişti. Başında hafif tüylü kahverengi şapka. Kenarı en azından on iki santim. Bir yanına parıl parıl boncuklu bir iğne ve upuzun bir tüy tutturulmuştu. Havada sallanıp duruyordu.

Deriden ceketini mor bir gömleğin üstüne giyiyordu. Gömleğin yakası tâ beline kadar açık olup, içinde boncuklu bir kolyenin üzerine nal kadar gümüş bir madalyon asılmıştı. Kispet gibi dar pantolonu siyah, parlak bir kumaştandı. Deriyi andıran birşey. Sarı çizmelerinin tabanları yerden yüksek, topukları ise dokuz-on santim kadardı.

Karısı, Jason T. Jason'un bu kılıkta New York'un büyük pezolarından birine benzediğini söylüyor, evlerinin önünde arabaya binip inerken üstüne bir pardesü giydiriyordu. İki oğlu ise babalarının kıyafetinin ömürlerinde gördükleri en komik şey olduğuna karar vermişlerdi. Akşamları eve döndüğünde çocukların, «Hey, anne, koca aygır eve döndü!» diye bağırmasına engel olmak için onlara birkaç tokat atmak zorunda bile kalmıştı.

Jason T. Jason yeni görevinin her dakikasının zevkini çıkarıyordu. İnsanları severdi. Onlarla çene çalmak, dedikodu etmek, dertlerini dinlemek ona kolay gelirdi. Koca cüssesinden dolayı kompleksi yoktu. Tersine, insanların kendisiyle konuşuyor görünmeyi, birlikte içki içmeyi belki sırf bu yüzden istediklerini de farketmişti. Bundan sanki yanlarında çok ünlü biri varmış gibi gurur duyuyorlardı besbelli.

Günün en az on iki saatını, belki daha fazlasını görevine hasrediyordu. Ama karısı Juanita ile konuşmuş, işi sıkı tutmaya karar vermişlerdi. Böyle bir fırsat devriyelerden hangisinin eline geçse aklı giderdi. Eğer olayın çözülmesine bir katkısı olursa en azından takdirname alacaktı. Böyle durumlarda dedektifliğe terfi de duyulmamış şey değildi.

Polis Akademisinde o da normal eğitimden geçmiş, üç yıllık görevi sırasında da bazı ek bilgiler edinmişti. Bununla birlikte, bu öğrendikleri kendisini yeni görevine hazırlamış sayılmazdı. Karısına, Abner Boone'un öğütleri ve desteği olmasa işi çoktan yüzüne gözüne bulaştıracağını söylüyordu. Ona işin hilelerini çavuş öğretmişti.

Diyelim ki birini izliyorsun, demişti Çavuş ona. Ve adını öğrenmek istiyorsun. Adam ilerde birisiyle birkaç dakika konuşuyor, sonra ayrılıyor. Sen o konuştuğu adama doğru yürüdüğün zaman hemen rozetini çıkarıp, «O herifin adı neydi?» diye sormayacaksın. Böyle yaparsan adam ya bilmediğini söyler, ya da bir yalan atar. Ama ona gülümseyerek yaklaşır, «Baksana, demin konuştuğun Billy Smith miydi?» diye sorarsan, adam büyük ihtimalle, «Billy Smith mi? Yok canım, o Jack Jones'du.» diyecektir.

Sonra diyelim ki bir bara girdin, demişti Boone. Bara yürüyüp rozetini, kimliğini göstermeyeceksin. Cebinden İspanyol kadınların resimlerini çıkarıp barmenin önüne atmayacaksın. «Bu kadını hiç gördün mü?» diye ulumayacaksın. Böyle yaparsan, adam görmüşse bile, çenesini midye gibi kapayacak, bir daha da açmayacaktır.

Bu işin en iyi yolu bara oturup bir bira ısmarlamak, onu yavaş yavaş yudumlarken barmenin işi olma-

dığı bir anı kollayıp tembel bir sesle, «Bugünlerde Mary buralara uğradı mı?» diye sormaktır. Eğer Barmen, «Mary mi? Ben Mary diye kimseyi tanımıyorum,» derse. o zaman. «Nasıl tanımazsın, Mary hep gelir buraya, bak sana elle çizilmiş bir resmini göstereyim,» deyip resmi ancak o zaman ortaya çıkarmaktır. Barmenin çenesi gene kilitlenebilir ama, belki de boş bulunup, «Onun adı Mary değil, Lucy, ya da June, ya da Sue, gibi birşey söyleyebilir.

«Mesele insanları yönetmeyi bilmekte,» demişti Abner Boone siyah polise. «İyi bir dedektif, insanlara söylemek istemediklerini söyletmek, yapmak istemediklerini yaptırmak için bin türlü hile bilir. Insan yaradılışını incelemen, onları neyin harekete geçireceğini bulman gerek. Sirkeyle sinek tutulmaz, balla yakalanır. Ama birçok dedektif de bunun tersini düşünür. Güçlü davranıp baskı yapmaktan yanadırlar. Sen de kendin için hangi yöntemin daha iyi olduğuna, hangisinden en iyi sonuçları alabildiğine zamanla kendin karar vereceksin.»

Jason, karısı Juanita'ya, en çok Boone'un yönteminin yararlı olacağına inandığını söylüyordu. İnsanlara baskı yapmaktan hoşlanmazdı. Adanın tüm güney doğusunu, gülümseyerek, çene yarıştırarak, barmenler ve dükkâncılarla ahbaplık ederek dolaşıp durmaktaydı. Bir kısmı onun polis olduğunu anlamışlardı. Ama yüzüne karşı sormuyorlardı. Giyimi ve davranışları oldukça inandırıcıydı herhalde. Günlerden bir gün öğle vakti Norfolk Sokağında yürürken, genç güzel ve beyaz bir kaldırım yosması yanına yaklaşmış, onun grubuna katılmak istediğini söylemişti. Jason karısının bundan hoşlanacağını sanarak olayı ona anlatmış, ama Juanita hiç komik bulmamıştı.

İlerleme kaydediyordu ama, pek de fazla değil. Boone'un sistemini kullanarak Forsythe Sokağındaki bir bara girmiş, Porto Rico'lu garson kıza, «Mary son günlerde uğradı mı?» diye sormuştu. Sonuç tam Boone'un tahmin ettiği gibi çıkmış, garson kız resimdeki kadını. «Mama Perez» diye adlandırıvermişti. İlk adını bilen yoktu. Genellikle ikinci resimdeki kızla birlikte dolaştı-

ğını söylüyorlardı. Mama'nın «yeğenim» diye tanıttığı kızın adı Dolores'di. Onun da soyadı bilinmiyordu.

Çavuş Boone polis kayıtlarında «Mama Perez»i aramaya girişti, fakat hiçbir şey bulamadı. Manhattan telefon rehberinde 750'den fazla Perez vardı. Gerekmedikçe taranamazdı bu Perez'ler.

Jason T. Jason günlük gezilerine devam etmek zorunda kaldı. Artık Orchard, Rivinton ve Delancey Sokaklarında enikonu tanınan bir tip olmuştu. Ama artık önüne çıkanlara rahatlıkla, «Mama Perez'i gördüğünüz var mı?» diye sorabiliyordu. Güneyde Bowery'ye, doğuda Roosevelt yoluna kadar uzanmıştı. Bazan gece leri veya sabahın erken saatlerinde çalışıyor, olmayacak yerlere giriyordu. Belki o koca cüssesinden olacak, bugüne kadar onu soymaya kalkan olmamıştı. Bir kere Williamsburg Köprüsü üstünde dört genç itin yolunu kesmek istediklerini hissetti. Elleri ceplerinde, ıslık çalarak (ve terleyerek) yürümeyi sürdürdü. İlk ışığın altına geldiğinde dört it hemen vazgeçip uzaklaştılar.

Çalışmaları sırasında başından geçen en kötü olay, güney bölgesinin serserilerinden değil, Abner Boone'dan geldi.

Boone bazan Jason'a katılır, onunla birlikte dolaşırdı. Genellikle geceleri. Birkaç saat birlikte dolaşmakla Jason'a yeni birşeyler öğretebileceğini düşünüyordu. Böyle zamanlarda Boone ayağına kirli keten pabuçlar giyer, haki blucin ve lekeli naylon rüzgârlıkla gelirdi. Çorap giymezdi. Gömleğinin bazı düğmeleri kopuk olurdu. Onu bir görenin asla ikinci kere bakmayı istemeyeceği bir kılıkta olurdu kısacası.

Boone'un barlara girdiği zaman bira ısmarladığına dikkat etmişti Jason. Ama bira önüne gelince ona hiç elini sürmez, bütün köpüğü gidip bardakta sarı bir su kalıncaya kadar önünde bekletirdi. Sonunda duyduğu susuzluk da cüssesi kadar büyük olan Jason, «Şunu ben bitireyim mi?» diye sorar, Boone başını sallayınca birayı başına diker, dışarı öyle çıkarlardı.

Bir gece Jason T. Jason'la Boone, Bowery'nin ucuz içki satan yerlerini dolaşmaktaydılar. Buralarda bir duble viski elli sentti ama, müşterilerin çoğu akıllılık

edip bira içiyorlardı. Kapalı şişe birası. Derken Jason ile Boone, Bowery'den çıkıp Grand Sokagı boyunca doğuya yürümeye başladılar. Tam Eldridge Sokağının köşesinde Jason'un arabası onları bekliyordu. Yaklaşırken onun önüne bir polis arabasının çaprazlama parketmiş olduğunu gördüler. Tepesindeki ışık dönüp duruyordu. İçinden inen iki polis görev başındaydı. Hoş yapabilecekleri fazla birşey de yoktu. Yalnızca kalabalığın olay yerine toplanmamasına uğraşıyorlardı.

İki sarhoş kırık şişelerini savurarak birbirine girmişti görünüşe göre. Ikisi de yaşlıydılar. Bu şaşılacak bir durumdu dogrusu. Yaşlı sarhoşlar genellikle şişenin kapagını kıvırıp açacak gücü bile zor bulurlardı. Ama bu sefer ortada bir kin, ya da intikam söz konusu olmalıydı. Birbirini iyice doğramışlardı. Kaldırımın üstünde tek başına yatan bir göz görünüyordu. Sarhoşlardan biri kesinlikle ölmüş, öbürü de kesiklerinden kanlar akarak garip şekilde soluyarak yatmaktaydı.

Olay yerine gelen iki genç polis ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Gerçi telsizle yardım istemişlerdi ama. ölmek üzere olan adamın kanamasını durdurmak, onu sarıp sarmalamak ellerinden gelmiyordu. Zaten böyle birşey ancak bütün gövdeyi mumya gibi sarmakla mümkün olabilirdi. Kanlar kaldırımın üstünden yürüyor, aşağıya akıyor, yol ızgarasının üstünde göllenme yapıyordu. Bir kan nehri. Sıcak havada kokşu da müthişti. Boone çoktan beri böyle bir olaya rastlamamıştı. Kanın nasıl koktuğunu bile unutmak üzereydi şu sıralar.

Hemen hızlı adımlarla oradan uzaklaşmaya başladı. Jason ona yetişmek için peşinden koşmak zorunda kaldı. Boone hemen önüne ilk cıkan bara daldı ve bir bira söyledi. Bileğinin bir hareketiyle bardağı mideye boşaltıp bir ikincisini istedi. Daha Jason bar taburesine oturmaya bile fırsat bulamadan.

Siyah polis o zaman içinden. «A-aaa!» diye düşündü. «Başıma gelecek var galiba!»

Vardı gerçekten. Bir saat sonra Abner Boone yıkılacak kadar sarhoş olmuş. aptal aptal konuşmaya başlamıştı. Jason hemen Çavuşun kendisine önceden verdiği bir öğüdü hatırladı: «Sarhoşla. deliyle. silâhlıyla

ve kadınla asla tartışmayacaksın.» Çavuşun her dediğini dinliyor, onu o bardan çıkarmaya çalışıyordu. Ama Boone çıkmıyordu. Bir içki daha ısmarlamakta direniyordu. Sonra birden sesini kesti, suratını astı, kalkıp tuvalete doğru yürüdü.

O gelinceye kadar Jason ne yapmak gerektiğini düşündü. Böyle şey ömründe başına gelmemişti. Arasıra arkadaşlarla içerken o da sarhoş olmuş, fazla kaçıranları evine bırakmıştı ama, Boone ne de olsa Jason'un amiriydi. Hem onun nerede oturduğunu da bilmiyordu Jason. Acaba Şef Edward X. Delaney'e telefon edip durumu anlatsam mı diye düşündü, sonra bunun çok yanlış olacağına karar verdi. Bir türlü bilemiyordu ne yapacağını.

Boone tuvalette pek uzun kalmıştı. Jason, belki de orada sızmıştır, diye geçirdi aklından. Içeriye girdiğinde Boone'un sızmadığını gördü. Çavuş kusmuk ve sidikten bir gölün orta yerine oturmuş, sırtını fayans duvara dayamış, tabancasını kemirmeye uğraşıyordu. İşaret parmağı tetiği okşamaktaydı. Jason T. Jason bayılacak gibi oldu.

Boone'un yüzüne bir tokat atıp tabancayı ondan aldı. Ayıltmak için birkaç şamar daha indirdi. Bir süre sonra çavuş ağlamaya başladı. Ellerini yüzüne kapamıştı. Ya gözyaşlarını saklamak için, ya da daha çok şamar yememek için. Jason anlayamadı. Boone'u çekip ayağa kaldırdı, köşeye yasladı, kâğıt havlularla silip üstünü başını elinden geldiği kadar temizledi.

Bu iş bitince eğilip Boone'u omuzuna aldı, kolayca doğruldu. Çavuşu tek koluyla taşıyabiliyordu. Tuvaletten çıktı, barın içinden yürüdü, Eldridge Sokağına, arabayı parkettiği yere geldi. Arabada o günkü Post gazetesi vardı. Kafasını kullanıp gazeteyi arka kanapeye yaydı, çavuşu onun üstüne yatırdı. Çavuş artık kendinde değildi. Leş gibi kokan bir bohçadan farkı yoktu.

Jason onun ceplerini araştırıp, nerede oturduğuna dair bir bilgi edinmeye çalıştı. Ama çavuşun evli olup olmadığını bile bilmiyordu. Eğer evliyse, onu bu halde karısına teslim etmek doğru olmazdı. Jason T. Jason içini çekti. Bu durumda yapılabilecek tek şeyin, çavuşu

kendi karısı Juanita'ya teslim etmek olduğuna karar verdi. Juanita bu işten hoşlanmayacaktı ama, başka çare de yoktu. Çavuşu Long Island'a, kendi evine götürdü.

Karısı bu beklenmeyen, kokulu konuktan hiç hazzetmedi. Hele gecenin o saatinde. Ama Jason olup bitenleri anlatınca başını salladı, Boone'un soyunmasına yardım etti, onu bodrumdaki kanapenin üstüne yatırıp bir battaniyeyle örttüler. Juanita'yı en çok altüst eden, Boone'un kirli giysilerini yıkamak oldu. Jason karısına, «Çok da kibarsın, sevgilim,» diye sataştı.

Çavuş bir ara tabancasını yemeye çalıştığı için Jason sabaha kadar onun yanında beklemeye karar verdi. Geceyarısı ayılıp tekrar kendine bir kötülük edeceğinden korkuyordu. Ama Çavuş sabaha kadar homurtular ve diş gıcırtıları içinde uyudu durdu. Uyandığında ayık, ama iyice hasta gibiydi. Jason'un yanında oturmakta olduğunu gördü.

Başını iki eliyle tutarak ona, «Teşekkürler,» dedi.

Jason cevap vermedi. Bir hafta kadar sonra Çavuş Boone, Juanita Jason'a elli dolarlık bir demet gülle, özür dileyen ve teşekkür eden bir not gönderdi. Jason'un iki oğluna da gerçeğine çok benzeyen iki tane plastik Colt tabanca geldi.

Juanita, «Kendisininki de bunlardan olmalıydı,» dedi oyuncakları görünce.

Çavuş Boone bir daha güney yöresine gelip Jason'la birlikte dolaşmaya kalkışmadı. Hnu her gün telefonla arayıp raporları alıyor, öğüt ve cesaret veriyordu. İkisi de o geceyi ağızlarına almıyorlardı.

Bundan sonra Jason kendi başına dolaşmasını sürdürdü. Boone'un adlarını verdiği barlarda özellikle dikkatli davranıyordu. Buraları Victor Maitland'ın girip çıktığı yerlerdi. Bu gezileri sırasında siyah polis bir bıçak kavgasını önlemiş, bir yankesiciyi yakalamış, komşusunun kendi odasına kanser yapıcı ışın tuttuğuna inanan yaşlı bir kadını da avutmuştu. Bunların dışıda olaysız geçiyordu günleri. Zamanı gelince Mama Perez'le Dolores'i bulacağından emindi. Tek korkusu. Şef Edward X Delaney'in sabrının tükenmesi, ve kendisini tekrar devriye görevine iade etmesiydi.

Dolaşma saatlarını değiştirmeye çalıştı. Üçüncü haftanın Cuma gecesi, Kanal Sokağıyla Delancey Sokağı arasındaki yöreyi gezmek niyetindeydi. Geceyarısı Ludlow Sokağında yürüyordu. Garaj ya da depo gibi bir yerin önünden geçmekteydi. Binanın yanında karanlık bir dehliz vardı. Sokağın ışığı orayı aydınlatamıyordu.

Karanlığın içinde bir kıpırtı farketti. Yavaşladı, durdu, sonra birkaç adım yaklaştı. Bir kadın elbisesinin renkli kumaşı görünüyordu. Jason'un yüreğindeki o çılgın çarpıntı bir anda durur gibi oldu.

«Merhaba, bebek,» diye seslendi kadına.

Kadın ışığa doğru biraz yaklaştı.

«Merhaba, kocaoğlan!» dedi. «Eğlenmek ister misin biraz?»

Sonra gülümsedi. Ağzı açılınca altın dişi parıldadı.

17

İŞI planlamaya dünya kadar zaman ayırdılar. Gereğini tartışmaları ise daha bile uzun sürdü. Jason T. Jason'un Ludlow Sokağındaki çıkmazda Mama Perez'e rastladığı gece, Şef Edward X. Delaney'le Çavuş Abner Boone de Nyack yoluna dizilmiş, hâlâ yapmak üzere oldukları işi konuşmaktaydılar.

Boone, «Martha Beasely'e birkaç kuruş toslasak, bize Dora ile Emily'nin evde olmadığı zamanı haber verirdi,» demekteydi.

Delaney, «Bak,» dedi. «Eğer Dora ile Emily, Maitland'ın şişlenmesi işine bulaşmışlarsa, bizim de bunu yasal olmayan bir arama sonucu ortaya çıkardığımız anlaşılırsa, ikisi de beraat eder, başı derde giren biz oluruz. Durum zaten tehlikeli. Bari Beasely denen o kadını bulaştırmayalım.»

«Yapmaya değer mi, hâlâ emin değilim, şef.»

«Cinayetle ilgili bir şey bulursak değer. Gerçi elimizdeki tek neden vergi kaçakçılığına yönelik ama, olsun. O zaten Federal Polisin sorunu. Zamanı gelince onlara haber veririz. Ama beri yanda da bir cinayet var. Bu vergi işinin böyle hava boşluğu içindeymiş gibi tek başına yapıldığını sanmıyorum. Bence Maitland'ın şişlenmesiyle bir ilişkisi olmalı. Ayrıca doğrusunu söylemek gerekirse, biraz da merakımdan. Tahminimizin doğru olduğundan emin olmak istiyorum. Bir de şu yönden düşün. Eğer Dora ile Emily bizi oraya girerken yakalarlarsa şikâyet edemezler. Maliyeyi başlarına daha çabuk belâ etmekten başka işe yaramaz.»

Boone, «Ya mahalli polisler gelirse,» diye sızlandı. «Ya da eyalet polisleri?»

«Onu da o zaman düşünürüz.» Delaney, Boone'a baktı. Çavuşun yüzünde gördüğü kararsızlık onu şaşırttı. Bir hafta kadar önce Boone bir sabah berbat halde işbaşı yapmıştı. Cildi pek kötü, göz altları morarmıştı. Soluğu öylesine nane kokuyordu ki, ancak başka bir şeyi örtmeye çalışmak olabilirdi bunun nedeni. Şef, Boone'un gene içki içtiğinden emindi o gün. Şimdi yeterince ayıktı. Ama sinirliydi. Şef ona, «Seni Maitland'ların evine yakın bir yerde indireyim istersen,» dedi. «Ben yalnız giririm, sen de nöbet tutarsın.»

«Olmaz,» dedi çavuş. «Ben de geliyorum. Hiç değilse derslerimi ne kadar iyi öğrendiğimi kanıtlamak için.»

Boone son günlerde birinci sınıf dedektif Sammy Delgado'dan aldığı kilit açma derslerinden söz ediyordu. Genellikle kasa kilitleriyle ev kilitleri üzerinde çalışan Sammy, New York örgütünün en usta kilitçisi diye tanınırdı. Boone'a iki çubukla kapı açma üzerine derin bir kurs vermişti. Duyarlı bir işti bu iş. İki çubuğu aynı anda hareket ettirmeyi gerektiriyordu. Televizyon dizilerindeki dedektiflerin böyle kilitleri bir plastik kimlik kartıyla açabilmeleri Sammy'yi gülmekten öldürürdü.

Boone'un arabasının arkasında, ihtiyaç duyacaklarını sandıkları malzeme yatıyordu. Büyük ve kuvvetli bir lamba, iki kalem fener, bir Polaroid fotoğraf makinesi, onun flaşı, birkaç tane peçete ebadında siyah bez, iki kilit takımı, birkaç başka âlet, bir de hiç gerekmiyeceğini umdukları ilk yardım çantası. İkisinin de silâhı vardı. Yanlarında küçük bir teneke makine yağıyla memeli tüp içinde sıvı grafit de bulunuyordu.

Boone, «Tek eksiğimiz kayak maskeleri,» dedi.

Oraya gecenin saat birinde varmayı hesaplamışlardı. Önce Maitland'ların evinin önünden ağır ağır geçtiler. Evde hiç ışık yoktu. Kapının iki yanına asılmış araba fenerlerinin içinde çok zayıf birer ampul yanıyordu yalnızca. U-dönüşü yapıp evin önünden bir daha geçtiler, epey ilerleyip arabayı dalların arkasında kalıp görünmeyecek bir yerde durdurdular. Boone motoru susturdu, ışıkları söndürdü. On dakika kadar sessizce oturup beklediler. Gözleri karanlığa iyice alışınca-

ya kadar. Bu süre içinde yoldan yalnızca bir tek araba geçti.

Sonunda Delaney alçak sesle, «Sen burada bekle.» dedi. «Önce Mercedes yerinde mi diye bakmak istiyorum. On beş dakika bekle.»

Arabadan ihtiyatla indi. Boone koca adamın bu kadar hafif ve sessiz hareket edebilmesine şaşmıştı. Gökte üç çeyrek bir ay vardı ama bulutlar onu yeterince gölgeleyecek kadar boldu. Boone hareketsiz oturuyor, bir sigara içebilmenin özlemini çekiyordu.

Şef on dakika sonra döndü. Boone'un penceresi, yanında sessizce bitiverdi.

«Parketmiş duruyor,» diye fısıldadı. «Evdeler. Hadi, gidelim.»

İkisi de koyu renk pantolon, gömlek, kazak ve pabuçlar giymişlerdi. Aletlerini birer bez torbada taşıyorlardı. Aletlerin arasına, tıkırdamasın diye, bezler yerleştirilmişti. Önde Boone yürüyordu. Elinde kalem fenerlerden biri vardı. Onu aşağıya doğru tutuyordu. Ayaklarının biraz önünde ilerleyen küçük bir ışık halkası... o kadar.

Kent polisiydiler ikisi de. Ormanlara alışkın değillerdi. Yerdeki kuru dalları çıtırdatıyor, arasıra ağaç dallarına çarpıyorlardı çaresiz. Ama yavaş ilerliyor, sık sık durup feneri söndürüyor, ses dinliyorlardı. Ambarı evle kendilerinin arasında tutabilmek için dolambaçlı yoldan gitmek zorundaydılar. Rutubetli bir geceydi. Yapış yapış. Gene de nehirden esen rüzgâr biraz yardımcı oluyordu. Bir çaki kokular da tanımadıkları kokulardı. Toprak kokusu, hayvan kokusu, ağır bir çiçek kokusu. Bir ara küçük bir hayvanın koşarken çıkardığı ayak seslerini duydular. Ürkmüştü onlardan.

Ambarın yanına geldiler. Boone kalem feneri yana doğru çevirip şefe su çukurunun içine saklı havalandırma bacasını gösterdi. İkisi de konuşmadılar. Köşeyi dönüp kapının önüne geçmek için bulutların ayı tümüyle [illegible]mesini beklediler. Alet deposuna önce Boone girdi. Ş[illegible] [illegible]emen a[illegible]kasından izliyordu onu.

Dış kapıyı yavaşça kapattılar, çevreyi kalem fenerinin ışığıyla çabucak gözden geçirdiler, sonra işe koyul-

dular. Duvara asılı çuvalı yerinden çıkarıp dış kapının içine astılar. Böylelikle içerdeki ışığın dışarı sızmasını önlemek istiyorlardı. Kapıya yaklaşıp planladıkları işe giriştiler.

Şef Delaney siyah bezlerden birini kilitle evin arasında, havada tutuyor, ışığı biraz daha maskelemeye çalışıyordu. Boone sıvı grafit tüpünü buldu, kilidin deliğine biraz sıktı. Sonra bir çift çubuk seçti. Biri sivri, öteki topuz kafalıydı.

Sivrisini anahtar deliğine soktu, yavaş yavaş yoklamaya başladı. Gözleri yukarı, karanlıklara bakıyordu. Sammy Delgado ona, kilide bakmanın yararı yok, demişti. Bakışın netliğini kaybeder. Bütün mesele ellerinin duyarlığındadır. Ama Boone hiçbir şey hissetmiyordu. Pozisyon değiştirip kilidin bir yerine takılmaya çalıştı. Çubuk terli ellerinde kayıp duruyordu. Çubuğu kilidin içinde bırakıp yere eğildi, avuçlarını yerin tozlu tahtalarına sürdü. Sonra gözlerini sinirli sinirli kırpıştırarak kilidi tekrar yoklamaya başladı. Az sonra kafasını keyifsizcesine sallamaya başladı. Delaney tuttuğu peçetenin bir ucunu bıraktı, kalem feneri ağzından çıkarıp söndürdü. Başını Boone'unkine yaklaştırdı.

«Ben deneyeyim mi,» diye fısıldadı.

«Henüz değil. Bir iki dakika dinlenip sinirlerimi sakinleştireyim. Sonra kancayla denerim.»

Karanlığın içinde öylece durup derin derin solumaya çalıştılar. Odanın içi günün sıcağını depo etmiş gibiydi. Ayrıca yılların da tozunu. Toz burun deliklerini tıkıyor, gözlerine doluyordu. Burunlarına kendi kokuları, birbirlerinin vücut kokusu geliyordu.

Boone fısıldayarak. «Tamam,» dedi. «Işığı biraz aşağıya tutar mısınız?»

Delaney kalem feneri yakıp çavuşun tozlu ellerine doğru tuttu. Eller kilit takımının içinden çubuk seçmeye çalışıyordu. Eski çubuğu yerine koyduktan sonra, ucunda minik bir çengel bulunan bir yenisini çekti. Az önceki pozisyonlarına geçtiler. Boone kilidi çengelle yokluyor, düşünceli gözleriyle tavana, karanlıklara bakıyordu. Birden kancanın takıldığını hissetti.

«Oldu.» diye soludu.

Bu sefer ucu toplu çubuğu çengellinin yanına soktu. Artık iki eliyle çalışıyordu. Çengel kilidi döndürürken topuzla da bir boşluk yakalamaya uğraşmaktaydı.

Bu böylece yarım saat kadar sürdü. Arada üç kere durup ses dinlediler. Sonunda topuzlu uç da yerine sağlamca oturdu. Yüreklerini sevinçle dolduran «tık» sesini birlikte duydular. Boone, dirsekleri havada, iki bileğini aynı anda döndürmeye çalışırken Delaney de diziyle kapıyı bastırıyordu. Kilidin dili geri kayarken çıkan ses, ilk tıkırtıdan daha yüksekti. Ter içinde durup tekrar dinlediler. Derken Delaney uzanıp kapıyı itti.

Işığı söndürmüşlerdi. Birlikte bir süre yere oturup gözlerinin karanlığa alışmasını beklediler. Delaney'in elleri, açık duran kapının kenarındaydı. Çarpıp kapanmasın diye. İçeriden gelen hava çok serindi.

«Hadi,» dedi Boone.

Ayağa kalkıp torbalarını ellerine aldılar. Çavuş kapıyı biraz daha itti.

«Bekle,» dedi Delaney.

Kapı kanadının menteşe tarafına, pervazla arasına bir tornavida ile bir kerpeten sıkıştırdı. Böylelikle kanadı kıpırdamaz hale getirmiş oldu. Yavaşlatılmış film gibi, sakıngan adımlarla girdiler.

İlk işleri kapının iç yüzünü incelemek oldu. Evet kapının tokmağı vardı içerde. Boone kendi eliyle deneyip bu tokmağın kilidi açabildiğini görünce, çubuklarını kilitten çekip cebine soktu. Delaney sıkıştırdığı tornavidayla kerpeteni çıkardı, kapıyı yavaşça kapattılar. İçerdeydiler artık.

«Çılgınlık,» diye söylendi şef.

Boone, «Kapıda hiç aralık yok, lambayı yakalım mı?» diye sordu.

«Elbette. İşte, burada.»

Lambanın üstündeki siyah bezi sıyırıp aldı, torbaya tıktı. Doğrulduğunda lambayı beli hizasında tutuyordu. Düğmesine basıp yaktı. Güçlü bir ışık demeti karşıya doğru uzandı. Öylesine kuvvetliydi ki ikisi de gözlerini kırpıştırdılar. Açabildikleri zaman herşeyi gördüler.

Eski ambarın iç duvarları izole edilmiş, sonra buralara tavana kadar tahta raflar yapılmıştı. Sağlam bir

merdiven bu raflara dayanmış duruyordu. Havalandırma aygıtı köşedeydi. Tahta bir mutfak masası çarpıyordu göze. Yanında da bir tek tahta sandalye. Başka hiçbir şey yoktu. Tabii tablolar dışında.

Her yer tablo doluydu. Raflar, yerler... kimisi duvarlara dayanmıştı. Yan dönmüş, birbirine dayalı durumda değil. Tek tek. Yüzleri odanın ortasına dönük olarak. Kurusunlar diye. Parıldasınlar diye. Lâmbanın ışığında içlerinden ateş fışkıran suratlar onlara bakıyordu. Gözler öfke yansıtıyor, kıvrık ağızlar onlarla alay ediyordu.

Delaney'le Boone donmuş gibi durdular. Üstlerine dökülen renklerden oluşmuş sıvı alev onları ürkütmüştü. Bir utanç duygusu da gelmişti içlerine. Sanki bir kiliseye izinsiz girmiş, kutsal bir tapınağa saldırmış gibi. Birkaç natürmort, peyzaj ve portre vardı. Ama tabloların çoğunluğunu nü'ler oluşturuyordu. Derisine sığmıyormuş gibi görünen Victor Maitland nü'leri. Olgun vücutlarda dikkati çeken, harikulâde krem ve kızıl renkler. Menekşe rengi gölgeler. Uzanan kollar. Kucaklayan bacaklar.

«Tanrım!» diye mırıldandı Boone.

Durup baktılar, baktılar, baktılar. Şef lâmbanın ışığını yavaşça çeviriyordu. Işık yer yer gölgelenip parladıkça iri bacakları titrer, kıpırdar gibi gördüler. Bir et ve ten denizinde boğuluyorlardı. Vücutlar tuallerden fırlayıp onları kucaklıyor, sıcak soluklar, alev saçlar, nefes almalarını güçleştiriyordu.

Delaney lambayı söndürdü. Kendi derin soluklarını dinlediler.

Karanlığın içinde şefin sesi, «Fazla geldi,» dedi. «Hepsi böyle biraradayken. Pek fazla. Dayanılmıyor.»

Abner Boone boğuk bir sesle, «Ne kadar dersiniz?» diye fısıldadı. «İki yüz tane var mı?»

«İki yüz diyelim. Her biri en azından yüz bin etse...»

Boone, «Aşağı yukarı yirmi milyon dolar,» dedi. «Ahşap bir ambarda. İnanamıyorum. Gelin on tanesini yürütelim. Rio'ya kaçalım, şef.»

«Aklıma gelmedi sanma. Ne var ki hiç birini asla satamıyacağımı çok iyi biliyorum. Gel, bir daha bakalım. Bu sefer kalem feneri kullan.»

Silik ışık onları rahatlattı. Artık gözleri kamaşmıyor. düşünceleri donuklaşmıyordu. En yakın tabloya ilerlediler. Esmer, ip vücutlu bir nü. Bedeni kıvrık, kalçası dışarı fırlak, kol ve bacakları yılan gibi, yüzünde meydan okuyan bir gülümseme. Boone ışık halkasını sağ alt köşeye tuttu. Kitap harfli muntazam imzayı okudular. Önce isim, sonra tarih. Victor Maitland, 1958.

«İtoğlu it,» dedi Delaney. «Başkasına bakalım.»

Bir resimden öbürüne geçiyorlardı. Hepsinin tarihleri 1957, 1958 ve 1959'du. Yalnızca birkaç tanesi 1960 tarihini taşıyordu. Daha yenisi yoktu.

«Harika.» dedi Boone. «Yalnızca Saul Geltman'ın kütüğünde sahte tarih yok, burada, tablonun üstünde de sahte tarih var. Maliye bunların bir yıl önce yapıldığını kanıtlamak için su gibi ter dökecek.»

«Herşeyi düşünmüşler,» diye şaşkınlığını belirtti Delaney. «Bu kesinlikle J. Julian Simon'un işi olmalı. Kesinlikle. Her adımında yasayı bilen birinin gölgesi görünüyor. Birkaç resim çekelim. Bu haremin varlığını kanıtlamak için.»

Boone lambayı tuttu, Delaney içinde renkli film bulunan Polaroid'e flaşı takıncaya kadar ışık verdi. Çekilen resimlerin renkleri tabloların asılları kadar zengin değildi ama gene de ilginç resimlerdi. Bir sanat şöleni.

Malzemelerini toplayıp torbalara koydular. Yerleri kontrol ederek iz bırakmadıklarından emin olmaya çalıştılar.

Kalem fenerin ışığını kullanarak oradan yavaşça çıktılar. Küçük ışık daha da solmuş, titremeye başlamıştı. Boone, dış odaya geçmeden kapının içerdeki kulpunu dikkatle sildi. Kilide çengelli bir çubuk sokup sessizce kapadı. Yağlı çuvalı çabucak eski yerine astılar. Karanlıkta biraz bekleyip çevreyi dinlediler, sonra sessizce dışarıya süzüldüler.

Gözleri önce Maitland'ların evine döndü. Tam o sırada üst katta bir ışık yanıverdi. Koşmadılar. Ama yavaş yürüyor da sayılmazlardı. Köşeyi döndüler, yandan ilerleyip ağaçların arasına daldılar. Yirmi dakika sonra arabayla New York yoluna dizilmiş, ikisi de fosur fosur sigara içiyorlardı.

Boone, «Şimdi ne yapacağız?» diye sordu. «Geltman'ı mı enseleyeceğiz?»

«Hangi suçtan? Yalnızca vergi kaçakçılığı. Korkmaz ki! Belki J. Julian Simon korkar. Geltman'ın tek tanığı ve olayın tek anahtarı o. Ama o da niçin konuşsun? Allah kahretsin! Belki Belle Sarazen!!!»

«O neden?»

«Belki bu durum onu dürtüp... öff! Ne bileyim, çavuş. Aranıyorum işte.»

«Belki karısı vergi kaçakçılığını öğrendi ve bozuldu Bu tablolar kendisine kalmıyor diye. Mirasa dahil olmuyor diye.»

Delaney, «O da bir ihtimal,» diye içini çekti. «Dolu ihtimal var. Arabayı biraz ben kullanayım ister misin?»

«Hayır, teşekkür ederim, iyiyim şef. Sakinleşiyorum Hırsızlar bu mesleği nasıl yapabiliyor, bir türlü akıl erdiremiyorum.»

«Herhalde tecrübe kazanınca iş kolaylaşıyordur.»

«Bilmek istemem,» dedi Boone. «Açık bir yer bulursak kahve içip birşeyler yemek üzere duralım mı?»

Bence dosdoğru gidelim. Sen de bize gir. Monica mutfağa taze kahveyle tarçınlı bisküvi bırakacaktı.»

«Çok güzel,» dedi çavuş. Arabayı daha hızlı sürmeye başlamıştı.

Kapıya vardıklarında saat üçü geçiyordu. Şef, Monica'nın deliksiz bir uykuya dalmış olacağını sanmaktaydı. Oysa parkederken salon ışıklarının yanmakta olduğunu gördüler. Perdenin arasından Monica'nın dışarıya baktığı da belli oluyordu.

Delaney, «Ne oluyor,» diye homurdandı.

İçleri kuşku dolu, merdivenleri çıktılar Elleri tabancalarının kabzalarındaydı. Ama Monica hemen kapının kilidini açtı. Sağlam ve sağlıklı görünüyordu. Hikâyesini anlatmak iiçn heves doluydu yüzü.

Jason T. Jason birkaç kere aramıştı. Abner Boone' un evini de bulmaya çalışmıştı. Sonunda Bayan Delaney'e, şef eve dönünceye kadar her on beş dakikada bir telefon edeceğini söylemişti. Ta ki onunla konuşabilinceye kadar.

«Neden aradığını söyledi mi?»

«Hayır. Yalnızca önemli dedi. Sana veya Abner'e mümkün olduğu kadar çabuk haber vermek zorunda olduğunu söyledi. Çok terbiyeli bir adam.»

İki polis birbirlerine baktılar.

Delaney. «Başı derde mi girdi acaba?» dedi.

«Ya da Mama Perez'i bulmuştur. İkisi de olabilir.»

Delaney saatına baktı. «Bir daha aramasına on dakika kadar var,» diye mırıldandı.

Monica, «Kahve sıcak,» diye atıldı. «Ben ateşi biraz daha açayım. Siz yıkanın önce. Kazıdan geliyor gibisiniz.»

Mutfak masasının başına oturmuş kahve içiyor, bisküvi yiyorlardı. Monica yatmak istememiş, olup bitenleri dinlemekte direnmişti.

Delaney o inanılmaz tabloları anlatırken telefon çaldı. Şef mutfaktaki paraleli açtı. Kâğıtla kalemi önceden önüne hazırlamıştı.

«Edward X. Delaney konuşuyor... Evet, Jason... Evet, söylediler... İkimiz de çıkmıştık... Öyle mi... İyi. Harika! Nerede?... Tamam. Hangi sokaklar arasında dedin?.. Artık yatmaya girdiğinden emin misin?... Tamam, bir dakika bekle...

Ağızlığı eliyle kapatıp ötekilere döndü. Yüzünde soğuk bir gülümseme vardı.

«Onu bulmuş,» dedi. «Orchard Sokağında dökülen bir apartmanın en üst katında oturuyormuş. Galiba kaldırım yosmasıymış. Ama Jason eve, yatmaya gittiğinden emin. Çıkarsa onu izleyecek.»

Abner Boone kaygıyla, «Ben oraya gitsem fena olmayacak,» dedi. «Jason ne yapmak gerektiğini bilemez.»

Delaney. «Evet.» diye başını salladı. «Gitsen iyi olur. Jason'u evine yolla. Gitmek isterse tabii. Ama çok heyecanlanmış gibiydi. Ben de sabahleyin gelir size katılırım, onunla konuşuruz. Her saat başı telefon edin.»

Tekrar telefona eğilip, Jason'a tam nerede bulunduğunu sordu. Birkaç not aldı.

«Sen orada kal,» diye emir verdi. «Çavuş Boone yola çıkıyor. Kadın evden ayrılırsa peşine takıl, benimle telefon temasını da kesmemeye çalış. Bu gece yemek yedin mi?... Peki çaresine bakarız. Aferin sana Jason.»

Telefonu kapattı, mutlu bir yüzle aldığı notlara baktı.

«Onu Orchard Sokağıyla Grand Caddesinin köşesinde bulacaksın,» dedi Boone'a. «Seni bekleyecek. Tanrı aşkına kadının izini kaybetmeyin. Fazla adama ihtiyacınız olursa beni arayın.»

Boone, «Kaybetmeyiz,» diye söz verdi.

Monica, «Yemek yemiş mi?» diye sordu. «Yani Jason...»

«Hayır. Dün öğleden beri yememiş.»

«Ben birkaç sandviç yapayım.»

Şef, «Çok iyi olur,» dedi. Buna şükran duymuştu «Kalın, kocaman sandviçler olsun. Çok iri adamdır. Bir de termos doldur. Çavuş, lütfen kahveyi de götür. Bu saatta açık yer bulamazsınız.»

Boone'un eline kahveyi, sandviçleri, birkaç paket sigarayı, evde bulabildikleri bütün telefon jetonlarını tutuşturdular ve onu kapıdan geçirdiler.

Boone çıkarken, «Bayan Delaney,» diye mırıldandı. Yüzü utanmış gibi kırmızıydı. Alçak sesle, «Lütfen Rebecca'yı arar mısınız?» diye devam etti. «Ona anlatın. Onu neden... göremeyeceğimi...»

Monica, «Ararım, Abner,» diye söz verdi.

Boone gittikten sonra Delaney, «Nereye telefon edeceksin?» diye sordu.

Monica, «Boone'un evine,» dedi kısaca. «Artık beraber oturuyorlar.»

«Ya?»

Ellerinde kahveleri, çalışma odasına geçtiler. Şef karısına Polaroid'le çektiği resimleri gösterdi. Monica başına sallayarak,

«İnanamıyorum!» diyordu.

«Ben gözümle gördüğüm halde inanamıyorum. Büyüleyici birşey. Onca renk! Bütün o nü'ler! Müthişti. Beni çok sarstı.»

«Şimdi ne yapacaksın, Edward?»

«Olaya karışmış herkesin fotoğraflarını biraraya toplayacağım. Çoğu dosyalarda var. J. Julian Simon'unki yok. Galiba Ted Maitland'ınki de yok. Emin değilim ama

bakacağım. Yarın sabah Mama Perez'e gidip o cuma günü Maitland'ın stüdyosundan çıkarken bu insanlardan hangisini gördüğünü soracağız.»

«Söyler mi sence?

«Söyler. Şu ya da bu şekilde.»

18

BÜTÜN polisler gibi onun da bâtıl inançları vardı. Dosyalarda önemli kişilerin hepsinin fotoğrafının bulunması ona iyi bir işaret gibi geldi. J. Julian Simon'la Ted Maitland'ın resimlerini, Victor Maitland'ın cenazesinde bir polis fotoğrafçı, telefoto mercekleriyle çekmişti. Büyütülünce biraz bulanık olmuşlardı ama gene de tanımak için yeterliydiler.

Bütün fotoğrafları büyük, sarı bir zarfa doldurdu. Maitland'ın stüdyosunda bulduğu karakalemlerin fotokopilerinden de birer tane ekledi. Son anda, Geltman Galerisindeki galanın New York Times gazetesinde çıkan haberini de zarfa koydu. Orada da Saul Geltman'la Belle Sarazen'in birer resmi vardı.

Cumartesi sabahı saat dokuzda Abner Boone telefon ettiği zaman şef herşeyi hazırlamıştı. Çavuşla Jason T. Jason, Mama Perez'in oturduğu binayı gözaltında tutuyorlardı. Mama hâlâ altıncı kattaki dairesindeydi. Binanın arkasındaki beton avluyu da incelemişlerdi iki polis. Oranın tek çıkışı, binanın yan tarafındaki dar koridordu. O da ön caddeye açılıyordu. Bu durumda Mama'nın onlar görmeden evden çıkma olanağı yoktu.

Şef, «Meğer ki damdan dama atlayarak gitsin,» dedi.

Çavuşa telefonda olduğu yerde beklemesini, kendisinin en çok bir saate kadar oraya geleceğini söyledi. Önce metroyla gitmeyi planladı, sonra, 'anasını satayım', diye düşünüp ilk rastladığı taksiyi durdurdu. Bütün harcamalarını dikkatli şekilde yazıyordu. Taksi masraflarını, Boone'un arabasına konan benzinleri bile. Şimdilik bu harcamalar oldukça mütevazi bir düzeyde

sayılıncı şefe göre. Hem harcamalar Thorsen'in sorunuydu. Kendisi bunu dert etmek zorunda değildi.

Boone'un arabasına binip arka kanapeye oturdu Çavuş'la Jason ön kanapedeydiler. Olup bitenleri anlattılar. Buldukları pek fazla bir yenilik yoktu. Mama'nın esas adı Rosa idi. Ama herkes ona Mama diyordu. Görünüşe göre kaldırım orospuluğu yapıyordu. Jason emindi bundan. Ama Boone, kadının bir tür halk dayanışmasından, yani zavallılığına herkesi acındırmaktan yararlanıp iş tutabildiği kanısındaydı. Bu mahallelerde bile bu mesleğin üyeleri ondan daha genç, daha çarpıcıydılar çünkü.

Dolores'le ilgili birkaç bilgi de edinebilmişlerdi. Kızın Mama Perez'le bir akrabalığı yoktu. Dolores Ruiz'di tam adı. Maria Ruiz'in kızı. Ana kız aynı binanın altıncı katında, Mama'nın karşı dairesinde oturuyorlardı Maria Ruiz'in erkeği yok gibiydi. İş saatleri çok uzundu. İşyerlerini silip süpürüyordu. Mama Perez de gündüzleri Dolores'le arkadaşlık etmekteydi. Onu alışverişe götürüyor, sinemaya götürüyor, gezdiriyordu. Komşuların dediğine göre Dolores'in aklı pek normal değildi.

Delaney onlara, «Perez denilen bu kadın kızı satıyor mu?» diye sordu.

Jason pek sanmıyordu. Ludlow Caddesindeki çıkmazda Jason kadının teklifini nezaketle reddetmiş, genç birine ilgi duyabileceğini elinden geldiği kadar açıkça belirtmişti ama, kadın bu yemi yutmamıştı.

Üçü arabanın içinde oturup sokağın gürültüsünü dinliyor, gözlerini de Mama Perez'in apartmanının kapısından ayırmıyorlardı. Çirkin, gri bir binaydı. Taşları soyulmuştu. Her yanında yazılar vardı. Çoğu İspanyolca. Ağzına kadar dolu çöp bidonları kaldırımı hemen hemen tümüyle dolduruyordu. Bir sürü kedi sağda solda koşuşuyor, yan yola girip çıkıyordu. Binanın ön tarafındaki yangın merdivenlerine de çıkıp iniyorlardı durmadan. Polisler beklerken işportacılar da geldi, tezgâhlarını kurup mallarını yerleştirmeye başladılar. Plastik güneş gözlükleri, penye tişörtler...

Sonunda şef, «Eee?» dedi. «Bari gidip Mama'yla konuşalım.»

Boone, «Nasıl yapalım sizce şef?» diye sordu. «Ağırlık mı koyalım?»

«Yoo, bunun gerekeceğini sanmıyorum. Hele fiziksel baskıya hiç ihtiyaç yok. Jason, kadın senin polis olduğunu anladı mı?»

«Olanak yok, şef.»

«O zaman... olsun, sen de bizimle gel. O zaman anlayacaktır ama hiç değilse mesleğini bildiğimiz için bizden ürkecektir. Bu da bize tutanak olur.»

Üçü birlikte arabadan indiler. Boone kapıları dikkatle kilitledi.

«Umarım döndüğümüzde lâstikleri yerli yerinde buluruz,» dedi.

Kapı girişi, merdiven sahanlıkları tam bekledikleri gibiydi. Kirli taş tabanlar, duvarlarda elli yıllık badana ve yağlı boyalar... Kat kat soyulmuş, içinden başka renkler çıkmış... yeşil, pembe, kahverengi, yeşil, mavi... Her katta yeni bir çağın kültürünü veren derin bir arkeoloji kazısı gibi. Ampuller kırık, pencere camları çatlamış, tahta trabzanlara harfler oyulmuş, ya da şekiller çizilmişti. Hele koku. Ortalığa sis gibi yayılmış o koku. Birisi buraya bir ilâç püskürtmüş de, hava hiç temizlenmeyecekmiş gibi.

Kırık zillerin üstünde hiç isim yoktu. Ama posta kutularına baktıklarında 6-D yazanının üstünde R. Perez adını gördüler. 6-C'de de M. Ruiz yazılıydı. İkinci kata geldiklerinde Delaney kapılardaki harflere baktı, D dairelerinin merdivene en uzak kapı olduğunu gördü. Yavaşça tırmanmayı sürdürdüler. Aşağıya doğru koşan çocukların geçebilmesi için arasıra yana çekilip yol veriyorlardı. Çocuklar kahkahalarla gülüyor, çığlık çığlığa bağırıyorlardı. Bir keresinde de hamileliği pek ilerlemiş bir kadına yol verdiler. Kadının yanında kirli suratlı iki cocuk da vardı.

Altıncı kat sahanlığında durdular, önce bir soluk almaya çalıştılar, holün sonuna, D kapısına doğru ilerlediler. Kapının yeşil boyası üstüne D harfi siyah kece kalemle yazılmıştı. Boone kulağını kapıya dayadı, biraz dinledi, sonra ötekilere bakıp başını hafifçe salladı. Delaney onlara geri çekilmeleri için işaret etti. Hiç kimsenin kapının tam karşısında durmasını istemiyordu. Uza-

nıp kapıya sertçe vurdu.

Cevap çıkmadı. Bu sefer daha hızlı vurdu. Bir hareket duydular. Ayaklarını sürüyerek yaklaşan biri.

Bir kadın sesi, «Kim?» diye seslendi.

Delaney yüksek sesle, «Eğitim Kurulu,» dedi. «Dolores Ruiz için konuşacağız.»

Kilidin açılmasını, zincirin indirilmesini dinlediler. Kapı açıldı. Jason T. Jason hemen kocaman ayaklarından birini araya sokuverdi.

Kadın önce yerdeki ayağa, sonra Jason'un yüzüne baktı. Gözleri ondan Delaney'e ve Boone'a döndü. Acı bir sesle,

«Allah kahretsin,» dedi. «Rozetleriniz de yanınızda mı?»

Jason'la Boone hemen kimliklerini gösterdiler. Kadın, Delaney'in hiçbir şey göstermediğini farketmedi.

Şef yumuşacık sesiyle. «İçeri girebilir miyiz, Mama?» dedi.

«Arama ruhsatınız var mı?»

«Ruhsat mı?» Delaney öteki iki adama baktı, sonra Rosa Perez'e döndü. «Ruhsata ne gerek var? Baskın yapmıyoruz ki, Mama. Evini altüst edecek değiliz. Yalnızca konuşmak istiyoruz. Birkaç soru.»

«Ne hakkında?»

Delaney zarftan Maitland'ın resimlerini çıkardı, kadın görsün diye havada tuttu.

«Bunlar hakkında.» dedi.

«Kadın baktı, asık yüzü biraz yumuşadı. Neredeyse gülümseyecekti.

«Çok güzel,» dedi. «Değil mi?»

«Çok.» diye başını salladı. Delaney. «İçeri girip bu konuda konuşabilir miyiz?»

İsteksizce yana çekildi, kapının kanadını ardına kadar açtı. Üç adam içeri girdiler. Şef çevreye çabucak göz gezdirdi. Tek odalı bir daire. Kutu gibi. Dörde dört ebadında falan. Köşede dolap yeri... önündeki perde yarı açık. Gene dolap kadar bir mutfak, musluk, iki gözlü ocak, küçük, sararmış bir buzdolabı. Odanın bir tek penceresi vardı Karşı tarafta da kapalı bir kapı. Delaney kapıya baktı, Jason'a döndü. başıyla bir işaret yaptı.

Polis üç adım atıp yan tarafta durdu, kulpu tutup kapıyı yavaşça açtı, içeri baktı, sonra da kapattı.

«Küçük bir banyo,» dedi. «Lavabo, küvet, tuvalet, dolap. Öteki tarafta da bir kapı.»

«Bir kapı mı?» Delaney'in sesi düşünceliydi. Mama Perez'e döndü. «Banyoyu Maria ve Dolores Ruiz'le ortak mı kullanıyorsunuz?»

Kadın evet anlamında başını salladı.

Şef «Elbette,» dedi. «Başlangıçta burası tek daireymiş, sonra mal sahibi para için ikiye bölüp kiralamış, değil mi?»

Kadın gene başını salladı.

Şef «Mama, izin verirsen oturabilir miyiz,» dedi. «Konuşmak istiyoruz seninle. Dostça bir konuşma. Ama birkaç dakika sürebilir.»

Kadın hikâyeyi hiç duraklamadan anlattı. Hızlı konuşuyordu. Hepsi ciddi ciddi dinlediler. Hiç sözünü kesmediler.

O Cuma sabahı kadın Dolores'i Orchard Sokağına götürmüştü. Niyeti kıza bir çift sandalet almaktı. Sokağın ortasında kaçık bir adam onlara doğru koşmuş, Mama'nın koluna yapışmış, kendisinin ressam olduğunu, Dolores'in resmini yapmak istediğini söylemişti. Dolores poz verirse para vereceğini anlatmıştı. Çıplak olarak. Mama isterse o esnada odada bulunabilir. Dolores'in namusunu koruyabilirdi. Ama daha önce Dolores'in vücudunu görmek istiyordu. Sandığı kadar güzel olup olmadığını anlamak için.

Birlikte taksiye binmişlerdi. Adam onları Mott Sokağına götürmüştü. Dolores soyunmuş, çılgın adam onun üç resmini çizmişti. Sonunda Dolores'in poz vermesini istediğini belirtmiş, ona saatta beş dolar vereceğini söylemiş, Pazartesi sabahı gelmelerini istemişti. Onlar da çıkıp gitmişlerdi. Pazartesi sabahı on birde geldiklerinde adamın öldüğünü öğrenmiş, daha sonra da işin cinayet olduğunu duymuşlardı. Gazetede okumuş, televizyonda dinlemişti Mama ayrıntıları. Hepsi bu kadardı işte.

Sözlerini bitirdiğinde kısa bir sessizlik oldu. Her kelimesine inanmışlardı.

Çavuş Boone, «Oradayken içki içtin mi?» diye sordu. Stüdyodayken?»

«Evet. Bir tane.»

«Maitland da içti mi?» Bunu soran Delaney idi.

«İçti. Şişeden. Deli herif.»

Şef bu sefer, «Dolores soyunurken üstünde bir yerinde çengelli iğne var mıydı?» diye sordu. «Düşürdü mü?»

Mama Perez omuzlarını kaldırdı. «Olabilir. Bilmiyorum.»

Boone, «Siz çıkarken Maitland sağdı, değil mi?» deyiverdi.

Kadın başını ağır ağır çevirip ona zeki gözlerle baktı.

«Onu ben mi öldürdüm sanıyorsun?»

«Sağ mıydı?»

«Sağdı. Niye öldüreyim onu?»

Şef Delaney, «Dolores burada mı?» dedi. «Şimdi? Evinde mi?»

Kadın yavaşça doğruldu. Taş gibi bakışları şefin yüzüne dikildi.

«Dolores'den ne istiyorsun?»

«Yalnızca onu görmek. Birkaç soru sormak.»

Mama Perez başını iki yana salladı.

«Dolores anlamaz.»

«Çağır onu.»

Kadın içini çekti, ayağa kalktı. Üstüne ucuz, pamuklu bir sabahlık giymişti. İnce, çiçekli bir kumaştan. Eteklerini çekiştirip düzeltti. Hareketleri fingirdek, hemen hemen genç kız gibiydi.

«Dolores'i incitirseniz sizi öldürürüm,» dedi.

«Dolores'i kimse incitmeyecek. Jason, sen de git onunla.»

Rosa Perez banyo kapısına yürürken Jason da topuklarının gerisinden geliyordu. Kadın banyodan geçti, ilerdeki kapıya vurdu. Delaney'le Boone İspanyolca birşeyler söylediğini duydular.

Oturup beklediler. Geniş pencereden içeriye güneş ışığı doluyordu. Çatının hemen altındaki bu küçücük daire birdenbire fırın kesilmişti. Şef Delaney kalkıp

pencereye yürüdü, tutup açmaya çalıştı. Biraz uğraşması gerekti ama sonunda başardı. Ellerini pervaza dayadı, eğilip baktı. Sonra odaya döndü, camı itip yarım aralık bıraktı.

Boone'a, «Altı kat aşağıda beton avlu,» diye rapor verdi. «Insan buraya bir parmaklık koyar. Hani vidayla takılanlardan. Eğer o kız...»

Mama Perez'in sesi, «Dolores,» dedi. «Güzel, değil mi?»

Banyo kapısında duran ifadesiz yüzlü kıza baktılar. Kolları yanlarına sarkıyordu. Yalınayaktı. Pembe, çizgili bir kombinezon giymişti. Victor Maitland'ın gördüğünü onlar da gördüler. Gençlik. Olgun gençlik. Hazır. Parlak siyah, uzun saçlar. O maske suratta bomboş bir kusursuzluk. Cam gözler. Coşup taşan bir vücut.

Delaney gülümseyerek, «Merhaba Dolores,» dedi «Nasılsın?»

Kız cevap vermedi. Ona bakmadı bile.

Delaney, Maitland fotokopilerini çıkarıp ona gösterdi. Hâlâ gülümseyerek, «Sensin bu, Dolores,» dedi.

Kız resimlere bakıyor, ama hiçbir şey görmüyordu. Yüzünde hiçbir ifade yoktu. Bir kolunu hafifçe kaşıdı.

Şef, Mama Perez'e, «Söyle de otursun,» dedi.

Kadın İspanyolca birşeyler söyledi. Kız yavaşça köşedeki yapılmamış yatağa yürüdü, oturdu. Hareketleri kuşların uçmasına benziyordu. Saf... güvenli... kendine yeten, bütünlüklü bir hali vardı.

Delaney, «Sen de otur, Mama,» dedi. «Birkaç soru daha var.»

«Daha mı var?»

«Birkaç tanecik.»

Delaney'le Rosa Perez tekrar oturdular. Boone'la Jason T. Jason karşılıklı iki duvara dayanmış duruyorlardı.

«Seni arıyorduk biz,» dedi Şef Delaney. «Seni ve Dolores'i. Resimleriniz gazetelere verildi, televizyonda gösterildi. Gördün mü?»

Kadın ilk defa kararsızlık gösteriyordu. Gerçeği söylemenin kendisine ne kadar zararı dokunacağını hesapladığı belliydi. Sonunda,

«Gördüm,» dedi.

«Ama ortaya çıkmadın. Bize gelip seni neden aradığımızı sormadın.»

«Niye sorayım?»

«Doğru,» dedi şef. «Niye gelesin? Evet Mama. Biz sana ve Dolores'e o Cuma sabahı görmüş olabileceğiniz birini sormak istiyorduk.»

«Gördüğümüz birini mi? O sabah dünya kadar insan gördük.»

«Maitland'ın stüdyosunun olduğu binada,» dedi Delaney. Sesi çok sabırlıydı. «Belki merdivenlerde. Ya da dış kapıdan girerken. Oralara yakın bir yerde.»

Mama Perez başını iki yana salladı.

«Hatırlamıyorum,» dedi. «Çok zaman geçti. Hatırlamıyorum.»

«Sana yardım edeyim.» Delaney zarftan bütün resimleri ve gazete kupürlerini çıkardı, formika masanın üstüne muntazam biçimde dizdi. Mama Perez'e doğru.

«Bir bak bunlara,» dedi. «Dikkatli bak. Istediğin kadar bak uzun bak. O Cuma sabahı bunlardan herhangi birini Maitland'ın stüdyosuna yakın yerde gördün mü?»

Kadın resimlere şöyle bir göz attı, tekrar başını salladı.

«Hatırlamıyorum.»

Şef Delaney alçak sesle, «Hatırlayacaksın,» dedi. «Akıllı kadınsın. Çevrene dikkat edersin sen. Kolay unutmazsın. Bir daha bak.»

«Hatırlamıyorum.»

Delaney içini çekti, ayağa kalktı, ama resimleri olduğu yerde bıraktı.

«Pekâlâ Mama,» dedi. «Ama seni arayan yalnız biz değiliz.»

Kadın ona boş bakışlarla baktı.

Delaney, «Katil de arıyor seni,» dedi. «Gazeteleri o da okumuş, televizyonu o da seyretmiştir. Senin gibi. Kendisini görmüş olabileceğinden, tanıyabileceğinden korkuyor o da. Seni arıyor. Polis Jason'un pazartesi sabahı seni ve Dolores'i oraya gelirken gördüğünden haberi yok. Bu yüzden biz seni daha önce bulduk. Ama o da aramaya devam edecek. Katil.»

«Eee?» Kadın omuzlarını kaldırdı. «Nasıl bulacak beni?»

Delaney ona hayran bakışlarla baktı. Hâlâ korkuya kapılmamıştı kadın.

«Ona ben söyleyeceğim,» dedi şef.

Yaşlı suratın, kat kat makyajların altında gerildiğini gördü. Gözler açıldı, dudaklar aralandı, keskin dişler gözüktü. Altın diş de.

«Sen?» diye soludu.

«Gidip yüzüne söyleyecek değilim. Ama gazeteler hep peşimizde. Televizyon da öyle. Ilgileniyorlar. Bilmek istiyorlar. Kadınla kızı buldunuz mu diye sorup duruyorlar. Resimleri yayınladık, yararı oldu mu, diyorlar. Onlara söylemek zorundayım. Evet, bulduk, teşekkür ederiz, demek zorundayım. Adresleri de şudur demek zorundayım.»

Anlamıştı. Daha çok açıklamak gereksizdi.

«Yapar mısın bunu?» diye sordu.

«Evet, yaparım.»

«İyi bir insan değilsin.»

«Hayır. Değilim.»

Birden çılgın bir İspanyolcaya döndü. Bağırıyor çağırıyordu. Küfür olmalıydı söyledikleri. Sonunda tükürdü şefe. İngilizce olarak,

«Vız gelir,» dedi. «Vız gelir bana! Gelsin bakalım! Öldürsün beni!»

Delaney çığlıkların bitmesini, kadının sakinleşmesini bekledi. Kadın kendini koltuğa attı, ona ateş saçan gözlerle bakıp mırıldanarak oturdu.

Şef, «Yalnız seni değil,» dedi. «Dolores'i de. Dolores'i de incitecektir.»

Kadın yıkılmadan önce ona biraz daha baktı. Ağlamadı ama, elleri titremeye başlamıştı. Parmağını uzatırken. Uzanan parmak Saul Geltman'ın resmi üzerinde durdu.

«Buydu,» dedi alçak sesle. «Merdivenlerde. Dolores'le ben iniyorduk. O da çıkıyordu. Gördük onu. O da bizi gördü. Bu adamdı.»

Boone'un arabasına dönmüşlerdi. Orchard Sokağının işportacılarla, Cumartesi günü alışverişe çıkanlarla doluşunu seyrediyorlardı. Pazarlıklı alışverişe. Delaney arka kanapede purosunu çıkarıp yaktı.

Jason T. Jason arkasını dönmeden ona, «Bir soru sorabilir miyim, şef?» diye sordu.

«Sor tabii. Ne zaman istersen.»

«Eğer resmi tanımasaydı, göstermeseydi... gerçekten adresini gazetelere verir miydiniz? Dediğinizi yapar mıydınız?»

«Elbette. Evine yirmi dört saat nöbetçi koyar, onu yem diye kullanırdım. Katil deliğinden çıkıp buraya gelsin diye.»

«Vay canına!» dedi Jason 2. «İnsan her gün yeni birşey öğreniyor. Her neyse, yakaladık artık herifi.»

Abner Boone kımıldandı. Jason masum bir sesle,

«Birşey mi var Çavuş?» diye sordu.

«Onu yakalamış değiliz.»

«Değil miyiz?» Siyah polis gururla diklenmişti. «Kadın onu o gün cinayet yerine gelen adam olarak parmağıyla gösterdi. Ben tanıklık ederim gösterdiğine.»

«Edersin,» dedi Boone. «Telefon jetonu kadar yararı olur... o kadar.»

Delaney, «Bu kadarı yetmez, Jason,» diye açıkladı «Bu bildiklerimizle savcıya gidip Saul Geltman'ı katil olarak tutuklamalarını söylesek, bize ne kanıtınız var, diye sorarlar. Biz de, Porto Rico'lu bir orospunun onu cinayet sıralarında o binada gördüğünü söyleyeceğiz. Bu kadarcık mı? diye soracaklar. Sonra yerlere yıkılıp kaburgalarını tuta tuta gülecekler. Sonra da kıçımıza bir tekme patlatıp bizi kapı dışarı edecekler. Elimizde kanıt yok, Jason. Suçun işlendiği sıralarda cinayet yerinin yakınındaydı diye bir adamı içeri atamazsın. Hani cinayet âleti? Hani cinayet nedeni? Hani yasal kanıt? Çavuşun hakkı var. Elimiz boş hâlâ.»

Jason bir ona, bir ötekine bakıyordu. Kaşları çatılmıştı.

«Yani bu herifin yaptığı yanına mı kalacak?»

«Yooo.» dedi Delaney. Öyle birşey söylemedim. Yanına kalmayacak. Öyle sanıyor olabilir ama, kalmayacak.»

Abner Boone başını arkaya çevirip şefe baktı, «Gene de çok korkuyor olmalı,» dedi. «Ben durumu şöyle görüyorum:

«Geltman Cuma sabahı Mott Sokağına gidip Maitland'ı öldürmeye niyetleniyor. Tam stüdyoya çıkarken merdivenlerde Mama'yı ve Dolores'i görüyor. Onlar da onu görüyorlar. Hattâ belki Mama ona oracıkta teklifte bile bulunmuştur. Yeterli cesareti var. Ama önemli olan nokta, adam onların o anda Maitland'ın stüdyosundan inmekte olduğunu kesin olarak bilemez, tamam mı şef?»

«Tamam.»

«Böylece Saul yukarı çıkıp Maitland'ın işini bitiriyor, geri dönüp kaygılı ajan rolünü oynuyor, pazar günü de stüdyoya gelerek cesedi buluyor ve hemen polise haber veriyor. İşler işte bundan sonra renkleniyor. Üniformalı polisler içeriye girince Dolores'in karakalem resimlerini buluyorlar. Geltman da orada. O zaman kızın Cuma günü merdivenlerden inmekte olan kız olduğunu anlıyor. Resimleri istiyor ama ona vermiyorlar. Bunu iyi biliyorum çünkü ben de oradaydım. Bunun üzerine Geltman ecel terleri dökerek evine dönüyor. Bu resimlerden bir sonuç çıkmaması için dua ediyor. Kızın kendisini tanıyıp polise bildireceğinden korkuyor. Onun geri zekâlı olduğunu bilmiyor.»

Şef, «Ve o sırada biz ikimiz ona gidiyor, kızla ilgili sorular soruyoruz,» diye sözün arkasını getirdi.

«Evet. O zaman tam altına etmeye başlıyor. Kızı bulursak o resimler yüzünden yanabileceğinin farkında. Kafasını çalıştırıyor ve bizi sergi galasına davet ediyor. Özellikle sizi, şef.»

«Tabii,» diye başını salladı Delaney. «Beni evden uzaklaştırmak için. Gelip resimleri yürütebilmek için.»

Boone, «Ve bunu da yapıyor,» diye devam etti. «O kalabalığın arasında, bir saat bile kaybolsa kimse anlayamazdı yokluğunu.»

«Ya da itin birini tutmuş olabilir bu iş için.»

«Rahatlıkla,» dedi Boone. «Belki o altın delikanlılarından birini. Resimleri ele geçirince artık kurtulduğunu, rahatlayabileceğini sanıyor. Ama bir iki gün sonra bir de bakıyor ki gazetede Mama ile Dolores'in fotoğ-

rafları yayınlanmış. O sıra herhalde kalp krizi geçirmiş olmalı. Bir düşünsenize! Başlangıçta işi kolay sanıyordu. Oysa şimdi polisler Mama ile Dolores'i biliyorlar. Şu anda Saul Geltman bu halde işte. Ne dersiniz şef?»

«Öyle,» dedi Edward X. Delaney. «Öyle olmalı. Ama o kadar da paniğe kapıldığını sanmıyorum. Bu herif soğukkanlı bir cambaz. Habersiz evine gittiğimde kılı bile kıpırdamadı. Tanrım! Herhalde o Maitland resimleri o sırada oracıkta olmalıydı. O güzelim çekmecelerinin birinde.»

«Bürosundaki kasaya koymaz mı?»

«Koymaz. Çok kişi girip çıkıyor oraya. Tehlikeli. O güzelim daire onun gizli sığınağı, rüyası. Onları oraya götürmüştür. Yırtıp imha da edemez. Mama Perez duvarına astığı hadife üstüne yapışmış Hazreti İsa resmine tükürebilir mi? O da öyle. Güzel şeyler bunlar. Kutsal şeyler.»

«Arama ruhsatı,» dedi Boone.

«Hımm, belki. Ama henüz değil.»

Jason T. Jason her kelimeyi dikkatle dinliyor, çoğunu da anlıyordu.

«Peki onu nasıl enseleyeceğiz?» diye sordu.

Delaney, «Bilemiyorum,» diye bir itirafta bulundu. «Önce tanığını çökertmemiz gerek. Hem de bir cinayet nedeni bulmalıyız. Nedensiz de mahkûm edilebilir ama, nedenin çok yardımı olur. Hele öbür bilgiler bu kadar azsa.»

«Tuhaf,» dedi Çavuş Boone. Başını ikiyana sallayıp duruyordu. «Saul Geltman. Biliyor musunuz, sevmiştim o küçük adamı.»

«Ben de,» dedi Delaney. «Ne olmuş yani?»

Boone buna bir cevap bulamadı.

Şef, ona, «Çavuş, birkaç saat daha uyanık durabilir misin acaba?» diye sordu.

«Tabii şef. Dert değil.»

«Baskomiser Thorsen'i arayıp adam isteyeceğim. Mama Perez'i yirmi dört saat gözaltında tutmak istiyorum.»

«Onu görgü tanığı olarak içeri alsak?»

«Belki. Ama bize karşı döner. Hapiste işimize de ya-

ramaz. Bence peşine adamım takmak yeterli. Tek ki kaybolmasın ortadan.»

«Ya Geltman? Onu da izletecek miyiz?»

«Gerekmez. O kaçmayacaktır. Peşindeki adamı farkeder de paniğe kapılırsa, o zaman kaçmaya kalkabilir ancak. Şimdilik Mama'yı kollamak yeter. Adamlar gelince sen onlara bilgi ver. İlkini bir saat içinde buraya yollamaya çalışacağım.»

Jason T. Jason kaygı içinde bir sesle, «Ben ne yapayım peki şef?» diye sordu. Dedektiflik hayatının sonuna yaklaşmasından ödü kopuyordu.

Delaney ona, «Evine git, bir uyku çek,» dedi. Sonra adamın yüzündeki ifadeyi görünce, «Pazartesi sabahı da Çavuş Boone'a gel,» diye ekledi. «Sivil kılıkta gel. Ama takım elbise olsun. Öyle pezevenk kılığı olmasın.»

Jason T. Jason mutlu mutlu gülümsedi.

19

YAPILACAK işler listesini hazırlamış, her kalemin yanına zamanını da yazmıştı ama, pazartesi sabahı bütün planlarının altüst olduğunu gördü.

Bernie Wolfe'u daha ilk telefonunda buldu. Fakat Wolfe ona yardımcı olamıyordu.

«Bir saata kadar duruşmada hazır olmam gerek, şef,» diye açıklamada bulundu. «Bir Chagall taklidi için tanıklık edeceğim. Adamlarımdan biri hasta, gelmedi. Öteki Brooklyn'de, bir kütüphanedeki dosya dolabından çalınan grafiklerin peşinde. Gittikçe daha sıklaşıyor bu tür hırsızlıklar.»

Delaney çaresizlik içinde, «Bak, teğmen,» dedi. «Tek bilmek istediğim, Maitland ortadan kalkınca Geltman Galerisi'nin gelirinde ne gibi bir değişiklik olacağı. Saul elindeki öbür ressamlarla da para yapabilir mi, yoksa iflâs mı edecek? Herhalde bunu en iyi, Madison Caddesindeki diğer galerilerden, yani onun rakiplerinden öğrenebiliriz.»

«Ya da Elliyedinci Sokaktakilerden.»

«Tamam. Şöyle yapabilir miyiz peki? Sana Çavuş Boone'u, bir başka yardımcıyla birlikte mahkemeye göndersem, onlara orada, diyelim ki, on on beş sanat galerisinin adını verebilir misin? Bugün onlarla konuşsunlar, Geltman'ın malî durumu hakkında biraz bilgi toplasınlar.»

«Tabii,» dedi Wolfe. «O kolay.»

«İyi. Boone birazdan seni arar randevulaşırsınız.»

«Ha, bu arada söyleyeyim, şef. Ben biraz çevreyi koklamaya çalışıyordum. Gerçi ortada kesin birşey yok, dedikodudan ibaret ama, Geltman Galerisine başvurma-

dan da Maitland tablosu satın alınabilirmiş diye duyuyorum.»

«Yaa,» dedi Delaney. «Bu ilginç işte. Çok teşekkürler, teğmen. Boone sana telefon edecek. Ne zaman akşam yemeğine gelebileceksen beni arayıp bildirmeyi de unutma.»

Sonra oturup Çavuşun saat başında kendisini aramasını bekledi. Her saat başı arıyordu nasılsa.

Boone neşe içinde, «Mama Perez hâlâ elimizde,» diyordu. «Nöbetçileri farkedince çileden çıktı ama adamlardan biri İspanyolca biliyor, onu sakinleştirdi. Korumaya çalıştığımızı anlattı. Dolores'i de.»

Delaney, «İyi,» dedi. «Belki memnun olur, kazançlı çıkarız. Jason nasıl gidiyor?»

«İyi. Çok hevesli. Şef, sandığından daha hızlı o çocuk. Kahvaltı etmiş, onun arabasına dönüyorduk. Uzaktan bir serserinin arabanın kelebek camıyla oynadığını gördük. O da bizi görüp kaçmaya başladı. Jason iki blok kadar kovaladı ama sonunda yakaladı. Hızlı çocuk aslında.»

«Ne yaptı yakalayınca?»

«Önce üstünü aradı, sonra kıçına bir tekme vurup serbest bıraktı.»

«Aferin,» dedi Delaney. «Sağduyulu bir hareket. Bugün Mama Perez'in nöbetçileri iyi mi?»

«Tabii. Tecrübeli hepsi. Hızlı değiller ama işlerini iyi biliyorlar.»

«Bakın, Jason'la birlikte bir iş yapmanızı istiyorum...»

Abner Boone'a Teğmen Wolfe'u aramaları ve mahkemede buluşmak üzere saat kararlaştırmaları konusunda talimat verdi. Ondan sanat temsilcilerinin adreslerini alacak, hepsini dolaşıp Geltman Galerisinin malî durumuyla ilgili bilgi edineceklerdi.

«Rakipler genellikle bir kuruluşun dedikodusunu yapmaktan zevk duyarlar,» dedi Boone'a. «Jason'u yanına al. İkiniz listeyi bölüşün. Mümkün olduğu kadar çok yere gidin. Jason'a durumu ayrıntılı anlat. Neler olup bittiğini iyice bilsin. Ben sokağa çıkıyorum ama öğleden sonra beni gene burada bulabilirsin. Ben yoksam, her-

halde Monica evdedir. Jason'la ikiniz gelip burada beni bekleyin.»

«Başüstüne efendim,» dedi çavuş. «Acaba onu köşeye kıstırabilecek miyiz, şef?»

«Elbette kıstıracağız!» Şefin sesindeki güven, içindeki güvenden daha fazlaydı.

Bundan sonra yapılacak işler listesine kaldığı yerden devam etti. Önce J. Julian Simon'un bürosunu aradı. Telefonu Susan Hemley açtı. Delaney kendini zorlayıp onunla bir iki dakika gevezelik etti. Sonunda,

«Acaba bu sabah bir ara patronu görebilir miyim dersin, Susan?» diye sordu.

«Ne yazık ki hayır, şef. Bu sabah gelmedi. Mahkemede bulunması gerekiyor.»

«Bugün de herkes mahkemeye mi gidiyor, ne?»

«Efendim?»

«Birşey yok. Dinle. Acaba bugün hiç gelir mi?»

Susan ona Simon'un öğleden sonra en geç üçte dörtte geleceğini söyledi. Delaney bir şansını denemek istediğini, o sıralarda büroya geleceğini, belki avukatın kendisine birkaç dakika ayırabileceğini anlattı. Çok nazikti.

Bundan sonra şef altüst olan programını tümüyle değiştirip apansız Belle Sarazen'e gitmeyi düşündü. Ama daha önce bazı garip hazırlıklar yapması gerekiyordu.

Mutfakta küçük âletlerin bulunduğu çekmeceye gidip biraz eşeledikten sonra aradığını buldu. Yağlı kâğıda benzer bir torba. İçinde de musluk parçaları. Gerçi otantik cam elyaflı bir torba değildi ama, işi görürdü gene de. Parçaları çekmecenin içine boşalttı, torbaya çay kaşığıyla pudra şekeri doldurdu. Ağzını iki kere kıvırıp seloteyple yapıştırdı, cebine yerleştirdi. Acaba tabanca alsam mı diye düşünüyordu. Sonunda almamaya karar verdi. Şapkasını başına geçirip sokağa çıktı. Birinci Caddedeki taksi durağına doğru yürümeye başladı. Sabah purosuna duyduğu ihtiyacı aklından silmeye çalışıyordu.

Kapıcı ya onu daha önceki ziyaretlerinden hatırlamıştı, ya da şefin davranışlarındaki bir şey kapıcıya bu

hışalı adamı durdurmanın akıllıca birşey olmayacağını ... etmişti. Sonuç olarak Delaney sorgusuz sualsiz kendini asansörde buldu. Kapıyı ona Filipin'li uşak Ramon açtı.
«Evet?»
«Bayan Sarazen evde mi?»
«Sizi bekliyor muydu?»
«Kendisine sorsana,» dedi Delaney.
Ramon kararsızlık geçiriyordu. Sonunda Delaney'i içeri aldı.
«Lütfen bekleyin,» dedi.
Ama Delaney holde kalmadı. Hemen tek renk salona yürüdü. Mavi-gri-eflâtun döşenmiş olanına. Çabucak çevresine bakındı, cebindeki şeker paketini çıkarıp bir koltuğun mindeki altına soktu, karşı taraftakı dik arkalı sandalyeye oturup bekledi. Şapkası elinde, kazık gibi oturuyordu.
Belle odaya yalınayak, hızlı adımlarla girdi. Üstündeki beyaz elbisenin etekleri uçuşup duruyordu. Yere kadar bir elbiseydi. Önü yakasından etek ucuna kadar, uzun bir fermuarla kapanıyordu. Fermuarın ucunda bir düdük sallanmaktaydı.
Banyodan veya duştan çıktığı belliydi. Gümüş saçları ıslaktı. Yüzünün cildi parlıyor, vücudundan bir sabun kokusu yayılıyordu. Ama şefin ona hayranlık göstermeye vakti yoktu. Kadın da onu gördüğüne pek sevinmemişti. Hemen saldırdı.
Öfkeyle, «Bana bakın,» dedi. «Bu işten bıktım usandım artık. Tek istediğim...»
«Hangi işten?»
«Bu baskılardan. Tek istediğim...»
«Hangi baskı? Ben size baskı yapmıyorum.»
«Öyleyse burada işiniz ne?»
«Bakın, Bayan Sarazen, yalnızca bir iki soru soracağım size.» Sesi elinden geldiği kadar sakindi. «Bu baskı mı yani?»
«Ben bazı aklı başında avukat arkadaşlarımla konuştum.» diye açıkladı Belle. «Onların dediğine bakılırsa bir tek soruya bile cevap vermek zorunda değilmişim. Beni tutuklayacaksanız tutuklayın. Haklarımı gene de savunacağım. Artık soru falan cevaplamam.»

«Cevaplayacaksın.» Şefin sesi çok yumuşaktı. «Cevaplayacaksın Bayan Sarazen. Çünku zeki kadınsın. Kendi çıkarını bilirsin. Biraz oturamaz mıyız? Uzun sürmez, söz veriyorum.»

Belle bir süre ona baktı. Delaney karşısındaki yüzde bir kararsızlık görüyordu. Iki türlü de karar verebilirdi.

Şef, «Sen bana yardım et, ben de sana edeyim,» dedi.

«Bana nasıl yardım edebilirsiniz ki!»

«Otur. Anlatayım sana.»

Belle Sarazen iğrenmiş gibi bir ses çıkardı, kendini puf minderli koltuğa attı. Delaney'in istediği koltuğa. Bir dizini kolunun üstüne aldı, ayağını sinirli sinirli sallamaya başladı.

Şef sandalyenin ucunda oturuyor, öne doğru eğilmiş şapkasını elinde, dizlerinin arasında tutuyordu. Davranışı ciddi, dikkatliydi. Müşterisine aptalca davranışlarının sonuçlarının ne olacağını anlatmaya çalışan bir danışman, bir avukat gibi.

«Bu senin zeki dostların herhalde önemli kimselerdir,» dedi. «İş alanında, politikada veya toplum içinde. Ama sana polislere yardım etme derken kötü öğüt vermişler Belle. Sana Belle dememe izin veriyor musun?»

Kadın sabırsız bir hareket yaptı.

«Bak, Belle, onlar gerçi yasaları iyi biliyorlar. Ama polislerin mutlaka yasalara uyacağını varsayıyorlar. Polisler çoğunlukla yasa ve mevzuatı uygularlar zaten. Senin zeki dostların bunu bildikleri için bundan yararlanmaya çalışıyorlar.»

«Elbette öyle yapıyorlar,» dedi Belle. «Ben de onun için sözlerini dinliyorum zaten.»

Delaney arkasına yaslanıp bacaklarını üstüste attı. Şapkasını kucağına koymuş, ellerini üstünde kavuşturmuştu.

Rüyadaymış gibi bir sesle, «Yasaların ve polis mevzuatının sonu gelmez, Belle,» dedi. «Ciltler dolusudur. Ama ben sana bir sır söyleyeceğim. Bazı polisler, özellikle tecrübeli olanlar, işlerini başka bir kitaba göre

yürütürler. Ona da kitap demek doğru mu bilmem. Hiçbir zaman kâğıda geçirilmemiştir. İçinde bir alay hile, imâ, süreç, yöntem, teknik falan vardır. Bir polisin ancak diğer bir polise söyleyebileceği şeyler. Biz hepimiz topun ağzında yaşayan insanlarız. Yaşama şansımız bilgi değiş tokuşu yapmakta, bulgularımızı birbirimize anlatmakta, birbirimizden birşeyler öğrenmekte yatar. Bu bilgilerin bazıları da kanla satın alınmıştır. Yasaya karşı değildir ama, yasanın çevresinden dolaşan yöntemlerdir. Anlıyor musun?»

Cevap vermedi. Ama yüzünden ilgilendiği belli oluyordu. Delaney ona ulaşabildiğini anlamıştı.

«Bazı polisler biraraya geldiklerinde ufak tefek olaylardan söz ederler. Falan eroincinin malı nasıl tüp içinde, kıçında taşıdığından, yakalanan adamın çizmesini nasıl aramak gerektiğinden, çünkü bu tiplerin bazan orada bıçak taşıdığından falan. Sonra örneğin, izlediğin arabanın bir stop lambasının camını delersen kuyruğundaki ışıkların biri kırmızı, biri beyaz gözükür, hiç başka arabayla karıştırmazsın. Sonra iş üstündeki polislere aynalı gözlük çok yararlıdır. Araba durup onları parlatırken peşinde biri var mı, yok mu, kolayca görebilir. İşte böyle, ufak tefek hileler. Polis sohbeti. Bunun yasa dışı bir yanı yok, değil mi?»

Belle elinde olmadan dinliyordu onu. Ayağını sallamaktan vazgeçmişti. Koltuğunda doğruldu, rahatça arkasına yaslandı. Delaney'e bakıyor, dinliyordu.

Şef, «Soruşturduğumuz konuları da konuşuruz.» dedi. «Çözülmemiş olayları, çözülmüş olanları, onların nasıl çözüldüğünü. Meslek sırları. Evet, iş sohbeti bunlar, başka hiçbir şey değil, Belle. Polisler ne zaman biraraya gelse bunları konuşurlar. Barlarda, lokantalarda, hukuk fakültesinde, evlerinde. Sohbet hep bu konulara döner. Büyük polis toplantılarında da. İnanmazsın! Bak, bir kere Atlantic City'de düzenlenmiş bir polis kongresini hatırlıyorum. Gün boyu programlanan çalışmalar bittikten sonra, akşamları biraraya gelip soruşturduğumuz olayları anlatıyorduk. Kötü adamları yenmenin yollarını tartışıyorduk. Aramızda Teksas'dan gelen biri vardı. Pek küçük bir kasabadan değil ama, büyük kentten

de değil. Ona şimdilik Mike diyelim. Bize orada başından geçen ilginç bir olayı anlatmıştı. Karga burunlu bir herif varmış, okul öğrencilerine bol uyuşturucu satıyormuş. Çocuklardan birkaçı yüksek dozdan ölmüşler. Mike malın bu adamdan geldiğini biliyormuş. Biliyormuş ama kanıtlayamıyormuş. Sonunda ne olursa olsun onu yakalamaya karar vermiş. Cam elyaflı bir torba alıp içine eroin doldurmuş. Bilirsin polisler böyle malı, isterlerse pek kolay bulabilirler. Baskınlarda ele geçirip hepsini teslim etmemiş de olabilirler.»

«Herhalde o torbayı bir yere saklamış, adamı uyuşturucu bulmak suçundan yakalamıştır.» Belle'in ilgisi iyice artmıştı.

«Hayır,» dedi Delaney. «Bu Mike'ın aklına daha iyi bir fikir gelmiş. Satıcının eve gelmesini beklemiş, silâhını kemerinden çıkarıp içindeki kurşunları boşaltmış, boş olarak eski yerine kuşanmış, kayışın çıtçıtını da kapamamış. İki de yardımcısı varmış. İki polis. Onların birini hole, birini dış merdivenlere yerleştirmiş. Kapıya tekmeyi vurduğu gibi satıcının evine girmiş. Herif. «Arama ruhsatın nerede?» diye dağırmış. Mike bir kâğıdı havada sallayarak, «İşte burada!» diye bağırmış. Böyle kendini kurnaz sananların bazan nasıl kandırılabileceğini bilsen şaşardın. Mike onu biraz itip kakmış, evi arayıp altüst etmiş. Tabii içinde toz bulunan torbayı da bulmuş. Bunlar olup biterken Mike durmadan adamın önünden gelip geçiyormuş. Belindeki tabanca da, öyle gevşek, çekilmeye hazır, göze batıyormuş. Neredeyse kendiliğinden düşecek. Hikâyeyi kendi anlatırken dinlesen gülmekten ölürdün. Durmadan adama gerisini çeviriyormuş ama adam yemi yutmuyormuş. Sonunda Mike torbayı bulup gülmüş, adama onu içeri tıkacağını söylemiş. En azından yirmi yıl yiyeceğini ekleyince adam saldırıp Mike'ın tabancasını kapmış. 'Beni hiçbir yere götüremezsin.' deyip kapıdan dışarı fırlamış. Tabii Mike'ın dışardaki adamları onu elinde tabancayla uçarak gelir görünce ateş edip vurmuşlar. Üniformalılar gelmeden Mike'ın tabancasını tekrar doldurmuşlar, onlar ermiş muradına, biz çıkalım kerevetine.»

Belle ona merakla baktı.

«Bana bunu niçin anlatıyorsun?» diye sordu.

Şef düşünceli bir sesle, «Çünkü o zeki, önemli dostlarının bile herşeyin cevabını bilemeyeceğini anlatmak istiyorum sana,» dedi. «Bak, Belle, günün birinde başın derde girerse, ama ciddi bir derde girerse, bu önemli dostlar sonbahar yaprakları gibi dökülür yokolur. Çoğu zaten evli erkekler, öyle değil mi? Iyi birer işi, namuslu diye adı var her birinin. Senin başın kötü derde girdi diye boyunlarını ilmiğe uzatacaklarına ciddi ciddi inanıyor olamazsın. Telefon ettiğinde toplantıda olacaklar. Gezide olacaklar, Meksika'da veya tatilde olacaklar. İnan bana Belle, onlara güvenemezsin öyle kötü bir durumda.»

«Kötü durum mu?» diye söylendi Belle. «Durmadan bunu tekrarlayıp duruyorsun. Nasıl kötü derde girebilirim ben?»

Delaney ellerini havada sallayarak, «Olabilir canım,» dedi. «Şimdi ben burada seninle el sıkışıp çıksam, uyuşturucu servisine telefon etsem, senin evinde eroin bulundurduğunu söylesem, adamlar hemen damlar, buranın altını üstüne getirirlerdi.»

«Vız gelir!» diye güldü Belle. «Ben eroine elimi bile sürmem. Hiçbir şey bulamazlar ki!»

«Bulurlar bal gibi. Oturduğun minderin altında.»

Şefe baktı. Önce anlamadı. Sonra yüzü beyazlaştı. Ayağa fırladı, yastığı tuttuğu gibi atıp torbayı eline aldı. Bakışları torbadan şefe döndü.

«Piçoğlu piç! diye soludu. «Piçoğlu piç!»

«Belle,» diye güldü Delaney. «Ah, Belle!»

Ayağa kalktı, şapkasını sandalyenin üstüne dikkatle koydu, Belle'e yaklaştı, torbayı onun titreyen parmakları arasından aldı. Tepesini yırtıp içindeki tozun birazını avucuna döktü, yaladı.

«Pudra şekeri,» dedi. «Bir gösteriydi bu. Senin ve önemli dostlarının herşeyi bilemeyeceğinizi kanıtlamak için. Çok bilebilirsiniz ama, herşeyi değil. Polislerin de bir sürü küçük yöntemleri vardır.»

Belle sersem gibi, «Pudra şekeri!» diye söylendi.

«Evet, öyle.» diye gülümsedi şef. «Ama başka yerlere sahici eroin saklamadığımızdan da emin olamazsın, öyle değil mi?»

Kadının gözleri onunkilere çakılı kalmıştı. Başka tarafa bakamıyordu.

Kısık bir sesle, «Ne bilmek istiyorsun?» diye sordu.

«Hah, böylesi daha iyi. Şimdi otur, rahatla. Bir daha da kurnaz avukat dostlarının adını anmayalım.»

Şef minderi tekrar koltuğun üstüne yerleştirdi, onu dirseğinden tutup oturmasına yardım etti, sonra kendi sandalyesine döndü.

İlgiyle, «İyi misin artık?» diye sordu.

Belle sinirli sinirli başını salladı.

«Güzel. Uzun sürmeyecek. Victor Maitland'la aranızdaki iş anlaşması nasıl birşeydi?»

Belle önce kararsız konuşuyordu. Şef ona keskin. sorunun ruhuna inen sorular sordu. Hikâye uzun sürmedi. Cinayetten altı ay kadar önce Maitland, Belle'e gelmiş, tablolarını Amerika içinde ve dışında satabilip satamayacağını sormuştu. O da satabileceğini ve yüzde otuz beş komisyon isteyeceğini söylemişti. Victor o zaman onu terslemiş, Saul Geltman'a da o parayı verdiğini, Belle de bu fiyata çalışacak olduktan sonra. ona hiç ihtiyacı olmadığını söylemişti. Sonuç olarak yüzde yirmiye anlaşmışlardı. Yüz binden aşağı satışlar için. Yüzbinden yukarı olanlardan Belle yüzde on beş alacaktı.

Delaney, «Satıştan önce Maitland fiyatı kabul veya reddedebilir miydi?» diye sordu.

«Elbette.»

«Yani ortada kazık yiyen bir tek Saul Geltman oluyor, öyle mi?»

«Vic onunla anlaşması olmadığını söyledi.» Belle kendini savunuyordu.

Delaney başını salladı. «Görünüşe göre gerçekten yok.» dedi. «Devam et.»

Belle bundan sonra önemli dostlarına haberi yaymıştı. Amerika'da ve Avrupadakilere. Maitland'ın getirdiği herşeyi de satmıştı.

Şefe, «Dert etme,» diyordu. «Kazançlarımın hepsini vergi beyannamemde gösterdim.»

Şef ciddi bir sesle, «Bundan eminim,» dedi. «Kaç tablo sattın?»

«Cinayete kadar on falan. Paraları topluyorduk.»

«Maitland, Geltman'ın işi farkedeceğinden kaygılanmıyor muydu?»

«Kaygılanmak mı? Vic mi? Olacak şey değil, şekerim. O herif hiçbir şeye kaygılanmazdı. Bir tek istediği gibi yaşayacak parayı kazanabilmek kaygılandırırdı onu. Tabloları satarken alıcıların işi sır olarak tutmaya razı olmasını ve en az beş yıl boyunca tabloyu sergiye falan vermemek üzere söz vermesini şart koşuyordu.»

«Onlar da razı oluyorlar mıydı?

«Elbette. Çünkü Vic pazarlık payı çıkmış olarak düşük fiyata satıyordu. Aynı şeyi Geltman'dan alabilecekleri fiyattan çok daha ucuza.»

«A-haa,» dedi Delaney. «Kazancınızın neden bol olduğunu anlamaya başlıyorum. Sen ona indirimli satış aracılığı yaptın.»

«Tamam,» dedi Belle.

«Maitland'ı tek kaygılandıran şey, istediği gibi yaşayabileceği parayı kazanmaktı dedin, Belle. Aldığı paralarla ne yapıyordu? Nereye gitti o kadar para?»

«Yarısı vergilere.»

«Biliyorum, ama gene de...»

«İçkiye,» dedi. «Partilere.»

Delaney ona baktı. İnanmamıştı.

«İnsan ne kadar içki satın alabilir?» dedi. «Kaç parti verebilir? On tablo sattık diyorsun. Ortalama fiyat elli bin olsa, fıstık gibi yarım milyon dolar eder. Senin komisyonun olan yüzde yirmiyi çık, ona dörtyüzbin kalır. Diyelim ki, bunun üzerinden yasal vergiyi verdi... pek de sanmıyorum ya! Elinde hâlâ iki yüz bin dolar para kalması gerekir. Bu yalnızca senin kanalınla gelen. Geltman'dan sattıkları hariç. **Yani adam** iki yüz bin doları içkiye ve partilere mi harcadı diyorsun sen?

Kadın birkaç dakika sessiz kaldı. Sonra çıplak ayağı tekrar sallanmaya başladı. Avuçlarıyla ıslak saçlarını yassıltmaya çalıştı.

«Söylediğime inanmayacaksın,» dedi.

«Şu anda neye olsa inanırım.»

«Şey... kimsenin bilmesini istemiyordu. Parayı yani. Çoğunu dağıtıyordu.»

«Dağıtıyor muydu? Kime?»

«Genç ressamlara, Greenwich Village'de, SoHo'da, kent merkezinde, Brooklyn'de, orda, burda, her yerde. Bütün kenti dolaşır, küçük galerilere girer, stüdyoları ziyaret ederdi. Yeteneğine inandığı birilerini bulunca onlara para verirdi. Maaşa bağlardı. Bütün parası oraya gidiyordu aslında.»

«Ulu Tanrım!» diye söylendi Delaney. «İnanmıyorum.»

«İnansan iyi edersin,» diye başını salladı Belle, «İşin gerçeği bu. Maaş bağladığı ressamlardan birkaçını tanıyorum. Seni tanıştırmamı ister misin?»

Şef yavaşça, «Hayır,» dedi. «Sana inandım. Geltman bunu biliyor muydu?»

«Haberim yok. Sanmıyorum.»

«Ya karısı?»

«Bilemez. Ona **hiçbir şey** söylemezdi.»

«Senin sattığın tablolara dönelim. Geltman durumu farketti mi?»

«Tabii. Sonunda duyacağı kesindi. Sanat dünyası küçük bir dünyadır. Herkes herkesi tanır. Konuşurlar. Hiçbir sır uzun süre saklanamaz.»

Anlattığına göre, Saul Geltman Londra'ya gitmişti. Sotheby'de bir açık arttırmaya katılmak için. Verilen partide bir adamın son günlerde pazarlık fiyatına bir Maitland tablosu satın aldığını söyleyip övündüğünü duymuştu. Geltman kendini adamın evine davet ettirmiş, tabloyu görmek istemişti. Kendi galerisinin malı olmadığını da bir bakışta anlamıştı tabii. New York'a döndüğünde Maitland'la korkunç bir kavga etmişlerdi. Geltman'a göre Maitland yalnızca kendi yasal komisyonunu dolandırmakla kalmıyor, aynı zamanda bütün dünyada Maitland tablolarının da fiyatını düşürüyordu. Bu acı tartışmaları Belle Sarazen'e ressam kendisi anlatmıştı.

«Sittiret onu,» demişti Maitland. «Geltman'ın işi yolunda. Ömrü boyunca yetecek parası nasılsa var. Ben kendi eserlerimi satıyorum diye şikâyet etmek ona mı

kaldı? Ona ihtiyacım bile yok. Kimseye ihtiyacım yok benim!»

«Böylece Maitland'ın tablolarını satmaya devam ettin, öyle mi?»

«Tabii ettim. Yasa dışı birşey değil, değil mi?»

«Hayır. Yasa dışı değil. Söyle bana, Belle, sattığın tabloların üstündeki tarihlere hiç dikkat ettin mi-Ne zaman yapılmışlardı?»

«Hepsi eskiydi,» dedi kadın. «Yirmi yıl önce yapılmış şeyler. 1957-58 falan. Ama yenileri kadar iyiydi hepsi. Aralarındaki farkı bulamaz insan dünyada.»

«Yoktu ki,» dedi Delaney.

Belle ona şaşkın gözlerle baktı. «Ben de öyle söyledim,» dedi.

Şef başını sallayıp yavaşça ayağa kalktı. Gitmeye hazırlanıyordu. Daha fazlasını dinlemek istemiyordu. Yeterdi bu kadarı. Ama kapıya varınca durup geri döndü.

«Belle,» dedi. «Bunu neden bize daha önce söylemedin? İlk geldiğimizde?»

O çenesini havaya kaldırdı.

«İşe bulaşmak istemiyordum,» diye karşılık verdi.

Delaney içini çekti, tekrar kapıya döndü. Bu sefer onu durduran Belle oldu.

«Edward X. Delaney, buraya başka torba falan bırakmadın ya? Sahicisinden?»

Şef tilki gibi bir gülüşle, «Aman Belle, benim yasa dışı birşey yapacağımı nasıl düşünebilirsin?» dedi.

İnsanları asla tümüyle tanıyamayacaktı, Edward X Delaney. Bu parlak sonuca, Belle Sarazen'in apartmanından çıktıktan sonra, Central Park'ın içinden doğuya doğru yürürken varmıştı. Hafifçe öne doğru eğik yürüyordu. Şapkasını burnuna çekmiş, Haziran güneşinin yüzünü yakmasına engel olmaya çalışmaktaydı.

Edward X. Delaney'i asıl şaşırtan, şoka kapılmasına neden olan öleceğini bilen Victor Maitland'ın parasını nerelere harcadığıydı. Bu kaba, aksi, kötü adamın böylesine bir cömertlik yapabileceğini duymak, Delaney'in gözünde, Hun Hakanı Atilla'nın evlilik dışı çocuk doğuran kadınlara yardım kampanyası açması kadar şaşartıcıydı.

Central Park hayvanat bahçesinin terasında öğle yemeği yedi. Bir sosisli sandviçle bir bira. Sonra ikinci sandviçle bir bira daha aldı. Yavaş yavaş yiyip içiyordu. Burada oturup düşünmek, olayları bir sıraya sokmak iyi oluyordu. Olup bitene bir şekil vermek. Bu açlıktan kuduran insanların öyküsüne.

Delaney karar verdi. Victor Maitland, fazla uzun yaşadığı için ölmüştü. Doğruydu bu. Doktor Horowitz'in dediği gibi üç dört yıl sonra ölse, vergi kaçakçılığı yağdan kıl çeker gibi işleyecek, Saul Geltman ambardaki tabloların yüzdesiyle ömrünün sonuna kadar bir eli yağda, bir eli balda yaşayacak, Alma ile Ted'e geçinebilecekleri kadar bir miras kalacak, Dora ile Emily evlerini tamir ettirecek. herkes mutlu mutlu yaşayacaktı. Victor Maitland ölseydi.

Ama ölmemişti hayvanoğlu hayvan. Ölmüyordu. Kendiliğinden ölmüyordu. Yaşıyor, yaşıyor, yaşıyordu. O güzelim tablolar da Nyack'daki ambarda durup duruyordu. Lânet olsun, demişti herhalde Maitland içinden. Şunların birkaçını paraya çevireyim de, son günlerimde harcayayım bari. Tam ona uygun bir düşünceydi bu da. Zaten öyle çok hazır tablo vardı ki, içinden on veya yirmi tanesini satmak nasılsa kimseyi etkilemeyecekti.

Saul Geltman hariç. Saul'u çok etkiliyordu. Çünkü o Maitland tablolarının fiyatını çok yüksek tutmak çabasındaydı. Tabloları piyasaya çok yavaş sürüyordu. Hem ambardaki tablolar bir bakıma Dora ile Emily'ye kalacak bir mirastı. Onlardan gelecek komisyon daha yirmi yıl yaşatırdı Saul'u. Ne demişti Maitland. Sarazen'e onun için? 'Sittiret onu! Ömrü boyunca yetecek parası hazır,' demişti.

Derken Geltman gizli satışları duymuştu. O zaman herşey çözülmeye başlamıştı işte. Gizli satışlardan kendisine komisyon gelmiyordu. Daha da kötüsü, fiyatlar da düşüyordu bu yüzden. Önüne gelen bu Sarazen denilen kadına gidip indirimli Victor Maitland tabloları alırken bolluk faktörüne nasıl bel bağlayabilirdi? Ressam da hâlâ yaşıyordu! Yaşıyordu piç oğlu piç! Durmadan çalışıyor, daha çok resim yapıyordu. Değirmen gibi öğütüyordu yenilerini her gün. Artık bu musluğu

kapamanın zamanı gelmişti. Evet, diye düşündü Delaney. Geltman böyle karar vermiş olmalıydı. O musluğu kapatmanın zamanı gelmişti. Victor Maitland'ın ölümü tüm sorunları çözümleyecekti.

Şef kalkıp Simon ve Brewster firmasına yürüdü. Çok neşeliymiş gibi gülümseyerek içeriye girdi ama Susan Hemley masasında yoktu. Onun yerinde katı yüzlü, gözlüklü, gri ciltli bir genç vardı. Masanın üstü bomboştu. Delikanlı sandalyeye çivilenmiş gibi dimdik oturmuş, ellerini masanın üstünde birbirine öyle kenetlemişti ki, parmak eklemleri beyaz beyaz görünüyordu.

«Evet?» diye sordu. Sesi soğuktu. «Size yardımcı olabilir miyim?»

«Bayan Hemley burada mı?»

«Değil.»

«Bay Simon? Ben randevu için telefon etmiştim. Adım Edward X. Delaney.»

«Şef mi?»

«New York Polis Örgütünden.»

«Bir dakika.»

Sarsak biçimde ayağa kalktı, gidip Simon'un kapısına hızlı hızlı vurdu, beklemeden girip kapıyı arkasından çarptı. Bir saniye sonra tekrar çıktığında kaşları çatıktı.

«Bay Simon az sonra gelecek,» dedi. «Oturun lütfen.»

Sessizce oturdular. Birbirine bakmamaya çalışıyorlardı.

Sonunda Delaney, «Siz de avukat mısınız?» diye sordu.

Delikanlı öfkeyle, «Hayır,» dedi. «Ben hukuk danışmanı olarak işe alındım.»

Bu görevin gelenlere teşrifatçılık yapmayı kapsamadığına inandığı ortadaydı. Delaney ona anlayış gösterse, delikanlının ya çığlık çığlığa bağırmaya başlayacağından, ya da gözyaşlarına gömüleceğinden korkuyordu. Konuşmadan oturdu. Hasır şapkası dizlerinin üstündeydi. Uzun süre bekledi. Bu da J. Julian Simon'un gövde gösterisi olmalıydı.

Yirmi dakika kadar sonra Simon iç odadan çıktı. Elini uzatarak geliyor, kusursuz dişleri parıldıyordu.

«Beklettiğime üzgünüm,» diye gülümsedi ama nedenini söylemedi.

Delaney, «Acelem yok zaten,» dedi.

Simon gene her zamanki gibi yıkanmış yağlanmış gözüküyor, pırıl pırıl parlıyordu. Mahkemede geçen bir gün ne pantolonunun kılıç gibi ütüsünü bozmuş, ne de kuaförlü saçlarıyla bakımlı bıyığını karıştırmıştı. Bugünkü gömleği beyaz üstüne mavi puanlıydı. Kravatı kızıl kahverengi ipekli, elbisesi parlak lacivert keten, beyaz düğmeleri yukardan aşağıya doğru çubuk gibi uzundu.

Şefi kendi odasına götürdü, oturttu, sağlığını sordu, perdeleri çekip güneşin girmesini önledi, bir içki ikram etti. İkramı reddedilince kalkıp şık barında kendine bir kokteyl hazırladı. Hayat iksiri hazırlıyormuş gibi büyük bir dikkatle yapıyordu bunu. Delaney, Simon'un o gün ilk defa içki içtiğini farketti.

«Mahkemede tam beş saat!» diye gürlüyordu avukat. «Durmadan kesintiler, ertelemeler, ara vermeler. Sıkıcı, sıkıcı sıkıcıydı! Bilirsiniz herhalde.»

Delaney, «Beklemenin acısını polisler iyi bilir,» diye karşılık verdi. «İşlerinin bir parçasıdır. Ama insan yeterince sabır gösterirse sonunda işler oluyor. Ben bunu öğrendim.»

«Tabii, tabii,» dedi Simon. İçkisinden bir yudum aldı. «Ohhh!» dedi, döner koltuğuna yaslanıp rahatladı. «Bu resmî bir ziyaret mi, şef?» diye sordu.

«Pek sayılmaz. Nezaket ziyareti demek daha doğru olur.»

«Öyle mi?» Simon şaşalamıştı.

«Avukat bey, baro üyesi olarak siz bir mahkeme görevlisisiniz. Öyledir, değil mi?»

«Evet. Elbette.»

«Ben de kanun adamı olarak görev yapıyorum. Bu durumda ikimiz aynı tarafta sayılırız. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?»

Simon başını salladı. Bu sefer şefe büyük bir dikkatle bakıyordu.

Delaney, «Kanun gereğini yerine getirmeden önce size gelip gerçekleri anlatmayı bu yüzden doğru buldum,» dedi.

Simon içkisini bir dikişte bitirdi, kalkıp bara yürüdü, bir yenisini hazırladı. Delaney'e arkası dönüktü. Konuştuğunda sesi bağ gibiydi.

«Bunun anlamı nedir, Delaney?»

«Saul Geltman'ın arkadaşı mısınız?»

Avukat içkisini masaya getirdi, döner koltuğuna güm diye oturdu, bardağı kaldırdı, ama içmedi. Bardağın kenarı üzerinden Delaney'e bakıyordu.

«Arkadaşı olduğumu biliyorsunuz,» dedi.

«Arkadaşı olmayı **istiyor musunuz?**»

«Bu ne demek oluyor?»

«Onun hatırı için boynunu ilmiğe ne kadar uzatacağını merak ediyorum. Kim yedi o sandviçleri?»

«Ne?» Simon şaşırmıştı. «Neden söz ediyorsunuz?»

Delaney, «Öğle yemeği için ısmarladığın sandviçleri,» diye açıkladı. «Geltman'la ikiniz için. O cuma günü. Kim yedi? O burada değildi. Hepsini sen mi yedin? Yoksa sonradan dönüp o da kendi payını yedi mi?»

«Size defalarca söyledim ki...»

«Bok, söyledin!» Delaney'in sesi haşindi. «Nasıl sandviçti onlar, Avukat bey?»

«Delaney, bu sandviçlerin üstünde ne diye böyle duruyorsun?»

«Neli sandviçti? Ton balıklı mı? Yumurtalı mı? Etli mi? Neli?»

«İlle bilmek istiyorsan, beyaz ekmek arasına rozbif dilimleri konmuştu. Yanında da suni şekerli soda.»

«Geçen salı günü öğle yemeğinde ne yedin peki?»

«Geçen salı mı?» dedi Simon. «Kim nereden hatırl...»

Birden sustu. Ama çok geç. Delaney ona sırıttı.

«Tamam,» diye başını salladı. «Geçen salı ne yediğini hatırlamıyorsun. Kim hatırlayabilir ki zaten? Ama iki ay önce beyaz ekmekli rozbifli sandviçi ve suni şekerli soda aldırdığını hatırlıyorsun. Geltman da saydı döktü bize onları. Hem de sormadan. İşte amatörlerin hatâsı burada. Çok konuşuyorlar. Şimdi, avukat bey, bir sorgu uzmanı olarak Saul Geltman'ın ve sizin iki ay önce yediğiniz bu yemeği, kararlaştırıp üzerinde prova yaptığınız için hatırladığınız izlenimi yanlış mı dersiniz? »

J. Julian Simon ayağa kalktı. Biraz titriyordu.

«Bu konuşma sona ermiştir,» dedi boğuk bir sesle. «Giderseniz müteşekkir olurum.»

Delaney de ayağa kalktı, ceketinin düğmelerini açtı, eteklerini havaya kaldırıp yavaşça olduğu yerde döndü. Simon onun gömlekli bedenini görebiliyordu.

«Bak,» dedi Delaney. «Hiçbir yerimde tel yok. İstersen ara üstümü. Ne mikrofon, ne verici, ne de teyp. Konuştuklarımız yalnızca ikimizin arasında, avukat bey.»

«Konuşma bitti.»

Delaney ceketini tekrar iliklerken, «Kendi çıkarın için.» dedi. Sandalyesine oturdu. «Kendi iyiliğin için. Elimdeki kanıtları bilmek istemiyor musun?»

Simon birden bütün gücü tükenmiş bir adam havasına girdi. Türlü masajlarla, kremlerle, güneş lambalarıyla oluşturulmuş cildi bile delinmiş balon gibi söndü. Koltuğuna oturdu demek yanlış olurdu. Düştü koltuğun üstüne.

Delaney en ciddi sesiyle, «Elbette istiyorsun,» dedi. «Saul Geltman'ın arkadaşı olarak kalmaya karar verirsen seni nelerin beklediğini bilmek için. Cuma günü saat onda buraya geldi. Sen kapıyı kapayıp kilitledin. İçerde yalnız kaldınız. Bak, şimdi ben Saul Geltman'ım...»

Şef ayağa kalktı, koridora açılan buzlu camlı kapıya yürüdü. Düğmeye basıp kilidi açtı, kapıyı çekti, adımını dışarıya attı, dönüp J. Julian Simon'a el salladı.

«Bay bay!» dedi neşeli bir sesle.

Tekrar içeri girdi, kapıyı kilitledi, yerine oturdu.

«Saat onda içeri girdikten sonra bu ofiste bir daha Saul Geltman'ı gören olmamış,» dedi. «Ne Susan Hemley, ne sandviçleri getiren adam, ne de kimse. Sorduk.»

«Ben gördüm,» dedi Simon aynı boğuk sesle. «Bir buçuğa kadar buradaydı.»

«Öyle mi? Bu hikâyeye sarılır kalırsan hapı yuttuğunun resmidir. Celp gelir yakında. Önce büyük jüri önünde ifade. Sorular. İşlerin, vergilerin, sicilin hakkında. Sonra gazeteler! Televizyonda saat altı haberle-

rinde resmin. Yüzünü gazete arkasına saklamaya çalışırken. Istediğin bu mu, avukat bey? Saul Geltman'la dostluğunun hatırı için bütün bunları göze alıyor musun gerçekten?»

«Adam benim müşterim. Sizin hakkınız yok...»

«Hakkımız mı yok?» diye gürledi Delaney. «Hakkımız mı yok? Bana bu dolmaları yutturmaya kalkışma salak sahtekâr. Dosyan olduğunu bilmiyor muyuz sanıyorsun? Barodan atılmana ramak kaldığını bilmiyor muyuz? Bana avukat-müşteri ilişkilerinin gizliliğini hangi cesaretle anlatmaya kalkıyorsun. Ben şimdi müşterinden söz etmiyorum. Senden söz ediyorum. Adaletin yolunu tıkamandan, sahtekârlıktan, yalancı tanıklıktan ve cinayete yataklıktan söz ediyorum. Bu başlangıç nasıl?»

«Tahmin yürütüyorsun,» diye bağırdı Simon. «Tahmin! Hiçbir kanıtın yok! Buraya gelip benden...»

Şef Delaney sesinde bir zaferle, «Görgü tanığım var,» dedi. «Geltman'ı Victor Maitland'ın öldürüldüğü sıralarda o stüdyonun yakınında gören bir görgü tanığım var. Burada seninle rozbifli sandviç yediğini söylediğin saatlerde. Görgü tanığı, avukat! Düşün bir! Sorumluluk sahibi bir vatandaş, toplumun temelini oluşturan kişilerden biri, bir sürü resim arasından Saul Geltman'ın resmini seçip bize gösterdi. Yemin etmeye hazır. Fiziki kanıtlar da ayrı. Dostluğun bu kadar değerli mi? Düşünsene be adam! Kafanı kullan! Ya şimdi, ya da hiç! Bir anlaşma yapabilirsin. Bunu bal gibi biliyorsun. Çığın önünden çekil, Bay Simon. Geliyor üstüne. Engel olamazsın. O budalaca ifadeni yemin altındayken de tekrarlarsan çığ seni süpürüp götürecektir. Seni de, duvarlarındaki karikatürlerini de, meşe kitap raflarını da, bütün bu şık eşyalarını da. Hepsi gidecek. Geriye hiçbir şey kalmayacak.»

Edward X. Delaney birden ayağa kalktı.

«Görgü tanığı,» diye tekrarladı yumuşak sesle. «Onu gören biri. Düşün artık. İşte sana çözülecek bir bilmece. İyice düşün. Eğer ifadeni değiştirmeye karar verirsen, 'yanılmış olabilirim, belki Saul Geltman bir iki saat için büromdan ayrılmış olabilir,' demeye karar ve-

rirsen, beni telefonla ara. Numaram rehberde var. İstediğin kadar vakit kullan. Acelem yok. Sabırlı bir insanım. Sabretmeyi avukat bürolarında beklerken öğrendim. Dikkatli ol, avukat! Gene görüşürüz.»

J. Julian Simon'u fena halde sarsılmış, çenesi açılmış, kokteyl bardağını titreyen elinde tutar pozda bırakıp çıktı. Binadan ayrılınca 68'inci Sokağın kuzeyine doğru yürüdü. Sonra yarım blok batıya, Beşinci Caddeye doğru... orada ağaçların, parketmiş duran arabaların arkasına gizlendi. Demin çıktığı kapıyı rahatlıkla görebiliyordu buradan.

J. Julian Simon'un bir içki daha içip damarlarındaki adrenalini arttırdıktan sonra Saul Geltman'ı arayıp yanına çağıracağını, ona gökyüzünün başlarına yıkılmak üzere olduğunu haber vereceğini biliyor, bunun bir on dakika süreceğini hesaplıyordu. Ama minik sanat temsilcisinin köşeyi dönüp ortaya çıkması yirmi dakika sürdü. Acelesinden tökezlene tökezlene yürüyordu. O kapıdan içeri dalarken Edward X. Delaney gülümsedi, dönüp evine doğru yürümeye başladı. Bir de puro yaktı. Aslında ne yaptığının pek farkında değildi. Bunu da biliyordu. Kesin bir planı yoktu. Henüz. Ama Saul Geltman'ı korkutmak, çok korkutmak istiyordu. Bir zararı olamazdı nasılsa korkmasının.

Eve girdiğinde Monica'yı, Abner Boone ve Jason T Jason'la mutfak masasının etrafında oturur buldu. Çips yiyip gülüşüyorlardı. Manica'nın önünde bir martini, Boone'un önünde bir gazoz vardı. Jason T. Jason elindeki birayı açmaya uğraşıyordu. O girerken hepsi başlarını kaldırıp baktılar.

Monica, «Merhaba, sevgilim,» dedi. «Neler yaptın bütün gün?»

O neşeyle, «İnsanları korkuttum,» dedi. «Susatan bir çalışma yaptım. Ödülüm yok mu?»

«Sürahi buzdolabında. Limon kabuğu da kesilmiş hazır.»

«Harika,» diye başını salladı şef. Bir martini aldı içine buz attı, bir de limon kabuğu koydu. Sandalyeyi çekip o da oturdu. Çavuşa bakarak. «Nasıl gitti?» diye sordu.

«Fena değil efendim. **Bence** tabii. İkimiz toplam on bir sanat temsilcisi dolaştık. Dördü hiçbir şey söylemedi. Ya bilmiyorlardı, ya da konuşmak istemiyorlardı. Öteki yedisine göre Maitland olmayınca Gettman yok olur gidermiş.»

Jason, «Benimkilerden ikisine bakılırsa, Madison Caddesindeki yerin masrafını ve vergisini karşılayacak değerde ressamı yokmuş,» dedi. «Kiralar da yüksekmiş orada. Kentin başka yöresinde çalışmayı sürdürebilirmiş ama, Madison Caddesinde değil. Meğer ki bir Maitland daha bulsun.»

Boone, «Şef,» dedi. «Ona ilk konuştuğumuzda bu soruyu sormuştuk, hatırlıyor musunuz? Maitland'ın ölümünün kendisini pek sarsmayacağını söylemişti. Yani çok fazla sarsmayacağını. İşini yürütebileceğinden emindi.»

«Tabii yürütür. Nyack'daki ambarda yirmi milyonluk Maitland tablosu varken. Bakın ben neler yaptım...»

Onlara Belle Sarazen ve J. Julian Simon'la yaptığı görüşmeleri kısaca anlattı. Dikkatle dinlediler. Hayranlık içinde. Hikâye bitince Monica kalkıp kendisine bir içki daha aldı, kocasınınkini tazeledi. Jason'ın önüne de bir bira daha koydu.

«O halde suçlu o, Edward,» dedi. «Hiç kuşku yok.»

«Kuşku yok. Ama kanıtlamak daha değişik bir sorun.»

Jason, «Şey... şef,» dedi. «Bana öyle geliyor ki, artık elimizde cinayet nedeni de var. Avukat ifadesinden vazgeçerse, cinayet fırsatı da var. Gerçi silâh yok, kabul. Ama bildiklerimiz onu içeri tıkmaya yeter. Yetmez mi?»

Şef Delaney dönüp Boone'a baktı.

«Sen ne dersin, çavuş?» diye sordu.

Abner Boone başını öfkeyle iki yana salladı.

«Yapamayız,» dedi. «Belki tutuklarız. Ama savcı elini bile sürmez. Zayıfız.»

«Zayıf mı?» diye bağırdı Jason. «Yahu, adamı kıskıvrak yakalayıp düğüm üstüne düğüm atmış durumdayız.»

«Değiliz, Jason,» dedi Delaney. «Çavuş Boone'un

hakkı var. Bu kanıtlarla onu dünyada mahkûm etmezler. Herkes 'Suçlu Değil' yargısını 'Masum' anlamında anlıyor. Oysa şart değil. Bazan bunun anlamı, savcı yeterli kanıt toplayamadı demektir. Böyle durumlarda savcı işi baştan farkederse mahkemeye çıkmaz bile. Mahkûmiyet ihtimalinin yüksek olmasını ister. Zayıf bir davayı ele almak onun için vakit kaybıdır. Boşuna masraftır. Devlet kesesinden.»

Boone, «Bak, Jason,» dedi. «Elimizdeki herşey dolaylı ve dolambaçlı. O da fena değil tabii. Bir sürü cinayet davası bu tür kanıtlara dayanılarak açılır. Cinayetlerde görgü tanığı bulmak binde bir rastlanan bir şanstır. Ama bizde mahkemeyi güçlendirecek hiçbir şey yok.»

«Öyle,» diye başını salladı Delaney. «Belle Sarazen bize Maitland'la Geltman kavga etmiş dedi ama, o da duyup söylüyor. Gözüyle görmemiş. J. Julian Simon o ifadesini yemin altındayken de tekrar etmeye karar verirse, jüri hangisine inanır dersin? Madison Caddesinin şık avukatına mı, yoksa emekli olmaya hazır bir sokak orospusuna mı?»

Monica gücenmiş gibi, «Yani Saul Geltman kurtulacak mı?» diye sordu.

«Ahhh!» dedi şef. «Göreceğiz bakalım. Geltman kendisini o sıra cinayet yerinde gören bir görgü tanığımız olduğunu biliyor artık. Yani kadını aramakta olduğumuzu zaten biliyordu. Bu kadının kendisi için ne mene bir tehlike demek olduğunun da farkında. Çünkü Mama Perez'le Dolores'i merdivenlerde görmüş o da.»

«Eee?» dedi Monica.

Edward X. Delaney rüyadaymış gibi, «Öyleyse Geltman'ın kadını bulmasına yardımcı olalım,» deyiverdi.

Ama o akşam Delaney telefonda bu fikri anlatınca Başkomiser İvar Thorsen hiç de sevinmedi.

«Bana komplo gibi geliyor, Edward,» dedi.

«Bu kelimeler hukuk dili, Tanrı aşkına! Yargıcın göstereceği tepki, duruşmadan bir önceki geceyi kiminle yatarak geçirdiğine bağlı. Biz onu suç işlemeye teşvik etmiyoruz ki! Ona bir seçenek tanıyoruz. Gerçekten masumsa, ki değil, bu düzene güler geçer ve paçasını

kurtarır. Belki durumu polise ihbar bile eder. Ama eğer suçluysa, ki suçlu, o zaman yemi yutacaktır. Ivar, korku içinde bu adam. Çok iyi biliyorum. Yutacak o zokayı.»

«Maliyeti...» diye başlayacak oldu Thorsen.

«Çok tutmaz. Bir iki teknisyenin iki gün çalışması yeter. Teçhizatı basit tutarız. Adam sayısı da yeterli. Boone var, Jason var, bir de Mama Perez'in evini gözleyenler var, tamam. Ne dersin?»

«Perez için büyük tehlike derim!»

«Onu koruyacağız.»

«İş çıkamaza girerse tutuşan ben olurum.»

«Biliyorum İvar,» dedi Delaney sabırla. «İstersen ben kendim ayarlayayım. Aramızda bu konuşma hiç geçmemiş gibi yaparız.»

Thorsen, «Olmaz,» dedi. «Teklifine teşekkürler ama, yürümez. Teçhizatı almak için de benim onayıma ihtiyacın var. Sonra adamı tutuklamak için de var... tamam mı?»

«Tamam. Eee... Kabul mü?»

Birkaç saniye sessizlik oldu. Delaney bekledi.

Thorsen sonunda, «Bak, Edward,» dedi. «Şöyle yapalım. Önce bir yaklaşımda bulun. Yemi ısırırsa, ne istersen tahsis ederim. Isırmazsa bütün anlaşmalar yatar, herif de beraat eder. Tamam mı?»

«Mary ile Sylvia'ya yaptıklarından sonra mı?» dedi Edward X. Delaney. «Asla.»

20

ÖĞLE yemekleri bitmiş önlerinde kahveleri, vakit geçiriyorlardı. Şef Delaney, Post gazetesini okumaktaydı. Chicago'lu usta bir hırsızın, bir bahçe kapısının demir parmaklıkları arasından geçmeye çalışırken nasıl kafasını sıkıştırdığını okuyup gülümsemekteydi. Adam oradan kurtulmak için polisten yardım istemek zorunda kalmıştı. Monica şefin karşısında, çenesi avucunda oturuyor, mutfakta çalan radyoyu dinliyordu.

Rüyada gibi bir sesle, «İki numaralı piyano sonatı,» dedi. «Prokofiev.»

Delaney başını kaldırmadan, «Sam Prokofiev mi?» dedi. «Hani Cincinnati takımında üçüncü köşede oynardı.»

«Evet o.»

«Elleri hızlıydı,» diye mırıldandı şef. «Ama iyi vuramıyordu.»

Derken başını kaldırdı. Ciddi ciddi birbirlerine baktılar.

Haber programı saat ikide başladı, Delaney gazeteyi bir kenara bıraktı. Önce Ohio'daki sel baskınını, sonra Pakistan'daki açlığı, sonra California'lı bir milletvekilinin duruşma sonucu hüküm giydiğini dinlediler. Bunlar bittiğinde spikerin sesi:

«Bu sabah Manhattan'ın doğu kesimindeki lüks apartmanda apansız patlayan, binada yaşayan yüz kişinin dışarı kaçmasına ve büyük ölçüde ateş ve su hasarına neden olan yangının söndürülmesinden sonra, itfaiyenin çalışmaları sonucu enkazın içinden orta yaşlı bir kişinin cesedi çıkarılmıştır,» diyordu. Ölen kişinin tanınmış avukat J. Julian Simon olduğu gayriresmi

şekilde saptanmış bulunmaktadır.» Sonra devam etti. «İtalya'dan gelen haberlere göre...»

Delaney masanın üstünden uzanıp radyoyu kapattı.

Monica, «Spiker demin...» diye başladı.

«Evet, öyle söyledi,» diye hırladı Delaney. «J. Julian Simon. Bazan kendi kurnazlığım kendi ayaklarıma dolanıyor.» Sesi çok hırçındı.

Telefon çaldığı zaman şefin eli zaten kulaklığın üstündeydi. Kapıp kulağına koydu. Öfkeyle,

«Edward X. Delaney konuşuyor,» dedi.

İvar Thorsen soluk soluğa, «Edward,» dedi. «Dinledin mi demin...»

«Dinledim. Allah kahretsin! Benim suçum bu, İvar.»

«Sence acaba...»

«Acabanın canı cehenneme! Küçük piç kurusu eski eltopu arkadaşının çözülmeye başladığını görünce onu haklayıverdi işte. Şimdi elimizde yalnızca Simon'un ilk ifadesi kalmış oluyor. Geltman'ın tanığı elinden kaçmamış oluyor. Ya da kendi öyle sanıyor! İvar, bu işi sen yapmalısın. Ben yapamayacağım. Ceset nerede şimdi?»

«Bilmiyorum, Edward. Otopsi masasında olmalı herhalde.»

«Onlara telefon edip bu rostoyu çok dikkatli ayıklamalarını söyler misin? Özellikle bıçak yarası arasınlar Daha çok arkada.»

Thorsen hafif sesle, «Peki,» dedi.

Ya da çok içki veya uyuşturucu ilâç arasınlar. Sonra itfaiyeden bir dostunu ara, onun da kulağına kar suyu kaçır. Ölen adamın cinsel sapık olduğundan kuşkulanıldığını, o gece orada bir takım âlemler yeralmış olabileceğini falan söyle. Bakalım yangın kasten mi çıkarılmış. Bütün apartmanı didik didik incelesinler.»

«Tamam, Edward.»

«Birşey öğrenirsen beni hemen ara. Lütfen, İvar.»

Telefonu küt diye kapattı. Monica'ya bakamıyordu.

«Edward,» diyecek oldu o. «Bu hiç de senin...»

«Gitti,» dedi şef yüksek sesle. «Gitti artık.»

Monica onun J. Julian Simon'dan söz ettiğini sanmıştı... ama öyle değildi. Şef çalışma odasına girip ka-

pıyı çarparak kapattı, kendini döner koltuğuna attı. Ellerini öne uzattığında titrediklerini görüyordu. Küçük düşmenin hırsından. Aslında acıyı çeken, darbeyi yemiş olan gururuydu. Gene yenilmiş, gene aptal yerine konmuştu. Hayatı boyunca elde ettiği başarıların kaçta kaçının gerçekten kendi zekâsı ve yeteneği sonucu kazanıldığını düşünüyordu. İşte minik Saul Geltman ona bir alçak gönüllülük dersi vermekteydi.

Aklından adamın bir portresini çizmeye çalıştı. Bir bilmece. Geltman şöyle biridir, böyle biridir. Zalimdir, müşfiktir. Derinliği vardır, uçarıdır. Edward X. Delaney raporlarını, notlarını, belleğini yokluyor, bir türlü bir kulp bulamıyordu. Aradığı kulp ona cinayet nedenini vermeliydi.

İnsanların pek seyrek olarak bir tek nedenle hareket ettiğini bilecek kadar eskiydi mesleğinde. Genellikle nedenler, balta girmemiş ormanlar kadar girift olurdu. Yaşlı, hasta, acı çeken babasına arsenikli sandviç yediren oğul, «Istırabına son vermek istedim,» diyebilir, buna kendi de inanabilirdi. İşi biraz daha deşince, oğlanın faizcilere borcu olduğunu, bir an önce mirasa konmazsa heriflerin ona bir kötülük yapacaklarını söyleyip tehdit ettiklerini öğrenebilirdiniz. Ya da genç bir yosmaya tutkun olduğunu, kadının da evet demeden önce para istediğini ortaya çıkarabilirdiniz. Ama beri yandan ölenin gerçekten büyük acılar içinde kıvrandığı da doğru olabilirdi. O zaman?

Delaney, Saul Geltman'la ilgili düşüncelerini yarıda kesti. Telefon çalıyor, İvar Thorsen arıyordu. Heyecanlıydı.

«Edward? Onlar bizden önce davranmış. Aradıklarımızı bulmuşlar bile. Sırtında çifte bıçak yarası var. Maitland'ınkilere benziyor. Otopsiyi yapan doktora göre kesinlikle cinayet. Aynı adam Maitland'ın otopsisini de yapmış. Aynı bıçak olabilir diyor. İtfaiyeyi de uyardım. Uzmanlar geldi bile.»

«Çok iyi, İvar. Ama basına birşey sızmasın. **Hiçbir şey!** Bırak o cüce bizi kandırdığını sansın. Geltman'ın resimlerini adamlarına verip dolaştırabilir misin? Belki onu içeri girerken bir gören olmuştur. Kapıcı, komşu...

kim olursa. Zayıf ihtimal ama gene de normal yöntemi uygulayalım.»

Başkomiser bunu yapacağını söyledi. Ama kolay olmayacaktı. Örgütte eleman azlığı artık iyice sıkıntı verir düzeydeydi.

Delaney onu avutmaya çalışarak, «Biliyorum,» dedi. «Ama yalnızca birkaç gün için. En çok bir hafta.»

Thorsen bir iki saniye sessiz kaldı.

«O kadar çabuk bağlayabilecek misin?» dedi.

«Şu veya bu şekilde.» Delaney muammalı konuşuyordu. «Booone sana vergi kaçakçılığını anlattı mı?»

Anlatmıştı. Thorsen eninde sonunda maliyeye haber vermek zorunda kalacakları kanısındaydı. New York Polis Örgütünün kızkardeşini yaktığını duyunca acaba sayın J. Barnes Chapin neler düşünecekti?

Delaney, «Usturuplu yaparsan yararımıza bile olabilir,» dedi. «Chapin'le buluş, durumu ona açıkla. Eğer kızkardeşi kendiliğinden yola gelip itiraf etmeye karar verirse bizim Federal polise haber vermeyeceğimizi anlat. Beklemeye hazır olduğumuzu söyle. Kadın herşeyi anlatırsa! Kimler katılmış plâna, nasıl yapmışlar... hepsini. Ayrıca maliyenin Dora'yı dava edeceğini de sanmadığını söyle. O hazineyi bulduklarına öyle sevinecekler ki. Tabii Dora ile Emily zırnık mirasa konamayacaklar. Onların yerine Alma ve Ted Maitland zengin olacaklar ama elden bir şey gelmez. Hiç değilse Chapin'in kardeşiyle yeğeni deliğe tıkılmaz. Bu iyiliğine karşılık belki o da senin dediğin yasada bize yardımcı olmayı kabullenir.»

«Edward, sen politikacı olmalıymışsın,» dedi Thorsen.

«Allah korusun.»

«Bunu beğendim. Belki de tutar.»

«Ben işaret vermeden Chapin'le konuşma.»

«Tamam. Başka birşey var mı?»

«Örtülü ödenekten birkaç yüz dolar ayırabilir misin? Hani rüşvetler ve uyuşturucu satın almalar için kullanılan paradan?»

«Birkaç yüz mü? Neden?»

«Bana güvenmiyor musun, İvar?»

«Tabii güveniyorum, Edward. Yüz dolara kadar.»

«Pekâlâ,» diye güldü Delaney. «O kadarla idare etmeye çalışırım. Mama Perez için istiyorum. Kendi cebimden veririm, sonra sen bana ödersin. Tamam mı?»

«Tamam.»

Edward X. Delaney telefonu kapayınca tekrar Saul Geltman'ın karakter analizine döndü. Olabilecek nedenlerin bir listesini yaptı. Geltman hakkında bildiklerine veya tahmin ettiklerine göre, her nedene birden ona kadar puan verdi. Sonra bunların arasından insanı cinayete götürmeyecek kadar önemsiz, veya uçarı olanları çizip attı. Elinde kalan çırılçıplak, basit bir hırs, bir doyumsuzluktu.

Sahip olma isteği... paraya, fiziksel varlıklara, güce sahip olma isteği, sonu olmayan bir istekti. Adamın biri intikam tutkusuna kapılırsa birini öldürebilir, o zaman işin sonu gelirdi. Suçu işler, isteğini tatmin ederdi. Ama doyumsuzluğun sonu yoktu. Kendi kendini yiyerek beslenen, büyüyen bir duyguydu bu. Daha çok şeye sahip olmak hiçbir zaman doyurmuyordu insanı. Tersine daha acıktırıyordu. Tiryakilik gibi. Birçok milyonu olan zengin, «Evet çok param var,» derdi. «Ama dünyadaki bütün para benim değil!»

Sault Geltman'ı da daha önce aklına gelmeyen fiillere iten şey doyumsuzluğu, diye düşündü Delaney. Daha çok şeye sahip olma isteğiyle ve elindekileri kaybetmenin korkusuyla, tiryakilik duygusuna teslim olmuştu. Bu yüzden yalana, sahtekârlığa, cinayete kadar götürmüştü işi. Çinko kaplamalı yemek masasını okşaya okşaya, kristal kadehinden konyağını yudumlaya yudumlaya, durmadan içinden «Benim, benim, benim, benim!» diye söylene söylene.

Monica elinde iki içkiyle çalışma odasına girdiğinde şef hâlâ düşünüyordu. İçkisinin birini ona uzatıp masanın kenarına ilişti, güzel bacaklarını aşağıya sallandırdı.

Delaney, «Tanrı seni kurtarsın, evlât!» deyip içkisinden bir yudum çekti, onun biçimli bacağını okşadı. «Dertli zamanımda beni kimin düşündüğünü hiç unutmayacağım.»

«Dert neymiş? Ne yapıyorsun?»

«Saul Geltman'ın neden Saul Geltman olduğunu

anlamaya çalışıyorum. Neden o adam Edward X. Delaney değil... veya Dukker değil? Baksana felsefî bir soru. Acaba en büyük felâket nedir hayatta? Bir sürü güzel şeyler isteyip onlara hiçbir zaman sahip olamamak mı, yoksa sahip olup da sonradan kaybetmek mi?»

Monica, kadehi dudağında, bir an düşündü.

Delaney, «Soruyu anladın mı?» diye sordu.

«Anlamasına anladım. Karar vermeye çalışıyorum. Bence isteyip isteyip de hiçbir zaman elde edememek daha kötü.»

«Neden?»

«Çünkü önce elde edip sonra kaybedersen, hiç değilse bir zamanlar hepsine sahiptim ve mutluydum diye kendini avutabilirsin. Ama sahip olmamak, hiçbir zaman olmamak, sürekli mutsuzluktur.»

«Hımm,» dedi şef. «Bu senin kişisel tepkin tabii.»

«Elbette. İstediğin o değil miydi?»

«Evet de, hayır da. Ben asıl bu soruyu Saul Geltman nasıl cevap verirdi diye düşünüyorum.»

«Saul Geltman,» diye söylendi Monica. «Hâlâ inanamıyorum. O sevimli küçük adam.»

Delanet, «Herkes çok iyi şeyler söylüyor onun hakkında,» dedi. Sesi alaycıydı. «Ama ömründe gördüğüm en sevimli insanlardan biri annesini, babasını, iki kızkardeşini, bir erkek kardeşini ve evin köpeğini çekiçle öldürmüştü. Uyuklarken. Bence Geltman senin verdiğin cevabı vermezdi. Tersine verirdi. Sana söylemiştim. İstekler ihtiyaç haline gelince başlıyor belâ.»

Monica ona baktı.

«Seni istiyorum,» dedi.

Delaney de karısına baktı.

«Sana ihtiyacım var,» diye karşılık verdi.

«Öyleyse bırak belâ başlasın.» Manica masanın üstünden kayıp indi, şefi elinden tuttu.

«Günün ortasında mı?» diye sordu Delaney.

«Neden olmasın?»

Şef koca başını sallıyordu.

«Açlık,» diye söylendi.

Ama hemen yerinden kalkıp karısının peşinden üst kata yürüdü.

21

ÖNCE Rosa Perez'le tek başına konuşup planını ona kabul ettirmeyi düşünmüştü. Ama sonradan, oraya çavuş Boone ve Jason'la birlikte gitmeye karar verdi. Üçü de iri yarıydılar. Gerçi fiziksel tehdide kalkışacak değillerdi ama, bunun psikolojik bir etkisi olurdu nasılsa. Daha önce de kullanmıştı bu taktiği. Bir sanık, çevresini devlerle sarılı görünce bilinçaltında bir çekingenlik beliriyor, bundan korku doğuyor, sonunda istekli yardım sağlanıveriyordu.

Ama Mama yutmuyordu bunu.

«Beni deli mi sandınız?» diye soruyordu gururla.

Delaney hazırladığı konuşmayı sabırla sürdürüp sonuna getirdi. Ondan istedikleri aslında küçük bir şeydi. Saul Geltman'a bir telefon etmekle işe başlayacaktı. Ona kendisini tanıtacak, Maitland'ın öldürüldüğü Cuma sabahı onu stüdyonun yakınında gören görgü tanığı olduğunu söyleyecekti. Polisler kendisine resim gösterdikleri zaman emin olmadığını iyice belirttikten sonra Saul'un resmine işaret ettiğini anlatacak. İsterse fikrini değiştirebileceğini söyleyecekti. Paraya ihtiyacı olan fakir bir kadındı, falan filan.

Eğer Geltınan ilgi gösterirse, onu buraya, kendi evine çağıracaktı. Ondan sonrasını Delaney ayarlayacaktı. Hepsi bu kadardı işte.

Mama, olmaz diyordu.

Delaney ona, kendi güvenliğini ancak Geltman deliğe girdiği zaman sağlayabileceğini anlattı. Çünkü adamın er geç silah elinde gelip onu bulacağı kesindi. Bu sözlerin de bir etkisi olmayınca Şef kadına katilin Dolores'i de gördüğünü hatırlattı. Hiç değilse kızın güvenliği için, o telefonu etmek şarttı.

Kadın bu söz üzerine biraz düşündü, sonunda kendisinin de, Dolores ile annesinin de bu evden taşınabileceklerini, Geltman'ın da onları hiçbir zaman bulamıyacağını söyledi. Delaney ona telefonu etmesi için elli dolar tektif etti. Altın diş birden parıldadı. Ama Mama hâlâ hayır diyordu. Para yüz dolara yükseltilinceye kadar hayırda direndi. Delaney ona işin hiçbir tehlikesi olmadığını söyleyip yemin ettiği halde kararını değiştirmiyordu.

Şef, «Biz bitişik odada bekleyip herşeyi izleyeceğiz,» diye anlattı. «Birşeye kalkışırsa canına okuyacağız. Dolores burada olmayacak bile. Güçlü kuvvetli kadınsın sen. Ufacık adamı bir iki saniye rahat tutabilirsin. Ondan çok daha irileriyle boğuşmuşsundur eminim. Sonra ödülü de var. Onunla bir iki dakika başbaşa konuşmak karşılığında tam yüz dolar para. Mama, adam cücenin biri! Ne dersin?»

Mama'nın içinde biraz heves kıpırdandığı belli oluyordu ama hâlâ evet demiş değildi. Kısa boylu, etlice bir kadındı. Gözleri zeytin taneleri gibiydi. Zeki bir ağzı, bayağı bir sesi vardı. Genel davranışı kaldırım orospusuyla açgözlü bakire arasında değişken bir davranıştı.

Şef Delaney onun çekici olmaya çalışan hareketlerini farketti. Harab olmuş surata baktığında, kırk yıl önce çok güzel olması gerektiğini, ve o günleri hâlâ hatırlamakta olduğunu görüverdi.

Yumuşak bir sesle, «Resimlerin gazetelerde çıkacak, Mama,» dedi. «Bize yardım edersen. Televizyonda seninle röportajlar yapılacak. Rosa Perez Katilin Yakalanmasına Yardım Ediyor. Herkes görecek seni. Kim olduğunu herkes bilecek. Ünlü olacaksın. Bir şahsiyet olacaksın. Mama. Rosa Perez. Ünlü biri.»

«Televizyonda mı?» diye sordu kadın yavaşça. Delaney onu elde ettiğini anlamıştı.

Telefonun şefin evinden edilmesine karar verdiler. Boone'un da, Jason'un da birer küçük teyp-recorder' vardı. Çavuşunkinin telefonda kullanılmak üzere bağlantı yeri de hazırdı. Holdeki paralele bağlayıp konuşmayı banda alacak, Jason da arkasında, elinde kendi teybiyle, ne olur ne olmaz diye bekleyecekti. Delaney ile Rosa Perez çalışma odasından konuşacaklardı Saul'la.

Bütün öğleden sonrayı prova yaparak geçirdiler. Mama mektep medrese görmemişti ama, anası babası onu aptal da büyütmemişlerdi. Sokaklarda edindiği tecrübe de insanları daha iyi tanımasına yardımcı olmuştu. Delaney önce neler söylemesi gerektiğini bir kâğıda yazıp hazırladı, sonra kâğıdı kaldırıp attı. Kadının kendi argosunu kullanması daha iyi olacaktı. Ona durmadan soru soruyorlardı. Saul Geltman'ın soracağını sandıkları soruları. Başlangıçta geçirdiği kısa bir kararsızlık döneminden sonra, kadın bütün soruları anında ve zekice cevaplamaya başladı. Delaney işin iyice başarılı olacağına inanıyordu artık.

Provadan sonra kente dönerlerken Jason 2, «Amma kadın,» dedi. «Çok zevkleniyor bu işten galiba.»

Delaney, «Bütün dikkatler onun üzerinde,» diye açıkladı. «Asıl zevk aldığı o. Telefonu yarın üçte edecek. Uçe kadar Geltman yemekten dönmüş olur.»

Boone, «Eğer bunu yutar da oraya gelirse ne yapacağız, şef?» diye sordu. «Öldürmeye teşebbüs diye mi suçlayacağız, yoksa öldürücü silâhla saldırı diye mi?»

«Umarım. Bunlar olmasa bile, adamı Maitland cinayetine bağlayan bir halka daha kurmuş oluruz. Ama bence bıçağını çekecektir.»

Jason, «Kadının şantajına para vermeyecek mi?» dedi.

Delaney, «O kadar budala değil,» diye anlattı. «Vereceği paranın ilk taksit olduğunu bilir. Kadını temelli susturmak zorunda. Onun yerinde ben de olsam öyle düşünürdüm.»

Boone, «Onu öldürmeye cesaret edebilir mi sizce?» diye sordu.

«Daha önce iki kere etti ya! Tecrübeyle kolaylaşır.»

Telefon, Perşembe günü öğleden sonra edilecekti. Şef böyle planlamıştı bunu. Monica evde olmasın diye. Perşembeleri gönüllü hastane çalışmalarına gidiyordu çünkü. Karısının Rosa Perez'i yem olarak kullandığını farketmesini istemiyordu. Jason T. Jason'a şoförlük görevi verilmişti. Mama Perez'i evinden alıp kendi arabasıyla getirecekti. Boone'la Delaney erkenden evde olacak,

sandalyeleri dizecek, teybi bağlayıp denemesini yapacaklardı.

Jason saat ikide oradaydı. Programa uygun olarak. Delaney, Mama Perez'in bugün çok dikkatle süslendiğini görünce içi burkuldu. Parlak mor bir elbise giymişti kadın. Üstünde inciler işliydi. Birkaç tanesi düşmüş kaybolmuştu. Elinde beyaz plastik bir çantası vardı. Üzerinde kaniş resmi görünüyordu. Yüksek tabanlı papuçları boyunu bir on santim uzatıyor, bilekten atmalı papucu şişman baldırlarını pırtlatıyordu. Yüzündeki makyaj çok fazla, dikkati çekecek kadar fazlaydı. Yeşil gözfarı, yanaklarda leke leke allıklar, kırmızı kelebek dudaklar.»

«Çok güzelsin bugün,» dedi Delaney ona.

«Beğendin mi?» Bunu hevesle sorduktan sonra omuzlarını kaldırdı. «Birşey değil ki,» dedi.

Bir içki istedi. Şef ona hemen bir duble viskiyle ayrı bardakta su getirdi. Bununla sarhoş olmayacağından emindi. Çavuş Boone'la Jason hole çıkıp teybi bir daha kontrol ettiler. Delaney, Rosa Perez'i masanın başındaki döner koltuğa oturtmuştu. Kendisi bir sandalye çekip yanına yerleşti. Biraz eğildi mi, konuşulanları rahatça izleyebilecekti. Kadın onu kandırmaya kalkarsa, konuşmayı hemen kesebilecek durumdaydı aynı zamanda.

Üçe birkaç dakika kala uzanıp Geltman galerisinin numarasını çevirdi, kulaklığı Mama Perez'e verdi. Mama koltuğunda dik oturup dirseklerini masaya dayadı. Sırtı dümdüz, yüzü ciddiydi.

Bir kadın sesi, «Geltman Galerisi.» diye cevapladı telefonu.

Mama Perez, «Bay Geltman?» dedi.

«Kim arıyor efendim?»

«Beni tanımaz. Ona Victor Maitland'la ilgili deyin.»

«Victor Maitland'la mı. Belki ben size yardımcı olabilirim. Konu nedir...»

Rosa inatla, «Bay Geltman,» diye tekrarladı. «Çok önemli. Siz söyleyin ona.»

«Bir dakika lütfen.»

Beklediler. Mama Perez iki parmağıyla zafer işareti yapınca Delaney ona cesaret verecek şekilde başını

salladı. Kadının altın dişi şaşılacak kadar şeytanca bir gülüşle parıldadı.

Telefonun bağlanırken çıkardığı çıtırtıyı duydular. Sonra bir ses:

«Saul Geltman konuşuyor. Kim arıyor acaba?»

«Beni tanımazsın,» dedi Mama Perez. «Resmini gazetede gördüm. Ama seni daha önce de gördüm.»

«Öyle mi?» Geltman'ın sesi rahattı. «Nasıl yani?»

«Elbette gördüm,» diye çabucak devam etti Mama. «Merdivenlerde. Victor Maitland'ın stüdyosunun orda. Cuma sabahı. Öldürüldüğü gün.»

«Neden söz ettiğinizi anlamıyorum.»

«Anlıyorsun,» dedi Mama Perez. «Biliyorsun. Seni orada gördüm. Sen de beni gördün. Tamam mı Bay Geltman?»

«Hiç anlıyorsam...»

«Polislere senin olduğunu söyledim. Resimler arasında seninkini seçtim. Ama belki de sen değildin. Yanıldım belki. Aradan çok zaman geçti. Anlıyor musun, Bay Geltman?»

Bir an sessizlik oldu. Adamın soluması duyuluyordu. Derken, «Bir dakika,» dedi. «Hemen dönerim.» Sandalyenin 'tilişini, ayak seslerini, kapının kapanışını tekrar ayak seslerini, sonunda da otururken koltukların çıkardığı gıcırtıyı dinlediler.

«Bana adınızı verir misiniz?» diye yumuşacık sordu.

«Hayır.» dedi Mama Perez. «Bilmen gerekmez. Ben fakir bir kadınım Bay Geltman. Fakir bir kadınım. Anladın mı?»

«Galiba anlıyorum.» Sesi hâlâ sağlam çıkıyordu. «Sizi bu işe polisler mi sürdü?»

«Polisler mi?» diye tekrarladı Mama. Öfkeyle güldü. «Allah belâsını versin polislerin! Tükürmüşüm canlarına!»

Önceden prova edilmiş olan bu cümleyi öylesine bir inançla söylemişti ki Delaney bile inanmış gibiydi. İnşallah Saul Geltman da inanırdı. Yoksa bütün plan o anda yattı demekti.

«Ne istiyorsunuz?» diye sordu Saul Geltman. Şef Delaney bunu duyunca derin bir soluk aldı. Sanat temsilcisinin oltaya yakalandığını düşünüyordu.

Mama, «Beş bin dolar istiyorum,» dedi. «Porto Rico'ya gitmek istiyorum. Bu kokuşmuş kentten kurtulmak, bir daha da dönmemek istiyorum.»

«Beş bin dolar mı?» diye sordu Geltman. «Dünyanın parası bu!»

«Fazla sayılmaz. Hele gidip bir daha dönmeyeceksem. Anlıyor musun, Bay Geltman?»

«Sanırım anlıyorum. Ya yanınızdaki genç kız?»

«Kızım o. Benimle gelecek. Dönmeyeceğiz. Asla.»

«Ya polisler sizi Porto Rico'da bulursa ne olacak?»

Mama Perez tekrar güldü. «Porto Rico'da mı? Olamaz Bay Geltman. Ama bulsalar bile, biz birşey hatırlamıyoruz. Victor Maitland'ın öldürüldüğü Cuma sabahı stüdyonun merdivenlerinde kimi gördüğümüzü hatırlamıyoruz.. Unuttuk. Beş bine unutulur.»

«Hımm... şey...,» dedi Geltman. Hâlâ ihtiyatlıydı aslında. «Belki de bunu bir görüşmemiz gerekir. İkimizin de çıkarına olan bir anlaşmaya varabiliriz.»

«Beş bin,» dedi Rosa Perez inatla. «Nakit olarak Çek istemem. Nakit para. Beşlik onluk.»

«Bunu çok dikkatle planlamışsın, değil mi?»

«Tabii.»

«Parayı nasıl teslim alacağını da planladın mı?»

Delaney işaret parmağını dudaklarının önüne koyup başını iki yana salladı. Mama'nın kafası, anladığını belirtir biçimde inip kalktı, telefona hiçbir şey söylemedi.

Geltman, «Para nasıl teslim edilecek diye sordum.» dedi. «Onu da düşündün mü?»

Rosa Perez, «Y-y-ooo,» diye kekeledi. «Bana postalarsın.»

«Beş bin dolar nakit mi postalayacağım? Bu pek akıllıca birşey olmaz galiba.»

«Evet. Pek akıllıca değil.»

«Tabii değil,» diyordu Geltman o kaymak gibi sesiyle. «Zeki bir kadın olduğunuz belli. Bir yerde buluşalım da parayı size elden vereyim.»

«Nerede?» derken Mama'nın sesi kuşku doluydu.

Geltman, «Bir sürü yer gelebilir akla,» dedi. «Central Park olur, Grand Central İstasyonu olur, falan fi-

lan. Ama asıl mesele yalnız kalıp konuşabilmek. Paranın rahatça el değiştirebilmesi. Bu işler için yalnız olmak daha iyi değil mi? Siz Manhattan'da mı oturuyorsunuz?»

«Tabii. Güney kesiminde.»

«Yalnız mı?»

«Evet. Bir ben, bir de kızım.»

«Kocanız yok mu?»

«Kocam bizimle oturmaz. Gitti.»

«Anlıyorum. Peki, paketi evinize getirsem olmaz mı? Bana adınızı, adresinizi verin, evinize getireyim. Ne dersiniz?»

«Şeyy... bilmem ki...»

«En iyi yol bu,» diye üsteledi Geltman. «O zaman rahat oluruz. tamam mı?»

«Hoşlanmadım bundan,» dedi Mama. «Ben sizin evinize gelsem?»

«Olmaz. Kesinlikle olmaz. Ya sizin evde olacak, ya da anlaşma yatar.»

Kadın hâlâ kuşkuyla, «Şeyy... peki,» dedi. «Ama kurnazlığa kalkışmak yok.»

Geltman, «En iyi yol bu,» diye tekrarladı. «Uğrar, paketi bırakır, hemen giderim. Siz de Porto Rico'ya hareket edersiniz. İyi, değil mi?»

«İyi herhalde. Bugün mü?»

«Bugün olmaz. Parayı bugün bulamam. Saat üçü geçti, bankalar kapandı. Yarın iyi mi?»

«Yarın işe gidiyorum ben,» dedi Mama. «Cumartesi?»

«Tamam. O zamana kadar hazırlarım. Cumartesi öğlende. Tamam mı?»

«Tamam. Oldu gibi. Beşlik onluk olarak beş bin dolar.»

Geltman güvenli bir sesle, «Elinde olacak,» dedi. «Şimdi, adınız ne, ve nerede oturuyorsunuz?»

Kadın ona Orchard Sokağındaki evinin adresini verdi, 6-D dairesine gelmesini söyledi. Rosa Perez'in evine.

Geltman içten bir hevesle, «Tamam,» dedi. «Kızınız da orada mı olacak?»

«Tabii.»

«Iyi. Telefon ettiğiniz için teşekkür ederim. Cumartesi görüşürüz.» Telefonu kapadı. Mama Perez de yavaşça kulaklığı yerine koydu. Edward X. Delaney eğilip onu yanağından öptü.

«Harikasın, Mama,» dedi.

Çavuş Boone'la Jason T. Jason, ellerinde teypleri, sırıtarak holden odaya giriyorlardı.

Boone en mutlu sesiyle, «Her kelimesini aldık.» dedi.

22

DELANEY İvar Thorsen'le konuşuncaya kadar onları bekletti. Teybi telefonda başkomisere çaldı. İkinci seferden sonra Thorsen, «Pekâlâ, Edward,» dedi. «İstediklerini vereceğim. Yapalım, bitsin bari.»

«Tabii,» dedi Delaney. «Gelişmeleri sana sürekli bildiririm. Cumartesi günü büronda ol da seni...»

«Her Cumartesi buradayım,» dedi Thorsen hazin bir sesle.

«Seni olaydan sonra bulabileyim diye. Belki basına açıklama yapmak istersin.»

«Kendine çok güveniyorsun bakıyorum.» dedi Başkomiser.

«Öyle. Güveniyorum. Beni katmasan iyi olur herhalde. Yani basına bilgi verirken. Başarıyı örgüte mal et. 'İlgililerin büyük işbirliği anlayışı sayesinde.' falan de.»

«Anlıyorum.»

«Eviyle bürosunu aramak için ruhsat alabilir miyiz? Maitland karakalemleriyle cinayet âletini buluruz belki.»

«Bence alabiliriz. Şu teyp elimizdeyken...»

«Arama ruhsatını Cumartesi öğlene kadar kullanacak değiliz. Bu arada Cuma akşamı falan, sen J. Barnes Chapin'i arayıp ona kızkardeşiyle ilgili kötü haberi de ver.»

«Bunu yapmaya hiç de hevesli değilim.»

«İnan bana, İvar, kendisine önceden haber verdiğin için sana şükran duyacak, kendini borçlu sayacaktır.»

«Sen maliyeye ne zaman haber vereceksin?»

«Ben verecek değilim. Onu da sen yapacaksın. Po-

lis Örgütünün kamusal bilinci ve iyiniyetiyle. Bence Cumartesi sabahına kadar bekle. Bu arada Chapin de Dora ile Emily için bir avukat tutar. Bakalım, başka ne vardı... Galiba hepsi bu kadar. Birşey daha gerekirse seni ararım.»

«Bundan eminim,» dedi Thorsen. «Tebrikler Edward.»

«Tanrım!» diye bağırdı Delaney. «O kadar da acele etme! Nazar değdireceksin!»

Telefonu kapayıp ötekilere döndü.

«Oluyor,» dedi. «Hazırlıklara başlayalım...»

İlk iş, Rosa Perez'in çevresinde sürekli adam bulundurulmasını sağlamaktı.

«Bu tilki kurnazlık etmeye kalkışabilir,» diyordu şef. «Bakarsınız randevudan birkaç saat önce, hattâ belki bir gün önce gelir. Hoş olmaz öyle bir şeye kalkışırsa.»

Sivil polisleri Mama'nın apartmanının içine yerleştirdiler. Nöbetçi giriş katında, holün arka tarafında, bir tahta kasanın üstüne oturup kapıyı da, avluya giren yan yolu da gözaltında bulunduracaktı. Altıncı kat tavanındaki çatı kapağının da içerden sürgülü olması sağlanacaktı.

Rosa bir sorundu. Evinde oturmayı kabul etmiyordu. Bu yüzden Jason 2 onun kişisel koruyucusu olarak atandı. Alışverişe çıktığında hep onunla beraber dolaştı, Perşembe gecesi birlikte bir barda bira içmeye bile gitti. Öbür polisler ona Papa Perez demeye başlamışlardı. Jason bunu hiç de komik bulmuyordu.

Dolores ve Maria Ruiz'in Cuma ve Cumartesi günleri bir akrabalarının yanında kalmaları ayarlandı. Maria kendi dairesinin geçici olarak polislerce kullanılmasına izin verdi. Bu izni, Mama Perez'le yaptığı İspanyolca uzun, ateşli bir tartışmadan sonra vermişti. Şef Delaney İspanyolca birkaç kelime veya cümle anlayabiliyordu ama, o taşkın, avaz avaz konuşmaları hiç izleyememişti. Daha çok tehditler ve küfürler dinliyormuş gibi gelmişti ona. Ama Jason sonradan tartışmanın dostça bir iş konuşması olduğunu söylemişti. Mama'nın yüz dolarlık ödülünü aralarında nasıl paylaşacaklarını tartışıyorlardı kadınlar.

Çavuş Abner Boone tarafından seçilen teknisyenler Cuma sabahı erkenden geldiler. Delaney onlara ne istediğini anlattı. Elektronik uzmanı, Perez ve Ruiz dairelerine bir göz attı, birkaç ölçü aldı, çıkıp gitti. Öğlende bir kamyonet dolusu âletle geri döndü. Boone getirilenlerin yukarı taşınmasına yardım etti, birlikte işe koyuldular.

Köşedeki dar dolabın perdesini açık tutmaya karar vermişlerdi. İçinde asılı elbiseler, yerde papuçlar görünüyordu. Rafta da birkaç eşya daha. Plastik bir kafa üstünde havuç rengi bir peruka, bir puro kutusu içinde dikiş malzemesi, küçük bir seyahat çantası, üç şapka, birkaç aksesuar. Bunların arasına rafın üstünde duvara dayanmış olarak dik duran bir de ayna eklediler. İki yüzlü bir aynaydı bu. Arkasına minyatür bir televizyon kemarası gizlenmişti. Geniş alan kapsayan bir merceği vardı. Bir de çok duyarlı omnidireksiyonel mikrofonu. Teknisyene göre kamera bütün odayı alabilecekti. Banyoyla mutfağın bulunduğu köşe görünmeyecekti bir tek.

Oradan çıkan yassı tel, dolabın içinden geçiyor, dipte, yerde açılmış bir delikten dışarı çıkıyordu. Dışarda döşemeler sökülmüş, kablo süpürgeliğin altına saklanmıştı. Banyoyu böyle saklı olarak geçiyor, dip duvara açılan ikinci bir delikten Ruiz'lerin dairesine giriyordu.

Ruiz'lerin dairesinde kablo hem videoteyp makinesine, hem de siyah beyaz küçük bir televizyon vericisine bağlıydı. Ayrıca, bir transmisyon aygıtı, görüntüyü Orchard Sokağına parketmiş bekleyecek kamyonetin içindeki vericiye de gönderecekti. Kamyonetin üstündeki antene dikkati çekmemek için arabanın her yanına «KIZIL ELMA TELEVİZYON TAMİR SERVİSİ : SİZİ MEMNUN ETMEK GÖREVİMİZDİR, diye yazılar boyanmıştı.

Perez ve Ruiz dairelerine teçhizatın yerleştirilmesi Cuma gününün büyük kısmını kapladı. Uzun hazırlıkları kontrol edip beğendiğinde vakit gece yarısına yaklaşıyordu. Ruiz'lerin dairesindeki televizyonu seyredenler, Mama Perez'in evinde olup bitenleri net şekilde görebildiklerini, sesleri de rahatça duyduklarını gördüler. Kamyonette de öyle.

Şef Delaney işler bitince herkese kahve ve kek ısmarladı. Her birine düşen görevler konuşuldu. Teknisyen, Cumartesi gelirken yanında bir arkadaşını getireceğine söz verdi. Kendisi Ruiz'lerin dairesinde aygıtların başında beklerken, arkadaşı da kamyonetteki alıcıları kontrol altında tutacaktı. Şef, Boone'la Jason'un yukarda bulunmasını istiyordu. Nöbetleri tutan sivil polisler bina girişini gözaltına bulunduracaklardı. Karşı kaldırımdan. Saul Geltman gelirken de telsizle haber vereceklerdi. Delaney herkese, son provalar için saat sekizde orada bulunmalarını söyledi.

Çavuş Boone onu arabasıyla evine kadar götürdü. Yolda işi nasıl yürüteceklerini konuştular.

Perez'in odasından banyoya giren kapı açık tutulacaktı. Geltman'ın içeriye girer girmez kuşkuya kapılmaması için. Ruiz'lerin tarafındaki kapı ise kilitli olacaktı. Geltman o konuda birşey sorarsa Mama Perez banyonun ortak kullanıldığını, ama o dairedekilerin evde olmadığını söyleyecekti. Geltman rahatça yerleşip oturunca, Ruiz'lerin tarafındaki kapının kilidi sessizce açılacaktı. Kilit yağlanmış, sessiz çalışması sağlanmıştı. Delaney, dilin Geltman'ı tedirgin etmeksizin, kaydırılacak açılabileceğinden emindi.

Tehlikeli bir durum olursa (Bu tehlikenin ne olabileceğini Delaney de, çavuş da çok iyi biliyorlardı. Geltman'ın Mama Perez'e saldırmaya kalkmasıydı tehlike). kapıdan önce Jason T. Jason girecek, Boone'la Delaney hemen peşinde olacaklardı. Üçü de silâhlı olarak. Ayrıca Geltman binaya girer girmez karşı kaldırımdaki sivil polisler de peşinden gelip altıncı kat sahanlığıyla merdivenlerde hazır bekleyeceklerdi.

Her hareketi teker teker, sırayla en az üç kere konuştular. Her seferinde birbirlerine, «Ya şöyle olursa, ya böyle olursa,» diye sorular soruyorlardı. Delaney'in evi önüne vardıklarında işi ellerinden geldiği kadar iyi planlamış olduklarına karar vermiş bulunuyorlardı. Bundan sonrası şansa kalıyordu artık.

Ayrılmadan önce Şef, şaşırarak bakan çavuş Boone'a elini uzattı. Sıkı, istekli şekilde el sıkıştılar.

Monica'nın uyanık olacağını biliyordu. Geldiğini

belirtmek için üst kata doğru seslendi. sonra her geceki kontrol turunu yaptı. Alt katın ışığını da söndürdükten sonra yukarıya, yatak odasına çıktı. Monica yatağında kitap okuyordu. Üstüne yalnızca bir çarşaf çekmişti. Şef odaya girerken gözlüklerini alnına itmiş, kitabını kucağına koymuş, kapıya bakmaktaydı. Delaney yaklaşıp onu yanağından öptü.

«Keçi gibi kokuyorsun,» diye gülümsedi Monica.

«Gerçekten öyle. Yorgunum, kirliyim, ve öfkeliyim. Beni sıcak bir duş paklar.»

«Yemek yedin mi, sevgilim?»

«Elbette yedim.»

«Ne yedin?»

«Öğlende pizza, akşama da çili yedim.»

«Öff, bütün gece karnın guruldayacak, desene.»

«Herhalde,» dedi şef. «Ama yerken hoşuma gitti.»

«Edward, son iki günde seni hemen hiç göremediğimin farkında mısın?»

«Farkındayım.»

«Eee... anlat bana. Neler olup bitiyor? Ne yapıyorsun? Geltman konusunda...»

«Önce şu duşumu yapayım.»

Yatak odasının dolabında bir şişe konyakla iki küçük kadeh bulundururlardı. Şef duştan sonra pijamasını giyerken, Monicanın her ikisi için birer kadeh doldurup hazırlamış olduğunu gördü. Sonra tekrar yatağına girip çarşafını dizlerine çekmişti. Dik oturuyor, geceliğinin içinden diri göğüsleri görünüyordu. Kadehini avucunun içinde ısıtmaktaydı. Şefin içkisi kendi başucu masasının üstünde bekliyordu.

«Oooh!» dedi şef en mutlu sesiyle. «Yaşadık!»

Yatağın kenarına oturup konyağı dudaklarına değdirdi. O kadar küçük bir yudum almıştı ki, dilinin üstünde buharlaşır gibi oldu. Birden çok mutlu olduğunu farkedip şaşaladı. Elini çarşafın altına uzatıp karısının bacağını okşadı.

«Seni seviyorum,» dedi.

«Aşka vakit yok, ahbap. Konuşacağız. Neler yapıyorsun?»

Ona söylemek istememişti. Söylemek zorunda kal-

mayacağını ummuştu. Anlatırsa onun gözünde küçük düşeceğini biliyordu. Ama şimdi kalkıp da ona 'devlet sırrı', 'resmi iş' martavallarını okuyamazdı. Hele Monica'ya. İçini çekti, anlatmaya başladı. Hızlı hızlı konuşuyordu ama, Mama Perez'i yem olarak kullanmak istediğini saklamaya çalışmıyordu. Hazırlıklar ne kadar dikkatli yapılmış olursa olsun, kadına bir kötülük gelmesi ihtimali gene oldukça yüksekti. Bunu da saklamadı.

«Geltman ona saldırmaya kalkarsa Jason hemen tepesine dikilecek,» dedi. «Boone onun epey hızlı olduğunu söylüyor. Ama gene de...»

Monica sessiz ve düşünceliydi. Dudaklarını kadehin kenarına dayamıştı ama, içmiyordu.

«Bu senin fikrin miydi, Edward?»

«Evet. Herhalde beni bir tür canavar diye görüyorsun.»

O gülümsedi. «Bir tür,» dedi.

Bunca zamandan sonra Monica hâlâ onu şaşırtabiliyordu.

«Geltman'ı içeri tıkmaya yetecek mi?» diye sordu.

«Tabii. Hiç değilse yardımı olacak. Onun bu işten sıyrılıp kurtulmasına göz yumamam Monica. Eğer kurtulursa kendimi asla affetmem.»

Monica üzgün bir sesle, «Biliyorum,» dedi. «Sen dünyaya Tanrı'nın yolladığı adalet meleğisin.»

«Tanrım! Ben kendimi hiç böyle görmüyorum. Daha doğrusu, artık öyle görmüyorum. Kişisel birşey bu. Suratıma tokat atmış, ya da sevdiğim birine kötülük etmiş gibi geliyor bana.»

Monica ona şaşkın bakışlarla baktı.

«Edward, sen Maitland'ı tanımazdın bile.»

«Onun ne önemi var?»

«Ya beğenmediğin bir ressam olsaydı? Bir ayakkabı tamircisi, ya da bir kasap olsaydı?»

«Hiç farketmezdi.»

«İnanıyorum,» diye içini çekti kadın. Ama keşke anlayabilseydim. Seni tümüyle anlayabilseydim.»

«Ben de seni,» dedi şef. «Seni hiç tümüyle tanıyamayacağım.»

«Belki de böylesi daha iyi.»

«Öyle tabii. Maitland'ın resimleri gibi. Beni neyin çektiğini anlayamıyorum. Analizini yapamıyorum. Ama hissediyorum. Ona tepki gösteriyorum. İstediğim birşeyi bulduğumun farkındayım o resimlerde. Sende olduğu gibi.»

«Ve de sende. Yorgun musun?»

«Evet. Korkunç şekilde.»

«İstersen içkilerimizi bitirelim, sen yat, ben sana sarılayım.»

Delaney ona baktı. O da ona baktı.

«Öyle başlayalım bakalım,» dedi şef.

23

ERTESİ sabah telefon çaldığında şef giyiniyordu. Arayan Boone'du. Önce çok erken aradığı için özür diledi. Acaba Saul Geltman'ın peşine birini taksak mı, diye sormak istiyordu. Belki kaçar gider diye. Şef bir an düşündü, sonra yapmamaya karar verdi.

«Peşinde birini farkederse iş tümüyle yatar,» dedi. Boone'a. «Öğleyin Mama Perez'le buluşmak istediğini varsaymak zorundayız.»

Çavuş da sonunda bunun en iyi yol olduğunu kabul etti, kendisinin biraz fazla heyecanlandığını itiraf etti. Şef bunun normal olduğunu söyledi. Kendisi de heyecanlıydı. Ama son dakikada plan değiştirmek nice olgunlaşmış durumu mahvetmişti bugüne kadar. Bu seferki planını sonuna kadar uygulamak niyetindeydi. Boone'a, eğer canı meşguliyet istiyorsa, Thorsen'i bulup arama ruhsatından haber sormasını öğütledi. Ruhsat çıkmışsa, çavuş iki adam bulacak, aramayı yaptıracaktı onlara. Ama öğleden önce değil.

Delaney bundan sonra giyinmesini bitirdi, kısa namlulu büyük tabancayı kuşandı, Maitland'ların ambarında çektiği Polaroid resimleri ceketinin cebine koydu. Son dakikada kelepçelerini de yanına almaya karar verdi. Şıngırdamasınlar diye mendiline sardı.

Kahvaltı olarak yalnızca greyfurt suyu, tereyağsız bir dilim kızarmış ekmek, iki fincan da sade kahve içti.

Monica, «Çok iyi,» diye takdir etti onu. «Ayı gibi ağırlaşmaya başlamıştın. Bana sor. İyi biliyorum.»

«Kahvaltıda sitemi bırak şimdi,» dedi şef. «İyi uyudun mu?»

«Evet. Ya sen?»

«Gözümü kapar kapamaz.»

«Ben de öyle. Ama elektriği söndürmemişiz. Sabah uyandığımda hâlâ yanıyordu.»

İkisi de güldüler. Kahvaltı ederken 4 Temmuz tatilinin haftasında çıkacakları seyahatı konuştular. Bir araba kiralayıp erkenden yola çıkacaklar, kızların New Hampshire'deki kampına gidip birkaç gün orada, onlarla kalacaklardı.

Delaney birden, «Ya Rebecca ile Boone,» diye sordu. «Bizimle gelmelerini teklif edelim mi?»

«Eğlenceli olur,» dedi Monica. «Ama motelde kalacağız. O durum seni utandırmasın!»

Şef, «Aman, Monica, sen beni ihtiyar, örümcek kafalı biri sanıyorsun galiba,» diye söylendi.

«Tanıdığım en genç örümcek kafalı sensin.»

Delaney gülümsedi. Keyfi tekrar yerine gelmişti. Kalkıp kendi kahvaltı bulaşıklarını musluğun içine koydu.

«Artık gitsem iyi olacak,» dedi. «Ne zaman gelirsem gelirim.»

Kısaca kucaklaştılar. Monica onun çenesini öptü. Sonra hafif bir sesle, «Dikkatli ol,» dedi.

Orchard Sokağı daha şimdiden alış veriş edenlerle dolmaya başlamıştı. Şef elektronik kamyonetini, kapı gözleme grubunu, Perez ve Ruiz'lerin dairelerini dolaşıp inceledi. Herkes görev başındaydı. Boone hariç. O telefon edip saat on birde geleceğini söylemişti.

Delaney, Mama Perez'i bir kenara çekti, oturttu, nasıl konuşup nasıl davranacağını bir kere daha anlattı. Şefin talimatı üzerine, en eski elbiselerinden birini giymişti Mama. Solmuş naylon bir elbise. Torba gibi şekilsiz bir şey. Ayaklarında eski terlikler vardı. Yüzündeki ağır makyajın çoğunu da silmişti. Delaney'in gözüne çok yaşlı, çok zavallı görünüyordu. İnşallah Saul Geltman'a da öyle görünür, diye düşündü.

Abner Boone geldiğinde, arama ruhsatının hazır olduğunu bildirdi. İki dedektif öğle olunca Geltman'ın eviyle bürosunu aramak üzere hazır bekliyordu.

«Başarırlar,» diye şefe güven verdi çavuş. «Çok usta adamlar. En iyi sonucu alacaklardır.»

Sonra ses düzenini kontrol ettiler. Jason T. Jason,

Saul Geltman'ın yerini almıştı. Bütün mesele, Ruiz'lerin dairesindeki televizyonun sesini ayarlamaktı. Hem onlar konuşulanları rahatça duyabilmeli, hem de ses duvardan geçip geri gelebilecek kadar yüksek olmamalıydı. Yani Geltman konuşurken kendi sesinin kendi kulağına haykırmakta olduğunu duymamalıydı. Mümkün olduğu kadar kıstılar. Başlarını televizyona yaklaştırarak dinliyorlardı. Perez'in dairesinden hiçbir şey duyulmuyordu.

Çevreye son bir kere bakınıp, ortada kendi varlıklarını belli eden bir iz bırakmamaya çalıştılar ve Ruiz'lerin dairesine geçtiler. Mama Perez evinde yalnızdı artık. Son ayrılan Delaney olmuştu.

Kapıdan çıkarken Mama'ya, «Bu iş nasıl biterse bitsin, sana en iyi cinsinden yarım galonluk bir viski alacağım,» diye söz verdi.

Kadın gözlerini iri iri açarak, «Ooooh!» dedi. «Bu gece kalıp viskiyi bitirmeme yardım eder misin?»

Şef güldü, onun buruşuk yanağını okşadı. Mama korkuyorsa bile yüzünden hiç belli olmuyordu. Delaney Ruiz'lerin evine geçtiğinde aradaki banyo kapısını kilitledi. Beklemek üzere oturdular. Televizyonda Mama'yı seyrediyorlardı. Evinde dolaşıp duruyordu. Bir fincan kahve yaptı, onu içerken İspanyolca bir derginin sayfalarını karıştırdı. Fincanını musluk başına götürürken duvardaki renkli aziz resimlerinden birinin önünde durakladığını gördüler. Dudakları kıpırdadı. resme bakarak bir istavroz çıkardı. Hiç kimse gülümsemedi. Sessizce beklemeyi sürdürdüler.

Saat önce 11.30 oldu. Sonra 11.45, 12.00, 12.15. On ikiyi yirmi geçtiğinde Jason T. Jason alçak sesle, «Hadi artık! Hadi!» diye mırıldandı.

12.26'da, Çavuş Boone'un elindeki telsiz küçük bir cıtırtıyla hayata döndü. Karşı kaldırımdaki gözcünün sesi, «Geliyor,» dedi. «Kuzeyden güneye doğru. Yalnız.»

Televizyona yaklaştılar.

Telsiz, «Duruyor.» diye rapor verdi. «Çevresine bakınıyor. Şimdi binaya bakıyor. Basamakları çıkıyor. Girdi.»

Boone dudaklarını telsize yaklaştırıp verici düğmeye bastı.

«Beş dakika pay bırakın, sonra binaya girin, tamam mı?» dedi.

«Tamam.»

Delaney ötekilere baktı: Boone'a, Jason'a elektronik uzmanına.

Alçak sesle, «Hiç kıpırdamayın,» dedi. «Öksürmek, hapşırmak yasak. Boğulun daha iyi.»

Hepsi başlarını salladılar. Gözleri televizyon ekranındaydı. Beklediler.

Perez'in dairesinin kapısına vurulduğunu hepsi birlikte duydular. Mama'nın irkildiğini gördüler. Bir an dondu, sonra yavaşça kapıya yürüdü.

«Kim?» diye seslendi.

Cevabı duyamadılar. Mama kapının kilidini açtı, zinciri çıkardı, kanadı tutup geri çekti. Mama'nın gövdesi görüntüyü kapıyordu. Ama Geltman'ın sesini duydular.

«Rosa Perez?»

«Evet. Siz Bay Geltman mısınız?»

«Evet, benim. İçeriye girebilir miyim?»

«Tabii. Girin.»

Yana çekildi, Saul Geltman odaya girdi. Elinde küçük bir paket taşıyordu. Kâğıda sarılmış bir paket. Çevresine bakındı. Mama Perez kapıyı kapadı ama Delaney'in talimatı uyarınca kilidi ve zinciri açık bıraktı.

Geltman hevessiz bir sesle, «Eviniz güzelmiş.» dedi. Gözleri perdesi açık duran dolapta, küçük mutfakta dolaştı. Banyonun açık kapısından içeri doğru baktı.

«Banyonuz ortak mı?» diye sordu.

«Evet. Ama bitişiktekiler evde yok.»

Geltman yavaşça banyoya doğru yürüdü. Artık televizyonda görünmüyordu. Ama Ruiz'lerin tarafına açılan kapıyı yokladığını duydular.

Mama, «Kilitli orası,» dedi.

«Öyle belli ki.»

Tekrar odaya döndü. Hâlâ çevresine bakınıyordu.

Tatlı bir sesle. «Kızınız nerede?» dedi.

«Markete gitti,» diye cevap verdi Mama. «Alışverişe. Neredeyse gelir. Belki on beş dakikaya kadar. Ya da yarım saat.»

«İyi,» dedi Geltman. «Onunla tanışmak isterdim. Oturabilir miyim?»

«Tabii. Nereye isterseniz.»

Geltman'ın koltuklara bakışını izlediler. Önce köşedeki koltuğa oturacak oldu, sonra fikrini değiştirdi.

«Orası sizin yeriniz herhalde,» dedi. En sevimli sesini kullanıyordu.

Alüminyum sandalyelerden birini beğendi. Masanın yanından çekip ayırdı, koltuğun karşısına getirdi. Elini havada çevirerek, «Önce siz buyurun, Bayan Perez,» dedi. O oturuncaya kadar bekledi, sonra kendi de zarif bir tavırla sandalyeye oturdu, bacaklarını rahatça üstüste attı.

Ruiz'lerin dairesinde Delaney, Jason'un omuzuna dokunup başıyla banyo kapısını işaret etti. Siyah dev başını salladı, yavaşça kalkıp kapıya yaklaştı, parmağını kilide taktı, gözlerini Delaney'e çevirdi. Şef elini havaya kaldırmış, Jason'a beklemesini bildiriyordu.

Saul Geltman, «Sigara içsem rahatsız eder miyim?» diye sordu.

«Yoo, için,» dedi Mama Perez.

«Siz de içer misiniz?»

«Tabii.»

Geltman kalkıp tabakasını ona doğru tuttu. O sigaraları yakarken Delaney, Jason'a başını salladı. Jason kilidi kolayca, sessizce açtı. Gözler gene televizyondaydı. Geltman hiçbir şey duymamışa benziyordu. Jason parmaklarının ucuna basa basa eski yerine döndü.

Geltman rahatça arkasına yaslanıyor, sigarasını öyle hesaplı bir zerafetle tüttürüyordu ki, polisler ilk defa olarak adamın ne kadar heyecanlı, ne kadar gergin olduğunu farkediverdiler. Siyah beyaz ekranda, üstündeki elbise siyah, gömleği beyaz görünüyordu. Kravatıyla ayakkabıları da siyah gibiydi. Ufacık bir cenazeciye benziyor, diye düşündü Delaney. Acaba silâhı üstünde miydi?

Sanat temsilcisi gene konuşmaya başlamıştı. «Şimdiil,» dedi. «Küçük bir sorunumuz var galiba, öyle değil mi?»

«Sorun mu?» dedi Mama. «Senin sorunun var. Benim yok.»

«Evet, tabii öyle.» Gülümserken dişleri sıkılıydı. «Çok doğru. Söyleseni̇ze bana, siz mi polise gittiniz yoksa onlar mı sizi buldu?»

Rosa başını eğdi. Cevabı Ruiz'lerin dairesinden duyulmadı.

Geltman, «Bunu nasıl başardılar acaba?» dedi. «Neyse, önemi yok. Sizin ve kızınızın resimlerini nasıl ele geçirdiklerini hâlâ anlayamıyorum. Siz biliyor musunuz?»

«Kızımı parayla tutmuştu,» dedi kadın. «Ressam yani. Poz versin diye. Pazartesi birlikte gittik. Kapıda bir polis vardı Bizi gördü.»

«Ha, anlıyorum. Şanssızlık! Benim şanssızlığım yani.»

Mama çenesini masanın üstündeki pakete doğru uzattı.

«Parayı getirdin mi?» diye sordu.

«Elbette. Söz verdiğim gibi.»

«Beş bin mi? Küçük kupürler mi?»

«Tam istediğiniz gibi. Kızınızla birlikte ne zaman Porto Rico'ya hareket ediyorsunuz?»

«Yakında. Belki haftaya.»

«Ve bir daha dönmeyeceksiniz, öyle mi?»

«Asla,» dedi Mama.

Geltman başını salladı. Sigarasının izmariti parmaklarının arasında, öteki avucunu altta tutuyor, bakınıp bir tabla arıyordu. Rosa Perez kalkıp mutfağa doğru yürüdü. Bir an, arkası Geltman'a dönüktü. Delaney'in bütün vücudu gerildi. Ama minik sanat temsilcisi yerinden kıpırdamadı. Mama, elinde bir fincan tabağıyla döndü. İkisi de sigaralarını söndürdüler. Şef ellerinin diz kapaklarını sıkmakta olduğunu farketti. Kendini zorlayıp ellerini çekti, rahat bırakmaya çalıştı.

«Polis benim resmimi tanımanızı ne zaman istedi sizden?»

Vakit geçirmeye çalışıyor, diye karar verdi Delaney. Ne için? Cesareti mi yok? Dolores'i mi bekliyor? Neden?

«Birkaç gün önce,» dedi Mama Perez. «Bir sürü resim gösterdiler. Gördüğün adam hangisiydi dediler.»

«Siz de benim resmimi seçtiniz, öyle mi?»

Kadın başını salladı. «Ama çok emin olmadığımı söyledim.»

«Çok zekisiniz,» diye gülümsedi Geltman. «Çok kurnaz. Eh, beni aradığınıza, biraraya geldiğimize memnunum. İki tarafın da çıkarına, değil mi?»

Uzanıp masanın üstündeki paketi yavaşça ona doğru itti. Haşin bir sesle,

«Açın,» dedi. «Sayın parayı.»

Mama kalkıp masaya yürüdü, paketi eline aldı. Saul Geltman da ayağa kalktı. Gerindi. Bütün hareketleri rahat, kayıtsızdı. Ellerini pantolonunun ceplerine soktu.

Delaney, Jason'un koluna sarıldı, başını salladı. Jason döşemenin üstünde kayar gibi sessiz, banyonun kapısına yanaştı,. tokmağı hafifçe tutup Delaney'e baktı. Şef bu sefer Boone'a işaret etti. Çavuş da Jason'un arkasına geçti. Elini kalçasına götürüp tabancasını eline aldı, emniyetini açtı. O da dönüp Delaney'e baktı. İki polisin de yüzünde, baskı altında olduklarını belirten bir ifade vardı. Dudakları gerilmiş, dişleri parlıyordu.

Ekranda Mama Perez'in paketle uğraştığı görüldü. Paket seloteyplerle çok sıkı yapıştırılmıştı. Yırtabilmek için zorlanıyordu kadın.

Saul Geltman şu anda onun tam arkasındaydı. Elli altmış santim gerisinde. Ayaklarını açıp yere sağlam bastı, vücudunu gerdi, elleri yavaşça ceplerinden çıktı. Delaney bir şeyin parladığını gördü.

«Hadi!» diye bağırdı. «Tutun onu!»

Boone'un hakkı vardı. Jason gerçekten çok hızlıydı. Banyonun kapısını açtığı gibi fırtına hızıyla içeri daldı. Boone da peşinden fırladı. Bağırarak koşuyorlardı. Geltman'ı bu ses duraklattı. Başı geride, boynu gerilmiş, yüzü kırışmış durumda. Mama Perez birden eğildi. Sırtı havada parıldayan bıçağı karşılayacak gibi gergindi.

Jason bıçaklı ele saldırmadı. Ne yumruk, ne tokat, ne de karate! Yalnızca Geltman'ın üstüne doğru koşup ona çarptı. Koca vücuduyla. Çarptıktan sonra hâlâ koşmaya çalışır gibiydi. Dizleri yukarı yukarı kalkıyor, ayakları yerin tahtaları üzerinde kayıyordu.

Geltman bu çarpmadan ötürü ileri fırladı. Saçları da, bıçağı da uçtu. Kolları, bacakları sağa sola saçıldı.

Dermansız vücudu yatağın üstüne düştü. Yarısı yatağa, yarısı dışarıya. Sonra yavaşça, çok yavaşça yere kaydı. Jason koca ayağını onun ensesine basıverdi.

Delaney teknisyene, «Burada kal,» dedi. «Banda almaya devam et.»

Mama Perez'in dairesine geçti. Jason, gözleri kamaşmış olan Saul Geltman'ı ayağa kaldırıyordu. Boone tabancasının namlusunu adamın dişlerine dayadı. Mama Perez artık hiçbir şey yapmıyordu. Sırtını duvara dayamış, onları izlemekteydi. Belli belirsiz tıslıyordu soluğu. Delaney mendilini çıkardı, kelepçeler yere yuvarlandı. Onlara hiç aldırmadan, mendille bıçağı ucundan, dikkatle tuttu, masanın üstüne koydu. Yırtık paketin yanına. Paketin yırtılmış tarafından içindeki kesik gazete kâğıdı destesi görünüyordu.

Çavuş Boone tabancasını kılıfına soktu, Geltman'ın kolunu, sürükleyip götürecekmiş gibi tuttu. Jason da öbür koluna yapıştı. Sanat temsilcisi, saçı başı dağılmış, elbiseleri düzensiz, çevresine vahşi bakışlarla bakıyordu. Delaney, herşey yolunda, diye düşündüğü sırada Mama Perez dayandığı duvardan ayrılıp Geltman'a doğru bir adım attı.

«İtoğlu it!» diye haykırdı. «Rezil piç!»

Birden ileri fırlayıp, onlar engel olamadan Geltman'ın üstüne saldırdı. Elleri pençe gibiydi. Adamın vücudunu parçalayacaktı. Bir bacağını onunkine doladı, dizini kasığına hızla vurdu. Pençesi gırtlağını yırtıyor, öbür eli gözlerini oymaya çalışıyordu. Bir yandan avaz avaz bağırmaktaydı. İspanyolca ve İngilizce olarak. Küfürler, ayıp sözler, tehditler birbirini kovalayıp duruyordu.

Delaney arkadan yaklaşıp kolunu onun kalın beline doladı. Boone'la Jason da Geltman'ı öbür yana çektiler. Gene de Rosa Perez'i ondan koparmayı başaramamışlardı. Kadın Geltman'a yapışmış, yumruğuyla kafasına vuruyor, yüzüne tükürüyordu. Tırmalıyor, ısırıyor, kafasıyla tos vuruyordu. Beşi birarada, dengelerini korumaya çalışarak mücadele etmekteydiler.

Delaney çaresizlik içinde kapıya dönüp, «Brady!» diye seslendi.

Bir iki saniye içinde, holde bekleyen polis de yanlarında bitti. Tabancası elindeydi. Merdivende bekleyen adam da onu izliyordu. Durumu görünce tabancalarını kılıflarına sokup, Mama Perez'i zaptetmek üzere yardıma koştular. Kadının Geltman'a sarılmış parmaklarını birer birer açıp geriye ittiler, iki kolunu arkasına çektiler. Delaney de bu arada var gücüyle belinden geri çekmekteydi Mama'yı. Boone kadının Geltman'a dolanmış bacağını bir tekmeyle ayırdı.

Sonunda oflayıp poflayarak, terleyip küfrederek, çılgın kadını Geltman'dan uzaklaştırmayı başardılar.

«Ulu Tanrım!» diye homurdandı Delaney. «Bunu öbür odaya götürüp üstüne oturun.»

Yardımcı polisler, hâlâ tekmeler savuran, tükürüp duran Mama'yı Ruiz'lerin dairesine götürdüler. Şef de onları izledi.

Teknisyene, «Bandın yetecek mi?» diye sordu.

«Bol bol, şef. İstediğiniz kadar.»

«İyi. Ben dur diyene kadar almaya devam et.»

Tekrar Mama'nın evine döndü, geçerken banyo kapılarının ikisini de kapattı. Saul Geltman'ı pencerenin karşısındaki dik arkalı alüminyum sandalyeye oturtmuşlardı. Çavuş Boone öteki sandalyeye geçti. Delaney koltuğa yerleşti, Jason ise sırtını kapıya yaslayıp ayakta durdu.

Dördü de soluyup duruyorlardı. Yorgunluktan ve odanın fırın gibi sıcağından bitkindiler. Boone'la Jason kravatlarını gevşetip yaka düğmelerini açtılar. Birkaç dakika boyunca hiç kimse konuşmadı. Saul Geltman bir ara üstündeki tozları silkecek oldu.

«Arka cebimde tarağım var,» dedi. «Alabilir miyim?»

Şef başını salladı. Sanat temsilcisi küçük, siyah bir tarak çıkarıp saçlarını taradı. Sonra mendilini de çıkararak yüzündeki tırmıklara bastırdı.

«Kanıyor,» dedi.

«Buna üzgünüm, Bay Geltman.» Delaney'in sesinde hiç alay yoktu. «Ama aslında onu pek suçlayamazsınız.»

«Avukat çağırmak istiyorum,» dedi Geltman. «Haklarımı bilirim.»

Şef yumuşak bir sesle, «Korkarım bilmiyorsunuz.»

dedi. «Tutuklanmadan önce telefon etmeye hakkınız yok. Oysa daha tutuklanmadınız. Haksız mıyım, çavuş?»

«Doğru, efendim. Onu tutukladığımız zaman vatandaşlık haklarını okuyacağız.»

«İşte öyle yapılır,» dedi Delaney. İki elini yanlara doğru açmıştı. «Önce bir iki dakika burada oturup soluk alalım diye düşündüm. Küçük bir sohbet. Bu zavallı kadına neden bıçakla saldırdığınız konusunda.»

Geltman alınmış gibi, «Ona saldırmadım,» dedi. «Paketi açmasına yardım etmek için cıkardım bıçağı.»

Delaney ifadesiz bir sesle, «Öldürücü bir silâhla saldırı,» diye tekrarladı.

«Sizin sözünüze karşı benim sözüm.»

«Pek öyle değil.» Şef ayağa kalktı, açık duran dolaba yürüdü. Geltman başını çevirmiş, ona bakıyordu. Uzanıp küçük, yuvarlak aynayı kenara çekişini izledi.

«Bir televizyon kamerası,» diye anlattı şef. «Sesi ve görüntüyü alıyor. Videoteyp'e de kaydediyor. Hâlâ çalışıyor.»

«Bok,» dedi Saul Geltman.

«Evet.»

«Öyleyse telefonumu dinliyordunuz. Buraya geleceğimi başka nasıl bilebilirdiniz? Telefon dinlemek ise yasaya aykırı.»

Şef, «Aman, Bay Geltman, öyle birşey yapar mıyız hiç!» dedi. «Kadın sizi özel bir telefondan aradı. Konuşmayı banda almak icin telefon sahibi izin vermişti.»

«Bir bardak su istiyorum,» dedi Geltman.

«Tabii. Jason!»

Geltman'a bir değil, iki bardak su verildi. İkisini de iştahla içti, lekeli mendiliyle dudaklarını sildi. Sonra çevresine bakındı. Üzgündü ama yıkılmış değildi. Gözlerinde bir pırıltı vardı. Gülümsemeye çalıştı. Yüzünde beliren ifade gülümsemeye hiç benzemedi.

«Berbat bir yer,» dedi ürpererek. «İnsanlar nasıl oturabiliyor böyle yerlerde...»

Delaney omuzlarını kaldırdı. «Daha kötüsünü çok gördüm.» diye karşılık verdi. «Küçükken Essex Sokağında oturduğunuzu söylememiş miydiniz? Herhalde siz de buna benzer bir dairede oturuyordunuz.»

«Çok eskiden,» dedi Geltman. Alçak sesle konuşuyordu. «Çook, çok eskiden...»

Delaney, «Hı-hıı,» diye başını salladı. «İşte aslında sizinle bunu konuşmak istiyordum. Şimdi yaşadığınız hayatı. Ve bundan sonra yaşayacağınızı. Hiçbir şeyi kabullenmek zorunda değilsiniz. Sizden itiraf beklemiyorum. Yalnızca şunlara bir bakmanızı istiyorum.»

Ceketinin cebinden Polaroid resimleri çıkardı, eğilip Geltman'a verdi. Sanat temsilcisi en üsttekine baktı, hızla desteyi taradı, kendini sandalyesinin arkasına attı. Yüzü solmuştu. Resimleri hevessiz bir hareketle masanın üstüne fırlattı.

Delaney, «O da bitti yani,» dedi. «Maliyeye bu sabah haber verildi. Herhalde şu sıralarda oraya varmış, envanter çıkarıyorlardır. Dora ile Emily'yi rahat konuştururlar. Bence önce Dora konuşur. O daha zayıf. Seni ve Simon'u suçlayacaktır.»

Geltman eliyle umutsuz bir hareket yaptı.

Delaney, «Yo, vergi kaçakçılığından hapse falan girmezsin,» dedi. «Belki girersin ama, Federal polisin dava edeceğini sanmıyorum. Ganimeti bulduklarına öyle sevinecekler ki! Belki sana bir ceza keserler, kefaletle bırakırlar, hesaplarını falan kontrol ederler. Ama bu yüzden içeri atacaklarını sanmam. Bu arada Dora ile Emily'nin hayallerinin sonu gelmiş oluyor. Alma ile Ted de milyoner oluyorlar. Bundan kişisel bir sevinç duymuyorum. Ya sen?»

Geltman kısaca, «Hayır,» dedi.

«Hayallerin sonu konusu açılmışken,» diye devam etti şef, «senin o garantiye alınmış geleceğin de uçup gitti, değil mi? Sanırım en son Maitland tablonu satmış bulunuyorsun, Bay Geltman.»

Sanat temsilcisi hiç cevap vermedi. Bir iki saniye sessizlik oldu.

Sonra Edward X. Delaney, «Öff, burası çok sıcak.» dedi. Kalktı, büyük pencereye yürüdü, bir süre uğraşıp ardına kadar açtı. Dışarıya eğildi. Ellerini pervaza dayamıştı. Derin bir soluk alıp aşağıya baktı. Sonra ellerinin tozunu silkeliyerek odaya döndü. «Altı kat aşağıda beton bir avlu,» dedi. «Böyle bir pencereye demir

koymak gerekmez mi? Her neyse, biraz hava alalım.»

Koltuğa oturup yaslandı, ellerini karnının üstünde kenetledi, düşünceli gözlerle Saul Geltman'a baktı.

«Şimdi Victor Maitland'ın öldürülmesini konuşalım,» dedi. «Önceden planlanmış bir cinayet. Çünkü katil bıçağını yanında getirmiş. Birdenbire öfkelenip eline geçen herhangi birşeyle öldürmüş değil. Kendi silâhını getirmiş. Buna hangi mahkeme olsa teamüt eder.»

Geltman gergin bir sesle, «Onu ben öldürmedim,» dedi.

«Yoo, öldürdün. Sen de biliyorsun, biz de. Sırf meraktan bile olsa, elimizdeki kanıtları bilmek istersin diye düşündüm. Bir kere, herşeyden önce, cinayet nedeni var. Maitland'ın ambardan resim aşırıp Belle Sarazen aracılığı ile sattığını öğrendin. Resimler onundu. Ne isterse yapabilirdi. Ama senin düşüncene göre, o resimler Dora ile Emily'ye kalacak mirastı bir yandan. Ve ölmek üzere olan Victor Maitland seni soyuyordu. Çıldırmıştı. Üstelik piyasaya öyle çok tablo sürmekle, Maitland tablolarının değerini düşürüyordu. Tamam mı, Bay Geltman? Bu yüzden onunla kavga ettin. O da sana bir küfür savurup işin içinden çıktı. Bu da tamam mı, Bay Geltman?»

«Tahmin,» dedi sanat temsilcisi. «Hep tahmin.»

«Tahmin, evet,» diye alay etti Delaney. «İyi hukuk biliyorsun. Rahmetli arkadaşın J. Julian Simon'la çok eltopu oynamışsın, değil mi, Bay Geltman? Dikkat ediyor musun, sana Saul demiyor, Bay Geltman diyorum. Bu polislerin yöntemine uymaz. Bir sanıkla konuşurken ilk adını kullanmak, polislerin uyguladığı bir psikolojidir. İnsanı küçültür, sorguya başlamadan önce karşımızda çırılçıplak kalmış gibi hissettirir. Ama sana bunu yapmam, Bay Geltman. Zekâna çok saygım var çünkü.»

«Teşekkür ederim,» dedi. Sesi içten gibiydi.

Delaney ellerini dizlerine vurarak, «Pekâlâ,» diye devam etti. «Nedeni konusunda bu kadarı yeter. Şurasında burasında bir iki boşluk daha varsa bile, biraz daha inceledik mi onları da doldururuz. Şimdi fırsata gelelim. Herhalde avukat Simon sana arka kapıdan koridora çıkmış numaranı anladığımızı söylemiştir. Bunu

yapmış olmalısın, çünkü Simon'un odasında olman gereken zamanda Rosa Perez'le Dolores seni Victor Maitland'ın stüdyosu yakınında görmüşler.»

Geltman, «Onun ifadesine karşı onların iddiası yalnızca,» dedi.

«İfadesi...» dedi Delaney. «Ne yazık ki sağ değil artık, ve o ifadeyi de onaylayamayacak.»

«Ölümünü duyduğumda şoka kapıldım.»

Delaney birkaç saniye ona düşünceli gözlerle baktı, sonra içini çekti. Yumuşak sesiyle,

«Aklın pek başında değildi herhalde,» dedi. «Korkuyordun, değil mi? Tazılar peşinde bir yandan, en iyi dostunu yalancı tanıklıktan tutuklamakla tehdit ediyorlar bir yandan. Bu yüzden onu devreden çıkarmak zorunda hissettin kendini, tamam mı? Bir dakika, bir dakika...» Delaney elini havaya kaldırmış, onun konuşmasını önlüyordu. «Önce ben sözümü bitireyim. Henüz kamuoyuna açıklanmadı ama Simon'un yangında ölmediğini biliyoruz. Sürpriz!!! Kızartma olmadan önce bıçaklanmıştı o da. Ciğer analizi kanıtladı bunu. Adli tabip de sırtında birkaç bıçak yarası buldu. İtfaiyeciler her taraf birden alev alsın diye etrafa bol bol viski döküldüğünden eminler. Boş şişeleri bulmuşlar. Savurganlık! Evet, Simon'un nasıl öldüğünü biliyoruz, Bay Geltman. Şu anda polisler senin resmini Simon'un apartmanındaki kiracılara, o çevredeki taksi şoförlerine ve mahalle halkına gösterip duruyorlar. Er geç seni oralarda görmüş birini bulacağız. Bu yüzden senin yerinde olsam, rahmetli dostunun Maitland cinayetiyle ilgili ifadesine pek o kadar güvenmezdim.»

Saul Geltman bu hızlı söylevi birkaç kere kesmeye çalışmıştı. Başlangıçta. Ama sonuna doğru gözleri büyümüş, ağzı açılmıştı. Kafasına çekiçle vurulmuş gibi koltuğuna yığıldı, gittikçe daha aşağıya doğru kaydı. Şaşkın gözlerle Delaney'e bakıyordu.

Şef, «Evet, bu da fırsat sorununun cevabı oluyor,» dedi. «Şimdi cinayet âletine gelelim...»

Ayağa kalktı, masaya yürüdü, uzanıp bıçağın üstüne eğildi. Burnu neredeyse bıçağa değecekti. Doğruldu, gözlüğünü taktı, bir daha eğilip baktı.

«Güzel,» dedi. «Fransız yapısı. Yüksek karbonlu çelik. Keskinliğini uzun süre korur. Maitland'a da, Simon'a da bunu saplamış olmalısın. Eni de, boyu da, otopsi raporundaki tanımlamalara uyuyor. Bak, ben birini öldürecek olsam dünyada bu tür bıçak kullanmazdım, Bay Geltman. Bir kere çeliği çok ince. İlk vuruşta bir kaburgaya çarpsa kırılabilir. Sonra, ne kadar yıkarsan yıka, tahta saplı bıçakları asla temizleyemezsin. Anlat ona, çavuş.»

Boone, «Bıçağın çeliği tahta sapın içine oturur,» diye açıkladı. «Ne kadar silip yıkasanız, tahtayla çeliğin arasına kan girmiştir bir kere. Laboratuvardakiler orayı ayırır, yani çeliği tahtadan çıkarır, pıhtı kalıntısı ararlar. Önce çelikte, Sonra tahta kısımdan zerreler alıp onlarda da kan ararlar. Kanın insan kanı mı, hayvan kanı mı olduğu kolay belli olur. İnsan kanıysa, kan grubunu bile bulurlar. Maitland'ınkine, veya Simon'unkine uyup uymadığını bildirirler.»

Delaney, «İşte böyle yapılır,» diye başını salladı. «Bu bıçağa da böyle yapılacak»

Geltman, «Ben yapmadım,» diye mırıldandı

Delaney gözlüğünü göğüs cebine koyup tekrar koltuğuna yönelmişken vazgeçip bir kere daha bıçağın başına döndü Eğilip inceledi

«Biliyor musun, aşçılar buna kemik bıçağı derler,» dedi. «Bana bir takımın parçası gibi geliyor. Çok güzel ve pahalı. Çavuş, o dedektifleri Bay Geltman'ın evine tekrar yollayalım da, aynı takımın öbür bıçaklarını da alsınlar. Hepsini geçirelim laboratuvardan.»

Geltman şaşırmıştı.

«Dedektifler mi?» dedi. «Evime tekrar mı gitsinler?»

Delaney parmaklarını havada şıklatarak, «Aa, söylemeyi unutmuşum,» dedi. «Araına ruhsatı çıkarttık. Evini ve büronu aratıyoruz. Maitland'ın stüdyosunda bulduğumuz o karakalem resimleri arıyorlar. Benim evimden kaldırdıklarını. Acaba bulacaklar mı dersin, Bay Geltman?»

«[illegible] bir tek kelime bile söylemem.»

«Kızlarımı dolaba kapattın, orospu çocuğu!» dıye diye haykırdı Delanay ona.

Geltman ağzını kapadı, çenesini sıktı, bir bacağını ötekinin üzerine atıp parmaklarıyla dizinin üstünde davul çalmaya başladı. Delaney'in gözlerine bakmamakta direniyordu. Pencereden dışarıya, karşıki damlara, mavi gökyüzüne, tembel tembel ilerleyen bulut kümelerine bakıyordu.

Şef insafsızca, «Neden de, fırsat da, silâh da var artık,» dedi. «Bunlar yetmiyormuş gibi seni yeni bir saldırıya hazırlanırken yakaladık. Banda kaydettik. Şimdi de öldürücü silâhla saldırı. Kulağına nasıl geliyor bunlar, Bay Geltman?»

Cevap çıkmadı. Delaney de bir süre sessiz oturdu. Kaşları hafifçe çatıktı. Başını eğmiş, adaleli ellerine bakıyordu. Jason kapının dibinde, ağırlığını bir ayağından öbürüne geçirdi. Çavuş Boone son derece sakin oturuyor, gözlerini bir an bile sanat temsilcisinden ayırmıyordu.

Sonunda Delaney, «Seninle açık konuşacağım, Bay Geltman,» dedi. «Savcının bu iş için birinci derece cinayet koparabileceğini sanmıyorum.»

Geltman sarsıldı, bacaklarını indirdi. Dönüp Delaney'e baktı. Merakından biraz da öne doğru eğilmişti.

«Sanırım kurnaz bir avukat bulursun, biraz pazarlık eder, seni daha küçük bir suçu kabul etmeye razı eder. İkinci derece cinayet belki. Avukatın çok zeki ise, belki cinayet yerine adam öldürme cezasıyla bile sıyrılabilirsin. Ama neresinden bakarsan bak, bir süreyi içerde geçireceksin, Bay Geltman. Ondan kurtulamazsın. Jason, sen bir tahmin yürütebilir misin?»

Jason, «On beşle yirmi beş yıl arası, şef,» diye gürlesi.

«Çavuş, sen?»

«Sekizle on.»

«Ben de ikisi arası birşey tahmin ediyorum,» dedi Delaney. «On beş yıldan sonra kefaletle çıkarsın. On beş yıl, Bay Geltman. Great Meadows'da herhalde. Ya da belki Attica'da yatarsın. Kötü bir cezaevinde yani.»

Saul Geltman'dan bir ses çıktı. Ta derinden, hafif bir ses. Bakışı Delaney'in yüzünden kaydı, tavandan doğru, pencerenin dışına, mavi gökyüzüne döndü.

«Onla on beş yıl arası, Bay Geltman. Ancak akıllı bir avukat sağlayabilir sana bunu. Çok akıllı ve çok pahalı bir avukat. Galerin tabii elinden gidecek. Maitland olmadan orayı zaten yürütemezdin. Bunu biliyoruz. Güzel evini de. O enfes eşyalarını da. Biliyor musun, Bay Geltman, ömrümde gördüğüm en güzel ev senin evin Doğru söylüyorum. Öyle çok şey hatırlıyorum ki o evden! O yumuşak renkli halılar, cilâlı tahtalar, pırıl pırıl pirinçler, herşeyin birbirine öyle güzel uyuşu! Hakkın var, bir rüya orası. Çok güzel bir rüya. Hepsi gitti artık tabii. Herhalde maliye, cezanı ödeyebilesin diye eşyalarını açık arttırmaya çıkarır. Ya da sen satar, parasıyla avukat tutarsın. O güzel şeyler başkalarının malı olacak. Ama senin evin dağılacak, rüyan yokolacak.»

Delaney'in sesine garip, şarkı söyler gibi bir ton gelmişti. Müzik sanki. Sokağın sesleri çok uzaklardan gelir gibiydi. Satıcılar, trafik, korna sesleri, bağırmalar, seslenmeler. Ama odadakiler yalnızca Delaney'in tekdüze konuşmasını duyabiliyorlardı. Gözlerinin önüne görüntüler getiren, onları hipnotize eden kelimelerini.

«Hepsi gidecek,» diye tekrarladı şef. «O güzellik, o yumuşaklık, o zengin rahatlık. Senin gideceğin yerden çok farklı, Bay Geltman. On beş yıllığına. O süre boyunca üç metreye üç metre boyunda beton bir hücrede kalacaksın. Senden başka iki kişi, köşede bir de helâ olacak. O adamlar! Hayvan onlar, Bay Geltman. Kaba saba aygırlar. Seni kendilerine hizmet ettirecekler. Köle gibi. Köle gibi, ne demek istediğimi anlıyorsan eğer! Yemeklerini yiyemezsin bile. Öyle tekdüze bir hayat yaşarsın ki, hayal gücün yok olur, umudun hiç kalmaz. Çünkü her gün, diğer günlerin tıpatıp eşidir, Bay Geltman. O on beş yıl belki elli yıl da olsa, yüz yıl da olsa farketmez sana. Hatta bin yıl bile olsa. Sonu o kadar uzak görünür gözüne. Ama cezaevi yaşamının en güç yanı bu değildir, Bay Geltman. Senin zekândaki, olgunluğundaki, duyarlılığındaki biri için hele. Hani senin galeride Maitland'ın resimlerini konuşuyorduk, hatırlıyor musun? Sen demiştin ki, onun resimleri cinselliğin bir fikir, bir düşünce haline gelmiş şeklidir. İşte cezaevi de çirkinliğin düşünce haline gelmişidir. Tüm bir grilik.

Gri duvarlar, gri ciltler, gri ruhlar. Sönük, karanlık. Orada hiç parlak renkler bulunmaz. Müzik bulunmaz. Gerçek bir kahkaha, bir şarkı bulunmaz. Hiçbir yanında bir güzellik yoktur. Katı, gri bir çirkinlik sarmıştır her yanı. Senin gibi biri için bunun anlamı...»

Öyle çabuk oldu, öyle apansız oldu ki, sonradan videoteyp'de seyrederken bile, ne yaparlarsa yapsınlar, olayı önleyemeyeceklerine kesinlikle karar verdiler.

Saul Geltman, Tanrı'nın eli onu yukarı çekiyormuş gibi birden ayağa fırladı.

Öne eğildi, kendini düşmekten kurtarmak için pencereye doğru üç büyük adım attı.

Tramplenden atlayış yapıyormuş gibi gidiverdi dışarı. Elleri öne uzanmış, başı aşağıda.

Ayak parmakları pervaza çarpmadı bile.

Üstünden geçti gitti.

Çarpmanın sesini duydular.

Boone irkildi. Jason ürperdi. Edward X. Delaney bu sesi daha önce de duymuş bir insandı. Yavaşça gözlerini kapadı.

«Ulu Tanrım!» diye homurdandı Boone. Ayağa fırladı, pencereye koştu, tedbirli biçimde eğilip aşağıya baktı. Yüzü bembeyaz, odaya doğru döndü.

«Süngerle silmek gerek,» diye rapor verdi.

Şef Delaney gözlerini açıp tavana baktı.

Hiç kimseye hitab etmeksizin, «Eh,» diye söylendi. «Paçasını sıyıramadı sonunda işte.»

Yapılacak işler yapılıp bittiğinde vakit akşama yaklaşıyordu. Soruşturmayı yönetmek görevini Başkomiser İvor Thorsen yüklendi. Herkesten imzalı ifade topladı, videoteyp'leri aldı, gazetelere bildiri gönderdi, televizyon kameraları karşısında da kısa bir konuşma yaptı.

Maitland'ın üç karakalem resmi Geltman'ın evinde bulunmuştu. Rosa Perez'e yüz dolar bahşiş verilmiş, Delaney de yarım galon viskiyi unutmamıştı. Televizyon teçhizatı çıkarıldı, Perez ve Ruiz'lerin daireleri elden geldiği kadar eski haline getirildi.

Saul Geltman'ın cesedi, mavi plastik bir torba içinde morga götürüldü. Avlunun lekeli zeminine talaş tozu serpildi.

Abner Boone, Delaney'i evine bırakmayı teklif etti, şef de bunu teşekkür ederek kabul etti. Yöre trafiğinden kurtulmaları epey uzun sürdüyse de, Üçüncü Caddeye vardıktan sonra hızlı gitmeye başladılar. Boone hep yeşil ışıklara yetişecek kadar hızlı sürüyordu arabayı.

Delaney, «Ha, aklıma geldi,» dedi. «Dört Temmuzun haftasında Monica'yla ben araba kiralayıp New Hampshire'e, kızları görmeye gidiyoruz. Rebecca'yla sen de gelmek ister misiniz diye düşünüyorduk.»

Boone hemen, «Çok isterdik, teşekkür ederiz, şef,» dedi. «Rebecca'ya sorarım. Bu fikre bayılacağından eminim. Ama neden araba kiralayalım? Benim arabayla gideriz.»

Delaney, «Söyleyeyim sana,» dedi. «Bütün ömrümce Rolls-Royce kullanmayı hayal ettim, hiçbir zaman yapamadım. Monica'ya sürpriz yapıp kocaman siyah bir Rolls tutayım diyorum.. Çok zevklenecek. Kızlar da bayılacaklar. Benim de hoşuma gidecek. Zaten sekiz saatlık bir yol. Yanımıza yiyecek alıp yolda piknik yapalım diyorum. Kızarmış piliç, patates salatası falan.»

Çavuş, «Harika bir fikir,» dedi. «Bizi de var sayın. Rolls-Royce, ha? Ömrümde binmedim, inanır mısınız?»

«Ben de,» diye gülümsedi Delaney. «İşte fırsat çıktı.»

Sessiz kaldılar. 34. Sokaktan sonra trafik iyice seyreldi, Boone da direksiyon başında daha bir rahatladı.

«Şef...» dedi bir ara.

«Evet?»

«Hani Geltman aşağıya atlamadan önce ona birşeyler anlatıyordunuz ya... güzel evine karşılık cezaevi yaşamının ne kadar kötü olduğu falan...»

«Evet?»

«Bana öyle geldi ki siz...»

«Evet? Ben?»

«Öff, boşverin,» dedi Abner Boone. Dosdoğru karşıya bakıyordu. «Herhalde hayale kapılmışım iyice.»

Edward X. Delaney sevimli bir sesle, «Öyle olmuş belli ki,» deyip bir puro yaktı.

E YAYINLARI

GENEL DIZI

BOYALI KUŞ	Jerzy Kosinski
KARA ÇOCUK	Richard Wright
INSAN ASKER DOĞMAZ	Konstantin Simonof
KELEBEK	Henri Charriere
TRENLER	Bohumil Hrabal
ATEŞ HIRSIZLARI	Vuk Vuço
BIZE TOPRAK VERDİLER	Juan Rulfo
HACİZLİ TOPRAK	Cengiz Tuncer
BIR OLAYIN BAŞLANGICI	Muzaffer Buyrukçu
KERKENEZ	Cengiz Tuncer
FIL	Elio Vittorini
İŞTE HAYAT (2 Cilt)	Oscar Lewis
OTEL	Arthur Hailey
ATLARI DA VURURLAR	Horace McCoy
TANRI SEVENLERİ KORUR	Mario Simmel
FOTOĞRAFÇILAR	Vassili Vassilikos
SANÇEZ'İN ÇOCUKLARI	Oscar Lewis
SİCİLYA KONUŞMALARI	Elio Vittorini
ÖLESİYE SEVMEK	Pierre Duchesne
DEHŞETENGİZ	Voldemar Lestienne
KIÇ ÜSTÜNDE TOPLANTI	Zeyyat Selimoğlu
MAĞARA	Muzaffer Buyrukçu
ÇAKAL	Frederic Forsyth
DALAVERE	G. William Marshall
İLK YILLARIN EKMEĞİ	Heinrich Böll
YALNIZ BİR AVCIDIR YÜREK	Carson McCullers
SONBAHARLA GELEN	Jean Freustie
SIHHİYE BÖLÜĞÜ	Richard Hooker
ESSİZ BİR ADAM	Christine Arnothy
ASK DELİSİ	Chris Kazan
KASABANIN SIRRI	Robert Crichton
FOTOĞRAFTA KADIN DA VAR	Heinrich Böll

BAŞROLDEKİLER	James Barlow
İKTİDAR ÇARKI	Max Gallo
İTALYAN BAHARI	Emmanuel Robles
AİLE GÜNLÜĞÜ	Vasco Pratolini
ALBAYIN AŞKI	Konstantin Simonof
ÇATLAK	Antonis Samarakiş
UZUN DÜŞ	Richard Wright
SİNEM KUŞU	Walter Percy
İNSAN BİR ORMANDIR	Oktay Akbal
SUÇUMUZ İNSAN OLMAK	Oktay Akbal
HER KOYUN KENDİ BACAĞINDAN	Leonardo Sciascia
UÇUŞ KORKUSU	Erica Jong
SESSİZ BİR DAYANIŞMA	Aysel Ozakın
PİÇ	Violette Leduc
TEKERLEKLER	Arthur Hailey
DİLA HANIM	Necati Cumalı
OCAK	Robert Crihton
İT DALAŞI	Frederic Forsyth
ALNINDA MAVİ KUŞLAR	Aysel Özakın
DİMİTROF GEÇİYOR	Kerim Korcan
TATAR RAMAZAN	Kerim Korcan
TEK BAŞINA	John Jakes
YEDİNCİ SOKAK	Norman Bogner
BULUTLAR	Alpaslan Berktay
APTALLAR ERKEN ÖLÜR	Mario Puzo
YOK OLDU	Simpson/Burger
SANATIN GEREKLİLİĞİ	Ernest Fischer
ŞEKER PORTAKALI	J. M. de Vasconcelos
YUMRUK	Joe Eszterhas
KADINLARA MAHSUS	Marilyn French
DALLAS	Lee Raintree
HENGÂME	Afif Yesari
TIRMANMA	Morris West

